

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

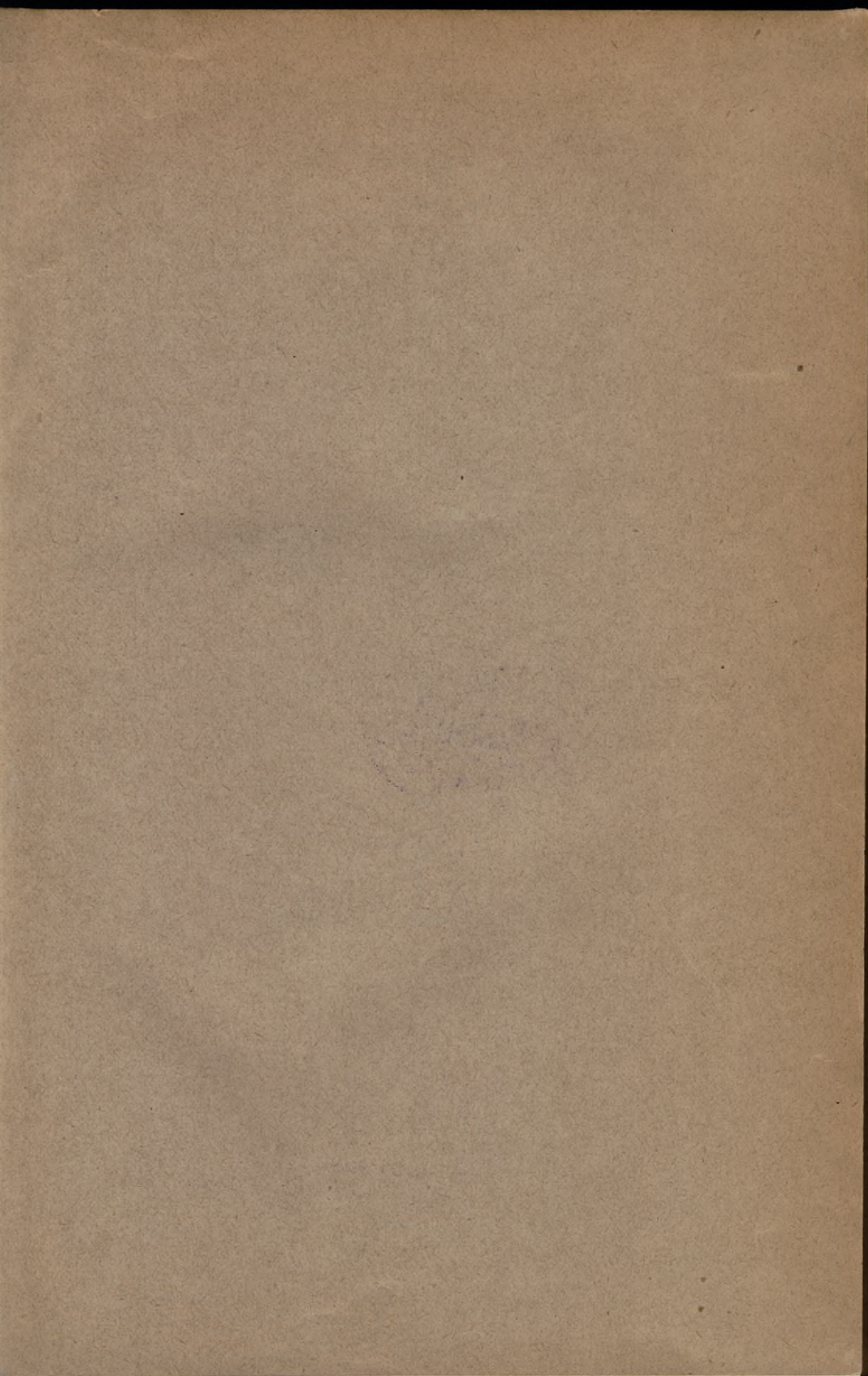

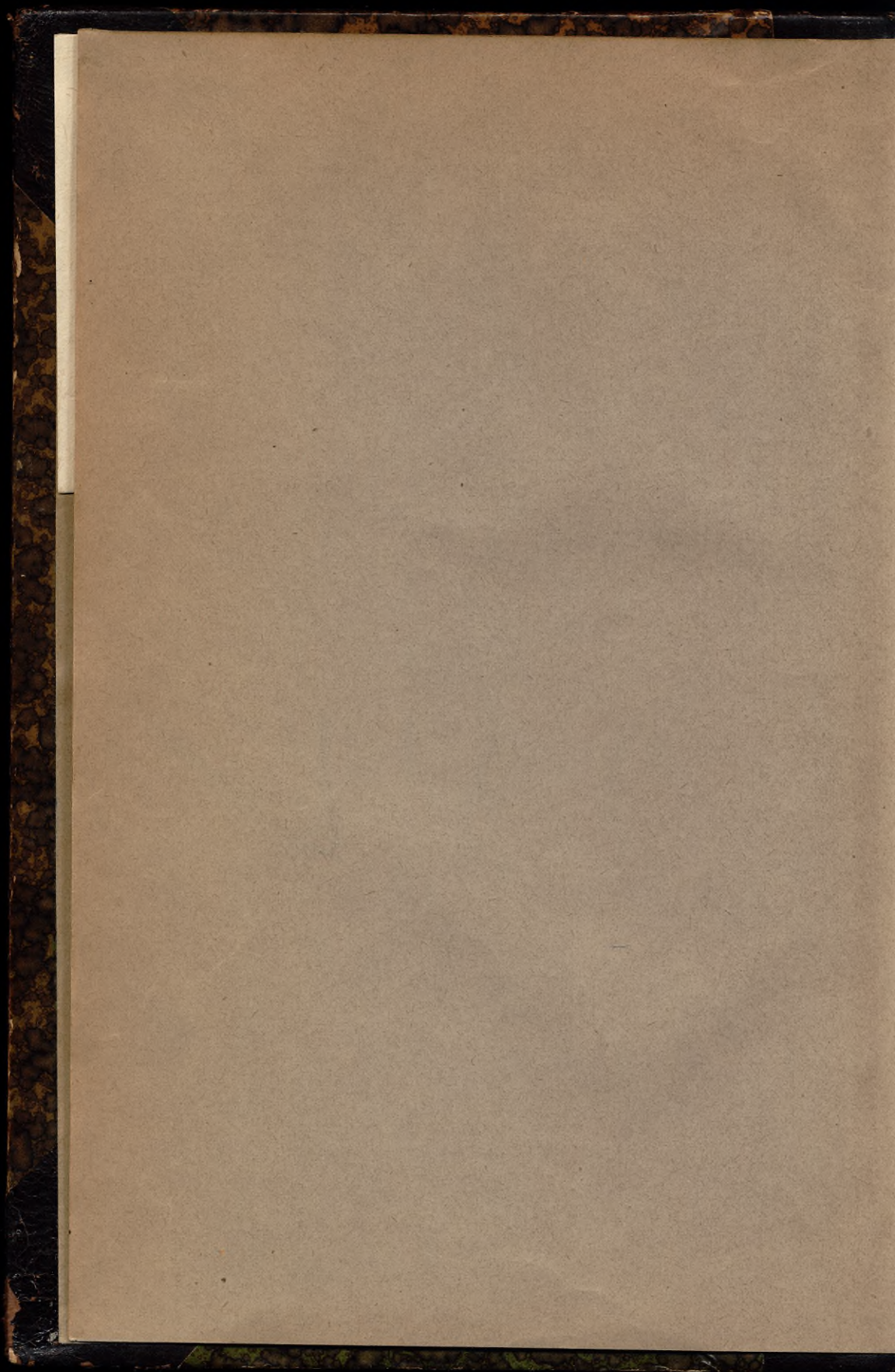

Allmänna Sektionen

Hist.
Sv.
Saml.

HANDLINGAR

RÖRANDE

SVERIGES HISTORIA.

MED UNDERSTÖD AF STATSMEDEL I TRYCK UTGIFNA
AF KONGL. RIKS-ARCHIVET.

Första serien.

STOCKHOLM, 1887.
KONGL. BOKTRYCKERIET.
P. A. NORSTEDT & SÖNNE.

ROYAL
HOLLANDISH
GEESTLIJKE WETENSCHAPPELIJKE
ACADEMIE VAN LETTEREN EN SCHONE WETENSCHAPPEN
HISTORIE

WELKE VERBODEN IS TE VERKOPEN EN TE VERLEENEN

ALSIJK DE WETENSCAPPELIJKE ACADEMIE

Verloofde te koop.

KONUNG
GUSTAF DEN FÖRSTES
REGISTRATUR.

MED UNDERSTÖD AF STATSMEDEL I TRYCK UTGIFVET

AF

KONGL. RIKS-ARCHIVET

GENOM

VICTOR GRANLUND.

X.
1535.

STOCKHOLM, 1887.
KONGL. BOKTRYCKERIET.
P. A. NORSTEDT & SÖNER.

KÖNIGL.

GESTAF DEN FÖRSTES

REGISTRARER.

KÖNIGL. BOKHÅLLNINGEN

1535.

Stockholm den 4 Januarii.

Till hertig Christian af Holstein om den af honom för hertigdömet ingångna freden med Lübeckarne, om främmande krigsfolks antagande i konungens tjenst, m. m.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 110. — Förut tryckt af C. Paludan-Müller, Aktstykker til Nordens Historie i Grevefidens Tid, Odense 1852, 296.

Tiil Hertug Christiann Aff Stocholm 4 Januarij Anno etc 1535.

Wår venlige Kerlige Helszenn, metth hues mere gott vdj vor magt och formoge är, altid tilförende szent med vor herra etc Hogborne Furste beszynnerlige gode venn och käre Swåger Wij foge ider kerligenn tilkenne, ath j tesze dager äre oss kompne twenne breff och scriffuelsze j frå ider mett thenne breffuisere Christiernn, och en annenn vor tienare, szom vtscriffne vore aff Haderslewe, aff huilcke wij fornumme huru legenhetenn haffuer begiffuit sig emellam ider och the Lubske, ath thet är kommit j friid och bistond eder och them emellam, på Furstendomens Land tho Holstens vegna, Dog är Danmarcks Rijke Swerige eller Norige icke vti szamma friid benefnde, Och hurulunde szamma the Lubskis ackt och vpsått var, att settia the Landzknecte the haffde her ind vdj Swerige, vm knecterne hade fått theris soldt, szom the begärat hade, Szå haffue wij well lenge szedann fornummit theris onde ackt och mening atthe mena oss intit gott, ee huar the thet bekomma kunne, thet them gud alzmettig fortaga ville, For huilckenn eders gode foruarning wij E: K: storliga fore betacka Och wele thet j slijke och al annenn motthe medt ider

forskulla, Begärendis kerlige, att huar j nogenn videre kunskaper fornimmandis varde, aff for:ne vore Fienders the Lubskis anslag och vpszått, och huru thet begiffuer szig mett then Greffue Johann eller huad han bedriffuer, attj thå ville giffua oss thet tiilkenne, szom oss storliga mackt på ligger, Videre szom E: K: fortroster oss, ath vele forskicke her vtöffuer anthen vidt Skaffuen eller Grindaw eller ther best tilfellet är, och vindenn foger, ij^M munstrede Landzknecte, them wij och storlige behoff haffue, szå frampt wij icke bliffue sleet forszathe och forladhne, Thy wij haffue ther szat vor största liidt vppå j allenn then gantzke höst, och ther wij szådana folck nogot forra hadom kunnit belangit, skulle her alt giortz meer tiil, än skedt är, j medell tiid, szå atuj skulle haffue inkrectat Hallandt och största delenn aff Skone, kenne gudh bristen skall ej finnes på thenne szido, ther wij hade knecter, huilcka och szå her holne skole varda vnder slijke bestelning szom E: K: them haffuer vti annamat Dog szå atj ville beuare oss med szådana bestelning, at hon bliffuer oss icke alt for streng, Och begäre wij och szå, attj ville bestelle oss med thet szamma en eller two gode tro forstondig menn aff then Tydzske nation the ther edle vore eller ellies for knecterne anszedhe Och hade forfarenhett tiil att handla med them, huilke wij och szå forskicke kunde vm behoff giordis the äre oss storliga for nöden Och kunne wij ingeledis bekomma att forskicke nogne skiip nu på stadhen offuer, epter szamma knecter Thy vore skiip äre ther intit när vid honden, Endog wij haffue ther nidre tua Boijorther szom infroszne äre vid vor stadh Lödisze, szå atthe icke kunne komma vth, ey heller hade wij formoet szamma knecter ther offuer, szedann eder scriffuelsze formeltthe, atuj them få skulle på enn annann stadh, ellies hade wij vell lenge szedann reedt oss ther vppå, Framdelis szom Eder Kerlighett formaner

oss, atuj nu strax vele vara fortencchte at forskicke ther heen offuer flere peninga tiil att beleffue szamma knecter med Szå vele wij well ther vtinnan vare fortencchte, ther wij icke befructade thet skulle komma Fienderne j hender, Och begäre kerlige atti ville segia them ther godh fore på vore vegna, huadt deell the haffua skole, wij vele nest gudz hielp holla eder skadelösza, szå the oss icke skylla skole Dog szå snart szamma knecter komma her vtoffuer, är thet szå bestelth att ther är nidre for them huad deell the haffua skole och mett bestelles Och haffue wij forthenskull nu skicket ther henn offuer enn vor tro mann, Jcke kunne wij heller well forstå huru thet haffuer sig vm thet Sölff wij E: K: szende, atthet icke skall vara kommit ider tilhonde Epter wij fornummit haffue aff iders förra scriffuelsze (vt scriffne aff Kijlerhuus Sancti Mauritij tiid) ath szamma Sölff var vell framkommit, Wij vele och icke for E: K: fordolth haffue, atth för fem wikur szedann, forskickte wij sex eller Otthe vore Örligis skiip hen ått Prydtzszenn eller Pomerske szidon, Och en aff vor tro mann och Råd[h] medt vore breff och scriffuelse tiil Hertug Albrichth och Hertugen aff Pommernn epter idert gode råd[h] j forhop, atthe ther hade skolet bekommit szådana knecter szom E: K: foruiste ther stå tiil fongis Och hadom vtskippat ther medt szuort godz szom szamma kneckter med szolderas skulle Och haffue dog ingenn tidender fått, huar szamma vore skiip bliffne äre, vtann atthe aff szuor Stormm forskingrade bliffue jnd vnder Heell szå atuj befructe oss nepliga få them all igenn, tu aff szamma skiip äre mett stor jember och nödh kompne her in j Swenske Skärenn och haffua huggit masterner vth for bordh, Och wiste the segia atthe annenn skiip miste mast och szegell aff then jemberlige szuore stormm Szå haffue wij szådana nödh lidit for än wij kun[n]e få folck j Landet, Och latit ther offuer bekostad

oss meer än mann tro kann, Therefore är vor höxsta begärann att E: K: ville late oss få szamma knecter med thet aller snarest offuer, ther står all vor störste liit tiil Szå frampt wij icke bliffue sleett forszatthe och komme på all skade och last Wij haffue och szå i szanning fornummit hurulunde then Greffue Johann Och flere the Lubskis Partij stempla alt ondth szynnerliga hoss the Liifflenske szå att huar the nogreledis haffua rådth på foråret, skole wij ventha them tiil gest j Findland eller anderstedis huar szom helst the mena szig nogot kunna beiega her ind på Rijkitt Ther wij och wel grant moste ackta vppå, att Finland icke bliffuer oss affrasket, thy then Greffuens hug är all åt Findland Szom E. K. ath [ø: och] berörer atuj skole lathe beredhe alle vore Orlogis skiip, latendis them komma vth vdj szionn med forsta opit vatnn på foråreth, emodt Fienderner Szå huar gud foger thet szå atuj kunne få the skiip igenn wij vtszent haffue Och wij kunne få knecter j landet skall ther bliffua well tiiltentt på vore szidho, Och begäre kerlige att huar j nogonn tidender fornimmandis varde aff szamme vore skiip, huadt heller the må vare vnder Tydzske sidhonn eller huar the finnas, atti vele giffua oss thet tiilkenne, E: K: haffuer och well fornummit huad brist wij haffue vm een Tydzk Scriffuere, for huilckin sack mong ärende bliffua her hoss oss forszumade, Therefore begäre wij kerlige ati vele beskaffa oss enn god tro karl, szom wij kunne bruka for vor Secreterer, then är oss storliga behoff Ytterligere är och vor begärenn att E: K: icke vill gå på nogonn ytterligere handling eller Dactingen met the Lubske, mett minne än wij och vort Riike motthe komma och bliffua vnder szamma fordactingen, ther wij och viszeligenn forlathe oss tiil Jcke skole wij heller affdelis j frå ider j nogon motthe, vtan vele göra eth medt E: K: mett liiff och makt, ther haffuer ingen tuiffuell vppå,

och huar wij kunne vare eder tiil villie och volgefäll,
ther skall eder K: altid finna oss villige och benegne
tiil Gudt ider Alzmectig etc vnder [vort] Signete

Forste Kalffuenn

Käre Swåger giffue wij eder tiilkenne szedan thetta
breff scriffuit var kom her nogre tidender aff vore skiip
att aff stort vmfall, haffue nogre aff vore vtliggere tagit
nogre skiip på the Danskers Strömmen, Dog vthan vor
beffalning, och äre szedan vtaff Storm och vndweder
masthlösze vordne och atthe aff szådane vlycke äre for-
szatthe tiilbake vnder Dantzike igenn, Ther vtloffuer
äre the Dantzike bewogne tiill att arristere szame skiip
folck och godz, Huarfore är vor villie och begärenn
at E: K: ville offorszumelige scriffue szamme the Dan-
sker tiil atthe ville taget mottelige for sig att szå skedt
är, epter thet ey hendt är med vor villie, Huar wij
hade velat j szå motthe handlet the Dansker emott
nogot, thå hade wij icke skickat szå mong kiöpmans
skiip her aff Riikit jnd i theris Haffner szom skedt är,
att viij eller x kiöpmans skiip äre ther indlopne epter
theris nering och bärning Huilcke och andhollne äre,
Dog är thet skeett, szedann Hoffuitzmennenar vore vp-
steghne j frå them j Lantho Pommern och the icke
vore forszictigere än forscriffuit står Och äre wij j szå
motthe kompne j szuort bekymber atuj icke hade be-
kommit szadana folck, som acted var ther mett szamma
resza oss är vorden onyttigt Attj for slijka legenhet
skull anszee thenne vor nödh och icke forlathe oss, atuj
ju mett forsta må få szamma folck j Landt, szå frampt
vij icke dricke aff szamme skolen, szom the Lubske oss
actedt haffua, thet then Euige gud aff szina barmher-
tighet oss milleliga ville före beuara Och E: K: ville
scriffua eders Swåger Hertug Albricht tiil hans kerlighet

Öch Hertugen aff Pommernn ville förfordra vort folck, szom och forszatthe äre, vnder hans landh Könszberg, atthe motthe bliffua vtfärdige igenn, szå atuj motthe fåå vor skiip vell igenn, thet hans k: och ville forarbetat med Hertugen aff Pommernn hoss the Dantzker, atth szakenn kunde bliffua formedlat, Huadt deell vore vtliggiare haffua aff vwetthenhet vptagit, szom the Dansker tiilhörer, skola the vtan alt hinder igenn få, och vela forthenskul ganska nödigt late föra oss j obestond med them, Wij giffue eder och kerligenn tilkenne, atuj nu med thet szamma fornummit haffua atthe Lubske haffua skickat theris szendebudt nu nylige igennem Dantzig tiil Liifflandh tiil Her Mestarenn, ee huadt thet gella vill Dog är befructandis atthe vtretthe ther alt ondt, e när thet fins igenn Haffuer ock szå E: K: Secreterer Frans Trebaw budit oss tiil ath hann är i arbetthe med for:ne Hertug Albricht vm nogne knecther ath beskaffa oss, dog stå the icke tiil bekomma her offuer jnnan Påscha, epter the haffua icke rådth tiil szådana folck vtan the them hemta skola offuen epter frå Offuerlandh Är forthenskul befructande j medell tiid for än wij them j Landit få kunne, at Fienderne göra oss nogon forraskning Therefore är vor storste fljtelige begärenn ath E: K: wille tiilhielpe at szamma krigisfolck kunde komma med thet aller forste hiidt offuer thy thet ligger eder och oss storligann makt vppå.

Annenn Kalffwenn

Käre Szwäger wij giffue ider ock kerligenn tiil kenne ath Hogborenn Furste Hertugenn aff Pomerenn, samfelt med Frans Trebaw, haffua forskicket hiit tiil oss en Edle mann vid nampn Adriann Bjlow then ther haffuer latit oss forstå hurulunde både Hertugenn och Frans ära j arbetha vm nogne knecther huilcke the icke

bekomma kunna innan Påscha och befructe wij thet viil bliffua forszeendt Therefore settie wij all vor lijdt och tröst på the knecter j oss loffuat och tilsagt haffua, szom komma skola offuer j frå Jutlandt eller vid Grindow eller Skaffuenn ther wij och gerna vela tenckia tiil epter iders bestelning j mett them offuer eens komme, Eder K: ville med thet aller sznareste giffua oss tilkenna all eders legenhet, Tesligis hurulunde wij skole vtrusta oss på forårett anten tiil land eller vatenn ath E: K: ville giffua oss thet tiilkenne huru E: K: viil haffuat fore ther wij oss epter rettha kunde.

(Stockholm den 4 Januarii.)

Till anförarne för de svenske trupperne om antagande af de utländske lansknektarne i konungens tjenst, m. m.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 113 v.

Tiil Rijkeszens Rådih Samma tiid [Stocholm 4 Januarij Anno etc 1535], Forsamblat for Vardbergh

Wår szynnerlig etc Käre godemenn wij haffue forståt huru ider legenhet sig begiffuer nu på thenne tiidh attj vele bliffva hårt vid then bestalning thet beste j kunne, äntha ath fotfolckit haffuer mesta parthen forluppit ider Szå vore forthenskul vor villie ati strax hade budt vtoffuer epter the ii^m kneckter Hertug Christiann oss loffuat haffuer, atthe offortöffuat motthe komma tiidt tiil ider, Och matthe j forskicka ther hen en eller två godemenn szom ther vm handla kunde them j vitthe ther tiil skickelige vare, Wij haffue och scriffuit honom tiil, at hans K:ett ville beskaffa oss en godh forstondig mann, antenn then ther Edle vore eller ellies then ther for nogot anszeedh vore aff knecterne, szom med them handla kunne, och huad szom handlas skal med knecterne motthe skee genom Hoffuitzmennenar vm theris

bestelning Månadh szoldh, Formoder oss for:ne Hertug Christiann ther vm vell later handla med them for än the offuer komma Menn när the komma ind j Landet moste j tenckia tiil ath vnfå them och handla med them j ringenn, giffuandis them fore j huadt agt Hertug Christiann haffuer szendt them her at komma, honom och thenne trij Riiker tiil hielp och bestond, Och attj vnder vort nampn tiilszeija them alt gott theris redeliga beszoldning och atthe besuäria oss een eedh atthe vela vara oss rethrådige ee huar wij them behoff haffue tiil land eller vatnn Och haffuer han nu scriffuit oss tiil medt thenna breffuisare Christiernn och begärat ath wij them holla skole epter szom han them antagit haffuer Vore forthenskul gott, ath nogre vore ther henn offuer, och forhörde ther vm theris bestelning och huru Hertug Christiann holler szina knechter, atuj kunde få vittha hurudane bestelning han haffuer szina knechter giffuit på thet mann szedan vijste huru thenne hollas skole, vm theris articla breff, ther må J rådvas vid vm, thess skarpvare thet lyder, ju better är thet, J vetthe sielffue best huru legenheten tilszeger, och vtan tuiffuel haffue J nu sompt aff forfarenheten fornummit j medell tiid huad ther tiilhörer, Kan och tiil euentyrs vell finnas nogre forstondige karla j bland vore Landzknechter szom och vittha szeya ider godh rådvh j thenne szaker Och haffue wij nu szent enn Summa peninga aståd [o: åstad] nedh tiil eder tiil szamma knechter Szå atthe nest gudz hielp vell skola få huad deel them tiilseygis eller tiilszagt är, Ytterligere skole j och vittha at Hertug Christian haffuer scriffuit oss tiil och begärat atuj ville vare fortentht ath skicka nogre peninga strax vtöffuer tiil bestella szamma knechter medt, Szå vore wij vell tiil fridz med at ther skickadis 1^M gyllenn offuer, ther wij mann kunde strax få them j Landet, Menn wij befructe at peningana torde komma Fiendernar j hender och weth

mann forthenskull icke huad rådeligest är Ey heller witthe wij fulleliga aff Legenheten Sza epter j vtan tuiffuel ther vm vel vitte huru fat thet är, settie wij thet in tiil ider atj ther vm må rådadas vidt huar mett annen Dog ee huadt heller är moste ju strax enn eller två godemenn offuer epter them Thy thet är storliga for nödhnen atuj moste haffua knechter j Landet, Wij må viszeliga ventha oss gestning i år, vm her icke szees noga tiil j tiidh, J haffue och wel forståt vor villie godemenn atuj stedze vele thet j skole haffue budt offuer åt Juthlandt, ther wij och än nu formana eder tiil, Och ati vele scriffua Her Måns Göye tiil, och the flere godemenn Formanendis them atuj kunne få folck j Landet, ther wij haffua szat all vor lijt tiil, och atj och szå fortälie them hurulunde wij haffue lagt oss vth for the Danske och latet oss megta ting bekosta icke vtan dråpelig skada, szom är longt aff segia wij haffue latit oss bekosta them j Danmarckx riike och Hertug Christiernn tiil goda, Thet j them fortälia moste, och ther wij bliffue nu szå forladhne och få icke folck j Landet (szom the haffua altiit fortrost oss tiil) varde wij megta illa vtszatthe, och ther wij icke hade szat lijdt vppå, hade wij vell j våris funnit rådth tiil folck ee huad vtwäga wij hade funnit med mindre bekosthnat, ther wij vell hadom mått kunnit forszuara vort Riike allenast mett, men thet wij giort haffue, är skedt szå well them szom oss tiil frome och godho, szadant moste j alt giffua them fore Ytterligere godemenn fornimme j well huad brist wij haffue atuj icke haffue en Tydzsk Secreterer szom vor ärende vtrettha kann, Och lijda ther vtöffuer mykit bekymber atuj sielffue skole bryta vort huffwt på the Tydzske breff her vt skriffuas skole, szom dagliga är for nöden Therefore szåge wij gerna att then M: Christoffer vore her hoss oss, och hielpe oss göra szådana breff på Latiin, och kunde han göra

oss mera gangn än ther han nu är, thy wij haffue nu j dagh fått tidender frå Danske at wor kraffwell och två Boyartther med all the kiöpmanns skiip ther ära her aff Riikit, äre all rosterade thy the haffua forszeet sig szynnerlige then Skipper Erick och tagit vp nognon skeep vtan vor beffalning på the Dantzkers strömar Och moste wij forthenskul haffua budh ther heen och scriffua them tiil vor vrseckt Therefore skynder Christoffer vp hasteliga genom natt och dag med Secretit, J haffue thet intit behoff, ther j och icke haffue Clemeth behoff, må han vell komma her vp epter, ther äre lickuell scriffuere nog, både then Finske Clemeth och andre flere szom och må göra nogot mett, J skole och ingen tuiffuell haffua godemenn, at än thå wij icke äre i Leygret hoss ider, haffua wij lickwel szå mykit bestella szom wij vore ther och än tileffwentys mykit meer, Görer forthenskul well och tager oss then mesta tungan j kunne aff, Vm the tidender her Truidt tiilkenne haffuer giffuit vm then Hertug Albricth och Greffue Johann Szå vitte wij icke huadt szant kan vara, vm thet är icke szompt dictade tidender, Dog må mann wel både tro, therefore är vor villie atj vele haffue visze budt vthe, in j Schonne och forfare huad szant är, huad heller ther äre nogne knecther kompne j landh eller ey, Men ther the ackta sig åt Swerige motte ther tenckis tiil at taga emodt them thet beste wij kunne, szå atuj mogom forszuara vor eyet landh, Legger ider forthenskul vin vm ath forsterckia ider thet mesta j kunne, Wij vela intit forszuma huad oss bör göra, Atti ock kunde få vittha vm then Greffue Christoffer är tiil Handels mett Hertug Christiann eller huad enda thet viil tagha them emellom, ther wij kunde szedan rettha oss epter, the godemenn szom offuerskickis, atj icke forgäthe minnes them vppå, atthe vela leggja sig vin vm att fly oss Botzmenn j Landit, vm the nogre-

stedis them bekomma kunna, Vm the Frelszismenn j röre atthe motthe fara heem, huilckit oss forundrar huj j szådant röre, the haffua nogh monga farit heem, epter ther skal icke vara meer än vj^e hester Therefore är vort råd, ati holla Folckit tiilhopa, szynnerliga szå lenge j bettere forwette ider medt then Staden, ther ligger ider och sielffue magt vppå Men ther the szedan skola fara heem, thå later them icke alla, vtan szomblige hemfara, Och theris karla bliffua tilstedis, Och szende wij ider en Copia aff thet Breff wij scriffue Hertug Christiann tiil, ther j och må rettha ider epter, huadt vor begäre är, Gud ider her med beffalendis datum vt supra .

(Stockholm den 4 Januarii.)

Till anförarne för de svenske trupperne om afsändande af en duglig man till hertig Christian, m. m.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 115 v. — Förut tryckt af Paludan-Müller, Aktstykker etc., 301.

Annat breffwet tiil Riikisins Råd, Szamma vt Supra [Stocholm 4 Januarij Anno etc 1535]

Vor szynnerlig etc Epter thet godemenn wij nu scriffuit haffue Hertug Christian tiil mesta delen vor villie szå kan mann icke szå all ting scriffteliga vttryckia szom behoff görs epter szom legenheten tilseger huad brist och breck her är Therefore vore rådeligast ath en myndug karll fore offuer mett breffuit tiil Hertug Christiann eller godmann aff Rådith, then ther nogot kunde vtretta med munnen och forfara granneliga all ärender, thy huad är thet värt at mann szender en flokot liuszekysta ther hen szom intit forstår sig på någon deel vtan later liuga sig full Thet ligger magt vppå thet wij kunde få vitta vm then Greffue Christoffer och Hertug Christiann bliffua forliickte, tiil effwentys the törffua giffua sig både tiil fridz thå Hertugen be-

holler alt Jullandt och Greffuen behulle Szeland och Schone etc ther med wij tiil effuentyrs bliffua szatthe falegathen, szå wij thå haffue Fiendskap både aff then Greffuen aff the Lubske och flere theris methengere Szå motte then ther offuerskickadis med munnen perzonlige hoss Hertug Christian*) ath her ginge szådant for rycthe, athan therfore begärade vettha huar wij skole forlathe oss tiil at han icke går j nogon ytterligere fordragt eller handling med the Lubske eller Greffuen, med minne wij och vort Riike motte varda ther vdj benefnde och indtagne, szå frampt huar thet icke skeer Och wij ey heller få folckit offuer, szom vthloffuat är, bliffua vij ganska illa forladhne och haffua trädt alth for långt fram, och (tiil effuentyrs) kome ther vtoffuer vti en offorwintlig skadha, Ath mann och kunde få ath vittha huru Hertug Christian vill taga sin stycker fore på foråret tiil landh och vathen szå atuj motthe vetta aff huar annars vpszåt, på thet wij tess bättre kunnom göra huar annan tröst hielp och bijstond ee huar behoff görs emott vora Fiender, Käre godemenn j få alt tenckia tiil huar vid sith namn och latha sig nogot bekosta mann får intit beswäras ther aff atj motthe taga ider nogot nemare än skedt är, her will intit skempt tiil huar wij icke spelle viszeliga på alla szidor, skole j icke tuiffa på, atth oss står szamma skålen tiil budz, szom the j Danmarck haffua aff druckit, Och vil thet gella oss alla lijka tiil, Tesligis motthe och then ther offuer skickadis forhandlat med Hertug Christiann ath han ville scriffua the Pomerske och Prydtzske herrar tiil atthe vela troliga forarbetat atthe Dantzsker icke tagat szå hart vidt sig, ath vort szelskap haffua szå raszat tiil och taget ther the skiip vp på theris strömer, then deell them affhent är skal komma them tiil honda igenn, atthe forthenskul vela giffua vort

*) Här fattas något ord: *berätta* eller något dylikt.

godtz skep och vora vnderszätter ther liggia bestrictade, löse igen epter wij haffua intit annat än got vtestondendis med them, änthå then Skepper Erick eller hoo the ära haffua szå skendeliga sig forszeet, thet icke skulle ostraffat bliffua thå wij finge them tiilstedis, Ther j fornimme nogot folck drager åt Swerige, må j reppa leyret och forszuara vort eyet Landt dog szå atj icke leffre them nogon slackting för än j bliffue starckere, vtann hugge ellies på rumpann med them Jder her mett gudh befallendis aff Stocholmm datum vt Supra

Stockholm den 12 Januarii.

Till den vid Enköpings marknad församlade menigheten angående Lübeckarnes fiendtligheter, Grefvefejden, m. m.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 100.

Tiil then menige mann szom forszamblade vore i Eneköpfung Aff Stocholm 12 Januarij 1535.

Wij Gustaff etc Helsse Eder dandemenn alle och menige almoge szom nu forszamblade äre j Enekopungz Marcknat Euinnerliga med gud, Käre venner wij tacke ider Dandemenn alle for huldskap, troskap, manskap, godh Lydhno och horszamhet i oss beuist haffue szom tro vnderszätter bör ath göre, Huilkit wij ider tiil godo betencke vele i hvad motte wij kunne, etc Käre venner j haffue vel forstät hurulunde vore fiender the Lubske, haffua nu j thenne forlindhna szommer med theris forrätlig handell, haffue indfördt then Greffue Christoffer vdj Danmarck och szat honum ther for en herra och regent på kon: Christierns vegna Huilckit dog Högborne Furste Hertug Christiann vor käre Swåger haffuer them thet formeent och fortagit atte icke haffue szå fremia[t] theris ondhe agt och mening (gud tess Loff) szom the på begynt hade Szå haffue the nu funnit på

ith annat Råd, och ville bringe her jn j Landet Hertug Albrigt tiil Mechelborg Och ville settie honom her for en Herra i Landet Huilkit dog nest gudz hielp icke skee skall, Och haffuer for:ne Högborne Furste Hertug Christiann vår käre Swåger Och flere herrer och Furster ther vdi Tydtzland giffuit oss tilkenne igenom theris scriffuelsze, och rådit oss atuj för slige forrätthlige handlinger skulle foruara oss, Szå tuiler oss inthet ati Dandemenn alle vell besinne kunne, huad skade och forderffesse riiger ther aff vdi komma plägar, När fremande Herrer skulle få Regimenthet i noget aff tesse try Riger Danmarck Sverige eller Norige såszom j vdi fortidhen fornumme, när konnung Christiern var her i Riigit huad alt ontt han bestemplade med sine anhengere Och än ytermere gör huar han formå, Huarfore råde och formane wij ider Dandemenn alle ati besinne och betencke edert eyet beste j alle motte Latendis ider icke förföre eller bedrage med nogon forrätlig breff eller stemplan, vtan stondendis faste vid thet hulskap, troskap och mandzskap j oss szworit, loffuat och tilsagt haffue, Wij vele ider ther emot vitta och rama iders och Menige Rigisins besta med liiff och godz, Ther må j Dandemenn alle fulkomlige forlate ider tiil, Valeatis .

Stockholm den 13 Januarii.

Till slottslofven på Kalmar Jöns Nilsson, om utrustning af fartyg, Grefvefejden, m. m.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 100 v.

Tiil Jöns nilsson På Calmarna Ex Holmia

13 Januarij

Wår etc Är vor villie Jöns attu later göra rede thet SegelSkippit med all tiilbehöring, szegel en deell och annenn, tesligis och Swanenn bliffuer och vel färdighit med szegel, anten aff vadhmal eller annat, Och

skal lata riiffua aff Swanen fortydningen (!) och pyntan vth, lika szom Longebarcken är pyntader szom wij och myntlige haffue vnderuist Anders Önning både ther vm och annat meer, han tig beretta skall, Vele wij och attu med thet aldra forsta i vår szå snart Skippen kunne komma vth, later löpa thet SegelSkippet och Swanen med Longebarcken (szom och i sundet komma skal) hasteliga offuer åth Könszberg atuj thedan epter kunne få visse tidender j frå Hertug Albrigt vm wij skole få Folckit, och vm wij nogon betre tidender få kunne aff vore skiip, vtan the bliffue lösz giffne szom rosterede äre i Dantzke, for thet skipper Erick tog nogron skip vp på theris Strömer, vtan vor beffalning ee huru thet nu gå viill, Dog äre szomme kompne beholdne tiill Könszberg szå ath oss hoppes the haffua ther ingen nödh, Och må tu skeppa ther ind på alt thet mesta godz tu haffuer både Jern och annat åth Köntzberg, thy wij moste haffua folck j Landet, och mene wij at ther är tryggeligast attu later them löpa ath Könszberg ther Hertug Albrigt aff Prutzen är offuer rådendis, Oss hoppes ath them icke annat en goth vederfars ther aff hans undersäter, Thetta forszuma jngeledis atthe ju äre redo met en hast, och haff stedze bud och breff vp tiil oss, giffuandis oss tilkenne alle tidender tu forfare kan, och huru wij äre tilsinnes ther tu tig epter [rette] kan, Ytterligere szom tu scriffuer vm then Hertug Albrigt aff Mechilborg .Greffue Johan etc Szå skal tu och vitta atuj haffue spordt ath then Hertug Albrigt aff mechilborg Greffue Johan med the Lubskis stemplan, haffue åter ith nyt forrederij for hender, szå ath Greffue Johan Berendt van Melenn etc skola haffua the Landzknecter szom the Lubske hade Och skal greffuen Johan vare insat offuer sundit i Skone med xv^o Landzknecter Och vile åth Sverige, endog mann vedt ey huad szant är, Och Hertug Albrigt skall liggia i Rostochk, och

agter sig och hiidt, liika szom greffue Christoffer snickte sig in j Danmarck, och thetta är i visse szanning, szom tu fornimmer aff thenne Copia greffue Johan med flere haffuer Truidt tilscriffuit, Och haffue vort folck forthenskul sath j dag med honum tiil påscha, Therefore for godes wnnen skyld agta vell på Klingebondit på Slottit atthet icke bliffuer tig affraskat och forsterck tig med alle magt, Och vele vij attu offortoffuat vil haffua ith vist bud in åth Schone, och forfara huad szant är vm then Greffue Johan skal vara mykit starck med folck szom rygtet går, vm the haffua nogot Reszegetyg eller ey med sig, foruara tig vell huem tu slår tro eller lijt tiil, epter verlden är allestedz ful med forräderij, Thetta leg tig vin vm ath få foruetta, giffuandis oss thet ofortoffuat tilkenne, Och huru then Greffue Christoffer och Hertug Christian forlika sig, wij haffue fåt tidender atthe haffue vissat en slagting tilhopa, och Hertug Christian haffuer alt Julland jnne Är och vår villie attu forstercker tig thet mesta tu kan, agtandis vel på Klingebondit både på Slottit och i Stadenn, och ramna j allo motto vort gagn och bestondh szom wij betro tig tiil, Går tig och nogon nödh vppå forszuma icke haffue bud tiil Peder Swenske vm vndtsethning, vettandis oss med thetta szama bud ith suar huru tig går . Valeas .

Kalffuen

Oss är tiilkenne giffuit thet vij Feneker Kneckter skulle haffua satz vtoffuer åth Schone, Men thå skal ey vare meer offuerkompne än iiij, ee huart the andre iij bliffne äre, Är forthenskul for nödhnen ath man szeer well tiil the icke lata beszökia tig, Vm then Axel vgrup, Mauritz olsson szom then Fougtnan j hiäl slagit haffue, Szå epter tu est alto swag, skööt them forthenskul intit, tiil tess better tilfelle kan bliffua .

Gripsholm den 24 Januarii.

Till Måns Svensson (Somme) om Skånes underkastelse under konungen på hertig Christians vägnar och antagandet af de fångne knektarne i konungens tjenst.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 102.

Tiil Måns Swensson etc Aff Griffzholm 24
Janu:[arii]

Wår gunst etc Skalt tu vetta Måns atuj haffue fåt visse tidender i frå Skone hurulunde then ganske Adell i Schone haffua got oss tilhonda på Hertug Christians vegna, och then menige almoge äre oss vndergiffuen med huldskap och mandzskap Och haffuer vort folck nu varit til verckes med then Greffue Johans folck och lagth them nidh, iij^o eller v^o bleff slagit aff them, och ith tusend knecter haffua the fongat aff them jnne i Helszingeborg, huilke oss haffua suorit tro Tienst på en månadh tiilgorendis for theris Ranszwn, men szedan vela the tiena oss for Månad szold, Bleff och Greffue Johan, Wlff Scriffuere, Marcus Meyer, Michil Bleck och än thå en annen Tydsk herremann grebne på szame tiid, szå ath oss hoppes wij ingen stoor nödh for them haffua skole, Szå epter wij foruette oss vm knecter szom oss troliga tiena vele, Therefore syntis oss rådeligit vara, ath man handlar allenast med borgarna vm en peninga hielp, latandis bestådth med thet folck the vtgöra skulle, giffuendis them aldelis saken fore atthet bliffuer vtropat, hurulunde gud haffuer fogat vore szaker j besta motton, och haffuom alt Skone jnne Then almectigiste Gud varij prisat och ärat tiil euig tiidh szom vore szaker lager i besta motton Jngen skade haffue wij heller fåt på vort folck, vtan nogre få hestar skothne bliffue Valeas .

Hvalstad den 27 Januarii.

Till borgmästare, råd och menigheten i Bogesunds stad, att staden skall läggas öde, och att köpmännen skola flytta till Nylödöse, handtverkarne till Skara eller Lidköping, och de kvarvarande blifva kronans skattebönder.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 118 v.

Tiil Borgmestare Råd oc menighet I Bogeszund Aff Hualstada 27 Januarij

Vår gunst etc Käre godemenn må j vitta atuj szamfelt och vort Elskelige riikisins Råd haffua her varit tiil szammens och j bland annat offuerwägit och bezinnat om ider kiöpstadz Bogeszundz lelighett etc Och epter thet atuj vdj szanning forfara och bezinna kunne at szamma Bogeszund är huarken oss eller Riikit nyttuger, vtan heller oss och menemann tiil stor skada och forderff Huarfore haffue wij szå varit vtöffuer eens, at szamme Bogeszund skal plat leggas j öde, szå at ther epter thenna dag skal ingenn kiöpslagen brukes, ey heller stadz lag, stadz priuilegier eller frijhetter Therefore biude wij ether alla strengelige Och huar vid siit namn, ati mett thet aller snaraste skynda eder, en part tiil Nylösze the szom kiöpzlagen bruka vele, the andre szom embitzmenn äre, måge flytia sig tiil Schara och Lydekopung Formoder oss attj ju szå vell kunne berga och nära sig j szamma kiöpstäder, szom j Bogeszund, Och the Dandemenn szom ther vele bliffua quarre boendis j Bogeszund, skole her epter bruke och berge sig aff åker och eng, Och bliffua Cronones skatskyllige bönder, och icke Borgare och icke heller bruka kiöpslagen eller annen borgare näring, vid thet straff szom ther tiil hörer, Ther j Dandemenn må aldelis retta ider epter, tagendis her fore ingen forszumelsze szå frampt j vele vnduika vore Ogunste Ether her etc

Vesterås den 28 Januarii.

Till danska riksråden i Skåne om deras underkastelse, och om konungens önskan att Marcus Meyer och några andra fångar måtte sändas till Leckö, för att konungen skulle få tillfälle att tala med dem.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 117. — Förut tryckt af Paludan-Müller, I. c. 333.

Til Danmarcks Riikis Rådih i Schonæ aff
Vesterårs 28 Januarij

Wår szynnerlig etc Strenge Riddere och Erlige godemenn Danmarcks Riikis Rådih i Skåne wij haffue fornummit athj nu vti the Helge trefollighetz nampn haffue handgât vor offuerste Hoffuitzmänn for vort krigx-folck Her Johann Turszonn och tiilsagt honom hulskap troskap och manskap på Furstelige nådes tiil Holsthenn etc Hertugh Christians vegna szom i thet for gud och meniskior plictuge äre, Szå förhoppes oss at hans nåde thet mett ider och huar szynnerligen vdi all gunst och nåde j medel tiid, vell betenkendis varder, Ock vtan tuiffuel är thet mykit for iders egin beständelige velfärd och beste skul, szom huar och en god mann vel bezinna kann Och szedan j szå mett szamptlig endrecht är[e] tiilszammens kompne (haffuer gud alzmectig tiilszeet oss med gudomelig mackt) och niderlagt en hop aff vore Fiender ther i landit, szom tiidit in kompne vore på tesze riikers argeste, Huilckit wij ider och allom huar szynnerligen fore betacke, och vele thet mett ider och flere szom ther haffue vinlagt sig om, vdi all gunst och nåde j all szunderhet forskylla etc Videre i bland annet käre gode herrer, är oss tiil vetthandis vordet, ath någre aff szamme vore Fienders Offuerste gripne äre, szom är then Lubske Borgmestare Marcus meyere, och flere Edlemenn med knetherners hoffuitzmenn och Beffellesmenn Szå epter thet är oss storligenn för

nödhen, atuj perszonlige motthe komma tiil ordz och tallz mett them, tiil alle yttermere kunskapers befrågilsze, szom oss och ider mykit anliggendis är. Är forthenskul vor villie och begärenn attj med thet yligeste vela lata komma for:de Marcus meyere och Michil Bleck mett theris metföllige vp tiil Vestergötland tiil Leckö Slot, ther wij ackte jnnan kort tiid perszonlige at mötha them ther tiil orde, Och vele wij forthenskul handla med them, epter wij äro ther szå hart ind på Grenszen, atuj ther kunne få kundskaper j frå vor käre Swåger Hertug Christian, szom wij dageliga formoede oss vtaff hans Fursteliga nåde kunskaper, forszeendis atj her vtinnan icke vele beszwära ider, vtan skicka oss them alla tiilhonda szom szagt är, Huar j godemenn vele beszwära ider om theris fengxsell Szå vele wij vbrotzliga holla them thet vilekor szom them tiilsagt är Och Riddersmendezmenn tiilhörer, epter the haffua vpklappat(!) oss sine fengxsell Eder her mett gud etc

(Vesterås) den 28 Januarii.

Till anförarne för svenske trupperne i Skåne, att de skola uppsända fogdarne till konungen, vara försigtige i sina underhandlingar med de danske, och att tvenne af dem skulle möta konungen på Leckö.

Riks-Registr. F. 1534—1536, fol. 117 v. — Förut tryckt af Paludan-Müller, l. c. 334.

Tiil Riikiszens Råd forszamblad i Lund
Samma tiid vt Supra [28 Januarij]

War szynnerlig etc Epter thet Her Johann atuj haffue inga vore Fougter j Landit szom acta vppå vort besta, Therefore är vor villie atj skicke alla Fougterne vp huar j sit Fougterij allenast med en dreng menn alla theris karla må bliffua quarre hoss ider och må j skicka en beszönnerlig Höffuitzman for alla Fougtha

Tienare och må the vara med vora egne skytter, Attj och så inge[le]dis tiilstedia nogra scriffuas in j mönsther Cedulen, the herremantz tienare, thy wij haffue nog löna vort eyet folck, så atuj icke törffue löna theris karla, ther må j haffua itt grant vpszeende på, Käre her Johann atj så szee ider vijsliga före, med the Danske Herremenn atj icke göra nogra monga szwåra handlinger med them så atthe forbiude oss lijka szom the göra plegha, Oss tycker på then handling j med them giordt haffue ära the ider alt forskamper, them bliffuer inrymt alt thet the begära Men wij bliffua så föga ting forszäkrede vm huad oss magt vppå ligger Wij skole göra them tröst och vndsethning med lifff och magt etc then tröst the oss göra skola, skall skee epter theris formoge, szom j sielffue en nu mogenn beszee huad j them forseglat haffue, och så alt thet skeedt är, lyder szom thet vore giort allenast Hertug Christian tiil godo och wij icke eens nempnes ther vti, vel är szanth, thet är bättre väria sig for sin grannes dör, än för siin eyen, Dog hoo vett vm oss kunde så vel göris hielp behoff aff them, szom the aff oss, så finge wij vell szee huru thet ville gå, Ther och så hende at oss vmtrengde, och j skulle draga tiil baka och vndsettia och forsuara vort eyet land och Rijke, thå äre j endels så forbundne atj icke kunne vell forlatha them, liika szom wij them szådant pligtuge vore, och en thå föga tack ther vppå tiena, Her må j szee ider rät ganska viszliga fore, och göra then mijnsta handell j kunne med them, vtan j få nogon videre beffalning Och tess forinnan atj haffue skotzmåll tiil oss, Therefore är vor villie atj Her Johan och Her Larss for alla honda legenhet skul vele giffua ider vp tiil Vestergolandt på Leckö ther j oss finna skole haffuandess mett ider the fongar och beffalningxmän j fongat haffua både then Marcus meyer Mechil Bleck Portus etc for alla

honda kundskaper skul szom oss storliga magt på ligger, Och må i skicka Soffuerin Kiil tiil Offuerste Hoffuitzmänn szå lenge j ären borta Thet i ingeledis forszuma vela Och at Clemet scriffuere och szå komber tiil oss med Secretit huad ytterligere vor villie är, vett Truels scriffuere myntelige ider vnderuise Gud ider etc .

Örebro den 1 Februarii.

Till den vid Samtings marknad i Strengnäs och Distings marknad i Upsala församlade menigheten om striden med Lübeckarne och deras planer på de nordiska rikena.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 102 v.

Jtem tiil Samtyngis ock Dijstyngis Marcknaden
Aff Örebro Prima Febru:rij

Wij Gustaff etc Helsze ider Dandemenn alle menige almuge som nu forszamblade äre j Samtyngis marcknadh j Strengnes Euinnerliga med gud och vore nåde, Käre venner wij tacke ider Dandemenn alla for huldskap troskap och mandskap, godo lydno och Horszamhet, szom i oss vora Fougtar och Beffallningxmenn på vore vegna altid beuist haffue szom trogne vndersätter haffue bort at göre och beuise sig emot theris rette herskap och offrigheth Thet wij med ider vdi all gunst och nåde betenke vele och vitta iders och menige Rigisins besta velfärdt och bestond i allo motto, och affuärie alles iders skade och forderff med lifff och magt etc Ytterligere käre dandemenn szom wij tiilforende både myntlige och med vor scriffuelsse haffue giffuit ider tiilkenne hurulunde the Lubske vore hedzske Fiender stå ther epter och vela neder legga vnderkuffua och fortryckia Herrar och Furster Land och Riiger etc szom the alffuerliga haffua tilbudit i Danmarck Och haffue velleliga tagit Konung Christiern vtur then starcka

bestrickning och fengxle han vti sitter, och settia honom åter in [i] tesse Riiger igen, ider och oss allom tiil euog skade och forderff och nidertryckning, Huilkit hogborenn Furste Hertug Christian tiil Holsthen vor käre Swåger them (med then alzmegtigiste gudz hielp) fortagit haffuer, szå ath hans hög:eth haffuer än nu for:ne omilde konung Christiärn sittiendis i sin starcke hectilsze, Szå haffue och szame the Lubske j alla motto ther arbetat vm ath komma oss och vort riige j szådana fortryckilsse, och när the szåge ath then mening the hade med konung Christiern icke draga ville, funno the thå på ith annat råd, och ville settia her in en annan Greffue, Och hade the forthenskul for nogra veker szedan szat en hoop med fremande krigxfolck j Land i Schone, the ther sig agtat hade in ath Swerige och settie her en fremande herra jn, Szå gaff dog gud tiil nåden ath vort krigxfolck kom tiil verckas med them, szå atte lade them alla mesta parten nedh, fongade offuer ith tuszend och slogo offuer otto eller nijo hundrat i hiäll, ther gud alzmegtig szee loffuet priszet och året fore, ath szådana vore och Riikisins Fiender nederlag fåth haffue, Huilkit wij giffue ider dandemenn alla for gode tidender och nymere tilkenne, Formoendis ati sliige tidender gerna hora vela, ath vore och riigisins fiender szom oss alt ondt mena, bliffua niderlagde, Therefore formane wij ider dandemenn alla huar szerdelis vid sith naffnn ati bliffue faste stondendis vid thet hulskap tro-skap och mandskap j oss loffuat sworit och tiilsagt haffue, szom wij och intit tuiffa på, j ju thet görendis varde, Och ati äre vore Fougтар och Embitzmenn hörüge och lyduge j alla motte ther the ider på vore vegna tiil-seyandis varde, och huar behoff görs vm hielp tröst eller vntsethning ati tha late ider finnes veluillige med liiff och magt, godz peninga eller huad i formåge, emoth vora och Rigisins Fiender, huilke stå ther aldelis epter

atthe vela settia oss fremande Herskap her jn, eller och haffua konung Christiern vtur thet fengxle for:ne vor käre Swåger Hertug Christian honom vtj haffuer Thet wij them med flere vore herrers och venners och alles iders hielp och tröst fortaga vele, ther i mann elledis vele stå oss faste med liiff och magt, szom wij och intit tuiffuel på haffue j Dandemenn ju görendis varde, i huad motte ider vm tilsagt varder, wij vele med gudz hielp affwärie alles iders och menige Riigisins skada och forderff med liiff och magt, J huad motto wij kunne vetta iders och menige mans besta och bestond, skole j finna oss altid villige och benegne tiil szom wij och altid giort haffue thet gud kenne, then Valeatis

Hjälstada prestgård den 6 Februarii.

Till de svenske anförarne i Skåne om åtskilliga ärenden.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 103 v.

Tiil Her Johan Turszon och flere godemenn ther äre nedre Aff Hiälstada Prestegård, 6 Februarij

Wår szynnerlig etc wij haffue forståt iders scriffuelsse godemenn huru tesse knecter i haffue, ropa och pucka och vela haffua x marc vm månaden, lijka szom wij ther tiil plictige vore, Szå tuiffilar oss intit ath ther motte ju vara nogra szellar jbland, szom szådant myterij göra, them j strax forskicka skulle (när j nogon besloge ther med) vp tiil oss, vm i icke hade anner rådih med them, ther i fornumme ath nogre aff Befllesmennener icke vore oss rätrådige, motte j thå settia them aff, och andra gode trogne karlla j theris stad igen, Thet är ju sielssint, ath epter ther är icke vtan x eller xij rotar tydzske kneckter, ath the szådant myterij göra skulle vnder then ganske hoop lijka szom the vore

idre Regenter Ther the och ville pucka meer än skäll vore, motte j thå haffua än iij eller v^e hestar vm kring them och szeya them meningén både med ondo och godo eller stöta hiertat szönder i en eller två, thet är intit verdt när the få låta szom the sielffua vela, Och haffua ingen rädas fore, szom holler them skarpliga regimentit fore etc Szå epter wij äre her szå när vid honden nidre Therefore är vor villie ati skicke en hoop aff Beffellesmennener tiil oss, och nogra szom kunna tiena tiil beffellesmenn vm ther äre nogra puckare szom intit duga, atuj thå kunne settia them j theris stad igen, Tesligis ath menige hopenn skicka och theris fulmindige tua eller tre aff the Swenske knecter och två eller tre aff the Tydzske knecter, the ther kunna giffua oss alles theris mening tilkenne, szå atuj vitte huad brister the haffua, atuj och motte seya them vor mening huad the plictige vara skola med theris artiola breff och stelle breff . Ytterligere wij scriffue ider tiil nu j siidtzat ath Her Lars och Her Johann skulle komma vp tiil oss på Leckö, Szå är thet och än nu vor villie, Och ath the endeliga haffua then Marcus meyer och the flere Fongar vp tiil oss, thy wij haffue nogot synnerligit tala med them szom magt på ligger, Är ther och nogre grottehanser flere motte the och vpkomma, Oss szynes och fögo Rådth vara ati skulle bedaga med sliige szellar ath forskickas bort, thet hade varit better, ath the hade ther hen nogre szom intit anszedde vore med nogon löss scriffuelsse, Jtem vm alt annat kan thenna Breffuisare Niels Scriffuere ider vnderricta huad vor villie etc Valeatis

Hjälstada prestgård den 6 Februarii.

*Till alla höfvidsmännen öfver trupperne att uppsända
några ombud till konungen.*

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 104 v.

Tiil alla Beffelleszmenn ther nidre äre, Datis
vt supra [Hjälstada Prestgård, 6 Februarij]

Wår gunst etc Käre gode karla Hoffuitzmenn Bef-
falless meenn Vefflere Dubbelszoldere etc med menige
gantzke hopenn wij giffue eder tilkenne atuj äre på
tugit nid åth Landemerit Szå epter wij forstät haffue
ati icke [äre] aldellis forsäkrede szom behoff görs vm
eders Stellebreff och articlabreff ther i eder epter retta
skole och huar tiil wij oss forlata kunne Szåge wij
forthenskul helst atuj motte komma tiil ordz med idra
fulminduga aff hela hopenn, Huilke både ther vm och
alt annat med oss handla kunde huad brister j hade
Therefore är vor er[n]stlige villie och begären ati nu
strax vele forskicka iders fulminduge till oss två aff
the Swenske karla, två aff the Tydtzske knecter och
vi eller vij aff the beffellesmenn med Jacob Sellenriick,
szom nu Hoffuitzmänn är, och ther skickes nogra Luti-
nampter j theris Stadh szom agta på theris embete i
theris frawaru, tiil tess the tiilbaka kommo Huilka med
oss handla kunna både vm stellebreff, articlabreff och
giffua oss alla brister tilkenne them wij thå formedhla
kunne, atuj och mogom bliffua forszäkråde igen huar
wij oss tilforlata skole Oss forhoppes atuj vele holla
ider szom krigxlyder tilhördt ther i mann ellies skicke
ider erliga och redeliga, leggiandis priisz och äre in,
Tesligis formane wij ider alla huar vid sith nampt
i Hoffuitzmenneners frawaru ath J äre the Lutinampter
szom ther tiil skickade varde for Hoffuitzmenn Beffelss-
menn etc hörüge och lydöge ee huar the ider behoffua

aff eller tiil, för Fienderner, Atti och szå holla ith erligit vprigtigt regiment szom krigxleuydt tho hörer, med håll vagt en deell och annan szom ider agta bör, ati icke for nogon forszumelsse skul lijde nogon skentzill eller nederlag aff Fiendernar ther ligger ider sielffue storliga magt vppå, När szamma eders sendinge bud tiilbaga komandis varde skola the bringa ider all kundtzskap och beskeidt huad vår villie och mening är, huar J ider epter retta skole, och huad wij oss forplictige vara skole, på eders eedh äre och redelighet tiilgorendis, szom krigxlyder tiilhorer, Thet wij ey szå fulbordeliga scriffua kunne, therefore lager thet szå ath szamma ider szendebud hasteliga komma tiil oss her nedre i Vestergötlandh vid Landmerit epter wij äre her szå när vid honden, Valeatis .

Brunsbo (omkring den 8 Februarii).

Försvarelsesbref för klerkeriet i Skara stift.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 105 v.

Forszuarilsze breff for Clerekeriid i menige
Schara Bipzstigt Aff Brynolpsboda

Wij Gustaff etc Göre vitterligit atuj aff szynnerlig gunst och nåde haffue tagit annamat och vndfongit szom wij och nu med thetta vort vpne breff tage anname och vndfonge Oss Elskelige Vördelige mendt menige Clärekeriidt j Schara Bipzstigt med theris godz, peninga Legefolck, Huusz Heman, rörligit och orörligit eller huad helst thet är eller neffnas kan szom them tiilhörer, vdj vor Kongxlige Hengn vernn Friid och forszwar for alt offuerwåld och oretta och hielpa them tiil retta Huarfore biude wij ider alla szom for vora skul vela och skola gora och lata, szynnerlige vore Fougтар och Beffalningxmenn eller eehoo helst the vare kunne atthe

for:ne Clerekerij her emoth intit offuerwold eller oretta
göra, quälia eller platza j nogon motte vid vor Ogunst
etc Valeatis .

Brunsbö den 8 Februarii.

Till innebyggarna i Vexjö stift om utgörande af tionden.

Efter en samtidig eller något senare afskrift i kongl. Riks-Archivet.

Wij Gustaff medh Gudz nåde Suerighes och Gothes
etc Konung Helse idär osz elskelig Friborne frälzmän
bönder och menige allmogänn som byggie i wäxsio
stichtt, Ewinnärlige med Gudh etc Kiäre wänner wij
giffua idär till känna, att wij haffua förståat huruledhes
några ibland idär wille draga sig wndan thän rättigheet
som i efftar Gudz och Suerigis lagh plichtighe ähre
at göra in i Kyrckehärbärgätt som ähr Edärs rätta
tiände, at hon kommar aldrij i rättän tidh in, eij heller
får Clerekerij thän däll som thäm med rätta böör af
idar at haffua, Vtan at i giffua sackenne så före at
wij skulle thet haffua aff lyst at i icke sådana rättig-
hett vtgiöra skulle, Thet wij alldrij giordt haffuä, at i
icke thet med någän skäll beuissa skulle, Huar wij
skulle afläggia thän tiände som i göra skulle in i kyrcke-
härbärgät Och thän däll som i äre klerckerij plich-
tighe, Så skulle wij afleggia then däll som biskopz-
ämbättät till kreffuär at then tjänst som prästärnä äre
idär plichtige at giora, Huilket oss eller idär icke i
någen mätto nyttigt vore Huarföre biude wij idär
wttryckelighe at i efftar thänna tidh wille rätta idär
sielffua i thän mätto och vtgiöra idärs rätte tiände in
i Kyrckehärbärgätt Och iders kyrckeherrär all thän dell
i thäm plichtige ähre i rättän tidh efftar lagen med tiände,
offer lijckstooll Påska åhrs altar Julhåhning [inledning?]
i kyrkia efftar barn ett pundh smör efftar gamble säd-
wanie eller och 12 mark tiende(?) smör som plegtigt är

kringom mäninge Ryckitt, Och allt andre laghlighe ranto som idär böra, The skulle ther emott holla idär rädheligha vppå all thän tienst som thäm böra på Christändömsens och theräs prästaämbähtz wägna med wisz predikan socknebudh och all annan tjänst som the för Gudh och oss answara ville Och huar så skär at thenna vår förmaning intedh kan hiälpa, thå skolle i icke idär latha förwndhra at wij tenckia thär någet annat till, så at i icke shå lätligha komma till edär paska dag här efftär som nu en lang tidh skätt är, efftär thet wij förnima ati thär wtaff taga idär mera tillfalle at vmdragha idär ifrån idär rättigheet, än at giöra thän wht, Thär må i fülleligha rätta idär efftär Här med idär Gudh befallandes aff Brynolfzboda 8 februarij Anno 1535 . Vnder wart Secret

Skara den 10 Februarii.

Till hr Johan Turesson om åtskilliga ämnen.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 105 v.

Tiil Her Johann Tur:[esson] Aff Schara 10
Febru:[arij]

Wår szynnerlig etc Wij scriffue ider tiil käre Her Johan for få dagar szedan med vor tienare Nils scriffuare, atuj äre her hardt vidh Landemerkit etc Szåge wij forthenskul gerna, atti med thet aller snarest vilde giffua ider hiidt vp tiil orde och talle med oss, Dog szå atther bliffuer en godmann forordinerat j szame stad i eders frâuarelsse, szå ther motte gå lijka tiil etc Och ibland annat Gåffue wij for:ne Nils mest vor gruntlig mening eder forkynna, huru wij vele haffue bestellendis ther nidre, ther j måge ider epter retta, etc Szom i och beclaga ider huad platz i haffue ath stella the knecter tiilfriidtz, szom szå mygit ropa och pucka om peninga Szå tuiffilar oss intit atther motte ju vara nogra szellar ibland

szom szådant myterij vpbringa, beszynnerliga ibland the Beffelszmenn Och ther i fornummo at nogra aff the Beffelleszmen icke vore oss rätrådige, motte J thå settia them aff, och andre gode trogne karla j theris stadt igen Thet är ju sielsynt ath epter ther är icke vtan en ringe hoop Tydzske kneckter, atthe skole szå offuermåls pucka, lika szom the vore idra Regenter, J motte for ingen deel szå lätteliga szee igenom finger med them atthe ju skulle holla szijn Lydhno och kenne Eder god for theris offuerste, eller the skulle få ther skam fore, etc Dog epter wij äre szå när vid honden szom sagt är, vele wij forthenskul ati offorszumeliga skicka vp tiil oss iijj eller v vtaff the Beffelleszmenn, Tesligist ath menige Hopen skicka och theris fulmindige tiil oss v eller vj vtaff huart partijt Tydzske och Suenske, the ther kunne med alles theris fulmagt giffua oss theris mening och brister tiilkenne Tesligis wij och motte alffuerliga vttryckia them vor gruntlig villie, och the briister szom wij haffue emodt them och handla med them både om stellebreff, Articla breff och andre brister them wij thå formedla kunne, och atuj och mogom bliffua forsekråde igen, huar wij oss til forlate skole, J vette vel sielffue, at huar theris articla och stellebreff icke bliffuer them epter retta settit forehollit, fore the thå alrig reth krigx leutz Regimenthe, etc Szå wij och haffue scriffuit vm the fongar skulle offortoffuit vpkomma etc Szå är thet än nu vor endelig villie atte forskickas vp med thet snarest medhan wij äre tiilstede, atuj kunde komma tiil tals med them, Wij haffue och forstät, atthe Danske forholla ther hoss sig en heel hoop Fongar beszynnerliga the ypperste, på huilkit wij haffue tuilffzmåll, huad vndersethning ther vndi är, atthe icke vpskickadis med the andre, epter the vore vnder szame Fenecke och Regimente szom the andre her vpkomme Therefore måge j än nu flux tale ther på, atthe

Danske ville vtan allt skotzmåll late komma them vp tiil orde och tall med oss, giffuandis them szaken szå före, atthe ära idra fongar, och icke the Danskis, Szom j råde oss tiil atuj skole late vtrusta vore orligis skiip och late them löpa j Calmarna Sund med forste opit vathnn och lata folckit ther komma tiil skiips Szå giffue wij eder och flere godemenn ther nidre tiil ath betenckia och grangiffueliga offueruege huru thet best foretagis skall Wij kunne icke både holla Lager ther nidre i Schone, och komma med szå stor magt tiil vathnn, Forthy huar wij skole bemanna vore skiip med folck szom thet sig behöffuer, vill ther vell ij^m krigsfolck tiil, Therefore motte mann i tiid granneliga befråge sig med the Danske om the betroste sig affuäria sin Landtz skade och forderff, vtan vor magt, epter huilkit man thå epter magten kunde laga sina stycker etc Om thet körne kruth j scriffue, haffue wij forsent ther nidh, dog vette wij vell huar the elles villie vp-late eder kruth, haffue the ther god rådth tiil Och beszynerliga när the skole brukat in på vort folck, szom tilforende skeedt är, Szå moge j fortälia them saken fore, atthe och motte noget lata bekosta sig, på thetta och annet meer, Forthy thenna sack är them icke ringere än oss: Valeas .

Örebro (Skara?) den 12 Februarii.

Till hr Erik Fleming om olika ärenden.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 107.

Tiil Her Erick Flemming Aff Örebro(?) 12 Februarij

Wår szynnerlig etc Wij giffue ider tilkenne käre Her Erick atuj dagliga äre ventandis i frå Liffland Hertugens aff Prutzssen Hertugens aff Pommern och Hertugens aff Holsthen Sendingebud medt nogne merckelige beffalningar aff the iij Furster tiil oss szom magt

påligger, Är vor villie ath J forthenskul vele haffua bud emott them Och forhöra huad them Lijder, forfordrendis them tiil beste szå atte kunne komma medt en hast hiit offuer tiil oss, ther ligger magt vppå Tesligis skole i och vette atuj haffue fåt visze kundzskaper och tidender, atthe Lubske haffua forskickat theris sendebudt hen offuer Land tiil Hermesteren och the Reffuelske, är befructandis at the ther icke mygit goth vträtta, Szage wij forthenskul gerna ati ville haffua idert budt ther hen, och vinleggia eder ath forfara huad szom ther handlas eller på färde är, och huad the Lubske få thedan epter, och huru all legenhet begiffuer sig ther i Liffland, Och huru Margraffuen och then gambla Bispfen forliga sig, Giffuandis szedan all Legenhet szom ther på färde är oss offorszumeligann tiilkenne, Tesligis ati ville tenckia tiil på idra szidho at forstercke ider med alla magt, thy mann vedt ey huar forst vmtrenger, Ath J och szå formana Frälssit ther i Findlandt ath the tenckia tiil ath holla folck med alle storste magt, thy her är ey Kinderzspell for hender Ytterligere epter thet wij fornijmme ath ther fins inghen rådth tiil folck j Liffland Reffle etc Är dog för nödden atuj moste haffua folck j Landet . Therefore szåge wij gerna ath the peninga i haffua motte skickes epter folck på en annen stadh, ther j tröste finne rådth tillet vtan fare och stoor farlighet ath forskicka them hen tiil Her Jffuar Flemming szåge wij thet gerna, giffuandis honom fore ath han kunde skaffa oss for szamma peninga gode båtzmend, thy wij haffue them storliga behoff szom j vel vette, thy wij formode han vtan tuiffuel varder vell finnandis rådth tiil båtzmenn ther han är, Jtem må i och vetta ath then Skoneske Adell haffuer handgot vort krigxfolck på Hertug Christians vegna, Och szende wij eder en Copia her inne lyckt; ther aff j formercke kunne huru thet haffuer sig Valeas .

Gökhems prestgård den 21 Februarii.

Svar till konung Christian i Danmark på de af hans sändebud Ove Lunge och Ivar Juel till konung Gustaf gjorda framställningar.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 123.

Tesze Swar Haffuer Stormectigiste Furste och Herre Her Gustaff medt gudz nåde Swerigis ock Göttis etc Konnung Giffuit Erlige velbyrdige menn och Strenges Riddere Her Offue Lunge och mester Jffwer Juell, på the verff och beffalningar szom them metgiffuit var Aff högborne Furste och Herre her Christiann medt gudz nåde vt-waldt konnung tiill Danmarck Rät arffuinge tiill Norige Hertugh vdi Sleszuick Holsten Stormarenn och Dithmerskenn Graffue vdj Oldenborg och Delmennhorsth

Först Betacker kon: Ma:t vdi Sverige szin käre Swåger kon: Ma:t tiil Danmarck ganske kerligann for hans venlige kerlige Helszann godhe mening och naburlike tilbudt Och huar kon: Ma:t till Swe: kan vara kon: Ma:t tiil Dan: til villie kerlek och gott naburskap, ther vil hans kon: Ma:t altidt late sig finne veluillig och benegen tiil, Och hörer altid gerne hans kon: Ma:tis Lycko och velfärdt vdj it gott fridszamt och longuaricht Regimente mett offuerwinnelsze offuer szine Fiender .

Ther näst szom kon: Ma:t tiil Dan: wittlöfftigt foregiffuer om then Lubske handell, hurulunde han sig aff begynnelszen forlopenn är, Först vdi Fursthendommen tiil Holsthenn ther näst vdi Danmarcks Rieke etc Ther på giffuer kon: Ma:t tiil Swe: szå for szuar, ath thet är hans nåde vdi alle motthe kunnugt och vitterligit atthe

Lubske och tess anhang haffue sig vdi for:ne handell ganske vmanlige och vredelige beuist Huilckit them aldrig for Herrer Furster eller redeligt folck nogon tiid szuarligit är, Then euige gudh aff sine milde nåder och barmhertighet forlâne them vdi theris modtuillige foretagne handell och vpheffuilsze ith niderslag, Och vill kon: Ma:t tiil Swe: mett huess deell gud honom vnth och forlänt haffuer ganske gerne tilhielpe, ath szamme the Lubskis onde ackt och forszått icke må eller skulle få framgong, Szom hans kon: Ma:t haffuer latit på skina alleredo, J thet han sin kiere Swåger kon: Ma:t tiil Dan: tiil beste och bistond haffuer thet szå vidt bekommet ath then menige Adell Bänder ock kiöpstadzmenn vdi Halland och Skåne vndantagendis enn kiöpstad eller two, äre kon: Ma:t tiil Dan: mett hulskap, troskap och manskap, vnderdånige vordne, Och ther kon: Ma:t tiil Swe: kunde eller viste ath göre sin käre Swåger kon: Ma:t tiil Dan: mere eller angenemere tienist ther vil hans kon: Ma:t late sig finne villig och benegenn tiil, epter siin ytterste mackt och formuge .

Videre szom kon: Ma:t tiil Dan: foregiffuer om the Lubskis lijstige vndersethning och stemplann beszynnerlige med Hertug Albricht aff Mechelborg Hertug Philippus Graffue Johann Wlff Scriffuere etc Szå är thet vtann tuiffuell kon: Ma:t tiil Swe: nog vitterligit, och kann vell bezinna atthe Lubske göre thet störste flit szom them mest mueligit vara kan, hurulunde the kunne fore tesze Riiker på aller störste skade och forderff, och biude theris kram vth j monge order etc Dog forhoppes szame kon: Ma:t tiil Swe: tiil then alzmectigiste gudt szom all mackt haffuer j vold, ath hann later them icke lenger komma mett szame theris onde vpszått, än hans gudomelige mackt och vilie tilseger, Szom och kon: Ma:t tiil Dan: foregiffuer, att Wlff Scriffuere

huldt Greffue Christoffers ord j then handell szom kon: Ma:t tiil Dan: och honom emellam var etc Ther på szuarar szå kon: Ma:t tiil Swe:, att thet tycker honom ganske vnderligit sielsynth vare, ath szamme Wlff Scriffuere skall for them anszeedh och betrodht vare, nogot ath handle eller tala emellam Herrer och Furster, Ock tuiffler hon: Ma:t tiil Swe: jnthet, ath huar szamme Wlff Scriffueres Legenda rettelliga vttricht bliffuer, thå tror for:ne kon: Ma:t tiil Swe: viszeligenn ath for:ne Wlff Scriffuere bliffuer icke offthare anszedt tiill ath thale eller handle medt nogre gode Herrer eller Furster och beszynnerliga hoes kon: Ma:t tiil Dan: Huilkit Her Offwe Lunge hans kon: Ma:t videre fortalie kann .

Szammaledis szom kon: Ma:t tiil Dan: tiill råder kon: Ma:t tiil Swe: at hans nåde vil late haffue grann acht och vpszeende på Stocholms stadt och Slot etc Des betacker kon: Ma:t tiil Swe: kon: Ma:t tiil Dan: sin kære Her Swåger Frynttheligenn for sin veluillighett vdj alle mâtthe rådih och formaning Och vil foruende siit högste fliit medt grangiffweligett vpszeendt at komme szådane hemlige practiker tiilforenn thet yterst then alzmectig gud bliffuer nåden forlänenndis szom hans n: k: Ma:t och macht på ligger och forhoppes formidelst mest mögeligit Forsictighett att thet skal flijteligenn bestelles och Foruares etc .

Ytterligere szom kon: Ma:t tiil Dan: tiilkenne giffuer om the tutuszende Landzkneckte Hans kon: Ma:t acher ath offuerskicke tiil Swe: Och begärer ath K: M: tiil Swe: viil forthenskull skicke emodt for:ne knecter eth stycke peninga tiil theris bezolding etc Ther giffuer kon: M: tiil Swe: szå for szuar, ath H: n: ther vtinden vill epter szin ytterste flijt empne och macht, att forskicke ther heenn emodt for:ne knecter enn Summa peninga Och är hans kon: Ma:t j thet sinne ath hans nåde vill beholle aff szamme tall krigxfolck vidt enn Fem-

tandhundrade gmunstrede knecter mett gode gskichte(!) Beffellesmenn szom viste och kunde handle och regere ith Erligt och vpriectigt Regimente, szom krigx Leudts tilbehort Vnder then bezolding h: k: Ma:t lijdelig och drectig vara kunne Funnes och ther ibland nogre gode Byszeskyttere vilde H: kon: Ma:t och them beholde etc Derfore haffuer hans K: Ma:t afferdiget och forskicket szüig Elskelige tro menn och Rådih Jon Olszon och Christoffer Anderszon, och them om szin gruntlige vilie vnderriethet och förständigett .

Och ther szom kon: Ma:t tiil Swe: icke bekomma kann szå mong Skiip eller skuther, tiil ath öffuerskicke epter szamme krigxfolck Begärer h: k: Ma:t forthen-skull ath kon: Ma:t til Dan: ville och tillathe nogre Skiip tiil szamme folcks offuerforning om behoff giordis .

Thesligest szom Kon: Ma:t tiil Dan: vtan tuiffuell fornummet haffuer, och forthencker huad handell giort bleff emellam Kon: Ma:t tiil Swe: och hans nådz Her Swågers Secreterer Franss Trebaw vdi nest forlidhne Szommer nemplig at hann forskaffe skulle Kon: Ma:t tiil Swe: Reutther och knecte att bekome, och hans n: offwerskaff[e] jnnan Martinj nest forlidhen, vnder huilcken tiid vm h: n: szådant krigxfolck offuerkomit hadhe, hade the thå varit hans N: brukelige och mykit fornödene, szynnerlige om vinter tiid tiil Land, Der H: n: nu tiil Sziös szin fornemeste sack vtrettha motthe Nu haffuer hans kon: Ma:t fornummit att for:ne Franss Trebaw forarbethar at vpbringa H: N: Reuther och kneckte, vdi Landtho Prytzenn etc Szå epter kon: Ma:t tiil Swe: szådant krigxfolk icke offuerkom vdi nest behöffuelig tiid, Är hans nådhz kierlig begäring att kon: Ma:t tiil Dan: viil biude for:ne Frans, att hann aff for:ne Prydtzenn eller Pomerenn inthet krigxfolck forarbetar, att bringe kon: Ma:t tiil Swe: tiill veghe, vtann heller gode Bodtmenn Skippere och Styremenn .

Framdelis szom kon: Ma:t tiil Dan: begärer att kon: Ma:t tiil Swe: vill mett siit störste flijt aller forste på foråret lade komma vdj Sziönn sine Örligis skiip etc Ther på giffuer kon: Ma:t tiil Swe: szå for szuar, ath h: n: i then motthe oforszumelige vara viil, vtann mett forste opit vatnn, att vtskicke j Sziönn hans nådz storste Kraffuell och szå mong Örligis skiip hans kon: Ma:t mest mugeligt er astad komma Lathendis them löpa ind vnder then Gotlandzske sidho, Forbidendis ther thenn Prydtske flode, och the andra szom kon: Ma:t tiil Dan: acter atth vtskicke, szå atthe kunde komma alle vdi enn Flode, och tess stadeligere att stå Fien-derne emodt szom tesze Riikers alle störste mackt anliggiandis är .

Fördere begärar kon: Ma:t tiil Dan: aff kon: Ma:t tiil Swe: att ther szom thenne Feygde szeg vdi Lengdenn forstrecke vill, att h: furstelige n: therefore mykit forsweres mett mykin och stoor peninga spilde och vtgiff, at Kon: Ma:t tiil Swe: ville therefore betencke kon: Ma:t tiil Dan: och vndsetthie hans N: mett nogen merckelig Summa gull, Solff och peninga etc Her på steller kon: Ma:t tiil Swe: sin legenhet vdi kon: Ma:t tiil Dan: hans nådis frunthlige ock Swågerlige betenckenn, att beszinna och offuerwegga epter szitt höga förstånd, huadt szwår bekosthning, peninga spilde, och vtgiff kon: Ma:t tiil Swe: hafft haffuer j thenne forlindhne Sommer och vinther szönerligenn Desligest huadt mecktig bekosthning och peninga forspilning hans nådh her epter vtan tuiffuel tiilstunder mett Reutther Landzknecthe Skippere Bodtzmenn, Skiip, krut, Loedt, och andre krigxgskeffthe(!) tiil Land och vathnn, Dog skal kon: Ma:t tiil Dan: der ann juthet tuiffla ath huar Kon: Ma:t tiil Swe: h: n: legenhet någreledis wiiss det liide kunde heller h: n: thet mugeligt vore affsted at komma, at h: n: thå ville komma kon: ma:t tiil Dan: szom sin käre Swåger, tiill

vndsethning icke allenest mett thenn Summa, hann begärendis är, vtann fast mere och jn Summa vpsettia medt H: kon: Ma:t Liff och godz, beuiszendis sin gruntlige gode ackt och mening modt kon: Ma:t tiil Dan: der mett at hans kon: Ma:t motthe komma tiil Riikisius Regimente vdj Danmarck Huilckit kon: Ma:t vdi Swe: aldeles forhoppes desze trenne Riiker vara skall tiil Longligit bestond velfärdt och Lyckasalighet .

Thiil thet sidzste der kon: Ma:t tiil Dan: anlanger och begärer att kon: Ma:t tiil Swe: vill stadelige bliffue varafftige och fast vdi thenne Feygde hoss hans nåde, och icke vdi nogenn motte enthen medt handell eller nogon forskreckilsze lathe szig drage ifrån hans nåde, Desepther begärer kon: Ma:t tiil Swe: och forszeer sig tilforladelighen tiil szin her Swäger kon: Ma:t tiil Dan: ath hans n: will och szå bliffue stadelig varafftig och fast hoss hans nåde, vdi szamme for:ne Feygde szom hans n: kon: Ma:t loffuat och tilszagt haffuer Beramendis vdi alle handlinger sins her Swägers kon: Ma:t tiil Swe: hans nådis, och hans n: Riigers gagnn beste och bestondh, och szeg vdj ingen motthe aff szundre lathe frå kon: Ma:t tiil Swe: Szamma motthe skall kon: Ma:t tiil Dan: szeg vtann alt tuiffuell frijllig tilforlathe, att kon: Ma:t tiil Swe: vill vdi alle forbe:de mätther szeg tiilbörligenn beuise och befinne lathe, att vpsetthie, foruoge, anhenge Land Leudt Riike och huadt szom helst hans nådes Kon: Ma:t kiärt och gott formå, mugeligit är, affstedt atth komma, och szeg medt jngen handell Conditionn Truff eller forskreckilsze frå Kon: Ma:t tiil Dan: sin her Swäger szundre lathe, Forhoffendis tiil then Euige Gudt huar theris begge kong: Maie-stather szå troligann och fast bliffue hoss huar annenn, och szeg ingeledis wiss szom forsagt, forsundre lathe, att thenn feygde skall på deres begge kon: Maie-stathers vegne komme tiil en lycksalig endelig ende Giffuit j

Giöchims Prestegårdh Annenn Sonedagenn j Fasthenn
 Är etc M D xxxv Vnder vort Secret .

Jönköping den 1 Mars.

*Svar på de danska riksrådens i Skåne framställningar
 genom hr Claes Bilde.*

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 129 v.

Aff Jönköping

Abscheidt på the werff och beffalningar
 Szom Erlig velbyrdig mann och Streng Riddere
 Her Claes Bylde Hoffuitzmänn på Båhussz, haffuer
 beffalning at handla och verffue hoss Stormeg-
 tigiste Furste och Herre Her Gustaff medt gudz
 nåde Swerigis och Göttis etc Konnung, på the gode
 Herris Danmarcks Rijkets Rådz vegna vdj Schone,*)

Forst giffuer Kon: Ma:t tiil Swerige the gode Herrer
 Verdigiste Fader, Erlige strenge Riddere Och Erlige
 godemenn Danmarcks Riikis Rådhd vdj Schåne att forstå,
 ath huilkeledis the Lubske med theris foruanthe For-
 rådeligenn och vtan all athwarszell haffue ind fört Greffue
 Christopher aff Oldenborg tiil Regiment i Danmarck, j
 thet nampn och schijnn, at frelsze Konnung Christiern
 aff hans fengxsell, dog rijket tiil skada och forderff Är
 hans nådz kon: Ma:t gruntlig och nogszam vnder ricthenn
 och forstondiget .

Szammaledis vdi huadt agt och mening the Lubske
 medt theris foruanthe nogon tiidh sidhan afferdiget och
 forskicket haffue Greffue Johann met thet merckelige
 tall krigxfolck ind vdi Danmarck Haffuer kon: Ma:t
 tiil Swe: och grangiffueligenn betractett och offuer-
 vägit med flere theris atskyllige, hemlige och listelige

*) Vid början af brefvet står i brådden concepistens namn: Christo-
 phorus. — Danska riksrådens framställningar återfinnas bland bilagorna.

practiker tiil att forandre och forwandle tesze Riikers rolige regimenter tiil gruntlig och vforwintlig schade och forderff, betackandes thenn almectigiste gud der aff siin mille barmhertighett och gudomlige proudentz haffuer vnt och forlänt hans nådh lycken med the gode Herres tiilhielp Dan: Rijkis Rådhs vdj Schone, szamme krigxfolck at offuerkomme och niderleggie, Och forhoppes hans N: Kon: Ma:t ath then euige gudh, tesligis her epter skall late sig hans nådz szack vare befalet, tiil att vtrichte henne nådeligenn och bringe tiil en lyckszalig endelig ende .

Videre szom the gode Herrar Danmarckz Rijkes Rådhs j szamme anlange Kon: Ma:t tiil Swe: och begäre at hans n: kon: Ma:t troligen och fljteligenn tiilhielp vill, ath högborne Furste Hertug Christiann etc szom the endrecteligenn tiil Danmarcks Riikes Konnung koret och hyllet haffue, kan och må komme tiil Danmarcks Riikis regiment etc Szå skole the gode herrar Danmarcks Riikis Rådhs sig alffuerligen och frijlegen ther til forlade at Kon: Ma:t tiil Swe: är tiil szinnes at vele sig frintligen och szwägerligen beuise och befinna late med Kon: Ma:t tiil Dan: szom sin käre Her Swäger med orligx skiip, alle andre krigxgescheffte tiil land och vatnn, och tesligis huess videre kiärt och got hans N: kon: Ma:t mest mogeligit är at formoge och affsted ath komma forbe:de kon: Ma:t tiil Dan: sin käre her Swäger tiil frintlig, swägerlig och broderlig bistondh Och sig vdi ingen måde szundre late frå kon: Ma:t tiil Dan: med nogen handell Conditionn, trug eller forskreckilsze .

Fordere ther the gode Herrar Danmarcks Riikis Rådhs vdi Schone tilbiude och forkunne kon: Ma:t tiil Swe: huickeledis the fljteligen forarbetadt haffue med sin scriffuelsze hoss kon: Ma:t aff Påländ och Hogborne Furste Hertugen tiil Preutzenn, och the Dantzsker, at hans n: arusterede(!) Schiip hoss the Dantzsker forlosses

then arristadtz vpgiffues, och hans nåde them med theris
 prowante kan vbehindret igen fonge Szammaledis atthe
 gode herre Dan: Riikis Rådth j Schone vile tilskicke kon:
 Ma:t tiil Swe: the beste botzmenn the offuerkomma kunne
 etc Tess alles betacker kon: Ma:t tiil Swe: the gode
 herrar Dan: rikis Rådth nådeligen och kiärligen, och vil
 thet gerne vdi lijke heller större måde egenvmb mett
 the gode herrar alle szamptlig och huer vdi szunderhet
 forskylde och bekenne .

Tesligis begäre the gode Herrar Dan: rikiis Rådth
 j Schone ther kon: Ma:t tiil Swe: behöffuer nogot aff
 thet folck vdi Leygret är, tiil hans nådis skiip, at hans
 n: kon: Ma:t thå vill vare forteneckt at forskicke ther
 nidh annat krigxfolck, ther med leygret icke forszuages,
 Her vppå giffuer kon: Ma:t tiil Swe: the gode herrar
 Dan: Riikis Rådth vdi Schone för szuar och antwardt, at
 hans n: kon: Ma:t vell will ther tiil forteneckt vare, szom
 magt på ligger, begärendis Egenwmb atthe gode herrar
 och szå vele betrackte och fortengte vara, at hans nådis
 myntt måtte bliffua vdi sin verde, szom hon vdi hans
 nådis riike brukas Szamme måde ath prouante och
 fetalie icke forszettes vdi Leyret, anszeendis then grunt-
 lige gode agt och menung vdi huilcken hans nådis kon:
 Ma:t szamme krigxfolck ther ned förskicket haffuer .

Ytterligere Epter the gode Herrar Dan: riikis Rådth
 j Scho: szådant bewog haffue at forskicke hans Nåde
 Marcus meycere tiil myntlig tall och andtwordt, Dog
 hans n: kon: Ma:t sig vel hade vist at holle och track-
 tere fånger Förhoppendis at hans nådz Kon: Ma:t her
 tiil haffuer szå handlet med fånger szom tiilborligit och
 szwarligit är, Thy epter szådana beszwäringer forszeer
 sig hans nådz kon: Ma:t atthe gode herrar någen szön-
 derlig och dråpelig ansleg vitthe at bedriffue och vt-
 richte med szamme Marcus Meyer Kon: Ma:t tiil Dan:
 Hans nåde och tesse Riiker tiil nytto gangn och beste,

Huarfore later kon: Ma:t tiil Swe: thet szå skee, atthe gode herrar med offtebe:de Marcus Meyer bruke theris beste Men huar gud alzmegtig j framtiden begåffuer och begifftiger hans N: K: Ma:t, och the gode Herrar Dan: riikis Rådth, med nogen victoria och Fiendernes niderlag Begärer hans n: kon: Ma:t. atthe gode Herrar vele wise sig epter brukelig vijsz och vonhett med fänger på begge szider vdj krigx geschiffte .

Framdelis ther the gode Herrar Dan: riikis Rådth j Scho: begäre at kon: Ma:t tiil Swe: vil thet holla, the gode Herrar med hans nådz rikis rådth skulle loffuat och tiilszagt haffue velbyrdig mann och strenge Ridder Her Truit Wlffztand Höffuitzmann på Vardberg vm hans hustrues godz och ågedomer vnder Swerigis Crone etc Szå forszeer sig Kon: Ma:t tiil Swe: tiil forbe:de Her Truit ath han bliffuer förevennendis sziiin högzte flit, at thet venlige forbundt szom han och the andre gode-menn Nils Lunge och Axell Juell med hans nåde vp-riethet beleffuet och på menige Danmarcks rigis Rådth vegna szamtycht haffue, mätthe bliffua vbrotzligenn vidt alle szine articler och punther hollet och fulgiort, Huilekit forbundt formälder och inneholler atthe gode-menn vnder hans nåde besithne, skule komme tiil thet godz j Danmarcks och Norges Riiker szom them ther arffueligen tiilkommer, skal thet vell bliffua gott at giöre mett, om forbe:de then gode mans Her Truitz Hustrues godz vdj Sverige .

Tiil thet sziidzste szom the gode herrar beröre vm thet forbundt, Szå forhoppes kon: Ma:t tiil Swe: at forberörde forbundt haffuer ingen annen grundh, heller fundament, end szom kon: Ma:t tiil Dan: tesze trenne riiker och hans nåde nytteligit och tiil beste bekomma kan, Dog kan hans nådis kon: Ma:t vell beszinna, at then forwaring och Reuerszall, szom hans nåde eger och tiilkomber epter then forsegling hans N: kon: Ma:t the

gode Herrer verdigiste verdige Feder Erlig Strenge Riidder och godemenn Dan: riikis Rådih giort och bebreffuat haffue, at hans Nådiz kon: Ma:t thet Reuerszal icke offuer komma kan, for än gud alzmegtig forfoger at kon: Ma:t tiil Dan: och Dan: rikis Rådih komme vdi sin frij vilkor igen, Dess icke mindre forszeer sig kon: Ma:t tiil Swe: tilforladeligen tiil the gode Herrer Dan: rikis Rådih j Schåne atte bliffue varafftigit manafftigit och faste vdi midtler tiidh vidt then hulskap troskap och mandzskap, szom the gode Herrer alle szamptlig loffuat och tiilsagt haffue Stormegtige Furste och herre Her Christian etc kon: Ma:t tiil Dan:, Huilckit kon: Ma:t tiil Swe: forhoppes vtann alt twiffuell, ath bliffue tesze Riiker tiil venliget Naborskaff, rolig Regimenter och alle Riikernes stender tiil all velfärdt och Lyck[s]alighet
Datum Jönekopung prima Marcij Anno etc 1535

Jönköping den 1 Mars.

Ytterligare till danska rådet i Skåne angående dess andraganden genom hr Claes Bilde, m. m.

Riks-Registr. F, 1531—1536, fol. 132.

Tiil Danmarcks riikiis Rådih vdi Schonæ
Datum vt Supra [Jönekopung prima Marcij Anno
etc 1535]

Wår szynnerlig etc Käre godemenn thet fulmindige Szendinge budt nemplig Erlig velbyrdig mann och Strenge Ridder Her Claes Bylde Hoffuitzmänn på Båhussz szom j hiidt vp tiil oss forskicket haffue at handle med oss vm Rikernes anliggende verff och ärende, haffuer troligen och fljteligen szamme szine verff och beffalningar for oss vp teckt och vnderriktet, Szå endog Erlig velbyrdig mann och Strenge Ridder Her Offue Lunge och Mester Jiffuer (!) Juell afferdiget aff kon: Ma:t

tiil Dan: Hogborne Furste och Herre Her Christian etc vor käre her Swäger tiil oss, Huilke och szamme befalning med for:de Her Claes bylde tiilbetroedt var, Thå icke tiilstede vore vtan med theris abskedt på vegen at forföge sig tiil Kon: Ma:t tiil Dan: vor käre her Swäger igen, Haffue wij dog szå mykit szom thenne tiidhs vmhyggelige lege[n]hett lide kunne, szönnelige medhen wij offorszumelige acthe at giffua oss vp åth Landet ath vtrusta med thet forsta mest oss mögeligit är, vore orligis skiip, Haffue wij och giffuit for:de Her Claes sin abskedt på the verff och ärende wij thå forhandle kunne, forszeendis oss tiil forladeligen och intit tuiffendis atthi gode herrer ju äre vel fortенckт at giöre thet beste vdi then hulskap troskap och mandzskap ther j gode herrer Kon: Ma:t tiil Dan: vor käre her Swäger loffuet och tiilsagt haffue szom ider sielffue alszom störste magt på ligger Ytterligere giffue wij eder gode herrer tiilkenne atuj haffue annamat vdi vor Tieniste the Landzknechte, szom eder fortенcker wij offuerkomme på Helszingeborg, Begäre forthenskull gunsteligen och käriligen atti gode Herrer vele forwende eder högzste flijt at szamme vore knechte måge bliffue forsorget med gode veriger for en redelig betalning ee huar szamme verger kunne igen finnes auten på slotthen eller j köpstäderne, Tesligis er eder gode herrer wel besinnerligit Huilcken dråpelig hoop krwth wij behöffua tiil ath vtrusta vore Orligis skiip medt, Huarfore är vor gunstelige och kärilige begärenn atj gode herrer vele i then motthe vare oss bystondige at forskaffe behoffueligit krudt tiil ath holle och forszwara thet Leyger medt Vdi huess måde wij kunne och vitthe ath beuise eder gott och venligit naborskap, schole j oss städis gunstelige och godhwillige befinde Valeatis .

I brädden står concepistens namn: Christophorus.

(Jönköping, början af Mars.)

Krigsartiklar, hvilka skulle af det antagna utländska krigsfolket besvärjas.)*

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 133.

Stellinge och Articla Breff

Vår szynnerlig etc Erlige mandzhafftige Höffuitzmenn Luthinampt Fendrick Felthweffuel, Dhen ganske menige Hoop, alle Erlige fromme Landzkneether Wij foge eder hermedt eder besoldnung**) med articles breff at fornimme, Och vele ati oss loffue och swärie***) För andre Herrer och Furster trolig och erlig szom erlige Landzkneether och krigxmenn vell anstår och plictige äre at tiene, ju tretie dage for en Månadt****) szå lenge wij ider betörffuandis vorde Dher uppå vele wij eller vor offuerste Lutinanth, Weibell, beffelsmenn, Hoffuitzmenn, Fenrick, Feltweffuel, med the andre höge embether sättie lathe Och huar och en krigxman szom brukelig är, huar formelte månedh giffue x marc danscha for iiij gyllen]e mynth†) Och vele wij huar och en Hoffuitzman giffue v sold, och en munstret dreng, Huar Fenrick iiij szold, och en dreng, Likemykit Profoss szom Fenrick, Feltweffuell iij szold och en dreng Forszeendis oss atj varde ider vtan tuil hollendis epter thette epterföliende Artichels breff szom frome och redelige Landkneckter .

*) Uti en samling in 4:o i Riks-Archivet, med påskrift: "Gårdsrätter, Krigs-Artiklar och Sjörätter", numera signerad "B. 20", finnes uti ett temligen tjockt häfte i pergament, med rubriken "Kriegss-Articull" etc. en tysk text till dessa krigsartiklar, men daterade den 3 Maji 1535. Mellan den svenska och tyska texten finnas åtskilliga olikheter, hvaraf de väsendtligare här efteråt anmärkas.

**) I den tyska redactionen står: *bestallung*.

***) Det bifogade edsformuläret upptages efter registraturet bland bilagorna.

****) Den tyska texten har: *Acht und zwanzig tage vor einen Monath*.

†) Den tyska texten har: *zehen Marck, vor vier guldenn Münz zue wasser (!)*

Fünf marck Denisch, und freye Kost.

Begynnningen vele wij atj oss loffue och swärie, tro och hulle ath vere, och vort kongelige Rike trolig och erlig ath tiene vort Land och Folck hielpes beskydde och beskerme, vor frome, nytto och gangn at fordra, Skade och naadell ath affwende Och emodt vore Fiender szom wij nu haffue heller tilkommande haffuendis vorde, På huilcke wij ider beskeide, vare sig huilcke the kunne, ingen vndantagande Hörsame och vtan all ginsegilsze villige bruke lathe Och szedan alth thet redelige Landz-knechte tilbörigit är och vell anstår at göre, alt thet krigxmen theris Herre at göre skyldige äre, At huar och en thet szame och epterföliende artichelle samptlig och szunderlig, stedz, trolig fast, och vbrotzligen holle vele.

Tiil thet andre, vm så sack vore ath vort krigx-folck j slott eller städer belegret vorde, och tiil storm beskothne och bestormade vorde, Och szådan storm offuerkome, szå skal theris månedz peninga vth och angå, och sedan oss icke widere besnide, Men huar the tiil storm beskothne och icke bestormed vorde, skall man icke forplichthet vare ath giffue them mere än huar måned theris pleglig månedz peninga, Der vppå the loffuet och sworit haffue .

Tiil thet tridie skall ingen gamell skada vreckie heller hempne, vtaff huad szom helst nationn han är vtan medt räth .

Tiil thet fierde vm szå sack vore ath en eller flere, från oss eller vor offuerste, vtaff marcken före, vtan vort eller vor offuerstis forloff eller paszebord, varj sig tiil vathn eller Landh, vid Fänelin, halff fänelin, Rotewiss, eller enslig, atthe fore vdi vort ko:ge Riike eller huart the fare hen, szå atte vtan paszebordt szom formelt är, vare aff marcken från oss faldne, the szamme vele wij holle och ther vm straffat haffue, szom feltflyctige böss-wickter och menedige forrätther .

Tiil thet fempte Skole knecterne epter inthet byte fara enten med Fenlein halff Fenlein Rottewiss eller enslig vtan vort eller vor Öffuerstis forloff .

Tiil thet vj:te Om wij vore forordinerede munsther-Herrer, Rådth, Rytmeisther, scriffuer, och andre på vore vegna schickade noget tiil ath handle med hopen, varj sig tiil skempt*) eller alffuar, frå Fiender eller tiil Fiender, vele wij vdi alffuerlig mening ath them, then minste szå vel szom then meste forthenskund vtan alt insage skeldh ord, eller andre offuerfall, lithen eller stoor, liud eller hör giffue Och när the med eder på vore vegna handlendis vorde, szom wij sielffue hoss ider vore Och vele wij, våre forskickede tiil ider från ider, szom frå vore egne, szådant ath vare forehollit, Huar nogon eller flere sådant icke hollendis vorder, vele wij honom straffat haffue vtan nåde .

Tiil thet 7:de vele wij, ath knecterne skole oss inthet tug affslå, varj dag eller nath, tiil vatn eller tiil Landh, med ganske eller halffuen hop, Fänlin, halff fänlin eller Rotteuiss, szom wij eller våre Öffuerste på vore vegne begärendis vorde .

Tiil thet 8:de skal ider offuerste Lutinampt vtaff vort beffell och vppå vore vegna magt haffue sielff at tilsettie och aff settie Höffuitzmen Fenrick Feltweibell och andre höge embeter .

Tiil thet 9:de Om en eller flere noget thet emodt stode szom vor offuerste, Hoffuitzmen och beffellesmen med knecterne forskaffe och tale, formidelst huilckit skrij rop eller myterij kunde komma bland hopen, Der med nogon ansleger, eller gode Rådth, szom tiil thet beste komma motte, tiilbage, affslagne eller forhindrede bliffue The szame vele wij straffat haffue tiil lifluet vtan nåde .

*) Tyska texten har: *zue Schimpf.*

Tiil thet x:de Om szå szack vore at nogre Landzens eller Riikisens prelater, Rådth, Adell, steder, sloth, bye, eller ellies Landzszåter, omiukeligen och medt god villie sig oss vndergiffuandis Och wij them med nåde annamandis vorde, vele wij medt alffuerlig mening the szame vlasted och vöffuerfalne haffue, med ord eller med gerninger och aff al fare vbeskadhet tiil yterligere beskeidh.

Tiil thet xj:te skal ingen med Fienderne tall holla eller göre enten myntlig eller scriffblig, vtan then öffuerstis Lutinamptz vitzskap och villie, och huicken ther offuer befunden vorder, skal straffat varde tiil liffuet vtann nåde .

Tiil thet xij:te skal ingen then annen förraske med sin verio, om en ther öffuer befunden varder skal straffas tiil liffuet vtan nåde, Dess icke myndher, skall ingen något alarm, eller fientlig anskrij göre, vtan then öffuerstis vitzskap och villie, Och om en noget fornumme, thå skal then szame öffuersten eller hans Lutinampt eller sin Hoffuitzman jlendis och offorszumeligen förebringe och vpenbare, vtan szå sack vore, ath noget anlop skedde vtaff Fienderne .

Tiil thet xiiij:de Szå vele wij om vår öffuerste late vmslå, ath alle the Landzknecte j marcken vore, atte icke skulle vtdraga aff theris Läger, och bliffue hoss sin Fenlin, vid then eed then the oss sworit haffue, Om nogon ther öffuer befunden vorder, skal straffat varde szom en meenedder bössuickt tilstår .

Tiil thet xiiij:de Skole the forskone Fruer Jonfruer och barn, them inthet fråtage eller oäre beuise, men vm en eller flere ther offuer befunden vorde, skal straffat varde tiil Liffuet vtan nåde, ther tiil om nogenn thet szame förbrott szåge eller hörde, han skal vare skyllig vidh sin eedh, szådana misgerningxman ther ifrå affwende, Och then szame öffuersten forebringe, ath straffas for en skelm .

Til thet xv:de Skall och ingen nogon quern eller bakers vgn, vtan then offuerstis vitzskap eller villie szönder riffue forderffue eller forbrenne .

Tiil thet xvj:de Skole the samptlig och synnerlig vndfly gudz lastering och öffuerflödelig dryck, vpror, kiff, schade eller actering, ath foruackte .

Tiil thet xvij:de Om en stadh slot eller by med en forordineret storm vvnne bliffuer, skall theris szoldt vth och angå, ther med skole kneckterne sig benöye lathe Och ytterligere aff oss inthet fordra eller begäre, Szå skall och alt huad ther tiil prophant, grofft skytte, och tess tiilbehöringer, krut och lodh befunnet bliffuer, vort väre Desligist och huickit huss oss ther tiil behageligit vorder och wij eller vore Höffuitzmen eller befelingismen anteckendis varde, Och j huar och en stadh, szom the vdj forordineret storm winnendis vorde, Wele wij eth huss och grundh, och alt huad ther jnne är, och for oss friit haffua, huicket formidelst oss eller vore offuerste beffelsmenn anteckned varde Dhet vele wij eder rothe szom szådant huss oss tilkoma later en erlig skenck göre epter legenhethenn .

Tiil thet xvij Skal ingen for nogon szack skul göre myterij eller roteskafft vid kon:gens peen och straff szom thet tilbörlogit är, vm och en then andre forsagt eller blödig gör, then skal til sit liiff straffat varde vtan alle nåde .

Tiil thet xix:de thet skal och ingen Hoffuitzmann, formidelst sig sielff eller en annen knecterne affspaning göre vid straff Som en förrädere bör

Tiil thet xx:de Skal ingen på en annens naffnn eller tilsage j munstringen genom gå vid liiffsens straff vtan nåde .

Tiil thet xxj:de Om nogon tilfallende forhindring for Fienderne skul eller annerledis tildragendis vorde,

at betal[n]ingen vj vikur eller vid thet pass, aff Herren förfelendis vorder, skal ingen ther vtöffuer ropa, skrija, myterij göre, och noget tug vegra, forty wij varde them vforhalendis och nådeligen bettalendis .

Tiil thet xxij:de Skal ingen nogon fluct göre, och huicken sig tess vnderstode, och ther offuer beffunnen vorde, then skal formidelst then ther honom nest står genom stungin varda .

Tiil thet xxiiij:de Skal ingen nogon vagt eller annet thet honom beffaled är forszume, eller en annen sin vagt beffale, vtan sin Öffuerstis vitzskap, huicken ther öffuer beffunnen varder skal straffat tiil lifluet vtan nåde .

Tiil thet xxiiij Skole the frij marck och väge holle, szom vnder Landzknecte recht är, Om en eller flere ther offuer beffunnen vorde skal straffat varde tiil lifluet vtan nåde .

Tiil thet xxv:de Skole the forschone vore venner och forwante, vdj rese, leger, heller ellies icke foruäldige, plundre eller beskade tiil liff eller godz, jngenveg, vid liff och godz fortapning Men vm the nogot tiil sin nödtörfft ätende spijss tage eller köpe, skule forplichthet vare thet szame tiil ath bettale, Om någon ther offuer beffunnen varder skal straffat varda vtan nåde .

Tiil thet xxvj:de Skole knecterne forplichthet vere, at giffue Prophoss ther han nogon vdi jern slår, ij march och Stockekneckten en ort .

Tiil thet xxvij:de Vm szå szack vore at ij med huar annen sloges, thå skole the ther näst äre, vere sig huad nationn thet är, Opartyesk friid eske ath tage förste, annen gong och tridie, om nogon siden frid icke hollendis vorder Och ther vtöffuer tiil dödz slagin, skal ingen for szådant dödzslag skul vere skyllig ath vntwige, Och skal honom szå lenge han j herrens tienist är hollit varde .

Tiil thet xxvii:de Skal ingen med sin värie stinge eller kaste, vm en eller flere ther vtöffuer beffunnen vorde, skal straffat' tiil liffuet vtan nåde .

Tiil thet xxix:de Vm szå sack vore at Prophoss nogon tiil rette aname ville, skal mann honom eller hans tienare icke emodt vere, och huar han på regimentens vegna nogre vm hielp anropandis vorde, the skole honom behielpelige vere, vm en eller flere ther offuer beffunnen varder, skal straffat varda epter then menige mandz bekenilsze .

Tiil [thet] xxx:de Vm Prophoss nogon tiil rette vdj jern slår, han skal tiil rette vtlattes, epter then menige mandz bekenilsze, ther skal och ingen vpsettie sig emodt Prophoss med ord eller gerninger Huilcken ther offuer gör skal haffue sith liff forbroth .

Tiil thet xxxj:de Jngen skal latha vmslå eller meen holle, huarcken halff eller hele Fenlin viiss, Och inthet hemligit Råd holla vtan then offuerste Lutinamptz vitzskap och villie, huar en eller flere ther offuer beffunnen varder, skal straffat varda tiil liffuet vtan nåde .

Tiil thet xxxij:de Vm nogre for slagzmåll skul szår bliffue, thå skole the forordinerede munster Herrer, them tiil at munstra eller vtmunstra vold haffua, och ingen ther offuer ropa eller skrija .

Tiil thet xxxiij:de Och skole knecterne skarpricktern eller hengiern icke offuerfalle eller offuer last göre, huar en eller flere ther offuer befundne vorde, skal straffat varde tiil Liffuet, vtan nåde .

Tiil thet xxxiiij:de Ther skal och ingen Herren eller hans Råd offuer theris bezoldning*) besnide eller tuinge, vtan ther vpå the loffued och suorit haffue, Huar nogon ther offuer begripen varder, skal straffat varda tiil liffued vtan nåde .

*) Den tyska texten har: *bestallung*.

Tiil thet xxxv:de Vm vort krigxfolck vdj marcken eller for Fienderna liggia skal ingen vdi lägret, sedan vagt är vmslagin sit rör aff skiute, eller fyr tekn giffue, icke heller slåss eller spele, Huar nogon der offuer beffunnen varder, skal then ther nest hoss honom är, hans rör tage och alt thet han haffuer skall vare gott priiss .

Tiil thet xxxvj:de Vm szå sack vore at Rytter och Knecte j eth legär våre, Och en Landzknect j the Resigers legär eth vpror eller alarm begynte, thå skole the resiger honom icke offuerfalle vtan honom fenglig aname och Prophoss honom öffuerantwarda Och prophoss honom for Offuerste och sin Hoffuitzman bringe eller fore, och straffat varde epter kundskapens lydelsse och vtvisning Samaledis skole Landzknecterne ingen resiger öffuerfalle, vtan huar han eth alarm begynte vdj Landzknecterness Läger, skal han antvardis sin Rithmester, och ther epter bekenilszen straffat varda tiil liffued vtan nåde .

Tiil thet xxxvij:de Vm thet szå sack vore atuj toge modt Keyserenn eller hans foruante och key:ge Ma:t vorde oss offuermanendis, thå skole wij på szådant mandatt inthet vpseend haffua, vtan hoss thenne herren szom wij loffuet och suorit haffue, szå lenge han oss betorffe och beholla vil, bliffue, och oss villedigen bruke late, Szå skal och herren ingen anstand göre med Fienderne eller aname, med minne ath Landzknecterne ju bliffue der inne begripne .

Tiil thet xxxviij:de Vm szå sack vore at en eller flere aff Landzknecterne for fienderne szår vorde, eller ellies på gudz vegna siuck eller kranck vorde, thå skall Herren honom hans szold fölie late, szå lenge szom Hopen i Herrens tieniste är .

Tiil thet xxxix:de Ville wij ath knecterne theris verdh ingen vold j theris huss göre skole, Huar nogen

ther offuer beffunnen varder, skal straffat varde tiil
liffued vtan nåde .

Tiil thet xl vm thet szå sack vore, ath vor nådige
herre oss icke videre betorfftendis vorde, thå skal hans
kon: Ma:t oss med then ganske hoop fenlin eller halff
fenlin, vtåff landet epter tugsens(!) legenhet, Och hans
kon: Ma:t förmåge spazere late, eller med skip oss
offuersetete late*) nemeste vägh åth Tydzlandh .

Tiil thet xli Szå skole wij icke forplictete vara
nogon ther dödh är ath bethale .

Tiil thet xliij vm och nogot j thetta artichels breff
forgätid vore, eller än noget ther inne begripit thet
oss eller knecterne besuärligit eller vlideligit vere motte,
thet szame skole wij och knecterne epter then offuerstis
och the beffalnigxmens rådh, vth heller in ath settie
magt haffua .

Tiil thet xliij Vm thet szå szack vore, ath nogon
vtaff Riikisens Rådth, offuerste, Hoffuitzmen, frå Fienderne
fongen bliffue, skal han oss tilstelt och antwardat
varda, vtan alt jntall .

Tiil thet xliiij Huar en eller flere vtåff knecterne,
vtaff vår eller beffelsmendez beffalning for Fienderne
fordar eller fra Fienderne, och szå ther offuer tiil sit
liff lempdhet eller limlasthet vorde ath [han] ingen herre
mere tiene kan, then vele wij med temmelig math och
öll vnderholle, hans liffz tiidh .

*) Tyska texten har: *nach! gelegenheit der Zeit, vndt vnser vormuge
Passiren oder mit schiffen vbersetzen lassen.*

Uppgrena den 4 Mars.

Öppet bref att kronans ödestomter äfvensom bolstäder på kronoallmänningarne må fritt upptagas och odlas.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 137 v. — Förut tryckt af Stiernman, Saml. af K. Bref ang. Sweriges Oeconomie, 1: 32.

Aff Vpgränna 4 Marcij .

Jtem Öpit breff at ödis Tompter måge fritt at vptagis igenn etc

Wij Gustaff etc Göre vitterligt Epter thet ath her j thenne Landzende är och finnes monge fatige men, szom gerne vele bruge berge sig och vptaga Crononess Tompter szom j mong år haffua öde legat, Dog bliffuer thet them fortagit och nekat aff them szom szådana ödiss tompter och öde Torp vnder sig slagit haffue och giort ther huarcken oss eller Cronen rät och skäl aff, Huarfore (på thet Cronen må bliffue förbätred och the fatige menn szom ingen hwss eller hemen haffue moge få nogen Jord ther the kunne sittie och berge sig vtaff) haffue wij vnt tiilgodo och tiilstat, szom wij och nu med thetta vort vpne breff vnne och tiilstadie ath huicken fatigman szom Lust och villia haffuer at vptaga b[r]juka och byggia, anten på gamla Cronones Ödistompter, eller och på Cronones och konungens almenninger ther nogre bolstäder finnes Thå skole the haffue ther vort fulkomlig forloff villie och tillatilsse vppå, Huilckit wij tilkenne giffue vore Fougtar Embetzmen Lenszmen och alle andre szom for vora skul vele och skole göre och late, atte icke i noger motte göre her emoth Hinder forfong eller oforetten(!) vid vora strenge neffzt och vrede Tesligis anname wij alle them szom szådana ödis godz vptagendis vorde, vdj vort konungzlige hegn friidh och forswar, Huicken her offuer

bryter eller åuerkan gör, skal haffua foruerckat edzöret
ep̄ter Lagen Tess tiil etc

Jönköping den 6 Mars.

Quittenser för Måns Månsson och Frans Scriffuere.

Riks-Registr. F. 1534—1536, fol. 126 v.

En Quittentia for Måns månsson Aff Jön-
kopung 6 marcij

Wij Gustaff etc Bekennes och allom vitterligit
göre med thetta vort neruarendis vp̄ne breff ath thenne
vor tro Tienere Måns monsson haffuer giort oss en godh
klar Regenskap vnder Oloff Brymsses Ransakan och
offuerwaro, for the peninga szom han vp̄bar aff oss j
nestforlidne Szommer j Suderkopung och szidan aff
Bispen och Fougten vppå Linkopungx gård Tesligis
och szå the nyslagna gamla ortuger szom wij late
anthuarda honom senast j Stocholm och huad han sze-
dan vp̄burit haffuer j Danmarck szå ath Summarum
drog tiil femtan tusend niehundrat siutie j marck tre
öra Dher emot lop Summan på thet han utgiffuit hade,
både hema j Oestergötland j höstis nest forliden, Och
tesligis nu i vinther vdi Danmarck j Swenelön och
knecternes månadh szold etc tiil femtantuan niehundrat
sextie halff tiende marck en öre, Szå bleff hann ther
ther på skyllig fiortan öra Tess tiil visso late wi tryckia
vort Secrete på ryggen å thetta breff etc

Jtem en quittentia for Frans Scriffuere szamma
tiidh

Vadstena den 8 Mars.

Till domprosten i Oslo, mäster Mårten Krabbe, om åtskilliga ärenden.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 140.

Tiil Mester Mårthen Krabbe Domproust tiil
 Mariekirkie j Oszlo etc Aff Vadstena 8 marcij

Wår szyn: Kåre mester Mårthen wij haffue vn-
 fangit eders scriffuelsze och fornummit the Legenhether
 j tilkenne giffue, forst vm then salt siudning huru han
 tilgår Jtem vm then Johan sāmeler och the bergz-
 kunster, Och j råde oss, atuj motte tage szame karl
 hijt jn tiil oss j Landet etc For huilcke idre venlige
 scriffuelsze och gode vnderuisning wij ider storligan
 vele fore betacket haffue, Och bedie ider gerne at
 huar j szādana folck bekomma kunde, ther nogon godh
 lempo eller råd h viste, anten tiil ath vpfinne eller siude
 salt, eller j andre motte, thet oss och thetta rige kunde
 komma tiil nytto och gangn, atj them ville styrkia och
 persuadere oss tilhonde, thå vele wij nest gudz hielp
 szå skicke oss emodt them atte oss inthet skylla skole,
 kenne gudh for thet mycle krij och örlig skuld szom
 her varit haffuer j tesze trenne riger, nu j longlig tiidh
 och än nu for honden är Haffuer her varit både j szå-
 dane och andre motter, mykit forszumet, ther rigit
 motte hafft stor nytto och gangn vtaff, Och bedie wij
 eder ati vele forfordra oss then Johan sāmeler hiit jn
 j rigit tiil oss med sin water redskap, när wij ytter-
 ligere få höre hans grund och vesendh med szame
 kunst, vele wij szå skicke oss emot honom ath han oss
 inthet mistake skal, Och på thet at han må bliffue
 j alle motte oforrasket, haffue wij skicket honom en
 Christelig legde aff och tiil Begäre wij ati forthenskul
 vele göre thet beste ath han motte komma hiidt tiil-

stede, J huess motthe wij kunne vare ider tiil gunst villie och venskap skole j stedze finne oss villige och benegne tiil Valeas .

Linköping den 15 Mars.

Till hr Hans Conradt i Danzig om Sveriges förhållande till nämnda stad.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 138.

Tiil Her Hans Conradt Aff Linchopung
15 Marcij*)

Var szynnerlig etc Käre Her Hans Conradt wij betacke ider höyeligen for mykit gott szom j emot oss och vore vndersätter altid och stedze beuist haffuen, Huilckit wij medt ider vdi all gunst och nådhe gerne forskylla vele etc Om then vbetenckt misdreckt och handel szom nu nyligen skeedt är, emellom the gode-menn i Dantzike och oss for nogre vore Skipperes och Bodtzmens forszumelsze och vforstondt Formoder oss käre Her Hans ider icke vwitterligt är Szå (kenne gudh) atuj icke formodet hade vtaff the godemenn j Dantzike at thenne sack skulle szå högt varda beuegenn hoss them, epter vore vtliggere icke j annenn agt eller mening vtskickade vore, vtan emot vore och Riikisens fiender the Lubske met theris anhang etc Atthe nogot videre forretaga skulle emot then erlige stadh, Dantzicke eller tess inuånere, thet tiil vbestond recknas kunne, haffua the plat ingen befalning på hafft, Vtan wij haffue heller varit j thet sinne och mening, at vnderholla med Dantzicke, och tess inuånare, friidt, semio och got na-

*) Detta och ett par följande bref äro daterade i öfverskriften Linköping den 15 Mars och i slutet Vesterås den 31 Januari. De hafva således blifvit i concept affattade sistnämnda dag, men först afsända i Mars, då flera bref tillkommit rörande samma ämne. De hafva sin plats i registratoret bland breffen för Mars månad.

burskap, Och ther ytterligere formodat oss hielp, råd h och biston dt om behoff giordis, Och formoder oss, at huar och en forstondig mann, bezynnerlige thet Erlige Råd h, j och flere godemenn j Dantzicke vell aff högt forstond besinna kunne, huar wij them j sådana mening vtskickat hade, tiil nogot vlideligit ath beginna j then ordh etc Hade wij icke at(!) forszent vore vnder szåther med skiip, liiff, och godtz in j theris stadh och haffner szom skeedt är etc Och tuiffler oss intit käre Her Hans atj, szom then forstondig och gruntlige nog kunne formerckia huar vtaff thenne feygde vrsaker sig etc Huar the godemenn j Dantzicke vela och så tenckia ath våre vtliggere haffue giort nogot angriip, på the Lubske j sziön vtan redelig varskwffwing, late wij oss så tyckia atthet är varskwffwing nog all then stund the haffue fast arbetadt och vinlagt sig med all lempo och argliist, at forskickat her jn j Riikit sine breff och scriffuelsze tiil ath vpueckia tuisst och twedregt emellom oss och vore Landzsåtther Tesliigis haffue the och vinlagt sig med all ond tiilskyndan at fortaga oss och Riikit tilföring både vtaff Dantzicke och andre siösteder, Och for sliike motwillige och onde mening holle wij them for vore och Riikisens vppenbara Fiender, och late arga på them huar wij them j sziön betrega kunde etc Szom j vel sielffue witta käre her Hans, at thetta år är ganske lithen tiilforing kommen her in j riikit etc Szå vele wij for ider icke vnderhollit haffue at vore Hoffuitzmenn hade then beffalning at huar the kunde bekomma it skiip eller tu j siön (och icke på the Dantzickers Strömer) skulle the them anholla på en Erlig och redelig betalning, szom och skedt är, med en Grönninger mann och en Hamborgere, Szå hoppes oss atuj haffue så handlat med them atthe ther vppå inthet tappat haffua Szå forsze wij oss tiil godemenn i Dantzicke så vprigtige och Erlige vara, atthe icke lata sig beuega

tiil noget vbestond emot oss eller Riikit, for thenne saker skul Anseendis, atthet icke skeedt är mett noget argt betenckt modt eller forszåt) vtan heller vore skiip, gotz, folck och huad szom helst oss och vore vnder-såther tiilkomber, och wij tiit på Christelige tro och loffue, forszent haffue, må bliffua oss restituerat Thet wele wij med then Erlige Stadh Dantzicke vdi sliike och storre motte gerne forskulla Och forszee wij oss ganzligenn tiil eder szom tiil then mann thetta Riike och tess Jnuånare vetta vill thet besta, atj laga thetta ärende vdi then besta motthen, thet tiil friid och enighet draga kan, Thet vele wij med iders egin persone j szunderhet gerne och stedz villige forskylla med huesz gott wij formå, Eder her med gud beffalendis Aff vesterårs vltima Januarij .

Cedula

Käre her Hans, oss är och kunnogt vordet atthe fatige karle vore Tienare nu varendis i ider Stadt, äre hårdelige bestricket med fengxsell och anner bedröffuilsze Szå forsze wij oss tiil ider, atj vtj alle motte vele vitta och rame theris besta, szom wij mykit tro ider tiil etc Och atj for vore skul j then sack vele tale thet beste in for the godemenn j Dantzicke atthe icke vele vega then sack (szom bedriffuin är) szå högt, epter szådana hendt är tiilforende j szadana legenheter, szynnerlige i Soffuerin Norbiis tiidh etc ath han affhendet vore vnder-szätter vnder Heel, skiip och godtz, Och haffue ther (tiil euentyrs) vore vtliggere tagit stort tiilfelle, epter sliike wijssz, ath vidergella sig siin skada igen, epter szådana stycker på then tiidh icke vart mykit högt recknat,

Wij äre och förstondig vordne käre her Hans hurulunde wij skulle haffue lathet oss lwda nogre vbe-

quemme ordh och fäfencht tall, szom nogre the gode-
 menn j Dantzicke skulle vara en någdell for när, Szå
 skal gud alzmechtig ther om bera oss vithnesbyrd, ath
 ther skall aldrig nogen Erlig eller redelig mann (szom
 reth vill styrckia) fram komma, tiil ath betyga oss noget
 haffue talet eller sagt, anten på the godemenn j Dant-
 zicke eller andre än thet erligit och got är, Szå for-
 szee wij oss ati och flere godemenn äre szå hogfor-
 stondige och viise ati icke vdi nogonn motthe settia
 tro, eller visordt giffua, sliike lögnagtige szeller szom
 sådant foregiffua, J vitta vel sielffue, at thet är nu
 szådana verdh på, atthet är ingen skam eller blygd, at
 beliuga the ringeste j fran heder och äre, vtan jemuell
 Herrer och Furster, och bringa them från liiff, leffuerne,
 godz, land, och rijke, Therefore käre her Hans huar
 szådana liugare betregas kunde, szom tolkin lygnn
 vpbringa, motthe han beuse sin ordh, eller lidha ther
 vtöffuer straff, szom fortient är, Huilckit oss hoppes
 j och flere godemenn vell ther om tiiltentkendis varde .

Linköping den 15 Mars.

*Till hertigen af Preussen om Danzigerboernes fiendtligheter
 mot de svenske.*

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 140 v.

Tiil Hertugen Aff Pruszenn Aff Lin-
 kopung 15 Martij *)

Salutem atque ex animo æternam exoptat foelici-
 tatem . Serenissime Princeps domine affinis ac vicine
 Quemadmodum res transacta sit inter nostros (quos nullo
 malo consilio nauigio Dantiscum transmisimus) atque
 ipsos Dantiscanos arbitramur procul dubio vestræ cha-

*) I brädden, midt för öfverskriften, står: Christofe:

ritatj satis superque hactenus innotuisse Nos sane id factum a nostris nostro iniussu jmo inuitissimis nobis atque insciis tulimus ægerrime Mirentur autem bonj virj Dantiscanj quid sibi velit quoue pertineat nostra ea in re taciturnitas . Verum literis nostris certiores eos nunc demum reddidimus, ob quam maxime causam, nempe aeris iniuriam antehac incommodum nobis fuit, vt ipsos aut scriptim aut legatione inuiseremus preterquam quod illis ipsis literis videmur nobis, satis perspicue certis argumentis comprobasse quidquid in Dantiscana preuilegia assignatum sit, id citra nostris a nobis iniunctam prouinciam adeoque nobis imprudentibus et ignaris euenisse,

Neque n[on] mercibus Dantiscanis ipsis gratis ac fructuosis nostræ naues onustæ fuissent, si quid hostile nobis apud animum versaretur .

Preterea strenuus eques regnj nostrj ac nobis a consiliis Jffuarus cognomento Fleming vltro se in hostium manus, cum proficisci quoquo vellet, liberum ac commodum esset, minime gentium coniecisset,

Deinde alias aliquoties sed potissimum cum Calmarnia discederemus, epistola nostra firmauimus fidem, nos Dantiscanis amicos esse futuros, vti nostram vicinitatem atque amicitiam decet, quam religiose cultam et conseruatam suis seculis, maiores nostri nobis tanquam per manus trad[it]am reliquerunt, Hinc publice protestamur apud illustrissimos quosque principes et summos jmperatores atque omnibus bonis viris et æquis iudicibus causam nostram obferentes, Speramus Dantiscanorum erga nos iudicia æquiora esse, vt quod nostri nostro iniussu imo prorsus nobis insciis atque inuitissimis sua temeritate ac demencia, deliquerunt, id nobis tanquam eius rei authorj inmeritissimo imputandum atque ascribendum putent Alioqui(?) vere quadrabit vetus illud, Summum jus summam esse injuriam Hoc autem modo

nostris iniunximus vt si quæ naues in marj sese obuias obferrent onustæ videlicet ijs rebus quarum nobis esset charitas vt pannj vinj etc aut illi prouorterent, cum negotiatoribus ipsis agerent benigne ne grauarentur ad nos illas ipsas merces suas aduehere, Nam futurum vt apud nos iusticiam commutatiuam experirentur .

Sed vt in hostes nostros publicos impetum facerent, id vero mandauimus, ita tamen ne sociorum quorumuis preuilegia lederent aut violarent,

Nihilosecius quantum attinet ad florentissimam Dantiscanorum Ciuitatem quibuscumque in rebus huic a nostris incommodatum est, nos earum rerum omnium restitutionem integram scriptim polliciti sumus, vnde speramus nihil insuper a nobis in tot tantis ac quotidianis bellorum administrandorum sumptibus insuper desyderari neque preuidemus quo pacto florentissima illa Ciuitas nostro incommodo sibi commoda magnopere queat comparare Valeatis

Linköping den 15 Mars.

Till rådet i Danzig, om mot svenskarne föröfvade våldsamheter.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 141.

Ad Senatum Dantiscanum Ex Linkopia 15 Martij*)

Salutem et æternam ex animo foelicitatem exoptat ac suum offitium in rebus omnibus vbiuis prodesse ac commodare queat, constantissime pollicetur .

Præstantes atque optimj virj Oblate sunt hodie nobis vestræ literæ, ad nos datæ xix Februarij, quibus grauatim ferre videmini nostrorum temerariam audatiam atque importunitatem, vt qui contra consuetum morem

*) I brädden står: Christofferus.

et florentissime vestræ Ciuitatis libertatem ac preuilegium naues aliquot, nostro iniussu jmo nobis insciis atque inuitis, paulo ante natalem dominj, non procul a vestrarum nauium statione occuparint, idque nobis satis superque hactenus innotuisse vobis persuadetis, Fatemur quidem optimi viri ægerrime nos nostrorum temeritatem cognouisse atque eos in nostram vicinitatem a nostris maioribus sancte cultam et conseruatam, ac nobis tamquam per manus traditam incolumem, deliquisse,

Sed vt vobis prvdentissimis viris animi nostri erga vos sensa expromamus, (quod potissimum postulare videtur vestra epistola) in hac presertim causa, sic habet res. Principium memineritis Optimi viri, prolixè nos vobis exposuisse, literis nostris cum Calmarnia proxime discederemus causas discidii inter nos ac Lubicenses tum demum quanto studio et conatu nobis illi exitium moliantur apud reges et principes, celeberrimas jtem Ciuitates vt autem nos contra pro summa virili hostibus nostris tanto constantius resistere possemus Strenuum equitem regnj nostri ac nobis a consiliis dominum Jffuarum cognomento Flemminch nostris nauibus aliquot prefecimus, vt apud vos tamquam amicos et vicinos, atque in reliquis ciuitatibus Prussiæ copias militum quas posset, conscriberet Nautas vero omnium maxime Cum jam secundo vento cursum nostri tenerent in Prutziam aduersa tempestate in pomeraniam sunt coniecti vbi dominus Jffuarus relicta classe, ad illustrissimum principem Pomeraniæ sese contulit vt et isthic quoque iniunctam sibi a nobis prouinciam et exequeretur [et?] administraret, inde rursus transacta legationis prouincia mutua amici[tia] ac vicinitate fretus, ad vos, vt ad amicos nostros profectus est illius memoratæ temeritatis prorsus ignarus atque inscius Interea imprvdens et temerarium illud hominum genus, eo dementiæ prolapsum istiusmodi faci-

nus, quod proh dolor vtrisque nobis manifestum est, nihil veretur designare Hoc modo res euenit,

Huic publice protestamur apud Serenissimos quosque principes et summos imperatores tum apud omnes bonos viros et æquis iudicibus causam nostram offerentes nostro iniussu imo prorsus inuitis nobis atque insciis euenisse quidquid vobis optimis viris damni seu contumeliæ a nostris acciderit Ac omnino nihil nos hostile contra vos ac florentissimam vestram ciuitatem, vnquam cogitando in animum induxisse, nedum bello vos lacescere statuisse .

Neque n[empe] naues nostras ac nostrorum Ciuium mercibus vobis gratis ac fructuosis onustas ad vos transmittere decreuissemus, dummodo hostile quidpiam nobis apud animum versatur, Deinde vos ipsos testamur, nihil vos ex prioribus nostris epistolis deprehendisse quam nos nunquam non Dantiscanis amicos futuros, vtque id vicissim a vobis consequeremur ac nobis haud dubie secureque pollicerj ac persuadere possemus, id solícite dabamus operam .

Præterea memoratus eques Jffuarus etc minime gentium vltro se in manus hostium coniecisset, cum quoquo vellet effugere inoffenso quod aiunt pede, potuisset, Si vos viros optimos non amicos sed hostes iudicasset, nunc ad vos vt ad amicos profectus est jnde cuiuis vel mediocriter rerum ciuiliū perito, facile coniectura est assequi et vel argumento esse potest quam nihil neque nos neque aliquoties memoratus præfectus noster, quidquam in vestram perniciem moliri statuerimus . Neque n[empe] eo animum ad credendum aducere quimus, quod temeritate et stulticia nautarum assignatum sit, id nobis tanquam eius authori immeritissimo ascribj,

Postremo non inficias imus quin nostris a nobis discedentibus iniunxerimus, vt si quæ in mari naues se

offerrent obuias, aut alioquin in portibus alicubi deprehenderent onustas videlicet rebus illis quarum nobis in tanto rerum discrimine esset caritas vt pannj vinj etc amice ac benigne inuitarent, negotiatores ipsos ne grauarentur illas ipsas merces suas nobis aduehere Nam fore vt apud nos iusticiam commutatiuam magno suo emolumento experirentur, quidquid vltra hanc prouinciam delictum est, id non nostra sed nautarum culpa euenisse nunc tercio protestamur . Sed si quis vel non longissime volet respicere spacium preteriti temporis] ac recordari magna ac grauia bella terra marique gesta partim cum in viuis adhuc ageret Rex Daciæ Johannes, partim etiam cum huius filius Christiernus imperio potiretur, inueniet nimirum, grauius aliquod delictum in Dantiscanorum preuilegia ac libertatem et quidem intra prefenitos(!) in mari terminos ad quos vsquam preuilegium illud pertingit Et tamen id Dantiscani pro sua æquitate non indignissime tulerunt sed connixerunt [conniverunt?] Hæc autem non eo spectant vt patrocinentur cuiuis, qui vel leuissime preuilegium Florentissime vestræ Ciuitatis violaret Nam supra ostendimus quo animo tulerimus, an illud a nostris quidquam esse designatum*) . Quæ tamen superioribus acciderunt Spem nobis faciunt, ne, cum erga maiores nostros epychia vsi sitis, nunc demum nobiscum Summo jure actura sit florentissima Vestra Ciuitas, verissimum autem illud est, Summum jus summam nonnumquam esse iniuriam, id nobis profecto accidet si nobis ascribetur, quod factum

*) Texten har tydligen här blifvit corrumperad, troligen genom öfverhoppande af några ord, hvilket gör meningen obegriplig. Att återställa rätta läsarten är icke möjligt. — Denna anmärkning gäller för hela denna samtidigt utfärdade samling af latinska bref, med afseende på hvilka man, trots uppenbara fel och luckor — oafsedt några, hvilka kunnat rättas — endast haft att följa Riks-Registraturets text. De återgifvas således endast med reservation mot alla i afseende på språket och meningen förekommande orimligheter.

a nostris ægerrime ipsi tulerimus, ne dicamus minime gentium id nos iussisse, imo ne scisse quidem,

Quamobrem rogamus vos viros optimos vt pro vestra antiqua æquitate ac benevolentia amicitia ac vicinitate quorum mutuus semper vsus fuerit inter opulentissimam vestram ciuitatem ac regnum nostrum naues nostras ac nostros homines, quæ vtraque maxime nunc nobis vsui sunt, non diutius detinere, sed nobis propediem remittere atque illis ad nos rurssus nauigandi copiam facere, decernatis Quibuscunque in rebus vobis viris optimis ac vestris ciuibus incommodatum a nostris est, Nos earum rerum omnium restitutionem integram fide regia pollicemur, Neque speramus vos viros optimos insuper aliquid a nobis postulatueros esse in tot ac tantis bellorum administrandorum sumptibus qui nobis indies incumbunt, nec prouidemus quo pacto nostro incomodo vobis magnopere commodare possitis Sunt et apud nos Hamburgenses aliquot suis nauibus supra memorato consilio illi mutuus apud nostrorum ac liberis fruuntur contractibus*), adeo vt non vereamur ne quando inde querela vlla nobis suboriatur Atque jd ipsi celeberrimo Senatui Hamburgensi scriptim polliciti sumus vnde vicissim nobis atque illustrissimo regi Daniae Christiano domino affini nostro constanter optima queque pollicemur Quod si optimi viri et vos pro vestra prvdentia circumstantias omnes diligenter contemplabimini, ac nobis nostras naues nostrosque homines saluis rebus remittetis, futurum est vt non solum apud nos et regnum nostrum preclarissimum beneficium repositum habeatis, nulla ætate poenitendum ac nulla vnquam oblivione oblitterandum Sed adeo quoque compluribus et jllustrissimis regibus ac principibus dominis nostris atque affinibus rem faciatis longe gratissimam, Valeatis

*) Se noten å föregående sida.

(Linköping den 15 Mars.)

Till Danzigerboerne om samma våldsamerheter.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 143.

Ad Dantiscanos eodem tempore vt Supra
[Linkopia 15 Martij]*)

Salutem P: D: Honestissimi viri ac omni prudentia prediti, Nos sat compertum habemus, semper inter nostrum regnum et florentissimam vestram Ciuitatem, amicitiam non simulatam, et æquos contractus mutuos fuisse, Jta quod nec vestra Ciuitate egregia nostri, nec ipsa nostris, prorsus carere poterat, Etiam postquam et nos, ad nostram remp: administrandam lati fuerimus, semper vestrae prouidentia probitatem benignitatemque tum erga nos, tum erga nostros subditos, exhibitam comperimus, Quare nos eandem amicitiam, ita a nostris maioribus integram obseruatam, haud rescindere, aut labefactare sed potius partam retinere, et firmiorem reddere, eo profecto animo semper eramus atque sumus .

Ornatissimi viri nunc pestem teterrimam ortam esse audiimus, cuius nimirum authorem ipsum nostrum perpetuum aduersarium esse, neminij ambiguum erit, qui semper inter mortaleis discentionis semina spargere conatur Dij immortaleis huius tumultus aduersario (quem diximus) instigante quorundam nostrorum nautarum imprudentia, efficiens erat causa, et ex eo hoc scimus Nam totius rej seriem nobis, tum litere ad nos proxime date, tum qui eas attulerunt significabant, et ita docti sumus, vbi classis nostra vestrum in portum ferme intraret illi ventus contrarius ortus est, quo autem leuiter sæuiente, littora Pomerana petere cogebatur, Jbi classis nostra

*) I brädden midtför öfverskriften står namnet: Ericus Enarj. — I afseende på dateringen se anm. sid. 56.

prefectus, vt est dominus Jffuarus Flemunck vna cum quibusdam aliis, classem reliquit, et Jllustrissimum principem Pomeraniæ petiit Nam negotia nonnulla, ipsi iniuncta ex parte nostri regni erant, quæ ibi et in Prvtia fideliter curaret, Quibus vero expeditis ad vos Virj Optimi, tanquam ad amicos (vt nunc et vos esse et perpetuo fore, certo confidimus) tutus iter instituit Interea vero nautarum imperitia ingenia, tragediam contra pristinum vestrum morem, vtpote wlgo fertur, ahn ewer Strommer, excitabant Quod profecto minime accidisset, si dominus Jffuarus Flemunck noster consiliarius adfuisset, vel nautæ ex eo ducti erant, putabant fortasse sibi itidem licere, quemadmodum et aliis, in belli strepitu erroribus factitatum reperimus Nempe naues hiis rebus oneratas, quibus regnum vel ciuitas, vnde bellum infereretur, indigeret, preoccupatas fuisse satis constat, non secus tamen, quam nauium dominis satis fiebat et nihil prorsus illis decederet sint quacunque sententia ducti (deum testamur) contra voluntatem nostram factum est .

Quare prvdentissimi viri vobis etiam atque etiam prospiciendum est, et cuiuis viro prvdenti facilis erit coniectura non hostili animo, naues nostras ad vos nos misisse, sed aduersus hostes nostros publicos, vt sunt Lubicenses, et quedam Ciuitates Danicæ Non profecto vt quempiam alium perturbarent, vnde ij quos fidos amicos agnoscimus, inimici fierent Et cum alios perturbarj, a nostris statuimus, et nunc etiam affirmamus, multo minus nos viri candidissimi, vnde si res postularerit, Opem et erudita consilia aduersum in nos vim illaturos spectaueramus etc .

Jdeoque viri sapientissimj quod nominate naueis minime ad vos hostiles mitterentur, vestri erit eruditi ingenij probare, Nam hanc classem rebus vobis frugiferis nisi vos, nobis amicos coniunctissimos arbitra-

remur, et semper tanquam viris sapientissimis fruj velle-
mus Nec dominus Jffuarus Flemmunck, qui classis pre-
fectus erat, a loco tutissimo in manus hostium sese
coniecisset .

Ex his vt estis prudenteis et multarum rerum pe-
riti tumultum excitatum, citra nostrum conatum iussu-
mus omnino esse, facile colligetis, et vbi hoc penes
vestram prudentiam comprobatum fuerit Non dubita-
mus quin res pestifera incæpta cito componj possit, pre-
sertim quum non minus nobis hec res dolet, atque vobis
Nec vobis ambiguum est vnde inter nos et Lubicensis
belli strepitus originem traxerat, et satis delucide, ex
epistola quam æstate proxima retroacta, ad vestras hu-
minitates dedimus, colligi potest .

Quare mirum in modum vos non minus doctos
atque prvdenteis rogatos habemus, vt propter chari-
tatem ipsam qua omneis sumus in Christo deuincti, vt
suspicio omnis vestro ex animo, ac foras proiiciatur et
omnibus cum rebus saluis nostri, quos ad vos virj op-
timj, tanquam et fratres Christianissimos misimus, rur-
sum libere ad nos redeant, Et si v: florens Ciuitas
aliquo modo in hoc strepitu jacturam passa sit, nos
eandem, vt par fuerit, resarcire velle, astringimus Nos
in quibuscunque poterimus, si res vestra vnquam postu-
lauerit, pro virili, operam omnibus demus, vt ad om-
nem charitatem mutuam reddendam, nos promptissimos
habeatis In Christo valete Foelices Ex arce nostra
Arosiensi vltima Januarij Anno etc 1535 Nostris sub
Signetis

Cedula

Nec vos virj Candidissimj ignorare volumus quin
nostris nautis concessimus, vt vnam atque alteram na-
uim in mari obuiam, rebus, quibus indigeremus, vtpote
panno presertim et vino, oneratas ad nos deduci cu-

rarent, Hoc vno tamen excepto, ne citra vestrum morem (vt diximus,) facerent Eo tamen pacto iussimus, vt illis quos adducerent satis fieret, Quemadmodum cum quadam nauj nuper adducta, ita contraxisse, nos speramus vt ipsam ad nos venisse non poenitebit . Jterum valeatis

(Linköping) den 15 Mars.

*Till hr Johan von Weren, konungens af Polen råd, m. m.,
angående förhållandena till staden Danzig.*

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 144 v.

Ad Dominum Joannem von Werenn, 15 Marcij*)

Salutem et æternam ex animo Foelicitatem exoptat
Habemus Prudentiæ tuæ gratiam ingentem Vir Eximie,
atque omnium optimarum rerum peritissime, D:[omine]
Joannes quj causam semper nostram hactenus habueris
commendatiorem, ac pro virili in melius prouexeris, si
quando tulerit tempus vt vicissim nos tuæ prvdentiæ
gratos reddere ac commodare possimus experietur nos
tua humanitas nunquam non eo paratissimos Porro
Vir eximie quemadmodum tuæ prvdentiæ justicie atque
æquitatis fama plurimorum Principum ac bonorum vi-
rorum aures personant, ita nobis et ipsi persuademus
atque optima quæque pollicemur de domino Joanne etc
amico nostro singularj in hac potissimum causa quæ
nunc nobis est ægerrime cum celeberrima vestra Ciuitate,
totius autem rej seriem litere nostræ ad Senaturn con-
tinent ex illis rem omnem vt gesta est tua prvdentia
cognoscet, Vnde publice protestamur apud Jllustrissi-
mos quosque principes et summos Jmperatores æquis
judicibus et omnibus bonis viris causam nostram offe-
rentes: quidquid a nostris designatum est, id nostro

*) I brädden står: Christoff.

iniussu jmo inuitissimis atque insciis nobis euenisse atque id hinc manifestum erit Quia cum proximo autumno Calmarnia discederemus literis nostris tunc ad florentissimam vestram Ciuitatem datis, testabamur nos vobis amicos fore in rebus omnibus quibuscunque possemus præterquam quod causas reddidimus inter nos ac Lubicenses dissidij . Ideoque vt tanto constantius hostibus nostris insisteremus nostros in Pruziam allegauimus vt isthic copias militum, et omnium maxime nautas conscriberent, Præterea si quid hostile nobis apud animum versaretur profecto mercibus vobis gratis ac fructuosis nostræ naues onustæ non fuissent .

Porro Strenuus æques regnj nostrj ac nobis a consilijs Dominus Jffuarus cognomento Flemynek quem nostris nauibus prefecimus vltro se in hostium manus minime gentium coniecisset cum commodum ac liberum esset quoquo velle[t] nullo periculo proficisci, jam ad vos, vt ad amicos diuertitur, nimirum fretus antiqua nostra et amicitia et vicinitate Speramus igitur omnium bonorum virorum Dantisci iudicia erga nos æquiora esse, quam vt, quod nostrj sua temeraria importunitate et audacia deliquerunt, id nobis eius rej prorsus ignaris et insciis imputandum putent . Alioqui vere nobis accidet illa sententia que dici sole[t] Summum jus summam nonnunquam iniuriam esse Jam quibuscunque in rebus Florentissimæ vestra Ciuitati incommodum est, nos earum rerum omnium restitutionem in integrum fide regia pollicemur, neque animum eo adducere possumus vt credamus præterea aliquid a nobis desyderarj præsertim cum maximos et quotidianos sumptus in militum stipendia facere rogamur[cogamur?] Quo etiam pacto florentissima vestra Ciuitas ex nostro incommodo sibi commoda magnopere queat non adeo peruidemus, Arbitramur n.[empe] id delicti*) non eo magnitudinis exag-

*) I texten står orätt: dilicti.

geratum irj vt satis vehemens causa quæ vestram florentissimam Ciuitatem a nobis ac regno nostro aliena reddet, videatur .

Quamobrem vir eximie tuam prvdentiam vehementer rogamus vt antiquum adeo obtinens pro sua insigni autoritate ac dignitate omnia in meliorem partem interpretetur detque operam quo sua intercessione nostram causam commendatiorem habeat promoueat atque in melius prouehere non grauetur apud celeberrimum senatum Dantiscanum ita futurum est vt et nos quoque reipsa verissimum esse comperiamus, quod vno ore omnes predicant, nempe tuam prvdentiam mæcenatem in omnibus causis et accionibus et iustitiæ et æquitatis seruantissimum Nos sicubi tuæ prvdentiæ vicissim gratificarj queamus periculum faciens, fatebitur prvdentia tua nos et reddendæ et referendæ gratiæ cupidissimos vale .

Strenuissimo et aurato equiti Domino Joannj von werhen Serenissimo regi Poloniae a consiliis, atque eius serenitatis nomine Florentissimæ Ciuitatis Dantiscanæ presidenti, eiusdemque consuli amico et vicino nostro imprimis obseruando .

Linköping den 15 Mars.

Till konungen af Polen, om Danzigerboernes våldsamheter och orsakerna till dem.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 145 v.

Ad Regem Poloniae Ex Lincopia vt Supra
[15 Martij] *)

Serenissime Jllustrissimeque Rex Magnanime Domine Spontanea nostra, cum assiduis, ad desideria of-

*) I brädden, midtför öfverskriften står: Ericus Enarj. — Ang. den dubbla dateringen gäller hvad förut, sid. 56, i noten blifvit anfördt.

ficiis obsequia vestræ regie celsitudinj nos semper oblaturos pollicemur,

Non dubium est quin vestra Celsitudo strepitum a Lubicensibus anno etc superiorj aduersum Jllustrissimum Holsatiæ etc Ducem atque nos excitatum clare audierit, et qua origine ducti sunt nemo est, qui ignorat, nempe vt vicina regna sibi subigerent, et principes e suis sedibus eijcerent, An hoc tolerandum sit (modo vis resistendi adfuerit) vestræ celsitudinj perpendendum, relinquimus, nobis profecto patrium regnum ac statum nostram libertatem et presentem nostri rei ab aduersariorum impiis conatibus liberare hactenus semper animus erat et nunc (deo opitulante) summo conatu adnitimur Nam quid honestius quid sanctius, quam patriam, aduersus animos sceleratos defendere quod quum ita sit honestum et nos ipsum esse existimamus Æstate proxime jam retroacta aliquot nostras naueis in mare balticum misimus, que Lubicenses Hostes nostros publicos, quocumque modo possent, vexarent Neque profecto, id ex belli libidine fecimus, sed potius inuiti, nec ignoramus, quin bella longe plura incommoda atque commoda secum adferunt, et tranquillitas omni vite generj sit commoda, Jpsas nominatas nostras naueis, cum quorundam negotiatorum nauibus amplissime rebus oneratas in portum Dantiscanorum contrahendi seu Neg[oti]ationis gratia transmisisimus, Verum aduersa fortuna, et vento minus secundo naueis segregate sunt, et quasdam ipse ventus contrarius ad Littora Pomerana propulit, Jbi nauium prefecti classem deseruerunt, et ad magnanimos Pomeranorum etc Duces, iter fecere, Nam negotia illis aliqua ex parte nostri Regnj quæ apud eosdem Principes vt curarent iniunximus, Interea quum nautæ portum Gedanensem vt diximus, rursum petere vellent, naueis aliquot nostrorum Hostium impediuerunt, et Hoc infra terminum

in marj cognomento Heel factitatum est, quod vehementer Gedanenses commouit ac lædebat, quia contra suum morem pristinum ac sancctum id factum esse videretur Vtpote neminj licere suis Hostibus infra terminum maris nominatum impedimento esse, Ille strepitus minime a nostris nautis euenisset si prefecti non defuissent, Mox strepitu excitato G[e]danenses, tum nostras nauas aliquot, tum negociatorum, quos regia fide, eo misimus, preoccupabant, et nostri naute nonnulli in vinculis obseruantur, Magnanime Rex, quidquid nauatarum imprudentia aduersus vestræ celsitudinis subditos perpetraverit, deum atque Homines testamur, nobis inuitis, et summe citra nostram voluntatem id factum esse, quia hos nobis amicos et vicinos hactenus semper habuerimus, et nos summo studio amicitiam, inter nostros maiores, et ipsam florentem Ciuitatem, sanctissime cultam, retinere nitibamur*), et adhuc extremis viribus operam nauabimus Et vt hoc addamus quod nullj marittime ciuitati, adeo coniuncti, quemadmodum ipsi ciuitati Dantiscane hactenus, fuerimus, Hec vestra celsitudo, exacte perpendat, rogamus, Primo, nos non eo animo classem nostram in mare emisisse, vt ipsos egregios viros, nostros amicos et vestræ celsitudinis subditos, aliquo modo lederent, sed veluti supra diximus, aduersus nostros hostes mittebatur, Secundo, quod læsi sint, maxime contra nostrum iussum et mandatum est, Nos potius operam dabimus, vt amici fidissimi (ob causas nominatas) habeantur, Deinde nautas non animo spontaneo eos offendisse, sed ignorantia quadam procul dubio ipsum morem ignorantes, id est ne quos hostiliter infra terminum Heell offenderent, Si sciuisent, haud læsisent, Nec nostras res contractus causa vt noster mos pristinus fuerat, ad eos misissemus, si bellum inferre voluissemus, Quamobrem omnibus modis flagitamus, ne

*) I texten står orätt: nitibamur.

vestra Celsitudo aliorum id factum a nostris quam quod nostrorum imprudentia et temeritate, nostro autem iniussu factum sit, et ubi vestra Magnanimitas hanc rem, non minus nos, quam ipsos bonos viros G[e]danenses læsisse animaduerterit Non dubitamus, quin vestra celsitudo, ipsos bonos viros vestros subditos multis nominibus literis et mandatis adhortetur, ut nostras naueis, ea fide, qua eo venerunt, rursum ad nos permittant Nos vicissim vestrae Regiæ celsitudinij, exhibebimur, ad omnem gratitudinem quam paratissimij vestra celsitudo vtrinque beata Valeat Ex arce nostra Arosiensi vltima Januarij etc

Linköping (den 15 Mars).

Till Oloff Swart, med åtskilliga uppdrag.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 146 v.

Tiil Oloff Swarth Datis ut supra ex Linco:[pia 15 Mars]

Vår gunst etc Som j vell vitte Oloff huad vlyckelig handell wij vdi kompne äre, mett them aff Dantzke, så ath vort folck skiip och godz liggie ther forthen-skul vdj en onde motte, Huarfore är wor villie och kerlige begären, atti vele vinleggie ider mett flere Stocholms borgere, szom ther tilståde äre, atthe godemen alle vele forstreckia oss, ther i Dantzske så mykit godz eller så monge peninga, på en godh och redelig bettalling, när the hiit heem kommandis varde, szom vore skiip kunne well vthredes mett, Och atti vele vinleggie eder ath beskaffe oss alt thet sziöfarit folck szom j bekomma kunne, dog, the szom noget duge, och wij kunne haffue noget gangn vtaff, Szammalunde atj vele vinleggia ider ath Högborne Furstis Hertugen aff Prutzens skiip kunde komma tiil fölies mett wore skiip när the drage från Danske, så atte folgdis ått in vnder Gulland tiil tess flere vore skiip kunde komme j flotta mett them

Jtem at han forskicker tiil Konungen aff Poland thet szom honom tiilscriffuit är, och will dominus vederleggje honom huad han på szamme breff bekostandis varder .

Linköping den 16 Mars.

Konung Gustafs svar på konungens af Danmark, genom secreteraren Frans Trebaw, gjorda framställningar.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 147.

Ex Linchopia 16 Marcij

Endelig abschedt på the mundelige verff och medtgiffne befallningar, der Stormegtige Furstis och Herres Her Christians mett gudz nåde vtuald Konung tiil Danmarck Rät arffuinge tiil Norige Hertug vdi Sleszuick, Holsten, Stormeren och Dythmerschenn Greffue vdi Oldenborg och Delmenhorst etc Hans nådz tro mann och Secreterer Frantz Trebaw, haffuer verffuit och vtrictet Hoos Kon: Ma:t tiil Swerige.*)

Försteligen betacker Kon: Ma:t tiil Swerige szin käre her Swåger Kon: Ma:t tiil Danmarck Högeligen for sin gansk fryntlige salutationn vunske och ehrbeding, tiilbiudandis hans nåde egenumb sin venlige och kerlige helssen, medt hues mere kiärt och gott hans nådis kon: Ma:t mest moligit(!) är, och formoge och affstedh ath komma vnskendis och ther mett sin kiere Her Swåger kon: Ma:t tiil Dan:, mett sin Elskelige gemhal och vnge Herskaff lychsalig, sundtheit vdi longuarigt christeligit Regiment sine fierner tiil gruntlig forderff och niderlag Men hans kon: Ma:tt aff then alzmectige gudz grvndlösse plägelige nådh och barmhertighet tiil Lycke och velfärdt,

*) I brädden står: Christofferus.

Ther nest huad merckelig forspildning och peninga vtgiffit kon: Ma:t vdi Dan: tiil thenne dag hafft och giort for än hans nådz kon: Ma:t sine krigxhandlinger j thenne legenhet szå wiit forhandlet haffuer och vt-riethet, Desligis huadt vkost hans nådz kon: Ma:t yterligere for hånden varde will, är kon: Ma:t tiil Swe: aff kon: Ma:tis tiil Dan: hans nådz Herswåger tro man och Secreterer Frantz Trebaw nogsam flijtelig vnderriethet och forståndiget, Dog hans nådz kon: Ma:t szådant vel tiilforne offuerwågit hade, och besynnet, Endels och forundret huickeledis kon: Ma:t tiil Dan: szådant vkost haffuir kunnit fördrage och vtkomme*), j szå motte szom för öghen är, Huad forhoppendis hielp kon: Ma:t tiil Dan: förmodher, med skiip at bekomma aff niderland, Kongeriikit Polenn, och Prutzen, item huad gode ansleg for honden äre, är kon: Ma:t tiil Swe: formidelt forbe:de kon: Ma:tis tiil Dan: hans nådis flijtige tro man och Secreterer Frantz Trebaw och longeligenn fortältt forehollet och aldellis vförborget, Schal kon: Ma:t tiil Dan: sig ther fruiligen förszee och förlate, at kon: Ma:t tiil Swe: och är tiil sinnes ath forewende siin höxte flijt tiil at rusta med alle magt sine orligis skiip, och late them szom tiilforene beråmet är vnder forstympte tiidh och beeglige stedh vtlöpe, och sig sijne**) late szom begge theris kon: Ma:t alsomstörste vin och magt vppå ligger .

Vijdere ther Kon: Ma:t tiil Dan: anlangar och beszöker Kon: Ma:t tiil Swe: vm then dråpelig och stådelige forstreckning med ith hundret måll tusendh gyllen etc Her vppå begärer kon: Ma:t tiil Swerig at stelle vdi kon: Ma:tis tiil Dan: hans nådis höge förstand fruntlige och swågerlige betencken ath besinne och öffuerwåge vdi hues måde hans nådz kon: Ma:t kunne mögeligit vere, heller bekomeligit, ath vtrichte szådant mercke-

*) I texten står: vtkompme. **) fijune?

lig Szumma, anseendis först ath hans nådz kon: Ma:t szom mest haffuer vroligen sittit vdi Regimentet, jcke alenest med vtlenske fiender, vtan och med inriges vbestond och vlöst .

Szammaledis förszeer sig kon: Ma:t tiil Swe: at kon: Ma:t til Dan: hans nådis herswager vel fornummit och forfarit, huad dråpelige och merckelige szummer hans nådz kon: Ma:t med alsomstörste bekummer vmsorg och perikell haffuer tiil vege bringet och[at?] bettale the Lybske for the skiip och alt annet szom the hans nådz kon: Ma:t dobbelt vp verdat och skattet, på hender kome och anbragte vnder hans nådz regimentz förste begynselse Huilcke skuller hans nådz kon: Ma:t them samtlig och sunderlig goduilligen, epter theris egne Register och bekennelse, affbetalet haffuer .

Tesligist haffue the Lubske fört kon: Ma:t tiil Swe: vdi grausam nachdell, och peninga forspildning j thet the bringede hans nådz kon: ma:t then Gullenske feyde vppå, med then högelige tilsage, Huar kon: Ma:t tiil Swe: sig vnderstå ville szamme feyde ath foretage, då skulle hans nådz kon: Ma:t inthet tuiffle the ville vdi forste x år haffuet patientz och gedulth med hans nåde och skulle thet stå tiil hans nåde ath bettale forbenempde merckelige szummer når hans nåde var beleiligist och bequemest, Medt forste szamme feide affslagen bleff, thå anlangede besöcthe och formante the Lubske kon: Ma:t tiil Swe: vm forbe:de skullers bettalning strenge- ligenn på thet höxste och hårdeste etc .

Fordere huad bekostning kon: Ma:t tiil Swe: och giöre motte, i then Norske Konnung Christerns feyde, szönnerlig med thet longlig leyger ther hans n: kon: Ma:t loth holle vdi Lödissö etc är almenneligen kun- nogt och oppenbart .

Sedhan haffuer huar och en Erlig vprieticg mann ther med krigxhandlinger vmgongen är, ath öffuerväge

huad megtig vnkost kon: Ma:t tiil Swe: haffuer giort j nest forlindhne szommer och vinther Och huad peningx vtgiff och forspildning hans nåde och her epter tiilstunder med Reutther och knecthe ath vnderholle, både the hans nådis kongelig maiestat haffuer offuerkommet frå Helsingeborg och annamet vdi tienisthen szå och the hans nåde dagliga formoder aff Jullend med alle andre krigxgescheffte tiil Land och Vatnn, ther hans n: kon: Ma:t agter ath vtryste xiiij veldige orligis skiiff med skiit, krut, lodh och all annen tiilbehöring, huicke hans n: kon: Ma:t och icke vnder iij^M mann bemanne kan .

Ytterligere är och kon: Ma:t tiil Swerig och kommen vdj en stor nochdell(!) och schade for then vnge-lympff och arristatz szom hans n: kon: Ma:tis vtliggere haffue hans nåde påfördt med the Dantziker vtan hans nådis villie vithskap heller beffalning, Huicket och vill koste Kon: Ma:t tiil Swe: nogre tusend gulden, Szå betacker kon: ma:t till Swe: sin kiere hersuåger kon: Ma:t tiil Dan: högeligen och kierligen for sine flitige forscriffther och forarbethning hoss forbe:de the Dantsker, Haffuer och kon: Ma:t tiil Swe: sielff forvent sin höxste flit ath afftale och forlike saken meller sig och the von Dantzigh .

For och vdi tesse mongfollelige vnkoster, vtgiffter och peningx forspildningar, Haffuer kon: Ma:t tiil Dan: lätligit at besinne Huilckeledis kon: Ma:t tiil Swe: skulle mögeligit vere at forszamble sliige merckelige och dråpelige szummen(!) gull sölff och peninga epter szom almen-nelige roop och rycthe är at hans nådh skall forsamblet haffue, Men dog ath kon: Ma:t tiil Dan: må tiil forladeligenn fornimme och forfare end gruntlig rechtskaffen god villie aff kon: Ma:t tiil Swe:, haffuer hans nåd tiil taget siit szönnerlige patrimonium, och vjl med thet forsta mest moligit(!) är offuerskicke hans kon: Ma:th viij^o

march lödig, kierligen begerendis ath hans N: kon: Ma:t szådant sölff behageligen och tacknemeligenn vndfonge vil på thenne tiidh ansseendis then megtige bekostning hans nåde for honden är och dagelige tiilstunder tiil Land och vatnn szönderligen szådane veldige örligis skiip tiilborligen och behöffueligenn vth ath ricthe Skal gud kenne at ther kon: Ma:t tiil Swe: friidsameligen sätte vdj regimentit, thå ville och kunne hans N: kon: Ma:t vell giore och forstrecke sin hersuåger kon: Ma:t tiil Dan: en stadeligere hielp och forstreckning, Nu står kon: Ma:t tiil Swe: ju szå diupt vdi thenne feyde szom hans nådz hersuåger kon: Ma:t tiil Dan: och motte forthenskyld sig och ruste med alle magt tiil Land och vatn tiil huicket hans n: kon: Ma:t en dråpelig bekostning for nöden är etc

Besluteligen szom kon: Ma:tis tiil Dan: tiilbiuder kon: Ma:t tiil Swerig vm hans n: kon: Ma:t tiil syns vore, ath beråme en dag szönderligen ath handle vm thet venlige confederatz och forbundt, tesse trenne riger och forstendöme emellom Huicket kon: Ma:t tiil Swe: ganske velbehager, och szamme mötte med sijne fulmindige goduilligen vil besöke late Endog ath then blodzforua[n]tnis der vdi begge kon: Ma:ter confederatz och forbundt nog, Dog på thet ath alle tesse trenne Riigers stender och landzsätter almennelige forwitte och tiilforladeligen betro kunne och måge huadh fruntlig swågerlig gruntlig och godh agt mening och bijstond, then ene kon: Ma:t sig tiil then annen förszeer och förmoder ther vtåff, mellom tesse trenne rigers och forstendomens Landzsätter och Jnbyggjare, vtan tuiffuell nest then alzmectigiste gudz hielp och Prouidentz vtuexe vil en venlig communication och frundtlig naburskap, Desse offtebe:de trenne Riiger och Forstendöme tiil all velfärdt och Lyckesalighet,

Tiil thet sidzste begärer kon: Ma:t tiil Swe: ther gudh forssee och nådeligen affwende, ath hans n: kon: Ma:t vdi framtiden komme vdi nogen betruck heller nödh, thå forsseer sig kon: Ma:t tiil Swe: tiil szijn herzwåger kon: Ma:t tiil Dan:, ath hans n: kon: Ma:t vil anssee thet gruntlige gode hierte agt och mening szom kon: Ma:t tiil Swe: epter ytterste magten haffuer beuist sin kiere herzwåger kon: Ma:t tiil Dan: och befijnne lathet, ath kon: Ma:t tiil Dan: vil försekra och foruara kon: Ma:t tiil Swe: och hans N: Kon: Ma:t motte tiilforladeligen foruente och formodhe szådan hielp Naburlig och Swågerlig bystondh igenn, szom hans nadz Herszwåger Kon: Ma:t tiil Dan: aff hans nåde beffunnet haffuer och är viderfaren .

Linköping den 16 Mars.

Till senaten i Hamburg om ett till Lödöse inkommet hamburgskt skepp, m. m.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 149 v.

Ad Senatam Hamburgensem Ex Linchopia
16 Marcij *)

Salutem et foelicitatem exoptat, ac suum offitium in rebus omnibus quibuscunque prodesse ac commodare queat constantissime pollicetur, Præstantes atque optimj virj Non dubium id nobis est quin hoc semestri tempore tanto interuallo vobis innotuerit, quo pacto ex vestris ciuibus quispiam (cuius nomen seu cognomen tum nunc nobis non occurrit) in ciuitate nostra Lodosiensi aliquamdiu sit detentus, benigne tamen atque humaniter quantum nos quidem sciamus isthic tractatus, vt autem Optimj virj plene cognoscatis quid causæ illi

*) I brådden står: Christoff:

Gustaf I:s Registr. X.

hucusque in mora fuerit, quo minus inde rursus nauigandi copiam assecutus sit, sic res habet .

Cuius Ille vester cum alicunde nauj alijs quibusdam mercibus sed potissimum sale onusta, in portum nostrum non procul ab arce nostra Elffzborg, aduersa tempestate coniectus esset, atque isthic aliquot vela funes jtem nauticos et alia quedam rej nauticæ ornamenta deprehendisset, naufragio alius cuius miserj negotiatoris eo in portum iuiuria venti ac tempestatis impulsa Hec ille omnia tanquam ad se spectantia occupauit Cuius rej admonitus præsertim [præfectus?] illius arcis nostræ visitato [vsitato?] jure atque ex offitio naualia illa ornamenta ad se jam spectare existimans, propemodum intentata vj, iniuria nimirum affectus videbatur Jdeoque vna cum suis sese adparent [apparat?] ad nauem illius cuius vestri sese confert, benigne principio hominem adloquitur, sciscitatur quis sit, quos aduexerit, quo cursum instituerit, cur res alienas ipse hospes et peregrinus sibi vendicans occuparit, Nam suj offitij esse nostro nomine istiusmodj diligenter inquirere, in tanto præsertim rerum discrimine ob Lubicensium temeritatem, Ille discurrens arma disquirat quibus rem manu peragat, interea ex nautis quispiam iamiam inquit scies te multiphariam et solícite interrogantem reddam certiozem Atque ita tormento admouit ignem globus erumpens præfectum nostrum pene confixisset, Hic ille cum suis in nauem irruit ac captam deducit Lodosiam vsque, vbi ipse vna cum nautis ac mercibus hucusque integris benigne tamen vt supra a nobis dictum est et exceptus et tractatus .

Jam a nobis desijderatur, vt cognoscamus quemadmodum Optimj virj ipsi erga nos ac nostros sitis affecti Speramus autem vos Jllustrissimo regi Daniæ etc domino Christiano affinj nostro amice futuros esse, Quj si est vt nobis quoque fauere, porro vtj hactenus(!)

ac nihil vna cum hostibus nostris in nostram perniciem molirj statuatis, et de hac re reddideritis nos propediem certiores, tum futurum pollicemur, vt memoratus ciuis vester nauj ac rebus eius omnibus saluis discedat profiscatur quoquo putet commodissimum .

Postremo, Arbitramur vos viros optimos non ignorare et alium quendam ex vestris Ciuibus apud nos esse, id ita accidit, iniunximus nautis nostris discedentibus a nobis non ita multo ante natalem domini vt si quæ in mari naues se offerrent obuias, mercibus quarum nobis esset caritas, illas ad nos adueherent, nullo autem consilio, nisi et comutatiua in contrahendo emptione vel venditione iusticia alterutrum vteremur, id Optimi virj experieminj experietur et ipse quam primum nobis offerentur vestræ literæ, supra a nobis desijderatæ, quippe iudices vestrorum erga nos ac nostros animorum ac voluntatum, tum si vos amicos intelligemus, operam dabimus vt neutri habeantur querelam aliquam quasi nostra culpa jacturam fecerint suarum rerum Hoc animo si qua in re prodesse presidio et auxilio queamus Vobis viris Optimis ac Florenti ac Celebrj vestræ Ciuitatj experieminj nos eo paratissimos Valete Foeliciter .

Linköping den 16 Mars.

Till biskopen i Roskild om hans öfvergående på konung Christians sida, m. m.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 150 v. — Förut tryckt af Paludan-Müller, l. c. 366.

Tiil Her Electum Roszschildensem Datis 16
marcij, Ex Lincopia

Vår szynnerlig gunst och Kierligenn Hel:[sen] etc Käre Her Electe Frende och beszynnerlige godewen wij haffue forståt vtaff thet breff och scriffuelsse szom j oss med Frantz Trebaw tilhonde skickat haffue hurulunde j haffue giffuit eder vtöffuer tiil Hogborne Furste och Herre Her

Christiann vthuald Konnung tiil Danmarck etc tiil ath fultgöre thet koor och wall szom j med flere gode herrer Danmarkis rigis Rådth och menige Adel i Danmarck giort haffue Huilckit oss tycker ganske wäll vara, och råde ider fulkomplige, ati ther alffuerligenn tiltencke vele szom ider sielffue och menige Danmarckz jnbyggere storligen anligger, Beszynnendis ath huar gudh forbiude szådana anslag icke finge framgong, huad schada och forderff ther ville epterfölie, Ytterligere käre Her Electe szom j vdi szamme eders scriffuelsse råde och formane oss atuj vele late oss finnes veluillige, i the verff och ärender szom Hogborne Furste Hertug Christian Franciscus Trepaw medtgiffuit haffuer etc J huilcken szack wij oss epter all tiilbörlighet och vor ytterste formoge gerne skicke vele, ath skulden nest gudz hielp icke skal befunnen bliffua på vore szido, Begäre wij gerne attj med flere gode Herrer ther j Riigit och szå vele göre thet beste szom ider sielffue storlige magt vppå ligger Valeas

Norrköping den 19 Mars.

*Till hertigen af Pommern, tacksägelse för visad välvilja,
m. m.*

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 151.

Ad Principem Pomeraniæ Ex Norchopia 19
Marcij*)

Gostaus dei gratia etc Jllustrissimo Pomeraniæ Principi ac domino D: Barnhymo etc

Salutem et alternam [æternam?] animj foelicitatem exoptat, ac suum offitium in rebus omnibus vbiuis adesse et prodesse pro summa virili queat id futurum cupidissime constanter pollicetur, Jllustrissime Princeps Domine vi-

*) I marginalen står: Christofferus.

cine Habemus vestrae charitati gratiam ingentem, quae causam ac partes serenissimj regis Daniæ Christiani etc Dominj affinis nostrj ac nostros hactenus semper habuerit commendationes Speramus fore vt propediem experiatur, nos vicissim gratissimos, Porro hic equestri loco natus sub vestrae charitatis Pomerana ditione, Adrianus cognomento Belo cum vestra charitate copiam ad nos peregre proficisceretur, esset consecutus, atque ad nos non ita multo ante natalem dominj venisset Holmiam, inter conferendum percontabamur vellet ne an non aliquantisper nobis suam in re militari operam collocare, quam a nobis oblatam prouinciam non prorsus detrectauit Sed ita tandem respondit esse quidem discedenti sibi factam copiam a suo Illustrissimo Principe, vt posset, si ita a nobis postularetur, jntegri tantummodo annj spacium addicere, Eius autem annj inicium sub diuj Martinj sumeretur proxime elapsum, ad proxime diuj Martinj diem futurum Nos etiam aliquando vestram charitatem scriptim compellauimus vt peritum aliquem rei militaris isthinc ad nos transmissum consequeremur .

Quamobrem vestram charitatem vehementer rogamus vt benigne annuat, quo possit hic Adrianus etiam aliquandiu vltra præstitutum tempus apud nos perseuerare nempe jamiam futuro Paschate jnde proximum dummodo eousque opus nobis erit eius opera, Si quando tulerit remp: vt vicissim benemereri ac vestrae charitati gratificarj queamus periculum faciens, comperiet charitas vestra nos eo cupidissimos, Viuat charitas vestra, et vt-rinque valeat beata Datis vt Supra

Norrköping den 20 Mars.

Till danske riksmarsken Tyke Krabbe om olika ämnen.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 151 v.

Tiil Her Tyke Krabbe Aff Norkopung 20 marcij

Vor szyn: käre her Tyke wij haffue vndfongit eders scriffuelsse, j huilcke wij gruntlige eders mening formergt haffue om the Amesatter szom j Kopenhaffnn varit haffue, om the fongers verff etc Och äre i hårdt begerendis at szame Amesater motte vbehindrat med thet snarest skickes nid tiil ider igen, ellies befructe j eder komme på noget rop huar szå icke skeer, epter j haffue giffuit them eders breff ther vppå etc Szå formoder oss atj ther vtinnan icke tage ider nogon besuaring, om szamme Amesatter icke szå snarlige komme nidh igen, och ati thå icke annat tenckia, vtan szame amesatter ju szå holdne skole bliffua, szom tiilborligit är, och szom them tilsadis när the fongades etc Ytterigere käre Her Tyke wij vitte vel atti haffue god empnan på värior Spetzsser och rör Är therefore vor kierlige begären, ati vele vplate oss for god bettaling szådana värior, wij haffue them nu storliga for nöden epter wij skole antage the Fonger och beholle them her vppe epter vor ytterste legenhet, atj nu forthenskul vele ansze then brech och nöd wij ther tiil haffue Oss forhoppes atuj vele fornöija ider wel for for:ne värior, szå ati oss inthet skylla skole Och j huad annen motte wij vara eder tiil villia etc valeas .

Norrköping den 20 Mars.*Utdrag af bref till Severin Kiil.*

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 152.

Tiil Söffwerin Kiill Szamma tiid Aff nor:
[kopung 20 marcij]

Jtem giffuer Dominus honom tilkenna att hans nådh haffuet alt Danst mynth szom nyligen haffuer varit slagit etc Tesligis begärer Dominus at han wil handle med the godemen Danmarcks rigis Rådth ath Swerigis rundstycker motte bliffua vpsatte for xij huiten etc Huar the godemenn thet icke vele, nödgas thå Dominus tiil ath late mynta epter thet korn och scrodning, szom theris mynt är vppå slagit etc

Jtem at han handlar med Hr Tyke krabbe at Dominus kunde få aff honom värrior både spetzsser etc for en redelig återlösning .

Åkerö den 23 Mars.*Utdrag af bref till Severin Kiil, Peder Svensson, m. fl.*

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 152.

Tiil Söffuerin Kiil Peder Swen:[sson] Arffuit
Trrolle(!) och Nils Bogie Aff Aåkrö 23 Marcij

Forst ath dominus befructar vm the kneckter icke komme offuer, szom från Julland komme skulle, atte icke megtige äre ath bestå fienderne vm the elledis forsterckia sig mere, än te nu äre, och ath dominus setter ingen stoor liit tiil the fongade kneckter med mindre än dominj folck hade offuerhonden med them, vm the vele anners än vell,

Jtem athte szee sig vissliga fore, atte icke lide nogot nederlaff, Jcke heller tröste sig mykit på the Danska,

vtan forfare sielffue stedze vm visse kunskaper både vid stranderne vm folck settis icke i land, och alle anderstedis ther the alffuerligen retta sig sielffue epter, szom storsta magt ligger,

Jtem atthe holle the Danske fore, atte annerledis leggja sig vin [vm] både tidender bergning tiil folckit och annet än her tiil skeedt är .

Jtem vm the fongar atte bedriffua huad the vela, och ingen agtar på them Szom thet skedde med then Marcus Meyer och Vardbergz borgare etc Och ath Dominus icke en tiid var betrodt ath komma i tall med honom, Huar han hade varit her j Landit, hade thet nu varit ogiort szom nu skedt är, Huad ther vnder är atthem staddis szå stort velkor, är befructendis at ther är ingen ibland the Danske szom gerne ville halssa vm ther han kunde med lika görat .

Huar man thet viste vm szådana szellar vore ibland the Danske, Såge Dominus heller at hans nådz krigsfolck vore hema i Landit, än ther, ther vtinnan szeer ider visliga fore med the Danske, Och holle them danska thetta alffuerliga fore i then motte,

Tesligis atte icke forszuma sin fordell ther tilfellet är .

Jtem är thet Domino icke mykit vilt ath alt frelssit skulle szå draga vp beszynnerliga the szom hade wel råd h tiil ath holla sig ther nedre .

Jtem atte haffue stedze visse bud vte, vm kunskaper beszynnerliga in j Fyn, huad greffuen vill bedriffua, vm var Greffue är j Kopenhaffn etc och vm thet höris noget tiil Hertug Christian huar han är, etc thet ligger störste magten på kundskaper, ee huad thet kostar, atte thet icke forszuma szom magt på ligger .

Jtem vm them syntis szå rådeligit vara, atte bud Landzcrones borgere vm the ville falla in tiil Domi-

num på Hertug Christians vegna, och wil Dominus stå them for liiff och sund szå the Danske Herrer skole them intit göra anten i framtiden eller nu .

Huad ytterligere vor villie är haffue wij beffalet Nils Scriffuere ider muntlige vnderuisza .

(Stockholm den 24 Mars!)*

Framställningar till konung Christian af Danmark genom svenska sändebuden Jon Olsson och Christopher Andersson.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 153.

Tesse äre the werff och beffalningar szom Stormegtigiste Herre och Furste Her Gustaff med gudz nåde Swerigis och götis etc Konung vor käriste n: Herre thenne sijne Elskelige troo Menn och Rådth Jon Olsson och M: Christoffer Andersson beffalet och metgiffuit haffuer tiil ath verffua och vtrichtha Hoss Högborne Furste och Herre Her Christiann med gudz nåde vtualdt Konnung tiil Danmarck Rådth arffuinge tiil Norige Hertug vdi Sleszwick Holsthen, Stormerenn och Dythmersken, Græffue vdj Oldenborg och Delmenhorst etc vor kiere Her Swåger och szönerlig gode venn.**)

Först ath for:ne Jon Olsson och M. Christoffer andersson begrosse kon: Ma:t tiil Danmarck på vore vegna medt vor venlig och kierlig Helssenn och alt mere got huess vdj vor magt och formuge och wij aff stedt kunne komma .

Ther nest huickeledis then vchristelige feyde ther the Lubske och Greffue Christoffer foretagit och her

*) Handlingen har sin plats i Registraturet emellan näst förestående bref af den 23 och det här efteråt upptagna af den 24 Mars.

**) I brädden står: Christoff.

tiil tiid fört haffue, modt all rät och billighet, sig aff ordt sprung vdi lengden begiffuet haffuer, är kon: Ma:t tiil Dan: (tess verr) nogsam, och ytterligere kunnogt och oppenbart, än at hans n: kon: Ma:t vdi then process nogen vnderriktion behöffuer, Dog kan kon: Ma:t tiil Swe: thet icke fordult heller förberget holle for kon: Ma:t tiil Dan:, att then tiid the Lybske sig forst tiil then forbe:de vchristelige feyde vnderstode, då besöcthe the och mongelediswiiss sollicitere lote kon: Ma:t tiil Swe: met åtskijllige lyffter och tillsager, tiil at absundre hans n: kon: Ma:t j frånn kon: Ma:t tiil Dan: Huicke handlinger kon: Ma:t tiil Swe: aldelis vtan all longlig vpholding kortteligan falla lott och affslog, och ville sig ingelediswiiss afftrenge och sundre late frå Kon: Ma:t tiil Dan: Orszaken: Hans nådz kon: Ma:t agtede och och besynnet bedre och nutliger och bijlliger ath handle och forbinde sig med Herrer och Furster, än med thet vsynnige lösse partij Vdi szame agt och mening kon: Ma:t tiil Swe: haffuer och forevent sin höxste fliit och sig bekosta latet, szom hans nådz kon: Ma:t än nu tiil syns är, med alle krigxgescheffthe tiil Land och Vatnn j thet forhop och anszeendt, ath kon: Ma:t tiil Dan: må komma tiil Danmarcks och Noriges rigers friid-szamelige och rolige regiment, tesse trenne riger (nest then alzmectige gudz hielp och prouidentz tiil all Lycke och velfärdt, Thy forszeer sig kon: Ma:t tiil Swe: tiil kon: ma:t vdi Dan: at[och?] vtan alt tuiffuel kierligenn och tiilforladeligen begerer ath hans nadz kon: Ma:t (ther gud forszee) j framtiden komme vdi nogen betruck heller anfechting ath kon: Ma:t tiil Dan: thå ville frundtligen och szwågerligen anszee och öffuerwäge then hielp och bystond tiil Land och Vatnn, ther hans Nådz kon: Ma:t epter sin ytterste magt och formuge och epter tiidzens legenhet, haffuer beuist kon: Ma:t tiill Dan: och besinne latet, ath kon: Ma:t tiil Swerig motte vdj like

motte Hielp tröst och bystond aff kon: Ma:t tiil Dan: szom sin kiere herszwäger igenn wm viderfaras .

Ytterligere szom kon: Ma:t tiil Dan: tilbiuder och forkunner kon: Ma:t tiil Swe: vm thenn dag beramet vdi Hamborg ath stonde Dominica Oculj nestforliden at endog szame dag bleff igen affslagen, formoder dog hans nådz kon: Ma:t ath nogre hans kon: Ma:tis herrer venner och foruante skule vele giffue sig vdi handel emellom hans n: k: Ma:t greffue Christoffer och the Lubske Begärendis forthenskul ath K. Ma:t tiil Swe: vil afferdige och forszende tiil hans n: kon: Ma:t nogre godemenn aff hans rigers Rådth, szom stedze motte vere hoss hans kon: Ma:t anhare methandle med hans n: kon: Ma:t på Kon: Ma:t tiil Swe: Hans nådz vegne, szå haffuer kon: Ma:t tiil Swe: afferdiget och forskicket tesse godemenn Jon Olsson och M: Christoffer Andersson forlatendis sig fulkomeligen på the rikelige lyffter och tiilsager, ther Kon: Ma:t tiil Dan: haffuer giort K: Ma:t tiil Swe: scrifflig och myntlig szönnerlige formiddelst K: Ma:t tiil Dan: hans n: tro man och Secreterer Frantz Trebaw, nemeligen ath kon: Ma:t tiil Dan: vil sig vdi ingen måtte affsundre late frå Kon: Ma:t tiil Swe: heller Swerigis Riige Jgenwmb at K: Ma:t tiil Swe: vil sig ingeledis wiiss afftrenge heller sundre late frå K: Ma:t tiil Dan: med nogon Condition, lyffte, tiilszage, truff heller forskreckilsse skal hans Nadz Kon: Ma:t tiil Dan: sig konlige(!) och tilforladeligen tiil forlade .

Stockholm den 24 Mars.

Till konungen af Danmark om det af honom begärda lånet, om det utlofvade främmande krigsfolket, m. m.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 154. — Förut tryckt af Paludan-Müller, l. c. 369.

Tiil Hertug Christiann aff Stocholm 24 Marcij

Vår venlig etc Stormegtig Furste beszynnerlig godeuenn och Kiere Swåger wij giffue eder k: Ma:t kerlignen tilkenne atuj nu i tesse dager haffue fåt eders kerlighetz breff och scriffuelsse, met högformaning vm then dråpelig summa, nemlig c^M gyllen, ther eder kerlighet aff oss begärt haffuær Thet E: K: storligen forundrar atuj icke ytermere haffue tiltenckt eller på hierte lagt then legenhet och fientlige handling szom nu for honden är, epter atuj ju szå diupt stå j szamme feygde szom eder K: Och beszynnerligen atuj icke haffue vnszat E: K: then for:ne drapelig szumma, tiil at forszolla E: K: krigxfolck Rytther och knecte med etc Ther på föge wij Eder kon: Ma:t kerligen ath forstå, thet oss nog vitterligit är, atte Lybske haffue oss icke mykit got agthet, szynnerligen szedan the fornummit haffue atuj våre szåå hart infaldne med eders kerlighet och vilde med Liiff och magt tiilhielpeth ath affuerie både E: K: och vor skada och forderff Therefore stelle wij thet vdj eders k:etz höge och diupe forstond, Hurulunde oss mögeligit vore at lathe offuerskicke, vtoffuer sziö och szand(!) in åth Julland, en slig swår szumma szom E: K: eskier, epter wij ju szå vell szom E: K: (for szame feyde skul) nödgas at holla eth szuårt tall krigxfolck bade tiil Land och vatnn Eder K: szå vell tiil godo, szom oss sielffue eller vort Riige, och än mere

Yttermere käre Her Swåger giffue wij eder tiilkenne ath then tiid vor tro Mann och Rådth Gustaff olsson kom i frå ider kerlighet gaff han oss allfuer-

ligen tilkenne atte Landzknecte szom E: K: oss loffuat och tilsagt hade skulle vtan all förtögring komme vt-offuer, Och forundrar oss icke litit, atthet icke så sketh är, epter the aldelis then tiid loge viderredo, eller huad hinder ther vtinnan kommit är, E: K: vet wel sielff atuj så tiith och offta haffue scriffilig besögt E: K: vm szamme knecte och giffuit E: K: vore legligheter tilkenne j then motte, atuj icke kunde bemanne eller afferdige vore skip med minne wij finge szame knecte vtoffuer, Och ligger nu vor största kraffuel, och alle andre vore orligis skiip på reddan aldelis segelrede och färdig, med szuårt skyt, krut, Lodh, Fettalning och all annen tiilbehorning, Huar szamme knecte lenge szedan hade kommit vtoffuer, kan skee ath skipen på thenne tiidh hade varit vdi Sundet, och ther bedreffuit mere gagn än nu skedt är, Och kunne wij icke tenckie, huem e: k giffuer ther radh tiil, atthet så lenge fordrögis skal, E: K: sielff, så vel szom oss tiil ingen ringe skada, Tesligis så mykith krigxfolck, her var for honden j rigit, liggie nu allemest j thet Läger i Schone, så atuj icke heller kunne*) them tiil siöss med minne wij motte slå thet leger vp, thet oss icke heller tycktis gott heller radeligth vara, Är forthenskul än nu vor kierlig begären, ath E: K: vtan all forszumelse ville forskynda szamma krigx folck vtoffuer, så at en part motte strax giffue sig hiit vp tiil Stocholm at stiga ind vppå skeppen, och en part bliffue vidh Legret i Lund, Kenne gudh wij vele gerne vinleggia oss på thenne szidho ath göre Fienderne niderlag epter vor ytterste magt och formogo, Och huar E: K: kunne komma siit krigxfolck in i Fyn, eller Selandh thå ville wij gerne på en god vederlegning epter vor ytterste magt och formuge komme e: k: tiil vndsethning, så mykit oss mest mögeligit vere kunde J huess motte etc Valeatis

*) Ett ord saknas tydligen i meningen.

Kalffwenn etc

Yttermere foge wi E: K: vdj en godh agt och mening tilkenne, atuj vdj sanning forfarit haffue, hurulunde vdj Schone går fast vskickelige tiil både j ene motte och andre, szom thet nu skedt är, med then Her Marcus Meyer szom szå forrätteligen haffuer forrasket Vardbergz sloth j frå Her Truidt, ther oss inthet tuiffier ath E: K: haffuer yttermere kundskap vm, huar wij hade bliffue betrodde ath haffue szame Marcus Meyer hoss oss, eller j vort Fengxle, skulle icke szå haffue bliffuit gongendis, szom nu skeedt är Therefore bede och råde wij högeligen ath E: K: vil vara fortенct szå skicket, at ther kunne bliffue eth got middel vtinnan ther ligger och storligann magt vppå .

Stockholm den 24 Mars.

Instruction för mäster Christopher, samt utdrag af bref till Frans Trebaw.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 155.

Tiil M: Christoffer Aff Stocholm 24 Marcij

Vår szynnerlig etc Forst at han skynder sig vt-offuer tiil Julland med the verff och befallninger szom honum metgiffne äre, med thet aller forste etc

Jtem ath knecterne motte komme snarligen vt-öffuer hiit jn j Landet etc epter skippen liggie nu aldelis segelrede, och venta allenast epter folckit etc

Szamalunda vm ther vore szå mykin råd j Vester-götland tiil peninga, ath Frans Trebaw kunde få then Summan full, med sig vtöffuer szom wij vtloffuat haffue, thå äre wij ther vm wel tiil friidz, Dog szå ati visseliga kunde få foruette eder, atte knecter kunde koma vtöffuer,

Tesligis ati giffue Franciscus tiilkenne huru vore skip the äre aldellis ferdige, ath han forthenskul ville forarbetat ath folckit motte komma med thet forste j Landet, annerss kunne wij intit gagn göre eller bruke med skippen, Tesligis atj vele vinleggie ether, ath beskaffe oss alt thet siöfarne folck j nogon tiid bekomma tesligis bysseskytte, ther ligger oss nu aller mest magt vppå, och må j tesligis offuerwäge med Frans, at huar Fienderne först få szön ind, thå är theris fulle agt och mening atte vele niderleggie vort folck j Schone, szå kunne the och foretagat atuj och flere gode Herrer szom med oss i forbund äre icke kunne komma vore skiip tiilszammens, szå kunne j vel sielffue besinne huad wij vpjaga kunne, och må j giffue honom tilkenne, ath vor störste kraffuel och ij anner skön skip huart vm ij^e eller iij^e lester, förutan andre skiip Jagther och Boyartther, liggie nu segelrede och vtfettaliede och vore allerede för än wij hemkommo, szå atuj vele nest gudz hielp komme xiiij örlogis skiib tilwäge, szå kunne j vel sielffue tenckie ther wil mygit folck tiil, och huad wij haffue tiil folck wette j wäll, Och huar wij forsuaga Legret j Lund och taga thedan en hoop folck, szå är ther och en stoor fara, atte bliffua nederlagde, Atti och Frans for tesse Orsaaker skul vele flitelige forarbetha ath folckit motte komma j Landet, ellies komme wij inthet skiben vth, Yttermere Christoffer vm tesse Fonger, szom wij haffue agthet tage j tieniste, vitte wij icke fulleliga huru högt wij them betro skole, epter then Marcus Meyer haffuer bedriffuit eth szådant forrädere stycke wid Vårdberg Tesligis vm tesse Amesater szom varit haffue j Kiöbenhaffn, icke haffue giffuit knecterne nogen hemelig falskhet jn, eller och förtröstning på theris fulle bezolding j theris fråwaru, Szå tycktis oss therefore atte icke stå mygit tiil betroendis, med minne her vore andre knecther hoss oss, ther wij

kunne forlate oss tiil, och öffuerhonden kunde haffue med them valeas .

Jtem giffuer Dominus Frans Trebaw tilkenne ath hans nådz skiip logo aldelis szegelredo for än hans nådh kom hem tiil Stocholm, och bide nu epter intit annet, vtan allenast epter folckit, Begärer forthenskul ath han vil vinleggia sig, ath knecterne motte komma j Landet etc .

Stockholm den 24 Mars.

Till Severin Kiil med åtskilliga uppdrag.

Riks-Registr. F. 1534—1536, fol. 156.

Tiil Söffuerin Kiil Aff Stocholm 24 Marcij

Först giffuer Dominus tilkenne ath hans nådz störste Kraffuel, och alle the andre hans nådz skiip liggie aldelis ferdige och segelrede, szå at huar folckit vore tilstede, skulle the offorszumelige vtlöpe ther the kunne göre gagn etc Är dominj villie forthenskul ath han vil szände vp thet meste folck han kan, synnerlige siöfarith folck och bysseskytte, szom hans n: haffuer honom tilforende tilkenne giffuit .

Tesligis at han holler the Danske fore ath Fien-derne vtrusta sig med alla magt och vinleggie sig vtan tuil at få först siön jn, och acthe ath niderleggia hans nådz folck i Schone, och forhindre szedan [at] hans N: skiip och hans nådz foruanter skiip icke komma tillsammans, och mene szeden theris spell gongendis .

Therefore är dominj villia at han haffuer grant vpseende med hans n: hoop atte icke forraskede bliffua, Och at han agtar vel på the Danske at ther fins ingen ibland szom szåge heller hans nådz folckz rum, än trong,

Jtem ath han giffuer the Danske tiil forstå at hans skip äre aldelis ferdige etc Och begärer Dominus ath

han vil vpskicke alt thet siöfarit folck szynnerliga the szom kunne vel regere boyartther, szom the Danske Herrer haffue vissat domino,

Jtem vm nogre beffellesmenn szom dugelige vore tiil Siöss, och szynnerlige then Hans Emrick med flere atte vpkomme med thet forste . valeas

Stockholm den 24 Mars.

Till Erik Olsson på Tavastehus om åtskilliga ämnen.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 156.

Tiil Erick Olsson på Taffueste Huss Datis vt Supra . [Stocholm 24 Marcij]

Forst szom han scriffuer vm then Garstenberg etc att han befructer ath han Garstenberg skal göre nogon forraskning in på Landet, epter thet ath ther är lithet hofffolck j Landet, Szå giffuer dominus honom szå [til kenne?] atte motte alle samptlig sielffue ther i Landet [tenkie tiil?] ath forsuare sig, vm noget på kommer etc

Jtem vm skatten etc Szå är Dominus tiil fridz at han icke szå mykit haster vppån, vtan heller flyr domino peninga tilhonde the han offuerkoma kan, och ath [han] endelig skicker domino en merckelig Summa peninga szom hans n: kan vare belaten med, Tesligis atte Spettals peninga fölgie med j szamma szumma .

Jtem vm almogen haffuer vtgiort then hielpe skat ther j Landet szom sagt var, at han bliffuer vel foruarat eller ock at han kunde komme hiit vtöffuer med thet aller förste med then andre Summa .

Tesligis at skips ölet och brödet ath thet endelige kunde skickis nid tiil Ååbo, at the kunde komma på hans nådz skiip, szom magt vppå ligger .

Jtem ath han forskicker med thet forste alht thet vadmall, lärofft, tiäru och bräder, szom han haffuer, hiit vtöffuer tiil Stocholm .

Jtem Swennes Clede må han köpa j Åbo thet lettista han kan, eller giffua them peninga föret, szom her görs, dog epter skelighet,

Szammalunda vm en byszeskyte han scriffuer, haffuer Dominus ingen råd tiil honom, vtan hans n: haffuer heller flere behoff, thy moste Erich thenn sielff beskaffe sig, huar han kan

Tesligis vm han haffuer the ij lester jern behoff, thå må han hiit epter thet, med thet forste med sit egit budh .

Stockholm den 29 Mars.

Till mäster Christopher, ytterligare föreskrifter.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 156 v.

Tiil Mester Christoffer etc Aff Stocholm
29 Marcij

Vår szyn: etc Käre Jon och Christoffer szom wij tiilforende haffue budit eder tiil atj vtan all fortögning ville giffue eder vtöffuer ath Julland, at forskaffe oss thet folck in j Landet, szom Hogborne Furste Hertug Christian oss Loffuat och tilsagt haffuer etc Szå är thet än nu vor endelig villie och begären atj thet ingelunde forszume vele, szom j vitte oss aller störste magt vppå ligger, Och ati granneliga vele forfara ther j Julland vm alle tidender ansleger och leglighetter, Dog formoder oss ati icke få vette all szanning vtaff the Danske, Huarfore tycktis oss got vara, atj gaffue eder j snack och handel med Hertug Frans, vor Husfrues broder, om han ther tilstäde vore, ther formoder oss ati gruntlig kunde få forfare vm alle leglighetter, Szammalunde Christoffer huar eder leglighetter och tilfellet sig

szå begiffue vilde Thå tycktis oss icke vråd vara ati ville giffue eder in tiil vor kære Husfrues Fader Hogborne Furste Hertug Magnus tiil Sassen etc Ther finge j (vtan tuil) god beskeidh och kundskap vm alle legligheter, Huar j then resze icke bekomma kunne, thå må j sende eth viist budh tiil honom, scriffuendis hans Kerlighet tiil forst görendis vor vrseckt, hui wij j nogen tiid long haffue haffth fordragh, och icke scriffuit honom tiil, Vrsaken atuj ingen tydsk scriffuere haffue hafft, then wij haffue kunnet bruge j then motte, szom han vel sielff vedt huru ther vm är .

Tesligis ati vele flitelige begere vtaff hans K: ath hann ville anten scriffue eder tiil, eller och genom nogen fortowen Perszon, szom är then her Gerd Lemmeke eller nogon annen slig, then hans K: fulleligen tiilforlade kunne, ville forskicke tiil eder szom viste muntlig eller scriffutig at giffue eder alle tidender leglighetter och kundskaper tilkenne, beszynnerlige vm tesse Lubske huru the haffuat fore, och vm alt annet szom j besinne kunne oss och Rigit magt vppå ligger, Begäre wij atj thetta ingelunda forszume vele, Yttermere giffue wij ether tiilkenne ath then tiidh Her Offue Lunge och M: Jffuer Jull vore hoss oss, Snackade wij med them, bland annet huar wij skulle få en god räthsinnig karl tiil en Ameral eller Skipper, for vor skipszflotta, thå gåffue the oss tilkenne vm en Her Tykes mågh, benemnd Peder Schram Och prisede the honom for en slig alffuerlig förständig och krigxman tiil sziösz, at thet var vtöffuer alle motte Dog vitte vij icke huru högt wij them j then sack betro skole, eller huru thet haffuer sig med samme Peder skram Huarfore är vor villie och begären atj vele grannelige bespörie huad thet är for en szelle, eller vm han är szå duglig szom stort ordt aff går, atuj thet kunde med thet aller snarreste få ath vitta valeas .

Stockholm den 1 April.

*Till mäster Christopher om inhemtande af underrättelser från
hertig Magnus af Sachsen-Engern, m. m.*

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 157 v.

Tiil M: Christoffer Aff Stocholm 1:a Aprilis

Var szynnerlig etc Wij giffue ether tilkenne Christoffer ath for nogen föge tiid szedann finge wij nogre breff och scriffuelsser frå Hogborne Furste vår käre Her Fader Hertug Magnus tiil Szassen Engern och Vesphalen, aff huilcke breff wij fornummit haffue, ath hans K: gerne hade velat scriffue oss nogre leyligheter tiil, szom oss (vtan tuil) vm landh och lyde merckeligen anliggende vore, Dog betröste hans K: icke scriffuet eller vttrycket j breffuen, for huad orsaker skul är letteligit ath besinne, Tesligis tuiler oss inthet ath hans K: vel haffuer en beszynnerlig ret kundskap och forfarenhet på thetta verdzlöp szom nu [är?] forhonden, och weth gruntlig beskeid på alle ansleger och legenhetter både med the Lubske och andre flere Huarfore tycktis oss råd vara (szom wij endels och screffue eder tiil med eder dreng) atj ville skicke j frå ider en god forstondig karl then ther kunde betastedh hoss hans K: szå at han finge vette huad hans K: mening haffuer varit j then motten, Oss tuiler inthet ther haffuer varit noget beszynnerligit oss och vort Riige anliggendis vppunder Huarfore är vor villie och begären ati ju endeliga vele beffite eder och beskaffat szå, atuj motte få eth viist beskeidh ther vm, anten j szå motte szom forscriffuit står, eller och atj vele scriffua hans K: tiil Och begäre athan ville skicke tiil eder nogen getrowen Perszon anten then Her Gerdh Lemmeke eller Jsaack Nilsson jders Husfrues broder och ju honom beszynnerlige huicken ther vtan tuiffuel viiste muntlig eller scriffftlig vnderuise

eder alle ärender, både vm the Lubsker och andre flere, Begäre wij atj thenne Handell ingelunde vtslå vele, szom j besinne kunne aller störste magt vppå ligger, Tesligis är vor villie atj genom samme eders scriffuelsse vele göre vor vrseckt in for hans K: huj wij haffue icke scriffuit swar tilbaga igen på szame breff, Szå atuj ingen Tydsk Scriffuere haffue hafft nyligen vidh honden, then wij haffue kunnat bruge j then motten, Och motte forthenskul haffuet fordrag, Käre Christoffer j thenne och alle andre motter agter vort och Riikisins besta szom wij fulkomeligen betro ether vm, Szamalunde må j vitte atuj haffue scriffuit Hogborne Furste Hertug Christian eth breff tiil, huicket wij skicke ether tilhonde, med en vtscriff, lydendis ord frå ord szom Breffuet, Huar eder synes nyttogt vara, at Hertugen finge thet, thå må j præresenterat Gud Eder her mett beffalendis .

(Stockholm den 1 April!)

Föreskrifter till de svenska sändebuden om de framställningar de skulle göra till konung Christian af Danmark.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 158.

M: Christoffers Memoriale tiil Hertug Christiann

Käre Jon och Christoffer må j vette, ath j går finge wij breff och scriffuelsse, med Lass Huass j frå Hogborne Furste Hertug Christian, aff huilke wij sende ether en Copia vtaff, ther aff j nog besinna och offueruäge kunne, huru strengelige han begärer och epter står then drapelig vndsethning szom han med Frantz Trebaw lott aff oss eskie och begäre .

Szå är forthenskul vor villie och begären, atti med all flijt vele vinleggie ether och göre vore vnskyllinger och vrsether j then motte, giffuendis honom fore tesse

epter:ne artielcr j then beste forme, och skyckilsse szom i nogon tiid lärt haffue .

Forst ati giffue Hertug Christian fore, j huad skickelse wij annamade riigit, then tiid wij forst kommo tiil Regimentet Thå vore Adelen, Kiöbstadzmenn och menige almoge, och snarest sagt hela rigit, plat j grund forderffuedt och forarmet, for then Fientlige handeling och vchristelige Regiment skul, szom Konnung Christern forde her j Riigit .

Therrest, j hurudane motte wij komme tiil Rigit, en bloth mann, och funne her for oss ingen liggende skat eller nogen then deel, ther wij kunde forsuara anten rigit eller oss med, och nödgadis wij forthenskul, ath settie oss vdj en slig swår dråpelig geld och skuld, szom aller mann well vitterligit är, både j Lubko och andre steder, Och haffue inthet annet kunnet giort, eller mere affstedt kommit, än wij kunde stelle them tiil fridz med, på thet wij icke gerne ville vara i nogon feyde eller venighet med them, thet wij dog (gud bätred) inthet kunnet niutha .

Therefore haffue wij szedan aldrig sittid [i] nogen rolighet vtan stedze hafft vpror och vbestond, stundom aff indlenske och stundom aff vtlenske, Som är med Soffuerin Norby, Berend van Melen, then Daletiuiff szom sig kallade Her Steens szon Her Ture Jönsson och andre flere etc

Tesligis hurulunde the Lubske haffue fort oss vdi en gruffzam nachdell och peninga forspilding j thet the bringede oss then Gullenske Feyde på, med then hogelig tilsage ath huar wij ville fortaga szamme feyde thå ville the vtan tuil vdj forste x år haffue patientz med oss vm theris geldh, när oss legligest och bequemest vore, Och bliffue wij tiil agters på szamme feygde, offuer tiil iij eller iiij måll c^m gyllen .

Ytterligere huad szwår bekostning wij giorde vdj then Norske Konung Christerns fegde szonderlige med thet longlige Läger j Nylödisse, är allom nog kunnogt och vppebart .

Men szå snart szamme aff slagen bleff thå anlangade och formanade the Lubske oss, på thet höxste och hardest vm szame skulderss bettaling, Huad jemmer, platz och vidermödo wij hafft haffua, for än wij haffue kunnet forszamble the swore Summor, szom wij the Lubske nu i nest forlidhne år affbetaled haffue, mere än dubbelt vp, J thet forhoff och anszeendh, atuj wille vara them vmbeuaret, och ther med haffue köpt oss friid och rolighet vtåff them, huilkit oss inthet hulptit haffuer .

Tesligis, then megtige schade wij finge aff then vforuarende eldbrondh, szom oss offuergick for nogre år szedan på Stocholms Sloth, ther wij ginge szå blotte vtåff både frå sölff gull och Clenodier atuj icke hade meere än en kiortel och en lithen sölffkanna ther wij kunde dricke vtåff,

Szammalunde haffue mestedelen, aff alle bergz werk, szynnerlige Kupperbergen mest legat öde, och med gråberg igen falne j tesse forlidne år szedan wij komme tiil Regimenthet, szå atuj ther en ringe fordell haffue hafft vtåff emott the fordeler och proficter, szom vore forfadre vtaff szamme bergzuerck hafft haffua, huilkit och haffuer varit oss tiil ingen ringe nachdel, Och är Salebergz gruffuo nu nyligen igen fallen, szå atuj icke formode oss, i forste året her epter, ther fordell vtåff .

Må j giffue Hertug Christian tiilkenne vm then årlige skat her aff ritig pläger vthgå, ath then är mest j spannemåle, Smör, flesk, fisk och andre slige varur, och icke i peninga, Szå ath en heel årszrenthe her aff ritig skal icke forstrecke sig tiil en L^M gyllen, både thet oss och menige Frelssit offuer hela ritig tiilkommer .

Szammaledis atuj kompne äre vdj merckelig stor schade och nachdell, for then arristadtz och angríp, szom vore vtliggere haffue oss vdi fördt med the Dantzke, vtan vor villia vitskap eller beffalning, Huilkit och vil koste oss etlige M gyllene, for än wij ther redeligen bliffue vtåff med, Och må j på vore vegna storliga begrossa Hertug Christiann, for szine forscriffter och flitelige forarbethninger hoss the Dansker j then motte .

Szedan huar vpricktig och erlig man, ther med krigxhandel vmgongen är, ath bemerckie och offueruäge huad megtige vmkoster wij j nest forlidne szommer och vinther hafft haffua och än nu her epter yttermere tiilstunder, både med rytter och knecte ath vnderholle, både the wij offuerkomit haffue frå Helssingeborg och j tienisten annamet Tesligis them wij dageliga formode frå Jullandt, med alle andre krigxtilbehöringer tiil Land och vathn, ther wij agte ath vtruste xiiij veldige orligis skiib, med swårt skyt, krut och Lodh och alt annet huad ther til hörer, huilcke wij icke vnder ij eller iij^m bemanne kunne .

Käre Jon och Christoffer begäre wij ati tesse articler alle szamens, vele vpå thet fliteligeste fortälie for Hertug Christian Ther vtaff han vtan tuil vel besinne kan ath oss icke haffuer varit mögeligit ath for szamble eller tiilhope leggie nogre szwore Summor eller liggjende skath szom tiil effwentys homom forekommit är .

Och epter thet wij iu szå diupt och högt stå j thenne feyde med the Lubske szom Hertug Christian, forssee wij oss ath han icke vil szå högeligen stå epter en slig szwår Summo, atuj plat skole forblotta oss, och icke szedan haffua rådth ath holla oss eth tall krigxfolck, thet ville vara både homom och oss tiil ingen ringe schade och nachdell Skal gud kenne, at ther wij fridszameligen szåte vdj regimenthet, dog kunde och ville wij gerne göre och forstrecke homom en stadtlig

hielp och forstreckning, nu stå wij szå diupt j thenne fegde szom han, Och motte forthenskul och ruste oss med alle magt tiil Land och vathnn, tiil huilkit oss en dråpelig bekostning for nödhen är .

Ther Hertug Christian berörer j sin scriffuelsse at han tiil sinnes våre, när han komme tiil Rikisens rolige besitning, ath pantsettie oss eth ordzlandes j Norige, for slig en dråpelig Summo Ther på må j giffue honom fore athan szamme ordtzlandes må biude sine Herrer eller venner j Tydzland, eller tiil Hoffuet j Burgunden, the szom icke szå dagelige behöffua theris peninga, ther formodher oss at han vell kunne få vntsethning Szedan när gudh fegede en ende på thenne fegde, ville wij med alt thet oss mögeligit vore, gerne komme honom tiil hielp trost och vntsethning .

Dog må i vell giffue Hertug Christian szådana fortrostning, ath huar han nogerlunde kunde komma sith krigxfolck in j Fyn eller Selandh, Thå ville wij szå bestella vore stycker, atuj personlige ville komma tiil orde och samtals med honom Och szå göre honom then meste vndtsethning och forstreckning, szom oss nogon tiid mogeligit är .

Och på thet wij gerne ville göre honum forstreckning, haffue wij nu lagt en skat vppå then menigemann vtoffuer alt vort Rige, Huilken oss forhoppes tesforinnan well kunde vtkomma, och må j wel giffue honom then fortrosthning, ath när szamme skat forsamblat bliffuer vele wij gerne komme honom tiil vnsethning, Athan thesforinnen ville haffue patientz och gedult .

Men tiil en slig swår Summa nemplig C^M gyllen, behöffue j inthet fortroste Honom opå, vtan ellies tiil xx eller xxx^M gyllene, Ther formoder oss att kunne få Rådth tiil, och icke stort högre .

Stockholm den 2 April.

Till de i Skåne varande danska riksråden om förräderiet i Varberg, hvarigenom Marcus Meyer intagit Varbergs slott, m. m.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 160. — Förut tryckt af Tegel, G. I:s hist., 2: 55.

Tiil Danmarckz Rigis Råd i Schone Aff
Stocholm 2 Marcij*) [2: Aprilis]

Vår szynnerlig etc Käre godemen wij haffue vndfongit eders breff och scriffuelsse Och ther vtåff förfaret huru Marcus Meyer haffuer szå forrätligien forrasket Her Truid Vardbergz slott vtåff etc Szå (kenne gud, then tidende är oss ganske vbehagelig) Och tycker thet illa vara ath szå skeedt är, Yttermere szom j vdj szame eders breff begäre, atuj ville med vor scriffuelsse giffue eder nogon god fortrostning etc Szå vette wij ingen annen trostning göre eder på thenne tiid, vtan ati forst och frempst bekenne eder for then alzmechtigiste gudh, och bedie honom om hans helge nåder mildhet och barmhertighet Athan ville see barmhertiligen tiil oss och hielpe både eder och oss aff all vor nödh, Ther nest atj godemen icke vele formykit driiste eller bygge på eders egit diupe och höge forstond, vtan stelle eder szaker j gudz hender, bliffuendis aldellis vidt eth got och friidtz modt, och settie tro och liit tiil the gode karle, fatige och riige, szom med eder skole våge liiff och halss, Och betro honom om got szom eder beuiset haffuer och daglighe beuiser thet got är, Tesligis j sielffue alffuerligen tiltencke, ath affwärie eders

*) Tydliggen misskrifning i st. för April, enär den i början af brevet omnämnda tilldragelsen, nemligen att Marcus Meyer, som var fånge på Varbergs slott, genom förräderi bemäktigade sig detsamma, egde rum enligt Tegel den 9 Mars, enligt andra uppgifter den 11 eller 12 Mars. Brevet står ock i registraturet bland April månads skrivelser.

egen schade och forderff, haffuendis eth got vpszeende j allo motte, Szå forhoppes oss nest gudz hielp thet skal alt szamens bliffue goth, szå ath edre szaker och vore skole taga en god ende, och huar szå skeedt hade ath szamme Marcus meyer hade kommit oss tiilhonde, szom wij begærede, tiil ewentyrs hade thet varit ogiort szom nu skedt är, Framdelis på vore vegna vitte wij ingen fortrostning göre eder, annen än atuj på vore szido vele alffuerlige tiltenckie med all then meste magt szom oss mögeligit är, at komma eder tiil vntsethning med, och ligger nu vor storste kraffuel och x eller xij andre sköne skiip och boyartter på redder aldels segelrede och vell vtrustade med skönt och suært skjitt kruth Lodh, fettalie och all anner tilbehoringer och skole the nest gudz hielp med thet aller snareste szom wij bekomma kunne the Landzknecter vtoffuer frå Jullandh komme, vth j Sundet, och när vore skiip och Hogborne Furstis Hertugens aff Prutzen och flere gode Herres komma vdi en flotta, Formoder oss atuj ju vele få offuerhonden j östersziön, Therefore bede wij eder atj vele flitelige vinleggie eder ath beskaffe oss the meste bådtzmen j bekoma kunne Ther ligger både eder och oss stor magt vppå, J kunne vell sielffue besinne ath tiil slige swåre skiip gors eth megtigt tall folck behoff och szynnerlige bådtzmenn och ij eller thre gode forstondige menn, them man bruge kunde for Ameraler, med annet bewant sziofarit folck, Her j Landet är icke mögeligit, at offuerkomme szå monge szom behoff görs Kåre godemen j huad motte wij kunne beuise eder villie och venskap ther skole j stedze finne oss villige tiil Valeatis .

Stockholm den 4 April.

Till den del af frälset i Småland, som icke deltagit i tåget till Skåne, att begifva sig till Kalmar, för att försvara slottet och staden.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 160 v.

Tiil menige Småland Aff Stocholm 4 Aprilis

Vij Gustaff etc Helsze eder oss Elskelige troe Danne-
menn alle menige Frelssit j Småland Tweteheradtzlag*)
och Kalmarna Län szom nu icke äre vid thet Leger j
Lundh, Euinnerliga med gud, Käre venner szom j vtan
tuil vel forstät haffua huad leylichkeit szom sig nu be-
giffuer, med then fientlig handel szom for honden är,
ath man aldrig tiil fyllest kan foruagta sig for sin Fi-
ende etc Huarfore är vor villie och begären ati gode-
menn alla szammans med then meste magt j kunne aff-
sted komma Szå wel the szom icke äre eller stå j Slotz-
loffuen szom the andre vele oforszumelige och vtan all
Skotzmåll, giffue eder åth Kalmarna sloth, bliffuendis
ther och foruarendis szamme Sloth och Stadh, tiil tess
j ytterligere kunne få forwitta vor villie och mening,
Och wij bekomma kunne ath skicka tiidt mere folck,
beuisendis eder herutinnan szom wij aldelis betro eder
om, J huad motte wij kunne åter vette edert beste,
göre wij gerne Valeatis .

*) Är tydligen en miss-skrifning för: Tioheradtzlag.

Stockholm den 4 April.

Till biskopen i Vexjö om de fångne knektarne, m. m.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 161.

Tiil Bispen i Vexö Datis vt Supra [Stoc-
holm 4 Aprilis]

Vår szynnerlig etc wij haffue eders scriffuelsse Bisp Jon lydendis vm the fongne Landzknecter, huruledis the sig mygit oärlige schickat hade j theris fengxle etc Szå kunne wij på thenne tiidh her ingen annen rådth tiil [finne?], än ati och flere godemen ther j Smålandh vele haffue eth got vpseende med them, atte icke få tilfellet ath bedriffue nogon skalckhet eller forräderij, Och tiilståde ingelunde atte drage in åth Danmarck eller åth Legret igen, for än wij ytterligere kun[n]e bliffue fortенckte huru med them handlas skal, Thet wij skulle nu scriffue eder tiil nogot szynnerligit rådth vm szamme knecter, Thå kunne wij thet icke på thenne tiid sielffue besinne, annerlunde än j haffue eth got vpseende med them szom sagt är, J måge well fordela them j Städerna, och hooss Clerekeriid, på nogenn föga tiid, Wij haffue fåt vnderuisning ath nogre aff them szom haffua legat j Borgeleyä j Öestergötland, äre och nider dragne med them szom nylegast komma från Danmarck, huilckit icke haffuer varit vor beffalning, ath szå monge skulle koma j hoop Therefore (om tiit vore kompne nogre aff them szom hade legat j Linkopung Söderkopung eller i the andre Städerna,) thå tyckis oss rådth vara atthe motte komma vp igen, Dog är vor villie atj fare lempeliga med them, ath them icke skeer nogon offuerlast, vtan haffuer idert rådth med Soffuerin Kiill, och flere gode-men j Lägret, huru j med them handle skole, eller huad them tyckis råd vara j then motte, ther j eder szedan

epter retta kunne, Framdelis vm thet ärende szom j berört haffue med eders dreng, Szå kunne wij ther inthet tiilgöre på thenne tiidh, for thet swara bekymber skull, szom wij dageligen haffua, Dog wele wij vel med tiden fortente vara, ath vette edert beste huar wij kunne, Framdelis må j vitte atuj haffue scriffuit tiil Frelssit j Småland szom heme äre, atte skole oforszumelige giffue sig åth Kalmarna Är vor villie atj late komma szamme breff tiil Her Ture, om han är tilstädis j Landhet, tesligis tiil the andre godemenn aff Frelssit szom hema äre, atte alle måge få vitte vor villie, thet j vele bestella late med eth edert visse budh Valeatis.

Stockholm den 4 April.

Till Severin Kiil, m. fl. om åtskilliga ärenden.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 161 v.

Tiil Soffuerin Her Karl Ericsson Her Ture
Trulle Aruid Trulle Peder Suenske och Niels
Bogie Aff Stocholm 4 Marcij [o: Aprilis]

Jtem Forst atte szee sig viisliga fore j alla motte etc

Jtem vm her Tyke är befructendis huad ther vnder är, ath han icke giffuer sig en gong aff Slotthet til ordz och szamtals medt eder .

Tesligis vette wij icke huad grund ther vnder at han szende oss szå thet Register vppå then Adel szom greffuen hade fongat aff Selandh och annerstedz, ther wij szende eder en Copia aff thet Register

Szammaledis huru vidt her Tyke haffuer sig vtlagt för the Amesater szom komme från Kiöpenhaffn etc .

Jtem haffuer then Emskieer her bekient för oss, aff her Tykis ordh, at huar szamme Amesater icke kommo snart nidh igen, skulle ther annet tiltenckt

bliffue etc Ther aff mann vel tenckia kan, huad ther vnder bor .

Jtem tesligis szom eder tillscriffuit är tilforrende vm båtmenn etc och then wij kunde bruge for en Amerall på store Kraffuelen, anthen then Josep Falster eller andre etc Yttermere vm then Peder Schram är berossat etc ati granneliga bespane vm han är szå dugelig szom ord aff går .

Stockholm den 7 April.

Till Severin Kiil om hvarjehanda ämnen.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 162.

Tiil Söffuerin Kiil Aff Stocholm 7 Aprilis

Vor szynnerlig etc Käre Söffuerin wij giffue ether tilkenne attuj haffue latet handle med the knecter szom forszamblat vore j Jonekopung, szå the haffue sworit oss tro Tieniste, och ther epter lathet afflöne them szom j vtan tuil her om al beskeidt vetta, Sedann skickede the vp tiil oss sine amesater, ath vnderuisa oss sine brister och begärlisse vdi nogre article vijsz szom her epter fölie Forst atte begäre xxviiij dage j Månedhen, annet, om nogre aff the beffellesmen bliffue fo[n]gne, atuj ville Ranszwne them igen, Szamaledis om theris afftug när the få Orloff begäre the xiiij dage j Månaden for än han går vth Szammaledis begäre the Edle menn szom ingen beffalning haffue ij soldt och en munster Jung Szammalundo om nogon bliffuer skuten for Fienderne och icke hastigt dör, ath hans szoldt motte thå bliffua full, huilcka artiola wij vele them jnryma, Szå begäre wij atj vele handle med them, thet beste j kunne, Dog ati stedze haffue edre hemlige och visse bespeyning ibland them, skulle j än kosta ther eth par gyllene iij eller iiij på, Och huar j fornimma kunne,

ther finnes nogen hemlige förräthlig handling j bland them, Thå må j heller skicke them jfrå ider, hiit vp tiil oss igen, giffuendis them lempelige fore, atuj haffue them behoff her vppe tiil Siöss .

Tesligis haffue the och lathet oss forstå j clageruisz besynnerliga the Beffelszmenn och dobbble szoldenerer, atte icke kunne snart rustig (!) sig med gode verior och cleder med minne än the hade fåt soldh på tuå månedh szom the formodde sig, szå huar tess tilfelle varit hade, hade wij thet kunnet liidha epter then mening szom sagt är, Szå på thet the tess bättre kunne ruste sig och köpe sig nogre kläder, vnne wij therfore tilgoda atj late forläggia Hoffuitzmannen Jörgen Linthner med the andre beffelszmenn j^e marck eller ij tiil at rusta sig, Dog på en affkortning j nestkommandis Månet Haffue wij och besport huad Hoffuitzmannens Fenrick och Feltweybels szoldt varit haffuer, szå på thet the thess bettere skole vare oss j alle motte trogne och handle rätuislige med knecterne, haffue wij vnt then Jörgen Linthner viij szoldt om månedhen Fenrick vj szoldt, then her Christoffer szom nu är skicket tiil veltweybell v soldt om månedhen Wij kunne vell tenckia atuj motte them holle leken vppe, szom the vane äre, ath haffue hoss andre Herrer och Fursther, om mann skal haffua noget aff them, Skole the och tesligis vitta atuj haffue forordineret then gamble vachtmestere Berendt tiil Schultis J vette vel sielffue huar Skultis icke är jbland goth krigxfolck, kan man ingen retgång få på them szom sacfeltte bliffue, Szå vette j icke huad hans szoldt varit haffuer, atj och ther om vele handle med honom och med andre, besporiendis huad theris szoldt tiilforende varit haffuer, Schole j och vitte atuj beholle her vppe hoss oss then Leutyck van Brannssz-wiick, szom tiilforende veltweybell varit haffuer, haffue wij j hans stad igen forordinerat thenne Christoffer van

Dressen, och haffue wij latet giffue honom sit szoldt på nest angongendis Måneth,

Jtem atti haffue edert visse bud tiil Jönekopung epter en szumma peninga, szå monge szom j behoff haffue tiil en månath, Them Frans Scriffuere eder leffuerere skal .

Jtem skal Hoffuitzmännens Scriffuere haffue iij szoldt om måneden .

Jtem Larss Priiss skal vare vacthmestere offuer Hele Hopenn .

Stockholm den 13 April.

Bref för hustru Karin, Måns Älännings enka, på hus i Stockholm.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 163.

Jtem Hussbreff, Relator Måns Swensson .

Vij Gustaff etc Göre vitterligit ath epter thenne breuiserske hustru Karin måns Alenningx epterleffuerske, haffuer mist och vmburit nogre huss och våningar vpå Helgans Holmen, ther wij vort stall haffue vpbyggia latit, Therefore haffue wij nu (aff szynnerlig gunst och nådhe, och tiil viderlegning for szamme gårdar) vnt och giffuit szom wij och nu med thetta vort vpne breff vnne och giffue henne en träuåning med huss och grund, och lithen tomt ther hart huss, liggiendis her j vor stadt Stocholm Öestantill j Siukestugun grenden, på hogre honden j hörnet när mann går vp åth grenden, Huilckit wij giffue tiilkenne allom thom szom for vore skul vele och skole gore och Late atte icke j nogon motte gore forscriffne Hustru Karin her emot hinder eller forfong vid vora ogunst Tess tiil visse etc Datis Stocholm 13 Aprilis

Stockholm den 19 April.

Till Arvid Trolle, m. fl. svenske höfvidsmän i Skåne, om ersättning för deras bekostnad till fälttåget och om de utländske knektarnes obenägenhet att svärja trohetsed.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 166 v.

Tiil Arffuid Trolle etc Aff Stocholm 19 Aprilis

Wår etc wij betacke ether gode karlle, Arffuid Trolle Peder Suenske Nils Boye, Axel nilsson szamfelt med flere gode karlle vore tro Tienare, szom forszamb-lade äre, for ethers tro tieniste och veluillighet, szom j oss och rigit altid och beszynnerlige nu j thenne resze beuist haffue, huilckit j inthet tuila skole atuj ju vdi alla gunst och nåde med eder alla, och hwer beszynnerligen gerne forskulla vele, Szå haffue wij och forståt ati gode karle haffue stor bekostnat och fortäring ther j Läjigret etc Skole j inthet tuila atuj vele finne godh rådth ath viderleggia eder när gud foger thenne feygde kunde bliffue stillet, och thenne swåre penningz forspilding kunde noget formidtlet bliffue, szom wij nu dagliga äre beswårede med, ther skole j inthet tuill haffue vdi, Begärendis än nu ati fliteligen vele szå her epter szom her tiil dagz agte vpå vårt och Rikisens nytto och gagn thet beste j kunne eller förmåge, Och beszynnerlige ati vele haffue eth goth vpszeende med tesse Fremande Landzkneckter när the mönstres skole, ath oss icke skeer j nogon motte forkort, i szamme munstring Forthy thet pleger vel brukas monge fortecte stycker j then motte vnder knecterne, Szom wij ytterligere haffue [skriffuit wår] tro Mann Soffuerin Kiil ther vm tiil, Och är vor begä[ren] ati vele fliteligen vinleggie ether, ath szamme knecter motte szwårie oss then eedh szom them bör, ellies kenne [∅: kunne] wij vare flux beszwårade, ath giffua them szådana szwår szoldt,

szom the haffue skole, Dog må j giffue thom the beste ord j nogon tiid lärdt haffue, på thet j kunne bewege them tiil ath Swärie oss, wij kunne och icke annet fornimme vtåff Hogborne Furstis Hertug Christians egit breff, än atte skole vare oss tiil tieniste och late sig bruge huar wij thom behoff haffue, och swärie oss en tilbörlic eedh, Wij formode och ath Hertug Christiann haffuer folck nog tesze forutan, Therefore vette wij icke huem them giffuer szådant jn, atte icke skole Swärie oss, Till effuentyrs the Hoffuitzmen Albricht Peltz och Wiff Kritzer äre oss endelss forstolte, Måå j liguell giffue thom gode ordh, atuj ju vele holle thom szådana Erlig bezoldung szom Hertug Christian giort haffuer Och annen god fortrosthning må j holle them fore, Och huar j kunne bespane oss ther ibland nogre räthsinnige gamble och forfarne krigxlyde, thom wij framdelis vdj nogen beffell her j rigit bruge kunde, atj ther vm vele vinleggie eder, käre gode karle agter och fljteligen vppå, ath oss icke skeer nogon skalchet jnd på vort egit, ther ligger och stor magt vpå valeatis

Stockholm den 20 April.

Till de svenska sändebuden i Danmark Jon Olsson och mäter Christopher om åtskilliga ämnen.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 163.

Tiil Jon olsson och M: Christoffer Aff Stoc-
holm 20 Aprilis

Vår szyn: etc wij haffue fät eders scriffuelsse Jon och Christoffer, Therudaff forstät, hurulunde then Boyert vtrustat är, Thesligis ati haffue forskyndat honom och en her Claes Billes Jagt vtoffuer åth Julland, tiil Högborne Furstis vor käre Her Swågers skiip, szom nu liggia vid Åleborig j Limfiorden Szammalunde ati agte

handle met Her Claes Bille vm then annen hans Jagt, ati motte få henne j fölgie med ider vtöffuer etc Szå tyckis oss än nu got och rådeligit vara, atj giffua eder vtöffuer, tiil ath forfara om alle legligheter, szom wij nog ther om tilforende haffue budit eder vor villie och mening tiil, Dog ati szå bestelle eder stycker j szamme rese, ati icke bliffue forråde eller fongne szom j sielffue vette magt på ligger, Och vinlegger eder om ith vist budh tiil Hogborne Furste vor käre Her Fader Hertug Magnus tiil Szassen, Tuiler oss inthet ati ju finge aff Hans K:et en gruntlig vnderuiszning vm alle Leylighetter både aff Tyszland eller annerstedz, Ytterligere giffue wij eder tilkenne, atuj nu j tesse dager finge breff j frå Soffuerin Kijll ther aff wij szende eder en Copie, med en annen Copie aff Her Johan Ranszwsz breff Ther aff j formercke kunne huru högt the oss formanet haffue, vm the knecter szom offuerkompne äre, atte motte bliffue holdne szom ther vtloffuat är, Szå förnimme j och aff Soffuerins breff, atte icke vele swerie oss then eedh the plicuge äre, vtan bliffue vidt then eed szom the Hertug Christian sworit haffue, Huilckit oss storligan forundrar, huad handling j then motten på färde är, Och är thet oss ingen ringe beswäring, atuj skole giffue them en slig swär beszoldning, szom them loffuadt är, epter the icke vele kenne oss för theris herre eller göre oss theris eedh, szom them bör, Och kunne wij icke forthenskul vette, huru högt wij them betro eller oss tiil them forlate kunne, bezynnerlige huar wij them yttermere bruke vilde oss och vort rige eller vnder-sater, tiil beskyd eller beskerm j Findland eller annerstedz huar behoff giordis, all then stund the icke äre oss besworne Huarfore är vor villie och begären, ati dog vele bland annet granneligen forfare, huad mening ther vnder är, eller huru wij then handling forstå skole, Yttermere szom j vell vitte huru högt Hertug Christian

haffuer i sin scriffuelsse oss formanet vm then forstreckning nemplig c^m gylden etc Szå är vor villie och begären atj på thet fljteligiste ville göre vore enschuldinger j then motte, giffuendis hans K:et tilkenne huicledis oss mögeligit vore ath forstreckia hans K: en slig szwär Summa, all then stund wij stå ju szå högt j szame feyde med the Lubske szom hans K: Och forwette forthenskul icke huad stund eller Tijme szame vore Fiende the Lubske ville bringe oss eller vort rige nogot velligt anfall på hender, Therefore forssee wij oss ath then gode Herre icke szå hart vil stå ther epter atuj ther vtoffuer skulle forkrige eller forblotta oss på thet ytterste atuj szedan icke kunde haffua rådhsvarara vort egit, ther hans K: ingen fordell vtaff haffue kunde Kenne gud wij haffue giort j thenne feyde ther tiil alt thet oss haffuer mögeligit varit, szå well hans K: szom oss sielffue tiilgode, och än nu dagliga göre, bade j ene motte och andre, tiil Land och vathnn, ju szå mykit och än yttermere (Dog vtan berömelsse sagt) än andre gode Herrer hans venner och foruanter, szom rigerne [o: rigere?] äre, än wij Huilckit oss forhoppes hans K:et ju ffore goth anszee viil

Jtem ati och hemelige forfare vilde vm the Bisper j Danmarck (epther Hertug Albrichth j Mechilborg later sig szå mykit vorde vm thenne feygde) icke äre honnom benegne mere, än Hertug Christian, epter Hertug Christian är mere infaldenn j then Euangeliske szack, än then Hertug Albricht, atte forthenskul skulle haffua nogon Hemelig vntsethning med Honom Är vor villie och begären, atj tesse och alle andre anliggiende ärender vele szå betaste atuj kunne få eth vist och enkiende beskeidht på Eder her medt gud etc

Kalffwen

Är och vor villie ati och vele beflite eder ath Elffzborig och Lödisse kunde bliffue vell foruarat, wij

haffue scriffuit Frelssit j Vestergothlandh tiil, Tesligis och noget folch aff Städerna, atte skole offorszumelige giffue sig åth Lödise, så lenge mann får höre huart thet vil lenda hen, Och scriffuer oss nogot tiil huru skallet går, ther wij kunne oss epter rette, Skole i och vitte atuj vdj tesse dager haffue latit löpe vore skiip vth j skärenn, vel vtrustade med szwort skyt hele Kartoffuer halffua Kartoffuer, Slinger halffua slanger och annet skönt skyt, med all annen krigxgescheffthe Jterum valeatis .

Stockholm den 20 April.

Till innebyggarna i Kinds, Marks och Askims härad, att rusta sig för att afvärja befarade infall af Marcus Meyer eller Varbergs borgare.

Riks-Registr. F, 1531—1536, fol. 164.

Tiil Kind, Marck, Askimtzherede och Elffzborzlän j Vestergötland Aff Stocholm vt Supra [20 Aprilis]

Vij etc Helsse eder oss Elskelige troe Dandemenn alle Cronones skatskyllige bönder och menige almoge szom byggia vdj N: Euinnerlige med gudh etc Käre Dannemenn wij betacke eder alle szamens gerne for then veluillighet, hulskap etc

Ytterligere käre Dandemen vtan tiil haffue j vell hört och spordt hurulunde then handling sig forluppinn är emellom vort krigxfolck och the Vardbergz borgare, Och hurulunde the Vardbergz Borgere och Marcus Meyer, nu szedan, med en hemlig och forrätlig stemplan, haffue forrasket Vardbergz sloth Och vtan tiil stå nu fast epter, huar the kunne eller formåge, at göre nogon skalchet ther in vid Landmerckit Thå leggie the sig ther al vin vm Huarfore bedie och formane wij eder

alle szamens och huar vid sith nampn, ati äre vider-redo med edra värior, huar så behoff görs, och szame Vardbergz borgare noget anfall tith in offuer Land-merckit göre ville, Tilhielpendis sielffue med all magt ath affwärie eders egin skada och forderff, J skole och inthet tuile på oss, atuj ju vele komme eder tiil vnt-setning med all magt, huar vmtrenger, Och later Dandemenn icke förföre eller bedraga aff nogon szom tiil effwentyrs ville giffue eder nogen skalchet jn, vtan tencker vppå, huad skada och forderff Swerigis Rige är tilforende på kommit for slige saker skuld, Och må j vitta Dandemenn atuj haffue nu lated löpa vth tiil Siösz xx sköne och swäre Örligis skiip store och Små, Szå oss forhoppes nest gudz hielp, ath vore Fiender skole få eth nederlag, atj Dannemenn vele forthenskuld vare vid en godh tröst, thet skal inthet nest gudz hielp bliffue skadendis Eder Dandemenn her mett gud etc

(Stockholm den 20 April!)

Till frälset i Vestergötland att rusta sig med all makt och begifva sig till Lödöse, m. m.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 164 v.

Tiil Menige Frelssit i Vestergötland .

Vij Gustaff etc Helsse eder oss Elskelige Friborne Frelssis menn och menige Adell szom byggia och boo j Vestergötlandht Euinnerlige med Gudh etc Käre godemenn wij betacke eder alle szammens gerna for eders veluillighet szom j altid och beszynnerlige nu j thenne vinter haffue latit eders(!) beffinnes villige och benegne tiil Huilekit wij med ider alle och huar szönnerligen vdi all gunst och nåde thet med alt gott betenckia vele, etc,

Fremmermeer käre godemenn tuiler oss inthet at eder allom vell vitterligit är hurulunde then forrätlig handling med then Marcus Meyer och the Vardbergz Borgare sig förluppin är etc Szå är thet vtan alt tuil formerckiandis, ath huar szamme Marcus Meyer och hans partij kunne med nogon liist eller lempo göra nogon forraskning ther in på Landet och beszynnerlige på Lödisse Stadt, tage the therfore ingen forszumelsse, huar the kunne få tiilfellet Szå epter slig farlig handell szom nu på färde är, Och man sig alrig for mykit for slig forräderij vagte kan, är forthenskul vor villie och begären atj alle szammens och huar vidh siit nampn, vele offorszumelige och medt then meste magt j åsted komma kunne, giffue eder nid tiil Lödisse på nogon tiid tiilgorendis szå lenge wij få höre huar thet vill heen, tilhielpendis ath affwärie then Landzendis schada och forderff huar thet tiilbudet bliffuer ati och szå vele giffue oss eder legenhet tiilkenne, J skole inthet tuila på oss ath huar eder noget vntrenger, vele wij thå komme eder tiil vndtsethning, med alle magt szom wij åsted komma kunne Och giffue wij ether tiilkenne atuj nu j the Helge trefallighetz nampn haffue vthsent vore orligis skiip tiil sziöss och then store Kraffuell med en heel flotta, welt(!) vtrustat med szwort skyt, krut, lodh och all annen krigxtilbehoring Szå ath oss forhoppes nest gudz hielp ath vore Fiender skole få ith niderlag, ati Dandemenn forthenskul vele vare vid en godh trost, thet skal nest gudz hielp inthet bliffue skadendis, Käre godemenn lather eder herutinnan finnes veluillige szom oss och ether sielffuom ligger magt pa Valeatis

Stockholm den 20 April.

Till Severin Kiil om de utländske värfvade knektarne, deras bedrägeri vid mönstringen, Wulff Gylers förklaringar, Lübeckarnes anslag, m. m.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 165.

Tiil Soffuerin Kiil Ex Holmia 20 Aprilis

Wår etc Käre Soffuerin wij haffue nu j dag fåt eders scriffuelsse och forståt ati haffue handlet med the Knecter szom offuerkompne äre, etc och atte icke vele swärie oss theris eedh, vtan bliffue vid then eed szom te szworit haffue Hogborne Furste Hertug Christian etc Szå forundrar oss icke lithet, huad mening thet haffuer eller huad ther vnder är, atte icke vele swärie oss, all then stund wij them giffue skole en slig szwor beszolding szom theris mönster Cedle jñneholler, J kunne vel sielffue tenckie, thet vill vara oss ingen ringe beszwäring atuj skulle giffue them theris szoldt och [the] tiäna skole en annen Herre, wij kunne och icke vitte huru högt wij them betro eller oss tiil them forlate skole, när the icke äre oss beszworne, huar wij them behoff hade j Findland eller annerstadz tiil ath affuäria vor och vore vnderszaters schade och forderff Therefore är vor villie och begären atj en nu vele handle ytterligere med them j thenn motte, szå atte motte göre oss then eed them bör, Oss forundrar och storlige, huj the Hoffuitzmenn jcke vele en gong scriffue oss tiil theris mening eller våge eth breff på oss, Ther wij kunde forstå theris mening vtåff, Oss fructar och endels at then Albricht Pelssz Wlff och flere aff the Hoffuitzmen äre oss forstolthe, eller och vm the Danske icke giffue them nogot szådant jn, Dog må j giffue them the beste ord szom j lärt haffue, och szådana fortrostning atuj vele holle them ju szå erlige och vell i theris be-

szolding szom Hertug Christian giordt haffuer, all then stund the vele kenne oss for theris herre och vare oss hulle, trogne, rätrådige och göre oss then eedh them bör, ellies kenne wij oss vare beswerede ath giffua them bezolding .

Wij haffue och icke annet fornummit aff Hertug Christians egit breff, szom hans K: oss med them szent haffuer, än at szame kneckter skulle ju vare oss tiil tieniste och lathe sig bruge ther wij them behöffua kunne, Sende wij ether en Copia aff szamme breff, huilckit j moge holle the Hoffuitzmen före .

Må i och vette ath oss är tilhonde kompne nogre scriffter szom Wlff scriffuere haffuer latit vtgå tiil vor käre Swåger Hertug Christiann och tiil nogre flere szom wij icke vitte, thervinnan han forclarer sine forrätlige handlinger, med monge lygnacktige och be dragelige ord, them hann alrig med skäl beuise eller fultgöre skal, Szå huar wij viiste, ath Hertug Christiann eller nogre andre godemen ther i Landhen szom szamme breff eller scriffter szept eller hördt hade, satte ther nogon tro eller loffuen tiil, thå ville wij late göre nogot emoth honom, szom szannijngen skulle met fölgie, och ther med wij beuise ville och kunne, ath han haffuer lugit thet han scriffuer, Huarfore är vor villie och begären atj szå lempelige vele forfarat hoss then Albricht Peltz, eller then szom forde szamme scrifft vtöffuer, vm Hertug Christiann haffuer szat ther nogon loffue tiil, eller och nogon annen, atj szedan vele giffue oss thet tiilkenne, Szå vele wij tenckia ther nogot emott szom sagt är, J kunne vell sielffue besinne ath huar han hade varith szå redelig i hans saker, szom han nu lotz, hade han icke thå giffuit sig tiil vore vppenbare Fiender, vtan tiil nogon annen herre eller Furste szom hans saker annerlunde hade kunnet forhandle .

Jtem må i och vitte atuj haffue fåt breff frå Lödisse, atte äre begärendis nogot folck tiil jn j byn, for slige forteckte och forrätlige handlinger skul szom Marcus Meyer bedriffuit haffuer, Huarfore är vor villie ati vele forskicka ther nogra Rothar knecter hen, szom j vitte trogne äre, szom kunne tiilhielpe ath beskidde then Landzende szom j vitte magt på ligger .

Jtem haffue wij fåt eth breff szom Hertug Christiann haffuer tilscriffuit her Claes Bille, ther wij och szende eder en Copia aff, j huilckit han bescriffuer the Lubskes anslag vara, atte agte sig åth Nylodisse eller och om the kunne göre noget forraskerij jn på Vesthergötlandt, Huarfore vm j fornimma nogen fare på ferde vare på thenne szido, Thå tycktis oss rådih vara atuj ju forsuarede vårt egit, ee huru vm en anners thå gå kunde,

Ytterligere Soffuerin haffue wij och fornummit vm then mönstring szom the Landzknecter holle pläge, ath ther brugis stor falskhet med, j szå motte, ath then ene Fänicken szom genom monstringen gå skall, tage en hop knecter aff the andre Fänicker tiil läns, och late them szå egenom iij eller iiij gonger, Begäre wij ati vele szå hemlige finne ther nogon lempo tiil, ath bespane vm szådana stycker bruges eller eij, Ther j moge bruge tiil nogon aff theris egne szom kneckterne kenner, skulle j en giffue honom en månedh szoldt ij eller iij, Och bestellet szå hemligen ath han stode hooss när the gingo egenom, och gåffue eth hemligit tecken vth, huem the vore etc .

Szom i scriffue Soffuerin vm vort mynt, atte icke betröste settiedh högre än szom thet nu går och gelder, med minne thet bliffuer på en annen stempel slagit, Szå är ther vm allerede bestelt tilforende, szom j vell ytterligere forfarendis vorde, huru ther vm är, när peninga komma .

Giffue wij ether tesligis tilkenne atuj haffue forskickat peninga til sziöss nid tiil knecterne, epter wij icke kunne komme thom vtoffuer Land, for thetta onde före skull, szom for honden är, Therefore må j giffua knecterne tiilkenne, ath peninga skole offorszumelige komme ther nedh, huar väderleken ellies icke rosterar them, Therforinnan j vele giffue them thet beste före, atte vele haffua patiensz tiil tess the kunne komme Valeas

Stockholm den 23 April.

Till hr Erik Fleming, anbud att blifva amiral på den nu utrustade svenska örlogsflottan, m. m.

Riks-Registr. F, 1584—1586, fol. 167.

Tiil Her Erick Flem:[ing] Aff Stocholm 23 Aprilis

Wår szynnerlig etc Käre Her Erick wij giffue eder tiilkenna ath vore orligis skiip äre nu aldelis vtrustade och szegelredhe och liggie vthe på theris farwathen j Skären, Forst, then störste Kraffwell vel vtrustat med hele och halffua kartoffwer, hele och halffua Slinger och annat szwårt skyt Ther nest Campermann tesligist vel bemannat och vtrustad, Jtem Brynthen Jtem nyeholcken Jtem Calmarna Barcken, Longebarcken, then nya och then gamla Boyart, thet nye Segerskiip, frå Calmarna kom och Swanen, forutan the skiip szom formannade äre jfrå Nyelödisse, Och hade wij vel formodet ath idert och Riikisens Rádz skiip skulle och haffua kommit j flotta med vore, szom oss loffuat och tilszagt var, Dog tyckis oss ath thet fördrögis fast med, Therefore är vor begären ati än nu vele tenckie ther tiil j tiidh, szå ath szamma skiip motte komma tiilstedhe, szom i vitte aller storste magt på ligger, atuj wel forstergte bliffue, Ytterligere käre her Erick huar i nu haffue lust och villie ath leggia priis och äre jn,

thå hoppes oss ath ther är nu goth tilfelle tiil Forthy våre skiip äre nu szå vtrustade, ati thet nepliga betroskole, Szå kunne wij icke heller fordölie for ider, atuj haffue agtet bruge ider för en Amerall på vor store kraffuell, j thenne szommer, Huarfore är vor villie och begären ati med thet forste vele giffue ider hiit vt-offuer, Dog ati med flere godemenn ther j Findland bestelle szå, ath then Landzenda bliffuer vel foruarat, Och ath the iij jagther vid Åbo kunne vell bliffue vtrustade och bemannade med folck, skyt kruth och lodt och annan tilbehöring, ther flere godemenn aff Frälssit och ville hielpe tiil, Och måge szame jagter bliffue vthe j then Finske Skäriegård, och vppå thet Reffuelske farwathen, beszynnerliga szå lenge mann enkiande kunde få forfare, vm nogon fare forhondhen vore, aff the Reffuelske eller then Lifflendzske szidhe, Huar ther ingen fare vore på färde, thå moge szamme jagther vell komma j flotta med vore Schiip, Käre Her Erick vm eders taxa bliffue wij gode forliika, när j komma tiil oss, Jtem the ij godz j aff oss j forläning begäre, äre wij thiil fridz, och szende eder ther vppå vort vpne breff Eder her medt gud beffalendis, vt supra

Kalffwenn

Käre Her Erich wij giffue eder tilkenne atuj haffue fåt iij Feneker Landzknecthe ifrå Högborne Furste Hertug Christian, huilcke knecte nu äre hoss vort krigxfolck j Lägret j Schone Och haffue wij tesligis annamat en hop aff the knecter j tienisthen szom fongade bliffue for Helszingeborg Szå formoder oss nest gudz hielp atuj haffue Rytther och knecte nog, szå monga szom wij behöffue, Huarfore måj begiffue ath handle med then Johan Fijnke, Reynoldus van Roszen och andre flere szom j beröre vm j eders scriffuelsse, wij haffue them på thenne tiid inthet behoff .

Jtem maj tesligis vette ath Hertug Christians folck är j Fyn och haffue ther niderlagt szå monge knechter szom Greffuen ther hade, och haffua alt Landet jnne, Bisp Göstaff vndslap och kom in tiil Kobnhaffnn med en stoor skrame j kindbacken vj eller viij szår på liffuert, Käre Her Erick skynder eder hiit vtöffuer med thet snareste Jterum valeatis .

Stockholm den 29 April.

*Till danske ståthållaren på Gotland, hr Henrik Rosen-
crantz om den svenska örlogsflottans utrustning, m. m.*

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 168.

Tiil Her Henrick Roszenkrans Aff Stocholm
29 Aprilis

Vår etc Käre her Henrich wij haffue forståt vtåff eders scriffuelsse ath hogborne Furstis Hertug Christians vtuald konung tiil Danmarck ret arffuinge tiil Norige Hertug vdj Sleszwick Holsten etc vår käre Swågers ör-
ligis skiip äre nu i tesse dagar jnkompne for Viszby Ther foruentendis epter våre och hogborne Furstis Hertug Albrietz tiil Prutzens skiip Och begäre forthen-
skul atuj med thet snareste ville late vore Örligis skiip komme tiit tiil thom etc Szå giffue wij ether ther vm tiilkenne ath vore ör-
ligis skiip haffua legat aldelis Segel-
rede och vell vtrustade, snart mere än iij veker eller en månadh, och skulle the lenge szedan haffue kommit vdj szion tiil the annen(!), Huar thet krigxfolck tiil-
forende hade kommit frå Julland, szom for:de vår käre Swåger nu offuer skickat haffuer Dog epter wij nu haffue nu(!) fåt folckit vp, skole the oforszumeliga komma vth j szion, Ytterligere szom j och berörendis äre vm nogre spiise skiip ath skicke thiit med miöl och malt, ath vndsettia szamma skiipzflotta med etc Szå giffue

wij ether thet sielffue tiil ath betencke, huad råd eller tilffelle wij på thenne tiid ther tiil haffue kunne, epter slig swår bekosthnat szom wij nu hafft haffue, szynnerlige med x eller xij vore egne orligis skiip, them wij nu haffue latit vtfettalie etc Szå forszee wij oss atj icke vele late thet minsta brista, vtan beskaffe them ther aff Landet then deel the behöffue kunne, anszeendis huru idert Fädernes Rige Danmarck ther vm anliggendis är .

Framdelis käre her Henrich haffue wij och forstät vtaff then karll szom nu presenterede oss edert breff, atthe Dansker haffue tagit vtaff vort skiip kraffuelen, (then the arristerat haffue) bysser värrior och annat huad ther på varit haffuer Szå kenne gud then handling är oss ganske sielsijnd och foruette wij oss szådana arristatz aff them icke stort fortient haffue Huarfore bede wij ether kerligen, ath om j nogon szådana vnbillig handling aff the Dansker emot oss fornummet haffue, ati then icke vele for oss fördölie, Huilkit wij med ether vdi lige och storre motto altid gerne forskulle vele Valeatis .

(Stockholm) den 30 April.

Skeppsrätt för den nu utrustade flottan.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 169. — En samtidig afskrift finnes bland Originalförordningar, band. 1.

Skiipzretten

Datum 30 Aprilis anno etc 1535,

Wij Gustaff mett gudz nåde Swerigis och Göttis etc konung Göre vitterligit med thetta vort vpne breff atuj vtskickat haffue thenne vor tro mann och Amerall Måns Swensson med vor skipsflotta emot vore Swerigis Rigis Danmarckz och Noriges Rigers Fiender the Lubske theris anhengere och methielpere, ath göre thom aff-

bruck och nijderlag tiil Landh och vathen, thet yterste them mogeligit vara kan, Och på thet i bland wåre skiip och krigxfolek må och skal holles en god ordiantia och skickelsze, haffue wij giffuit thom thesse eptersc:ne Articler, ther the sig epter skicke och rätte skole .

Forst på huilckit skiip, szom flere karle jnne äre, än 1^oxx menn, ther skole vare iij quartermestere, ij forordinerede vtaff oss, och ij vtaff then menige mann, och på thet skiip szom minne mantall är, skal vara ij quartermestere, j forordineret aff oss, och j aff then menige mann .

Och skole szame quartermestere haffue god agt och vpszeende på vort krigzfolck, och[at?] ibland them ingen tuist eller venighet vpkommer, Tesligis och haffue god vpszeende på vor Fettalie, ath then ey vnyttelige vtspijses eller forspiilt, vtan tiil redelig och skälig vijsz skiiffit och delth bliffuer bland folckit .

Jtem skole huarie xl karle vare tiil friidz med en tynno öll om dygneht .

Jtem huar szå hender ath vore skiip forszatte bliffue aff storm eller annen fare j frå vort rige Swerige jn för nogot annet Landt Thå dyrffues ingen ropa eller skrije vtoffuer vore Hoffuitzmenn vm Fettalie, huar vtspiszningen icke szå rundelige tilginge .

Ey heller vm theris beszolding, huar the nogre månader tiil agters varde, vtan huar och en skal forplictig vara, vidh hans eed och tro tieniste han oss loffuet och tilszagt haffuer, vare till friidz med fettalie och beszoldingenn, tiil tess the tiilstädis komme hiit j vort Rige igenn .

Tesligis skal huar och en forplictig vara ath bliffue på thet skiip, szom han forst opa forordinerat bliffuer Och for jngen szack stige ther vtaff, for en szame skiip komber hiit j then haffnn, ther thet vtluppit är, viid

hans äre och redelighet tiilgörendis, Mett minne än Hoffuitzmännenn honom på nogot annat skiip forordinerandis varder .

Jtem huar gud alzmegtig foger och forläner oss och vort krigxfolck nogon victorie eller byte vtaff vore Fiender, Vele wij ath thet ey skal bytis eller partes anderstedz, än her vdj vort rige Swerige Och skal thet bytis och partes szom her epter folger .

Först skal oss tiilhöre halfft skiip och godtz beste Anker och benning, alt skyt krut loed och fetalie, vtan szå är, ath skippet är alt med fettalie ladet, thå bytis och partes szom fore är sagt .

Jtem aff Brandskat, tiilkomer oss halffdelen, och halffdelen vort krigxfolck .

Jtem alt annat byte szom vinnes eller tagis tiil Landh eller vathn, jnnen sichtis eller vtan sictis, thet gå tiil gmenige byte, halffdelen tiil oss, och halffdelen tiil vort krigxfolck szom for sagt är, szedan the varit haffua hoss thenna vor Amerall och skipzflotta .

Szamalunde, szedan Hogborne Furstis Her Christians vtuald konung tiil Danmarck, rät arffuinge tiil Norige Hertug vdi Sleszuick Holsten etc vår käre Swågers Och Hogborne Furstis Hertug Albrietz tiil Prutzenn origis skiip, komma j flotta med våre, thå skal alth byte deles, epter folksens och skippens antall, och szom skippen äre vellige och store tiil, ther vm alle Ameraler och Hoffuitzmenn skole forplictige vara ath haffue grant vpszeende vpå, ath szame byte kan opartiisk delt och schipt bliffue .

Jtem Skal vor offuerste Amerall haffua x Mandtz byte, v vtaff oss, och v vtaff thenn menige mandtz .

Jtem skole the andre Hoffuitzmenn på våre skiip huar thera haffua vj manne byte, iij aff oss, och iij aff then menige mandtz .

Jtem Skipperne skole haffue dubbelt byte aff thenn Menige mandtz och eth vtaff oss .

Jtem Styremannen dubbelt byte, och eth vtaff then menige mandtz .

Jtem huar quartermestere dubbelt byte, The ij quartermestere aff oss forordinerede, aff vort byte, the andre ij aff then menige mandtz .

Jtem hvar byszeskytte Höffuitzbätzman Scriffuere Capellann Bårdskärere Trummetere Pipere Trumeslagere dubbel]t byte aff then menige mandtz .

Jtem Capiteneren och Hoffuitzmannen skal beholle thenn andre Hoffuitzmandtz huess dell vti hans kista eller koye funnet bliffuer szom honom tiilhörer, Skipperen skall beholla then dell vtj then andre Skipperens kisto eller koya funnet bliffuer thet hans är, Styremannen then annen styremandtz cläder och annat huadt honom tiilhörer, Höffuitzmannenn then andre hoffuitzmandtz cläder eller huess dell honom tiilhörer, och huess dell i merszett funnet bliffuer vndantagandis skyttet, Capellanenn then annen Capellanens cläder och värior, Bardskäreren then annen bardskäreres cläder och alle instrument szom honom tiilhörer, Bysseskytter then annen bysseskytterens cläder värior, och huess krut j secker finnes, Kocken then annen kockz Cläder och redskap Pipere Trumeslagare och Trumetere the andres värior och instrument .

Then menige bätzmänn skal beholla then menige bätzmandtz cläder byltor och värior .

Jtem hoo szom vpslår kistor tunnor byltor eller nogot bereffued godtz, vtan hoffuitzmandtz villie eller vitzskap och döll ther nogot vtaff, thet straffes epter gårdzrätthenn .

Jtem skeer thet szå ath nogon bliffuer szår eller skothenn för Fienderne, thå skall han läkias aff then

menige mandtz byte, huar jnthet byte for honden är, thå vele wij stå then vmkost .

Vm the szom forlamme bliffue, slagne eller skothne, for vora och Rijkisens Fiender, vele wij besörgia them theris nödtorfft j theris Liffztiidh .

Vm Fongar, alle Riddere Edle Lewde, Junkere, Hoffuitzmenn, Borgmestere, Rådhnenn, hore oss tiil, huad heller the skole löss giffuas, eller ranszunaz, alle andre tiil menigemandtz .

Vele wij ath på alle vore skiip skal hollas szådana ordinantia och regiment vnder vort krigxfolck, szom holles vdj vort riige Sverige på vore sloth och gårder .

Jtem huar lögerdag skall holles rettereting, ther szå ey skee kan, holles neste söcknedag ther epter, szom tilfellet sig begiffuer .

Jtem huar noget sig forbryter och bliffuer sackfelt tiil liffuet, then skal Hoffuitzmännenn lata vel foruara j bulthenn, tiil tess han komber hiit j vort riige igen, och thå lata honom straffa epter gårdtzretthenn, epter szom han brutid haffuer .

Jtem forbiude wij alle vore Hoffuitzmenn och Skipperere ath ingen dyrffuas gå tiil Segelss, vtan vor Ameralz villie och forloff, hoo sig her emot forszeer, straffas szom vor forrädere .

Jtem jngen dyrffuas taga Espingen eller båten frå skippet och fara ther j Land med, eller och tiil annenn skiip vtan Hoffuitzmandtzens och Skipperens villie eller szamtyckie, Hoo sig heremot forszeer, straffas vid halssen vtan nåder .

Szamma lag varj om nogon far j Land med andre fremande båter eller espinger .

Skole icke heller vort krigxfolck affslå oss nogot tug, varj dag eller nath, tiil vathn eller land, med hele skipzflottan halffue flottan, eth skiip eller ij skiip med gantzke eller halffue hopenn, Fenlein, Halff fenlein eller

rottewiss, szom wij eller vor offuerste Beffalningxmann begärendis varder .

Jtem skal och ingen med fienderne tall holle eller göre, anten myntlig eller scrifftlig vtan then offuerstis Lutinamptz vitzskap och villie Huilckin ther offuer beffunen varder, skal varda [straffad] tiil Liffued vtann nåder .

Tess tiil vijszo etc

(Stockholm den 30 April?)

*Sjöartiklar. *)*

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 171 v.

Epter thet wij äre Christet folck och skole bekenne gud alzmechtig for en herra, then ther haffuer lijdit dödh och pino for alles vores szalighet, Moste wij forthenskul j alle motte skicka oss szom Christhna meniskior, Fructa gud och haffua honom för öghon, haffua hans helga ord och Euangelium for öghon och göra ther epter, Szå skeer oss lycke thå wij haffue honom med oss Thy ther gudz ord handlas och talas, med gudz fructan, ther är och gudh medth, Och all then stund han står med oss, bliffuer oss inthet skadendis Therefore haffuer och Kon: Ma:t vor käraste nådigiste Herre skickat prædicanter och Capellaner på Skeppen, the ther skola Messa Prædica och kungöre for folckit gudz ord och hans helga villia och bodhord .

Alle skole vara tiilstedis thå thet messas eller prædicas then thet forszumar bliffue kastat j vathnet iij resor, szå offta han thet gör, Then ther och icke är stilla szå länge thet prædicas, lijde szamma straff .

Thenn ther och fäfangeliga forsmeder gudz helga nampn szwär vm hans dödh eller pino, kastas j sziön

*) Den i Riks-Registr. förekommande öfverskriften: Gårdtz Retthenn är tydligen miss-skrifning.

vnder kölän szå offta hann thet gör, varj sig mera hög eller låg, wij skole alle prijsa gudz nampn och icke vanhedrat .

Prædicanthen eller Capellanenn skal åth minsto ij reszor eller iij j huario vijku och(!) predica for Folckit eller och szå offta Hoffuitzmännenn thet begärer j all Folckens närwaru .

Huicken mann rymer konungz baner, huad heller konunger är med, eller hans embitzmann, tiil Fiende eller frå, eller åå reszom szom konunger påbudith haffuer, then thet gör miste liiff och gotz, vtan hann szerdelis niuther konnungz nådh .

Huicken mann annenn slår i hiell och varder gripen vider färzska gerning, giffue lijff for lijff, varder han eij tagin viid färska gerning vtan vijtes honom, skall thet ransakas aff Hoffuitzmännenn och xij ouilda, värä the honom, bliffue vart, fella the honom mista liiff .

Hugger mann annen szår eller stinger szå blod går vth, miste hand sina, wijtis thet honom, värä sig szom forsagt är .

Slår mann annenn med pust eller kep szå eij går blod vth, thå skal kniff stingis genom hand hans och rijstis vth fram till fingret .

Hoo szom rycker vt kniff emot androm med vredz villie, och skeer eij skada aff, han skal stingas twert igenom hand sina .

Kallar mann annann oqwadhens ord, tiuff, liugare eller annat och kan thet eij beuijsa, stå j szamma stadh och ryme gårdhen .

Jngen skal annann vm geld eller skuld mana, vtan tiltalan med retto jn for hans Hoffuitzmann, hoo annars gör, bliffue sath j fengzle szå lenge the forlijckte bliffua .

Jngen må dubbla eller lecha szedan vagthen är sath, hoo thet gör bliffua kastad j sziönn vnder kölän,

Bliffuer han tillsagd aff Hoffuitzmännenn och viil eij vphöra, straffas szom then thär vlydig är sijn Hoffuitzmänn .

Huilckin szom sina vapen eller värio fordubblar bliffue ärelössz .

Stiäll mann eller röffuer öre eller öris verd jnnann skipz bord miste liiff sith, Stiell han minne, miste öronenn .

Hoo szom sina vagt forszumar thå han tillsagd varder miste liiff sith vtan nåder .

Hoo szom gör vagtthen nogot hinder eller offuerwäld varj szamma szack .

Huilckin szom går med liuss eller eldh szedan vagtthen satt är, vtan han ther tiil skickat är aff Hoffuitzmännenn miste liiff siith .

Hoo szom giffuer sig j Land eller tiil annen skiip vtan Skeperens eller Hoffuitzmännens loff varj liiff szack .

Thenn ther och icke är sin Hoffuitzmann Skeppere eller then beffalningen haffuer lydig och hörig ee huar han tillskickat bliffuer ath agta och taga vara vppa, miste liiff sith .

Alle Skeppere Hoffuitzmenn skola vara Ameralenn hörüge och lyduge, och ingen ting foretaga vtann hans rådth och szamtycke, then ther emot gör bliffue Herrens Förrädere .

Ey heller skal Ameralen nogon ting foretaga eller bedriffua, thet them allom magt påligger vtan Hoffuitzmännens och Skepparens alles theris rådth och szamtyckie på thet all ting må endretteliga foretagas .

Skole och alle huar viid siit namn szom jnne vm bordz ära, vare forplictige ath hielpe Bysseskytterne med Skyttet när behoff görs, och them tilszeyandis varder, then thet ey gör bliffue kastat vth vm bordh .

Skole alle Byszeskytter haffua granna agt och tiilszyen på kruth loed Skyttet, och huad ther tiilhörer,

Skeer och nogon skada for theris forszumelsze, Eller the icke göra theras besta for Fienderne szom them bör, straffas thå vid Halsseenn vtan alla nådher .

Jngen skal skiuta med rör hakar etc jnne vm bordz, vtan Höffuitzmännens loff, then thet gör kastes j szionn .

Skal och ingen dyrffuas tiil ath forföra sig på then annen anten med ord tall eller gerninger ther myterij tuijst eller twedregt aff vpuexa kunde, vtan thenn ther haffuer nogot skylla then annenn, skee in for hans Hoffuitzman och sittiede räth, kan then, eller huadh helst thet vara kan, icke stillas twem eller flerom emellom, thå stelles borghenn på både szijdor, tiil tess the komma hiit tiil Sverige, Huilckin szom szijdhan her vtloffuer forgriiper eller forförer sig j tretto på then annenn vari sig Ryttere Landzknecte eller Båtzmann, straffes vid halszen vtan alle nåder, szom then ther twist och twedregt vpueckia viil .

Alla szaker szom skee eller henda kunna jnnan skipzbord, rettes och ranszakas thom emellom jn for Hoffuitzmännenn, och haffue jngen vold at appellerat vnder nogot annet Regimente, kann thet ey them emellom forsljitas thå skiutes in for offuerste Ameralen och alle Hoffuitzmenn och Skeppere epter szom szaken victig är, Och for them skola all ärender szom jnnan skepzbordz skee, forsljitas och vtrettas .

Huilckin szom fånytteliga förödher forspiller eller vtkastar herrans kost, öll, bröd, Fettalie vari sig mera tiil vatn eller Landh och varder ther med fullom skälom beslagen, kastes iij reszor j siön vtan alla nådher, eller settis j Bulthenn och äte vathen och brödh j iij daga .

Then ther och puckar eller offuerfaller Skaffaren Kockenn Källareszwennenn eller andre Beffalningzmenn for Herrans kost, kastes j szion vnder Kölen, Dog skole Hoffuitzmennenne haffua vpszeende på med them, ath thet schäliga vtspijsas .

(Mars och April.)

Till meniga riket om en penningehjelp till kriget emot Lübeckarne m. fl.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 174.

Skreffz kringom menige Riigit epter thet szätt szom Her epter Fölgier vm enn Penninge Hielp.

Wij Gustaff etc Helsse ider oss Elskelige Dandemenn alle Cronones skatskyllige bönder och menige almuge szom byggia och boo j N: Euinnerliga med gudh, Käre Dandemenn szom ether vtan tuilff alle vell vitterligt är, Huickeledis szedhan then vmilde Konnung Christiernn, aff tesse Riger (med szå szwär bekostnat tunge och vedermödo) foriaget och fordriffuen bleff, Haffue sig monga hans wenner och tiilhielpere (szom gerne hade velat haffue honom tiil Regimentet igen) kastad sig vp, stundom her j Riigit stundom j Danmarck och stundom j Norige, medt monge Fientlige och Forrätlige handlinger på szame Konnung Christierns vegna och hans besthe, Endog wij (tess loff gud warj) ther szå nöge på acgthet haffwe, ath the icke haffue fåt främiet theris onde sinne och mennung, Ther vppå wij kostat haffue enn oszäylik szumma gull, och peninga, For thet myckne främande krigzfolck skull, både rytther och kneckter, szom wij for szamma orszack skull altid haffua varet nödgat ath holla, szå frampt riigit icke skulle komma vnder hans Tyraunij och vchristelige Regimente igenn, Tesligis formoder oss atj Dandemenn och well hört och sport haffue, huickeledis the Lubske haffue och tagit sig eth megtigt vbestond fore, på szame Konnung Christierns vegna, jcke allenast emot oss eller thetta Fatige Riige, vtan jemwell emoth Danmarckz Riige, och vor käre Her Swåger Hogborne Furste Hertug Christiann Och hans Fursthendome Landthoholsthenn,

Ther szamme Konung Christiernn sitter än nu j Fengilsze, Och fulle the Lubske j then agt och menung j hans Landh, ath the ville forlossa szamme Konung Christiernn vtaff siit Fengisle (!), Och komma szå homom oss och tesse trij Riiger på Halszen igenn, på thet the genom homom plat j grunden forderffue kunde tesse iij Riiger, Sedann the ingen framgong finge ther j Fursthendomet, Hade the sina hemlige stemplann med nogre vtaff the faste Städer j Danmarck szom äre Malmö och Kobnhaffnn, szå ath när the j fiordh tiit kommo, stode szamme städer them aldelis vpne, Och finge them jn på Konung Christierns vegna, vtan alth motstond eller szwerdzslag, och fullo szå szamme Kiöbstäder j frå then gode Herre Hertug Christiann och then gode Herris och Furstis Konnung Frederickz szonn, Huilken the tilforende keest korat och vthualdt haffue for theris Herre och Konnung, Huilken gode Herre och haffuer eskiat och begärat hielp och tröst vtaff oss, emot szame beggis våre hedzske Fiender Szå wette j och vell sielffue Dandemenn ath all then stund for:ne Högboren Furste Konnung Frederyck liffde och hade Regimenthet j Danmarck, thå stod wäll rigerne emellom szå ath then ene Riigisens jnbyggere motte fara tiil then annen köbzslaga handle och vandle huar med annenn szom venner och gode grannar, Och tyktis oss Forthenskul fast bätre och nytteligere vara, ath möte vore Fiender szom szå dråpeligen eptertrengte och åstunde tesse rigers euige schada och forderff for en anners döör, än for vor egne,

Szom oss inthet tuiler j Dandemenn ytterligere sielffue bezinna kunne, och endels forsögt haffue Huarfore wij och haffue skicket vort krigzfolck jn j Danmarck emot szådanna alles vores hedzske Fiender, och haffue the Gud tess loff giort thom ther stort niderlagh szom j alle nog hördt och spor dt och endelz szeet haffue, Szå nödgas wij än nu for szame szack skuld,

ath holla eth szwärt tall krigzfolck både Rytther och knecte tiil Land och vathen, tiil ath beskyde och beskerme thetta Fatige Riige och oss alle for szamme Konung Christiernn och hans anhang, Ther wij och haffue kostad vppå, och ännu dagliga koste szwåra peninger Och än nu ytermere tiilstunde viil, Huilckit wij jngelunde formegte ath vppeholle vtaff Cronones rånthe eller rättighet, med minne wij ther tiil åthniutendis varde eders och then menige mans hielp kringom hele Riigit Huarfore bede och råde wij ider Dandemenn alle, atj forst betencke och beszinne vele, huru ochristelige och vbarmhertelige szamme Konnungh Christiern sig skickede medhan Regimenthet var j hans hender, och huru han sig nu ytermere skicke skulle, huar Regimenthet komme i hans hender igenn, Tesligis huru mong erlig mandz liifflåt j swärt gull och peninger thet kosted haffuer, for än szamme Konnung Christiernn foriaget bleff Tesligis huad szwår tunge then menige mann vdj andre framlidhne herres och Furstis tiidher hafft haffue, med många szwore vtreszor, emot Rikisens Fiender szom skedde for Vardberg Jtem på Tiffwedhen, på Holleweden, vid Vpszala och annerstadz, ther then menige mann skulle gå frå theris hustru, barnn, huss, hemman och alth thet the åtte, kunne the Lichuel föga ting vtretta när the framkomme, Forszumede theris arbethe Ååker och Eng och annet theris gagnn hema, för Huilckin tunge haffue wij (szedan Regimenthet kom j våre hender) frelst och friet ider, icke veliendis betunge ider med nogre vtreszor vtan haffue j then stadh fåt oss fremande krigzfolck, szom Riigit kunne yttermere vara tiil bestondh, och the szom vane äre, och alle theris dagar haffue vmgåt med krig och örlig, Är forthenskul vor villie och begären atj Dandemenn alle vele med thet snareste fortenckte vara tiil ath komma oss tiil vndsethning på Riigisens vegna med en mögelig

hielp, szom är, huar skattabonde xij öre och huar Landbo j marck ortuger vel xx skjllinger, Och forhoppes ati Dandemenn oss szådana hielp icke vigra vele, beszynnerlige epter j tess plictuge äre, ath affwärie iders och menige rigisens schada och forderff, szom thet clarlige nog vttryckis j Laghboken j Konungz Balckenn At när vtländzsker här vil Landet härre, eller jndlensk här sig emot konungen vpszetter, thå skal then menige mann plictig vara ath hielpe ther tiil epter theris ytterste magt och formoge, Szå behöffue j Dandemenn icke heller twile, ath huar then gode herre Hertug Christiann vår käre Swåger, och andre flere Herrer och Furster icke stode oss szå mannelige bij, och finge the Lubske szå mygit taga tiil vara på thenn sidhe szom the nu göre, Thå skulle wij visseliga formode oss szamme Konnung Christierns partij hiit jn for våra dör, Huarföre bedie och begäre wij atj dandemenn szådana dråplig legenhet szom nu för honden är, anszee vele, och icke lathe thet minste briste, kenne gud epter vår ytterste magt och formuge vele wij gerne göre vort ther tiil, med Liiff och magt, thet beste gud giffuer oss nåden tiil, Käre Dandemenn, later ider finnes veluillige, szom wij betro ider vm, och aller störste magt på ligger Eder her medth gud beffalendis Aff Vadstena aff Linkopung aff Grimffzholm och aff Stochholm .

Stockholm den 5 Maji.

Till danska riksråden i Skåne om svenska flottans utlöpande; saknade underrättelser från Danmark, m. m.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 176. — Förut tryckt af Paludan-Müller, I. c. 398.

Tiil Danmarckz Riigis Råd i Schonæ Aff
Stocholm 5 Majj

War szynnerlig etc Verdig Fader Strenge Ritther och Erlige godemenn, wij giffue ider tilkenne atuj nu vdj the Helge trefallighetz nampn haffue latid vor skiipzflotta löpe tiil sziöss jn vnder Gulland tiil Hogborne Furstis orligis skiip her Christians vtuald Konung tiil Danmarck, rät arffuing tiil Norige Hertug vdi Sleszuick Holsthen etc Vår käre Swågers, Huarfore är vor kierlig begären attj offorszumeliga vele skicke nogre visse kundskaper vm alle honde leglighet szamme skiipzflotta vnder ögonenn, beszynnerlige then ther viste giffue them got beskeid på alle ärender Tesligis huru eder godemenn syntis best och rådeligest vare, atthe sine saker och anslager foretage skule, ther nogot gott bestond medfölgie kunde, och vm alle andre legligheter, ther the sig epter retta kunne, J wette dog vell sielffue atuj icke haffue nu j long tiid fåt j frå ider nogra tidender eller kundskaper med idra szendebud eller breffdragere, vtan alleneste thet ringe szom wij egenom våre egne kundskaper haffue kunnet forfare, huickit oss är endelz ganska sielsint, Epter j wel sielffwe vette huru mygit thet är ider sielffue och idert Fädernes Riige ther vm anliggendis, Huarfore råde wij ider vdj en god agt och menung, atti vele agte och beszinne eders eghen velfärdt nytto och gagnn j then motte, latandis icke thet minste briste Vtan twil är ider nog vitterligit huru mygit mann j sliig Fientlig handell bedriffue eller vpjaga kan, all then stund visse

kundskaper icke äre for honden ther the kunne stelle theris saker epter .

Käre gode Herrer vm j vele skicke nogot vist bud tiil skippen etc Szå tycktis oss likast vara ath Her Axell vgrup viile forfordrat j frå Sölffwidtzborig eller Rothneby Och szå then gijneste vägh Men huar j vele skickat tiil Calmarna Thå haffue wij budit vor Fougte tiil ath han offorszumeliga skall forskyndat tiil Skippenn .

Yttermere haffue wij forståt ati gode Herrer begärandis äre, atuj forskynda nogot krut nidh åth Lägret etc Szå giffue wij ider godemenn sielffue tiil ath besinne, hurulunde thet oss mogeligit vara kan, ath forszöria szådana Läger med krut och vtrusta slig en veldig skipzflotta, szom wij nu giort haffua, ther wij och haffue latid komma en megtig hoop krut vpå, Therefore godemenn måj ther vm vara fortencckte, och forskaffe them szå mygit kruth the betörffue j Lägret, Aff oss behöffue J jnthet kruth formode, thy wij haffue ther icke empne vppå, jcke heller kunne wij szå forblotta oss, atuj skulle sielffue bliffue nöd stelthe Valeatis

Verdigiste Fader Streng Ritthere och Erlige godemenn Danmarckz Riigis Råd j Schonæ vore gode venner Gunsteligen

Stockholm den 5 Maji.

Till Severin Kiil m. fl. svenske höfvidsmän i Skåne om förbättrad bemanning af flottan, m. m.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 177.

Tiil Söffuerin Kiil etc Aff Stocholm 5 Majj

Vår szynnerlig etc Forundrar oss endelz Söffuerin Arffuid Peder och Nils, huj J bestelle thet szå, ath the besta kneckter både Tydzske och Swenske skulle bliffua ther quarre j Lund, the ther hade the besta värrior och

aldra best vtrustade vore, Huilckit oss är föga tiil profidit, anszeendis huru mygit oss och Swerigis Riige vm thenne skipzflotta anliggendis är, Huilkin wij nu szå tappert vtrustad haffue både med szwärt skyt, krut, Loed, Fettalie och all annen krigzgscheffte, Och nu latid vdi the Helge trefallighetz namn löpa tiil sziös vnder Gulland tiil Hogborne Furstis orligis skiip Her Christians, vthuald konung tiil Danmarck etc vore käre Swågers, Therefore hade wij ju formodet atj thet skulle yttermere lagt haffue på sinnet, och szå rådslagith atuj hade kunnet fåt thet besta folckit vp, Huarfore synes oss än nu vara rådeligit, atj ville fortенckte vara, när skippen komme nogot nämbre tidt j szundet, atj thå kunne finne råd h på nogon beleglig stedh ath skicke tiil them med båter, skutor eller huru j kunne nogot mera vtrustad Folck, beszynnerliga the szom vane äre tiil sziös, Och legger ider all flijdt och vin vm ath forfara och skicka szamme Flotta vnder ögonen gode kundskaper, ther the sig epter rette kunne vm alle honde leygligheter, agtandis thet szå atte icke bliffua forförde på fliskbancken(!) ther ligger stor magt vppå, epter j vell sielffue vette ath på szamme flotta henger menige Swerigis Riigis velfärdt vppå, Och szeer tiil atj icke late ider alt formygit ledhe vtaff the Danske, vtan tencker sielffue nogot med tiil, ath forfare szanne och visze kundskaper, Dog twiffler oss inthet the Danske vette väl alle honde visse tidender och kundskaper när the mann ville vplated, men the hollet szå forborget for oss och ider, ath mann ingen szanning kann få ath vette, liche szom thet gulle thom inthet szå högt szom ider eller oss, Therefore lager thet szå ati stedze haffue idre eghne bud vthe ath forfara vm alle kundskaper, Yttermere szom j begäre atuj ville forskynda kruth tiil Lägret etc vt in superioribus, Valeatis

Stockholm den 12 Maji.

*Till hr Birger Nielsson om inläggande af garnison i
Nylödöse, m. m.*

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 177 v.

Tiil Her B[i]rge Nilsson Aff Stocholm 12 Majj

Var szynnerlig etc Käre Her Birge szom wij for
nagon tiid szedan screffue eder tiil, atj och menige
Frelssit j Vestergötland ville draga jn j Nylödisse ath
tilhjelpe beskydde och beskerme then Stadh och Landz-
ende etc Szå är thet än nu vor villie och begären atj
thet ingelunde forszume vele, szom j sielffue vette magt
vppå ligger, Her vancker ryckte nog ath Marcus meyer
vnszeijer Lödisse och then Landzende med magt, Ther-
fore är på tiidhen, ath haffua grant vpszeende på brädit
med, Och haffue wij scriffuit Söffuerin Kiil tiil ath
han offorszumeliga skal szenda tiil Lödisse 1° hesta Och
ther tiil szå mygit fottfolck, szå forssee wij oss atj
kunne well forszwara then Landzenda for then forrädere
Hoop Ytterligere käre Her Birge epter thet en part
aff the Lödisse Borgare äre eth sielsint och lössagtigt
partij Och vette wij icke forthenskul fulleligen huru
högt wij them j slig handell, szom nu på färde är,
betro skole Huarfore är vor villie och begären ati vele
haffue eth got vpszeende på, med thom, giffue them
the beste ord i lärdt haffue, szå ati kunne holle them
veluillige, ee huru mera kan gå, ther ligger nu magt
vppå, Käre Her Birge later icke alleneste agte på
then Stadh och slott vtan jemwell på Kind Marck och
thet sträthet, vth med Landmerckit, Och huar j kunne
bekomme ath göre the Vardbergz borgare eller Marcus
Mey:[er] nogot affbruck, ther vinlegger ider vm, Dog
szå atj szee ider vijszliga fore atj icke bliffue forrädde
eller forde på fliskbancken(!) Valeatis .

(Stockholm) den 12 Maji.

Till borgmästare och råd i Nylödöse om den af dem utrustade boyorten, gården till örlogsskeppens bespisning, m. m.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 178.

Tiil Borgmestere ock Råd etc vdi Nylödisze
vt Supra Datis [12 Majj]

Vår gunst etc Käre Dandemenn wij betacke ider gerne for all veluillighet szom j oss stedze beuist haffue och szynnerligen for thet j haffue vinlagt ider ath vtrusta then Boyart, Huilckit wij eder altiit thiil thet beste betencke vele, Forszeendis oss, vtan tuiffli attj her epter szom tilforende göre thet beste, och sielffue tiilhielpe ath affwärie iders egin schada och forderff huar vmtrenger Ytterligere käre Dandemenn szom j beröre j eders scriffuelsze vm then gerd ther är j komin, vm j med henne eder nogot beffatthe skole, tiil ath vtfettalie vore Orligis skiib med, huar behoff giordis etc Szå måj vette, atuj icke vdi noger anner agt och menung haffue latid tilhopa kommit szamme Gerd vtan tiil at bespijse skippen med, ther j och vell må bruge henne tiil när vmtrenger, Dog atuj kunne få ther en god redelig beskeidt vpå huart hon bliffuer Framdelis vm thet skiip szom j beclaga ider icke haffue magt ath vtruste, Szå äre wij ther vm tilfriidz ath thet bliffuer tilbage, på thet j tess veluilligere vele tilhielpe ath göre Marcus Meyer, Vardbergz borgare och flere aff thet partij affbruck och niderlag huar j kunne och formåge och befeste och forsuara eder Stadh thet ytterste j kunne Valeatis

Stockholm den 13 Maji.

*Till Måns Svensson, Peder Skram, Henrik Rosencrantz,
m. fl. om det tillämnade sjötåget, m. m.*

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 178 v. — Förut tryckt af Paludan-Müller, l. c. fol. 403.

Tiil Måns Swenszon och Peder Schram Aff
Stocholm 13 Maij, Medt Joan Scriffuere

Vår gunst etc Wij giffue ider tilkenne Måns och Peder och j godemenn flere atuj haffue fåt breff och kundskap aff Lund j frå Lägret hurulunde ther står tiil j Szundit, szom j fornimmandis varde aff tesse breff och Copier wij ider her med szende etc szå epter Fienderne liggia ther szå forstercte med then Szamszon Michell och flere szwåra skiiip, Synes oss forthenskul ingeledis rådeligit vara, ati nogreledis fordriste ider tiil ath lopa jn åth szundet forra än j komma alle j en flotta med vår kåre Swågers Hertug Christians skep, Hertugens skep aff Prutzenn Och Her Henrick Roszenkrans skeff, på thet atj kunne bliffue vedh, med forsta rycken, Huickit oss forhoppes med gudz hielp och tröst vell skeendis varder ther j alla komma j flotta tiil-szemens, ther szom aller störste magthen på ligger, Och atj vela haffua granna agt, tiil ath szee ider viiszluga fore, szå ati icke bliffue bragte på fleskbancken Tesligis atj och szå vele haffua visze kundskaper in åth Szundit förra än j ther henn in löpe huru starcke the liggia ther, huad heller the nu i medell tiid forskringra (!) sig, eller och bliffua forstergte, ther [the] szå vorde forskingred eller skilde åth, vore thå på tijden szökia them, ther j foruiste ider fordell, Huilckit oss hoppes j icke forszumendis varde ther tiilfellet vore, wij settie stadeliga vort hop tiil thenn alzmegtigiste gud ath ider skeer Lycke, Är och vor villie atj vele haffua rådih med Her

Henrick Rossencrans her vm huad honom szynes rådeligist vara, szå ati vele vnderuisza the andre godemenn Hoffuitzmennerne thennæ tidender atthe vette sig ther epter skicka Tesligis atthj Peder skram szee vell tiil huru thet sthår tiil på the annenn skiip vm the på ingen deell haffua nogon brist År och szå vor villie och begären athj vele vinleggia ider tiil ath forsterckia ider j szion med thet mesta sziofart folck j bekomma kunnen både Båtmenn Bysseskytter, Och ther szå fierre kommer atj skole enterterne(!) beszokia fienderne, thå må j lagat szå atj haffua thet beste och vtleste krigzfolck på ameralen the ther vitta vmgå både med skyttet och huad szom tiil tagz skall, Jtem kom her nu på(!) eth breff frå Her Tyge Krabbe, ther aff wij her med szende ider en Copia, huad tidender ther vdj är, få j och fornimme Valeatis .

Jtem skreff[z] Her Henrick Rossencrans tiil szamma Meningen szom Forschriffuit står,

Stockholm den 13 Maji.

Till Måns Svensson ytterligare om sjötåget, m. m.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 179 v.

Tiil Måns Swenszon Datis vt Supra [Stockholm 13 Majj]

Vår gunst etc Tu varder vell fornimmandis Måns aff tesse breff och Copier wij ider nu szende (szom komme nu j dag j frå Lund) huru mong skiip ther liggia vdj szundet med szamson och Micheel, Szå epter the liggia ther szå megtige och bemannade Szynes och ingeledis rådeligit vara atti fordriste ider tiil ath löpa med våre skiip åth szundit förra än the komma alla j en flotta både Hertugens aff Prutzenns Hertug Christians Och Her Henrickz skeep på thet j med en ryck motte

få szundet jn, och bliffua them offuermegtige, ellies huar thet icke skeer, och the bliffua meer forsterckte och få szundit jn, bliffua the värre szedan vederfås Thy ligger alssom storste magt vppå, attu szeer tig wijszliga fore, ath vår skeep icke bliffue forbragte for än the komma all j een Flotta, szedan hoppes oss tiil then alzmegtigiste gudh, atj vell bestå them, Tu kan vel sielff tenckia ath ther szå hende (thet gud forbiude) ath vår skipzflotta komme nogot vidh, huad trost kunde wij thå göre Hertug Christiann, allt hans meste hop är vm vår skeep Och vtan twiffl ther nogre våre szom oss icke mena eller Hertug Christian goth aff Hiertat, szee the helst och arbeta ther vm, ath vår skeep kunne bliffua forst nederlagd, szedan mena the haffua goth spella med Honom och oss, Dog hoppes oss nest gudz hielp, ath när alle tesse forbede Flottar komma j hoop med våre skip, bliffue j vell szå megtige atthj bliffua bij och bestå Fienderne j sziön ee huar j komme Therfore leg tig all flijt och vin vm, ath Haffua visze kundskaper vthe, både tiil Leygret szynnerliga tiill Soffuerin Kiill Peder Swenske, och jn j szundet, attj kunde granneliga få vetta huru starcke the liggia j szundet, eller vm the haffua forskingrad sig, Ther szå vore, atj thå toge ramit tiil vare, och komme mellom koo och kirkegård med them, Offuer alth foruara tig vell for falske kundzskaper attj icke varda forförde Man kann icke än tiil fullo forstådh, vm the Danske ära heller nu än för, alle ther the szynes, ther må tu tenckia tiill, Mann szeer jngen lenger, än tiil tenderne, Leg tiig och vin vm ath forsterckia ider j sziön, med alth thet sziöfarit folck tu bekomma kan, szå ath när szå fiärre kommer, atthi skole entterne szökia eller borde med Fienderne, attu thå haffuer thet besta vthlesta folck szom vetta skicka sig med folckit Tig her med etc

Kalffwenn

Skalt tu vetta Måns ath szedan thetta breff var skriffuit kom her Tidender j frå Findland szom tu fornimmandis varder vtaff thenne Copie aff Her Erick Flemmingz breff Och huar tu forfara kunde ath offuermagthen komme, Och thet iu endeliga ville gella Finland tiil, szåge wij thå gerna ath them kunde skee vndtsethning j frå ider, szå attj mann komme kunde mellam koo och kyrkegård med them, atte icke aldellis kunne komme snackfrij thedan, Tesligis tyckis oss rådeligit vara att icke lупpo her vtaff Östersziönn, met minne, eller for än j foruette ether granneligen, ath her icke bliffuer bringet noghen rijgheer jn på riigit, ther ligger och stoor magt vppå, Szeer ether i alla motte vijsligan fore, szom ether sielffue och menige riigit icke ringe anliggendis är Jterum valeas .

Stockholm den 13 Maji.

Till Severin Kiil m. fl. om åtskilliga ämnen.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 181.

Tiil Söffuerin Kiil Aff Stocholm 13 Maij

Wår etc wij giffue ether tilkenne Soffuerin Peder Arffuid och Nils atuj haffue fåt visze tidender j frå Lödisze, ath then Marcus Meyer later flux gå for rycte ath han med hans medthengere viil arga jnd på Elffzborigz län och Lödisze Stadt, haffuer han och tesligis två Jagter löpandis aff och tiil, vtan for Elffzborigz skäär, etc Szå epter slige forrätlige handlinger szom han nu bedriffuit haffuer Syntis oss forthenskul best och rådeligast vare, ath j icke szå höygt agtede en anners välfärdt, ath [i] ther vtstoffuer forglöme eller settie vårt eyet j nogon fare, Är therefore wår endelig villie

och begären ath j medt thet aller förste, ee huad råd h j finne kunne, vele förordinere ther hen åth Lödise j^c hestar och eth hundradth Landzknecte beszynnerlige aff the Swenske szom quarre bliffue j Lund aff the ij Fenicker szom vpdrogo, Och må j giffue szame Resziger och kneckte i beffalning ath hielpe beskydde och beskerme Elffzborg Lödise Stad, Och icke thet allenast vtan jemwel Kindh Marck och thet stråthed vth medt Landemerckit, Szå ath then Marcus Meyer icke gåffues grimeskapthedt alt for longt, Huar szamme kneckter och nogot tilagters äre på theris szold, thå skole the få thenn redelige när the komma tiil Lödise, Haffue wij och ther vm scriffuit Her Birge nilszon tiil, ath han skall giffue [sig] vtan all forszumelsze nedt åth Lödise med then mesta magt han åstad komma kan, både aff Frälssit och Kiöpstäderna, Szå forhoppes oss ath the ju bliffue megtige nog (när then hielp kommer tiil thom j frå ider) ath forszwara then Landzenda, for thet forrädere szelskap Vijdere är wår villie och begären atj alffuerligan tiiltenceke vele ath haffua stedtze idre visze bud vthe, vm alle leylichetter och visze kundskaper, både offuer tiil Fyn, j szundet och annerstedtz, huad skiip ther liggie, huem the tilhöre, huru starcke the äre, huem ther äre Hoffuitzmenn vppå och vm alt annedt, skickendis szedann szamme kundskaper våre skiip vnder ögonen, them j kunne best afferdige frå Sölffzborg, eller frå Calmarna, Yttermere Söffuerin haffue wij forstät vt aff eders szeneste scriffuelsze ath Albrigt Peltz och flere aff the Hoffuitzmenn ville gerne vara med oss tiil orde och szamtals, huar wij perszonlige vore nogot nembre nid viid Landemerckit, Szå må j well giffue them thet fore, atuj gerne lenge szedann hade velat varit tiil ordtz med thom, och forundra eendels ath ingen aff them vill giffue szig tiill oss, eller ath minste scriffue oss tiil theris menung, Och vele wij nu for-

thenskull med thet snaresta wij kunne giffue oss nidh åth Öestergotland, tiidt the moge forskicke tiil oss anten Peltz, then Wlff Krytzer eller nogon annenn getrowen och geschicth perszon (szom vtan tuil ther finnes vell ibland) then ther kunde grunthlig berette for oss theris villie och menung och vm all anner leyligheter .

Framdelis szom j beröre i ethers scriffuelsze Soffuerin, vm kornekrut, atuj skulle forskicke ther hen, Szå giffue wij eder thet szielffue tilbeszinnendis, huad rådth wij ther tiil haffua kunne, epter wij haffue nw vtrustad en slig szwär skipzflotta, then wij haffue latid komme offuer the x eller xij lester krut vpå, Szå kunne wij icke ytterligere forblotta oss, och late oss tyckie ath wij haffua nog lenge hollit them krut vppe, både j vinters och nu j szommer, wij haffue ther ingen yttermere rådth tiill, The godemenndt ther j Schånæ måge vell her epter forskaffe them krut vm the vele, wij äre och icke pligtige ath holla them krut vppe, all thenn stund the kneckter icke äre vnder vår eedh, endog wij giffue them theris bezoldung, valeatis .

Kalffwenn

Vij giffue ether tilkenne Soffuerin atuj haffue forskicked eth stycke peninge nidh åth Leygret med thesze breffuisere Clement Scriffuere och Märthen Scriffuere, ther kneckter[ne] med lönes skole, är vår villie och begären, ath j vele anthwarda Albrickt Peltz en Summa ther vtaff szå mygit han kan forstreckie knecterne med en Månadh szold, tiil tess wij kunne skicke ther nogre godemenn nid, szom kunne holle en redelig munstring med thom, szedan skole the redeligen få, huad deell thom tiil rygge står Och måj tesligis lathe skytterne få theris valburgemesze Lönn Jterum valeatis .

Stockholm den 14 Maji.

*Till Danmarks rikets råd (i Skåne) om anskaffande af krut och om det skytt konungen för några år sedan för-
lorade i Åhus.*

Riks-Registr. F, 1531—1536, fol. 180 v.

Till Danmarcks Riigis Råd Aff Stocholm 14 Maij

Vår szynnerlig etc Världig Fader Streng Ritther och Erlige godemenn wij giffue ether tilkenne ath vår Tro mann Soffuerin Kiil och flere the Hoffuitzmenn for kneckterne haffue scriffuit oss tiil, och begäret atuj ville forskicke nogot körnekrut nedh åth Leygret etc Szå giffue wij ether godemenn sielffue tiilbetencke, hurulunde oss mogeligt är, lengre ath vppeholle thet Leyger med krut, all then stund wij haffue vtrustat slige szwäre skiip, ther wij haffue latid komme vppå offuer the x eller xij lester krut, Och kunne wij icke heller szå forblotta oss, ath våre Slot Städter och Gårder motte ju foruarede bliffue, Forszeendis oss atth jngen godh Mann oss thet fortienckie viil eller kan, Therefore bedie och formane wij ether godemenn, attj sielffue vele vare fortienkte, ath beskaffe thom krut, Her epter haffue J intit lithe på oss i then motthe, Forthy wij haffue ther icke rådth tiill, Ytterligere käre godemenn szom ether velfortiencker vm thet skyth szom for nogre åar szedan affhendede bliffue j Aåhussz, Och huru opte wij ether vm, både med bud och scriffuellser formanet haffue, atuj motte få szamme skyt igen, är ithervell vitterligt, Endog wij ther vm aff ether jngen beskeidt fåth haffue, Huarfore bedie wij ether kärligan, attj vele allfuerlige holle then godeman gamble Electo, ther tiil, atuj motte få szamme vårt skyth igen, wij haffue thet nu lenge nog vmburit Ther vtinnan gore j oss szynnerligen tiil

villie och behagh J huess motte wij kunne åter igen
beuise ether villie och venskap, finne j oss altid til-
villige och benegne Valeatis

Stockholm den 15 Maji.

*Besittningsbref för Niels Jönsson på Iggön och Löf-
grundet i Hille s:n, Gestrikland.*

Efter en afskrift i kongl. Riks-Archivet från slutet af 1500-talet. *)

Wij Gustaff medh gudz Nåde, Swerigis och Götis
Konungh Giöre witterligit att wij aff synnerlig gunst
och Nåde, haffue vndt till godo, att thenne vår vnder-
sätte Niels Jönsson må och skal behålla och besittie
ijggans och löffgrundh, epter sin fader, så lenge han
förmå, att giöre ther rätt och Rättigheet vdaff, som ther
åhrlige pleger affgå, Hwarföre kunde [o: biude] wij alle,
ehoo the helst ähre, synnerlige wore Fougter och Em-
betzmän, att the honum her emott inthett hinder eller
förfångh giöre vdj någon måtto wijdh vår ogunst,
Datum på vårt Slott Stocholm 15 Majj anno 1535 .
Vnder vårt Secret .

*) På sista sidan af arket står: Copier aff Saligh Konung Gu-
staffz och Konungh Johans Breff för Niels Jönsson på een gård
Jngan benendt i Gestrikelandh i hille Sochn Ewerdelige att be-
sittie. — Konung Johans bekräftelsebref för Per Nilsson och Erik Nilsson
å nämnda öar under skattemannarätt är dat. den 11 April 1583.

Stockholm den 18 Maji.

*Till Danmarks rikets råd i Skåne om Trued Ulfstands
hustrus arfvegods i Sverige, om konungens vid Åhus för-
lorade skytt, m. m.*

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 182.

Tiil Danmarckz Rigis Råd vdi Schåne Aff
Stoc:[holm] 18 Majj

Vår etc wärdig Fader Strenge Ritther och Erlige
godemenn wij haffue vndfongit ethers scriffuelsze sub
datis 3:a Pasche och ther vtaff fornummit ethers be-
gären och formanung, vm her Truidt Wlfftandt Hustrues
Jordegodz her vdj Sverige etc Szå endog i godemenn
sielffue vell vitte huad her Truidt i thenne forlidhne
tidhen hoss oss forskullad haffuer, och huad forplicing
han på menige Danmarckz rigis Rådز vegna, ther han
aff thom for en fulmindig szendingebud vtskickad var,
her hoss oss mett breff och Jndszegle, szamtyckte och
beleffuade, huilcked dog (gud betredt) föga hollit är,
Och late wij oss forthenskull betyckie, ath huar wij
skulle epterfölgie strengheten och rethuiszonn wore wij
honom föga plictuge, Dog lickuell på thet j måge vitte
atuj icke vele stå epter nogon godhmandz schade eller
forderff och på thet ath all ting må bliffue oss foruende
tiil thet beste, haffue wij vndt tiil godhe, ath han må
lathe kennes viid szamma godz her j Landet Dog med
szå skäll, atuj och flere godemenn her j Riigit måge och
komme tiil thet godz och eyndom szom wij haffue räth
tiill j Danmarck eller Norige Begäre wij atj godemendt
vele ther vtinnann fortencckte vara, ath giffua oss ther
eth gott szwar vpå, Tesligis vm thet skytte szom wij
miste j Ahwssz etc Ther Höygborne Furste Konnung
Frederich szaliges (!) åminnelsze, vdi then Malnöiske Herre-

dag, med breff och Jnszegle, oss igenn loffuade och tillszade, thet dog än nu icke skeedt är, Huarfore bede wij ether atuj motte få szamma skyth igenn, wij haffue thet nu lenge nog vmburit, Och ath szamme szwenske godz motte och bliffue oss Restitueredt, J huad motte wij åter kunne ware ether tiil villie och venskap, gore wij altiid gerne, valeatis

Stockholm den 18 Maji.

Till hr Trued Ulfstand, om hans hustrus jordegods i Sverige, m. m.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 182 v.

Tiil Her Truidt Datis vt Supra [Stocholm
18 Majj]

Wår etc Käre Her Truidt szom j genom ethers scriffuelse beröre vm ethers Husfrues Jordagodtz her j Swerige etc Szå vette j well sielffue huad leylichkeit nu en tiid long på färde varit haffuer, Szå haffue wij dog nu lickuell anszeedt then schade ether offuergongin är, och for wår käre Szwågers Höygborne Furstis Hertug Christians skull vndt tilgode atj måge på nogon tiid tilgörendis late kennes viid szamme godz igen, Dog med szå skäll ath J flitelige vele vindleggie ether ath beskafe oss the godtz igenn aff Her n. barn eller erffuinger, szom oss tilkommer j Halland och andre flere godemendtz godtz her j rijgit, Huar thet icke skeer, thå kunne j icke forundra, ath ethers godz bliffue än ene gongo aristerede her j Riigit Valeas .

Upsala den 23 Maji.

Bref för lagmannen i Helsingland, Måns Gadd, att njuta och bruka hälften af Backerön i Tuna socken.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 184.

På Backeröö Datis Vpsala Die Trinitatis

Wij Gustaff med gudz nåde etc Göre vitterligit atuj aff szynnerlig gunst och nåde haffue vndt och tillatid szom wij och nu mett thetta vårt vpna breff vnne och tillathe, ath thenne oss Elskelig tro vnder-szåthe Måns Gadd j Öffuerby Laghmann j Helsingland, må och skall beholla niuta och bruga helffthena vdj en öö liggiendis j Tuna soknn Benempd Backeröö mett alle the tilägor j våta och torro jntit vndan-tagandis szom szamme halffue öö tillyder Dog mett szå skäll ath han skall giffue oss ther årliga vtåff szå mygit szom godemenn aff szeye kunne ath öön gör skiell fore, Huarfore biude wij alle ee hoo the helst äre szom for våra skull vela och skola göra och lata, ath the icke i noger motte göre for:ne Måns gadd heremodt hinder eller forfong viid vår Ogunst etc .

Upsala den 23 Maji.

Öppet bref för Alfta kyrka i Helsingland på ett gods, som framlidne kyrkoherden Peder med socknemännens tillskott inköpt och till kyrkan skänkt.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 184 v. — Förut tryckt af Thyselius, Handl. t. Sv:s reform.- och kyrkohist., 2: 74.

Opit Breff for Her Erick j Alffthe på it godz benempd Hädszie Aff Vpsala vt Supra [Die Trinitatis]

Vij Gustaff etc ath the Dandemenn szom byggie och boo vdj Alffte szokenn haffue latid giffue oss tilkenne hurulunde theris gamble framlidne KierkoHerre,

Her Peder i Alffte hade mett theris tilhielp och szine afflinge peninge köfft eth Hemmann benempndt Hädszie, medt szå skiell och förordh, ath thet skulle bliffua hans Testamenthe vnder kierkian epter hans dödh, Och kierkian thet szedan til Euig tiid beholla skulle, vnder nogre Conditioner och vilckor szom Yttermere szamme Her Peder j theris messe boock haffuer bescriffua latid, Nu szedan epter szamme Her Peder dödh var, haffue hans erffuinger och tagit szamme godz från kierkian, vtan all skiäll Lagdoma, eller godemendz Ranszakan, eller tilszeyn, Huilekit oss tycker icke skiäl eller räth vara, Huar fore haffue wij aff szynnerlig gunst och nåde vndt tilgodhe ath szamme godtz Hesszne skall bliffue beliggendis vnder Alffte kierkie, szom thet giffuit är, beszynnerlige szå lenge szamme Her Peders arffuinger kunne framkomme for oss med nogon annenn skiäll, än the än nu haffth haffua, Huarfore forbiude wij alle szynnerlige for:ne Her Peders arffuinger, ath the icke vdj nogon motto göre her emodt hinder eller forfong viid vora ogunste Datis vt Supra

Upsala den 23 Maji.

Till rikets råd att de utrusta sina skepp.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 195.

Jtem tiil Riikisens råd att the äre forthenckte att Ruste vtt theris Skiip mett Folk fettalie och hwad annen deel ther tilhörer Skytt wele wij vnszätie idher szaa mykyt wij vmbera kunne dog vppa någon god forsächring oc widerlag krut haffue wij icke rådt tiil Och atj godemen giffue ider emott oss tiil westerårs szaa kunne wij ytterligare handla mett ider om alla ärender, Datum vpsale Die Trinitatis

Upsala den 23 Maji.

Pass för Sven Törilsson, fru Elsas fogde på Ljungby.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 195.

Jtem breff for Swen Törilson Fru elszas Fogte på Liungby, må och skal vbehindrat fara her om kring J Riikit hoss hennes Landbor och kreffuia hennes affrat vtt Datum vpsale Trinitatis

Upsala den 26 Maji.

Till Severin Kiil om de främmande knektarnes besoldning, m. m.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 183.

Tiil Söffuerin Kiill Aff Vpszala 26 Majj

Wår etc wij giffue ether tilkenne Söffuerin the Landzknecters Ameszater Cleue Enderlin Fenrick och then Feltweybell, Och haffue nu varit her hoss oss och beretted for oss huad thom beffaled var, Szå blandh annad haffue wij forhandledt mett thom vm theris beszoldung, Och epter szom Höygborne Furste Hertug Christiann haffuer oss scriffteligenn tilkenne giffuit, ath hans kierlighet haffuer icke giffuit thom mere, än tiil x marc dansca for en måned szold, Szå haffue tesze Ameszater och latid oss forstå ath kneckterne skole ther medt well wara till friidtz, när the mann få thet mynt thom behager, och beszynnerlige szådant szom Hertug Christian thom giffuit haffuer Och haffue wij forthenskull for nogon tiid szedann forskicked en szumma szölfklippinger tiidt nijd, medt en hoop anned mynt vnder then Danske stempell szom Clemet Scriffuere forde nidh, aff huilekit mynt j måge late kneckterne få theris

beszoldung, Men the Jachimsdaler szom i haffue, må j skoone och spare thet beste j kunne, Dog äre wij til friidz ath then Albricht Peltz och flere aff the Hoffuitzmenn och beffelless Lyde få halffua theris beszoldung medt Jachimszdaler epter thet vârd szom j scriffue iiij for v gyllene beszynnerlige thenno reszo, men thet wij framdelis skulle giffue them vth for szâ ringe verdh, äre wij icke tilsinnes Then annen halff beszoldung måj late giffue them aff annedt mynt, forszee wij oss the skole ware ther well tilfriidz medt, Käre Söffuerin görer väll och lager thet szâ ath kneckterne kunde ju bliffue stelte tiil friidz ther ligger stor magt vppå .

Jtem ath the klippinger giffues vth for ij marc dansca stycket, Och thet mynt szom slagit är epter thenn Danske stempell for iiij skyllinger stycket .

Kalffwenn

Käre Söffwerin wij forskicke ether eth breff tilhonde szom Jonn Olsson och Christoffer anderszon haffua skole, Hwar Vobiscer och Ask van werden tilstädis äre, måj antwardat thom atthe föredt vtöffuer medt szig, och late Christoffer fåt, men äre the theris kosse, thå måj finne Râdh med en viss karll ath skickadt tiil thom szâ ath szamme breff kunde väll framkoma .

Upsala den 26 Maji.

Till svenska sändebuden i Danmark Jon Olsson och Christopher Andersson om det svar konungen lemnat de danska sändebuden Vobisser och Ask von Werden, om pant för konung Gustafs försträckningar till konung Christian, m. m.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 183 v.

Tiil Jon olszon och Christoffer anderszon
Ex vpsala vt Supra [26 Maji]

Vår szynnerlig etc wij giffue ether tilkenne Jon och Christoffer, ath Hogborne Furstis Her Christians vthuald konnung tiil Danmarck Hertug vdj Schleszuyck etc wår kiere Swagers Fulmindige szendebudt, Vobisser och Ask van wårdhenn haffue nu varit her hoss oss, och fát endelig abskeidt på the verffue och beffalninger thom medtgiffne vore, aff huilkit abskeidt wij szende ether her innelygt Copier vtaff, ther J ether epter rette kunne Och haffue wij nu åter forstregt for:de Högborne Furste wår kiere Swåger en Summa Sölff, Och szom j well vitte, holle [wij] hans kerlighet tesligis tilgodho eth szwårt tall krigzfolck j Schåne, Huarfore är wår willie och begären, atj flitelige vele vinleggie ether, ath fly oss ther vpå, och på thet wij tilforende hans K:et forstregt och vndsat haffue, en tilbörlig och godh forwaring, mett Gutlandh och nogre orthland j Norige szom äre Jempteland och Vijken, Tesligist atuj och motte och forszäcrede bliffue vtåff for:ne wår kiere Swåger, vm slig hielp, trost, bestond och vndsethning, hwar (gud forbiude) oss vmtrengde, och ath hans kierlighet icke j nogon motte vill forlate oss eller vort Riige, ee huad vpå komma kunde, anszeendis atuj i alle motte haffue varidt hans K:et tiil hielp tröst och

vndsethning epter vår ytterste formåge, szom wij och än nu gerne göre vele, när wij oss fulleligann forwette, ath oss motte thet szamma viderfares igenn, Jder her mett Gud befallendis Datis vt Supra .

(Wäsby?) den 28 Maji.

Till hr Ivar Fleming om förhållandet till staden Danzig, dess fordringar, m. m.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 185.

Tiil Her Jffwer Flem:[ing] Aff [Wäes?]by 28 Majj

Vår szynnerlig etc Wij giffue ether tilkenne her Jffwar atuj haffue fåt theris scriffuelsze vann Dantzike, aff huilka mann formerckie kan ath theris menung är vm thet preuilegium the en tiid long hafft haffua her j Riigit ath thet skulle jndrymes them, ther the begära enkiende szwar vpå, Szå vette j wäll huad skada både wij och Riigit ther aff hafft haffua for szådana velckor och preuilegium the j szå mong år brukad haffua her j Riigit, thet oss icke står lenger til lijdh, Och var thet then storsta vnduille oss och the Lubsche kom emellom for the szama vlidelige och skadelige preuilegier skull, Dog haffua the Lubsche hafft them aldellis fordolde och forborgade for the Dantziker, tiil tess wij [bleffue] veens med them, Sedann haffua the latidh szamma preuilegium kundgiort for the Dantziker, på thet the kunna draga them jnd mett szig, Therefore ligger magt vpo ath her tencktis tiil, huad szeth mann finna kan, tiil ath vndskylla szådana theris begäre, ath thet ingelunde jndrymes them thet szom skadeligest bliffuer oss och Riigena, Wij befructa ath szaken szå lenge forhalas och våldgiffs ath thet viil thå lyctas ther medt ath the giffua sig in tiil Hertugen aff Preutzenn ther vm dog vore lickuel best rådeligest ath man kunde stella the

Dansker tiil friidtz, ther j alla szom tilstedis äre vele haffua rådih tilhopa ther vm, vele wij och forthenskul atj vele handla med Doctor Johann Renneychio, huad honom synes, szå ath ther kunde finnas medell, på thet ath szamma Preuilegium ingeledis inrymdis them, Och szyntis oss forthenskull rådeligit vara atuj scriffue Hertugen tiil, szå ath huar han fornummo, ath the enkede stå ther epter, ath mann thet ickie giorde, epter thet ville vara oss och Riigena tiil szådana dråplig schada och forderff Thy wij äre aldrig tilszinnas ath lijda eller tilstädia them eller nogon thet szom vårt Fädernes Riige skal komma tiil schada och euig nogdell, vtan vele heller våga ther vtloffuer huad dell gud oss forwnt haffuer Och szende wij eder szamma breff the Dantziker oss tilscriffuit haffua, szå och en heel hoop breff her kommo j nath medt Jörgen Stalmester jfrå Preutzenn, Huilckit j måge anthwarda Doctor Johann, och ath både han och J mett flere godemenn aff rådit szom ther tiilståde ära, rådandis huar viid annan, huad ther tiil szwaras skall, och ath han szedan vill begynna Concepera ther vppå, både tiil Hertugenn aff Prutzenn och the vann Dantzike, atuj icke kunne jndryma them thet Preuilegium, epter thet är Riigena tiil szådana dråplig schada och forderff, Thet oss forhoppes the icke medt nogon skiäll begära kunne, Dog szåge wij gerna ath the bliffue stelte tiil friidz ee genom huad szät eller medell thet skee kunde, Schole i och vetta ath vdj thenna Ask äre nogre breff szom Hertugenn aff Preutzen oss szendt haffuer, ther aff mann merkia kann, Huad gott the Lubske mena, och begärer hann atuj skulle lata excopiera them, och lathe honom szedann få them all igenn Therefore må j bidia then Doctor Johann ath han viil lata vtcopiera them och haffua them vdj en hoop våthskijlt, Tesligis må och thet Gröningers skiip skyndas szin koss offor-

töffuat, Dog ath ther kommer icke flere vppå, än szom thet folgde hiidt, Vm thet clede wij beholle aff szamme skiip, måj giffua Doctorj Johann tilkenne, atuj haffue nogot Jernn liggandis j Dantzike thet wij vele giffua j szamma bettalning, huad thet icke recker, szå wele wij vell finna råd h tijl ath förnöya then thet tiilhörer, när wij mann få vetta kiöpit, Kunne wij bliffua them ellies väll quitte Valeatis .

Wäsby den 2 Junii.

Till Gudmund Svensson om utrustningen af ytterligare örlogsskepp, m. fl. föreskrifter.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 186.

Tiil Germund Suensson Aff Vässzby, secunda Junij

Vår etc Szom tu scriffuer germund vm Jagterne äre endels til rede giorde, Szå är thet än nu vår endelig villie attu beffliter tig j alle motto ath szamme Jagter motte med thet aller snarest bliffue tilrede, szynnerlige boyartthen, Swarteperssen och Anders vesgötis mersze Jagt Tesligis Riigisens råd z skiip atthet och kunde komma j flotta med the andra, ther leg tig all flijt och vin vm, szå attu haffuer them formannte atthe holle vppa och göre siit skiip rede, med thet aller snarest Men huar thet icke bliffuer szå sznart tilredho szom the andre våre eygne Jagter, thå är thet inthet behoff ath våre thöffua ther nogot epter, vtan lath löpa them aff, och jnd vnder Guthlandt, szedan vth med then Liffleske sziidhonn och j moeszundh, eller huar szom helst the kunna vette beste leygligheter tiil, ther the kunna rama vårt besta mett Fienderne och vara j wagh for them, på thet Reffuelske Riigerske och

Danske farwathnet, vtan tuilff the komma vell tiil venningx met them, szå ath thet kan lösa omaket, och skola the icke taga nogot på the Danskers eller Reffuelskis Strömer, Ytterligere är och wår villie attw tencker tiil j tiid ath late bryggia och baka, Thy mann moste tenckia tiill med tiidhen, ath skippen icke begynnar fattis fettalie, vm the bliffua lenge vthe, och forthenskul göris behoff ath szådant bestelttis in åth Calmarna Sundh, Tesligis attu haffuer tit visse budt nid tiil Calmarna med thetta breff wij tig tilhonde skicke tiil Jöns Nilsson, atuj kunne få vetta huad han besteller, Och vm han haffuer nogot bruggit och bakad tiil skipens behoff, eller huad leygligheter ther nidre på färde äre, atuj offorszumeliga kunne få visze tidender tilbage igen, Tesligis är och wår villie attu plat ingen städer vth aff thet Tydske packet anten en eller annen vtan the allena på thet Gröningers skippit tilhörer, szom wij och tilforende tig ther vm tilscreffue, ey heller nogon vtan the ther faste borgare eller swenske äre, them må tu vell lata löpa nogra iij eller iiij skuthor åth Reffle och än nogre åth Könszberg the szom vela våga sig, Dog med szå skiäll atthe taga ii eller iij lester Jern aff vårt godtz in med szig, ther the kunna skaffa ossz bly, krut och szaltpetter j Landit före igen, thy tu vest well atuj haffue thet storliga behoff, Lickuell lagat szå ath icke monga vettat atuj skippe nogot szådant godtz vth, Thetta ingelunda forszuma Valeas .

Wäsby den 4 Junii.

Till Germund Svensson om anskaffande af öl och bröd till flottan samt flere bösseskyttar till stora krafvelen, m. m.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 195.

Jtem tiil G[e]rmond Suenson att honnom szendis then Copie aff thet breff szom Jon Scriffuere forde mett szeg ifrå Flottann szom kom frann Måns szwenson och Peder Schram ther aff fornimmer han wel hwad breck är både om ööl och Brödh, och är forderffuet for them j Siön wiid en xx eller xxx lester öll och en heel hop mett bröd forty thet war illa torkad, att hann råder bötter paa szådant, och att han skicker nid tiil Kalmarna Sund thenn meste fetalie hann kan affstad komma Och att Fogterne äre tilscrifne att forsckie tiil Stocholm thet mesta ööl och Skipz Bröd the kunne affstad komma Tesligest att hann thenker tiil att ther kunne komma Flere Bysseskytter jn på thenn Stora Kraffuelen Dog slotthet welbewaradh, actendis thes- ligest på klinkebondit, the må wel staa vtthe szom jn- thet haffua göre på Slottet Jtem att hann och lather skynde vtt the Jachter och Riikisens rådz Skip mett thet snaraste, ther äre vtlöpne jfraa Lybke iiij eller v kofarter, en Jagt mett szom skal forszuara them j Siönn Huilke actha szeg tiil Reffle etc Therefore wore gott att wore skip kunne komma emellam koo och kirkegård mett them Och haffue wij forstatt ther är en hop mett Finske knaper på szamma skip szom redde äre, wåre gott att thet packet wore heme, och bemannet mett wårt äyget Folck jgen, Tesligest måtte the och wette hwad Lönsszn(!) hele flottan hade theris Lösn är nu anner- lunda förwandlad än hon senesth war och att then Nye- boyerten kommer vtt mett och forszökis om han wiil

wara bettra beszegld nu än tilförenne wore hann icke bättre måtte han dog bliffua hema, och att Lösnen icke androm kommer j hender vtan Hoffuidzmennen Datis pa Wesby 4:a Junij

Stockholm den 9 Junii.

Till hr Birger Nielsson om Varbergs borgares infall öfver svenska gränsen, om samlande af frälset för att möta desamma, m. m.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 186 v.

Tiil Her Byrge nilsson Aff Stocholm 9:a Junij

Vår szynnerlig etc wij giffue ether tiilkenne her Byrge ath oss är kundgiort hurulunde the Vardbergz Borgare skicka szig och haffua skinnadt nogre kyrkior och bönder ther nidre viid Landemerckit etc Huickit oss föga well behager och forundra storliga huj icke både J och flere godemenn aff Frelssit haffua ther better och granneligere agt vppå, och fölia them heem igen på fotthen, Therföre är än nu wår villie och biude eder atj vele haffua ther better vpszeende tiil, och haffua alth Frelssit tilhopa och biuda tiil vm mann kunde göra them nogot til villia igenn, Ther J icke äre megtige, thå måj haffua hasteliga bud tiil Leygret epter nogre hester och nogoth fotfolck och göra them nogot tilgodho, Oss är tilkenne giffuit ath ther ligger en öö viid vardberg på en mijll när ther mann kunde göra them mygit tilgodho och fortaga them Landit etc vm ther vore folck wiid honden, huilkit wij gerna szåge ath mann kunde få then skath vp ther vtgöris skall nu vm Olauj, szom Peder Olszon vedt eder vnderuisa, Dog szå ath ther kunde vara godh forszyenn med, atj icke bliffue forraskade szom gerna skee plägar, Wij haffue och scriffuit menige Frelszit tiil atthe skole well

granneliga agta på, ath ther icke skeer nogon forraskning på then Landzendann, szå frampt ath icke nogon skal bliffua tiltalad ther vm j framtijdhen, Haffue wij och scriffuit Söffuerin tiil, ath han skall tenckia tiill ath szenda tiit nogot folck, vm behoff görs, Her är icke kijnderspell for hondenn, Her vtinnan varer well fortencckthe szom magt på ligger, Jder her mett gud beffalendis Datis vt Supra

Stockholm den 9 Junii.

Till frälset i Småland och Vestergötland att söka förhindra Varbergs borgares ströfverier och plundringar.

Riks Registr. F, 1534—1536, fol. 187 v.

Aff Stocholm 9:a Junij

Tiil menige Frelszit ij Szmåland och Vester-götland

Wij Gustaff etc Helsze ider alla Frijborne Frelszismenn szom byggia och boo j Vestergötland Euinnerliga medt Gud, kiere godemenn wij giffue ether tilkenne atuj haffue fåth visze tidender hurulunde the vardbergz borgare liggia then Landzendan flux tilfylttis och haffua alleredeho varit ther jnne j Landit skinnat och röffuad nogne kyrkior och bondegårder viid Landemerkit, szå forundrar oss godemenn athj icke alle szamfelle ider agtandis better på then Landzenda helst szom nu står tiil ath Fienderne liggia szå när viid grenszenn, Therefore formane wij och biude ether strengeliga, atj her epter giffue granneligare agt på then Landzenda, ath ther icke skeer nogon skada, szå frampt atuj icke skole tala nogre aff ether tiil ther vm j framtijdhenn, szom thet forszumendis varder, ther må j retta ider epter Och ther j kunde göre Fienderne och the Vardbergz borgare nogot tiil villia igen, szåge wij thet

gera thet theris fortiente Löön vore, her vtinnan beuiser szom ider sielffuom oss allom och menige Riigena magt på ligger, szå frampt thet skall ståå vell tiill Valeatis .

Stockholm den 9 Junii.

Till innebyggarna i Marks och Kinds härader i Vester-götland om hjälpskatten, m. m.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 187 v.

Tiil Marck och Kind vt Supra datis [Aff Stocholm 9:a Junij]

Vij Gustaff etc Helsze eder Dandemenn alle menige almoge szom byggia och boo j Marck och Kind Euin-nerlige med gud, Kiere venner wij haffue vndfongit ethers scriffuelsze mett tesze breffuisere idre fulmindige szendebudt szom j alla vtgiort haffue tiil ath handla och verffua alles ethers ärender på menige mandtz vegna szom är först vm then hielpeskat offuer hela Riigit vtgå skall och szommstedz allerede vtgångin är etc Ther j äre begärende atuj skulle göre nogot medell med ider for then tunge j vdj år hafft haffue, szå och for eders fatigdom skull, Szå kiere Dandemenn kunne j vtan tuiff well tenckia, atj icke allenast haffue lidit szådana tunge, vtan jemwel och flere Riigisens jnbyggere, Och haffue dog allestedz latiid szig finna veluillige tiil szamme hielpeskat, Szå förhoppes oss j Dannemenn och görendis varde, thy j kunne vell tenckia oss icke möyeligit är, atuj formectade holla szådana krigzfolck både tiil Land och vathen, tiil ath forszwara ider, och Riigit, med mindre j Dannemenn alle Riigisens jnuanere motte komma oss tiil hielp och vndtsethning, med szådana skat, szom nu på lagd är, Och thy kunne wij icke göra nogon midell eller affslag med ider, meer

än andre Dandemenn, Dog vele wij vell vetta idert besta, och bedaga och fordragat mett the fatige betre fram på året, tiil tess theris booskap och annat huad the haffua tiil penningx venda bliffuer tiidhighth Och förhoppes atj Dandemenn icke ytterligere medell begära kunne, Och atthe godemenn szom well empnade äre nu strax med forste vele redelige göre szamma hielpe-skat jfrå szig, Ytterligere kiere venner, vm ider Fodrning, then måj göra lika och skiell före szom andre Riigisens jnbyggere göre, epter szom tijdhen är tiil, Men ther thet skulle vara någon beszynnerlig stadge ther vm vette wij icke aff att säije, vele wij dog lickuell vara velluillige och benegne tiil ath vetta edert besta J huad motte wij kunne Och forlate wij oss aldelis tiil eder Dannemenn alla, atj bliffue faste ston-dendis wiid thet hulskap troskap och manskap j oss loffuat szworit och tilsagt haffue och icke lathen be-draga eller forföra eder ifrå oss, anten med breff eller stemplan, wij vele wåga lifff och leffwerne for alles iders velfärdt skull szom wij och för giordt haffue, och vspart for ider och menige Riigisens beste, huad gud oss vndt och forlänt haffuer Valeatis .

Stockholm den 11 Junii.

Städselbref för Olof Bock på Skedene gård i Mark.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 196.

Jtem Breff for Oloff Bock j Skedhenne att hann haffuer stadt szamma gård Skädenne allan tilhope aff wor n: herre for itt par gilla Oxar mett szaa skiel att hwar hann formecthar besittia och holla gårdenn wiid magt och göra ther liika och rätt vtaff Hwilka oxar hann antworda skal Fogtenn j Mark jnnan Olauj nest-kommandis, och szedan skal han niwta allan skedenne

gård, och göra Oloff person sziit landgilla vtt årliga
Aff Stocholm j j Junii

(Stockholm?) den 14 Junii.

*Till ståthållaren på Gotland hr Henrik Rosencrantz om
flottan, m. m.*

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 188 v.

Tiil Her Henrick Roszenkrans 14 Junij

Wår szynnerlig gunst och kierlig helszann altiid
tillforende etc Kåre Her Henrick nu j tesze dagar
haffue wij fåt the breff szom j oss mett ederss egin
dreg tilhonde skickad haffue Och therutaff forståt
the leylighetter vm wår skipzflotta etc Szå betacke wij
Eder storligann, atj szå fliteligen vinleggie ether på
Hoygborne Furstis wår kiere Swågers hertug Christians
beste nytte och gagn, Huilckit oss inthet tuiffler hans
K:et varder ider gunsteligen och nådeligen tiil thet beste
betenckiendis, Och tacke wij ether tesligis gerne for
then godhwillie szom j vore Beffalningxmenn och skipz-
flotta nu beuist haffue, thet wij och medt eder vdj all
gunst och nåde kerligan forskulla vele, Och bedie wij
ether än nu gerne, atj vele late giffue oss tilkenne huad
tidender i vdi midler tiid j frå Flottann forfarit haffue,
och vm alle andre leylighetter eller tidender, atuj kunde
ther vm belange nogon wiss kundskap, Och skole j
vdj lige och storre motte altiid finne oss villige och
benegne tiil edert beste, Valeas .

Kalffwenn

Kiere Her Henrick må J och vetta atuj haffue latid
afferdige thet Gröningers skiip szom vptagit bleff j höstis
Och formode wij ath szame skiip skall på thenne tiidh
vara j Dantzike eller Könszberg Och haffue wij szå
skicked oss emoth them, szom wij nest gudz hielp vele

bekende vara, och the oss inthet skylla skola, huar the ellies icke vele spare szaningen, gud giffuj thet motte ellies än bliffue alt j en godh motte, och wij kunde bliffua vmbeuarat med the Dansker, och få wår Kraffuell igen szom the anhollit haffua etc Bedie wij ether atj forthenskull vele forfare huru the än nu tilszinnes äre, nödugt vele wij haffua nogot ath skaffa med them annat än thet gott är, kunne wij thet ellies niuta Jterum valeas

Stockholm den 14 Junii.

Till hr Birger Nielsson på Elfsborg om aflöning af de från Lund ankomne knektarne, m. m.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 189.

Aff Stocholm

Tiil Her Birge Nilzonn datis vt Supra [14 Junij]

Vår szynnerlig etc wij haffue forståt kiere Her Byrge atthe kneckter äre kompne jfrå Lund och tiil Lödisze etc Och atj begäre vitte huar the peninge skole tagis szom them giffues skall när theris måned är vthe etc Szå tyckis likkast vara, atj late taga szå mygit vtaff then hielpeskat szom går aff Vestergötland ath the kunne afflönes när tiid är, Men med Biscop Suens Taxa är wår villie atj jnthe beffatte ider, Och thet wij skulle skicke tiit nidh, for then szak skull nogon vtåff våra Scriffuare, är icke heller j vår leygenhet på thenne tiid, wij forsee oss atj göre vell thet szwåreste j then motton oss tiil en godh Redelig Regenskap Ytterme szom j giffue tilkenne vm the peninge szom M: Christoffer hade nidszatt hooss Michill Byszeskytta, ath han icke betrorste sig ath skicka them vp etc Szå är vår villie och begärenn atj vele annama them tiill eder, och skicke them hiidt vp tiil oss mett nogon eders eygen tienare then ther troghen våre, Framdelis

szom J begäre vitte vår villie vm then skat ther faller j Vardbergz Länn etc Ther vpå giffue wij ether szå för szwar, ath huar J äre szå starcke, atj betröste eder tagan vth och forszwaran eder vtan skada, Thå szåge wij thet gerne atj lothe bäran vp, Dog mett szå skiäll, atj haffua thetta szå heemeliga jnne med ether, ath thet icke j nogon motto skulle bekomme oss, eller hetes vara vår beffalning, Huilkit J och well kunde affsted komma, liche szom j giorde thet på eders eygin hals, och oss oåtsporde, Men thet wij skulle late taga szamma skat jn her Truidt tiil hender, äre wij icke heller tilszinnes, epter wij honom föga plictuge äre, j then motto, etc . Fordere szom j beröre vm kornekrut tiil kneckterne Szå måj vetta atuj haffua her ingen råd tiil ath bespijse krut vth på szå monge platzer, J måge finne rådh huru j kunne, atj beskaffe eder sielffue szå mygit krut hoss borgarne ther J Lödisze eller huar j kunne, frå oss få j ingen rådh, Och szom J late giffue oss tilkenne med Clemet Scriffuare, ath almogen j Elffzborgz Länn icke vele gerne vndergå then hielpeskat, szom menige Riigit vtgiordt haffuer, huilckit oss endels forundrar, epter the dog haffue j thet länn stort vilkor framfor anderstedz her j Riigit, med then ringe szämieskat the haffua, Ther Cronon icke skeer aldels fyllest, szådant och annad meer, måj late wäll them fore giffua, szå formoder oss, ath the icke kunne draga sig ther vndan, heller än flere, valeas

Kalffwenn

Kiere her Byrge epter the kneckter szom tijdt tiill Lödisze kompne äre j frå Lunnd, icke äre vdj vår eedzforplicing, Szå är vår begären atj forthenskull vele haffua eth gott vpszeende på brädit med thom, huru the sig skicke Thet szamme måj och well giffua Herlag tilkiende Jterum valeas

Stockholm den 18 Junii.

Till Åbo borgare om hjälpgården, deras klagomål, köpslagan med skinnare, m. m.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 196.

Breff tiil Aboo Borgare Aff Stocholm 18 Junij

Wår gunst etc wij betacke ider storligan Danne-
menn for thenn hielp szom J oss nu nyligest mett
thesse iders szendebudt tilhonde skickade, Hwilkit wij
ider altiid ee hwar wij kunne tiil thet beste bethenkie
wele Ythermere haffua szama iders szendebudt be-
rättadt for oss the Scrifftelige klagemål szom J them
befalett haffue hwilke clagemål wij haffue stelt jnn for
wort Elskelige riikisens råd J theris närwaren szom
clagemålen anrörendis wore Szaa är wel szanth att
the nekede meste parten aff szamma klagemål och ep-
ther jnge witne tilståde wåre bliffue the szaa bestånden-
dis Dog haffue wij befarett oss Elskelige tro men och
Råd her Jwar Fleming och her Eric Flemmingh när the
tilståde komma tiil Aboo ther om ytherligare ranszaka,
och huat thaa mett skälig witne beuiszes kann att wore
Fogter haffua skuld J thenn måtto Thaa skal ther-
uttoffuer tilbörlige straffat bliffue Menn thet wij skole
haffua forbudt atj icke skulle bruke ider köpslaghenn
mett skinnare och annat sadant thet haffue wij icke
giordt Wij szee gerne Dannemenn atj bruka ider näring
och barningh szaa wel J then måtte som andra Och
J huad måtte wij kunne witte och Rame idert beste
göre wij altiid gerne Gudt etc

(Stockholm?) den 21 Junii.

*Till Olof Larsson om underrättelser från Tyskland och
anskaffande af smältare.*

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 194.

Thiil Oloff Larson 21 Junij

Wår gunst etc Oss Forund[r]ar storligan Oloff att tu icke ene gångo nu sznart ett År haffuer scriffuit oss tiil eller giffuit oss några tiidender eller lägligheter tilkenne, huru all ting szeg begiffue J Tysland, Tesligest att tw icke haffuer beskaffet oss någon god forfaren man J Bergzwerk, szom wij opte nog haffue formant tiig om, och skickett the tiilhonde thee C Jochimsdaler them tu på xxiiij stycker när (szom oss vnderuist är) vndfongitt haffuer Szaa formoder oss att tu något ther mett kunde vtträtta Szaa ephther tu wel west huadt breck wij haffue på Embtzmenn her J Landet Beszynnerliga på gode Smeltare, Hwarfore är wor wilie och begärenn att tw wiilt bestelle oss hiith jnd J Landet en god rätszinnig Smeltare ther ligger oss storligan magt på Och att tu icke wilt spara bleck och Paper att giffua oss stedze tiilkenne huru alla lägligheter szeg begiffua J Tysland och annerstedz Therutinnan tu gör oss en behagelig tienest Hwad deel tu honnom tilszeger på wora weghenna wele wij honnom thet holla ephther all tilbehörlighett Datis vt supra

(Stockholm) den 21 Junii.

Bref till Niels Månsson om hans underlåtenhet att meddela underrättelser, samt om konungens önskan att han skulle återkomma, för att i rikets tjänst användas.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 194 v.. — Förut tryckt af Thyselius, l. c. 2: 75.

Thiil Niels Månsson samma tiidh [21 Junij]

Wår gunst etc Forundrar oss icke lithet Niels huj tu nu en long tiid icke haffuer scriffuit ossz ene gango tiil, eller och giffuit oss någott tilkenne huru alle lägligheter szeg begiffue ther J Tysland Szaa epter tw wel west huru mykit oss J then måtte anliggiandis är, vm lägligheter och tiender aff Tysland Är for thenn skulld wor begärenn att tu icke forszyme wiilt att scriffue oss stedze tiil, huad tidender eller lägligheter tu Fornimmandis wårder etc Är oss och vnderwist Niels att tu haffuer tig wel förbättradt både J thett Latiniske och Tysk Spräck szedan tu for her aff Landit Jfraa oss Hwilkit oss tycker wel wara, och szåge forthenskuld ganske gerne att tu wilde forsöge och skynde tiig hiit J landet Jgenn Anszeendis att her böhöffues ythermere forfarne och lärde menn J landet än J Tyslandh, epter ther finnes öffwerflödelige nog lärde menn J Landet, och huad bräck her är på Personer J Landet west tu wel siälff Szaa forszee wij oss attu kunde icke större behagligere tiänest göre anten war herre gud eller werden än att tu wore J tiit Fädernes Lannndh och tilhielpe mett Råd och Dådt att affwerie och betagha thess skada betryckelsze och niiderlag szom nu nog (gudt battrat) tiilbiudis och Forhondenn är Och hwar thina läglighether szeg szaa begiffwa kunde att tu mett thet snaraste wille giffua tig hiit jn J Landet jgenn Thaa giorde tu oss J thenn måtte en behagelig och

tacknemlig tienest Och skulle nest gudz hielp icke bliffue
tig tiil någon schade Gud tig her med etc

Stockholm den 24 Junii.

*Quittobref för hr Erik Fleming på taxan af Raseborgs
län, m. m.*

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 190.

Hoffwt Quittencie For Her Erick Flem:[ing]
på then Taxa Han v: n: Herre giffuet Haffuer
Aff Raszborgz län Pro Anno 1535 .

Vij Gustaff medt gudz nåde etc Göre vitterligit
atuj tiil fyllest vpburit haffue aff oss Elskelig tro Mann
och Rådth Her Erick Flemmung Hoffuitzmänn på Rasz-
borg then årliga Taxa aff Raszborgz länn, szom är pro
anno 35 epter szom the Quittencier lyde han ther på
fåt haffuer aff vår Camererer her Eskil och aff Flere
wore Tienere Hwilken Taxe wij szeie honnom Quit
Sächer och frij fore, Ån bekennes wij och vndfongit
haffua aff For:ne Her Eric Flemingh peninge j hielpe-
skatt aff for:ne Rasburgz län, szom vtgiik Anno 35 Nie-
hundrade Tiwgo en halff marc Rigeska Reuelst mynth
Sammalunda annamadis och aff honom halff Ottonde
hundrade marc ortuger aff the ij^m marc ortuger wij
Forskickadt hade tiil Anders Vestgöte Anno 34 Jtem
Bekennomps wij och vndfongit haffua vt aff offtebe-
nempde her Eric Flemming Reuelske peninga halffempthe
hundrade en marc Riigeske szom Jgen bliffue aff the
halfftiende hundrat nje marc Righeska wii vtoffuer
skickat mett Torsten Salmundson och Peder Suenske
Anno etc 34, och Tesligest giffue wij honnom quit och
Frij for thet hann vtlagt haffuer aff for:ne Summa,
epther szom hans Regenskap ther om vtuiszer Ån är
vndfongit aff for:ne her Eric Flemming Reffuelst mynth

for Tiugho Jochimsdaler, szom hann afftagit hade, aff the hundrat Jochimsdaler for:ne Torsten Salmundson och Per Suenske aff oss annamade Anno 34 Sextie marc Rigeska Än Suenst mynt på szamme tiugo Jochimsdaler Halfftrettonde marc ortuger Jtem annamadis aff honnom Ottetiio Jochimsdaler Som Torsten Salmonson och Peder Suenske honnom antwordedhe Anno 34 Thess tiil wisso etc Datis Jpso die Joannis Baptiste

(Stockholm) den 24 Junii.

Quittobref för Erik Andersson, fogde öfver Nyekors landbor och konungens arfvegods i Finland.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 191.

Quittencie For Eric Anderson wor n: H: Fogte vtoffwer Nyekors Landbor och w: n: herris Arffwegodz J Finlandh .

Wij Gustaff etc Gore witterligit, och Bekennompns (!) mett thetta wort Quittencie breff att thenne wor tro Tienere Eric Anderson Befalningzman offuer Nyekors och wore ägne arffuegodz J Finland Haffuer giortt oss en god och clar Rekenskap for all thenn vpbyrd och vtgiffit szom han hafft haffuer aff For:ne Landbor szedan hann szenest Rekenskap gjorde szom war Diisdaghenn nest epter Visitationis Marie Anno 32 och tiil thenne tiid szom är Tisdaghenn nest for Joannis Baptiste Anno 35 Och är szamma hans Rekenskap szeg szaa Forluppenn epther wor Camererers Oloff Brömses Ranszakan och vnderuiszning att vpbyrden och vtgiffteñ wäl vtoffuer ens kommer, szaa att wij oss ther mett wäl åtnöye lathe Giffuendis for thenn skuld For:ne Eric Anderson Quit Lediig och löss, for allt yttermere tiiltal eller nåmaningh vm For:ne Rekenskap Datis vt supra [Jpso die Joannis Baptiste]

(Stockholm) den 29 Junii.

*Quittobref för Jöns Nilsson på Öland för af honom gjord
räkenskap.*

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 191 v.

Quittencie For Jöns Nilson på Öland For
then Rekening som giordes J Stocholm om
Botholphi Anno 35

Wij Gustaff etc Göre witterligt och Bekennes med
thetta wort Quittencie breff att thenne wor tro tienere
Jöns Nielson Befalningzman på Öland, haffuer giort
oss en god och clar redelig Rekening for all then vp-
byrd och vtgiffth hann hafft haffuer aff Öland szedhann
hann szenest Rekening gjorde J Kalmarne Tempore
Assumpcionis Marie Anno 34 och til Botholphj Anno
35 hwilken hans Rekening szeg szaa forluppen är ep-
ther wor Camererers Oloff Bremses ranszakan och vn-
deruisningh att vpbyrden med vtgiffthen wäl offuer
eens dragher, szaa att wij oss ther mett aldelis wäl
åthnöije lathe Giffuendis För:ne Jöns Nilson Quit och
frij for alt ythermere tiiltal vm For:ne Rekening att
göre oss eller wore epther:de Rikisens herrar J någon
mätte Dog äger han Framdeles göre redho och Reken-
skap for thetta epter:na szom Först är Redhepeninga
Hundrade tiugo marc dansce, Korn ij tunnor, Smör
halfannen lest en tunna Swin tw Spetfisk Siuhundradt
Torsk en tunna Ostar lxxxviij klede otto Allner ett
lott och j Quintin Sölff ther hann framdelis ägher göra
rede och Rekening Fore Thess til wisso etc Datis
Die Apostolorum Petrj et Paulj

(Slutet af Junii?)

Uppdrag för hr Wilhelm till svenska sändebuden i Danmark Jon Olsson och Christopher Andersson.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 192.

Memoriale For Her Wilhelm Hwad han Hoss
Jon Olszonn och Cristoffer Andersson Handla
skall .

Först att wor nådigiste herre storligan Forundrar
hui Jonn olson och Cristoffer icke haffue scriffuit hans
nåde tiil huru alle läglighether szeg begiffuit haffue
szedhann the fore hedhan aff Landit .

Ther nest szom the wäl witte hwad szwar dråpligh
bekostningh och peninge vtgiffit hans nåde nu på ligger
Bådhe mett Rytter och knecther szom hans nåde vdhj
beszoldningh haffuer Thesligest thenn szwäre Skipz-
flottha, szom hans nåde nu tiil szios afferdighet haffuer
szom äre xiiij Swäre Örligz Skip mett thenn store kraffwel
thet hans n: icke heller vtann en szwår dråplig Summa
haffuer kunet aff stedt komma, H[u]ilkit hans nåde haffuer
giort Hogborne Furste Hertug Christiann tiil hielp tröst
och vndsätningh Tesligest Danmarks Riike Adel och
menige Jnbyggjare tiil gode Och lather hans n: szeg
szaa tyckia att huar kong: Ma:t eller then gode herres
äygen Fader eller Moder hade giort honnom tröst eller
vndsätning, hadhe thet icke kunnet skedt städtligare
eller mett större bekostnat än hans nåde thet nu giordt
haffuer

Och epther thet wor käreste n: H: haffuer nu giort
thenn gode Herre sliig vndsätningh och tesligist nu sze-
nest medt Vobiszer ther hans N: och szende vtt iij^e
Lödugie(!) [mark?] Sölffuer, tiil allt thet szom [han] til-
forende aff hans N: Faatt haffuer, Och haffuer H. N.
platt Jngenn Forwaringh eller Forszächring faatt ther

på Jgenn Therefore är wor käre n: h: wilie att the wele Flux forhandla, szaa tith the kunne faa någhon tilbörliq Forwaringh mett breff och Jnszegle anten på Halland eller någre ortlandh J Norge szom är Viiken och Jemptelandt for then deel hans N: vtländt forsträckt och bekostat haffuer

Och twifflar kon: Ma:t wår N: H: jnthet att then gode herre Hertug Christiann tiil szin äghen person är god och From nog mett att göre, tiil Liidelige och gode Forhandling J thenn måtte Menn hans Rådt szom hoss honnom Daglige äre handle fast nögre och Skarpare Therefore är wor N: Herris wilie att Joen och Cristoffer icke wele latha Skräma szeg, eller och handle for mykyt blödelige J thenne szack, vtan staa ther hartt och fast på, szom the wette hans N: och Riikit magt på ligger, Jcke latendis szeg affwisze mett någott Löst Suaszerij eller forhalingh Epther thet att huad mann J szaa måtte bedriffwa skal, måtte allt skee medan the stadde äre vtj nödhenn, och nu medhan tiid är Forty sznar Får och sznoper far mista, Och huar wij icke nu faa förszächringh medhan lägligheten ther tiil Förhändän är, Mykit minne faa wij framdelis när szådana läglighet jcke är, Att the godemenn For thenn skuld thet Jngelunda begiffue wele

Menn ther Hertoghenn giffuer fore, att när wij både perszonelige komma tiil handlingz och szamtals, atuj thaa skole faa ytherligare Forwaringh, ther wij oss jnthet wele mett åtnöije lathe, Epther thy thet är Jcke annet än löst sznack och Forhalingh, ther Jonn och Cristoffer Jngalunda heller skola lathe szeg mett benöije, vtan endeliga forhandle på några Ortlandes J forszächring, elles thaa handle wij på wora sziiido szom owisze menn .

Och szeer hans n: wäl Dageliga For ögonenn att hans n: ägne vnderszåther wele icke heller göra hans

n: någonn stor Forsächringh mett minne the faa någonn wiss forszächring igenn anthenn mett arfflige godz eller och ellies Sza kan hans n: icke heller göre slig szwar forsträckningh, mett minne Hanns n: måtte och Foruette szeg förszäcret Therföre måtte Jonn och Cristoffer handle her vppa thet ytherste the kunne .

Ytherligare är och vår n: herres wilie och Begerenn att Jonn och Cristoffer wele dog förhöres huru then szack begiffuer szeg att thenn gode herre icke will giffua the kneether szom hiit vtöffuer kompne äre theris Edt Löss thet wor n: herre jcke lithet Forundrar Och kann hans n: therutaff icke annet bezinne, än att Hertughenn beholler them forthenskul J sin Edt, paa thet wor n: herre them Jngastedis bruka skaal vtan ther hann wiil Och likauel skal wor nådigiste herre giffua them theris bezoldningh lijcka stor och full Hwilkit wor n: h: är och saa gantze bezwärligit, och szage h: n: mygit heller att hwar thenn gode Herre Jngalunda wille giffua them theris Edt lössz, thaa szåge h: n: mykyt heller att thenn gode herre behulle szine knecte szieff ee huad råd wor n: h: och tiil Landzknecte Finne kunne .

Samalunda haffuer wor n: herre icke heller faatt några wisse Register på szamma kneether eller hwad theris bezoldungh warit haffuer bezynnerliga på the Grote Heenszer vtan ellies troslige och Lösactige Register, Ther hans n: haffuer szeg Föge kunnet epher rätta Therefore måge the än nu beflite szeg att beskaffe wor n: herre wisse Register på theris bezoldungh .

Jtem hwar Jon och Cristoffer fornimme att the jngen szådåna forszächring eller forwaring belange kunne szom forszagt är, Thaa är wor n: h: wilie och begärenn, att the wele fulfölia the werff och ärender them medgiffne äre, och sedan forsöge szegh hiit hem Jgenn .

Jtem att the wele giffua wor n: H: tilkenne hurv sackenn begiffuer szeg mett Hertugens Folk J Fyn och hwad andre tidender szom på Färde äre både aff Tysland och annerstedz

Jtem att Jon och Cristoffer wele och giffua wor N: herres befelesmen J lägret tilkenne vm alle Läggheter och tidender Ther the och kunne någet skicke theris anslager epher .

Stockholm den 2 Julii.

*Till utvalde konungen af Danmark angående Jochim Skulte,
köpman från Kiel.*

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 196 v.

Thiil Hertug Cristian Aff Stocholm 2:a Julij

Wår wenlig och kerlig Helszenn mett alt huess mere gott och kertt vdj wor magt och Formoge är, Stedze tilförenne Hogborne Furste beszynnerlige gode wenn och käre Suåger wij haffue nu J these dagher faat några ider kerlighets breff och Scriffuelszer mett Jochim Skulte E: K: vndersåte J Kiil Sub Datis hoss Traghenn for Lubeck Logerdagen nest epher alle Helgone Dag Anno 34 Ther Jbland annet E: K: scriffuer och Formaner gott for for:ne Eders k vndersåte atuj wille vnne och tilståde honnom her J wort Riike att bruge szin köpenscaffn, och åther frij att komme her vtt Jgenn mett hwess deel han Foröffrandis warder tiil godz eller peninga, etc Szaa wele wij icke vnderholla for iders k: att epher szamme breff szom oss tiilscriffne wore, haffuer szå lång tiid [bliffuit?] vnderdöldhe, beszynnerliga thet breff szom formelder vm the tiidender For Lubeck Therföre haffue wij itt stortt twiffuelszmål vm hans handlingh är rättferdig eller ey Och wele nu for thenn skuld lathe andholle Honnom her tiilståde tiil thess wij

Faa E: K: Scrifftelig antword igenn vm honnom Hwarfore är wor kerlige begärenn att E: K: wiil mett thet aller Furste giffue oss tiilkenne huru for:ne Jochims Skultes saker szeg begiffua Ther wij oss szedhann gerne epherrätte och skicke wele Eders kerlighett hermed almectig etc .

Stockholm den 2 Julii.

Till hr Henrik Rosencrantz på Gotland om förenämnde Skulte, m. m.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 197.

Tiil her Henric Rozenkrans szamma tiid
[Stocholm 2:a Julij]

Vår etc Käre her Henric wij haffue vndfongit Eders Scriffuelse mett ider Swen Thommes och haffue Forstått iders meningh vm thenn kiöpman Jachim Skulte Borgare J Kiil etc Szaa haffue wij och latiid Ranszake her Hans breff huilke haffua warit vtgiffne Anno 34 tempore Martinj Szaa haffue wij forthenskuld, szaa wäl szom J, itt stort tuiffuelsmål på hans handlingh Och haffue wij forthenskuld latiid bliffue honnom her tilstäde Och scriffuit then gode herre Hertug Cristiann wor käre Swåger tiil vm hans sack är rätferdigh eller ey när wij ther om Faa witte hans K: meningh wele wij vtan twiffuel skicke oss therutinnan tilbörligan Ythermera käre her Henric wij jngen annen szynnerlige eller nye tiidender giffwe ider tiilkenne än szom wore Befalningzmen J lägret Beszynnerligan Seuerin Kiill, haffuer oss Scriffteligann tiilkenne giffuit, aff huilke wij szende ider en Copie vtaff her Jnlygth J huessz wij kunne wara ider tiil wilia göre wij gerne Datis vt supra

Stockholm den 2 Julii.

Till danska rådet i Skåne om de utländske i konung Gustafs tjenst antagne knektarne, Erik Flemings uppdrag, m. m.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 197. — Förut tryckt af Paludan-Müller, l. c. 431.

Tiil Danmarks Riigis rådih J Schåne Aff
Stocholm Secunda Julij vt sequitur

Wår synnerlig gunst tiilförenne etc Kåre gode-
menn Eder är allom weluittelligit, hwad szwar drapelig
peninga vtgiff och bekostnat wij nu en tiid lång hafft
haffue, både mett Rytter och knecte szom ther hoss
Eder äre, Thesligest med thenn Skipz Flotta szom wij
vtskickat haffue, Hwilkit wij allt giordt haffue J thenn
acht och meningh att thenn gode herre Hogborne Furste
Hertug Cristiann then J for Jders herre och konungh
korat och wtwaldt haffue Jcke skulle bliffwa trengd
ifraa thet lagliga kor och wall szom J godemen giordt
haffue, Och paa thet thesze try Riiger måtte bliffua vdj
en god szamdregtt tilszamens bestondendis Jder gode-
menn alle och menige Danmarks Inbyggere til wel-
ferd hielp och bestond vtj then szwåra betryckelsze och
Fientlig angrip szom ider szaa oårlige (Gudt bättred)
på komen är, Therutinnan wij och haffue hafft ett
stortt metlidende mett ider Och haffue wij icke J szaa
måtte szögth therutinnan någon wor Fordeel eller nytte,
vtan på thet wij gerne wille, ephther thet wenlige For-
bund, szom thesse Riiger emellan giordt är, Hielpe tiil
att idert Fådernes riige och J alle måtte komma vt aff
thenn Swåra betryckelsze och wiidermöde szom J nu
vdj stadde äre, Och thenn gode herre szom J keest
och korat haffue, motte komma tiil Riigisens roligit Re-
gimente etc Saa ephther slige lägghether szom szeg

nu begiffua mett thet kriigz Folk szom vtoffuer kompne
 äre frå Högbemelthe Hertug Cristiann atte icke äre vdj
 wor eedzplictingh Och wij lichauel giffue them på then
 gode herres weghenna theris bezoldingh Szaa For-
 undrar oss endeles (epther szame krigzfolk liggie ther
 ider och iders Fädernes Riike til welferd och bestond)
 atj godemen icke wele ider någet worda lata, och ware
 hoss när szamme knecther mönstres eller szee tiil hwardt
 the penninge bliffue, szom wij them giffue paa thenn
 gode herres weghna, szaa szamma penninge icke måtte
 bliffwa tilforgiffues vtgiffne eller Forspilthe Hwarfore
 är wor kerlige begären atj godemen wele dogh lägge
 szakene något hårdare på hiertad, än her tiil skedt är
 Acthendis något yttermere vppå alles woress besta och
 welfärdt epther thet geller oss endelz allom liike Och
 än ider yttermere än oss vppå, Szaa haffue wij nu
 forskicket Erlig welbyrdig mann och Streng Riiddere
 her Eric Flemming wor tro mann och rådt, tiid niid
 tiil ider, mett en Summa peninga tiil szamma knecthers
 behoff Och haffue wij ytherlighare latiid honnom For-
 staa wor wilie och meningh Begerendis for then skuld
 atj wele szätia tro och liit tiil thet hann ider paa wora
 weghna Foregiffuendis wårder Och atj wele alffwarligann
 tilhielpen att råde och Dåde mett for:ne her Eric Flem-
 ming och Flere the gode men wij ther hoss ider haffue
 Szaa att all ting måtte gaa skickeliga tiil, Tesligest
 atj gode mendt wele wara oss for itt witesbyrd mett
 Jders breff och Jncigle, vm the peninga szom wij the
 Landzknecte etc Forstreckt haffua och Forstreckie och
 huru högt Summan szig forstrecker J hwad måtte wij
 kunne wara ider tiil wilie, göre wij altiit gerne Eder
 her med gudt befaendis Datis vt supra

Stockholm den 2 Julii.

Till hr Trued Gregersson (Ulfstand) om hans uraktlåtenhet att låta bekräfta det mellan Sverige och Danmark slutna förbundet, hans affall till grefve Christopher, och om hans hustrus arfvegods i Sverige, hvilka konungen på grund af hans afbön vill upplåta honom med vissa vilkor.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 198.

Thiil Her Truedt Gregerson Secunda Julij
Aff Stocholm

Wår szynnerlig etc Wij haffue vndfongit Jders Scriffuelse her Truedt mett thenne Eders szuen Falentin Terutinnan J vdj bland annett bedie och begere atuj wille wara ider en gunstig och nådhig herre etc Szaa wette J wel szieffue herr Truedt huru alle ärender szeg nw en tiid Lång Forlupne äre Och hurulunde J szieffue wåre her hoss osz och giorde itt wenligit Forbundt Och Confederatz thesse trende Riger emellam emott Greffue Cristoffer och hans methangh, och hade wij forthen-skuldh icke betrodtt ider ther tiil, attj skulle szaa hardt haffua ståth mett honnom Thenn dog icke vdj annen acht och meningh tiit jnkommen war vtan på menige Danmarkx Adels schada och Forderff szom nog For öghon är, och J betwngne wore att tiilszeie honnom hulskap och manskap Thesligest huru szamma wenlige Forbund är szedhann fulgiortt eller ratificeret epther szom vtloffuat war, wette J wel szieffue szaa atuj icke behöffue att scriffua ytherligare ther om Och hade wij wel formodet, atj bezynnerlighen skulle alth annerlunde haffua Fulkomnat szamma Forbundt än nu skedt är, Dog icke Forthenskuldh, haffue wij jngen ogunst eller owilie tiil ider, vtan haffue then slagit vtaff sinnet J thet Forhop, atj än nu wele late ider Finnes welwillige att hielpe idert Fädernes riike vtaff thenn bestrickelsze

nöd och widermöde szom thet nu (gud bettred) vtj kommit är, och atuj kunde faa then Förszegling aff menige Danmarks riigess råd szom J vtloffuat haffue på szamma Forbundt, Annet är thet, atj wele och beflithe jder vm thet Suenske godz J Danmark beliggiandis, att thet måtte bliffua restituerat och komma til rätte äghende jgenn Hwar thet icke skeer thaa må J fult och fasth forlata ider ther tiil, att iders godz bliffue än ene gånge anholdne och Forhindrade Thesligest flere the godemendz J Danmark szom her haffua äygendöme J Riikit szå langt thet sig thaa Forsträckie kann Tiil thess atuj måge koma tiil wort Jgenn Begerendis förthenskund atj än nu wele Flitheliga winläggia ider ther vm att oss måtte widerfares aff the godemenn ther J riigit sza mykit wij hade skell och rätt tiil J huess måtte etc wij szedann kunne witta idert beste göre wij gerne Eder hermett gudt befalendis Aff Stoc: Datis vt supra

(Stockholm den 2 Julii.)

Öppet bref för hr Trued Gregersson (Ulfstand), att konungen förlåter honom hans förseelser och vilkorligt upplåter åt honom hans hustrus indragna arfvegods i Sverige.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 199.

Jtem ett opiit Breff For Her Truedt Gregerson på the godz hann haffuer her j Rigit

Wij Gustaff etc Göre witterligit Att endog Erlig welbyrdig man her Truedt Gregerson Riiddere, haffuer vdi någre måtter Forszed szeg emott oss och wort Riige Suerige Beszynnerlighann att thet wenlige Forbundt szom han mett oss och wort Elskelige Riikisens Rådt belefuede och samtyckte icke Fulkompnat ratificerat eller stadfest bleff ephther szom hann mett hånd och

mund breff och Jncigile oss loffuade och tiilszade, och annat mere, szaa att oss haffuer warit och än är Foge och vrsack nog, tiil att anholla och arestera the godz och gårda szom For:ne her Truedt her J wort Rige beliggiandis haffuer etc Saa haffue [wij] nu lichauel vtaff szynnerlig gunst och nåde vndt och giffuit szom wij och nu mett thetta wort opna breff vnne och giffue for:ne her Truedt siith godz löst och ledhigt Jgenn, szynnerliga på någon tiidh tiil thessz wij Faa ytherligare wette huru the godemen J Danmark wele skicka szeg emott oss mett thess godz och ägendom szom wij och wore godemen haffue rätt til J Danmark Hwarfore biude wij wora Fogtar och embtzmen att the icke j någon måtte göre For:ne her Truedt eller hans Fogte och Befalningzman her emott hinder eller forfång på For:ne godz och eygendom eller thess Affrat wiid wore ogunste Thess tiil wisse etc

Stockholm den 2 Julii.

Till Severin Kiil om de utländske knektarnes sold och uppförande, Erik Flemings sändning till lägret och uppdrag samt konung Christians uraktlåtenhet att lemna konung Gustaf förskrifning på de lånte penningarne.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 199.

Tiil Seuerin Kiil Aff Stocholm Secunda Julij
vt Sequitur .

Wår etc wij haffue Forstât vtaff Eders Scriffuelsze Seuerin the lägligheter szom mett the knecther ther J lägret på Ferde är, Och hurulunde the haffua Forhöghth theris Sold och bruke många szielszinde Finantzer mott oss ete Hwilkit oss storligann Forundrar och kunne icke forstaa huad mening ther vnder är, Wij hade wel formodet att thenn summa szom J nu haffue hand-

emellam ther J lägret skulle något när haffua Forstreckt szeg tiil theris besolding hwar the hade elles rät och redelighenn handlat emott oss och icke szaa Forhögt theris besoldingh Menn thet wij skulle giffue thom en högre Besoldingh än Hertugh Cristiann giordt haffuer äre wij icke heller tiil szinnes Szaa epther thet szamma knecter bruke szådane Finantzer emott ossz, och äre icke vnder wor Edzforplictningh, wette wij icke huru wij skole handle ytherligare mett them än wij giordth haffue Hwarfore är wor wilie och begerenn atj dog wele szee ider wiselige och wel före, att the icke göre ider någon hemelig skalkhett eller hinderlist Och giffue wij ider tiilkenne atuj haffue nu Forordinerat wor tro Mann och Råd her Eric Elemmingh med en szumma peninga tiit nid aatt lägret Och haffue wij giffuit honnom befalningh att handle mett szamma knecter vm theris besoldingh Är wor wilie och begerenn atj och the andre gode karle Arffuit Trolle Peder Swenske och Niels Boye szom ther hoss ider äre, wele wara For:ne her Eric mett Råd och dädh behielpelige att knectherne kunde bliffue stelte tiil friidz Och wåre penninge icke måtte tiilforgiffues vtgiffne eller forspilthe bliffue (kenne gud) wor pungh wiil icke lenghe nå tiil att giffue them slig bezoldingh szom the haffua wele wij haffue och Jngen Forwaring eller Forszeglingh Faatt vtaff Hertug Cristiann huarkenn paa thet wij honnom lendt haffua eller thet wij haffua Forstrekt the knecther Therefore wij nu sznart icke wette huru wij oss holle skole J thenn måtton Och haffue wij ytherligere giffuit her Eric Flemming wor wilie och meningh tiilkenne Begärendis Forthenskuld atj wele sätie tro och liit tiill huad deel hann ider paa wora weghna Foregiffuendis worder Eder hermett gudt befalendis Aff Stocholm Datis vt supra

Enköping den 6 Julii.

Till hr Erik Fleming, att han skulle söka utverka det Gustaf Trolle antingen blefve straffad i Danmark, eller ock att han måtte blifva utlemnad till konung Gustaf såsom gäst, m. m.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 200. — Förut tryckt af Thyselius, l. c. 2: 76, och af Paludan-Müller, l. c. 433.

Til Her Eric Flemming Aff Enekiöpfung 6 Julii

Wår szynnerlig etc Käre her Eric szom J wel forståt haffue atth Erchebiscop Gustauff(!) är Fangen j Fynn etc Hwarfore är wor wile och begerenn, ati wele haffua thet ärende mett jder Liiche szom thet wore en Artickel j ider Instructie Giffuendis szamme ärende szaa Fore att wij Forszee oss Fulleligann thet Högmectige Furste Hertug Cristiann wor käre Swåger Thesligest Danmarks Rigis råd wel wette hwad schada och Forderff szamma Erchebiscop Gustaff haffuer jnförd paa thetta Fatige riike hans Fädernes Landh Tesligest jnd på Norigis Riike Jtem och på Danmarks riige Szaa att thenn gode herre och the godemenn alle wele dog szaadana Tirannisk och ochristelig handell offuerwåge och bezinne Och szaa lagat att szama Erchebiscop Gustaff motte For slige forrätlige handlinger tilbörlighenn straffat bliffue, epther hans Förtienest, ellers thaa skedde honnom orätt både for gud och meniskiom Eller och att thenn gode herre wille lathe szamme Erchebiscop Bliffue wår gest, Anszeendis att hwar szamme Erchebiscop vndkomme hwad ythermere schada och nogdel hann ännu wille anricthe på thesse trenne Riiger, thet almectig gud dog honnom Forbiude skall, Och atj icke handle om honnom alenest vtann och om Biscopen j Schara och flere the som her vtaff Landet szaa Forrälighenn(!) vnuikne äre Eder hermet gud befalendis

Simtuna den 8 Julii.

Öppet bref till klerkeriet i Upsala stift, med underrättelser om Lübeckarnes och deras anhangs lidna nederlag och med begäran om en hjälpskatt för fortsättande af kriget.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 200. — Förut tryckt af Thyselius, I. c. 2: 78.

Jtem itt opit breff Tiil menige Clerkeriidht
j Vpsale Stiigt om then hielp:

Vij Gustaff etc Helsze eder oss elskelige hederlige men menighe Clärkeriidht szom byggia och boo vdj vpsala Stiikt Ewinnerliga mett gudht Kere dannemenn wij betacke jder alleszammass (!) gerne For then welwiillighet hulskap troskap och manskap som j oss altiid beuisth haffue, hwilkit wij jder alle och hwer beszynnerlighenn gerne tiil thet beste bethenkie wele Ythermere käre Dannemen tuiffar oss jnthet att ider alle är wäl witterligit, hwilkit szwärt tal kriigzfolk wij nu en tiid langh hollit haffue, och än nu daglige nödgass att holla på thet wora oppenbara Fiender the Lubske och theris anhangh (szom mett liiff och magt Stå epher Suerigis Danmarckz och Flere thesse Riigers och alles woress Schadha Forderff och Euige niderlag) icke skulle bliffue thess mechtige, att Fulkompna theris Foretagna o[nd]sko, eller Forderffua och om Jnthet göre thesse Fatige riiger Som the och än nu (gudt thess loff haffue) Föge ting bedriffuit eller vpjagat haffue, vtan haffua Faatt Affbruck och niderlag både tiil Land och watn, ee hwar the szeg tiilbudit haffue, szom nu och wisselighann skeedt är, att wor skipzflotta haffuer niderlagt en hel hop aff the Lubskes skip Tesligest wor käre her Swågers Högorne Furstis Hertug Cristians krigzfolk haffua nu nylighenn niderlagt allt thet Folk szom Greffue Cristoffer och the Lubske hade j Fynn etc Szaa epher att then alzmechtigiste gudt haffuer giffuit oss

slig victorie vtoffuer alles våres hedske Fiender, Szaa wele wij icke gerne Late thet mista briste eller slaa szamma Fäyde qwit Förre än wij hade gordt en szadan Fulkommelig ende mett the Lubske, att the her nest icke skulle lengte eller trängte tiil thetta riige jgenn Szaa kunne wij jngelunde lengre holle sligt tal kriigzfolk vppe, szom wij nu haffue mett Cronnones rento eller then hiehp szom then meneman än nu vtgiort haffuer, thenn dog en ringe ting emott then vtgiffit wij her nu haffue Forslaa wiil Hwarfore är wor wilie och begerenn atj godemen alle wele och thenkie tiil huru mygit gott och nytteligit är, att haffua Friid och rolighet, ther huar mann och plictig är, att hielpe tiil Szaa Forsze wij oss tiil ider godemenn attj icke heller än menige Swerigis Jnbyggere wele draga ider ther vndann Är Forthenskuuld wor begerenn atj alle och hwar beszynnerligenn viid sziiit nampn wele komma oss tiil vndszätningh mett en möyelig hielpeskatt epther szom Werdigheste Fader Erchebiscop Larns her Jöns Däcken och Flere the godemen j Capitlet jder Foregiffuendis och på läggiandis worde j huad måtte wij åther jgenn j Framtidenn kunne wetta alles iders beste nytte och gangn göre wij altiidh gerne Eder hermett gudt befalendis Aff Simtuna 8 Julij

Wäsby den 9 Julii.

Till Severin Kiil, med underrättelser och uppdrag.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 201.

Tiil Seuerin Kiill Aff Wesby Gårdh Nona Julij . sendis med Broder

Vår gunst etc Oss Forlanger storligann Käre Seuerin epter några goda tiidender både jfraa Lägret och jfrå wora Skip, epther wij nw nyligenn icke haffue

Faat någre kundskaper jfraa ider, Hwarfore är wor wiilie och begärenn atj oforszymmeligheenn wele late oss Forsta mett Jders Scriffuelsze, huru alle läglighether szeg begiffue, både ther j lägret hoss ider Tesligest om wora Skip, Ythermere må J wetha atuj nu sznart for viij daghar szedann haffue afferdiget wor tro mann och Råd her Eric Flemming och Oloff Bröms mett en Summa peninga niid ått Lägrett epther iders äghenn begäre, szaa att oss Formoder the kneether skole ju bliffue wäl stelte tiil Friidz Giffui gud thet måtte än nw alth gaa liike och skälige tiil, Dog Lichauel Formane och råde wij ider paa thet högzte atj szee eder mett worth Folk szom j vdj befallingh haffue, wel och wiszeligan Fore szaa att the Dansker eller the Holster icke haffue någhonn hemelig vndersätningh mett the kneether jder vnder öghonen Thesligest vdj all anner måtte ther någon skade eller någdeell eptherfölie kunne ther ligger jdher sielffue oc oss menige riigit stor magt på, Käre Seuerin sparer icke att giffue oss tiilkenne huru alle lägligheter szeg begiffue Eder her mett gudt befallendis Aff Stocholm datis vt supra

Wäsby den 9 Julii.

Till amiralen Måns Svensson (Somme) om erhållna och saknade underrättelser rörande flottan, om quarlemmande af ett skepp i Vestersjön, m. m.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 201 v.

Tiil Måns Swenson Aff Wesby Gård Nona Julij .

Wår etc Käre Måns wij haffue (gudt thess loff) än nu icke anner tiidender hörтт eller sport jfraa tiig och wore Skip än att jder är wel och lyckszalige j honde gåått, Huilkit oss är ganske behageligt Giffue gudt atuj icke heller andre tiidender her epther be-

spörre måtte Dog Forundrar oss endeles atuj jngen
 bezynnerlig scriffuelsze haffue Faatt jfra tiigh eller
 Flottann huru alle leglighether szeg begiffuit haffue
 Huarfore är wor begerenn att tw icke wiilt Forszymma
 ath giffwe oss stedze tiilkenne huru ider går, och hwad
 lägghether och tiidender j Forfarandis wårde Samma-
 lunda ner gud Foger att tu dragher jnd j Östersziönn
 igenn mett Skippenn Thaa må tu late bliffua itt vtaff
 wore skip anthen then nye eller gamble hoolk qwar j
 Westersiönn wiid Nylödze bemannet mett passeligit Skytt
 szom thet szeg redelighenn med behielpe kann Hwad
 vtoffuer är Maa tw late szätie paa the annen Skip och
 haffuat hem jgenn Wij skole dogh haffue ther (när
 gud Foger Friidh bliffuer) ett gott Skip liggiandis, ther
 wij kunne lathe bruke wårtt beste mett j Westersiönn
 etc Offuer allt är wor wilie och begerenn attu och
 Flere the godemen och gode karle alle szammans wele
 see ider wel och wiszelige Fore Och attu wiiltt win-
 läggia tig att holla Folkit willigt, ther ligger magt på
 Tig hermed gudh befalendis

Wäsby den 9 Julii.

Till hr Erik Fleming och Olof Bröms, om deras uppdrag.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 201 v.

Thil her Eric Flemming och Oloff Bröms
 9 Julij wesby

Wår etc käre her Eric och Oloff Brompuz Är wor
 wilie och begerenn atj wele Fliteliga *) Jder om the werff
 och ärendher wij Jder metgiffuit haffue, szaa att the vdj
 gode måtte bestelte bliffue szom wij Jder Fulkomme-
 ligen tilbetro Och vtoffuer allt atj ju szaa wele be-
 tasted hoss the Danske herrer att hwar gud Forbiude

*) Ett ord saknas i texten.

oss vmtrengde j ena måtte eller andre, ee huru thet helst skee kunde, att oss måtte widerfares vtaff thom enn slig stadtliigh och ärnstafftig hielp tröst och bi-stond igenn, szom wii them nu giord haffue Thesligest atuj måtte Forszächrede bliffue for then deel szom wij vtlent haffue szom J wel wiidere och ytherligere tilforenne haffue ther om Forstått wor wilie och mening Eder etc

Wäsby den 9 Julii.

Till hr Birger Nielsson om användandet af de på Elfsborg befintliga 3,000 Joachimsdaler.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 202.

Thiil Her Birge Nilson aff Wesby Gårdh
9 Julij

Wår etc Käre her Birge szom wij nu szenest Scriffue ider tiil med iders äghenn Dreng om the iij^M Jochimsdaler szom wore på Elffzburg hoss Michel Bysse-skytte Atj them skulle skicke hiit vp tiil oss mett idert ägit wisse budt etc Saa må J wette atuj annerlunde äre ther vm Forthenckte Och wele atj them beholle ther quare hoss ider på någon tiid tilgörendis, epther thy wij haffue skicket wor tro man och Råd her Erich Flemming och Oloff Brömps mett en Summa penninge niid aatt Lägret att afflöne the kneether mett szom ther äre Och hwar thenn szumma, thee mett szeg haffua icke will tiillange Thaa haffua wij befatat them att the skole skicke bud tiil ider epter szamma iii^M gyllene Therefore beholler them hoss ider szaa lenge J Faa theris Bud ther om Käre her Birge acther J alle måtte wort beste J thenn Landzenda szom wij betro ider om Gud Jder hermett befalendes

Wäsby den 11 Julii.

Till hr Ivar Fleming och Germund Svensson om åtgärder rörande en del af flottan.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 202.

Jtem tiil Her Jwar Flemming och Germundh
Suenszonn Aff Wesby gård vndecima Julij

Wår etc Epther thet Käre her Jwar och Germundh att the Lubske skip och Jagther liggie än nu j Mogesunnd szom wij forstått haffue etc Szaa tyckes oss icke råd ware att Riikisens rådz Skip och the Jackter szom nu afflupne äre jfraa Stocholm drage aatt Kalmarna Sundh, vtann oss tyckes liickare ware, att ther vtrustadis ther tiil änn nu en Jagt eller twaa welformannade ee huad rådh ther tiil Finnes kann szaa att the kunne wara Fienderne starke nog, och sökie them ther the liggie Begärendis Forthenskuld atj thetta wele offuerwäga och bestella, szaa att ther icke sker någon skada jnd paa Finland Tiläwentys hwar the liggia ther något lengie oförsögte biude the wel tiil att Brandskatta eller göra någon annen Forraskning ther jnd på Landit (thet wij gud kenne nöghot [nödogt?] såge) och hade wij welformodet atj skulle thenn läglighett ytherligare szielffue besinnat haffue epther J ther äre szaa szielffue wiid händena Och Faa J ytermere kundskap och tiidender jfraa thenn Landzendann än vij Szaa tyckis oss änn nu radeligit wara atj thenkie her allfwarligann tiil ther ligger stor magt på Eder hermet gud befalendis

Salberget den 18 Julii.

Privilegier för Salberget.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 202 v. — Förut tryckt af N. Bielke, tal i Vet.-Akad. vid presidii nedlägg. 1775, s. 102—108.

Jtem Salebergz preuilegier Hwilke vtgiffne wore på Saleberg Anno 1535 18 Julij

Wij Gustaff etc Göre witterligit atuj aff szynnerlig gunsth och nåde haffwa tagit vndfongit och annamat, szom wij och nu med thetta wortt opna breff taga vndfånge och anname oss Elskelige tro vnderszåther Menighe Bergzmen och Almoge szom byggie och Bruke Salegruffua theris Hustruer och Barnn Tienere Hionn Och allt theris godz rörligit och orörligit ee hwad theth helst är eller nempnas kann, vdj wor konungzlige hengnn wern F[r]iid och Forszwar Beszynnerliga tiil att werna Friida och Forszwaru them for orätta Och haffua wij ther tiil aff szamma wora nåde vnth och giffuit szom wij och nu mett thetta wort opna breff vnne och giffue them these epther:ne Preuilegier Lag stadgar och Friihether szom her epther Folger .

Först att hwar och enn Mann szom Biltoger warder i wort Rige Suerige och arbete Formåg göre For siit Bröd, skal haffua Friid på Saleberg, vtann hann szee mordare, Sinss herris Forrådare, vppenbara Tiuffuer, eller hann Friid Brutiid haffuer aa Quinnom Thenn szom szaa giör eller giordt haffuer maa eij these nåder niwte

Jtem worder någer Biltoger på Saleberg skall hann jngen Friid haffua, på någott Berg offuer allt Riigiit .

Jtem hwar som och Biltoger warder paa något annet Berg skall ey Friid haffwa på Salebergh .

Jtem Torgszdage skole ware om Onsdaghenn och Logherdaghen j hwarie wiku, mett alla Friihet szom j

andra köpstäder Menn dog skole köpmennen szom tiit komme giffwa aff theris godz szom the tiit Föra någon hielp tiil Gruffuones vppehelle en gamall ortug aff hwarie marc werde Och Bergzmenna köpa sedann Friit hwatt tiith Föres .

Jtem Bergzmennen szom boo wiid Gruffuona och bruka Öll selningh, och alla andre szom Öll tilföre hembruggit eller Tyst Öll Miöd eller Kirszedrank eller Winn, Giffuo aff hwario tunno en hielp tiil Gruffuones vppehelle Aff ena tunno Suensth Öll en öre Tunna Tyst Öll ij öre Aff tunna Miöd eller Kirsedrank halff marc Aff ett Ämm win en marc ortuger .

Jtem epther kiöpmen skole hielpe en gammul ortug tiil gruffuones bestaa(!) aff hwar marc werde the Före tiil Bergit, skal Fogten Forslaa och werdere thet godz szom Faltt föres Och hwarie marc werde tage szom forszagt är the Före, huad the Före Humbla Salt klede Fiisk eller Spesserij Menn dog vtaff bönderne szom Före Malt Kornn eller Miöll eller annen Fetalie tiil torgz tagz inthet vtaff .

Jtem itt heltt Staffrum Wiid skal wara iij Alin Breedht och Samalunda Högt och thett skal gielda en öre, Hwickenn szom annerlunda hugger eller köper böthe iij marc Och haffue foruerket wedhenn och arbethet och warj konungz äghenn sack Och måge alle Bergzmenn hugga Friit j krononnes Bergzskog, szaa lenge hann räckie kann, när hann all är, thaa hugge hwar med annen Friit gruffuo wiid ther the honnom Finne kunne Menn kola wiid hugge jngen vtan Skogzägandis minne Hwar annerledis hugga dierffues, böte szine penninge epther Laghenn szom for annet welle, Dog skal icke nekas aff någrom Skogzägende att mann må ju hugga redeliga För bön eller peninga, szom them kann ååtsämie, Och skal hwar j tiid och time

före sinn wiid Fram tiil gruffuenes bruckningh när som almenneligit tilszeies wiid hans iij marck .

Jtem om någer treskeliga jiggenn (!) står eller szeg ther vndandraget haffue Forgiordt gruffuedelenn szinn och ther tiil xl marck

Jtem om Kolningenn skal Kolaren haffua For hwarior xv Fampne Miilo xij öre penninge på sinn äghenn kost Och riiffua vtt kola Miilona och bära henne vt aff Botnen j hop, Håller Bergzmannän honnom kost, giffue honnom vj öre, Jenke penninga ephther Milona, som the kunne sämias .

Jtem huar som bliffuer beslaghenn mett thet att hann tager anner mandz wedh oloffliga wiid gruffuona eller j skogenn, stånde enn tiuffua rätt ephther szom wiidenn werd är .

Jtem skal Gruffua Drengenn haffua en ortug For tiilmakningen och en öre For affbrytningenn hwar dag .

Jtem Smeltaren skal haffua en marc om Wikona och ther thiil Frij kosth .

Jtem Inge Bryte mere än sin rätte Eldh wiid sina xl marc jcke heller make mere tiil, än wij them vndt haffue, eller wor Fogte them ephther Læglighetenn Foreseiendis warder Hwilka skipte göra Dierffues, haffue Forwerkat theris xl marck szaa månge szom j Skipte äre, och thet warj Konungz äghenn Sack .

Jtem jnthet Skipte skall Forholla gruffuona for thet annet när tiid är, och tiil makas skall wiid theris xl marc

Jthem hender nagot Skipte Forszymma sin Eld när them rätteliga bör, thet Skipte ther nest går, make tiil Saklöst Och jngenn make tiil vtan thenn szom Gruffue Dell haffuer och är j rätt Skipte

Jtem jnthet Skipte skal wald haffua att Make paa Forre än the haffue Leffuererede wor Sölffkiöpare thet szölff szom the aff thenn Förre tiilmakningh driffuit

haffue, paa thet att alle Skipther skole szeg winläggie mett thet sznaraste att Smelte oc driffue theris godz Hwilkit Skipte thetta Forszymme wiil Thaa haffui sielff Schadhann och thet Skipte näst gaar make tiil saclöst

Jtem jngenn Bergzmann haffui wold någon malm eller koffrestenn att Forskenkke eller bort giffue j Gruffuonn antenn wor Fogte eller någonn annen vtaff wore tianere eller andre Vtann thet skee kunne mett menige Bergzmendz szamtycke Hwilken ther med befunnen worder stonde en tiuffs rätt

Jtem skal och jngenn Hwarkenn Fogtenn Bergzmennenn Scriffuere Wactare eller någhonn annen, haffua någon Dreng eller karll Löpende niid j gruffuon, thill att stiele eller Forkoffre szeg, Huilkenn ther mäde beslaghenn wårder, Taa staa hans Husbonda ther Fore en tiuffue rätt, epther thet är ju osz och menige Bergzmennen tiil schadhe och någdäll huad j szådana måtte eller andre Forkommer .

Jtem Findz någon aff Wacterne eller Gruffuedrenger szom Malm tager lithet eller mykit och bliffuer Lagliga til wnnen, han och alla hans medhollara stånda en tiuffua rät vtan all nåder,

Jtem hwar åwerkann gör paa annen wiid Gruffuona haffue Forwerkat liiff och godz

Jtem jngen skal bära Bane Wapenn tiil gruffuone epther thenne dag Findz någon thet gör haffue them Forgiorde Och ther tiil xl marc vtann thet är wor Befelningzmen szom är Fogtenn wactare eller andre aff oss tiilskickade

Jtem wårder och någenn Ostyrigmann grippenn szom Löske man är, Och [ey?] haffuer Fuldt wiiderwoga Och ey Faar Borgann for szeg, thaa måå hann Fångas Och j kisto szätias, ther tiil Fogtenn hann haffuer giort om honnom epther thy szom brutten tiilsäia och Lag tilkreffuia .

Jtem alla Bergzmenn szom Gruffuona bruka skola holla ena kisto wiid magt welforwarat, met all tiilborlig Jernn, ther Ogerningzmen skole Forwaras vdj wiid sack hwars Mandz xl marc Och ther tiil vpräsa en galge wiid gruffuona ther Tiuffuar och skalkar vdj näffzes och straffes kunne .

Jtem vnne wij och tiilgode att hwar Bergzmann måå haffua Quit och Friidt wiid gruffuona sina Malmbod Gruffuedrenge bodh och Wiidhabod, wiil någer ther Flere bodar Huss eller gårdar haffua thaa göre ther Tomptöre vtaff

Jtem jngenn szäthe någhonn Embtzmann wiid Gruffuona vtan thenn wij sielffue tiilszätie eller wor Fogte paa wora weghenna wiid thet straff szom ther tiilhörer

Jtem all thenn Koffring Soffringh Vask Klappur eller gruffuesop szom jtt Skipte om daghenn affbryta kann skall alt bliffua redelige vpscriffuit och lagth vdj en Malmbod och Rostas tiilhope Smeltas och driffuas tiilszammens, hwad Solffuer ther aff bliffuer skole the oforszymmelige late komma wor Solffköpere j hender Huilkit Skipte mett szin Malm annerlunda handlandis wårder haffue Forwerkat Liiff och godz .

Jtem aff altt thet Sölff szom epther thenne dag giordt och Driffuit bliffuer skole wij haffue hwart Siu-ende lott vtaff tiil tiend j thenne nestkommandis Månadt Och hwar epther Forscriffne Månet Läglighethen szeg szaa begiffua kann, skole Bergzmennen same tiend Forbättre, epter szom the met oss vtstoffuer ens komma kunne

Jtem alle the szom Bergzbruckningh haffua wele, skole wara vdj rätt Skipte anten hele eller halffua Skipter Och tiilhielpa holla gruffuon wiid magt mett alt arbete szom gruffuon thiilhöre och behöffua kann .

Jtem epther thenne Dag skole alle skipther bruka och Smelta theris Malm tilhope her wiid gruffwon eller

giffua brukningen plath vtoffuer och jngenn Malm jfraa gruffuona Före liithet eller mykit jke heller Smelta anten j Skog Skiul Torp eller Torpestedher, vtann ale-nast her wiid Gruffuona Hwiilkenn ther mett befunnen warder haffui Forwerkat alt thet hann äger, och stonda Tiuffz rätt

Jtem om någon Bergzman eller andre szom j Skipte äre kiöpe någonn Malm skole the thenn och Smelta her wiid gruffuona och vdi theris gruffueskipte, och giffua oss ther vtaff szom for:uit staar Hwiilkenn thet vndandöl haffui Forbrutiit liiff och godz

Jtem hwad Sölff ther görs, skal jngom Sälias vtann wonn Sölffköpare tiil Riigenszens Mynth Dierffues någon szälia Sölffueret vtan von Sölffkiöpare tiil Rikenszens beste, haffue Forbrutiit Sölffueret och Liiff och godz både thenn szom seel och kiöper Och ther skole wore Fogtar och Sölffkiöperne haffue gott vpszeende paa Forszumma eller Löne the thet mett någonn For wiild eller wenskap skuld Och kann beuiszes böthe therefore szom For Tiuffuerij Wiitis någrom szådana Thaa Lägiæt szeg jfraa mett vj Menn epter Laghenn eller stånde then rät szom for:uit är,

Jtem alla Skipther skole driffua gott Sölff Och settie ther theris ägit Skiptis Merkie paa Och om anners Findz Och driffues tiil thet Skipthet szom Markit tiilhörer Tha haffuij huar man vdj thet Skipte Forbrutit theris xl marc och Sölffueret ther tiil

Jtem Driffuarenn skal haffua For huart Skippund Bly j marc och Friann kost Menn thenn szom Blyedt ägher holla szeg sielff Askena

Jtem skola Bergzmenna Jnbyrdis mett Fogtann [keesa?] szex xij [o: tolffmen] eller vj men [o: sexmen] ij vtaff Skiffte thett ena epter andra, the ther mett wor Fogte hwar Onsdag wiid gruffuona all ärende och Sackmål höra ranszaka och sliita kunne Och hielpe huarium tiil Lag

och rätt Epther thenne priuilegies jnnehollelszee Och rättis alla saker szom eij her beröres, både om Slagzmål och annat epther Lagboken szom annersedz j Lantdit .

Jtem alla må och skola Friit Rymma och Sökie epther Malmbergh vtann gruffuona Om the någon Malm Findendis warde maa the honnom Niuta och beholla szaa Lenge the haffua Fyllesth Faatt For theris Arbete och omak Och szedann niwte Mandz deel j thet the finna szaa Lenge szom the Leffua och kunne göra krononne ther Liike och rätt vtaff .

Jtem Hwar szom Forszumar sin körningh, när honnom rätteligha bör köra böte en marck Peninga For hwar hest Och tagz redeligha vtt Sackörenn vtann Forszymmelse .

Jtem huar szom Forszymmer någon deel szom Fogtenn mett the vj redeliga på budit eller Lagt haffuer ee hwad thet helst kann wara tiil gruffuones beste och vppehelle, anten j pipe windenn gråbergz windenn Slipe winden eller annerstedz böte iij marck

Jtem skal wor Fogte och Befalningzman regära om alla Rymninga vatu Öster och kiörninger, och huad j gruffuona behoff giörs skal hann tiilszäia Hoo szeg ther vndan drager haffui Foruerkat xl marc

Jtem skall wor Fogte haffua Fulla magth att late straffue offuer allom them szom Forbryta Halszenn Och szom brotten äre thiill Och Sackörenn tagz vtt szom Forscriffuit staar vtan Forszymelse

Jtem wore saa Saker att någor Dierffues szeg ther emott säthia eller mett woldzwerkie vpkasta lönlige eller vppenbarliga emott thenne Preuilegia och Friihether Saleberg nådelige vnte och giffne äre, Thaa skola the och hann thett Begynthe haffua Forbrutit szin Gruffuedell och xl marc Och om Sakenn högre reste tiil Liiffz och godz szom Edzöris brott vtuiser .

Jtem Hwar och någer Dierffues tiil att göra vp-stötningh eller Reszningh emott oss theris rätte herre, eller wora Fogthar och Embetzmenn j ena måtte eller andra lönlige eller vppenbarlige hann och alla hans medthielpere haffue Forbrutiit Liiff och godz szom Edz-öris Balkenn vtviser .

Jtem hwar och saa hende att wor och gruffuennes lägligheth sig med tiidenn annerlunde begiffue kunde szaa att thenne For:ne Articler och Preuilegier någon Forwandling behoff hade Thaa skole Wij haffue wold thenn att Forwandle ephther Lägenhäten(?) och szom Bergzmennen mett oss vtloffuer ens komma kunne Tess til etc

(**Januarii—Julii.**)

Förteckning öfver utfärdade förlänings-, frihets-, collations- och quittobref, m. m.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 266.

Tesse epter:ne haffue Fått Frihäter Forleninger och prestegioldh, sedan Ephiphanie dominj Anno etc 35 .*)

Jtem ena Quittencia på någet gull som Biscopen i westerårs Latt sin Capellan antwordende(!) dominum

Jtem itt öpit breff for hustru karin Anderss Simonszons ath hon må niwtha the godz, som lågo vnder Nyekoren i Linköping tiil thess the bliffue henne i fran lagwne

Jtem Fogte breff for Lasse Holst på Biscopz saker och kon:ge saker i hela Strengness Stickt, mett Prestelandbor Canicke landbor, kirkelandbor och Domkirkelandbor

*) I marginalen fol. 266 v. står: "Aff Schara", men hvilka bref der utfärdats upplyses icke.

Jtem tiil Bispen i Strengness, ath dominus haffuer vnth her Lars i Ytter Sela oija geldt på westerrekerna

Jtem tiil Jöns Nielszon winke piill, ath hustru Barbrå i holm må beholla Hareke renter ij pund korn, tesligis skall [hon] beholla en hööstack .

Jtem en Quittencie for Peder Hanszon for ij^c xxxviij marcer som han vpburit hade aff någre fotegongere hem kompe wore

Jtem Quittencie for Benct Scriffuere i Arboga på j^c marcer som han vpburit hade aff forlopne kneecter

Jtem Forsuarilse breff for Staffan Slotzfougte på Örebro och hans mettfölie for eth mandslag

Jtem Quittencie breff for her Gudmund Spegell på xiiij löduge marcer vj lott j quintin sölff Jtem en Restantie iij quintin ij marcer danse, Peninga lxxvij marcer v sk:e i huitt

Jtem en Contract med Biscoppen i Wexiöö, Skall han giffua domino årlige for Biscopz sakerne i Sticket j^c marcer danse och tesligis j^c marcer danse pro anno 34 Restantier

Jtem Förleningx breff for Jonn Swenson i wonga, på en gård Benempd Öffre gårdh i Rackaby socken

Jtem breff for Anderss person j Amåll, ath han må sälia och köpa oxer, och andre warur, dog skall han icke driffue them aff landett,

Jtem Anderss Anderszon i Forleningh ij kronegodz, lx stacke höö vnder hwart godz

Jtem the i Kolningx heratt itt öpit breff, ath the måge bliffue wijd theris gamble rätt, med the Lagmandz gestningh och Tinghestar epter som gamalt och fort warit haffuer .

Jtem Forleningx breff for Raguald Jönson på the godz Annundh Biorszon vdij forleningh haffuer hafft aff wor nådigiste herre

Jtem en Quittencie for Måns Monson på then wtgiffth han hafft haffuer neder i lägrett

Jtem en Quittencie for Frans Person på then wtgiffth han hafft haffuer ther nidh i Danmark

Jtem for[lenin]ge breff for Christoffer Andersson på Eruala och näsby socken

Jtem literas Collationis for her peder Nicolaj på Grenna prestegeld

Jtom Forsuarilse breff for Katherina Benctz dotter i Jöneköping

Jtem Forleninge breff for her Larss Siggeszon vppå medellösa socken

Jtem en Quittencie for Olaff Gestring på viij löduge marcer ij lod sölff, som smelt är på weszby gårdh

Jtem heradzhöffdinge breff for Erick Scriffuere på Lysingx herade

Jtem forsuarilse breff for Peder Jönson i Ingeualstorp i Röck socken

Jtem öpit breff for Raguall Jönson och Lasse Scriffuere på viij eller x tunnor gerde haffre huar thera

Jtem literas Collationis for her Götstaff Aruidj på Wisingxöö

Jtem breff for Lasse Gudmundson i Skäninge ath han må köpe oxer i Vestergötland och Småland, och driffue them vp tiil marchnadom

Jtem heradzhöffdinge breff for Erich Jönson i Tuna på Akerbo heratt

Jtem breff for Swen Skwte på Quisberg, och the äger ther vnder liggia honum til pant aff Vadzstena Closter, for xvij löduge marcer sölffuer, på Jon Jönsons ärfuingers wegna, tiil tess han komber tiil sin betthalningh .

Jtem Forleningx breff for Swen Skute på Nässie sockenn

Jtem heradzhöffdinge breff for en knape Matz Scriffuere på Albo herade .

Jtem literas Collationis for her larss person på Öija och Vester moo

Jtem Forleningx breff for hustru Anna Lambrict Matzsons oppå Grodinge socknn, Och vnthe h: n: henne all thenn rentho, som aff Grodinge går, ath hon henne beholle må for Lambrictz ärffuingar .

Jtem Fougte breff for Niels warg på Simituna och Torstuna

Jtem eth öpit breff For hustru karin Måns Åleningx effterleffuerske på en trä wåningh med huss och grundh Och en lithen tomtt ther hoss, liggendis i Stocholm Östan tiil

Jtem Literas Collationis for her Niels på Salu sockn i Finland

Jtem Literas Collationis for her Jöns Reff på Orsza prestegioldh

Jtem Forsuarilse breff for Skepper Olaffz moder hustru malin och hans Syster hustru Ingeborg boendis i vpsale

Jtem Forleningx breff for Lasse Holst på Södrö Canonia i Strengnes dog skall han göre Rekenskap for affradz kornett

Jtem Forleningx breff for Swen Skvte på ij Retteredöme wijd nampnn Biszeberga och Torpa

Jtem Forleningx breff for her Erick Flemming på eth godz liggiendis i Wijborgz län, wiidh nampn Nora

Jtem breff for her Erick Flemming på en gård benempdh Taliala

Jtem Forleninge breff for Bertii Jönszon på alle kon:ge saker mett hans egne Landboor .

Jtem Forleningx breff for Pauell Birgeszon på Näszhult äger och Heslaby ägor Relator Olaff Brymps

Jtem forsuarilse breff for hustrv Margit Jören Skred-
deris effterleffuerske

Jtom forleningx breff for Lasse holst på en gård
liggendis vtan For Strengness benempd Steenn, och haffuer
tilforende legatt vnder S: Pederss prebenda Relator
Brymps .

Jtem vnthe v: n: herre Nielss Jonson Yggan och
Löffgrund, så lenge han formå göre ther rett vtaff

Jtem literas Collationis for her Niels Gregorij på
Fernebo i gestringelandh .

Jtem literas Collationis for her Henrick opå Skarpe-
lösta i Simituna heratt

Jtem eth öpit breff for Fru Elses Fogte Swen
Törielson ath han ma vpbera hennes affrad aff hennes
landboor her i Riigit

Jtem forleningxbreff for Niels Boije på Tordby
booll i Poij socken i Raszborgx län .

Jtem literas Collationis for her Håkon på Larff
prestegioldh fecit juramentum

Jtem Forleningx breff for per nielson på munckeby
Gudmundh Larszons måg, på Loskoskij Fierding i borgo
sockn, skyller x marcer peninga ij pundh korn ij pund
Rog, ij pundh haffre, ij tynne smör xij lass höö, Ther
emott ridhe h: n: ferdig sielff tredie med iij gode hester
och harnsk Relator Olaff Brymps

Jtem Fougte breff for Måns Person på Vpsale gård
stadh, och the herade ther vnder liggia .

Jtem fougte breff for Måns Nielson på Kwmmegårdz Län

Jtem Forsuarilse breff for her Olaff i Kwmbla

Jtem öpit breff for Olaff Boock ath han skall beholla
Skedhene gård, i Örby sockn, som lyder tiil gudheme
Closter vm han formecter göre ther lika och rett vtaff

Jtem en Quittencie for her Holger karlson, vppå xvj vngerske gyllene Taxan aff Ronöö gård pro Anno 35 .

Jtem breff for hans Larson ath han må kennes wiid biscopz sakerne i the vj herade vnder Linköpingx gård .

Jtem breff for Mans M: ath han må driffua iijj par oxer tiil Lundh forytttrandis siig tiil gode vt perfecti non obstant

Jtem forsuarilse breff for en bonde på Öland for eth manslag

Jtem Literas Collationis for her Larss Ragualdi på Salw prestegield

Jtem en Quittencie for Esbiörn Scriffuere på 1[50] vngerske gyllene och vij Renske gyllene som Jörenn Fynke annamade aff honom i Jöneköpfung

Jtem breff for Erich Anderson, ath han må haffue siit Borgelege på Aabo slott, och clede och peninga tiil siig och sijne karle

Jtem Huffuud Quittencie for her Erick Flemming på hans Taxe och på the peninga Torsten Salmonson och Peder Swenske honom leffuererade och the peninga han vpburit hade aff anderss vestgöte

Jtem eth öpit breff for her Erich Flemming ath dominus haffuer vnth quitt och frij, for then Taxa, som han vtaff Raszeborgz Län göre skall Anno etc 36

Jtem breff for helge Bagge, ath han må beholle thet huss han vdiij sitter, tiil tess ther om bliffuer bettere ranszakat

Jtem Literas Collationis for her Peder Henricj på Torstuna

Smedsboda den 18 Julii.

Förteckning öfver utgångna qvitto-, förlänings- och fogdebref, m. m.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 268.

Aff Smedzboda 18 Julij 1535

Jtem en Quittencie for Olaff Gestring på något hiitte söloff

Jtem Fogte breff for Niels Henricson på Sala Mycleta Norby Kwmbbla Kyla, Terna sockner

Jtem breff for Ture person ath dominus vnthe honom then saack med sin Landboo i Vermesätter

Jtem Forleningx breff for Hans Larszon, på alle the kirke Landboor, som äre emellom wiko .

Jtem vnthe v: n: herre Jomfru Birgitta, hennes Landboo som lyda vnder Follenäss, frije for then hielpe-skatt som vtgick kringom menige riigit Anno etc 35

Jtem Forleningx breff for Fru Karin på Lang[n]öö, på Hägerness Retteredöme, domino tiil en behagelig tiid

(Stockholm 18—28 Julii?)

Bref för Lars Holst, såsom fogde vid Sala grufva.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 206 v.

Breff for Lasse Holst

Vij etc Göre witterligit atuj haffue befalet thenne wor tienere Lasse Holst att acthe och vtreffuua och vpbära ålle(!) the Sachöre szom her Falla wiid Salebergz Gruffuo Oc göra oss therutaff en god beskedelig Rekenskap Och haffue wii gunsteligann vnt honnom tiilgodhe och vppehelle att hann vtaff hwartt Tiuffrij (szom hann beslaa kand mett them szom Malm stiela ee hoo the helst äre) skal haffua en marc ortuger vtan

then Sack oss tiilkommer, Dog ther hann beslaa kann någhon aff wore wagtare szom stiela eller Forkoffra sig, eller szee genom Fingren mett någhon annen szom szådana skalkhett bedriffuer honnom skall hann straffa wiidt itt hengende vtann nåder Och ther hann Sackefall befinna kann Skal hann haffua ther vtaff szeg til vppehelle en marc ortuger Samalunde haffue wij tiil skicket thesse wore tienere N: att the skole acthe paa hyttorne her wiid Gruffuon så at huart Skipte bezynnerliga For sig skälige och oforfalskatt Rosta och Smelta skole thenn Malm szom the vtaff Gruffwon j theris skipte Fongandis worda Och sedann tesligest vtan Falskhett szamma Sölffbly affdriffua Szaa att huad Sölffuer therutaff bliffuer må komma wor Sölffköpere tilhender Ther For:ne wore tienere skole haffue itt gott och nøge vpszeende på, både när Malmmen kommer vtaff Gruffuon att han thaa bliffuer rätt bescriffuenn, Målad och jnglagd (!) vdj en bodh Thesligest att hann rätt vtmätas igenn när hann Rostis och Smeltas skal Ther the skole haffua itt wist och redeligit Register paa Och alle dage gaa j hwarie hytto och tiilszee att ther rät och skälige handles Driffues eller Smeltis, och bescriffue [huru] mygit Sölffbly vtaff hwar vngh kommer hwad dag och hwilkenn hytto Och hwar szaa hender at For:ne wore tienere någon beslaa kunne szom nagon Falskheett bedriffue anten när Malmen mättis Rostes Smeltis eller när Sölffblyedt affdriffues thenn skal wara Forfallen tiil szine xl marc och mista ther tiil Malmen och Sölffrett thet skal wara wor äghen sack Thesligest skole wore tienere haffua vtaff hwar slig sack szeg til vppehelle Halff marc ortuger Thess tiil wisso etc .

(Stockholm den 18—28 Julii?)

Till kyrkoherden i Larf, hr Håkan.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 207 v.

Jtem tiil Her Hakann j Larff att wor n: herre inthet wiil late trengie honnom jfraa gieldet, Larff, och ath hann giffuer wor n: herre tilkenne om han något bestelt haffuer mett Wardhbergz Borgare j then Handling wor N: herre honnom befalte att handle mett them

(Stockholm den 18—28 Julii?)

*Till hr Birger Nielsson om smörskatten af Varbergs län,
m. m.*

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 207.

Jtem til her Birge Nilson vm then Smörskat szom Faller j Wardbergz Länn att hwar hann mett någonn Lempe kan faa then vtt, szaa att Fienderne jcke kunne Forstarckie szeg mett honnom Dog szaa att han szer szig wel och wiszelige Fore att hann icke j någon måtte bliffuer Förraskad Tesligest är wor n: herris wilie att hann är her Håkan behielpug att hann bliffuer wiid Larffz prestegield

(Stockholm den 18—28 Julii?)

*Till Niels Grabbe, uppdrag rörande Lasse Lifländare,
m. m.*

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 207 v.

Jtem tiil Niels grabbe att han szäther then Lasse Lifflendere jn på thet godzet igenn szom Bärtil Håken-son honnom ifrå driffuit haffuer och må tu lathe hende en Borghan vtaff them badom szaa att the komme både

til szuars jnfor oss, och att hann lather komma enn annen god karl j Bertiil hakansons stad jgenn Tesligest att han personelighe eller hans wisse budt giffuer szig thil thenn Anders olson j Biurböle j Borgo Soknn hans n: är vnderuist at ther skal wara en hop Clenodier nidsadthe szom hörer Borgo kirkie tiil, thet hanns N: icke tro kann att thed är j någonn god ath eller mening tiit saatt Therefore maa hann annamet thedhann och lathe kommat hiit tiil oss, ther honnom szendes en Copie på huru mygit ther wara skall, och skal then Lasse Liiffendere tiil äuentyrs wel witta mere ther om han må Ransaka att hann kunne Faa något att witte vtaff honnom Jtem han jngalunda tiilstäder Legefolk eller Fätwarur tiil Keffle

(Julii?)

Bref för Lars Holst på sakören m. m. vid Sala grafwa.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 208 v.

Breff For Lasse Holst på thenn hielp och vppehelle szom wor k. n. herre honnom vnt haffuer wiid Saleberg

Wij Gustaff etc Göre witterligit atuj aff szynnerlig gunst och nåde haffue vndt och tiillatiid szom wij och nu mett thetta wort opna breff vnne och tiillate etc att han beholla och niwta sig tiil gode och vppehelle oss tiil en behagelig tiid All thenn Ölitz szom Faller wiid Salegruffuo Tesligest the hore peninga ther och Falle Vtaff alle Edzöris Högmelis och xl marc Saker skall hann haffua en marc item Alle vj eller iij marc saker och andre szmå saker j marc ortuger ther emott skal hann Forpligtig wara att beseriffue late och vt-kreffuie allann Sakörenn rätt och redelige Och hwart Månet mod göra oss therutaff en god och beskedelig

Rekenskap, och leffuerere ifrå szeg hwad deel hann ther vtaff Foröffrett haffuer Thesligest skal hann och vtaff thenn vpbyrd wij honnom szaa gerna vndt haffue Forplictig wara att Forsorge wor Sölffköpere och Flere wore Scriffuere och wactare ther wiid gruffwon mett theris redelig kost och taring och acte ther vppå wort beste Thess til wisso etc

(Julii?)

Till biskop Sven i Skara om kyrkoherdebeställningen i Larf.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 209.

Jtem tiil Bisp Swenn j Schara att hann lather her Håkan then wij haffue vndt Larffz prestegieldh bliffua ther wiid, then her Eric wil hans N: inthet haffua ther vtan skindann tiil Domkirkion, och ther Forseen mett någon Prebenda

Sparrsätra prestgård den 19 Julii.

Till gruffogden och skrifvarne på Salberget, föreskrifter.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 209.

Jtem tiil Lasse Holst Hans Hen[riksson] Mans Sc:[riffuere] och Blasius Sc:[riffuere] Aff Sparsetra prestegard 19 Julij

Vår etc Skalt tw wetta Lasse Hans Mans och Blasius atuj szende tiil ider Nyclena tiil wor Malmbodt [wid?] then Storaa Westangrffuona ther Soffringen ligger vdj, och paa thet wor Malm icke skal lengre liggia ther obrukat och tiilforgiffues Är wor wilie och begärenn atj wele handla mett thenn Måns Diurkarl och Flere the Torpekarlar och andra the ther bruka wele Saa att

the wele Smelta thenn Soffring, ther wij liggiandis haffue wiid gruffuona, och äre wij tiil Friidz atuj giffwa them halfftena aff altt thet the Forarbete kunne For theris vmkost vmak och arbete eller huru J mett them best vtoffuer eens bliffua kunne then Furste gångoo epther skelighett och epther szászom godzet är tiil Dog szaa att the sielffue holle szeg koll, wiid, kost, Blyd och alth annet hwad ther tiil hörer Och beholla szedann alla halfftana vtaff Sölffrett, maa thenn Fursta gångoo Friit, menn neste affdriffningen måge J taga paa wora weghna Furst alla halffthena szom Forszagt är, Och vtaff then halffpartt szom theris bliffuer, skole the giffua oss hwart vij:de lott szom the andre Bergzmen göre epter preuilegien Och måge J Furst late tage vtaff thenn Soffringh j thenn store bod xxx eller xl halffua tunnor szaa mykit the kunne göre iii eller iiij Rostar mett, och lathe först gaa then vtaff tiil thess J faa szee hwad lag thet taga wiil Och må J stedze ju beszynnerliga några vtaff ider wara tilstedhes och late granneliga bescriffue bliid epther hwar rensznungh Och hwar J Fornimme thet wiil taga något got lag Thaa äre wij tiill Friidz atj faa vtt all Soffringen szaa att honn kunde Först gaa vtaff, Menn wasket och klappuren maa en nu paa någhonn tiid bliffue beliggiandis Thenn koffringh szom är j thenn stora Malmbod och andre bodher må J late bliffua bestondandis, tiil thess wij ytherligare ther vm Forthenckte bliffue, när thenn ena Soffringe boden är vtaff gangenn må J tage paa the andre Nyclene tiil the boder wette wij icke Therefore måtte wij nu j sidzt lathe bryte them vp Eder her mett gudt befalendis

Sende wij ider och thenn Nychill tiil thenn bod szom Koffringen ligger vdj szom Anders Månson haffuer latiid Jnkomma, Är wor wilie atj redeliga late vp-

måle samma koffringh, och szender oss ther itt wist Register paa

Jtem må J late antworde Oloff Gestring ther aff xx halffwa tunnor koffring aff thenn beste tiil wore hyttor szaa atuj kunne Faa än nu en wiss Proba hwad huar halff tunna giffuer j Sölff

Jtem om Bergzmandz botnen eller Stricket szeg något Forbättrar atj oforszymmelige giffue oss thet Scrifftelighenn tilkenne

Jtem atj tiilszäie Bergzmennen att the Soffre theris Malmm bättre vtt än the wane äre, Forty the haffwa jngenn Fordeel vttaff att the late gåå Gråbergit, thess mere Forödis bade koll och blij For them

Jtem atj icke städie något skipte make tiil j Gruffuona mett minne the tiilforenne haffwa antwordat Solffköperen theris Sölff .

Jtem atj Forhöre thenn Alff granneliga vtt huad Eric Swenson Faatt haffuer vttaff thenn Rymningh han hade j rennan på wor Botn Tesligest aff thenn annen Rymningh szom kallas Lange Rymninghen, och huru mygit hann Fiik epter Eldning hwar dagh .

Jtem atj bestelle szaa att hwart Skipte göre theris hyttor wiid gruffwona, och mett iij vngner j hwar hytto thet är en ringe bekostnat att reszää vp en gierdzgårdh kringom Bristvngnerne mett ett halff tack ther the kunne haffwa theris Brucknin[g] vdj .

Jtem Är och wor wilie och begärenn atj wele see granneliga paa wort beste, szaa att allt kann gaa skickaliga och lika tiill szom wii ider tilbetrodt och J oss loffuat och Sworit haffua

Jtem atj late granneliga bescriffue all thenn Malm szom Bergzmennen Faa vttaff gruffwon att hann och redeliga rostedz och Smeltes, och att alla Rensninger vpscriffues och att någhon är hoss när thet Driffues

(Sparrsätra den 19 Julii?)

*Till Ivar och Erik Fleming att ransaka om bytet mellan
Sten Finne och Knut Kappe.*

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 210.

Jtem tiil Her Jwar och Her Eric Fleming
For Knut Kappe

Jtem att Her Jwar och Her Eric Flemmingh äre
vtoffuer thet bythe szom är emellam Stenn Finne och
knut kappe epther Henric Stenson och lathe på nytt
byte igen Sten Finne haffuer vp:[tagi]t någon szeed
szedhan thet byte stod och skulle dog lichauel komma
them bådom tiil Therefore wele wij atj äre ther öffuer,
att thenn ene måtte saa wel szkec rätt szom thenn an-
nen, och ransaka theris rekenskaper paa både siidhor .

(Den 19 Julii. *)

*Öppet bref rörande den emellan Simtuna och Tjurbo härad
samt Fernebo och By socknar liggande allmänningen.*

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 210 v.

Jtem Breff paa then almenni[n]g och syn szom
skedde emellam Semitwna herede och Tiurbo
herede, och Fe[r]nebo och Bye Sockn

Wij etc Göre witterligit och Bekennes mett thetta
wort opne breff, att epther thenn långliga tretta szom
warit haffuer emellam thenn menige man szom byggia
och boo J Semetuna härede och Tiurbo härede på then
ene siido, och Fernebo och Bye Sockn j Dala laghen
paa thenn annen siidho om en almenningh som ther
emellam ligger Och på thet samme trätte dog [må] en

*) En i Riks-Archivet befintlig afskrift från 1500-talet är daterad den
19 Julii.

tid komma tiil en redelig ranszakann, och laglige åttskild bliffue Therefore Forordinerede wij några godhe men aff Frelsiit thesligest aff then menigemann aff begge parterne szom ther om ranszaka szyne witne och eptther szwärie skulle Och haffue nw samma wore Forordinerede szamma theris befalning Fulgiort Och haffue the saa ransakat och j sanning Funnet epter Suerigis Lagh att szamma almenning hörer Semitwna och Tiurbo herede tiil, och icke Fernebo eller Bye Soknn szom theris opne Forszäglde breff ther paa vtgiffuit ythermere vtuisse och Formelder Szaa haffue och For:ne godemen szom vtoffuer same synn och ransakning wore, giort en rätt och redelig rågång emellam For:ne Sokner och härede, szom szamme theris breff och vttrycker Och eptther wii icke wetthee eller annet Fornimme kunne än att szame almenninghee szyn och ranszakan rätt och skälige skett är, Therefore gille och stadfeste och Fulkompne wij samma szynn, och thet breff the ther paa vtgiffuit haffue vdj alle szine Puncter och Articler Forbiudendis alle ee hoo the helst äre eller wara kunne thenne dom att ryggie Forkrenkie eller på thale wiid thenn pliicht szom lagen ther om vtuiszer, och wore Strengne neffzt och wrede Tess etc

Stockholm den 28 Julii.

Till den vid Olofsmesse marknad i Köping församlade allmänheten, underrättelser om segrarne till lands och vatten öfver Lübeckarne och deras anhang.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 208.

Jtem ypit Breff tiil köpfung tiil then menäman szom ther Forsamblas j Oloffsmesse Marknad Aff Stocholm 28 Julij

Vij etc Helse ider oss Elskelig tro Dannemen alle szom nu vdj Oloffsmesse Marknaden j köpfung For-

samblade äre, Ewinnerliga mett gudt käre wenner wij betacke Eder allesames ganske gerne For thet huldskap troskap och Manskap szom J oss altiit bewist haffue och beszynnerligann For thenn hielp, szom J och mene Suerigis Rigis Jnbyggere nu vtgiordt haffue Hwilken oss Forhoppes icke skal bliffue tiil Forgiffues vtgiort vtann är kommen och än nu ytherligare skal komma eder och mene Suerigis Rige tiil nytto gangn och Långligit bestondh Szaa käre Dannemen giffue wij ider tiilkenne att thenn almectigiste gud haffuer änn nu Forfoget thenne krigzhandel på wora siido alt vdi thenn beste måtte, szaa att thet haffuer änn nu gudt thess Loff, all ting gott wel och lyksalige for oss bade tiil Lannd och watn, och nu nyligen beszynnerlige, att gud almectig gaff oss Seger och wictorie mett wore Orligz Skip, niderlagde en hell hopp aff the Lubske skip och Finge x the beste, någre thessforutann vpbrende, och en partt j sank Skothne, szaa att theris Skip äre nu szaa Forskingrede, att the nest gudz hielp j thenne Sommar icke komme tiilhope jgenn Och the skip szom wore vtliggiare nu Faatt haffue aff the Lubske haffue the aather bemanet mett wort ägit Kriigzfolk szaa att the äre nu szaa starke jgenn Thesligest haffuer och wor käre Swager Faatt Seger och wictorie J Fynn, szaa allt Fynn är nu vnder hans håndh, och slagit och Gripet Greffue Cristoffer och the Lubske ifrå meste parten aff allt theris krigz Folk saa att oss Forhoppes thenne Fägde skall vtann twiffuel sznart Faa enn god ende Och the Lubske mett flere theris medhielpare szom haffua j sinnet hafft, at Före oss och thesse trij Riiger thenn vmilde konung Cristern paa hender igenn, skole mett then almectigiste gudz hielp få skam For theris vmak, szaa the en annen tiid icke skole lengta eller trengta hiit jgenn Therefore käre Dannemen warer wid itt gott tröst, thett skal nest gudz hielp allt bliffua

gott och thenne Fägde skal komma tiil enn god ende
Gud Jder hermett etc

Stockholm den 28 Julii.

Förteckning på utfärdade förläningsbref.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 184.

Aff Stocholm 28 Julij 1535

Jtem forleningx breff for Christiärn Larszon på
konungz Foringen vdj Skölinge och Bethne sockner
Anno 34

Jtem breff for Olaff Martenszon på Jerla

Jtem Forleningx breff for Rasmus Skåningh på
Stägz Ladhegård ad dies vite, och thet affradh til-
stundade anno 36 .

Jtem forleningx breff for Herlag Jönszon på tesse
iij gårder Flodha Vddarijdih och Skiöllarijdih .

Stockholm den 1 Augusti.

Till biskop Sven i Skara om smörtionden.

Efter orig. på papper i kongl. Riks-Archet.

Gustaus dei gratia Sueorum Gottorumque etc Rex
Sincero nostro Fauore præmisso etc Som i gaffue oss
tilkenne for någre dager sedann kære Biscop Swenn,
begerendis ath wetta, huardt i skulle lathe kome thet
smör, szom eder bör wtgöra i thetta år etc Szå är
wor willie ock begerenn, ati lathe same szmör koma
tiil Lödisze, Wij haffue scriffuett Rauald Jönson ock
Lasse Scriffuere til ath the vpbera skole same szmör,
ock thet andre, vtaff fogterne, ossz tiil gode rede ock
Rekenskap, ther i wetta eder epter retta, Gud eder

her medt befalendis aff Stocholm prima Augusti Anno
etc 35 nostris sub Secretis .

Utanskriften: Oss Elskeliig Verdige Fader Her Swenn, medt
gudz nåde Biscop tiil Schara etc gunsteliga .

Spår efter det påtryckta sigillet finnes.

Stockholm den 1 Augusti.

*Till hr Birger Nielsson om smörskatten af Halland, be-
lägringen af Varberg, hjälpeskatten af Vestergötland, Lübska
skepp, krut, m. m.*

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 211.

Thiil Her Birge Nilson Aff Stocholm Prima
Augusti

Wår etc Wii haffue Faatt Jders Scriffwelsze her
Birge och therutaff Fornummit huru idra lägligheter
szeg begiffuit haffue j Halland, och att ider Forwissat
och Forszeglat är Helfffthane vtaff thenn Smorskat aff
några härede ther jnne hwilkit oss endeles welbehagher,
och sage gerna att hwar j mett något god lempe kunde
bekommat (når szame Smorskat wore Jnkomen tiil Lo-
dhese) atj thaa gaffue ider mett wort Folk hiit jnd j
Landet igenn Och acthe her granneliga paa, szaa att
her icke måtte skee någonn skade jnd paa Grenszenn,
eller wore vnderszåther, ther tycktis oss störste magt
paa liggie, Hwilkit wij och szätia jnd tiil ider atj ther
om Forhandle wele epther läglighetenn thet beste J
kunne, Epther J ythermere kunne besinne och witte
lägligheten änn wij Menn thet J och wort Folk skulle
bliffua ther jnne j Landett och tiilhielppe att bestella
bynn är icke wel j wor beläghenhett For thenn szware
och drapelig bekostningh skuld szom wij nu j en Långh
tiidh hollit haffue Och än nu Daglighenn holle Och
hwar the Danske wile late bestelle the Wardbergz Borgare

måge the thet wel göre genom her Truidt och theris ägit krigzfolk, Wij haffue hafft bekostningh nog j thetta år, thesforutann, Maa J och witte atuj Scriffteligenn haffue tiilbudit Gerlag van Emden att han skal Forbyte oss szamma Smörskat vdj got clede och haffue wij thesligest tiilbudit Ragual Jönson och Lasse Scriffuere att the skole vpbära och vtgiffua Samme Smörskatt oss tiil gode rede och Rekenskap Är wor wylie och begerenn att vdj hwad måtte J kunne wara them behielpelig atj ther wele winlägge ider om Ytherligare szom J beröre, att ther äre några Landzkneether szom olönte äre, Szaa scriffue wij idher ther om tiil J siidztens atj skulle tage szaa mykit vtaff then hielpeskatt ther går aff westergjötlandh och late ther stella them tiil friidz mett Hwilkit är änn nu wor wylie atj sza wele bestella Lathe, och icke bekimbre oss ythermera ther mett, Vm then hielpeskat aff Westergotland, äre wij wel tiil Friidz atj late bära vp Sölffuer mett jbland lodhet for ix eller x öre aff them szom Fatige äre och icke Formåge peninga, Som J och giffue tiilkenne om the x lubske Skip ther liggie j bärende, och begäre atuj wille therom Forthenkte ware szaa hade oss tyckts lichare ware atj szådana läglighet had tiilscriffuit Måns Suenson och Flere the Befalningzmen paa wore skip The kunne haffue hafft ytherligare råd att göre them tiilgode än wij Dog lichauel haffue wij nu scriffuit them ther om tiil, och szende ider breffuit tilhondhe Begärendis atj och szaa wele scriffue them menighenn ther om tiil, att the wele winläggie szeg att szame skip måtte icke koma tiil Lubeck jgenn Sza haffuer ider dreng och latiid beröre for oss att ther Fattis kiörnekruut jbland kneetherne Szaa giffue wij ider thet sielffue att bethenkie hwad råd wij haffue ther tiil epther slig hop krut szom wij nu haffue vtspisze latiidh både tiil Land och watn Och Forundre storlige hui J icke handle

mett her Claues Bilde, szaa att hann och szaa måtte skiute något j kulon mett Thett är lichauel bade hans och Flere theris welfardt szom wij handle vm Dog lichauel skicke wij nw tiit niid en Fierdu[n]gh körnekruutt thenn må J lathe Fordele och spare thet beste J wele, mere Faa J icke vtaff oss Eder hermet etc

(Stockholm, början af Augusti.)

Uppdrag för hr Erik Fleming och Severin Kiil till konung Christian i Danmark.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 212.

Verff och ärender szom Stormectigiste Furste och Herre her Gustaff met gudz nåde Swerigis och Göttis etc konung haffuer metgiffuit och befalet Erlige welbyrdige Menn, och Streng Ritter her Eric Flemming och Seuerin Kiil hans nådz tro Menn och Råd att handle och werffue hoss Högborne Furste och herre her Cristian aff samme nåde vtwald konnung tiil Danmark etc *)

Först att tiilbiude kong: Ma:t tiil Danmark på kong: Matz weghenna tiil Sverige Wenlig och kerlig helszenn mett allt hwess mere kiertt och gott vdj hans nådz magt och Formugen är,

Ther nest twiffler kong: Ma:t tiil Sverige icke att kong:g Ma:t tiil Danmark wel haffuer vdj enn Friisk hugkommelsze, hwad szwar penningz vtgiffit och Forspildingh hans N: nu vdj thenne Fegde hafft haffuer, tiil Land och Vatn både mett Rytther kneckte och all anner krigzgeskeffte, Hwilkit Kong:g Ma:t tiill Sverige haffuer giortt vdi thenn beste meningh Och paa thet kong:g Ma:t tiil Danmark motte komma tiil Danmarks och Norgers Riigers rolige besitningh och Regiment begge kong:g Mat:ter, theris Land, Lyde, och vnder-såther tiil jtt ewigt och longliget bijstondh

*) I marginalen står: Hen: Cla:

Och ephther kong:g Ma:tt tiill Suerige haffuer sig szaa Brode[r]lige kerlige och Nâburlighe bewist mott kong:g Ma:t tiil Danmark icke alenest mett ryttere kneckte Skip och Krigzfolk tiil Lannd och watn Vtann jemwel mett några merkelige Summor peninga och Sölff vndsatt och Forsträckth Hans Nåde Therfore och paa thet bægge kong:g Ma:ter theris Land Rige Furstendome och menige vndersåter måtte bliffue vdj en Friidszamelig endregt tilsamen bestondendis Är konglig Ma:tt tiil Swerige begärendis, att kong:g Ma:t tiill Danmark och Hans nådz riigis Råd, wiil jngå bewilliga stadfeste och Fulborde mett hans nådz och Swerigis Riike ett kerligt och wenligit Forbund Tesligest att kong:g Ma:tt tiil Danmark och wiilde Forsächre kong:g Ma:tt tiil Swerige, mett en tiilbörlig och god Forwaringh for thenn Summa szom hans N: szame sin her Swåger Forstreckt och vndsatt haffuer, ephther szom kong:g Ma:ttz tiil Danmarkz egne Fulmyndige Ambasiater hans Nåde loffuat och tilsagt haffue

Haffuer och saa kong:g Ma:t tiil Swerige tiit och ophtha scriffteligann beszögt kong:g Ma:t tiil Danmark och begeret att hans nåde wilde giffwa the knecther szom hans nåde hiit vtoffuer skickat haffuer, theris Edh och plicth quit och löss Ther på kong:g Ma:tt tiil Swerige dog jngen szwar än nu tiil thenne tiid belange kunnet vtann nu j thesse dagher Faatt ther Furst szwar paa Szå lydendis att kong:g Ma:tt tiill Suerige icke begära skulle szamme knecther vnder hans Nadz Edz forplictingh Förre en kong:g Ma:t tiil Swerige hade personelighenn warit tiil tals mett kong:g Ma:t tiil Danmark .

Ther på giffuer kong:g Ma:t tiil Swerige kong:g Ma:t tiil Danmark szieff tiil bethenkie Hwickeledis hanns N: eller hans N: Befalningzmen, någon tiid möyligit wara kann, att bruge szamme knecther anten tiil eller fraa

Fienderne, eller bruge något hans N: gangn mett them, all thenn stundh the icke äre hans kong:g Ma:t bezworne, lichauel haffuer hans N: paa kong:g Ma:t:z weghenna tiil Danmark giffuit szamme knecthe theris redelige bezoldingh, och haffuer dog lichauel Föge ting kunnet bruka mett them Epther the icke haffue warit H: n: bezworne.

Therefore Begärer kong:g Ma:t tiil Swe: att kon: M: tiil Danmark wiil än nu anszee beggis theris welfart och lägligheter och giffua szamma knecther theris Edh qwith, paa thet man thess ytherligare kunne bruge them, och haffue them något j att säie hwar behoff giordis Och hwar hans K: M: icke wiill vplate hans n: them alle, att hans N: än thaa måtte Faa någre ther aff Beszynnerliga en Feneke eller twaa

Menn thet kong:g Ma:tt tiil Swerige skal lenger holle samma knecther, theris bezoldingh vppe, vnder szadana wiilkor, szom her tiil skett är, ther hans nåde icke haffuer haft några wisse eller redelige bescriffne Muster zedeler jcke heller theris szold epther redelighet bescriffuen, vtan the haffua j szaa måtte brukat många szielszinde Finanzer mott hans nåde Forögt theris Sold Fast högre än hann tiilforenne hoss kong:g Ma:t tiil Danmark warit haffuer och ther tiil, att the jcke äre vnder hans Nådz Edzplicting ther kenner kong:g Ma:t tiil Swe: sig Fast och höglig vtinnan bezweret wara, och betröster szeg For jngenn deel lengre holle szadana Mumskans vppe, mett minne änn szamma knecter, och jw bezzynnerlige några vtaff them måtte Swärie h: n: theris Eedh .

Och Begärer kong:g Ma:t tiil Swerige for these orsag skuld att kong:g Ma:tt tiil Danmark wiil vplate hans Nåde szame knecther, effter szom Forberördt är Och j hwad måtte kong:g Ma:t tiil Swerige kann bewisze kong:g Ma:t tiil Danmark wilie wenskap och

got Naburskap, ther lather hans Nåde szeg altiid Finnes willig tiil .

Stockholm den 4 Augusti.

Till hr Erik Fleming om konung Christians uraktlåtenhet att lemna fordrad säkerhet för de erhållna försträckningarna, m. m.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 213 v.

Tiill Her Eric Fleming Aff Stocholm Quarta Augusti

Wår etc Käre her Eric wij haffue nu j these dager Faatt breff och Scriffuelsze jfrå Högborne Furste Hertug Cristiann aff hwilke breff wij szende ider her julygt en Copie Therutaff j Formerkie och beszinne kunne, hwad Foruaringh wij Faatt haffue, For all thenn dråpelig bekostnat szom wij nu hafft haffue Thesligest For the Forsträckte peninga szom wij vtlendt haffue, kenne gud, thenne Fägde haffuer lichawel staatt oss mång peninga, och hade Formodet ther en bättre Forwaringh och Forsäglingh Fore, än nu skett är Hertugen berörer j szamma sinn Scriffuelsze att när bågge Rikisens Rådt Danmarks och Norgis komme tiilhope, ther skulle thaa ytherligare bliffwa Forhandlat vdj Szaa är thet icke annet än lösze Skotznål och Forhalinger, tiil äwentys the komme icke tiilhope j thet Furste aar eller tw Szaa Forundrar oss storligann effther Jon Olszon och Cristoffer haffue ther jcke annett, eller dråpeligare vträttat att the jcke lenge szedann haffue giffuitt szeg tiilbage hiit tiil oss jgenn och latiid oss Forstå någonn Fast grund ther wij oss hade epherrätta kundet Hwarfore är wor wilie och begärenn atj szame Copier wele (mett Seuerin Kiil, och Flere godemen szom j ther tiil betro kunne) granneliga offwerwega och ranszaka,

hwad grvnd och mening thet haffuer, Och hwar Cristoffer och Jonn Olszonn äre vtoffuer kompne Taa maa j ytherligare Forhöres mett them hwad grund ther vnder är Tesligest är oss jngenn ringe beszwaring vm the Landzknechter att Hertugen icke wiil giffwa them theris Edh qwidt Och wij lichauel skole giffua them en slig dråpelig besolding Och kunne wij jngalunda lenge holle honnom vppe en slig Mumeskantz Begärendis atj szådana läglighether Flitheliga offuerwäga wele, och wara therutinnan Fulleligann Fortänckt hwad best kann bliffua tiil rådhe . Yterligare käre her Eric hwar j icke ytherligare eller Fastare grund Forfarit haffue än wij nu Fornimme Thaa wette wij icke hwad råd thet är att wort Folk bliffue ther lengre beliggiandis hoss them j Lägret, epther Hertugen är nu j Seland och haffuer thet mest jnne, Saa Formoder oss att hann kann wel holla thet Läger wiid magt vtan wort Folk Hwarfore tyckis oss icke vrad wara, atui kunde Faa them dedhann ju Forre jw bättre, ther vm j wele Fortenkte ware att thet kunde skee mett någonn god lempe Hwilkit wij dog lichauel stella jnd tiil ider atj ther om måge handle epther läglighetenn och szom ider szynes best och liichast ware Jtem atj och wele haffue Råd och dåd mett Måns Swenszon och Flere the Höffwidzmenn på Skippenn vm szamme ärende att mann kunde komma Folkit tiilhope jgenn, och acte wort ägit thet beste wij kunne, Oss är ondt nog att late wort Folk bliffua ther nidre, epther ther äre thwenne hände Folk, och man skal nw sznart szaa wel tage szeg tiilware For wanner szom For vwenner, epther thetta werdz lop szom nu Forhanden är, Therefore wore gott att Folkit kunde komma thedhan Och maa j ther Fulkompnelige Forlate eder tiil att oss icke well behager, thet Hertugen icke wiil giffua them theris Edh löss Och såge for thenn skuld gerne atj och någre Flere godemen, som

dierffdes att szeie meningenn rätt vtt, wille giffue ider vttoffuer aatt Szeland tiil Hertugenn, och late honnom alffuarliga forstaa thenne wor meningh vm the knecther och thenn Forsäglingh Och hwar Hertugenn icke personligenn är j Szeland szaa atj kunne komma honnom sielffue tiil orde Thaa maa j Scriffue honnom rätte meningenn tiil szaa att these ärende jngalunda Forszymmade eller vndandolde bliffue Och haffue wij yterligare giffuit thenne Breffuiszere Henrich Claeson wor gruntlig szinne och mening tiilkenne Begäre wij athj wele szätia tro och liit tiil hwad deel hann ider på wore weghenna Foregiffuendis wårder Kenne gud, wij wilde gerne råda ider något j Sakena Menn wij wette icke hwad wij råde skole, epther wij äre szaa långt jfraa handena, och witte icke vtaff läglighetenn Therefore maa j bestella her vm epther läghlighetenn, och epther szom ider szynes best och bistondeligast wara kann, Giffue gud atuj wore något nembre wiid hondena, wij wille nest gudz hielp Finne godh rådher wij nu inge besinne kunne, Och szende wij ider en Instructie huru oss tyckis liikast wara j edra ärender For Hertogenn Framszätia skole Dog är wor wilie atj icke szaa aldeles Fölge Textenn epter eller holla ider szaa hårdt wiid szamme Instrvctie eller wore breff atj jw mett jbland acthe Läglighetenn, och Foge ider tall och ärender ther epther Ytermera her Erich om knecterne än nu icke äre tiill Fyllest bethalade, thaa mää j wel haffwa Fordrag att giffua them theris Fulla betalning bezzynnerliga szaa lenge man kunne Forfare en rätt grundh Och epter wij them jnthet loffuat haffue, Formoder oss att the icke heller stort kunne pucka paa oss vm theris betalningh epther the icke äre j wor Edh eller pliieth Käre her Eric tyckis oss råd wara ath wore Skip måtte löpe hiit jnd j Östrasiönn jgenn, Och att the åther måtte bliffue Formannade hwar ther

Fattis något Folk paa The liggie ther Bortte j Beltt, kunne wij icke beszinne tiil hwad nytto, vtan liggie ther och Forthära och göre Föge gangnn

Käre her Eric wij haffue latiid Concepere her itt Forbundz eller Forplictillsze breff vnder Hertoghens Titell vm thenn vndsätningh hann oss göra skall epther szom oss szyntis liichasth wara, Är wor begärenn atj eller Cristoffer om hann tilstädis är, wele Forhandle hoss her-tugen, atuj måtte något när wiid thetta säätt Faa szamma breff forszeglet ellies thaa bliffue wij ther mett Föge belatne Och j hwadt måtte j thet Forbättre kunne, mett lempelige ord, thaa maa j thet göra Och hwar Hertogenn eller thee Danske icke wele szådana breff eller något när wiid thenn mening vtgiffue eller Forszegle Thaa Fructe wij att ther är jngen Fast grundt vppunder, Och hwar szaa sker, och j Fornimme kunne att grunden är icke aldeles Fast paa thenn siide Thaa tycktis oss Fast rådeligit wara, att wortt Folk kunde komma thedhann, ee hwad rådt j ther tiil Finne kunne Dog må j nu endeliga biudet tiil, och Smide jernet mett thet är heett Forty skole wij något haffua vtaff dem, thaa måtte thet nu skee Förre än Köpenhaffn eller Malmö bliffue vpgiffne szedann wiil thet bliffua Forsend när the komme j theris Friie wiilkor igenn Therefore käre her Eric lägger ider her all Fliit och winn om szom wij tro ider tiil och j besinne kunne oss och mene Swerigis Riike magt på ligger Thesligest atuj kunne faa vdj wor Edh aff szamme knechter jw beszynneliga en Feneke eller twa, szaa att thenn annen partenn icke wore wor hop vtöffuer mechtig, när wij äre szaa mechtig szom the, szaa haffue wij tiil äuentyrs wel itt ord ther mere vdj att szäie szom j szieffue thet bethenkie kunne, Szom j och wäl witte, att Forutan the Summor szom wij vndsat och Forstrekt haffue hertug Cristiann både j Sölff och penninge, szaa haffue wij och therforutann

skickat både med ider szaa och tiilforende jnd j Lägret szware Sumor szom wij haffue latiid betala hans kerlighetz krigzfolk mett Och hwar j mett någonn lempe kunne drage szame sume jn thiil then sumo szom wij honnom Forstrecth haffue och kunne szaa faa en god Forsächring for alt samen, thå szåge wij thet ganske gerne att thet szaa bestelt bliffue, Haffue wij och Scriffuit hertug Cristian tiil itt Credentz For ider, att hann skal szätia Fulkommelig tro och liit tiil hwad j honnom på wore weghenna Foregiffuendis warder Eder her mett gudt befalendis Datis vt supra

Stockholm den 5 Augusti.

Förteckning å och utdrag af utfärdade förlänings-, quitto-, collations-, m. fl. bref.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 268 v.

Aff Stocholm 5 augusti

Jtem itt öpit breff for Peder Michelson vppå Kalffhell i gierfelle sockn

Jtem Quittencie for Swen Kartt j frå Laurentij Anno 31 och jn tiil Laurentij Anno 35 och bliffuer skyllog v oxer, och iij tynne smör vj pundh Re: Dominus Haquinus

Jtem Quittencia for Botuedh Scriffuere på hans Rekenskap i frå Annum 1532, och tiil Anno 35 tempore Laurentij vtriusque annj Och bleff han v: n: herre skyllog xxix marcer dansce ij oxer, och thet haffuer h: n: honum fordragit R: D: Haquinus

Jtem literas Collationis for her Philippus andre på Szämingz prestegield i nyslotz län

Jtem Forleningx breff for Henrick Benctson på en gård benempd boo i Borga sockn R. Yffuarus Flemmingh

Jtem Fogte breff for Jörenn Hanson på Linköpingx gård och nagre herade ther vnder liggia

Jtem breff for hustru Cicilia på N: på itt godz Stadzberg huilkit som haffuer warit giffuit vndan hennes byrdh och vnder Stocholms byekirke

Jtem ett breff for Hustru Barbrå i holm på en gård, Longesiöö

Jtem ett öpit breff for her Mårten Matthej, på Prebendam S: Sigfridj i Aåboo .

Jtem Fogte breff for Johann Olsonn på Borgolän

Stockholm den 7 Augusti.

Till hr Erik Fleming om de utländske knektarne, Marcus Meyer och Varbergs borgare, ordres till svenska flottan, tullfrihet för Sverige i Öresund, m. m.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 215 v.

Samme tiid til Her Eric Flemming Aff Stockholm Septima Augusti*)

Wår etc Kære her Eric Wij haffue åther Forståt vtaff wor tro Mandz Seuerin Kiils Scriffuelsze, att the knecther jngalunda wele Swäria oss etc Och eptther thet szaa j sanning är, Tyckes oss ganske vnderligit wara, hwar j icke besinne kunne hwad grund eller mening ther vnder är, Hwarfore är wor wilie och begärenn (szom wij och endels nu szenest mett Henric Kläeson gåffue ider tiilkenne) atj wele Finne råd och lempe tiil att skaffe oss wort Folk hiit hem igen, brukendis ther tiil alle the lemper och Suenker j kunne Och Maa j wel giffua sakena Fore atj wele skicka Folkit jnd tiil Wardberg och tiilhielpe att bestalla them När wij sedan faa wortt Folk wel vtaff Lägret och ther

*) I marginalen står: Broder.

henn szaa forhoppes oss wij Faa them wäl och vskamferede jnd j landet jgenn Thesligest må j och giffua Fore szaa atuj haffue Faatt någre kundskaper att Me-steren aff Liffland och thet partij taga Flugx Folk ann, Szaa epher thet the Liiffendzske haffue nu j thenne Fägde warit the Lubske fast tilbenegne Therefore witte wij icke hwart thet gielle wiill Thiil äwentyrst thet wiill gella Finland tiil Forthenskul behöffwe wij wort krigzfolk hiitt jnd j Landet jgenn Och hwar än icke annen råd wore, måtte mann thaa lathe sätia j dag mett then Marcus Mayer och the Wardzbergh Borgare her emellam Suerige och them på någhon tiidh tilgorendis, szaa lenge att mann måtte Faa Folkit jnd j landet jgenn Och wele wij atj stedze dele idre råd och dåd mett her Birge Nilson och thenn hop szom är j Halland huru the skole skicka szeg att the icke måtte Forrådde bliffue Om wora skip szynes oss likkast wara att the ju altiid bliffue tilsammans och late szeg jngalunda Forskingre Och wore gott att the thet mett någon lempe kunne komma ifrå thenn annen hopenn och löpe hiit vnder Bornholm eller jnd j Kalmarna Sundh igenn Oss Formoder att Hertoghenn är wel saa stark både tiil Land och watnn att hann kan bestaa thenne Fägde wort Folk Forutan Maa j och giffua sakenn szaa Fore att the Lubske och Bispenn aff Össel haffue någre Boyerter och Jather löpende vtt mett then Finsko siiden ther wij och haffue sckicket någre Jagter och Boyerter emott, Huilke them dog wore allt Forszwage och måtte therefore wore wiike tilbage jgenn Och atj forthenskuld wilde late wor Skipzflotte löpe jnd vnder Bornholm szaa lenge the kunde Faa ythermere kundskaper ther vm Och sedann hwar icke hartt wore Fornödenne j Finland skulle the stragx löpe tiilbage j Sundet igen mett thet szamma kunde the löpe jnd aatt Kalmarna Sundh Käre her Eric wij glömde nu nyligest mett Henric Klaeszon,

att giffue ider wor mening tiilkenne om thenne Epter-
 föliende Artickel szom är om Tullen j Öreszund, szaa atj
 wele ther och Fliteliga handle paa och [ø: ath] wore och
 Flere Suenske Skip måtte löpa Tulfrij egenom Sundet
 Anszeendis then Swägerlige Brode[r]lige och statlig hielp
 tröst och vndsätningh szom wii nu haffue giordt wor
 Swager och Danmarks riige Och paa thet menige Dan-
 marks Jnbyggere szaa wel her epterkommande som the
 nu äre, skole dog haffua sådana Nåburliga welgerninger
 tiil en ewig jhugkommelsze och gedeckniss, thom tiil
 gode skedt wara vtaff Suenske menn, Hwilkit och szaa
 mykit kunde dragha tiil szämie kerlig och endregt emel-
 lam thesse trenne riigers inbyggjare szaa wel vfödde
 szom Födde Dog ther mett vforkrenkt allen then rätt
 eller gode Forwaringer szom wij haffue skole for the
 forstreckte summor szom wij vtlend haffue, Tesligest
 the summor szom wij haffue latiid Sollera Hertughens
 Folk mett j Lägret, Samalunde atj och wele beskaffe
 oss och riigit Friie och vtan all Tul att bruge Sille-
 fisket vnder Schanske sziidhonn Tesligest Frie hanffner
 wiid skaffuenn och annerstedz ther Fiskerij brukes, Och
 handler icke alenest paa thesse Articler vtann jemwel
 paa Flere, szom j kunne bethenkie oss och Swerigis
 riige kunne nu och j Framtidenn wara tiil nytte gangn
 och profit Och hwar the någonn tiid skole jnrymme
 någre Articler osz tiil gode thaa måtte thett nu skee
 för än the städer bliffue vpgiffne Ythermere käre her
 Eric Är wor begärenn atj wele Forkunskapa hoss Jonn
 Olszon och Cristoffer Anderson eller några andre, hwar
 Hertogenn dog tagher alle the peninge szom hann Solle-
 rerer thet myckle Folk mett eller huad herrer och Fur-
 ster honnom göre Forsträckning Käre her Eric ee hwad
 wij scriffue ider tiil j saa måtte thaa lather thet jnga-
 stedz briste vtt anten hoss thee Danske Tyske eller några
 andre I kunne wel szielffue thenkie hwad dråplig magt

ther på ligger Käre her Eric hwar the icke äre szaa starke paa Skippenn the wel behoff giordis thå må I bestella them någre kneether vtaff Lägret beszynnerliga wore gamble kneether Swenske och Tyske szom ther bliffue qwarre epter hopen när the vpdroge Lagendis thet ju endeliga szaa, att Skippen kunne bliffue wel bemannadhe ther ligger stor magt paa Jder her mett gud befalendis

Stockholm den 7 Augusti.

Ytterligare till hr Erik Fleming, uppdrag till konung Christian af Danmark, m. m.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 216 v.

[Aff Stocholm Septima Augusti]

Samme tiid tiil her Eric Flem:[ing]*)

Wår etc Käre her Eric szom wii scriffue ider tiil mett Henrich Claeson atj wille giffwe ider vtoffuer til Säländh tiil Hög[bor]ne Furste Hertug Cristiann etc Szaa är thet än nu wor wile och endelige begären atj thet jngalunda Forszumma wele Szaa atj juu personlige giffue ider tiil tals mett Hertogen giffwendis honnom Fore mett Foge och lempelige ord, om then szwäre bekostnat szom wij vdj thenne Fägde hafft haffwaa hwiilkit wij giord haffwa thenn gode herre och menighe Danmarks riige tiil nytte och gangn, paa thet atuj skulle mett thenn gode herre vdj en szwagerlig nåburlig och tiilforladelig kerlig, och begges wore Riiger och vnder-szåther bliffue besittiendis Sådant och annet mere thet j bethenkie kunne tiil friid szämie och endregth drage kann, Och hwar j szedhann Fornimme kunne, att grundenn är Fast på thenn sziidho, epther szom thet böör att ther är jngen Fare vppe Färde, Thaa lather Flugx

*) I marginalen står: Broder:

och mett alle magtt Fulfolie Fienderne, epther szom nu (gudt thess loff) begynnet är, både tiill Land och watnn Szaa Forhoppes oss atuj dog eno gånge måge bliffwa ytaff mett them Men om j Fornimme något skiffuel är paa Färde eller bedreghelige handlinger, thaa be- steller oss Skippen och Folkit hem igenn Thetta stycke må j och late Måns Suenson allffwarligan Forstaa szaa att han och wett szeg ther epther skickiä Käre her Eric handler nu j alle Maatte Flithelige paa wort Fä- dernes Riges besta szom j witta magt på ligger Thes- ligis atj kunne Fly oss någon god Forsächringh igen epther szom wij szende ider Copien vttaff mett Henric Klaeson, szom oss tyckis thet liikast ware både vn then stådtliga hielp hwar oss omtrenger Thee For- sträckte peninge och thenn Suma wij the knechter giffuit haffue Eder her mett gud befalendis

Stockholm den 7 Augusti.

Till Måns Svensson (Somme) om de vunna segrarne, ko- nungens missnöje med och misstroende till konung Christian och Danskarne; föreskrifter med afseende på flottan, m. m.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 217 v.

Tiil Måns Swenson Aff Stocholm 7:a Augusti *)

Wår etc Wij haffue nu j dag Faat thin Scriff- uelsze Måns Och Fornummit hurulunde ider läglighether sig begiffuit haffue sedan j luppe jfraa Gulland Och hwickeledis thenn almectigiste gudh haffuer Forfoget ider victorie och szeger vtöffuer wore Fiender For hwilkit wij altiid Först och Frempst wele och skole loffwa och äre gudt wor himmelske Fader, szom wisseligan thetta werk bedriffuit haffuer Och betacke wij tig och Flere the gode karle, gunsteligann och gerne For iders tro-

*) I marginalen står: Benkt Reff.

willighetth hwilkit wij tig och Flere themm gerne tiil thet beste bethenkie skole och är oss slig tiidende ganske behaghelighenn, och wunske ider lycke Salighet och victorie vtoffuer wora Fiender etc Yterligare giffwa wij tig tiilkenne Måns, atuj nu For några dager szedhann Finge breff och Scriffuelszer jfrå Högborne Furste Hertug Cristiann, aff hwilke wij szende tig her jnlygt Copier vtaff Ther aff tu wel Formerkie kann att Hertugenn icke wiil giffua the knechter theris eedh och pliictth quit vtann råder oss atuj ther mett skole bestaa late tiil thess wij personlighenn kunne komma tiilsams etc Szaa må thenne Handling wara oss ganske Siel-szijnned, och kunne icke bezinne hwad mening ther vnder är att hann icke will giffua them theris Edh Löss (wij befructe nu storligann att ther är icke szaa Fast grund vnder på then sziidho, szom ther latess) Therfore är paa tiidhenn att tu szer tig och wore Skip wäl och wiszelige Fore Ther ligger nu stor magt paa Och haff tine råd stedze mett Seuerin Kiill Her Eric Fleming och Flere godemen j Lägret Tesligis mett the gode karler szom Höffuidzmen äre paa Skippenn, Lagendes thet szaa [at] wor Flotta måtte liggia tilhope och någott nembre wiid Hondenn, szaa atj altiid kunne haffue ider Råd mett them jn j Lägret Oss tyckes råd wara att worth Folk måtte komma tadhann ephther ther är icke Fastare grundh paa Färde och wij icke haffue mere tack for alt wort omak och szwåre bekostningh, Wij haffue jcke heller Faat någonn Forwaringh aff Hertugenn Hwarken For the summor szom wij forsträkt och vtlendh haffue, ey heller paa någonn ståtlig hielp, trösth och vndsätningh vtaff honnom Hwar oss eller wort Rige kunde hende att komme någre anfectinger på, Szaa tyckes oss sznarth wij sittia emellam två och ätha mett jngenn (szom mann pläger szejje) Och är thet oss jngen ringe bezweringh, att Cristoffer och

Jonh Olson haffue szå lenge legat ther hoss hertoghenn och forhaled tiden epther icke annet eller Drapeligare affskaidt Och haffue wij nu Scriffuit her Eric Fleming och Seuerin Kiil tiil atth the skole haffue råd och dåd mett tig, hurulunde j best kunne komma wort Folk tiilhope, och hiit jnd j wort landh igenn Tesligest atuj måtte Faa någon annen och bättre Foruaring än wij nu Fått haffue Och hwar wij nu szådanth icke belange kunne Mykit minne skeer thet när the haffua Faatt Kopenhaffn Malmö och Landzcrone jnd Tiil äwentys wij Faa nepliga thenn tiid ett gott ordh vtaff thom heller szedann mere, Therefore lägger ider her Flitellige win om szom stor magt på ligger, Är och wor wilie och begärenn att tu granneligann paa szeer att något Myterij eller twist icke vpkommer jblandt folkit, Tesligest att tw wacther tig wel For en partt aff the Tyske Och lagat szaa att Folkit thet Far j Land thet minste tw kanth Forty thet är befructandis om Folkit kommer mygit j Landh, och the andre Holster och pryzer komme tiil ordz att ther bliffuer giordt myterj jblandt themm och göre oss Folkit aspennugt, Tesligest när thenn deel szom j nu tiil priiss wnet haffwa, bytis skal Thaa latt thet jngalunda skee paa Landet vtan j Skippenn Och om thet jngalunda ellies skee kann thaa latt Folkit lichauel bliffua wiid skippenn Och nempnn alenast några goda karlar tiil szom kunne wara paa wora sziidho och acthe wort beste Oss Fructar nog att vtaff szamma bythe vpuexer Mytherij Therefore lagat ju szaa att Ameralenn och hele Flottan bliffue ju stedze szamens szaa tu jngalunda lather forskingra Skippenn Forsterkiandes ider mett Flere Skip och nagre gode Kraffueles Boyerther thet ytherste och beste tu kanth, szaa atj äre thenn annen hopenn ju alle tiider megtige nog, Betroendis thin granne wäl Dog tiig szielffuom best, Och wore gott att the Holster eller

prutzer, ephther oss icke twiffler the wele ju actha theris besta och strycka besta blomma vtaff ee huru om wort gaa kann Oss tyckes radeligit wara att tw mett thet Furste är Fortänkt vdj att giffua tiig med hele Flottann jnd vndj Bornholmen eller och jnd j Kalmarna Sund szaa lenge mann ytherligere beszinne kann huad best bliffuer tiil råde, Och ther tiil maa tu giffwa them sligh vrszag Fore, atuj bespordt haffwa, thet the Lubske, Och thesligest Bispenn aff Öszell skulle haffwa några Boyerther och jackter Löpendis vtt mett thenn Finske sziidhoo weliandis göra antastningh jnd paa Finlandh Och atuj hade vtgiordt några iagther emott thom Dog wore the thom icke starke nog Och måtte For thenn skuld wike tilbake igenn Hwarfore tw wilde mett hele Flottann jnd vnder Bornholmen, och bliffue ther beliggandis, tiil thess j kunde ytherligare Faa kundskap ther vm Och hwar szedhan icke storligann Fornödenne wore j Finland, atj thaa wilde stragx mett Flottann komme tilbage jn j Sundet jgenn, Mett thet szamma kunde j wel löpe jnd vndj Bornholm Och szaa Framdeles mett stora Kraffuelen, och ther tiil ett skip eller tw the störste emellam Gutland och Ölandh och sätie jn wiid Jomfrun, och the andre löpe genast jnd äth Kalmarna szundh Tetta scriffwa wij tiig vthj thenn aeth och meningh tiil Måns, att hwar tw Fornimmer att grunden är icke Fast paa thenn annen sziidhon szom thet sig borde, att tw thaa bruger thesse ansläge, och Forwarer tig thet beste tw kanth Och när tw haffuer offwerläsit och welbesinnet thetta breff, thaa biude wij tig wiid thina tro tieneste ath tw brenner thet vp, paa att thenne mening kann jngenn koma For öghon vtann tiig Och Forwara tiig wel, både nythern och szaa j Drykenskap, att tu jngalunda lather tig thetta bemerkia anthen For en eller annen warj thin wenn szaa god szom han wara kann, Forty man skal tage szeg nu

szaa sznart tiil wara for wanner szom vuenner, epter thetta werdzlöp szom nu forhandenn är, Framdeles szom tw mett thin äghenn händscrift giffuer oss tilkenne, att Hertugen och the Danske herrer wele gerne handle ther paa, att wor store kraffuel och the andre beste Skip måtte bliffue beliggiandis j Sundet j winterläge Szaa är wor wilie och begärenn att tu wagter tig wel for slike szwenker Oss twiffler jnthet att then mening ther vnder är, hann är icke all godt Therefore läg tig all win om att tu kant komma wel dhädhan mett Skippen Ther tu må bruke tiil alla the lempet tu kanth Och tycktis oss råd wara att tu kunde faa skilia wiid tig then Peder skram, kann skee hann bliffuer oss Föge godh eller tiil nytte her epter, Oss tyckis och icke vråd wara, att szaa lenge j bliffue ther liggiandis j Sundet atj kunne liggia mett wor Flotta något ifraa thenn Holske och Pryske Flota, paa en wikusiös eller ther wiid pass For alla händra saker skuld och Forsterker ider thet beste j kunne, Fattis ider Folk Thaa må j heller skicke bud jnd j Lägret atj kunne Faa the Suenske och Tyske wore gamble kneether dädhann och jnd paa Skippenn szom ther bliffue jgenn när hopenn droge vp szom nu äre på Skippenn Datis etc

Stockholm den 7 Augusti.

Till Måns Svensson, Peder Skram och andre skeppshöfvidsmän om de vunna segrarne, tacksägelse, m. m.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 219.

Samma tiid [Stocholm 7:a Augustj] tiil Måns Swensson Peder Skram och Flere the Höffwidzmen på Skippen

Wår etc Käre Måns Peder och Flere godemenn, Wij haffue nu j thesse dagar Fåth wisse kundskaper

hurulunda idre lägligheter szeg begiffuit haffue szedann j droge Fraa Gulland, och hwickeledis thenn alz:te gud haffuer Forfoget ider victorie och szegher vtoffuer wora Fiender For hwilkit wij altiindh Först och Frempst wele och skole loffue och priisze gudt wor himmelske Fader, szom thetta werk wisselighann bedriffuit haffuer Och betacke wij ider och Flere the godhe menn och gode karle Fatige och riige, for iders trowillighet Hwilkit wij ider och Flere them gerne tiil thet beste bethenkie skole hwar wij kunne och Formuge Och är oss slig tidende ganske behageligenn Och wnske ider lycke och salughet met victorie och säger vtoffuer alles wore och rikenszens hedzke Fiender Ythermere käre godemen, szom j sielffue besinne kunne attider och oss allom aller störste magt på ligger atj vdj alle måtte wele see ider wel och wiselige Fore, at ider icke måtte skee något niderlag eller Forraskingh, Szaa är thet wor högelige begären och wilie atj haffua ther granne ath paa, och atj wele Forthenkte wara att Forstärkie ider thet beste j kunne, Haffuendis städze ider råd och dådt mett her Eric Flemming Seuerin Kiil och Flere godemenn j Lägret huru j idra stycker Foretage skole Och haffuer got opseende paa, att ther icke sker något Myterij jbland Folkit och For allt annet szom ider kann komme til schade, eller nagdel Eder hermett gud befalendis Datis 7:a Augusti

(Stockholm den 7 Augusti?)

Utdrag af förläningsbref för fogden Hans Larsson.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 219 v.

Jtem Breff For Hans Larson Fogte vtöffuer Biscops Sakerne j Östergötland paa alla kirke Landbor szom liggia emellam wiika att hans nåde honnom them

Forlendt haffuer Dog hans nåde tiil en behagelig tiid
Datis Sonnedaghenn nest epter Olaj

Stockholm den 10 Augusti.

*Stadfästelsebref på gården Ekenäs m. m., som var do-
nerad till prestebölet i Kils s:n i Vermland.*

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 220 v. — Förut efter originalet tryckt i Handl. rör.
Skand. hist. 12:e del. sid. 82.

Breff For Her Anders Olaj kirkeprest j kiil
j Wermland på Ekenes Aff Stocholm 10 Augustj
Wij etc Göre witterligit att thenne oss Elskelig
Hederlig Man her Anders Olaj kirkeprest j kiil j Werme-
landh haffuer warit her For oss och presenteret ett
Forszeglet permentz Breff Lydendis hurulunda en gård
Benempd Ekenessz mett någre torpestäder tiil prestens
sätgårdh vdj For:de kijll szokn For j^e iiij år sedann
giffuit war Tesligest gaff szamme her Anders oss tiil-
kenne att ther wore någre Frelsis menn j westergöt-
land szom szamme Ekenes gårdh wille clandra vndann
prestebolit Dog vtann skel och rätth Szaa epter wij
icke annet Fornimme kunne än att sama gård lagliga
giffuen var, och For szaa mång år sedhann (vtöffuer
Vesterårs recess och Ordinancie) som breffuit ytermere
vtuiser Therefore gjille och stadfeste wij samma breff
vdj alle sine puncter och articler Weliandes att samma
gård och Odestorp*) skal bliffue tiil prestens Setegård,
epther szom thet Först Ordinerat och giffuit är, For-
biudendis hermett alle ee hoo the helst äre eller wara
kunne, att thee icke j någor måtte göre her emott hinder
eller Forfångh wiid wora ogunste Datis vt supra

*) Af senare i ofvannämnda "Handlingar" etc. tryckta confirmationer
synes att torpets namn var Ulfverud.

Stockholm den 11 Augusti.

Till Måns Svensson om olika ärenden.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 219 v.

Tiil Måns Swenson Aff Stocholm jn Crastino
Laurentij*)

Wår etc Skaltt tw witte Måns atuj haffue afferdiget thenne Breffuiszere wor tro vnderszâte Store Hans mett en wor Jagth med Jernn och något Smör ladenn och haffue wij giffuit honnom slig befalningh och abscheidt att hann skal jngenn annerstedz löpe vtann tiil tig och wor Flotta Och ther szedann mett tig rådslaa om szamma godz, hwar hann thet best och oss thiil något profiit Forytra och Forwenda kann Hwarfore är wor wilie och begärenn att tw wilt dele mett honnom thine gode råd(!) huru hann mett szamma godz handle skall, eller hwart hann ther mett löpe skall (vtann Fara) och epther thenn läglighet szom nu Forhandenn är, Tyckes oss lichast wara (hwar tilfellet kunne sig elles någerlunda szaa begiffua) atj kunde Faa Forwende szamma godz ther stragx j Sundet, och att tu kunde skaffe oss therfore clåde, got Win, Sidengewant och annet szådanth igenn, Tesligest atj och kunne skaffe någre Hollendere hiit med Saltt thaa skole the Faa her gode Forloszningh Ythermere Måns szom wij tiit och ofta haffua Formanat thiigh att tw skulle haffua gott opszeende mett wortt Folk för Myterij twisth och twe-dregth Szaa är thet och än nu wår wilie att tw Lägger tig all Fliit och win ther om, och att tu holler Folkit welwilligth ee hwad råd tw Finner Thesligis att tw szer tig wiszeliga Fore ther ligger stor magt paa, Jtem hwar tw haffwer Fornummit någre tiidender huru thet

*) I marginalen står: mett Store Hans.

möte szeg Forlupit är szom stod j Löneburgh taa giff oss thet tiilkenne Framdeles om tu kant belanga then Gröninge Mannen att tw beholler honnom til thess wij faa ythermere sznacke mett honnom Sende wij tig och thenn handscriff Hwilkenn han oss giffuit haffuer met Flere hans medfölie, therutinnan tu kant rätta tiig hwad hann oss loffuat haffuer Ther hann icke haffuer holdit oss jtt ordh vtaff Therefore må tu holla honnom tilstedis att hann icke vndslepper Gud tig her mett Befalendis Datis vt supra .

Stockholm den 11 Augusti.

Till Torsten Salmonsson att förena sina fartyg med den stora flottan under Måns Svensson.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 220 v.

Jtem tiil Torsten Salmundson att hann giffuer szeg jnn j Calmarne Sund, och Framdeles tiit szom Måns szuenson är och haffuer mett szeg hela Flottan szaa kunne the alle wara vdj enn Flotta, att han ther legger szeg win om,

Den 12 Augusti.

Bref för menige man i Vermland att fritt bruka och behålla allmänningarne.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 220 v.

Breff For thenn meneman J wermeland på almenninger att the then [o: them] Bruka måge Wij etc Göre witterligit atuj aff szynnerlig gunst och nådhe haffue vndt och tillatit etc att oss elskelige tro vndersåter Menige man szom byggia och boo j Vermeland måge och skole Friie och vbehindrade niwte bruke och beholle alle the almenninger szom the vtaff

longlig tiid, och hedhann höss, witterlige och skälige hafft haffue Hwilkit wij giffue allom ee hoo the helst äre, eller wara kunne, Beszynnerliga wora Fogtar och Embtmenn och andre szom For wora skuldh wela och skola göra och late tilkenne att the icke tilstadie thenn Fatige almoge her emott skee något hinder eller Forfång wiid wore ogunste Datis 12 Augusti

Stockholm den 20 Augusti.

Till ståthållaren på Gotland hr Henrik Rosencrantz om striderna med Lübeckarne, m. m.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 221.

Tiil Her Henric Roszenkrans Aff Stocholm
20 Augusti

Wår etc Käre her Henric Oss twifflar jnthet atiu [o: ati iu] well Forstååt haffue alla the tiidender och läglighether szom sig begiffuit haffua mett wor, och wore käre Forwanthers Skipzflotta tiil Siöss j thenne Forliidne, szaa att wij ther vm jnthet behöffue att Scriffue, Szaa giffwa wij ider Lichawel tiilkenne, att the Lubske haffwe hafft någre Skip och Jagther jnd paa thet Finske Farwatn Och haffue wij thesligest, och szaa skicket någre Skip och Jagther emott thom, Och wore någre aff wore tiil Månglingz mett the Lubske Men hwar wore skip hade warit tiilhope szom the icke wore Thaa haffde the wisseligann lagt Fienderne niid Dog Finge the en hel hop Dödemen och såre, Szaa haffue wij än nu acthet lathe ythermere besökie szamma wåre Fiender, hwar j wele komma oss tiil vndsätningh mett en vtaff idra jagther Thaa wele wij nest gudz hielp biude tiil och läggia them niid Käre her Henric Oss är och tiilkenne giffuit att en iders jagth skulle wara jagat j Land wiid Ölandh, vtaff någre the Lubskis jagther Saa

begäre wij atj wele giffua oss tilkenne huru ther om
är Gud ider her mett befalendis

Stockholm den 2 September.

*Till hr Erik Fleming om underhandlingarna med konung
Christian och Danskarne, Danzigerboernes öfvervåld, en
del utländske knektars förräderi, m. m.*

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 221 v.

Tiil Her Eric Fleming Aff Stocholm . Se-
cunda . Septembris

Wår etc Kåre her Eric Som wij tilforenne genom
tweenne wore Scriffwelszer ider Formanth haffwe atj Flite-
ligann wille Forhandle hoss Högborne Furste Hertug
Cristiann vm någonn tilbörlich Forszächringh for thett
wij vdij thenne Forlidne Feigde bekostat, vtlen dt For-
strekth, och hans kneether mett affbetalet haffue, epher
szom wij thenn tiid szende ider en Copie vtaff, szom
oss tyctis thet tiäna skulle etc Saa är thet än nu wor
wylie och begärenn athj thenn handlingh jngalunda vt-
slaa wele vtann Forarbete och staa ther hård epher,
atuj måtte Faa szådana forsächringh och forsäglingh,
mett någre Ortlandes epher szom thenne jnlycthe Copie
jneholler, Hwilken nu något ythermere förbättrat är,
änn then annen szom wij schichat ider mett Henric Clae-
son Menn om Hertogenn och hanns råd h giffue fore,
att szådana forsächringh skall skeep när wij både per-
sonligenn tilsamens komme Thaa lather ider ther mett
jngalunde affwise epher ty thet är icke anneth än For-
halinger och löse Skotzmåll Wore leglighether begiffue
seg paa thenne tiid icke heller szaa, atuj kunne besöke
någotth möte for många hån der saker skuld szom wij
ytherligare ther om scriffteligenn haffue giffuit thenn
gode herre wor menungh tilkenne, aff Hwilkit breff wij

*) I marginalen står: Jacob Bagge.

forskicke ider enn Copie ther j ider och något ephtherätte och skicke kunne .

Dog hwar hans k. kunne haffua mett samma möte fordragh jnd paa winterdaga thaa föret kunne bliffua något bättre Taa wele wij gerna wara öffwerbödigg att mötte hwar honnom szynes Menn thet j och Måns suenson scriffue att hertugenn wille giffua szeg hiit vp tiil Stocholm tiil oss, kunne wij icke lätteliga tro, the måge wel giffua Fore j thenn måttonn, hwad them szynes Dog ee huru alla ärende szeg begiffwa kunne, thaa lagher och Forarbeter ju szaa atuj faa thenn Forsächringh, och atj ju haffue huggit the störste spåner vtaff, Förre än Hertugenn och wij komme personligan tilsammans Och nw Förre än the Städer etc vpgiffne bliffue, szedann faa wij icke mera aff them än thee oss gerne giffwa wele Menn ther maa j Fult och Fast holla ider wiidt, at Hertugänn faar ingenn ythermere Försträckningh vtaff oss met minne än wij faa några Ortlandes j Forwaring och tilpanta anthenn mett Blekungenn Bahuslenn Åkershuss län Jempteland eller och ju någre vtaff them, szedann när wij Fåått haffue en tilbörlig panth For the summor szom wij Forsträckt haffue och än ythermera forsträckie måge, Thaa wele wij gerne än nu komma honnom til vndsätning ephther wor yterste Formåge .

Och szende wij ider her jnlygt ett Register huru högt thenn summa siig Forlöper szom wij hans K. lenth och forstrekt haffue Tesligist huru högth thenn Summan drager som wij hans ägit krigzfolk nu forlagt och affbetalet haffue, Jtem huru högt thenn szumma sig forsträcker szom wort ägit krigzfolk j thenne Feigde kostath haffuer, tiil land och watn .

Saa paa thett thenn gode herre må Formerkie huru Broderlige och nåburlige wij oss emott honnom j thenne Fäigde bewist haffue, äre wij tiil friidz (att thenn dråp-

lige summa szom wor äghin krigzflotta och krigzfolk tiill Land och watn j thetta kriig bekostat haffwer) icke annerlunda skal reknat bliffue, vtann ossz motte slig städtlig hielp tiil Landt och watenn licha widerfaris ee när oss eller wort Rige vmtrenger, som wij nu hans K. och Danmarks rige giordt haffue Menn For the vt-länthe summor, och the Summor szom wij H. K. folk forlagt haffue eller her ephther läne eller Forläggie kunne, måtte wij haffue en tilbörliq panth och Forwissann Före

Och om Hertogenn ider någre Ortlandes bebreffue wiil, thaa må j annamat vnder sådana wiilkor atuj och Swerigis Rige sådane Ortlandes beholla niwta och bruka måge Friit och quith vtann all Rekenskap eller Forlosningh, tiil thess wij redeligann kunne komma tiil wor Huwodstoll ephther som thenne Copie jneholler Dog om the tilbiuda att landenn skole sig sielffue förlosse mett renthonn Taa tyckis oss thet icke liideligenn wara, ephther wij skole jw stedze holle paa Slottenn, Folk, Folk(!), och stor fortäring till äwentyr's årlige renthonn kunde föge mere nå tiil

Ythermera käre her Erich är wor begärenn, ati dog wele betastet hoss Hertugenn, hurulunde thenn handlingh szeg Forluppenn är emellam the Dansker och oss och huru wore tienere haffue ther warit skendelige tracterede, och oss widerfarenn jngen ringe skadhe hann spott och spey, och hwickeledis wij sedann opthe nog thesligest kong:g Mat tiil Påländh och Hertugen aff Prysszenn haffue scriffteligann besögt them atuj måtte ffaa wore Skip godz vnderszåter och tienere dedhenn, Hwilkit dog Föge Frugt giordt haffuer vtan wor Kraffuell ligger ther än nu j en ond och ynkelige måtte vtann Mast Tackel Tugh, och mest tilböringer, hwarföre tyckis oss gott wara atj wille rådslaa mett thenn gode herre, och betastat szaa atuj måtte faa samma wort Skip igenn j saa gode måtte szom the Dansker thet annamadhe .

Saa maa j och witte att Hertugenn aff Pryssenn haffuer och annamade en hop vtaff wort Jernn Smör och någro Jochimsdaler Saa tyckes oss att the ryckie fast Fiäderne vtt paa alle siidhor, szaa att thet maa skiött bliffwa tundt vnder Fänechenn, Dog clage wij ther Föge vtöffuer, Formodendis juu ther någott wiiderlag Före Dog huar thet komber szaa paa tall, thaa måa j wette huru ther om haffuer seg

Framdeles käre her Eric som wij Formerkt haffue, att Hertugenn och thet Danske Råd wele begära enn hop vtaff wore beste Skip att bliffwe beliggendis j Sundet, vtoffwer wintrenn, Hwilkit oss tyckes jngalunda råd wara, endog att oss Fructer nog, när wore skep drage dedhann, att the Lubske och theris tilhengiere skulle åther formanne szeg, och biude tiil att tage Sundet jnd jgenn Therefore maa j mett Måns Swenson, och flere the godemenn szom thess förstonth haffua rådhskaa her vm huru ider synes liichasth wara j thenne sak Menn wortt rådhska skall icke wara, att the ther bliffua skole beliggendis

Ythermera szom j vdj iders Forre Scriffuelsze beröre vm the Lubskee knecther szom Fongade bliffwe j Helsingeborgh, epher the icke wele bekenne szeg eller bliffwe vnder wår Edh Saa är wor wilie och Rådhska, att szamme knecthe måtte bliffwa stelthe vdj en rättgongh jnfor en Malefittz rätt när läglighetenn sig szaa begiffuer Och hwad rättenn them szedann vtaff seie kunde, måge thenn Forrädere hop wel liidha och vngelle Thee kunne jw aldrig annet bewisze än att the jw haffue Suorit oss mett hondh och mundh

Jtem szom Förberördt är, hwilke Landzender j begäre skole etc Szaa maa j ther staa Faste epher, szaa atj kunne Faa, anten Bahuss Länn Wiikenn och Jemptelandh paa thenn ena sidhon, eller och Blekungenn och Wardbergz Länn paa thenn annen siidhonn j forwaringh

Menn oss twiffler inthet the wele well bārat före, atuj staa szaa högth vdj thenne fāygde szom Hertug Cristiann etc Ther mā j saa swara tiill Först att thet är nog For ögonen hwem thet haffuer gullit mest paa Tesligest wāre wij icke heller saa diupth eller saa hårdt jnkompne j thenn Fientlig handli[n]g mett the Lubske, att honn kunne jw mett minne haffue aff stiltt bliffuett Som thet och nog witterligit är, huru Forbenempde the Lubske, hade theris szendebudt her hoss ossz Och begārade atuj wilde giffwe oss j Forbundh mett them emott the Hollendere, Furstendömet Landtoholstenn, och Danmarks Rige Och loffwade att the wilde flye oss tiil wiiderlagh Hallandh och Schāne vnder Swerigis Crone, Hwilken handlingh wij dog Recuseredhe och aldeles vtslogo weliandis heller wara j Forbundh mett herrer och Furster, ānn mett thenn löse hopp, Som wij ytherligare haffwa giffuit her Truet gregerson Niels Lunge och Axel Jull samme handlingh grunthligann tiilkenne

Kāre her Eric wij haffue och giffuit kong:g Ma:t tiil Danmark tilkenne, att her j Östresiönn löpe någre Lubske Skip och Jacter och göra stor schada Hwarfore är wor wilie och begārenn athj wele giffwa her tugenn samme menungh något Farligare Fore ān wij scriffuit haffwe Och besteller saa att ther måtte bliffue några skip och Jagther vtgiorde emott them, beszynnerliga någre vtaff hwar Flotta szom kunne läggia thenn annenn hopenn niid, ellies wiil ther Folia mere schada epther .

Thwillar oss och inthet att emellam the Lubske och Holster wanker ju emellamātt någre handlinger Hwarfore är wor begāren atj ther om granneliga Forfare wele j hurudane måtte thet sker och giffue ossz ther om någott tilkenne

Ytermere her Eric Är ān nu wor kerlige begāren atj szaa wele forarbata, och beffite ider om these For:ne

och alle andre ärender, som j wette wort ägit Fädernes riige och oss allom stor magth på ligger wij wele thet ider tiil thedt bäste betänkie och rame edert beste med ider Taxe på några år tiilgörendis Och haffue wij ytherligare giffuiit wor tro tienere Jacob Bagge wort sinne och menungh vm alle ärender tiilkenne Begärendis atj wele ther sätia tro tiill, hwad hann ider paa wora weghenna Foregiffuendis worder,

Jtem giffua wij ider tilkenne atuj haffue skicket itt stycke peninga hid mett Jacob Bagge szom the på wåre skip Knecher och Bådzmenn mett betales skole Saa forssee wij oss att the skole bliffua ther mett tiil Friidz stelthe, Dog om thet icke wiil räckia tiil Måå j vndsätie them mett något Danst eller Swenst Mynth om j haffue ther något qwartt vtaff Dog the Jochimsdaler som j haffue, må j spare thet beste j kunne, och giffue ther jnthet vth vtaff, tiil thess j ytherligare faa witte wår wilie

Jtem käre her Eric arbether jw Flugx paa the Ortlandes, antenn mett Bahusszlänn Wigenn, Akersshuslän och Jemptelannd paa thenn ene siide, eller och Blekungenn och wardzbergz Länn paa thenn annen siidhonn Saa atuj måtte ju Faa wette hwar wij skulle gaa tiil wore summor jgenn

Oss twiffler inthet att the Holster och Danske wele bäre före och Forwite oss, atuj skole wara alth för girige epther sådane Ortlandes Ther må j szaa szwara tiil, szom och santh är, att thet finnes hem hoss them som j thet nog forfarit haffue eller bespörie kunne, huru the haffue kiöpt thet ene stycke Land in epther thet annet vndann Cronann som nog beusligit är, hurv thet skedde j Kon: Fredericks och Flere herrers tiider Eder hermett gud befalendes Datis vt supra .

Stockholm den 2 September.

Till amiralen Måns Svensson om Jon Olssons och Christopher Anderssons misslyckade sändning till Danmark, Erik Flemings nya uppdrag, m. m.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 224. — Förut tryckt af Paludan-Müller, I. c. 461.

Tiil Måns Swenson Aff Stocholm Secunda
Septembris

Wår etc Maa tw wetta Måns att Jonn Olzonn och Cristoffer Anderszonn äre nu jgenn kompne fraa Hertugh Cristian och haffue ther Föge tingh vträttet ther wij oss epherrätte eller tilforlate kunne Hwarfore haffue wii nw paa nytt scriffuith wor tro mann och Råd her Erik Flemming wor wilie och meningh vm alle ärender tiil Och begärat att hann samma werff och ärendher Flitheliga hoss Hertogenn Forarbete wiill Szaa är wor wilie och begärenn hwar tine lägligheter szaa begiffue, att tw thåå sampth mett For:ne her Eric wiltt Forarbete ther paa atuj måtte faa någon tilbörliig Forwaringh, epther the Copier szom wij her Eric nw sendt haffue, Kenne gud att thenne Handling är oss beswerlig nogh att wij sadana dråpelig bekosthning tiil Land och watn giordt haffue Thesligest Lenth och vndsatt Hertugenn och forlagdt hans krigzfolk, mett slige szwåre Summor, och faat ther jngenn förwaring före, Therefore winlägger ider her om szom wij betro ider til,

Ytermera skall tw wetta atuj nu haffue forskicket mett Jacob Bagge, och Lyder Scriffuere en summa penninga niid tiil tiigh Är wor wilie och begärenn att tu lather giffwa wore Bådzmenn och kneither samme penninge paa håndenn saa longt the segh Forsträckie kunne Och är wor wilie att tw seer nöge paa brädet att samme peninga måtte redelige och skälige vtgiffne bliffue, oss tiil en god rede och Rekenskap

Skal tw och wetta att her j Östrasiön löpe någre Lubske skip och Jagter, och haffua giordt her stor schada, Saa paa thet samme Skip måtte niderlagde bliffue, tyckes oss rådt wara atj wilde vtskicke några paszeliga skip och Jachter vtaff hwar Flotta som kunne holla thet farwatn ränth emellam Gutlandt Righe Reffle och Danske, hwar thet icke sker thaa står til befructandis att the göre mere schada Terfore må tw thenkie ther til som magt på ligger

Framdeles szom wij formerkt haffue att Hertugen och thett Danske rådt wele begere en hopp vtaff wore beste skip, att bliffue beliggiandis ther j Sundet vtoffuer wintheren hwilkitt oss tyckis jngalunda [got?] wara, endog oss fructar nog, när wor Flotte droghe thedhann, att the Lubske och theris tilhengere skulle åther Formanne szeg och biude tiil att tage Sundet jnnd jgenn Therefore må tu mett her Eric Fleming och the gode-men Flere szom thess Forstånd haffua rådslå her vm, huru ider synes liichast wara j thenne sach Menn wort råd skal icke wara at the ther bliffue skole beliggiandis Tig hermett gudt befalandis Datis vt supra

Svartsjö den 3 September.

Till hr Erik Fleming om Lübeckarnes tillämnade förlikning med Danmark, och att konung Christian ännu icke lemnat ifrån sig förbundstractaten med Sverige, m. m.

Riks-Registr. F. 1534—1536, fol. 224 v.

Tiil Her Eric Flemingh Aff Swartsjö 3:a Septembris*)

Wår etc Käre her Eric Oss är endeles tilkenne giffuit huickeledes the Lubske och flere vtaff the Henszer, haffue warith tiil möte och samtals, och skulle

*) I marginalen står: Per Lax för det til Jacob bagge.

saa vtöffuer ens warit ath the Lubske skulle och wille giffua szeg j handlingh metth Hertug Cristiann och the Danske Menn mett oss wille the icke gaa tiil någon handlingh etc Saa endog wij jngalunda tro kunne att thenn gode herre seg ifrå oss eller wårt Rige sindra lather, eij heller giffuer szeg vdj någon handlingh mett begges wore Fiender, mett minne wij och wårt Rige och vndersåther therutinnan måtte beslutne och förwarade bliffue szom H. K. mett sine margfallelig breff och scriffuelszer oss loffuat och tilsagt haffuer Dog lichauel giffua wij ider sådana läglighether tilkenne paa thet atj och saa måge wette och rame wort beste och thenkie ther något tiil, hwar j fornimme kunne att någon sadana handlingh paa färde är, thet wij dog icke lätteliga tro kunne, Dog tager man seg aldrig til wara For miikit, epther thet selskap endels är oss alt for treske .

Och Forundrar oss fast att thenn gode herre icke haffuer giordt en ende mett thet Forbundz breff emellam honnom och oss Och haffue wij lenge fructat for någon szådana handlingh, ath the Lubske skulle thenkie tiil någon foreningh mett Hertogen och besluthe oss therforutann

Ytermere käre her Eric wij haffue och fornummit att wore Skyttare och flere wore tienere äre stedze paa Skermyszell etc Szaa är wor wilie atj icke late them ythermere forwoege segh än the andre, Thet Danske Resigtyg måge och något göre j sakena, epter saken är them mere anliggiandis än oss Gudt etc

(3—13 September?)

Bref för Niels Krabbe m. fl. på slottslofven i Viborg.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 225. — Förut tryckt af Arwidsson, Handl. t. Finl. hist. 5: 322.

Jtem Slotzloffwe For Niels Krabbe paa Wi-
borgz Slot och Län

Vij etc Göre witterligit atuj antwardet haffue thenne oss Elskelig tro Mann och tienere Niels Crabbe mett these epter:ne Oloff henricson vnderfogte Henric biure Slotzscriffuere Mattis Larson aa wapenn Bertiiil Jönson aa wapenn Peder Nilson aa wapenn Lasse Scriffuere Borgmestare Måns Rann Borgare Elskill Olszonn Borgare Peder Scriffuere Borgare Tordh Bagge och Bartill Scriffuere, wort och Crononnes slott wiiborg vdj enn erlig och redeligh Slotzloffuenn, j szaa måtte att the skole holle thet oss och ingenn annenn tilhonde, och ather igen vpanthwarde oss welwilleligann samme slott quit och friith ee när wij antingen sielffue eller genom wore fulmyndoge mett wor breff och szegel ther paa eskiandis wårde Hwar och szaa skedde, att oss aff gudz forszynn forstackot worde skole thaa for:ne, wore tro menn, holle for:ne wiiborgz Slott Högborne Forstinne och Frue Fru Katherine mett gudz nåde Swerigis och göttis etc Drotningh Hertoginna till Sassenn Engernn och wesphalenn wor käre husfrue wore barnn och erffuinger tilhonde, szaa lenge honn är tiil friidz stelth, och fyllest skett är, om hennens(!) Mångangaffuer och Liffztug, epter thenn forsegling szom henne paa samme Mårghangoffuer och Liffztugth giffuin är, Och sedhann schole the holla szamme slott thenn herre tilhonde szom then menige mann och Swerigis tro hulle jnbyggjare endrectheliga mett Rikizens råd samtyckio vdj vår stad igenn Tess etc

(3—13 September?)

Quittobref för Niels Krabbe på uppbörden af Viborgs län.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 225 v. — Förut tryckt af Arwidsson, Handl. t. Finl. hist. 5: 323.

Quittantian For Niels grabbe*)

Wij Gustaff etc Göre witterligt Endog wij jngenn Rekenskap begärat haffue vtaff wor tro Mann och Tienere Niels Krabbe paa Grabacke for thenn vpbyrd och vtgiffth hann hafft haffuer paa wort slott Viborgh, szedann hann fiik Befalningenn paa samma slott och Länn, szom war Worfrue affton Dyre Anno etc 34 och tiil tenne tiid Natiuitatis Marie Anno 35 Dog haffuer hann giordt oss godt vnderwisningh egenom wor Camererers Oloff Brömsz ransakann for thenn vpbyrd och vtgiffth, hann hafft haffuer sedann [han] fiik Befalningenn saa wij late oss ther mett wel åtnöije, och giffua honnom och hans erffwingar ther quith och frij fore, for alth ythermere tiltal och nåmaningh Rekenskap att göre for eptherkommande riikisens herrar och konnungar Och Löper hans vpbyrdh mere än hans vtgiffth j alle Partzeler epther hans vnderuiszningh szom her epther folier For hwilke partzeler hann äger framdeles szwara tiil, Peninga j Scriffuere stugonn ix^o lxxx iiij mark ortuger Rog och miöl lxxxviiij lester j pund, Malth och kornn xxxiiij lester, Hwete vij [6½] pund j spann, Böner ij pund ij spen, Haffra xvij lester iiij pund, Humbla jx [8½] skeppund iij lispund Salt xj skeppund iiij lispund, Smör iij tunnor iij pund, Leffwandis Boskap lxxv nött Leffwandis fåår xxxviiij stycker Swin lxxxvij stycker Rockt kiött j^o xj Nötefall Fårekropper iiij^o vij stycker Flesk j^o xlviij Sidor, punde kiöt xvij Lispund Finske geddor

*) I marginalen står: Fiik wor K: n: h: ett Reuersal igen vtaff grabben.

xiiij skippund vij lispund Lax ij tunnor j fierding Salt
 grönn All j tunna, Siik iij tunna Tör ix timber Torsk
 iij tunnor j fierding Ströming j tunna j fierding Norss
 och Tor Strömingh iij^c lxxx^m Speck xiiij tunna Torre
 hudor viij stycker Farskin v decker ij skin Lärefft
 viij^c xliiij alner Saa haffuer hann her vtoffuer vtszendt
 til atth bestyre kläde fore tiil någre hans karle xlvij
 szom än nw til acthers äre, szom rekenskapen ther om
 wel vtuiszer Smör xvij tunnor Trånn xv Åmer Speck
 x tunnor Geddor ij skeppund Hwilkit allt For:ne Niels
 Crabbe äger Framdeles Leffuerere j fraan seg eller göre
 oss ther god Rekenskap fore Tess etc

(3—13 September?)

*Bref på slottslofven i Nyslott och quitto för uppbörden
 af dess län.*

Riks-Registr F, 1534—1536, fol. 226. — Förut tryckt af Arwidsson, l. c. 5: 324.

Viid thetta Samma sinne som for:uit står Fiik
 Eric Spora på Nyslott Slotzloffuen och Quittantie Ord
 fraa ordh Och äre these ephthersciffne j Slotzloffuen
 mett Eric Spora

Först Erich Spora Per Michelson
 Jöns Scriffuere Lasse Scriffuere
 Oloff Person Per Larsonn
 Päucl Scriffuere Tomas Volmarson
 Thomas vthermarch Henrich Håkenszon
 Niles Larson Jacob Oloffszonn

(3—13 September?)

*Till det ryska sändebudet Boris, ståthållare i Stora
Novgorod.*

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 226.

Samma tiid Screffs met Niels Krabbe tiil Her
Boriitz thet Rydzska sendebud

Wår etc Wij giffue ider tilkenne her Boriitz att
wor tro mann Niels Crabbe haffuer latiid giffuit oss
tiilkenne, att wor kære nåbors Storförstens fulmyndoge
sendige aff Rydzlandh äre her jnd paa Grenszenn for-
skickade och acthe seg hiith j worth Lannd tiil handels
mett oss, Saa skolj wetta att Högborne herre och
Furste her Cristiann mett gudz nåde vtwald konung
tiil Danmark etc haffuer warit hoss oss mett någre
thenne rigers anliggiende merkelige wordende ärender
Och äre wij for then skuld nu på tugit mett hans K.
niid ått Danmark, och foruete icke paa hwadt tiid eller
huru sznarlige wij her vp igenn Formodendis äre Ty
betröste wij jngaledis bekomat, paa thenne tiid wara
til handles mett ider Legater och szendebudt for slige
wore merkelige Högactige Forfall skyld Therefore Be-
gere wij kerlige atj wele fortöffwe och forbide mett att
forskicke szådana szendebudt her jn, tiil thess wij vp-
komma emott winterdagenn och kunne wara tilhandels
mett themm Thaa wij ider wel bud skickendis wårde,
når wij besth bekoma att wara tiilhandles mett them
hwilkit oss forhoppes I wel fordragandis wårde helst
for Slige wore szwaractige lägenheter skul Jder her
mett gudt befalendis Datis vt supra

Erlig welbyrdig mann Her Boriitz Storförstens
owerste Ståthollare och Höffwidzman paa Store
Nogårdh, gunsteliga

Södertelje den 13 September.

*Till Måns Svensson, om danske konungens besök i Sverige,
om ytterligare undsättning åt honom, m. m.*

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 226 v.

Tiil Måns Swenson Aff Tålia 13 Septembris
med Hertogen

Vår etc Wij giffue tig tilkenne Måns att Högborne Furste vtwald kong:g Ma:tt tiil Danmark wor käre Swåger haffuer nu warit her hoss oss, och besteltt sine werff och ärender, hwilke wij med thet aller sznaraste wele scriffteligann giffue tig och her Eric Fleming tilkenne, ther j eder szedann epther rätta kunne

Saa jbland annet, haffuer wor Swåger giffuit oss tilkienne om krokenn att hann haffuer acthet thet beskiuta och bestorme lathe paa thet att the Rytter och knecte szom thet slott nu bestellat haffua måtte kunne bruges paa någon annen stedt ther szom ythermere behoff giordes Och ther tiil haffuer hans K: begäret the halffue Kartoffuer tiil läns szom äre paa wara skip mett thet annet grofft skytte, paa H: K: egne och Hertugenn aff Prudtzens skip them wiil lathe Före j Lannd jnfor Krokenn och samme slott szå beskiute och bestorma lathe, hwilkit wij honnom och szaa loffuat och tilsagt haffue Hwarfore är wor wilie och begärenn att tu paa några dagar szaa lenge slottet beskuthet bliffuer vndszäther them iij eller iiij Halffue Kartoffuer vt aff skippen eller hwar behoff giordes alle sammans paa thet att mann kunde bekrecthe thet slott Jnndh

Och må tw vndsätia them Klott tiil samme skytt, men kruthet skona thet besta tu kanth saa att tu jngalunda forblottar Skippen dog må tu göra themm någunda vndsätningh mett krut epter empne

Yterligare skal tu wetta att vdj Lödesze haffue wij liggiandis vj tunnor Slangekrutt, hwar tig fattis krutt paa Skippenn thaa må tw finne rådt att skicka budt tiit, och lathe ther anname aff szamma krut iij eller iiij tunnor epter szom tu behoff haffuer

Framdeles är wor wilie att [tu] legger tig all fiit och win om att holla folkit willigtt ee hwad råd tu ther tiil finne kannt szom tw west aller störste magt paa ligger Tig her etc datis vt supra

Södertelje eller Lina den 13 September.

Till hr Erik Fleming om åtskilliga ämnen.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 227.

Tiil Her Erick Flemming Aff Tälje eller Lina 13 Septembris*)

Wår etc wij giffue ider tilkenne Käre her Eric att Högborne Furste och herre her Cristiann mett gudz nåde vtwaldh konnung tiil Danmark etc Haffuer warit tiil möthe och samtal mett oss j Stocholmm och seg högeligann beclagat thenn store nød och anliggiande trång szom hans kerlighett nu vdj stad är Och her begärendis epter thenn blotzforwantniss råd hielp och tröst Och korteligann att seiandes Thaa är thenn handel sig Forluppenn och är hans K. meningh szadann, at vtann H. K. her någonn vndsätningh fongandis worde wore befructandis ath thenne store bekostningh szom nu vdj szaa långh tiid ner j halffannet år giordt och skedt är, skulle alztinges tiil rygge gaa och till inthet göres, Hwilkit thenn ewige gudt milleligan affwendhe wiil, Thernest haffuer H. K. och tilkenne giffuit och seg storligan befructar om någon handell szom nyligenn skedt är emellam thenn gamble Konnung Cristierns

*) I marginalen står: henric klaesonn.

Dotter och Paltzgräffuenn aff Rijnn szaa att szamme Paltzgraffue skulle tiil brudskatt fongit haffue tiil c^m gyllenne Och thenn andra System gamble Konnung Cristierns Dotter skulle wara forloffuat och vttgiffuenn en Hertug aff Mediolan Hwilke både Furster, Paltzgraffuenn och Hertugenn aff Mediolann äre ganske för-mågene herrer, och tiil äwentyr mett keyserlig vndsät-ningh Och äre her vpkompne några breff mett Axel Nilson aff LanthoHolstenn, Hwilke ther ganske hårde-liga lyde Saa att samme Paltzgraffue skulle mett szwåra magth paa tugit wara tiil att forlossa thenn gamble Konungh Cristiernn, och icke thet alenast, vtann mett keyserlig tilhielp tilsettiandis szamme Paltzgraffue vdj these iij Riiger for en Ståthollare, Hwilkit then al- mectigeste gudt nådeligann affwende Sådana for:de Punctar haffuer wor käre Swåger oss tilkenne giffuit Szaa käre her Eric huru ther om nu j sanningenn är, wett gudt, Och kunne j thett wiid thenn siidhonn fast bättre forfara än wij, Thet j och saa mett all fliith tilthenkie wele Dog haffuer H. K. giffuit gode tröst, szaa att om thett tug icke förhåndenn är, att alle före- tagne handeller wäl fongandis wårder (nest gudz hielp) en god ende

Ytherligare Käre her Eric, ephther wij slig farlig handlingh forstått haffue tyckes oss (och the godemenn aff rådet szom her tiilstädis wore) icke gott eller råde- ligt wara H. K. vdj szådana handlingh att forlate, Be- fructandis, att hwar szådana handlingh mett thenn Paltz- graffue skulle gaa for sig, att thet och saa wilde for- sträckie szegh wiidere hiit tiil oss Och bliffue förthen- skuld saa vtöffuer ens, atuj H. K. vndsätia skole mett en Summa szolffh och penninge szom j thenn handlingh ytherligare fornimmandis warde aff these jnlycthe Co- pier vtaff samma breff hwilke wij ider nu tilhonde skicke

Saa käre her Eric epher thenne sach är oss her szaa farlige forregiffuenn, och wij Lichauel icke aldelis witte huru ther om j szanningenn är, Therføre stelle wij thenn handlingh aldelis ind til ider, atj ther om besinne wele the beste råd, epher j äre ther nämbre wiid hondenn, och kunne ytherligare förfare hwad klockann haffuer slagit än wij Och förthenskuld tyckis oss rådhwara, atj vtskicke wilde någon god förständig karl j Landtho Holstenn eller och något wiidere jn j Tyslandh thenn ther kunde betasta och bespana huru samma handlinger szeg begiffue ther j ider epterrätta kunne, och om j kunne bekoma någon bespeyningh jnn j Kiöpenhanffn thaa wore thet och szaa gotth

Och är beslutningenn thetta, atuj icke annet Förnummit haffua på hans ägne persones weghenna, vtann att grundenn äre ju fast Menn hwadt the andra göra wele, szom wij tilforenne förstätt haffue vtaff idert breff Ther må mann szee paa brädet mett Och kunne wij icke dölie for ider atuj hans K. tilsagt haffue en dråpelig summa både Sölff och saa Jochimsdaler (vtoffuer the summor som wij hans Kerlighett mett Frans Trebau och Vobiszer lenth och vndsatt haffue szom siig förloper tiil xiiij^c Löduge [mark] szolffuer och iiij^m Jochimsdaler) nemplig Först iij^m Löduge mark szölff Ther nest aff the Jochimsdaler szom j hondemellam haffue, vj^m Thesligest iij^m Jochimsdaler szom tiil ider komma skole jfraa Elffsburgh Saa att Sumarum bliffuer thaa tiilhopaa iiij^m iij^c mark Löduge, och xiiij^m Jochimsdaler Och paa samma summo haffue wij nu aff stedt szendth mett Niels scriffuere j^m Löduge mark Solffuer mett szådana befallingh att szadana summa Sölff och peninga icke vpantwardes eller vtgiffues skole, mett minne än j tilforenne kunne faa enn nögafftig Förseglingh vnder H. K. ägenn och Danmarks och Norges Riiges råd Szegler, besynnerliga nu forst met theris breff och jnsegle szom tiilstädis äre j

Säländh Schone och flere the szom wiid händene äre, epther szom thenne medfoliende Swenske Copie jneholler vnder thetta merkie, paa then pant Bahuss Slott och Länn Akershuss slott och Länn mett wiken szom oss nu for en panth tiilsagde äre

Och epther thet her Claes Bilde szaa och her Vincentz Lunge som slottet haffuer inne paa Eric gyllenstiernes weghna äre fast treske och ilfundige Therfore är paa tiidenn att see seg wel och wiseligann fore, och tycktis oss råd wara, atj kunde komat til sådana forhandlingh atj nu stragx skickade Jacob Bagge Per Anderson och någre flere gode karle szom annamade samma Slotzloffue jndh paa wora weghenna Saa att her Claes Bilde och Eric Gyllenstierne vpantwardede them j hender for:ne slott och Länn vtann ythermere Forhalinger eller Skotzmåll

Videre käre her Erich, Endog wij scriffue ider tiil mett kong:g Ma:t vtaff Danmark atj skulle vtantwarda h. k. vj^m aff the Jochimsdaler szom j haffue, Saa äre wij nw annerlunde ther om forthenkte Och wele atj än nu beholla them inne mett ider, mett minne än j fornimme j sanningh att thenn farlige Handling metth Paltzgraffuenn wisseligann förhändenn är, Menn hwar j fornimme thet haffuer jngenn fare, thaa lather hwarkenn thenn summa Sölff eller Jochimsdaler vtgiffues Förre än j haffue thenn forwaringh j hender Och må j wel giffuat saa fore att Forre än j något finge att witte vtaff thenn Handlingh wåre en stor part aff szamme Jochimsdaler alrede vtgiffne thet krigzfolk szom paa wåre skip äre,

Maa j wetta atuj och saa haffwe öffwerwägite thet breff som wor Swager haffuer giffuit oss paa thenn Stadtlig hielp szom H. K. skulle wara Forplictig att komma oss til vndsätningh mett hwar och när wij thet behoff hade etc Saa är samma breff jnthet när szaa forwarade, szom thet sig burde, Hwarfore haffwe wij

latiid giordt same breff paa Swensko och senden ider samma Copie mett sadana*) ther må j Forhandle paa atj kunne Faa sådann Forsäglingh, ellies thaa äre wij inthet forwarat ther mett wij szende ider och en Tysk Copie vtaff szamme breff vnder szådana merkie*) ther aff j Fornimme kunne huru löslige wij forwarade äre, Och om the sedann (när j thenn Suenske forsegli[n]g Faatt haffua) begere att szådana H. K. breff skulle dödt bliffwa, thaa må j thet paa wora weghenna göra, och biudhe oss ther om tiil, thaa wele wij late göret om jnthet

Saa szende wij ider och en Copie vtaff itt Reuersal eller gienbreff szom kong:g Ma:tt tiil Danmark aff oss eskiet haffuer när slottenn vpantwardes oss j hender Hwilkit wij och saa forszägle wele när j thet begäre, Ther j saa måge forplictie ider paa, hwar the thet begära

Käre her Erich haffuer och saa Kong:g Ma:tt tiil Danmark warit her tiil handling mett oss vm wora Skip, och begärat att the måtte bliffua mett både the andre Flottar j en haffn tilhope beliggiandis vtoffuer wintrenn, Hwilkit oss wore jngen ringe beszwaringh, hwar szaa skee skulle, Dog är j then måtten än nw jnthet beslutet Och kunne icke heller alffwarligann wette hwad wij ider ther om råda skole, Kenne gud nödhoge såghe wij att Flottann skulle annerstedz liggie j winter läge, än någerstedz her j Swerige Endog wij nog befructe, när skippenn skilies aatt, att Fienderne wille thaa thenkie ther och saa någet til

Therefore må j samfeltt mett Måns suenson Niels Krumme Jacob Bagge Cristoffer Larson Jöns Olson och flere godemen ther vm rådsla huru ider tyckis bäst och liichast ware j then sack och alla andre, epter j som nembre wiid händene äre kunne ytherligare beszinne alle lägligheter än wij, Hwarföre behöffue j icke

*) Hänvisningstecken.

än szaa hårdt holle ider wiid alt thet wij scriffue, atj
jw ythermere acthe læglighethenn, saa att Fienderne
icke måtte faa Fortröstningh vtann Niderlagde bliffue

Och bedie wij ider Kerlige kære her Erich atj wele
lathe læsa thetta breff for the Forscriffne godemenn,
och andre flere och bestelle alla ärender j besta måttenn
szom j wette største magt paa ligger, och bistond met-
fölie kunne, Eder her mett gudt befalendis Datis
vt supra

Calffwen

Kære her Eric szaa haffue wij än nu forstrågth
wor Kære Swåger mett en Månad Sold tiil the knechter
szom liggia j Lundh och haffwe wij forslagit thenn
summon tiil xij^M gyllene Mynth thet är til xxij^M marc
ortuger Ther paa haffue wij antwardatt Niels Scriffuere
xv^M xxx mark ortuger Och wilie ofortöffuet szende ider
mett Jon Scriffuere viij^M mark ortuger som fattis j then
summo, om j kunne Formerkie att knechterne äre mykit
forminskade szaa maa j antwarda honnom mindre, och
wilie wij ephther thenne Dag jnthet löna them eller lata
handla mett themm paa wora weghenna .

Södertelje eller Lina den 13 September.

*Till Måns Svensson, m. fl. höfvidsmän, om konungens till
hr Erik Fleming lemnade uppdrag.*

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 229 v.

Tiil Måns Swenson Samma tiidh [Tälie eller
Lina 13 Septembris]

Vår gunsth etc Skaltt tw wetta Måns Niels Krumme
Jöns olson Cristoffer Larson Jacob Bagge och j gode-
men Flere Skipere och Höffwidzmenn, atuj haffue scriffuit
tiil wor tro mannd och Råd her Eric Flemmingh huru
alle ärender och læglighether szegh her emellam Hög-

borne Furste kon:g Ma:t til Danmark wor käre Swäger och oss Forlupne äre, Hwilke handlinger wij haffwe Scrifteligann tilkenne giffuit och befalett her Eric att hann ider Förekunne, och samma breff forläsa lathe skall, Szaa är wor begärenn atj gode men alle wele deele ider råd och dådt mett for:de her Eric och flere godemen ther j Lägret huru alla ärender besth företages och bestellas skole, ther något bestond metfölie kann, Saa haffuer och Kon:g Ma:t til Danmark warit til handlingz mett oss och begärat att wore skip måtte bliffua med både the andre flotter j en haffn tilhope beliggiandis vtöffuer winthrenn, hwilkit oss wore jngen ringe beszwäringh, hwar saa skee skulle Dog är j then måtton jnthet än nw beslutet Och kunne icke heller alffwarligann wette hwad wij ider ther om råde skole, Kenne gud nödige såge wij ath flottann skulle annerstedz liggie j wintherlege än någorstedz her j Swerige Endog wij nog befructe, när skippenn skilies ååt, att Fienderne wilde thaa thenkie ther oc saa något tiil

Therefore må j Samfelt mett her Eric Flemingh och flere godemen ther vm rådslaa huru ider tyckes besth och lichasth ware j thenn sack och alle andre epher j szom nämbre wiid hondene äre, kunne ytherligare besinne alle läglighether än wij, Hwarfore behöffue j än icke szaa hårdt holla ider wid alth thet wij Scriffue atj Jw ythermere acthe lägligheten szaa att Fienderne icke måtte faa fortröstningh vtann niderlagde bliffue Och atj Lägge ider win om att holla folkit wiliogt ee hwad j finne kunne och j wetta aller störste magt på ligger Tesligest atj och mett thet forsta wele giffua oss tiilkenne hwad råd eller beslutningh szom göres om wora Skip Jder her mett gudt befalendis

Stockholm den 15 September.

*Lifstidsförläning till Jöns Vestgöte på skattejord under
Wexiö gård.*

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 230.

Jtem Breff For Jöns Westgöte paa någon
Skatte Jordh

Vij etc Göre witterligit etc atuj haffue vndt och
giffuit thenne wor tro man Jöns westgöte Friihett och
Frelsze paa någon Skatte Jord szom ligger vnder Wexiö
gård, och årlige renter iij mark ortuger, szaa att for:ne
Jöns westgöte vdj sin liiffs tiid quit Friit och vbehindrat
szamma jord niwta bruka och beholla maa Forbiudendis
her med alle etc Datis, Stoc:[holm] 15 Septembris

Stockholm den 15 September.

Bref för Olof Svensson på ett stenhuss i Stockholm.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 230 v.

Jtem Breff For Oloff Swenson paa eth Stenhwsz

Jtem att wor nådigiste herre vplather honnom itt
Stenhuss j Stocholmm itt gammalt beleget westann til
j Stocholm j Oloff Skottes grendh nest nordann for Her
Hansz huss j Skaa, Forstreckendis szeg j längdene ifraa
almenningzgatwna, och nid j träbyggningenn Menn bred-
den är emellam både twärgatuna Hwilkit huss Fordom
hörde tiil Minoriters ordenn j Stocholmm och oss epter
Westerårs Recess tilfallit Therefore tilägner h. n. For:ne
Oloff Suenson, hans hustru och beggis theris arffuinge
for:ne Stenhuss, och altt thet ther tilhörer Kellare Bo-
dhar, och all anner huszens tilbehörilsze aldelis szason
thet aff grvndenn vpmuratt är til äwerdeliga ägo An-
szeendis then Longliga tro tieneste Tesligest och for

thenn nådel och schade skuld szom han j wort werff och reszer liidit och Fått haffuer Forbiudendis etc Datis på wort slott Stocholm 15 Septembris Anno etc 35

Stockholm den 19 September.

Till hr Erik Fleming, åtskilliga meddelanden och uppdrag.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 230 v.

Tiil Her Eric Fleming Aff Stocholm 19 Septembris*)

Wår etc Käre her Eric Som wij nu nylest scriffue ider wor wilie och menung thiil mett Henric Claeson vm alla vnderwisninger etc Tesligest atuj skickade mett Niels Scriffuere en summa penninge niid til ider til the kneether ther liggie j Schåne, til en Månade Sold Och fattadis j szamma summo några twszende marck, Hwilke wij nu haffwa skickat niid tiil ider mett thenne breffuiszere Jonn Scriffuere, Saa är wor wilie och begärenn käre her Eric atj sampt mett Mans Suenson Niels Krumme Jöns Olson Cristiern Larson Jacob Bagge Per Swenske, Arffuiid Trolle Niels Boije Och Flere the godemen både paa Skippen och j Lägret wele stedze radslaa och berame alle ärender j thenn beste måttenn och epher läglighethenn, ther något gott bestond metfölie kunne Kenne gudt wij wille gerne råde ider något j Sakene, Menn oss är ondt att råde epher wij äre szaa långt ifraa händene Och witte icke vtaff läglighetenn Therefore stelle wij alla ärender aldels jnd tiil ider och flere the godemen och karle ther tiilstäd is äre, atj ther om bestelle wele, szom j wette oss, iderth Fädernes Rige och menige Swerigis Jnbyggjare ligger magt på

Ytermera käre her Eric Som wij och nu szenesth gaffue ider wor wilie och meningh tilkenne, atj icke

*) I marginalen står: Jon Scriffuere.

skulle Leffuerere thenn szumma Sölffh eller the Jochimsdaler ifra ider mett minne än j kunne faa szådana Forwaringher mett the slott och Slotzlänn szom j thet nog-sampth vtaff the Copier Forstaat haffue szom Henric Klaeson Förde ider tilhonde etc Saa är thet och än nu wor wilie atj handle ther Flugx paa, och antworder jngenn deell ifrån ider Forän j haffua en god Forwaringh igenn, Mett minne än the tidender om Palz-graffuenn äre sanne, szom wij nu nylesth lothe ider widere forstaa wor wilie och mening j then sack

Och Formoder oss Lichauel att kong:g Ma:tt tiil Danmark wor käre Swager, icke skal wara saa szwarligann nödstelth om peninge, eptther ther är lagdt en slik szwår skatt paa landet hwilkit szom jw något For-slaa måtte Dog må j Lichauel aldelis skicka ider eptther läglighethenn

Viidere Käre her Eric hwar j Fornimme att thet ändeliga wiil gaa j ilherdingenn mett thenne Fäjde, thaa är wor wilie och begären atj wele Forthenkte wara, att skaffe oss hiit ind j Landet och vdj wore tieneste thett meste krigzfolk j bekomma kunne både Landz-knecther och szaa siöfarit Folk szaa atuj icke bliffue nödstelthe mett Folk ther ligger magth paa

Saa haffua wij ytherligere giffuit thenne Breffuiszere Jon Scriffuere några läglighether och meninger tilkenne, szom hann for ider och Måns Swenson berättta skall Är wor wilie och begärenn atj wele betro honnom j thenn sack Eder her mett gudt befalendis

Calffuen

Käre her Eric är och wor begärenn atj wele skaffa oss tilhonda och vtj wora tieneste några goda Sadelmakare och Remesznidere, och the ther geschickthe wore på thet säth szom nu öffues ibland Reszegtyget Tesligest atj och wele sampt mett Måns Suenson leggie

ider win om att holla folkit willigt, ee hwad råd j ther tiil finne kunne, szom j wette och beszinne kunne aller største magth paa ligger,

Stockholm den 19 September.

Till Måns Svensson om olika ämnen.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 231 v.

Samma tiid [Aff Stocholm 19 Septembris]
til Måns Swensonn

Wår etc Maa tw wetta Måns atuj nu nyligenn scriffue wor tro Mand och Rådt her Eric Flemingh tiil, all vnderwisningh, szaa mykit wij Scriffue kunde, och haffua giffuit honnom szådana befalningh, att han szamfelth mett tig och Flere the godemen szom haffwa befalningen vtoffuer wora skip, skulle offwerwege rådslaa och besinne samme ärender och beslute ther vm, hwad szom ider tyckis best och rådeligest wara, ephther tiidzens läglighet och ther bestond mett Fölie kunde etc Saa wette wij icke om her Eric haffuer vpthekt for ider samma breff, hwar thet icke skedt är, må j än nu late her Eric läsa samme breff for ider, både thom wij nu honnom och tilförenne mett Henric klaeson tilscriffuit haffue, Theraff j kunne Formerkie hwad wor menung är, kenne gudt wij wille gerne råde ider något j sakene Och witte Dog icke hwad wij råde skole ephther wij äre szaa långt ifraa handenn och witte icke vtaff läglighetenn Therefore stelle wij thet jnd tiil ider godemen atj ther om bestelle ephther läglighetenn, och szom j thenkie kunne nytteligest och bestondeligest wara kann, Wij haffue och giffuit thenne breffwiszere Jonn Scriffuere befalningh ath giffue tig något hemligt tilkenne Begerendis forthenskuldh att tw wilth sättie tro tiil honnom paa wore weghena Tesligest att tw och

saa skaffer oss hiit några Hollendere mett Sidengeuant och klede, och läg tig all flit och win om att holle folkith willigt, ee hwad råd tw finner, szom tw west aller störsthe magth paa ligger Tig her mett gudt befalendis

Stockholm den 19 September.

Till Peder Svenske på Kalmar, att iakttaga all försigtighet och vaksamhet.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 232.

Jtem Samme tiid [Stocholm 19 Septembris]
tiil Per Swenske

Wår etc Maa tw wetta Peder, att epher thetta farliga och swinde werdzlop szom nu forhanden är Tyktis oss fast rådeligit wara att tw stedze wille lathe haffwa god acth och tijlszynn met på Kalmara slott och stadh, bezynnerliga epher ther boo många Tyske Borgare j stadhenn Och twiffler oss jnthet hwar the Lubske kunne vpweckia någott Forrhäderij ibland themm haffwa the thet icke Fordrag Och witte wij icke heller hurv thenn Henric wan Köllenn haffuer thet fore eller om hann är något trofasth tiil äwentyr the Lubske haffua någonn hemlig vndersätningh mett honnom paa wortt argeste, Therefore windlägh tiigh (ee hwad råd tw finner) szaa ath tw lather ther haffwa vpszeende paa mett Tw kann wel szialff besijnne att hwar gudt Forbiude Fienderne finge thet stycke heenn wille thet icke falla oss finger emellam eller mett söthe Miölk hemptas jnd igenn Terfore lagat szaa, att tw lather ther haffwa en god tiilszynn metth huru ther går tiil, eller hwad thet selskap haffuer forhender szom ther ligger Gudt tig her mett befalendis

(Stockholm den 19 September.)

Till Lasse Holst om Sala grufva och bergsmännen.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 232.

Tiil Lasse Holst

Vår etc Skal tw wetta Lasse att her hoss oss haffuer warit en part aff Bergzmennenn paa Saleberg etc Szaa haffwe wij ingenn beszynnerlig vnderwisningh faat vtaff them Dog är wor wilie och begärenn att tw än nu holler them then menungh (szom wij tig j twenne wore breff tilförenne tilscriffuit haffue) alffwarligann fore om the vm the xxi eller xxij lott aff halffue tunno Koffringh, oc xij eller xvj lott aff hwarie halff tunno wask eller Soffringh Dog hwar the jngalunda kunne kommat til thenn Ordinantian eller faa szaa mygit ther epther Taa måå tw holla them thetta alffwarligann fore, att när gud Foger wij kunne personligen komma tiit vp thaa wele wij late probera theris Malm, Och befinnes probann bättre än the oss nu vnderwist haffua, eller och om the haffua fått nu eller tilförenne mera sölf epther theris Malm, än the lewerrade haffue wor Sölffkiöpere Thaa skole the wisseliga Forlate sig ther til att the skole fylle oss vp alt thet the nu haffwa j enn tiid long szaa dölt vndan Thetta seg them alffwarliga tiil Gudt tig hermett befa-
falendis

Stockholm den 26 September.

Till alla köpstäder i Upland och Östergötland, äfvensom till åtskilliga fogdar, att vissa borgare från samma städer skulle flytta till Stockholm, men likväl få behålla sin rörelse och borgarerätt, der de förut hade sådan.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 236.

Screffz wid thenne mening tiil alle köpstäder
j Vpland och Östergotland epther Borghare Aff
Stocholm 26 Septembris

Wår etc Käre godemenn oss twiffler jnthet att ider alle är nog witterligt j hurudane måtte thenn vmilde gamble konung ko: Cristiernn sig skickede thenn stund hann war her j rikit och beszynnerlige her j Stocholm, ther hann lott bringe szaa mång erlig och redelig mann Ädele och vädle vm liff liffuerne godz och ägedelar szaa att for sådana hans vchristeliga och tiranniske stycker bleff thenne stad Stocholm mykit forszwagat Och är än nw icke komen tiil szeg igenn Saa wette j och wål godemenn att thenne stad är Huwodet och endels låset for hela Swerige Och hwar gud forbiude honnom komme något wiid wore thaa wisseliga hele rigit forderffuet Hwarfore haffue wij och wort elskelige riikisens råd som her tiilstädis äre, saa warit vtoffwer eens atuj skulle lathe kalle hiit några gode myndoge och welempnade borgare, vtaff alle kö[p]städer her j rigit paa thet thenne stad måtte for alle andre, mett gode trogne Swenske borgare besitten bliffwe, Och är thet saa beslutit att these godemenn som her nedhann fore bescriffne staa skole komma hiit vtaff idhann köpstad och bliffue her besittiandis j Stocholm Hwarfore är wor wilie och endelige begärenn atj wele holle them thenne menung fore, och lagat saa att the oforszymmelige mett boo och bohag giffue sig hiit til Stocholm Wij wele thet

saa bestellat när thee godemenn komme skole the faa her skiöne huss och woninger ther thee seg mett redeliga behielpe skole Tesligest wele wij vdj alle måtte wette och rame deris beste både j köpenhaffn*) och annerlunde, Och forwende them och flere Stocholms Borgare tilgode all then handlingh szom the Lubske kiöpszwäner och flere Tysker her hafft haffwe, szaa att the skole siig her jw saa wel och än ythermere bättre näre och berga, än ther hoss ider I wette och wäl siälffwe att Stocholm är en slig stad, ther man seg wel berga kan och beszynnerlige thenn szom något wett vmgå mett köpenskap och wil acthe sine stycker Saa äre wij och til friidz att the godemen som hiit komma, måge lichawel haffwe sin handlingh ther hoss ider, epther som the wane äre, och icke forthenskuld affkortet bliffue, anten mett Borgareskap eller annett käre Danne- men warur nu herutinnan forthenkte saa att samme borgere måtte oforszymmeliga flyttia seg hiit, wiid liiff och halss tilgörendis Gud ider etc

Jtem Skreffz och alle Fogter til ther saaszom Städerna beliggiandes äre, att the hwar j sin stad skulle holle borgarne sådant fore som for:uit står, att the vtann alth Skotzmål eller wiidere forhaling Flyttie sig til Stocholm

Stockholm den 28 September.

Till konung Christian i Danmark om åtskilliga ämnen.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 232 v. — Förut tryckt af Paludan-Müller, l. c. 465.

Tiil Hertug Cristian Aff Stocholm vigilia Micaelis**)

Wår wenlig etc Hogborne Furste käre her Swåger och beszynnerlig godewenn E. K. twenne breff och Scriffuelszer äre oss j these dagar tilhonde kompne Datis 3 et 4:ta Feria post Natiuitatis Marie nest for-

*) Bör väl vara: köpenskap?

**) I marginalen står: Jören Person.

lidenn mett the scrifftelige tiidender och läglighether j frå Högborne Furste Lanthgraffwenn vann Hessenn, Tesligest frå E. K: egne råd och Landszâther j Furstendomet etc vtaff hwilke breff wij forfarit haffue the tiidender och wnderlige practhicher szom forhandene äre, Hwilke oss icke minne änn E. K. szielff tilhiertat gått haffwa Och szom E. K. vdj samma sin scriffwelsze begärer atuj mett ider wille dele wore gode råd, huru iders K:t sig vdj these sacker skicka skal, szaa att Fiendernes szwinde förnemenn och practicher motte til jnthet göres, Hwilkit iders K: vnder twenne meninger Foregiffuer, Then Furste att hwar E. K. skulle nödgas att vpbryte the läger för Köpenhaffn eller j Lund, att thenne ganske Framlidne penningz förspildning och dråpelig bekostnat szom paa thenn Feygde giordth är, skulle til forgiffwes skedt wara, Hwilket och saa wisseligann j sanningenn är, Then annen hwar E. K. skulle forlathe sitt ägit Erffwelandh etc kunne wij wel thenkie oc besinne att thet wåre E. K. fast beszwergit etc Szaa kenne gudt alzmetig wij wilde ganske gerne råde ider j saken thet beste oss möyeligit wara kunde, Endog wij vdj slige wictige och dråpelige ärender kenne oss fast szwage, beszynnerliga ephther wij icke wetta läghlighetenn vtj thet läger for Köpenhaffn, icke heller hurv formogene eller starke Fienderne äre, Dog (paa E. K. ägen gode förbättringh) tycktis oss råd wara, att the läger for Köpenhaffn eller j Lundh måtte icke aldeles vpslagne bliffwe, vtann att iders K. wille heller finne hwad råd mann kunde hoss E. K. herrer och wenner ther wij och gerne wele hielpe tiil mett Liiff godz Landh vnd Lyde, och hwad ymmer vdj wor magt och formöge wara kann, szom oss forhoppes E. K. haffuer well forstått wort sinne och menung j thenn måttenn

Ytherligare käre Swåger szom E. K. och andragher om thet Restat paa thenn Månat szold, Tesligest och

begärer atuj med yterligere besoldingh wilde forsörge the knechter j Schâne Och hwar thet szaa skeep kunde, mener E. K. att om thet tug j Landthoholstenn worde fast före sig gångandis, att alle saker skulle ændog taga en beständeligh endhe,

Ther på giffwe wij iders K: tilkenne, att alrede några dager for en szamme E. K. breff komme oss tilhonde hade wij afferdiget en wor tienere wiid nampn Jon Scriffuere med szama Restatt, szaa att oss Formoder hann sznarliga framkomandis warder Men thet wij ytherligare skulle forszolla the knechter j Schâne, och thesligest forstreckie E. K. thenn szummo szom än nu tilbake står paa then drapeliga summo sölf epther thenn handlingh nu nyligest oss emellom besluten bleff skal gud kennet thet är icke vdj wor magt Men hwar iders K: wille vplate oss ij eller iij Fänecher vtaff same knechter j wår egenn Edh och besoldingh Och thet kunde wara E. K. til ytermere bijstondh eller bättre vndsätningh atuj lothe forläggie samme knechter j Schâne theris besoldingh Och E. K. wille szedann aff staa mett the ij^m marc löduge Thet stelle wij in tiil E. K. sielff, och begäre att E. K. wil mett thet aller sznaraste giffue oss ther om ider wille tilkenne, ther wij oss gerne epter rätte wele, Menn beggie delerne att vträtte är icke j wor magth eller Formåge Och hwar E. K. wil vplate oss szådana knechter, wele wij lichawel holla them E. K. tiil gode ther the nu äre, szaa lenge wore läglighether thet någrelunde lide kunne

Viidere Som E. K. begärat haffuer atuj vdj äghenn Persone och mett wort krigzfolk wille giffue oss niid emot Landemerkit mett thet aller Furste paa thet hwar E. K. endeliga trengde att vpbreckia thet Lager j Lund, ath wij åther j thenn stadenn måtte Forstärkie samma Lager etc Szå giffue wij E. K. (szom thenn högforstondige) thet sielffue til att bethenkia, hwickeledis wij

ytherligare änn nu skedt är kunne Forblotta thenne stad Stocholm och thenne Landzende Wij haffwe och tesligest j sanning forfarit, att vtj Lubke är en stark Fäneche kneether Saa ligger then Jost Kyssel mett några Lubske skip och Jagter jnd paa thet finske farwaten Och haffwa the Liffendere stedze hafft och än nu haffwe stor handlingh mett honnom paa begges våres argeste Och fructer oss for thenskuld, om wij giffue oss personligen saa lång[t] fra hånden, att Fienderne skulle forstärkie seg och tage oss thenn Ortlandes Finland ifrå, epher ther är inthet krigzfolk heller j Landit, Dog lichawel wele wij forscriffue tiil the godemen som boo nämbre wiid grensen j Westergötland och Smålandh att the skole ware wacke och widerrede ee när behoff giörs

Ythermere som E. K. och begärer thenn Bestellingh for Majnert vann hamme, Hwilkit wij gerne wille skicke E. K. tilhonde Dog är oss ecke enkende witterligit huru eller vnder hwad wilkor szådana bestelling skulle giordt wara Hvarfore haffue wij scriffuit wor tro Mann och råd her Eric Flemingher ther vm tiil, szaa att hann skal ytherligare forfare E. K. meningher ther vm, Begärendis Forthenskuld att E. K. wiil lathe rådzlå mett honnom j thenn sack, att szådana bestellungh icke måtte nu eller j framtidenn komma oss til någon schada eller bestrickind Kenne gud j hwad måtte wij kunne mett råd eller Dåd tilhielpe att Fienderne måtte skee niderlag och affbruch ther äre wij stedze benägnä thiiil .

Och begäre wij thesligest kerlige att E. K. icke wiil beszwäre seg, att late oss faa tilbörlige Forwaringer för the sumor som E. K. alrede vndfongit haffwer, beszynnerliga mett några aff the slott och Slotzlänn szom E. K. oss loffuat och tilsagt haffuer gud skal kenne hwad ymmer vdj wor magt och Formoge är, ther skal E. K. finne oss willige och benägne til ath ypsätia hoss Jder Liff godz land Lyde och all wor welfardt Eder hermett gudt befalendis .

Stockholm den 28 September.

Till hr Erik Fleming om pfalzgreffvens planer och förhållandena till och i Danmark, m. m.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 234.

Samma tiid [Stocholm vigilia Micaelis] tiil
Her Eric Flemingh

Wår synnerlig etc Käre her Eric Som wij for någon tiid sedan scriffwe ider tiil mett Henric Claeson vm alle lägligheter och beszynnerligann Hwickeledis Högborne Furste wor käre Swåger haffwer giffuit oss thenn sack vm Palgraffwenn(!) farligann nog fore Saa haffwe wij än nu faat en hel hop breff alt lydendis paa samma tiidender Och sende wij ider her mett Copier vtaff samme breff tilhonde Begärendis atj them granneliga öffwerwäga och beszinne wele Och kunne wij icke annet formerkie ther vtaff, vtan her är ith Farligit och vnderligit spiil Forhåndenn hwar thet saa j sanningenn är, Saa tyckes oss for thenn skuld råd wara, att hwar j fornimme szamma tidender wele endeligan gaa fore szeg, atj och flere the godemenn szom tilstädades äre, wele thenkie ther något tiil och rådslaa hurulunde Fienderne kunde best göres motstond och affbruk Tesligest och huru wij skole tage wore saker fore atuj kunde forszwara wort ägit ther ligger oss och magt paa J kunne wäl szielffue thenkie att hwar gud Forbiude Hertogen nödgades att vpbyrthe the läger for Köpenhaffn eller j Lund hurulunde thet wille bekomma oss Therefore är paa tiidhenn, atuj och saa thenkie ther något tiil Forty oss twiffler jnthet när the haffua sprungit szaa faa wij staffwenn, Synthes oss forthenskuld rådeligit wara atj wille forhandle hoss thenn godhe herre att wij måtte faa twa Fenecher eller iij gode Landzknecter vnder wor äghenn eedh och bezoldunger, them wij sedhan kunde

bruge epther wor lägligheter och hwar wij them behoff haffue Dog icke thess minne wille wij holle them then gode herre szaa wel szom oss sielffue til thet beste ther j schåne szaa lenge wore lägligheter thet någorlunde liida kunde, szom wij haffue ytherligare scriffuit thenn gode herre ther vm, och om andre leglighether wor menungh tiil, aff hwilkit breff wij szende ider och een Copie vtaff, Ytherligare är och wor begären atj wele beflita ider atuj måtte faa tilbörlige forwaringer for the summor szom thenn gode herre alredho hande emellam haffuer, epther szom hann oss loffuade mett the slott och slotzlänn, eller och til thet minsta atuj måtte faa Bahuss Slott Länn och wiikenn therfore for en panth I wette wel sielffue att när wij haffue Bahuss jnnä wore thet gott for Lödesze och Elffzburg, szaa att thet ene kunne altiid vndsätia thet annet, hwar behoff giordis Men om then gode herre wille eller kunne leffuerere oss samma slott och länn szom her vtloffuat bleff Thaa wele wij finne råd tiil the ij^m marc lödige szom än nu tilbage staa szaa snart wij finge slottenn och länen jnd skulle for:ne summo och saa komme tilståde

Maa j och wetta att Hertugenn haffuer scriffuit oss tiil vm en bestellingh, for en benemd Meinert van Hamme, och epther hans K. icke haffuer begärat samme Bestellingh vtan alenast vnder wort nampn, szaa at thet icke skulle komma wiidt, Terfore äre wij wel tiil friidz att giffue vtt szådana bestellungh Och haffue forthen-skuld szendt tiil ider her jnycth ett vscriffuit och forszegledt arck paper, szom kalles ett Blackett ther må j lathe scriffue samme bestellungh opå, Dog saa for en j bekenne ider haffwa sådana blackett atj tilförenne kunde forfara rätte grundenn ther vm att ther är icke något fortäkt stycke vnder, eller och att samma bestellungh nu eller j framtidenn icke måtte komme oss tiil någen bestrickningh anten med theris szold eller j

andre måtter, therutinnan j wele wiszelige szee ider fore för än j late scriffue ther någet in

Ythermere käre her Eric szom wij och tilförenne haffue giffuit ider tilkenne, om thenn Jost Kyssell szom mett några Lubske skip och Jagther ligger her paa tet Reffwelske och thet finske farwatn och gör stor skadhe Szaa tyckes oss än nu rådt wara att ther giordis några skip och Jagther vtt, aff alle Flottar szom wore them mechtige nog och kunde göra them niderlag, ther om j måge handle mett Måns suenson och flere the gode-men, huru thenn sack skal besth foretagas att hann icke måtte haffwa sin wylie som honnom szielff szyntes .

Käre her Erich, Är wor begärenn och wylie atj vdj alle handlinger och ärender wele szee ider fore saa athj icke måtte bliffue forrådde kenne gudt ther ligger stor magt paa, Och råde wij ider atj icke sättie allt for stora tro tiil the Danske Forty thet är itt sziel-sijnt partij, szom oss jnthet twiffler j wel fornimme kunne Menn the Holster Formoder oss att the Jw skole wara någott trofastare, Ther j måge wel skicke ider handling epter

Och epther slige farlige tiidender som nu forhanden är må j och Måns Swenson mett Flere godemen, szom ther tilstädes äre, thenkie tiil att wåre skip mätthe bliffue wel bemannade mett gott szwenst folk ther ligger stor magth opaa Eder her mett gud befalandis

Kalwenn

Käre her Eric Är wor begären atj wele atwårdhe wår käre Swåger thesse mettföliende breff bådhe tyske och Swenske mett thesse bezeghelde Munsterzedler, hwilke j måge eskia igenn när the vtscriffne bliffue, thet Tyske breff lyder jnthet annet än om then sorg och widermöde szom oss nu offwergår J thenn måtte gud alzmechtig haffuer kallat wor käre Husfrue aff thenne

älende werdenn, huess sziel gudh benåde, thet Swenske breff haffue j Copien vtaff Och formane wij ider vt-offuer altt atj fliteliga wele forarbete vm then forsäching for wore vtlagde peninge, både for Dösmål skuld szom wij äre alle Dödelige Tesligest att hwar gud forbiude, thenne krigzhandlingh ginge anners änn wel Hwilkit Dog gud forbiude, haffue wij plath jnthet for wortt Therefore thenker ther tiil j tiid, ther ligger magt paa, oss forhoppes att then gode herre icke kann begära wor schadha .

Stockholm i September.

Förteckning öfver fogde-, förlänings- m. fl. bref.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 268 v.

Aff Stocholm Jn Septembrj 35

Jtem fogte breff for Mårten Larszon på Varendöön

Jtem breff for Torsten Salmonson på fodringen i Åaboo Län, tiil iij hans hester j nestkomandis winter R.[elator] Måns N.[ielsson?]

Jtem fogte breff for Thomas Scriffuere på Aåbo slott och Län

Jtem Slotzloffue for honum, som the andre slotzloffue formelle*)

Jtem Forsuarilse breff for her Knutt på Hyllenszöo tiil rette for thet manslag honum witis, och han mener kunne vnlede siig fore

Jtem Forleningx breff for Biörn Pederson och Johan Pederson på kon:ge saker med theris egne landboor ad tempus

Jtem Forleningx breff for Broder Erick i Vastena opå Byebastugenn vnder Clostrett

Jtem Forsuarilse breff for her Barendt i Sicktuna

*) I marginalen står: non exiuit.

Stockholm i September.

Till hr Karl Eriksson, hr Birger Nilsson och Holger Karlsson med åtskilliga underrättelser och befallning att uppfordra frälset i Västergötland att rusta sig och begifva sig till lägret i Lund.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 236 v.

Jtem tiil Her Karl Ericson och Her Birge Nilson Aff Stocholm Jn Septembri

Wår synnerlig etc Kære her Karl och her Birge Oss formoder att oss Elskelig tro Mann Sewerin kiil haffwer jw giffuit ider tilkenne hwad tidender och lägghether paa färde äre Och besynnerlige nu när hann drog fraa Elffzburg genom thet wardzbergz läger och åätt Lund igenn Saa att samma tiid bleff ther driffwenn j Land en lithenn jagth mett en Breffdragare szom stragx bleff vtaff wortt Folk fongenn Och hade hann breff som wore scriffne vnder key:ge Ma:tz titell och jncigle och hade acthet sig mett them jn ått Wardbergz by, endog thet bleff fortagit, Saa wanke her och mång andre wnderlighe tidender vm then Paltzgraffwenn aff Rijnn som skal haffwa thenn gamble konung Cristierns Dotter, att hann mett någre andre Fursters tilhielp, skulle wela forlosse konung Cristiern vtaff thet Fengilsze hann nu vdj sitther, och sättie honnom til en herre öffwer these iij Riiger igenn Hwilkit dog thenn alz:te gud forbiude Och oss allom ligger stor magt paa sådane att affwäre och betage Dog må j haffwe thenne farlige tidender aldeles hemlige och stille jnne mett ider szaa att the icke koma j hwars mandz mun Och må wij alle ther om forthenkte wara att hwar thenn gode herre vtwald kong:g Ma:tt thil Danmark icke widerfars en stätlig vndsätningh her vtaff atuj alle wårde therutoffuer kommandis j en vforwintlig schadha

och forderff, forty oss twiffler jnthet, att när the haffwa sprvngit thaa faa wij staffwenn Är forthenskund wor wilie och begärenn atj wele late mett thet sznaraste kalle och forscriffue menige Frelsit mett wore Fogther ther j westergötland Giffwendis them wår wilie och alwarlige menung tilkenne, szaa atj och thee oforszymmelige hwar wiid siit nampn göre szeg ferdighe och Ruste szeg mett all thenn magth the kunne affsted komme och lathe sig thet tiil thet ytherste bekoste, och skynde sig szedhann niid åatt Lägret igenn j Lund Dog maa j säie wore Fogter thiil, att the hwar mett en dreng måge bliffwe tilstäde igen j Länen och lathe Swänerne riide mett theris rustninger att Lägret Ther ligger stor magt paa att lägret bliffuer forstärkt igenn, epther meste partenn både aff Smålandh och Vester-götland äre dädhann dragne Therefore seger them alffuarlige tiil att the wiid liiff och Hals oforszymmeligann giffue szeg ått Lägret mett all thenn magt the kunne aff sted komma saa frampt wij icke alle skole bliffwe forderffwade Terfore tager her jngenn forszymmelse fore Gud ider hermett befalendis .

Jtem wiid samme sinnet thiil Her Holger Karlson som for:uit står

Den 2 October.

Utdrag af bref för hr Märten Mathei på S:t Sigfrids prebenda i Åbo.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 235 v.

2:a Octobris

Jtem Breff for her Märthen Mathej paa Prebendam Sigfridj j Aboo, och skal hann therefore giffwe szeg til Tysland, och studere och förbättre szig j gudz Ordh

Arnö i October.*Utdrag af utgångna skrivelser.*

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 269.

Aff Arnön jn Octobrj 35

Jtem Heradzhöffdinge breff for Niels Jonson på Strändeherat

Jtem Forleningx breff for Jöns Nielson på Calmarna, på Biscopzsakerne i Norramöthet på Ölandh

Salberget den 20 October.*Utdrag af utgångna skrivelser.*

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 269.

Aff Salebergit 20 Octobris

Jtem Forleningx breff for Henrick Van Cölen oppå Helge Lijkams Prebenda och ene lyckia som haffuer legatt vnder Clostrett .

Jtem Forleningx breff for her Jöns Petrj i Calmarna på then Småtiende som nw i år faller på Öland 35 .

Jtem literas Collationis for for:ne her Jöns på Prebendas Barbare, Petri et Pauli i Calmarne, mett alt ther vndj ligger, tesligis ij lyckier, Then ene vndj S: Laurentij Then andre vndj Petrj et Pauli och the garder vnder kirkian liggia

Jtem fogte breff for Niels Larszon på Szödramöra i Calmarna Länn .

Jtem Fogte breff for Jöns Nielson på Calmarna slott och län

Jtem Forleningxbreff for Bertiil Jönson på en konnungz gårdh, benempd Szaffuenemj och the torp ther vndj liggia

Jtem breff for hustru Barbrå i Holm på en gård benempd Farecke domino tiil en behagelig tiidh

Jtem Forleningx breff for Niels Krumme på alle the Biscopz gestningh och Biscopz saker, som falle plega i bland the Landboor, som liggia vnder Jwleta Closter och h: n: haffuer vnth honum alle the Messecläder ther äre j Clöstrett

Salberget den 29 October.

Till Vestergötland och Småland om utgörande af kostgärder till flottan.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 237 v.

Aff Sale[ber]g 29 Octo:[bris]

Jtem wiid thenne epher:ne mening Screffz til Westergötland och Småland om kostgierder til Skippen

Wij Gustaff etc Helsze ider oss Elskelige tro Danne-
menn alle Crononnes skatskylloge bönder och menige
almogen som byggia och boo vdj :N: Ewinnerliga mett
gud Wij betacke ider dannemen alle for thet hulskap
troskap och manskap som j oss loffwat och szworit och
for all welwillighet som j oss stedhze bewist haffwe
Hwilkit wij ider altiid til thet beste bethenke wele
Thesligest tacke wij och ider for thenn hielp som j nu
nyligasth til thenne Fägde vtgiordt haffwe, Hwilken
oss forhoppes kommenn är tiil alles iders och menige
rikisens nytte gangn och bestond Saa käre wenner
twiffler oss jnthet atj alle welfornummit haffue huru-
lunde thenne Fägde sig forlupit haffuer j thenne for-
lidne sommer saa att oss for thenn skuld tyckis icke
behoff wara thet j längdenn for ider att fortälie vtann
saa mykit thenn alz:te gud haffwer milleligann tilföget
oss och wore wenner seger, victorie och offwerhondenn

både tiil Land och watnn vtoffuer alles wores Fiender the Lubske och flere gamble konung Cristierns tilhielpare For hwilkin welgerning alle måge högeligänn och ödmiwkeligenn tacke prise och loffwe thenn ewige gud Och bedie honnom om hans helige nåder atuj måtte och saa her ephther som her tiil kunne lycksalige gaa thenne fägde egenom, saa ath thenne farlige krigzhandling måtte komma til en god och bestondelig ände Ther wij och alle och hwar j sin stad äre plictug atth hielpe tiil etc Saa wele wij icke heller dölie for ider dannemen att på thet wore Fiender icke skole j thenne tilstunde[nde] winther eller wor faa råd eller tilfelle att göre wore wener och Forwanther något niderlag, eller jnkrecte några the slott steder eller Landzender szom wij nu j thenne forlidne szommer jntagit haffue nödgas wij att lathe wor Skipzflotta bliffwa ther j Öresund vtoffwer thenne winther Saa kunne j Dannemen alle well siälffwe öffwerwäge och besinne, att ther en slig wällig hop skip skole liggie saa lång tiid, wil ther behöffwes tiil enn mechtig hop fettalie, Hwarfore forssee wij oss tiil ider Dannemenn, atj vtj sådana wor, alles iders, och menige rikisens nöd och trång (som j nu sielffwe höre och see) forhånden är, wele komma samma wor skipzflotta tiil vndsätning mett en möijelig kostgierd j Leffwandis Oxar Miöl Maltt humble och Flesk etc ephther som wor Fogte :N: eder vnderwisendis och Foreseijandis wårder Lagandis thet saa att samma kostgierd måtte mett thet Fursta före komma jn til Landzkrona til wor tro Man och tienere Måns Swenson I kunne och wel besinne Dannemenn att oss icke är wel möijeligit att sende fättalie hedhann ifrå Stocholm och saa lång wäg tiit nid, Therefore görer j Dannemen thet beste som wij tro ider tiil, Hwilkit wij vdj framtidenn när gud föger her kann bliffwa en ände paa, wele bethenkie ider vdj all gunst och nåde Eder hermett gud befalendes .

Salberget den 31 October.

*Till hr Erik Fleming och amiralen Måns Svensson om
åtskilliga ämnen.*

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 238.

Jtem til Her Erick Fleming och Måns Swen-
szon Aff Saleberg vltima Octobris*)

Wår synnerlig etc Käre her Eric och Måns wij
haffwe nu mett Henrich Claeson fått iders breff och
Scriffwelser, och fornummet the läglighether som paa
ferde äre Tesligest och hwad sielsinde argumenter the
Danske föregiffwa vm thenn forsächring som thenn gode
herre oss loffwade och tilsade, hwilkit oss giffwer jngenn
ringe beswäring, och kunne icke lätteliga förstaa hwad
mening ther vnder är, Saa epher the godemenn haffwe
saa många vrsäckther vm the slott och länn j Norige,
äre wij til friidz att thet bliffuer platt affslagit vm
samma slott och länn, Och atj vtj thenn stedt igenn
wele forhandle på Wardbergz länn Ther formoder oss,
the kunne jw mett jngen skell göre seg saa många be-
szwäringar vm, epher thet är nu saa gott som quit och
friit vnder thenn gode herris händh, Hwarfore är wor
wilie atj änn nu wele göra iders fliit j thenn måtton
saa att samma slott stad och Länn måtte oss forsäglett
bliffwe, Samalunda haffwe wij och forstått thenn hand-
lingh som giord är, att wor Skipzflotta skal bliffwa ther
vtoffwer wintrenn beliggiandis j Hampnen for Landz-
krone, ther wij och haffwe många och sielsinde Fanta-
sier om szynnerliga epher oss fast twifflar att the danske
äre oss något gode, tiläwentyrns en partt vtaff them såge
saa gerne wortt argeste som beste, Hwarfore giffwe wij
ider godemen sielfwe til besinnendis, huru mykit ider

*) I marginalen står: Rasmus Jute.

oss och menige Swerigis rige om samma Skipzflotta anliggiandis är, Saa att hwar samma skipzflotta komme något wiid, (thet dog thenn almectigiste gud forbiude) wore thaa saa gott som halffthene forloret vtaff Swerigis rige, och thenn schadhe finge wij anthenn sendt eller aldrig boott paa, Hwarfore bedie råde och högeligenn formane wij ider paa thet aller flitheligaste (epther nu saa beslutit är att samme skipzflotta ther bliffwa skall) atj wele haffwa itt nöge och gott vpseende om ider både ther skippenn nu äre, och när the framdeles komma vdi hamnen, saa att ider icke sker någon forraskningh eller skalkhett, och byggier icke allt formykit paa the Danske Och twiffler oss jnthet att the Lubske, och flere theris tilhielpare läggie seg all flit och win om att göra oss thenn flotta affhendig sedann wette the wel att them bliffuer spel gångandes Therfore ather granneliga paa, mett hwem j haffue vmgenge, eller hwem j städie jnn paa skippenn Tesligest atj holle folkit både Båsmen och knetherne willige saa att the icke forlöpe skippenn, ee hwad råd j ther tiil finne ther ligger stor magt paa

Ytherligare som j och beröra om peninga tiil folkit etc Saa maa j wetta atuj haffwe forskickat wor tro tienere Måns Nielson mett en summa penninga niidh tiil ider, ther oss formoder j kunne wel stella folkit tiil fridz mett Thesligest epther iders råd och begärenn haffwe wij scriffuit tiil menige Småland och Westergötland om kostgierder både Oxar Miöl Maltt Flesk och annet hwad j behöffwe til Skippenn, som mett förste före skal komma tiil Landzkrona Saa forhoppes oss j skole faa god vndsätningh både j ene måtte och andre Haffwe wij och saa scriffuit Germund Swenszon tiil att hann schal sende tiil ider oforszymelige x eller xij säcker Humble iiij lester Miöl och Jöns Nielson paa Kalmarna skal sende ider thet meste Maltt hann kann

affsted komma Saa kunne j sielffwe lathe brygge bake och vtfettalie skippenn, saa forhoppes oss ider wårder jnthet schadandis när j man sielffwe wele acthe ider fordell och beste Och epter j haffwe tilsagt folkit vt-offwer x marc Dansche hwar Månat paa theris ägen kost, Ther wij och äre tiil friidz mett Saa forssee wij oss (att när then gierd redeliga vtkommer som nu paa lagdt är, Och j icke bespise allt folkit jnd paa skippenn) att j kunne redeliga ther mett fettalie skippenn vtt j wår, saa atuj icke behöffwe att fettalie ider ifraa Stochholm Therefore acther her paa thet beste och nögheste j kunne som j wetta sielffwe oss storlige anliggiendis är Eder etc

Calffwenn

Som j godemenn och beröre att ther wore wäl en hop Landzkneither tilbekommandis j wor tieneste hwar peninga wåre förhåndenn etc Hwilkit wij och wäl tro kunne Dog witte wij icke hwad thet behoff är, epter thet the godemenn haffwe giort thenn sack om Palzgraffwenn saa mykit farligen, och är dog föge werd Thesligest göre the och änn nu farliga tidender nog om the Lubske, kann skee thet haffuer icke heller än saa mykit paa seg som ord aff går, Therefore må j icke heller aldeles vtslaa thenn handling vm the kneither, icke heller loffwe eller tilsäie them någon dell vthann lathe thet saa bestaa, til thess mann ytherligare forfare kan huru alle lägligheter seg begiffwa wele Och är thesligist wor wilie atj wele skicke oss gode Register och munsterzedeler paa folkit när j them afflönt haffue, szaa atuj faa ther en god och redelig vnderwisning vm .

Salberget den 4 November.

Till alla städer i Östergötland, Vestergötland och Småland om en kostgård till flottan.

Riiks-Registr. F, 1534—1536, fol. 239 v.

Wiid thenne epher:ne mening Screffs til
alla köpstäder J Ostergötland Westergötland och
Småland Aff Saleberg 4:ta Nouembris

Wår etc Käre godemenn Wij betacke ider storligann for all wälwilioghett szom j oss stedze bewisett haffwe och szynnerligan for then troskap som wij aff ider vdj thenne feyde befunnett haffwe Hwilkit wij (nest gudz hielp) wele och skole bethenkie ider alle och hwar besynnerligann til thet besthe Ytherligare giffwe wij ider dannemenn tilkenne, att oss elskelig tro Mann och råd her Erich Fleming och Måns Swenson Höffwidzmen for wor Skipzflotta, haffwa genom theris scriffwelse giffuit oss tilkenne att paa thet wore Fiender the Lubeske, och flere gamble konnung Cristierns wenner och tilhielpere som honnom gerne wele koma til thesse trenne rigers regimente igenn, icke skole faa thess wold eller magt, att jnkrecthe the slott städer eller Ortlandes som wij mett flere gode herres och wore forwanters tilhielp nw j thette forlidne år, mett wellige handh jntagit haffwe Bleff saa beslutitt emellam wor käre Swåger vtwald kong:g Ma:t til Danmark och for:ne wore godemenn, att wor skipzflotta icke skulle bliffwa j thenne winter skiild ifrå thenn gode herres flotta, vtann bliffwe j winterläge j Hampnen for Landzkrona, Hwarfore haffwe the mett szamme theris scriffuelsze eskiet och begäret hielp och vndsätning mett kost och fettalie, paa thet att folkit icke skulle nödgas att forlöpe skippenn Saa kunne j Dannemen wäl sielffwe besinne hurv mykit oss och menige Suerigis rige vm samma flotta anliggiandes

är, Tesligest twiffler oss jnthet, atj och wäl witte hwad szwår bekostnat wij vtj thenne samme forlidne fägde giordt haffue, Beszynnerliga mett Öll Bröd och anner fettalie til samme skipzflotta Saa atuj icke saa hasteliga wette råd att komma en slig hop fettalie tilhope som ther tiil hörer, mett minne än the godemenn j köpstederne offwer hela riigith kompme(!) oss j thenn måtto til vndszätning Hwarfore är wor wilie och kerlige begären atj Dannemen wele göra oss en hielp ther aff ider by mett en mögelig gierdh til samme wore skip epther som her vnder bescriffuit står,*) hwilkit oss forhoppes när j alle fatige och riige äre weluillige ther tiil, hwar epther sin magt och empne atj well vtann ider skade komme thess tilwäge Anseendis hwad idher sielffwe saa wel szom oss och menige riigit stor magt paa ligger Gören nu herutinnan Dannemen som wij betro ider om, och att samme gierd måtte oforszymmeligann bliffue til redhe giordt, szaa atthonn måtte oforszymmeligan komma aat Lägret Gud ider hermett befalendis .

*) Vid det till Jönköpings stad ställda brefvet, i orig. i Jönköpings stads archiv, finnes bilagd följande förteckning öfver hjälpskatten för staden:

Öll	iiij lester
Bröd	ij lest
Smör	j tynna
Kiöt	j tynno
Sill	iiij tynnor
Gedder	j skippond
Ål	j tynna
Torsk	ij tynnor
Salt	j tynna
Ätticke	j tynna
Gryn	j tynna
Ärter	ij tynnor
Kiött oc	} ij skippond
Flesk	
Liuss	j pund

Upsala den 7 November.

Gåfvobref till Borgmästaren i Upsala Staffan Henriksson på hälften af Rankhyttan, m. m., som Anders Persson derstädes förbrutit till kronan.

Efter orig. på pergament i kongl. Riks-Archivet.

Wij Gustaff medt gudts nåde Swerigis ock Göttis etc konnungk . Göre witterligit . atth effther thett Anders Perszonn . Fordom på Ranckehytttenn . hade siig forszett ock brwtidt emott oss . ock riigit . szå ath han forwerckatt hade . liiff . godts . ock alt thet han otthe . Ock for slick mishandell schuldt är oss nw . effter Swerigis lag . tilfallett huad dell han effter siig hade . löst . ock fast . som honom sielffuom tilkom . ock måge wij forthenskill . göre ther vtaff huad oss synes . Therföre haffue wij aff synnerligk gunst ock nåde . vnndt ock giffuit . som wij ock nw medt thetta wort öpne breff vndne ock giffue . thenne vår tro mann ock vndersåte . Staffann Henrickson Borgmestere vdii wor stad Vpsale . halffue partenn i Ranckehyttenn tiil ewerdelige ägo . medt all thenn dell . for:ne Anders Perssonn otthe . både i Täcktekarls gårder . Strömer . Hytter . Aker . engk, Tesligis the löszöre for:ne Anders Personn otthe . om ther någre epter honnum tilstädis äre etc Huarföre affhende wij oss . Crononne ock wore effterkomande Riikisins herrer . ock Regenther . for:na halffue partt i Ranckhyttenn . ock tilegna for:ne Staffan Hennrickson . hans hustru . hustru Anna . ock hans effterkomande ärfwinger . medt all thenn dell . som same halffue partt tillyder . ock aff ålder tillydt haffwer . Forbiudendis her mett allom . ee hoo the helszt äre, eller ware kwnne . ath the icke i nagenn motte . göre for:ne Staffan Hennrickson, eller hans effterkomande ärfwuinger her emotht hinder platz eller forfång wiid wor ogunst ock wrede

Tess tiil yttermera wisse lathe wij hengia wort Konungx:e Ma:tz Secret nedann vnder thetta breff . Giffuit vdiij wor stadt Vpsale Sonedagenn nest fore Martini Anno etc Mdxxxv .

Sigillremsan finnes qvar.

Salberget den 10 November.

Till konung Christian i Danmark, underrättelse om drottning Katarinas frånfälle, m. m.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 240. — Förut tryckt af Paludan-Müller, l. c. 496.

Jtem tiil Hertog Cristian Aff Saleberg 10 Nouembris*).

Stormectige Högborne Furste och Herre her Cristian vtwald Konung tiil Danmark och Norge Hertug vdi Sleszwig Holstenn Stormarenn och Ditmerskenn Graffue vdi Oldenburg och Delmenhorst etc Wår wenlig och kerlig helsenn mett allt hwessz mere kiertt och gott vdi wor magt och formåge är stedze tilforenne etc Högborne Furste käre her Swåger och beszynnerlige gode wen ephther thet E. K., vtann twiffwel, haffwer jw grvntligann vtaff wore förre scriffwelser fornummit och forståt thenn sorg och bedröffwilsze som oss (gud see forclagath) nu offwerkommen är, j thet att wor aller käreste Husfrue är oss ifrå fallenn, huilken sorg oss (ythermere än wij någon tiid beclage kunne) tilhierttet går Hwarfore bedie wij ganske kerlige att E. K. icke wil forlate oss vdi thenne wor sorg och widermöde, vtann mett E. K:tz tröstelige scriffwelser oss att hugszwale Tesligest att E. K. wil oss mett sin scriffwelse tilkenne giffue huru E. K. leglighether sig begiffuit haffue, sedann wij vdi egne personer wore tiil orde och samtals, kenne gudt att oss fast åstunder höre och spörre gode tidender, dedhann effther szaa att iders

*) I marginalen står: Jost Drawanst.

kerlighet måtte faa victorie och seger vtoffuer begges wore Fiender Hwilkit E. K. vnne thenn alz:te ewige gud, vdi hwess wold och beskerm wij E. K. ewinnerlige wele befalett haffue Datis vt supra

Salberget den 10 November.

Till hr Erik Fleming och Måns Svensson angående flottans förvarande i Landskrona hamn, underpant af Danmark för de lemnade försträckningarna, fördelningen af det tagna bytet, kostgården till flottan, m. m.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 240 v.

Samme tid [Saleberg 10 Nouembris] thiil Her Erich och Måns Swensonn

Wår etc Käre her Eric och Måns Epther thet wor Skipz[flotta] bliffwer nw vtoffuer wintrenn ther beliggendis for Landzkrona Hwilkit gud kenne oss är jngenn ringe beszwaringh epther wij haffue ther jngen forsächringh fore Anseendis huru mygit oss ider och menige Suerigis rige om samma skip och skipz Skytte anliggiandes är, ther och alles woress welfardth vtan twiffuel paa henger, Hwarföre råde wij ider godemen atj mett all flitt wele see ider wäl och wiseligann fore Och hwar ther kunne staa råd h thill atj kunne lathe slaa itt blockhuss j hampnegapit ther skippen liggie skole, thaa tycktis oss thet fast rådeligit wara, paa thet fienderne icke skole faa rådt tiil att komma jnn tiil ider vförwarandes eller driffue någon brandianus jnn paa skippen, Och haffwer god tilsynn mett the borgare ther j bynn, att the icke göra ider något hemeligit forräderij, epther mann skal nu sznartt taga seg tilwara för wenner, som for vwenner Och lagar ju saa atj holle folk it welwilligt ee hwad råd j ther tiil finne, szaa att the icke forlöpe skippen ther ligger stor magt paa

Och om skippenn äre icke szaa wel bemannade som them borde, thaa haffwer ider budt tiil Sewerin Kiil . Wii haffwe scriffuit honnom tiil, att han skal late ider faa vndsätning

Käre godemen förszummer och jngalunda att beskafe oss thenn forsächringh for wore vtlagde penninge, Kunne wij thenn icke faa j Norge Thaa äre wij tiil friidz att anname wardbergz länn j thenn stad igenn szom wij nu senest mett Rasmus Juthe scriffue ider thenn mening widere tiil Oss tycker att hwad som vtloffuat är, bliffwer föga hollit, Therefore förglömer then Artickel jngalunda

Ythermera må tw wetta Måns Swenson att oss är tilkenne giffuit att tw icke wiltt thilstädie the gode karle som haffwa warit paa Seuerin Kils Boyert, att komma til något byte aff then deel som j vdj forlidne sommer til priis foröffret haffwa kann skee att almogenn bliffuer ther icke mygit willigh vtaff Och ephther the ju haffue warit vthe mett j allann sommer Tyckes oskäl wara att the icke skole bliffue delactuge aff bythet Hwarfore är wor wilie att tw steller them til friidz Lathendes them faa thenn deel som them bör paa thet twist eller venighet icke skal komma ibland folkit

Maa j och godemen wette atuj haffwe scriffuit til Smålandh och Westergotlandh både kiöpstäderna och bönderne, vm Öll Bröd Leffwandes Oxar och anner fettalie til edert behoff Saa att oss forhoppes j skole faa god vndsätningh, och haffwe wij saa latiid bestella att en partt vtaff almogenn som boo lengst ifraa handenn, skole föra theris gierd jnn thill Halmstada Och the som nämbre boo, jn til Landzkrone, Saa ma j wara ther om forthenkte att skicke någre godekarle ifraa skippenn som vpbära samma gierd, och kunne göra ther god rede och rekenskap fore, Och må j saa lagat att the Danske bönder annama samma gierd j Halm-

stada, och före henne jnn tiil Landzkrone Käre gode-
menn ather j alle måtte wortt idert ägit och menige
Swerigis rigis nytto gangn och långligit bestond som
wij betro eder om Gud ider

Salberget den 10 November.

*Till Arvid Trolle om kläde till krigsfolket, iakttagande af
nödig försigtighet, Peder Svenskes död, och om inköp af
hästar.*

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 241 v.

Tiil Arffwit Trolle Samme thid [Saleberg
10 Nouembris]

Wår etc Wij haffwe forstått vthaff thett breff
Arffwit som tw tilscriffuit haffwer wor Kökemester
Hurulunde the Bysseskytter Trummetere och Hingxste-
rider j Lägret beclage sig fast att the staa tiil athers
mett någre theris clädningar Och gaa forthenskuld en-
dels saa gott som nakne etc Szaa maa tw wette, att
oss icke annet witterligit är, än att the jw haffwa rede-
ligann faatt thenn deel som them haffwer bortt tiil
thenne dag, Menn oss är saa vnderwist att enn partt
vtaff them haffue såldt och forslumbret bortt thet cläde
thee nu senest finge, Saa kunne wij thet jnthet bättre
att thee gaa j sådana önkelige måtte, Dog om the äre
någon dell witterlige til ackters, thaa skole thee wäl
mett tiidenn thet sznaraste mögeligit är, faa theris
betalningh

Ytermera förmoder oss Arffuit, att tw wäl west
hwad bräck och nöd wij nu haffwe for cläde til att
kledhe wore szwäner mett, epther wij haffwe jnge Hol-
lendere eller andre köpmen faat hiit mett cläde j thetta
år, Therefore wette wij oss thil thenne löninge tiid szom
nu tilstunder jngenn råd til szaa mykit cläde som wij

behöffue Therefore är wor wilie att tw mett wor tro man Seuerin Kiil Niels Boye och flere the gode karle ther tilstädis äre wele forhandle mett Swänerne ther vm Giffwendes them sakena fore sådana som honn är, Och att the forthenskuld wele wara tiill friidz, och anname peninga for theris cläde j Jull, och forsörge szeg saa sielffue cläde thet beste the kunne, Til äwentys the faa ther bättre råd och kiöp til cläde, än her är, Och må tw oforszymmeligan giffue oss her itt szwar paa huru tu mett them vtöffuerens bliffuer j thenn måtten

Haffwe wij och forstått Arffuit att tw och någre vtaff wore godemenn flere, wele stedze och endelis förmykit haffue ider framme, både på Skermyszal och annerstedz, ther thill äwentys thet andra partij wel bliffuer vnderstondom tilbage, och faa szaa therutöffuer stor schada både på gode karler och hester, kann skee thet worder ider reknnett mere for öffuerdådhighett spott och spey, än för stor mandom Är for thenn skuld wor wilie, att tu och flere aff wore godemenn wele öffuerwäge och besinne att mann än icke finner allt for många vtaff them som rätszinnege äre, Therefore råde wij ider atj szee ider wäl och wiszelighann fore j alle måtte, szaa atj icke j vtrenge måle bringe ider saa skendelige vm Halszenn szom thet skedde mett then Fatig karl Per Suenske (offuer hwess siell sig gud forbarne) huilkit gud kenne oss är ganske ledt och beszwerligit .

Ythermere twiffler oss jnthet att ther äre bliffne skiöne hester epther Per Swenske Saa biude wij tig att tu icke tilstäder erffwingerne att forslumbre eller försälie them ther j Landetth vtann att the måtte bliffue her j rigit Och om ther wære någonn rätskaffet god och dugelig hest ibland, Thåå äre wij til sinnes att lösen for peninge epther hans wärde

Kunde tu och öffwerkomma til köpz ij eller iij rätsinnige sköne och vtwalde Brune och Blessote Friszer

mett hwithe fötter, thaa wele wij gerne giffwa therfore
 hwad tw for them vtloffwandes wårder ephther skålig-
 hett Tig hermett etc

Salberget den 10 November.*)

*Till Severin Kiil om klåde och lifsmedel till krigsfolket,
 flottans förvarande vid Landskrona, m. m.*

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 242 v.

Samma tid [Saleberg 10 Nouembris] thil
 Seuerin Kiil

Wår gunsth etc Kåre Seuerin som j beröre vdj
 iders scriffuelse att thet folk szom j haffue hoss ider
 beclage seg fast, att thee haffwe lithet til clåder, och
 mest fortårtt hwad the haffue, Tesligest att en partt
 aff theris husbönder som heme åre åre föge forthånkte
 att lathe them faa någon vnderholdning Och åre j for-
 thenskund (som wij forstått haffue) fast suage Saa må
 j wetta atuj haffue tilscriffuit menige frelsit och wore
 fogter att the skole skicka niid tiil ider j Lågret thenn
 meste magth the kunne affsted komma, Och att the skole
 hwar j sin stad skicke theris Suåner hwad del the be-
 höffue Hwad ther vm nu skedt år wette wij icke Menn
 the gode karle som j wore tieneste åre, skole nest gudz
 hielp faa redeligann thenn deel som them bör, Dogh
 kunne j wel sielffue besinne, hwad råd wij haffue tiil
 clådhe til thenne löninge tiid Therefore görer wel och
 handler mett wore szwåner att the wele anname peninge
 for theris clåde, kenne gud wij wele fast heller giffue
 them clådet hwar thet wore forhåndenn

Yterligare som j beröre om iders Boyertt etc Saa
 haffue wij scriffuit the godemenn til j Lødese att the
 skole hielpe til och rede honnom vtt, och læggie ther

*) Af innehållet synes att den i slutet tillagda dateringen ej kan vara riktig.

enn hop fetalie paa, och sendann saa til flottan igenn, Haffwe wij och thesligest scriffuit Måns Suenson til att hann skall late idra Suäner bliffwe saa wel som andre delactuge vtaff thet byte ther forhondenn, saa twiffler oss jnthet han wårder seg ther wäl epherrättandes

Och epher thet att wore skip bliffue nu beliggandes for Landzkrona j wintherläge Är wor begeren och wilie athj wele met dele her Erich Fleming och Måns Suenson ider gode råd, huru alle lälighether best foretagas skulle, saa att skippen måtte bliffue forwarade Anseendes att menige Swerigis rigis welfardt henger paa samme flottha och skytte Och är thet jngenn lithenn fara att skippen bliffue ther j fremande landh beliggandes och bland en slig hop szom ther är, Therefore hörer ther til ett nöge och gott vpséende Saa wette wij och icke om skippen äre något wäl formannadhe, Therefore om her Eric och Måns eskie någon vndsätningh vtaff ider, thaa lather them faa en hop gode rätsinnoge Suenske karler jnn paa skippen Käre Seuerin om gud saa foger atj kunne komma til någon ende mett then stad Malmö, saa tyckes oss lichast ware atj mett resigtyget och fotfolkit drogo ider hiit jnn j landet igenn, epher oss formoder atj föge haffwa ther sedann bestelle Dog tyckis oss råd wara athj forordinere ett^c hester eller ij som bliffue liggiandis j Landzkrona hoss skippen for alle hände saker skuld Käre Seuerin acther j alle måtte paa wort och menige riikisens besta, som wij alffwarlighann betro ider om Och giffuer oss stedze tilkenne hwad j for tidende forfarandes wårdhe både om the iii^m Landzkneether szom legat haffue wiid elffwann, och annet mera hwad j forfara kunne Eder her mett gud befalendis .(Datis 4 Nouembris)

Stockholm(?) den 13 November.

Till innebyggarna i Strengnäs, att de med anledning af den stora eldsvåda, som öfvergått staden, skola vara skattfria under sex år.

Efter C. F. Georgii disput. de Strengnesia, Ups. 1768, Allegat. Lit. D. — Originaltexten har synbarligen ej blifvit noga följd.

Gustaff mett Guds nåde, Suerigis och Götis etc Konung Wår gunst tilförende etc Käre gode men Wij haffve förstått utaff iders skriffvelsse then ynkelige eldbrand, som ider vtöffer gangin är, hvilkit oss tycker ganske ilde vara, dog motte all ting gå effter Guds willje och evige forsyn, hvarföre må I bliffve wid ith gott mod, oc än mer tilltenkia hwar i sin stad, sig näre och bergie huru j kunne, thet blifuer wäll (nest Guds hielp) alt sammans gott, och opå thet j Danne män kunne få tess bätre råd oc tillfälle att upbyggie byn igen, haffve Wij utaff synnerlig gunst och nåde untt eder frihet på eders årlige skatt i sex år, innen tess förhoppes oss at j kommer eder tilförende(!) igen. Eder Dannemän dermett Gud befalte etc Aff Wårt Slott Stocholm*) 13 Novembris A:o Cr:sti 1535.

Under Wårt Secret.

*) Enär såväl de näst föregående, som de efterföljande breffen äro daterade från Salberget, torde den här angifna dateringsorten neppeligen vara riktig.

Salberget den 19 November.

Till hrr Karl Eriksson och Birger Nielsson om upptagande af kostgården och dess försändande till flottan samt om knektarnes aflöning, m. m.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 247 v.

Tiil Her Karl Ericson och Her Birge Nielson, Aff Saleberg 19 Nowembris*)

Wår szynnerlig etc Käre godemenn szom wij nu twenne gånger igenom wor Scriffwelsze haffwa budit ider thiil och formanett, dett j mett all fliit skulle winläggia ider att forhandle mett almogenn om the kostgierder, saa att samme gierder, både aff Städerna och landit mâtthe mett thet aller Furste vtgiord bliffue och komma tiil wor Skipzflotta j Landzerone etc Saa forsee wij oss fulleligann, atj icke tage ther forszymmelse fore epther j vtan twill jw saa wel som wij besinne kunne, att alles woress welfart (nest thenn alzmectigiste gud) henger pa samma folk, skip, och skytt, Hwarfore bidhie och formana wij ider än nu på thett aller högzste atj icke wele forszymme szamme alles woress anliggiende werff och ärender ee hurv thett och går vm idre Lagmandz tingh eller andre ärender ther wil icke falla finger emellam, vm skippenn icke tilbörlige fetaliede bliffwe Och hwad j vdj thenn sack icke alene bedriffwe kunne, thaa må j tilsäie flere aff the godemen ther j landet saa att hwar j sin städ winläggie seg ther vm både j Städerna och vppå landit, Må j och wel lathe them see och läse the breff wij ider tilscriffuit haffwe, paa thet the icke skole haffwa tilfelle att draga seg ther vndann Och lager thet jw saa, att när gud wil föret bliffwer något bättre, och wij personligen kunne

*) I marginalen står: met her Karls Suen.

komma tiit nid j landet tiil ider som wij thess tiil sinness äre, Atuj thaa icke befinne ther wara forszym-melse foretagit som wij alffwarligan betro ider om,

Och på thet mett samma kostgierder må thess rede-ligare och troligare handlat bliffwe Är wor wilie och begärenn, atj allestedz wele tilskicke gode och trogne karler, som vpbära samma gierd, fölie henne fram, och antwårdan redeligan ifrå seg, att honn icke måtte for-skingrat, forderffwatt, bortstolin, eller forrygt bliffwe,

Wij wette icke heller om thet är rådt att all thenn fettalie skall forskickas offwer land tiil Landzcrone, sakenn, att therutoffwer wil falla szwär tunge, mett Skiutzferder etc Ther almogenn bliffwer aller mest vwillig aff, spilles, stiels bort, äthes vp j wäghenn, szaa att ther kommer eij halffparten wel fram, och är thaa mere twnge paa kosthet änn thet tiil äwentys wertt är, Hwilkit j best beszinne och öffwerwäga kunne hwad råd lichast är j thenn måtte, om thett icke bättre wore att en partt aff Oxerne som longt vp ifrå Grenszen wore driffwes tiil lödesze saltandis ther j tunnor Malthet brugges etc Städerna giorde Öll Bröd och annet som sagt är, och att thet stragx mett thet första möijeligit wore vtkommä kunde, vtskippan-des mett thenn Boyertt, och flere skip och sendes saa til Skipzflottann wore och någonn fare paa ferde, måtte thaa göres bud tiil flottann epter någon skip eller Jackter som måtte fölie och frie them fram Tetta giffwa wij ider tiil att be-sinna, och epter beste läglighetenn ther vm att for-handle, epter som ider syness besth och lichast att ware,

Ythermere käre her Karl som j nu haffue mett iders scriffwelsze latiid oss forstaa, vm wore Landz-knecthe som vpkompne äre fraa Wardberg atj them for-lagt haffue ther om kringh j städerna Tesligest att the beclage seg något til acthers wara j theris besoldungh

begärendis forthenskuld wetta wor wilie huru j mett them handle schole etc Saa epther wij icke haffwe them stortt behoff her vppe hoss oss, må j wäl lathe them bliffwe (paa någon tiid tilgörendis) ther the lagde äre, saa lenge wij höre hurv läglighethenn seg begiffwa wiil Och om the någon deel til acthers äre som the foregiffwa, thet wij dog icke tro, Taa må j och her Birge taga något vtaff thenn hielpeskatt, ther är vtgiort aff Westergötland, och giffwa them något paa theris besoldung, saa att the måtte bliffwe til friidz stelte, och icke forlöpe, Hwar the sedann icke wele sig ther mett åtnöye lathe, Daa må j giffwa them saa fore råd, att the skicke theris Amesather hiit vp til oss Och hwar j kunne forhandle mett them att the wilde bliffwa j Årstiänest vtoffwer thenne winther Daa såge wij thet helsth .

Maa j och witte godemenn atuj än nw jngen beskeidth faatt haffwe om thenn hielpeskatt som är vtgiord aff westergötlandh, hwar hann bliffwenn är, eller om hann något redeligenn vttgiord är, hwarfore är och wor begärenn atj wele giffwa oss tilkenne huru der om är, och wette oss ther paa en redelig reken-skap Acthendes j thenn och all annen måtte wort och menige Swerigis riges nytto och gangn szom wij betro ider om Eder hermett gudt befalendis .

Salberget den 19 November.

Till Peder Nielsson, fogde i Gäseneds härad, om kostgärden till flottan, och om upphörande af den förläning på häradet, som mäster Christopher Andersson innehafte.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 249.

Samme tiid [Aff Saleberg 19 Nowembris]

Jtem til Peder Nielszon j Gesene att hann är her Karl Ericson och her Birge Nilson att hann är them behielpugh szåå att gierdenn vtaff hans Fogderij måtte redheligann vttkomme och mett thet aller sznaraste komma ther henn szom thee godemen foreseyendis wårde anten til Halmstade eller Landzcrone, och att han gör hans n: en godh redelig rekenskap huru om samme gierd handlat bliffuer Och hwad gierd ther utkomer att tw lather thenn redheliga framkomma j gode måtte, hwad heller Oxarne skole ther henn Liffwandis eller saltas j tunnor, att [tw] thaa thenker ther thiill att thet bliffwer wäl bestältt, saa frampth hwar någott forderffwes eller wij faa någon schada och thet komer ey allt wel fram acthe wij thala tig tiil ther om, och sa huariom och enom for sin befalningh

Ytherligare är och wor wilie att han skall kennes wiid thett härede Gäsene, som M: Cristoffer Anderson aff oss j forläningh hafft haffwer, Och all then Småskatt som ther aff faller som är Kornn Rog haffre och fleskit må han och saa lathe komma nid tiil Landzkrone Dog saa att han handler mett bönderne att the melta kornet j Maltt, och giffwaa Miöl for Rogenn och Haffrenn, saa late the wel sielffue bryggia och baka hoss skippenn .

Salberget den 19 November.

*Till Lödöse stad, om utgörande af öl och bröd och andra
fetalier till flottan.*

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 249 v.

Tiil Lödese Stad samme tiid [Aff Saleberg
19 Nowembris]

Wår etc Käre dannemenn, som wij nu nyligann gåffwe ider tilkenne genom wor scriffwelse hwad läg-
lighett paa ferde är mett wor Skipzflotta Och begärade
forthenskuld atj wele ansee sådana alles woress och me-
nige Swerigis riges nytto och welfarth Och for sådana
dråpelige läglighether skuld komma oss och samme wor
Skipzflotta tiil vndsätning, mett en hielp ther aff ider
stad mett Öll Bröd, och annen skipzfettalie Saa forse
wij oss fulleligann atj Dannemenn äre therutinnan al-
deles welwilleligann som j thenkie kunne ider sielffwer
och oss alle sthor magt paa ligger Och är wor be-
gärens atj alffwarligann rätte eder ephther wore forre
scriffwelsze, och saa skicka ider j thenn måttonn som
gode och trogne Swenske menn bör atth göre, och som
j altiid som tro dannemenn tilförens giort haffwe
Hwilkit wij wele och schole, nest gudz hielp, bethenkie
ider och ider stad altiid til thet besta Gud ider her-
mett befallandis

Salberget den 25 November.

Till krigsfolket i lägret utanför Malmö och i Skåne om Niels Boyes förordnande till fodermarsk i Arvid Trolles ställe, om aflöningen, m. m.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 243 v.

Aff Saleberg Die Katerine, mett Rasmus skå:[ning]

Wij Gustaff etc Helse ider wore Skyttare och tro Tienere alle som nu äre forsamblade j Lägret for Malmö eller annerstedz ther j Schåne kerlige mett gud käre gode karle, Wij haffwe stedze vdj thenne Forlidne fägde hördt sportt och sanningenn fornummet atj altiit haffue beuiset eder erlige och mannelige, for wore och rikisens fiender, som gode ryttere och krigzleude eg[n]er och wäl anstår, for huilkenn eders wälwilighet och tro tieneste wij edher betacke Och wele thet vdj all gunst och nåde, mett ider alle och hwar beszynnerligenn forskulle, och til thett beste bethenkie, ther skolj jnthet twifflla vtinnan Saa forse wij oss och fulleligann atj her epther vtann twiffwel saa wäl som her tiil dagz wele bewisa ider szom erlige gode karle och tro tienere bör att göre, ee hwar idre Höffwidzmenn paa wore weghenna eder tilsäiandes worde Saa haffwe wij och forstätt gode karle att wor Fodermarsk Arffuit trolle bleff fångenn jnd j Malmö Hwilkit oss (som j wel thenkie kunne) icke wel behagher Och haffwe wij nu j hans sted igenn forordineret wor tro Tienere Niels Boye for iders fodermarsk Biudendes ider for thenn skuld atj äre honnom paa wore weghenna höroge och lydige som ider bör ju saa ytherliga som j Arffuit Trolle hör samme warit haffwe på wora weghenna Och thenn deel j tiil acthers äre antenn mett clåde eller peninga Thaa skolj jnthet twifflla att ider skal thet redheligenn for-

sträkt och giffuit bliffwe, Dog saa j gode karle wele haffua ther mett Patiens tiil thess föret kann bliffwa något bättre atuj kunne skicke nid tiil ider hwad j haffwa skole I hwad måtte wij kunne wette och rame alles iders beste och welfartt skolj altiid finne oss willig och benegne tiil Gud ider hermett etc

Salberget den 25 November.

Till Niels Boye om Arvid Trolles fångenskap och Boyes förordnande i hans ställe till fodermarsk, m. m.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 243 v.

Samme tiid [Aff Saleberg Die Katerine] tiil Nils Boye

Wår gunst etc Wij haffwe forståt Niels huruledis Arffuit Trolle är fongit jnn j Malmö etc, Hwilkit oss ganske ille behager, och forundrar oss storliga att hann och j vnge karle flere icke haffwa bättre ackt om ider att nu epther j wel witthe atuj icke haffue alt formånge aff them som något retsinnige äre, Saa må j än nu annerlunde och better see ider fore änn j her til giortt haffwe ther ligger både ider och oss stor magt på atj icke forføre ider sielffwe eller äre allt tho glupande paa fienderne szasom att then Fatig karll Per Swenske Och saa med Arffuit Trölle giordt haffua etc slige karle äre icke saa snart vpfödde eller vpbringade som the niderlag[d]e bliffue ther man stor affsaknat aff haffuer, Och må j thenkia tiil atj icke tulle saa ther aff, atuj [icke] faa något hem igenn, man kann böhöffwa än folk saa wel annerstedz som ther alt forspilles J haffwe än nog bewist ider ther, ee hwad thee andre göre eller giordt haffue szom sakenn mest anligger,

Skall tw witta Niels atuj haffwe tilskickat tiig vdj Arffuidt Trolles sted for Fodermarsk vtöffwer wora

Skytter Saa må tw anname samme Befalningh och acte wort beste j thenn måtte thett ytherste tw kantt som wij betro tig vm, huilkit wij och wele bethenkie tig til thet beste Och haffue wij j sanningenn forstât att en partt vtaff wore Skytter haffue erligenn och manneligann bewisât sig j thenne fâgdhe Saa må tw kalla offuer en siidho Oloff Ericson och flere aff them som haffwe warit framme och tagit aff Liusenn j sommer Hwilke tu ythermera kenner änn wij Och seg them thet tiil paa wora weghenna atuj wele och schola wara them for en gunstig och nådhig herre Bethenkiandis them altiid deris welwillighet til thet beste, saa att the nest gudz hielp skole bliffwe behulpne karler, ther skole the jnthet twiffwel haffwa vtinnan Och lagat så att tw holler oss folkit willigt hwad deel the haffwa schole wele wij forthenkte wara att skicka nid tiil them dhet tilhonda thet förste oss möeyligt är, och föret kann bliffua Gud tig hermett befalendes .

Salberget den 25 November.

Till hr Erik Fleming och Måns Svensson angående konungens fordran att få pantförskrifning af Danmark såsom säkerhet för hans lemnade lån, om underhåll och besoldning för krigsfolket, samt befallning till nämnde höfvidsmän att icke, utan konungens bref derom, lemna flottan, m. fl. föreskrifter.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 244.

Samme tiid [Aff Saleberg Die Katerine] tiil Her Erich Fleming och Måns Swensonn, szendes met Rasmus Schåning .

Wår synnerlig etc Käre her Eric och Måns Wij haffwe forstât vtaff eders scriffwelsze, och thenn mett-föliende Copie, hurulunde thenn handling seg begiffuit

haffuer emellam Högborne Furste wår käre Swåger och eder vm thenn forsächring oss loffwat och tilsagt bleff etc Tesligest vm thet forbund Thet haffwer thenn gode herre saa foregiffuit det han personlige mett oss haffwer giordt och vpretthet ett forbund mett hwilkit hann ather och wil liffwa och döo etc Saa käre gode-
men Endog wäl sant är, att saa skedde, ther wij och lathe oss mett åtnöije Och haffwe jngenn twiffwel paa thenn gode herris ägne persone, att samme forbund ju bliffuer fast och stondaftigt, Dog om then deel, wij thenn godhe herre och Danmarks riige ländt och för-
streckt haffue, kunne j wel sielffwe thenkie, atuj for alle hån-
de saker skuld gerne wele witte oss och wore erff-
winger förwarade och forsächrede (.hwar oss aff gudz forszynn kunde forstackot bliffue som wij alle äre vnder gudz wold och händ.) hwar wij eller thee skulle komma tiil sådane vtlagde och merkelige summor igenn Ther om j wele än nu flitheligan forarbethe atuj måge komma tiil en tilbör-
lig panth effter som vtloffwat är, jnnan Påsche hwar thet jngalunda förre skee kann kenne gud wij haffwe en vng son, och ther oss forstackot bliffwe, wore thet oss jngen ringe beszwäring att hann och Swerigis rige icke skulle foruete seg att haffwa sådana summor jnne hoss thenn gode herre oc Danmarks riige Som j sielffue vtann twil thet widere besinne kunne huru ther vm är .

Ytermere haffwer thenn gode herre scriffuit och formanet oss högeligenn vm thee knechter j Schåne atuj wille forsörge themm mett ytherligare besoldung etc Hwilkit gud skal kenne wij gerne giorde hwar thet wåre vdj wår magt, Wij giffwe ider thet sielffwe til besinnendis hurulunde thet oss möeyligit wore att göre j thenn sak, mere än wij alrede giordt haffwaa, beszyn-
nerliga ephther flottann och allt folkit både Ryttere Knecte och Båsmenn skole nu bliffua ther vtoffwer

wintrenn liggiandis vdj en slig szwår besoldingh, som them tilsagt är, Saa är thet icke möeyligit att thet kan lengre naa til for oss, än att afflöna wort ägit folk, wij haffue ythermere forblottat oss j thenne Fägde än wij kunne bekende wara, Och än hwar wij haffue faatt wore skip hem igenn j höstes atuj icke skulle nödgas att forsolla wort ägit folk ther j fremmande landh Thaa hade wij än tiil äwentyrers funnet någon råd Och late wij oss tyckie hwar kongen j Frankerike Riige hade giordt thenn gode herre och Danmarks riige vndsätningh, hade thet icke kunnet skedt ståtligare j alle måtte än wij giordt haffwa Terfore forsee wij oss ath thenn gode herre icke wil alt formykit staa ephther wor schada J må och wel giffue fore atuj haffue her itt rige forhanden hwi[l]kit icke kann liide beskatninger eller szwåre tunges szom andre konge riiger Land och Furstendöme wel fordrage kunne, icke är her heller sådana almoge ther någott förmögenne äre, atuj haffwe ther någott stortt tillithe J saa måtte och andre, må j göra våre vrsäcther och enthskyllinger thett ytherste och beste j kunne, om the Knectors besoldungh Wij sende ider och än Copie vtaff Hertugans breff, wette wij icke om thet haffuer warit thenn gode herris wilie, att thet är endeles saa skarpth scriffuit, ephther hann thet icke sielff haffwer subscriberet, wij haffue icke heller scriffuit ther någonn szwar paa igenn,

Wij haffwe och forstått vtaff wor tro mann och Råd Niels Krumme och Niels Scriffuere att szaa sznart Skippenn bliffue vplagde j winterläge, ther the bliffue skole haffue j thaa antenn en aff ider eller och både (for några merkelige ärender skuld) att giffue ider hiit vp tiil oss etc Taa ephther thet eder godemenn är vtann twiffwel jw saa wel som oss och menige Suerigis riige, vm samma skipzflotta anliggiandis är Hwarfore biude och formana wij ider wiid thenn eed och tro

*tieneste som j oss loffuat och szuorit haffue atj jngalunda giffwa ider ifraa skippenn förre änn wij mett wor Scriffuelse eskie ider til oss, forty wij acte (näst gudz hielp) mett thet första när förett bliffwer något bättre än thett nu är, att giffwe oss personlige nett emott grenszenn, paa thet wij wele gerne wara til orde och samtals mett ider, Terforinnan j wele forholla ider och bliffwe wiid skippen, och hoss folkit och holla thet tilhope att thet icke forskingras, eller forlöpe, ther ligger jngen ringa magt paa Hwar någon vtaff ider giffwer seg ther fraa, Thaa är thet storligann til befructandis huru ther wil thilgå, epther ther bliffwer saa många partijer liggiandis både Tyske Swenske och Danske,

Tesligest bidie och råde wij ider atj wele förhånde mett the Höffwidzmen Johann Peijnn och thenn Holste Ameral att the thenkie thet beste medel, och sätt tiil, huru man kan lagat saa, att allt folkit forlikas wel til saman, icke rope eller skrije paa hwar annen, som her tiil skedt är, göra skalkhett paa hwar anners halss, och annet som j wette mykit brukas pläger, ther myterij och twedrekt kan affödes, thet alsom störste faran är, wij haffwe hördt och sedth gruffwelig och vnderlig spiil aff slige stycker, ther the begynna haffwa hornen j siidhon på hwar annen Oss är ey aff sinnet gått, huru thet gick när wij finge Stocholm, mett slig myterij en partt begynte ther wij än nu rädes fore, mett minne j see nöge tiil för gotz wunnen skuld, atj holle wort folk alffwarligann fore att the icke brüge theris onyttoge mund som the mygit pläge både mett the prytzer och andre paa thet att mytherij och twedrekt icke skal bliffwa them emellam Anseendes att the icke äre heme j theris ägit Fäderness Landt, vtan ligge ther hoss fremmande folk thee ther mygit nögare acthe paa them, än the någon tiid sielffue besinne eller tro kunne, Och tiil äwentyrs hwar the Prutzer eller Holster fornimme, att

thesse Suenske äre them ansinnoge mett spoztske ord, vm thet bythe förhänden warit haffuer eller och annet szådant som oss vnderwist är (wort partij flugx pläga seg vnfalle late) Forkastandis them att the icke haffwe saa bewist seg for Fienderne som the, och annett sådant Taa står tilbefruktandes, att the forbinde seg mett flere aff thee Tysker görandes saa något rumor och parlament emellam them och bliffwer wor Flotta och dee paa alla siidor satthe vdj enn dråpelig schade och fare,

Vij haffwe wel tilförenne hörtt och sportt sådane parlamente aff byte och spoztske word, ther stortt vbestond haffwer epter fölgth Therefore görer folkit vnderwisningh j thenn måtten, att the tage seg ther tiil ware fore både j Druckenskap, och när the fastandis äre Ther wil icke falle finger emellam Och paa thet sådana buller icke anhäffwes schall, må j mett flere aff the höffwidzmän paa thee andre flottar sådana forhandle eder emellam, att the paa alla siidor holla itt skarpt och erligit regimente, och allt verligit fåfengt snak som mykit bruges paa alle siidhor måtte affsteltt bliffwaa paa thet att sämia och kerlig må bliffwa emellam alle parterne

Samalunda käre godemen skole j och bethenkie att the Tysker haffwe en ring loffwe til oss Swenske, Och hwar the faa tilfelle eller vrsak att göra oss någonn schade, eller någdeell haffwe dee thet icke fordrag, Therefore görer wäl och giffuer ider jngalunda ifrå Skippen Thy man wett ej sznartt hwem man tro skall anthenn Tyske eller Danske, och forbiude gud skippen komme någott wiid kunne j wel thenkie huru thaa wille gaa tiil mett oss Ty ligger her aller störste magt på, see til hwem man wender Ryggen tiil, ther findz och en hop forslagit och ilfundigt folk allestädz att man mett stortt gudz vunder går them forbij Thy är råd atj haffue allt idert folk j hop än thå thet är ringe, och atj icke heller tilstädie några vtaff Skipperne att

draga ifrå skippen, förre än j faa wort bud ther om, och wij vdj thenn sack annerlunde kunne forordinere eller forthenkte bliffwe Och scholj jnthet twiffa att huad omak j haffwe hafft, och än haffwandes worde for wora skuld, wele wij vdj all gunst och nåde (mett ider hwar vdj sunderhett) bethenkie til thet beste, saa atj oss nest gudz hielp betacke skole saa lenge j leffwe görer man nu thet beste som wij betro ider om, Och thet samme må j och tilseije the andre godemen och gode karle som befallningen haffue atuj wele rame och witte theris beste ee hwar wij kunne

Yterligare käre godemen är wor wilie och begären atj dog wele haffwe ett gott och nöge vpseende, ath ther icke bliffuer giort någott forräderij paa wore skip, epther the Danske haffue en ringe loffwe tiil oss hwilkit och saa j sanningen är, Och nu haffwe the wore skiip szaa gott som vdj en kloffue ther hoss seg, til äwen-tyrs när wij icke wele Dansse epther theris pipe, eller fulfolie allann theris wilie Taa måge the bedriffwa jn paa oss allt hwad the wele epther ther är nu all wor welfardt saa gott som j theris hender hwilkit the vtan Twiffwel wel besinne kunne, for sådana ansläger tager ider och tilware fore Forty werldenn är saa sielsind, att man skal nu snart tage seg tilware szaa wel for wenner som for vwenner etc

Vij haffwe och forstått vtaff iders scriffwelse vm the bysseskytter, att the icke äre tiil friidz mett thet clåde och peninga som thee haffwe, vtan begäre månade sold, huilkit oss fast forundrar (Saken) epther the haffwa ju en redelig årslönn Och loffwade the oss thenn tiid wij sadhe them sådana lönn tiil, att the wille wara mett sådana besoldungh til friidz, saa wel j krigzwiss szom then tiid the liggia her hemma, och haffwe gode daghar, elles hade wij jngalunda tilsagt them sådana besoldungh, Dog kunne wij nu jnthet annett göre deer

thiil, vtan j måge fornöye them, thet beste j kunne, saa att the bliffue stelte tiil friidz Wij haffwe jngen annen råd paa thenne tiid Och lägger ider win om att skaffe någre flere bysseskytter the som något duge, ee hwad man them och giffwa schall, Tesligest atj och holle några aff these Swenske karle ther tiil ath the och måtte läre konstenn, wij wele fast heller vnne them thenn besoldungh än thet annett partij .

Vm krut szom j begäre til skippenn etc Hade oss welformodett atj icke skulle haffwe haft ther någon bräck på, effter j haffwe ju (gudt loff faat gott Byte j år) Dog hwar ider endelig wil fattis krutt, thaa må j haffwe budh ått Lödese wij haffwe ther något krutt liggiandis Ther kunne j lathe anname vtaff saa mygit som j behöffue .

Vij haffwe och forstått att wore skip Brynthenn och thenn nye holkenn wele jnthet segle eller fölgie the annen skip Hwarfore såge wij gerne atj wille finne råd tiil, ath forbyte them j några andra sköne skip ther wij kunne wara bättre belatne mett .

Om thet byte som j haffwe faat vdj thenne szommer saa epther thet är föga annet en kappelgarnn Lin Hampa Wax etc Tett tiil äwentyrs forderffues om thet ligger lenge paa skippenn, äre wij forthenskuld tiil friidz att folkith beholler thet alsamman mett minne ther något beszynnerliget findz iblandh som oss tiener eller skip-penn behöffwa som är kappelgarnn etc Dog att thet som kommer paa wor anpartt löper qwittas åther saa mykit j skippenn och skyttett paa menige mandz deell .

Vij wette icke heller om wort resigtyg är ther något lengre behoff j Schåne, Therefore hwar j thenkie kunne, ther är jngen stor fare paa Färdom Thaa må j heller lathe komma them hiit jnd j landit igenn, och lathe them saa bliffwaa j fodringenn ther något när wiid grenszenn Thee haffue nu warit lenge nog vdhe, Dog

j thenn måtten maa j skicke ider ephther läglighetenn och icke altt ephther wor scriffwelsze Epther wij icke wetta saa wel läglighethe[n] som j,

Vij giffwe eder och tilkenne att the godemen wort Rigis råd wele saa ganske ringe tingh wara hoss oss tilståde, eller tilhielpe, att beställe hwad ärender her förhändene komme vtan hwar j sin stad draga seg vtaff waghenn hwar til siith Är forthenskuld wor wilie och begärenn, atj wele scriffue them tiil och formane thom, att the läggie sakenn något ythermere paa hiertat, än her tiil skedt är, kenne gudt hwad her skal göres anthenn lithet eller mökyt, thå äre wij ther om saa gott som alena, hwilkit j sielffue besinne kunne, oss är fortungth.

Jtem är och wor wilie atj wele beskicke oss wisse Register paa folkit både Båsmen och knecthene atuj måge faa ett gott beskeid huru starke the äre, Saa kunne wij besinne om thet är behoff atuj anname flere knecther j tienesten eller ey J thenn måtten måttenn j och wele dele mett oss idre gode rådt Och wele wij mett thet förste oss möyeligit är att forskicke flere peninge tiit niid til ider saa atj ther vtinnan ingenn nöd haffwa skole Eder hermett gud befalandis

Salberget i November.

Utdrag af utgångna förlänings- och fogdebref.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 269 v.

Aff Salebergit jn Nouembri 35

Jtem forleningx breff for Henrick Clauesson på Jngridh godhz och Salboo Fierdingh

Jtem forleningx breff for Peder Manszon på Jeskis gårdh och Kaffuareffua nötzlagh .

Jtem fogte breff for Peder Månszon, på Simituna Torstuna och Tiwrbo heradhe .

Upsala den 5 December.

Till hr Erik Fleming och Måns Svensson om åtskilliga ämnen.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 249 v.

Tiil Her Erich Flemming och Måns Swenson aff Vpsala Quinta Decembris*).

Wår synnerlig gunst etc Käre her Eric och Måns wij Forszee oss att thenn Summa peninge som wij sende niidh tiil ider, mett wor tro Tienere Mans Nilson, är edher redeligen thilhonde kommen, Saa atj jw haffwe ther mett steltt worth Folk (paa skippenn) i thett nemeste thiil friidz Giffwj gud, atuj någott tilförenne hade faatt wetta huru edre läglighether seg begiffuit, eller hwad ider felat hade, skulle j lenge sedhann haffwe faatt vndsätningh Dog forhoppas oss, att thet kommer än nw tiil tiide, Saa epther wij förmode att same summa wiil icke stortt forsträckie sig, Therföre haffwe wij än nu afferdiget thenne wor tro Tienere Jonn Scriffwere Mett en summa peninge nemplig xxxij^M marc danske, Hwarfore är wor wilie och begärenn, atj wele anname til ider samma summa peninge och stelle ther wort folk til friidz mett både the paa Skippenn och thesligest wore Skyttene och tienere, Hwilkit j Sewerin Kiil och Niels Boije måge bestelle lathe j Lägrett Giffwendis them theris Jule lönn, och ther tiil viij eller x marc hwar man både Skyttene och Swänetienere, tiil en hielp, epther som j best mett them kunne komma vtoffwer ens och som j for:ne godemen witte at the äre duglige tiil Beskaffendes oss ther sedhann redelige Register och Rekenskaper paa, atuj måge witte hwart wåre peninge bliffwe, Dog the gode karle (som haffwa

*) I marginalen står: Jon Scriffwere.

Forläningar vtaff oss) besörge seg szieffwe epther som sätt är, Käre godemen lagar jw saa, att folkit måge bliffue tiil friidz stelthe

Vm cläde tiil Swänernes behoff haffwe wij saa bestält att Ragwald Jönson j Lödese skal, vtann all forszymmelse, giffue szeg ått Lägret, mett xx eller xxx stycker engelst, Saa må j och lathe wore szwäner både skyttare Hingxteridhere Trummethere thenn ene mett then annen, faa ther vtaff theris borgecläde, att the icke behöffwe rope eller skrige ther vtöffwer,

Ytherlighare käre godemen som wij senest scriffwe ider thiill atj jngalunda skulle giffwa ider ifrå wore skip, forre än [j] finge ther vm wor scriffwelsze epther wij haffwe (vdj ägen persone) acthet oss nid mott Landemerkit, szaa sznart föret kan bliffwe någott bättre, Saa är thet än nu wor wilie och begärenn atj wele rätte ider ther epther, Och saa laga ider stycker, dett wåre skiip icke måtte vtsatte bliffwe paa någon falgate eller j någonn fare som j sielfwe besinne kunne magt på ligger Wij äre och tiil friidz atj måge beholle thenn skipper Eric ther qwar hoss ider wiid skippenn brukendis honnom hwar thiil hann tiene kann Dog licha-wel lather icke skipper Oloff giiffwa seg dädhann, epther j wel witte att thenn annen fast är forszymende och tager mykyt öl for ärende, thil äwentyrers haffuer hann icke stor lycke tiil siöss, som ider nog witterligit är, huru hans sak seg begiffuit haffwer .

Käre godemen, som j och vtan twill wäl witte huru stor magth ther på ligger, att wore skip, och beszynnerliga then store kraffwelen måge rettelige och well tiil fliede bliffue nu emott wärenn Hwarföre är wor begärenn, atj vdj tiid wele scriffwe oss tiil, hwad deel ther fattas paa anten ett eller annet Thaa wele wij vtann all forszymmelse winlægge oss att skaffat tiit niid, när wij man faa wette hwad breck j haffue

Jtem om thenn deel som faller paa wor anpartt j thet bythet j foröffret haffwe j thenne sommer (vndan-taghendis hwad deel ther behöffues tiil skippenn anten kabbelgarnn eller annet) thett må j forytre och stelle folkit tiil friidz mett, Är ther och något jblandh, som the Hollendere tiene kann, Taa må j heller forbyte thet mett them j cläde, win, krydder och annet hwad wij behöffwe, än thet skal liggia ther och Forrotne, och komma sedhann jngenn tilgode, Wij haffue ytherligare latiit Jonn Scriffwere förstått worth sinne och menung, både j thenn måtte och andre, Begärendis förthenskuld atj wele sätie tro och liit thill honnom .

Käre her Erich och Mäns Wij haffwe och forstått att wor Swåger Högborne Furste Hertug Cristiann, är ther heenn draghen tiil en herredag, som någre herrer och Furster beramat haffwe vdj Hamborg emellam honnom och wåre Fiender the Lubske Saa kunne wij icke lätteliga tro, att thenn gode herre går tiil nogenn handlingh eller Dagthingenn mett Fienderne mett minne än wij bliffwe ther om welforwaradhe och beslutne epther the margfalleliga breff, Segel loffwe och lyffter som hann oss loffwat och tilsagt haffwer, Och gaff thenn gode herre oss personligenn tilkenne att hann for ingen deel wille göre någon Fordragth mett Fienderne saa lenge honnom möyeligit är (eller formeckter) att holle samme krieg vppe, Menn wij kunne wel gisse, att pungenn görss endeles lätth For honnom, Therefore wette wij icke, om nöden driffwer honom thiil någhon forlickningh Begärendis forthenskuld, atj wele giffwe oss tilkenne hwad j forfarandis wårde hwad vdj samma möthe beslutit bliffwer, atuj och måtte faa witte ther någet vtaff

Vij haffwe icke heller råd eller empne att forstreckie thenn gode herre någonn merkelig summa, hwar wij än aldriig wilde szaa gerne epther (kenne gud)

hwad dell wij forsamlet haffwe sedhann wij Först komme tiil regimentiit, haffwe wij nw latiid springa j thenn szwåre besoldingh, wij hollet haffue och än nu til äwentyrers mere dagliga tilstunder, Tesligest thenn dråpelige forsträckning och vndsätning wij giordth haffwe, J wette och wel szieffwe atuj icke heller haffue thil thenne dag hafft någonn stor profiecth vtaff thesse Bergwerk, Forty köpmen och andre prackare haffue haffth mesta fordelenn ther vtaff Ey heller haffwe wij sådana almoge her j Riikit, Ther liide eller Fordrage kunne någre store beskatninger eller ålegninger, som j andre Land eller Riiger, saa att man haffwer ther någet til att liithe, metth minne man skal formode szeg ther vtaff en vproeske almoge, szaa är thet fast bättre, att haffwatt j fordragh Menn hwar gudt alzmechtig wille paa någon år vnne oss liffwet, och der tiil friidh och rolighet, Förhoppes oss, thett skulle wel bliffwa bättre, J witte och wel sielffwe, atuj haffwe länth och forsträgth icke alenest thenn gode herre, vtan jemwel Danmarks rige slig en dråpelig Summa, och vdj alle måtte mykit forblottat oss, och giordt fast mere, än thett Forbundh som theris Fulmyndoge her mett oss vprättade, någon tiid tilkraffde Saa hwar wij skole therfore faa jngenn forwaring igenn, tyckes oss atuj haffwe giordt endeles mykit j sakenn

Jtem hwar j kunne vmbäre thett seijdenskip frå Flottan, som j Finge for Landzcrone, Thaa sage wij gerne, atj sende thet thiill Calmarna, wij wele gerna latha byggia ther itt annet effter

Är och saa wor begärenn, atj mett thet aller första wele scriffue oss tiil, och giffwe tiilkenne huru alle läglighether seg med ider begiffwa, och hwad tidender j forfarandes worde, Tesligest atj wele met dele oss ider gode råd, vm ider tyckes thet wara behoff, atuj skole anname en Fäneke knecther eller ij vdj tienestenn eller

eij, Ther wij oss sedhann epherrätta wele, och skicke ider thenn deel tilhonde som the med besoldes schole

Formane wij ider til thett sidzta, dog paa thet aller fliteligaste atj see eder wäl fore j alle måtte, saa att ider icke måtte skee någhenn forraskning, gud skal bäre oss ther witne thiil, atuj gerne såge iders welfärd, giffwj gudt, att ider måtte ther saa sannerlige widerfares Hwilkenn wij eder hermed befale

Upsala den 5 December.

Till Severin Kiil och Niels Boye om aflöning och kläde till krigsfolket, m. m.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 251 v.

Jtem samme tiid [Upsala Quinta Decembris]
thil Sewerin Kiil och Niels Boye

War synnerlig etc Wij giffwe ider tilkenne Sewerin och Nils Boye, atuj haffwe afferdigett thenne wor tro Tjänere Jonn Scriffwere, mett en merkelig summa peninge niid tiil her Erich Flemming och Måns Swenson Saa är wor wilie och begärenn atj wele lathe anname saa många peninge therutaff, atj kunne stelle Skytterne Swänetienerere Hingzsteridere Trummetare och flere wore szwäner tiil Friidz mett både theris Julelönn Och må j giffua them ther tiil en hielp epher szom j kunne komma vtoffwer ens mett them viij eller x marc hwar mann

Vm kläde tiil Swenerne haffwe wij saa besteltt, att Ragwald Jönson j Lödhesze, skal mett thett aller Furste möyeligit är giffue szeg aath lägret mett xxviij eller xxx stycker engelst, Saa må j lathe them faa thenn dell thom bör, och stelle them saa tiil Friidz, att the icke behöffwe rope eller skrie ther vm Och lather holla oss ther paa gode och redelige Register, szaa atuj må

witte hwart szame peninge komme, Maa j och saa paa wora weghenna betacke Swänerne for theris welwillioghett och troskap som the oss bewist haffwe j thenne Fägde, att the haffwe szeg welwilleligann bruke latiid hwar som helst thet haffwer behoff warit, Hwilkit j fullt och fast måge tilsäie them, atuj wele thet be-thenkia them alle och hwar besynnerligann til thett beste szaa lenge wij leffwe Och atuj än nu forsee oss att the gode karle wele än nu göra thett beste, som the thenkie kunne oss och rigit magt på ligger Eder her med etc

Upsala den 5 December.

Till hrr Birger Nielsson och Karl Eriksson om hjelpgården af Vestergötland, m. m.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 252.

Jtem sammet(!) tiid [Vpsala Quinta Decembris] thiil Her Birge Nilson och Her Karl Ericsson *)

Wår szynnerlig etc Käre godemenn szom wij nu haffwa iij gånger scriffwit ider tiil om thenn gierd och hielp som wij eskiat och begärat haffwe både aff Städerna och bynderne ther j Westergötlandh, atj Fliteligliga skulle winläggia ider, att hon måtte redeligann bliffwe vtgiordt, Saa twiffler oss jnthet athj jw haffwa bestälth samma ärender j thet nämeste Begärendis forthenskuuld atj wele giffue oss tilkenne huru ther om bestältt är,

Och må j weta att the j Schara haffwa scriffuit oss tiil och begärett något midell paa samme hielp, Ther wij och äre tiil friidz mett Dog formoder oss, att hwar samme gierd wore relighenn lagd szaa wäl

*) I marginalen står: met Jacob Tysk j Lodesze.

paa thenn rige som then fatiga, ginge honn wäl wtt Menn wij forstaa att thet går nu saa tiil, som thet ee som offtest plägar, att thenn fatiga drager, och thenn rige går vtann mett ÄR For thenn skuld wor wilie atj wele haffwa ther eett vpszeende paa brädet mett huru the göra samma hielp vtt j städerne, att thenn rige må draga epher sin magth, och thenn fatiga epher sinn Lichawel äre wij tiil Friidz, att ther må göres någet midel mett themm .

Ytherligare haffwe wij och forstått, vm the Landz-kneether ther forlagde äre, j köpstäderne j westergötlandh, att Borgarne tycket wara Fortungth lenge beholle them ther hoss szeg Saa witte wij jngenn annen råd mett them vtan j måge haffwe idra bud til her Eric Flemingh, och lathe bespörie, vm ther göres några kneether behoff jn paa Skippenn, szaa må j skicke tiit en hop Dog lichauel må j tage szaa mykytt vtaff thenn hielpeskatt, athj kunne stella themm til friidz mett, som wij tilförende haffwe scriffwit ider wor mening til j thenn måtton Menn vm the icke göres behoff paa skippen, thaa maa j skicka them hiit tiil vplannd

ÄR och saa wor wilie athj wele sende hiit vp then hielpeskatt, som vtgiord är ther aff Westergötland, hwilkit j och saa wele giffwa wore Fogther och embetzmenn tilkenne, att the sende vp hwad the vpburit haffue mett itt redeligit och wist Mantall, ther wij kunne rätte oss epher Eder hermett gud befalendis

Upsala den 5 December.

Till Ragwald Jönsson och Lasse Skrifvare i Lödöse om ditkommet siden, kläde m. m.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 252 v.

Samme tiid [Vpsala Quinta Decembris] til Ragwald Jönsonn och Lasse Scriffware J Lödhese Vor gunst etc Som j haffwe scriffuit oss tiil Ragwald och Lasse, om thet godz som kommet är til Lödese nu j höst etc Saa är wor wilie och begärenn hwad ther är til Sidhengewanth Swart kläde, alle the haker, och flere the warior szom ther äre, atj wele oforszymeliga och nu medhan föret är lathe komma hiit vp tiil oss Ther tu Lasse Scriffware må Folge mett, och haffwe enn god tilszyn att thet j gode måtte kan komma hiit vp, Menn alth thet annet cläde j kunne szynnerliga rött, hwar thet änn bliffwa kann xxx eller xxviiij stycker til thet minste Thett må tw Ragwald Jönson anname j thin befalning, och mett thet aldra Första giffwa tig ther mett niidh ätt lägrett, och skiffte thet vtt jbland wore skytthere, Wij haffwe scriffuit Her Erich Fleming Seuerin Kiil och Niels Boye tiil, att the schole wara therutoffuer med när tw thet vtgiffuer, Saa biude och formana wij tig wiid thenn edh och tro Tieneste tw oss loffwat och tilsagt haffwer att tw wilth rame och acthe wortt beste mett samme cläde, szaa tw west göra oss ther en god och redelig Rekenskap fore, som wij betro tig vm Tetta tu jngalunde forszymma wiltt, Wij sätie ther nu all wor liith tiil, epter wij nu haffwe jngenn annen råd til cläde vtan thet szom nu är j Lödesze, om tw annamar något cläde aff thenn Cornelius mett ibland thet szom tiener att vtgiffues Thaa wele wij wäl forlike oss mett honnom, när hann kommer hiit vp tiil oss

Ytherligare som j scriffwe vm wortt saltt j Lödhesze att tunnan icke gielder mera än iij och iij marc Dansche etc Saa giffwa wij ider tilkenne att tunnan gelder her vppe v och vj marc ortuger Therefore må j än nu lathe bestaa, att sãlie ther något aff Til thess wij ytherligare ther vm kunne forthenkte bliffwe

Framdeles om wort bly som ther är j Lödesez thet må j oc saa nu medan föret är skicke hiit vp, paa ij eller iij skippund när Hwilkit Ragwal Jönson må haffue mett szeg att Lägret tiil wore skip oss formoder ther giörss och sådanth behoff etc

Upsala den 5 December.

Till Skara stad om hjälpgården till flottan.

Riks-Registr. F. 1534—1536, fol. 253 v.

Samme tiid [Vpsala Quinta Decembris] tiil Schara Stadh

Wår etc Käre Dannemenn szom j scriffwe oss tiil och begäre något midel paa thenn hielp szom j vtgöra schola til wor skipzflotta etc Saa forszee wij oss atj Dannemenn ju offwerwåga och besinne kunne hwad nød och trångh som paa färde är, och huru mykit ider sielffue szaa wel som oss och menige Swerigis rige ther vm anliggiandis är, att samme Skipzflotta måg bliffwa tilbörligen vtfetalied Och twiffler oss jnthet när j alle (saa wel thenn rige som thenn Fatiga) wele draga welwilleliga och hwar epter sin magth, ginget vtann twiffwel wål lätteliga tiil, Menn oss fructar nog att the fatige draga meste twngann, och the rige sittie vtann mett Terfore lager thet saa att thet måtte bliffwa lagt saa wål paa the rige som på the fatige, Wij äre doch lichawel tiil friidz att ther måg något bliffwa vtaff slagit aff samme szumma, szaa atj vtgiöre szaa mykit som ider magt tilszäie kann, Och epter szom the gode-

men her Karl Ericson och her Birge Nilson mett ider
forhandlendis wordhe Gud ider hermett etc

Upsala (5—20) December.

*Till hr Thure Trolle om allmogens motspänstighet i Varend,
m. m., och till Jöns Larsson om hjelpskatten af Mo härad.*

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 253 v.

Tiil Her Ture Trolle Aff Vpsale In Decembrj *)

Wår etc Käre her Ture Oss är endeles tilkenne
giffwit, atth ther j Varend skal haffwa forsamblatt seg
en hop Skalker the ther bedriffwe mykin skalkhett, och
komma thenn menige mann ther til att the icke schola
göra thenn gierd vth szom wij mett wor Scriffwelse
begärat haffwe tiil wor Skipzflotta Dog haffwe wij ther
lichawel jngenn wiss beskeidh paa Hwarfore är wor
wylie och begärenn atj wele giffua oss tilkenne huru
sakenn begiffwer seg j thenn måtte Och hwar the
Dannemen äre saa ginstörtige och wele jngelunde vtt-
göra samma gierd, Thå må j haffwe them Fordrag, och
see genom fingeren mett thom, j then sack, paa thett
wij jw kunne haffwa en willige almoge, helst som läg-
lighethenn seg nu begiffwer Wij finne thom och vtan
twiffwell framdeles saa wel som nu The schole dog icke
platt sittie keysare frije heller än andre godemen j riigit
Dog må j giffwa thom gode ord, och holle them wäl-
willige ee huru mere gaar,

Käre her Ture är och saa wor begärenn atj wele
sende hiit vp thenn Hielpeskatt eller konungzhielp, som
nu vpburin är aff idre Forläningar, och flere stedz ther
j Tjihäredz lag, och skynder vp mett itt wist Mantall,
ther man kann segh epherrätta, och thenn som wett
göra ther redo och Rekenskap fore Gud jder etc

*) I marginalen står: Rasmus Jute.

Jtem til Jöns Larszon att hann sender vp then hielpeskath aff Mohäredhe, met itt wist Mantall

Upsala (5—20) December.

Till fogden Jöran Jönsson om oroligheterna i Varend, uppbörden af skatten, m. m.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 254.

Tiil Jören Jönson Samme tiid [Vpsale In Decembrj]

Wår gunst etc Wij haffwe forstatt vtaff tiit breff Jören hurulunde ther j tiit Fögderij forhandlat är om thenn gierd etc Och epther thett Lasse Brömpz tilförenne hade forhandleth om thenn Oxegierd ther j häredenn, epther her Eric Flemmingz och Måns Swensons befallning och scriffwelse, och fick ther paa god Swar Forundrar oss icke lithet attu åther annor gångenn begynte ythermere att klambra mett Almogenn vm några gierder, epther tw wäl west hurudane almoge der är, Wij lotho dog icke j thenn acth scriffue wore breff ther heenn vtt, atuj wilde Tunga eller beszwäre them mett twenne gierder Hwilkit tw sielff hade mått bethenkie Och hollit heller wort breff bliffuit oforkunnet for them Saa haffwe wij än nu scriffuit them tiil, som tu fornimme kant j breffuit, hwar almogan icke haffuer welwilleligann vtloffwat thenn gierd effther wor forre scriffwelse Daa må tw late läsa thetta breff for them, paa thet almogenn mage bliffwe thess williogere, epther alla härede ther j Småland skiute stedze paa them ee hwad the och vthgöre schole, Haffwe the och sittit j stor almunde wäg j thenne Fägde Therefore kann man och än icke strenge mett them thiil thet ytherste, mett minne thet hade skedt mett thet furste Ther tu tig epther rätte må Men om the Dannemen wele welwilleligann for-

bättre samme daa see wij gerne, och wele wette thom ther en tack fore

Ythermera som tw berörer atj Värendh skal wara vpwekt en Forrädere hop, och tw formoder att her Ture Trolle skulle haffwe giffwit oss något ther om tilkenne, Hwilkit dog icke skeedt är, Saa kunne wij icke besinne huru thet tilkommer epher wij icke haffwe giffwit ther något tilfelle tiil Saa är än nw wor wylie hwad tu j thenn måtton fornimmandis worder attw giffwer oss thett genom natt oc dag tilkenne

Thesligest vm thenn hielpeskatt tw vpburit haffwer aff the härede som tw haffwer j befalning Är wor wylie och begärenn att tw oforszumeligann giffwer tig personeligan hiitt vp tiil oss mett samme hielpeskatt, och ett wist Mantall, saa atuj kunne faa ther paa en god beskeiligh regenskap Tetta forsymme jngalunda saa frampt tu wilth göre thet oss liufft är,

Om thenn Smörskattenn aff tiit Fögderij thenn må tw oforszymmeligan vpbära, och late bliffwa en ther tilstade Wij haffwe forstått atj Dannemark äre sadane warur dyre Therefore såge wij helst att tu latu sälie samma smör ther j landet ther finge tw vtan twill aller best liche for samma smör

Wele wij tesligest att tw haffwer vp mett tig tine Quittencier på the Summor tw haffwer leffwererati frå tig både j peninga och annet sedann tw fick thenn befalningh Vale

(Upsala 5—20 December).

Förteckning öfver bref till hrr Karl Eriksson och Birger Nielsson, Severin Kiil, m. fl.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 255.

[Vpsale In Decembrj]

Jtem tiil Her Karl Ericson att han szender vp then hielpeskatt mett itt wist Mantall aff sine forläninger

Jtem thet samma tiil Her Birge Nilson aff sin Forläning

Tiil Sewerin Kiill, Tiil Forläningzmenen

Tiil Fogtherne I Westergötland vm thet samma

Jtem til Liidekiöpfung att wij äre tiil Friidz mett the xx gille Oxar dog saa atj forbättred mätt några lester Öll oc Bröd

Upsala (5—20) December.

Utdrag af åtskilliga förlänings- m. fl. bref.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 269 v.

Aff Vpsale Jn decembri 35

Jtem forleningx breff for Swenn Friiss på Malma socknn i Akerboheradhe .

Jtem Forleningx breff for Christern Larszon på en gård Gulleste liggendis i Östergötlandh .

Jtem Forleningx breff for Christiern Larszon på Stenn sockn liggendis i Östergötland emellom Wijke,

Jtem vnthe dominus Lasse Broke borgelege tiil iij hans hester och Clede och peninga til siig-sielff annan wijd Aaboo

Jtem vndte dominus tilgode, ath Staffan Henricson
må selia eth skeppund bly wijdh Salebergit

Jtem Forleningx-breff for Jacob Tysk på Konnungz
Husaby i Lena sockn rentter iij pundh korn iij marcer
peninga

Jtem forleningx breff for Staffan Henricszon på
Eedboherat

Jtem forsuarilse breff for hans Skijreman, och ath
han må bruge sin näring och bergning med laglig och
skelig köpenskap, epter han wiil boo i vpsale, fecit
Juramentum

Jtem Forleningx breff for Matz Pederszon opå Lösta
sockn mett all kon:ge rentthe .

Arnö i December.

Förteckning öfver utfärdade skrifvelser.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 269 v.

Aff Arnön Jn decembri

Jtem forsuarilse breff for hustru Birgitte Bryningx

Jtem breff for hustru Birgitta Matz perszons, på
kon:ge saker, mett the landboor, som lyda vnder No-
rundha prebenda, och the Landboor hon haffuer i Rodenn

Stockholm (före den 21 December?)

Utdrag af vederlags- och förläningsbref.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 269 v.

Aff Stocholm eodem tempore [Jn decembri]

Jtem Forleningx breff for for:ne hustrv Birgitta
på Canoniam Norunda i Vpsale henne tiil en wederleg-
ning for Örby Och vnthe dominus henne then tiendh

som full i Tierpen anno 36 for sin Rog seedh hon sått haffuer på Örby .

Jtem vnthe v: n: herre her Yffuar Flemming, alt thet gingerdz höö som full i Töffueszale sockn Anno etc 36

Stockholm, före den 21 December.

Till hr Erik Fleming och Måns Svensson om flottans tillstånd, nödiga reparationer derå, värffning af knektar, m. m.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 255.

Tiil Her Erich Flemming och Måns Swenson
Aff Stocholm något for Thome*)

Wår szynerlig etc Käre her Erich och Måns J wette wäl sielffue att wj vdj thenne Fägde haffwe hafft en dråplig bekostningh på then Swåre skipzflotta som wij thenn gode Herre til Trösth och vndsätningh vtgiordt haffwe hwilkit wij stelle til ider sielffue szom til thom thess forstånd haffwe, om thet är oss möieligith att hollat vtt mett saa mång skip j lengden Och ephther oss formoder jbland wor Flotta är en part aff skippenn somblige gamble somblige forrotne och ille besälgde (!) Saa tycktis oss fasth bättre och lichare ware att man kunde saa bestellat, thet the skip som beszelgde äre och best tiene kunne, måtte bliffua thess bättre och flitligere vtrusted Och the andre som gamble wore eller Föge dugde måtte heller bliffwa hiitt hem skickede eller forbytte j andre gode skip Thaa kunde man thess flitligare bekomme att vtruste the andre

Thesligest är wor begären atj wele forthenkte wara nw j winther ath lathe böte, bråde, och forbättre the skiip, som thet behöffue, så ath thet motte alt ware ferdigt mott wärenn

*) I marginalen står: Arffuit Trolle.

Yttermere käre her Eriick, som i och scriffue, ath ther wore wäll tilbekomendis en hoop landzknecter ther peninga wore for honden, Szå wette i well sielffue, ath then tiidh wij wore sadane kneckter begerendis, wore her for hånden the tidender vm Palzgraffuen farlige nog, och forthenskull wore wij then tiid till sinnes, ath anname någre fänicker j tijänisten, then gode herre, så well som oss sielffue tiil thet beste, Men effter (gud tess loff) same tug gick icke for siig, Szå wette wij nw föge ath beskaffe med same knecter Tesligis är eder icke heller vutterligit, att thet är en farlig hoop att handle med, ock oss inthet gode aff grunden Therföre betröste wij oss icke, ath lathe them anname Eij heller haffue wij rådth tiil szådana dråpelig besolding, som ther will tilhöre Huarföre tyckis oss lichast ware, ati forhandle opå the kneckter thet minste i kunne, thet tyckis oss rådeligast ware, Dog så, ati then handling aldels berame wele, effter som i fornimme kwnne, then dag vdij Hamborg står, siig forlöper ther i eder effter rette och skicke wele Vij haffue ock ytterligere giffuit vår tro tijänere Arffued trolle myntlig befallning ath lathe eder forstå wor willie och mening j tesse och andre ärender Begerendis forthenskull ati wele settia tro och liit tiil honum, ock i alle motte ackte på wortt och riikisins beste som wij betro eder vm Gud eder her mett etc

Stockholm före den 21 December.

Till Jörgen Kock i Malmö om Arvid Trolles fångenskap och lösen, Danmarks lidanden genom kriget och om Kocks förhållande.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 255 v.

Tiil Jörenn Kock J Malmö aff Stocholm
same tiidh [något for Thome]*)

Wår gunst etc Käre Jörenn Wij haffue forstätt vtaff wor tro tijänere Arffued Trolle, huickeledis i haffue hollett honum vdiij eth erligit fengszell, for huilkit wij eder betacke, och wele thet vdiij lige motte forskulla, Szå haffuer han och vnderuist oss vm then Randzun, som i aff honum begäret haffue, Och tycker oss ath same randzun är for mikit streng, yttermere än bruk är i krigxhandell, J wette dog well sielffue hurv sedwanen är, ath en Riddermandzman Reuter eller kneckt, bör Randzones for sin sold eller årslön etc Huilkit wij forsee oss atj än nw betenckie wele, så ath vdiij then motte skulle icke begynnes någen ny sedwane, Wij haffue och hafft en hoop fånger i frå eder, och hade well hafft råd, ath brukett dhet same, huilkit wij dog icke göre wille, Thet oss formoder i jw wele ansee och betenckie, effter ath man icke wett, huem thet först eller her nest bör .

Yttermere käre Jörrn, som i well wetta, vdiij huad vforwintlig och drapelig schade och forderff, thet lofflige konge rige Danmark, nw i thenne fegde, och besynnerlige aff thenne longlig bestalning, for Malmö och Kopenhaffnn, vdiij komett är, som sig icke alenast forstrecker tiil en, tre eller fyre personer, vtann jemuell tiil then fatige och vskyllige almoge then menige-

*) I marginalen står: Aruid Trolle.

man, Och är thet storligen til befructandis ath huar thet icke snarligen tager en ende, bliffuer same rige platt therwtöffuer i grunden förarmatt, Szå tyckis oss förtenskull fast bättre och rådeligere ware, ath i ock flere, som hör och regimenthet haffue, i bland borgerne wille och så något christelige betenckie then fatige almogis nytto och welfartt, Och vdiij huad betryckelse same rige nw stadt är Effter i äre en, then ther handt haffuer och promouerer gudz helge ord, så kunne thet ock ware mygit nyttigit, atj Christelige besinne och betenckie wille then menige fatige almogis betryck sorg och bedroffuile Och huar så skeer ati wele giffue eder i handell mett Högborne Furste vår käre her Schwäger vtuald kon:ge ma:t tiil Danmark, Dhå tuiler oss inthet, ath huad hans k: eder loffuandis eller tilseijandis worder, bliffuer eder vtan tuill fast och vbrotdeligen hollit, effter han är (gud tess loff) en Christelig Furste, Wij wele och så, med flere hans k:tz herrer och wenner, winleggie oss ther om, Szå frampt atj vdiij tiid wele lathe eder seije och vnderuise, Men om i mene, ath then gode herre skulle bliffue trengdh i frå Dammarkx rige Dhå forhoppas oss, thet skall icke skee, Ther wele wij, och flere hans k: herrer wenner och forwanter wåge wtöffuer alt thet wij äge, ther må j fult och fast forlathe eder tiil Gudt eder her mett befalendis .

Stockholm den 21 December.

Utdrag af fogde- och förläningsbref.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 270.

Aff Stocholm die Thome

Jtem fogte breff for Niels Munck vppå Mark och Ladegården, som Peder Olson honum hafft haffuer

Jtem Fogte breff for Niels Person på Alffuastra Clöster och the Landboor ther vndj liggia och Biscopz gestningen

Jtem Forleningx breff for Matz Person på iij gårdar i Ytternässz och Koggebodha domino tiil en behagelig tiidh

Jtem vnthe v. n. herre honum then gården vnder Canoniam i Vpsale, Och Mester Joghans gård och gamble Olaff scriffuers gårdh

Stockholm den 22 December.

Lagmansbref för Jöns Knutsson på Satakunda och Österbotten.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 256 v. — En afskrift finnes äfven i afskriftsboken "B. 9", enligt gamla beteckningen "J. 3", fol. 194.

Lagmandz breff for Jöns Knutson på Satagunden och Östre Botnen Aff Stocholm Jn Cra-
stino D: Thome

Wij Gustaff etc Helse eder oss elskelige tro Danne-
men alle Crononnes skatskylloge bönder, och menige
almoge som byggia och boo i Satagunden och Östro
Bothnenn, Ewinnerlige mett gud, käre Dannemen wij
giffue eder tilkenne, ath epther then godeman gamble
Knut Ericson, som tiil thenne tiid haffuer warid ederss
Lagman, är en kranckelig, och ålderafftiig man, så ath
han her effter tiil ewentyrs icke well kan eller formå
ath fultgöra same sith Lagmandz embete, Dog så lenge
then gode man will eller haffuer willie, ath bliffue
wijd same Lagmandz döme, skall han ware ther nemest
tiil, i hans liiffztiid, Och epter oss formoder, ath for:ne
Knut Ericson icke lenge kan, eller begärer bliffue wijdh
same embete, Och eder dannemen är icke heller nyttigt
atj schole ware vtan Lagman, och tuiler oss inthet, ath

same Knut Ericson helszt vnner thet sin egin sonn, vm någen thet haffue skulle, ther han sielff icke formeckter fultgöre same embete, for hans ålderdom skull etc Therföre haffue wij aff vår synnerlig gunst och nåde, vndt och forlent, som wij och nw mett thetta wort öpne breff, vnne och forläne, thenne oss Elskelig tro man Jöns Knutson på Lauko same Lagmandz Döme i Szatagunden och Östrebotnen, liike som hans Fader for:ne Knut Ericson thet hafft haffuer, i szin Liiffztiid Anseendis then hulle och longlige tro tjäniste szom for:ne Jöns Knutzson, oss och wort rige Sverige, her till dagz bewist och giortt haffuer, Och än yttermere her effter bewise må och göre skall, then stund han leffuer, Huarföre biude wij eder Dannemen alle, som i for:ne Satagunden och Östrebotnen boendis äre, ati anname same Jöns knutzsonn for ederss rette Lagman, swarendis honom och ingen annen tiil all then rettighett, som i ederss Lagman årlige plictige äre, Wij haffue honom budit och befalett, ath han skall skaffe eder alle, fatige och rige, lag och rett, som han thet for gud, oss, och huar godhman anzwara will Eder her mett etc

Stockholm den 22 December.

*Stadfästelsebref för Jöns Knutsson på tillbytta gods; —
bref för densamme på häradsrätten i Österbotten.*

Riks-Registr. F. 1534—1536, fol. 257.

Stadfestelsze breff for Jöns knutzson på nagre godz, aff Stocholm vt supra [Jn Crastino D: Thome]

Wij Gustaff etc Göre witterligit ock Bekennes mett thetta wortt öpne breff, ath thenne breffuiszere oss elskelig tro man Jöns Knutzson, på Lauko i Finland, haffuer warit her for oss, och latiid oss see eth skiffis breff,

som emellom salige Biscop Jngemar i Wexiö, och honum, for någre åår sedan, giordt war, vm någre godz och gårder, som the sine emellom, tiil beleglighett bytt hade, som same skiifftis breff widere och yttermere forclarer, Szå effter thet wij icke annet fornummett haffue, än ath same byte är skeligen och redeligen giort, Haffue wij same byte, vdiij alle motte, gildat stadfest och fulbordat, och nw mett thetta wort öpne breff gilde stadfesta och fulborda, liche som the dhett sielffue emellom sig giort haffue Forbiudendis her mett alle ee hoo the helszt äre eller ware kunne Vt more solito .

Jtem same tiidh fick och Jöns Knutson ex Comissione R. Martis breff på Heradztretten i Österbotnen .

Stockholm den 22 December.

Till hr Ivar Fleming om ett vid Åland strandadt skepp, om klenodier, och om hjälpgården af köpstäderna i Finland.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 257.

Tiil Her Yffwar Flemming same tiid [Jn Crastino D: Thome]

Först om thet Hamburske skiip som strandat haffuer for åland begerer Dominus, ath han må beholle thet godz ther på är for peninga, Och Yffwarus wilde skaffett hiit vtöffuer med thet förste Vin och cläde, så frampt han will göre thet Domino liufft är, och tesligis the köpsuener ther på äre Och ath winett bliffuer forwaret for frost

Jtem ath han besteller med Biscop Mårten vm the Clenodier, ath Dominus kunde them få, som magt anligger

Jtem ath wtkreffuia then hielpeskatt aff köpstederne i Finland

Stockholm den 24 December.

Öppet bref för Joen Persson i Karlösa m. fl. att bruka ett upptäckt kopparstreck i Häradshammars socken, Östergötland.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 257 v.

Breff for the bönder som funnet haffue Löffdale Kupperberg aff Stocholm vigilia Natiuitatis Christi Anno etc 35

Wij Gustaff etc Göre witterligit, ath epter thet, thenne breffuisere Joen person i karlösze, haffuer warit her for oss, och giffuit tilkenne, ath han haffuer funnet eth kupperstreck i Hersame sockn på Löffdale konungz almenning, och haffuer han begerett wortt forlöff, och gode samtycke, ath han mett någre flere må bruka same kupperberg, Huilkit wij och gerna haffue vnth tiil gode besynnerlige tiil tess man fornimme kan huad same bergwerck duger, sedan wele wij ytterligere fortenckte ware, ath giffue thom bergzpriuilegier och frijheter, Och schole the som same bergwerk brukendis worde forplictige wara, ath göre oss och Cronon, ther vtaff slig skatt som annerstedz i rigit hoss kupperbergin sedwane warith haffuer, och epter som theris bruckning siig forbättre will, Huarföre biude wij wore fogter och embetzmén, Jemuell och alle andre, som fore wore schull wele och skole göre och lathe, ath the icke i någer motte göre for:ne Joen Pederson eller thet selskap, han mett sig, til same bruckning anammandis worder, hinder eller forfång wijdh wora ogunste Datum vt supra

Stockholm den 24 December.

Till hr Ivar Fleming och Thomas Skriffuare, att konungen afskedat de vid Helsingborg fångne utländske knektarne, hvilka sedan gått i hans tjenst, och att de tillåtas passera genom Finland till Lifland, men böra bevakas.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 257 v.

Tiil Her Yffwar Flemming och Thomas Scriffuere Aff Stocholm same tiidh [vigilia Natiuitatis Christi Anno etc 35]

Jtem ath w: n: herre giffuer them tilkenne, ath h: n: kan ingelunde begå siig med the Landzkneckter, som fongne bleffue i Helsingeborg, Och haffuer forthenskull giffuit them forlöff aff rigit, och tilsteder them passere genom Finland, och ther wtöffuer till Lifland Dog sage h: n: helszt, ath the droge åtskylless, szå the icke kome all tilhope, när the kome vtöffuer, Och ath the haffue grant vpseende på met them ath the icke bedriffue någet forrederij ther the framdrage Och ath the kunne finne lempet tiil, ath skilie them wiid werierne som aff landett kome .

Stockholm den 25 December.

Utdrag af utgångna skrivelser.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 270.

Aff Stocholm om natiuitatis Christj

Jtem forsuarelse breff for en bonde, som haffuer funnett thet nye kupperstreck han funnet haffuer i herszhammer sockn och bleff han och en annen bonde skattefrije i thette år

Jtem forleningx breff for Wulff van Natafft på Mörcköö

Jtem itt opit breff for hustru Cicilia ath v: n:
herre haffuer vnt henne Canicka delen i Fröstuna sockn
j thette året Anno 35

Jtem eth opit breff for Anderss Månszon i Akerbo-
heradt på en tomt i Arboga, liggendis sunnan ånn,
nest bron och östan gatwn tiil ewerdelig ägo, Ther
emott skall han lathe bijggia ena bodh, på Closter
vallen, ther H: n: skatt skall vpberas vdij, som breffuit
yttermere vtuiser

BILAGOR.

1.

Instruction för Adrian von Below till konung Gustaf från Frans Trebaw enligt hertigens af Preussen befallning. Dat. Danzig den 12 December 1534.

Efter orig. på papper i kongl. Riks-Archivet.

Was der Erbar Adrian von below vor dem Groszmechtigen Herren Gustafen Konigen zu Sweden, Aus beuelh vnd pitt Furstlicher gnaden zu Preuszen, vnd mir Frantz trebbows wegen, antragen vnd werben szoll

Erstlich seinem Ko: M:t geborlichen grus vnd diensth erpitung mith vleis anzuzaigen

Darnach nach der lengde zuberichten, Das vnmuglich gewesen vor diser Zeith, Reuter, Lantzknachte, buchsenschuttzen vnd boszleute Zubekommen, Szunderlich redlich geschickt Volck Dar sein Ko: M:t mith muchte sein gehulffen gewesen, Vnd anders hath mann nicht schicken wollen, Vnd was gestalth vnd mass F: g: zu preuszen vmme vilerley vrszach, vnd tieffer trewlicher betrachtung willen, auff vleissick Pit F. g. zu Holstein, Nhu zu Treptow so weits Jmmersth muglich, Zwen Hunderth gute Swere Reuter, durch mich vnd lutke hanen, bestellen, Vnd szonsth hauptleute zu zwen-tausenth guter lantzknachte, jn Francken, Swabelandt, Meiszen, vnd bemen geschickt, dann in disen Sassen landen keine zubekomen, all Volck isth in Holsten etc Darzu haben sich die Szeestede verbunden kein Volck aus zu staten,

Szolich Reuter, lantzknachte, vnd etlich Hunderth boszleuth, vorhofft mann mith gots hulff aufs lengst jegen ostern jn Pommern zubringen, Das sein Ko. M:t jegen die Zeith zum furderlichsten, souill klar gelth, vnd nicht Ware, alze zu obgenentem Volck zu der ersten betzalung gehoret, zu der Mymmel (Dar is es am besten zubringen, auch sicherlich) gewyszlich schicken wollen,

Dis Rathen F: g: zu Preuszen vnd vill redlich leuth, gantz trewlich, Das ko: w: jn disen geswinden, vngetrewen lewfften kein gelth achten noch sparen, Dan vill besser, vill tausenth gulden vorgeblich vnd vmeszunst gespyldet, dan das s: k: w: Myszgunners vnd Veyende, solich Volck in jre gewalt vnd hende bekommen solten,

Vnd wan wir das Volck beyeinander haben, wollen wir Ynhen wol werck schaffen, das s: k: w: mith gots hulff das gelt nicht vorgebenst, sonder mith Nutz ausgeben sollen, Ja wens auch gantz fryde wurde, vnd mann dis volck in Sweden, oder Dencmarken nicht behufede szo sein andere mehr orth, gluck zuszuchen, auch zuerlangen, Vnd sein Ko: w: als der Groszmechtick geltreiche Koninck konnen sich nhu vber die gantze deutsche Nation ein Mercklich guth geschrey machen, Vnd aus aller vordacht hiemith kommen, die der graff Johan, her Bernth von melen, vnd die von Lubeck, vber sein Ko: w: mith Vnwarheith vberdicht vnd gantz weith gesprengeth haben, Szo Jw Ko: M:t Jre Vnderthanen, vmme ein geltstewr belangen, wirdet s: K: M:t sonder Zweuel mith guth willigem Hertzen zu disen Cristlichen Szache gegeben werden, so dorfen Jw: M:t keinen Schatz darumme angreifen etc

Jn sonderheith aufz best vnd vleissigist s: K: w: auztragen, gnedicklich zubehertzigen, was Vherlicheit J: K: w: zubesorgen stath, Dieweile Hertzoch Albrecht statliche briffe vnd zusage hath von den Lubschen vnd andere mehr, Jnhe zum Koninckreich Sweden zubelffen, zu disem graff Johan vnd berndt von Melen mith Jren beypflichtern keinen Vleis sparen, Ja auch dieweile der alte Radt zu lubeck widerumme Vulkomlichen regiret, vnd mit der gemayn gantz wol eins sein, derhalben Szie nhu mehr dan zuuorn ausrichten konnen, Zu disem, das F: g: sich lengst, vnd auch noch wol mith den lubschen vmme das Reich Dennemark, vorgeleichen konten, wen sein f: g: Jre Ko: M:t hetten, oder noch wolten, (welichz nicht geschehn wirdt) dar aus laszen etc, Was auch der Lubsche Secretarius jtzundt alhier an diser Stadth erworben, vnd pittet, auch zubesorgen, (wie s. K. w. sich nicht gnedick vnd billich jegen dise Stadth Dantske schicken) sein pith erhalten vnd erlangen wirdet, allenthalben gnediglich zubetrachten Dan leider jtzundt in der welt vberall, so grosze, haymliche, vntrewe vnd falsche durchszetzte Practiken vorhanden sein, das man wenick glauben findet, vnd dis die gewyste beste vorszicherung jst wer frombde Reuter vnd Knechte hath

Auch das werck, das hir jn Polen vorhandelth wirdet, s: Ko: w: vnd F: g: zu Holsten zum besten, anzuzaiagen

Dar nebensth das der Koninck von Engelant auch der Muscoviter vnd Lyfflandt sich sollen mith den von Lubeck verbunden haben

Das auch disen Weynachten, zu Flenszborch ein gutlicher handels tack sein wirdet zwischen F: g: zu holstein, graff Cristoff von oldenborch, vnd die Lubschen, des reiches Denemark, vnd Konninck Cristiern halben, Die hendeler sein Hertzoch Heinrich von Meckelborch, der Lantgraff von Hesszen, Der Radt zu Hamborch vnd Lüneborch, Es ist aber hoch zu bezorgen das es nicht vorgleicht wirdet, vnd der krych sich ersth anhebeth vmme des willen radth mann noch trewlichen, Das mann lieber gelth spyldeth, dan sich in szo merckliche hoge Varlicheit zu wagen Ja auch zuorhuten, das etliche Freunde nicht gevrzachtet werden, die handth abzuziehnde etc Szo mann nicht radts leben wolde

Hirnebenst auch her Juer flemynck, der Burgermeister, vnd alle andere die dieses vnvals vnschuldich, Wie dann adrian below aller handel anfancks vnd ende bewust, mith allem Vleis jegen s: k: w: zuentschuldigen, Vnd das s: k: w: sich hir jn jegen disen Personen mith Vngnaden nicht bewegen wolten, dar pitten jn szonderheit F. g. zu Preusen vmme vnd vorhoffen sich gantzlich, das Jre F. g. Pete bey ko: w: freuntlich werdeth Statdh haben

Einen golthschaiden konnen sein Ko: w: so mann jn noch begerth wol bekommen, Einen Doctor der weisz vnd redlich ist auch, zu einen Radth, Oder einen erfarnen Secretarien dem zutrawen jst kan mann diser Zeith nicht bekommen

Beszlieszlich das s: k: w: keins weges, vmme keins geldes willen, dise Stadth Dantzke auf sich laden szol, Szundern Jderman mith billickait (Ja auch mehr als mann schuldich) entrichten vnd vorgnuegen wolle, Jn anszehunge vnd betrachtung diser vherlicher Zeith, geszwinden Vntrew, das auch anhe dise Vorgleichunge alle angefangene gute anzlege, auch merckliche hulff vnd beystandt, die mann hier kan vnnd waysz zubekommen, szonsth gantz vnd gar zurück gingen, vnd s. k. w. auch F. g. zu Holstein zu mercklichen Schaden vnd nachteill, (das Goth vorhüte) geraichen würde, Wie Doctor Raynick F: g: zu Preuszen Radt, vnd auch meins g: F: zu Holstein geschickter Jren Ko: M:t allenthalben weitem vnd klereren bericht jn kortze anbringen werden

Vnd letztlich auch Jegen s. K. w. mith Vleis zuerpitten, Mir dis meins kuenen scharffen schreibens jn Vngnaden nicht zudencken, dweill mirs beuolen, geraten, vnd ichs (Er kens goth) szonder ruhm, mith herten guth mayne, Vnd das ich dinstlich pith s. k. w. wollen

mein gnediger Herren sein das will Jch mith leib vnd bluth meins
hochsten Vleisses alwege willich vordienen,

Jch hab auch hunderth marck von s. k. w. schiff zu Konichs-
perck empfangen, dar will ich s. k. w. soliche Rechenschafft von
thun, das Szie das Frydlich sein werden Hirneben auch des Burck-
grafen Her Hanszen von Werthen gehabt vleys, vnd hinfurder
guter wille s. k. w. anzuzaigen

Vvnd szo s: k: w: hinfurder an mir was schaffen wurde, dar
june ich seinen Ko. M:t willen thun kan, Will ich mich gantz
willich erpotten haben Zu aller Orkunt hab Jch Frantz trebbow
dise gedechtnis mith meinem Petziere beszigelt Jn Dantzick den
12 Decembris Anno etc 34

Frans Trebaws påtryckta sigill är väl bibehållet. *)

2.

*Creditiv från konung Christian i Danmark till konung Gustaf för
sändebuden Ove Lunge och Ivar Juell. Dat. Kolding den 18 De-
cember 1534.*

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 119.

Anno etc MDxxxv Die Purificationis oppå Örebro slott
Presenterede sig for Högborne Förste och Herre Her Gu-
staff medt gudtz nåde Swerigis och Göttis etc Konung vor
Käraste N: Herre, the Erlige godemenn ock strenge Riddere
Her Offwe Lunge Ock Mester Iffuer Jwll, på Högborne
Furstis Hertug Christians vegna med gudz nåde vthwaldt
Konnung tiil Danmarck rät arffuinge tiil Norige Hertug vdj
Sleszuick etc med szådane Credentie ock Instrvctie szom
her epter fölier

Stormegtuge Herre Her Göstaff medt gudz nåde Swerigis och
Gotthe Konnung Vor kiäre Herre Swäger och szönderlig godhe
wenn gandske kierlige tilscriffuit,

Stormegtige Herre Her Gustaff medt gudz nåde Suerigis ock
Göthe Konnyng etc Christian aff szamma nåde vthualdt Konnung
tiil Danmarck, räth arffuinge tiil Norige Hertug vdj Sleszuick
Holsthenn Stormarenn ock Ditmerckenn Greffue vdj Oldenburg

*) På sista sidan står med annan stil: Instruction aff Franns Tre-
baw medgiffuen med Adriann Bijlow Tiil K. M:t i Swerige vnd-
fongen Helge tre Konunge dag Anno 1535

och Delmenhorst Venlig Kierlig Helszenn mett alth mere gott hues vdj vor magt och formuge er altidt forsent etc Stormegtuge Konnyng kiäre Her Swåger ock beszönderlig gode venn Wij forskicke nu tiil ider Oss Elskelige Erlige velbyrdige mendt och strenge riddere, Her Offwe Lunge vore tro mendt och rådt, och mester Jffwer Juell vor tro tienare och mandt vore fulmindige Ambaszatter och szendebudt til eder Kon: Ma:t mett nogle merkelige werffwe och ärende hoes e: k: M:t ath vthretta Szom e: kon: Ma:t oss och tesse trende Riiger storligann anliggendis är, Epter thend Instruction Lydilsze wij thennom mettgiffuit haffue Thy bede wij e: k: Ma:t kierligan, atj ville giffue thennom loffue vdj same werffue och ärende, Szom the e: k: Ma:t på vore vegna tilkiende giffuandis varde Och ther vtinden betro thennom ligeruijs szom wij sielfue personligenn tilstede vore, Och strax med thet aller förste forskicke thennom mett behagelige Suar tilbage til oss igienn, Thet vele wij vdi sliige och större måde, mett E: K: Ma:t altidt gerne och kierligan forskylle och fortiene, Eder Kon: Ma:t her mett liiff, siell och stådt, tiil eth longtwaricth löckasalict och Christeligit Regimentt gudth alzmechtigiste Beffalendis Datum på vort slott Kolding Fredagenn nest epter Luciaë Jomfrues dag, år etc 1534 vnder vort Signet

Sequitur Instruction

3.

*Instruction för konung Christians i Danmark sändebud till konung Gustaf, Ove Lunge och Ivar Juel. Dat. Kolding den 18 December 1534. *).*

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 120.

Wij Christiann mett gudz nåde Wthualdt konnyng tiil Danmarck Råth arffuinge tiil Norige Hertug vdj Slesuick Holsthen Stormaren och Dithmersken Greffue vdi Oldenborg och Delmenhorst Gör vitterligit atuj haffue tiltroedt och befalet Erlige velbyrdige mendt och strenge Riddere her Offwe Lunge vor mandt och tro Rådt och Mester Jffwer Juell vor tro mandt och tienare Tesse epter:ne werffue ärende och beffalinger ath verffue och handle hoes Stormegtuge herre Her Gustaff mett gudz nåde Swerigis och Göttis Konnyng etc vor kiere Herre Swåger och szönderlig gode venn etc

*) Konung Gustafs svar härå den 21 Febr.; se förut sid. 33 o. f.

Först ath for:ne Her Offue Lunge och Mester Jffuer Juell begrösse kon: Ma:t vdi Swerige på vore vegna mett vor venlig och kierlig Helszenn och alt mere gott hues wij formue och aff stedt kunde komma

Ock atthe giffue K: Ma:t vdi Swe: kierligenn ath vide, at szom hans kon: Ma:t vden tuiffuell vel vitterligit ere, Huorledis atthe Lubske haffue nu vdi neste forgångne Sommer jndskicket vforuarendis vdi vor Furstendomme Greffue Christoffer aff Oldenborg mett eth tall krigxfolck vdi thend meninge atthe skulle fonge thennom ther szå myget ath tage tiil vare, atthe icke skulle komma vdj nogre måde Riiget tilhielp

Och ther the icke kunde fånge ther strax framgong Er the vdi lijge måde faldenn wathuaradt jnd vdj Riiget vdj Sielandt, och så vformodendis, ther ingen foruiste sig andet aff the Lubske vdi Riiget End villige venskap och goth naboskap, och så haffue jndtaget Sielandt Fynn Skone och Smalandene mett Kiopenhaffn och Malmö

Och actade szå ath indkrecthe Riiget altszammen vnder theris voldt och magt Dog haffue wij alth Jutland vnder vore hondh och haffue ther ladet straffe vore vtroe vnderszâtthe szom sig vpsatthe emoodt oss och kommet thennom alle vnder tilbörliigt horsammen igienn, Szå ath mett gudh almectigistes hielp icke sådann vlust aff almogenn skall vere befröctendis ath skee skall Och haffue wij endnu så alt Jutlandt Gullandt och Norigis Riige

Och ther the Lubske haffue formerckt ath szadant theris anslag vdj Forstendommene jcke kunde for thennom tage nogen framgong Epter thy atuj loge thennom ther for Porterner mett ith veldigt tall krigxfolck tiil hest och foedt, och giorde thennom huer dag aff brek Thå er the jndgongne j enn Contracth mett forsthendommene Dog är Riigit ickee indtaget mett vdj szame Contract, Jcke heller Forstendommene er meer vdj fredelighet for Greffuen Christoffer Och hans Krigxfolck end Riigit er, och vore the hardt begärendis atuj skulle forplicte oss ingen hielp tröst eller bistantd ath giöre E: Kon: Ma:t, Huilcken the vdi szame Handell icke ville neffne en konnyng, wthen een formenter konnyng vdi Swerige

Och ther szom wij haffde velet ladet handle oss från E: Kon: Ma:t aff Sue:[rige] Thå haffde wij vell bekometh ath fongit fridh vdi Danmareckx Riige, Menn thet vilde wij icke giöre, therefore haffue the forsent theris Krigxfolck jnd vdi Sielandt mett Greffuen vann der Hoye atthe skulle drage ind vdi Schone och Hallandt och slå E: Kon: Ma:tis krigxfolck ther vth, och szå framdelis ath

drage vp i Sverige och vpreise ther almogen och late thennom nu icke benöye mett Greffue Christoffer, wthen wille nu sette Hertug Albricth vdi Mechilborg her jnd vdj Danmarck ock Hertug Hindricsz sön j Mechilborg Hertug Philippus vdj Swerigis Riige, Som wij vdj sandhett forfaret haffue aff thennom szom ther om breffue och szegell szedt och lest haffue, Och ville vdi Sverige szådant Rumor bogynnede szom her vdi Danmarckx Riige skeedt och giort er, Och acthe aldelis och plat ath driffue E: Kon: Ma:t i Sverige mett hustru, börn, aff Riiget och fordriffue hans N: Hög:et från Lande Riige och folck, Epter szom well formerkendis er, atthe haffue hoes thennom Greffue Johan van der Höije, Bernn van Melenn, Swanthe Steenszon och Wlff Gyler huilcken (Wlff Gyler) szom heer nu er Greffue Christoffers neste Rådt, Och ij tesze dage haffuer huldet Greffuens ordt hoess oss, och ackte thennom ath forskicke jnd vdi Sverige med szame theris krigxfolck på kon: Ma:tis i Swe:[rige] verste och argiste

Och er befröctendis ath liige szom the Lubske haffue medt Lijstighet jndfoedt Malmö och Kiopenhaffn, atthe szamma lijste bruke skulle hoes Kon: Ma:tis vndersätthe vdj Stocholms stadt Thy råde wij hans Kon: Ma:t troligan ath ther szom hans N: giffuer sig neder ått Landene att hans N: lader bestille och haffue godt vpsiende och godt acht på Stocholms stadt och Slott szom hans nådis velferdt på ligger

Thå epterhy atuj icke ackte thenne kon: Ma:tis j Swe:[rige] Sag ringere end vor eigenn och vill for thet forbundt och Swågerskap szom wij nu er kommen vdj medt Kon: Ma:t j Swe:[rige] Jngeledis hans nåde forlade, men vill strax forskicke offuer till Swe:[rige] two tusendt Landzknecte Hans Kon: Ma:t tiil thieniste etc

Och ere wij begerendis att hans kon: Ma:t strax ville forskicke pendige her offuer, tiil löene szamme krigxfolck mett och ath beffue thennom mett, på szame tugh och reitze Och bede och begäre wij ath Kon: Ma:t vdj Swe:[rige] vill holle szamme krigxfolck vdj szådan bestellunge och szådan forszoldinge szom wij thennom her tiill holdet och thennom loffuat och tilsagt haffue, att thennom och szå hoes Kon: Ma:t j Swe:[rige] holdes skall j alle måde

Therefore begäre wij ath Kon: Ma:t j Swe:[rige] eller hans befellingismendt, ville strax forskicke Skiibe offuer ått Vendtzöszell eller for Gryndow ther at anname samme Landzknecte

Szammaledis begäre wij att kon: Ma:t vdj Swe:[rige] vill och szå bruge alth sijth störste flijdt, Szå ath hans nåde strax mett thet aller forste på foråret lader komme vdj Sziön alle the meste Ör-

ligis skiibe mett krigxfolck och all krigx tilbehöring Hans Kon: Ma:t vdi någer måde mueligit er at bekomme och lader then thennom löbe jndt vnder Prytzk szidhå Ther wele wij lade begrötte Margraff Albrecht Hertug vdi Pritzen etc vor kiere Swåger, Szammaledis och the Dantzsker om nogle örligis skiibe ther ath vthfå Och haffue wij ther om forskicket vort budt tiil kon: Ma:t j Polenn och the Dansker, Och ther szom Kon: Ma:t j Swe:[rige] haffuer Skipper Styremendt och Bodtzmendt behoff thå ville wij ther ladet bestyre ath hand thennom ther skall få Epter szom hand tilforenn begäreth haffuer for een redelig bezoldinge

Och haffue wij strax actadt skicke vort visze budt hoes Högborne Forstinde Fru Marien Drothning vdj Vngernn och thet Burgundirske Hoff och lade mett thennom handle och szå om een Flode Orligis skiibe metth krigxfolck Szå atuj szå kunde komme tuo floder Orligis skiibe vdj Sziönn Och tess stadeligere stände Fienderne emoth och holde Sziön for thennom Szå the icke szå moduilligenn skulle forringge och vndertröcke tesse trenne Riiger Danmarck Sverige och Norige szom the vdj synde haffue, Och the thennom nu haffue företaget Huilckit gud alzmegtigiste nådeligenn affwende .

Szammaledis begäre wij ath kon: Ma:t vdi Swe:[rige] vil stadelige bliffue, varafftige och fast vdj thenne Feygde hoss oss och icke vdi nogre made ænthen mett handell eller någen förskreckinge lade sig draga från oss Tesligiste wele vij vdj jngen måde vndfalle hans Kon: Ma:t medenn vele ther offuer foruåge Landt, Folck, Riige, Furstendomme och alt wij formuge, Forendt the Lubske och theris anhangere få skulle liege mett tesze trij hogborömedhe gode gamble konnyng Riiger, liige szom kremaren handler mett syn knapsak, Och szom the nu hoes monge herrer och Furster ther om theris handell begynth haffue och vdbiude tesse trij Riiger Först thend ene szå thend anden .

Och er wij forthy begärendis ath kon: Ma:t i Sve:[rige] når thet krigxfolck komber offuer til Sverige wij hans kon: Ma:t j Swe:[rige] offuerskickendis varder, ath hans kon: hög: thå vil giore all sin flijdt tiil mett mackt ath drage jnd vdi Landet och indtage och bekrefftige thet oss tiill honde beste och bestondt Szom vor tro och gode loffue er tiil hans kon: Ma:t, Thå vele wij och szå drage ind på thenne sidhe vdi Fyenn och Sielandt, och szå mett thenn alzmegtigiste gudts hielp ville göre begges tesze Riigers vuenner och Fiender veyen szå trång ath the icke skulle fonge her lenge nogenn verelsze ath bliffue,

Szammaledis begäre wij ath ther szom thenne Feygde vill vdj lengden forstrecke sig (Szom vdhen tuiffuell hunn giore vill) och wij therfore myget beszuåres mett mygenn och store pendingis spilde och vdgift bode mett Rytther och Landzknecte, Skipper Bodtzmendt ath forszolde, Skiibe, krudt, loedt och andre krigx geskeffthe szom ther tiil hörer att kiöbe och bettale, Ath kon: Ma:t ij Sverige therfore ville betencke oss och vndsette oss met nogenn merckelig Summa guuldt, Sölf och pendinge, Szå wij motthe medt thet förste gud almeztigiste thet föge vill, komme tiil Riigens Regimente Thy thet Sölf szom hans kon: Ma:t szende oss, er oss icke endnu kommen tilhennder, Dog vide wij wäll ath thet er viszeligen for hender

Thet vele wij medt kon: Ma:t i Swe:[rige] szom mett vor kiere herre Swåger och szönderlig gode wenn ganske kierligen vdi alle måde, szom hans kon: Ma:t kann vere tiil villige och tieniste Szom æn tro venn, gerne epter vor ytterste magt och formuge forskylle och fortiene Giffuit på vorth Slott Kolding Fredagenn nest epter Sancte Lucia Jomfrues dag År etc 1534 vnder vort Signete

4.

*Skånska och halländska adelns fullmakt för Josef Falster och Christopher Huitfelt att underhandla med anförarne för de svenske trupperne i Halland och Skåne. Dat. Wä d. 31 December 1534. *)*

Efter en afskrift i kongl. Riks-Archivet på samma blad som följande handling. — Förut tryckt af Paludan-Müller, "Grevens feide", 2:a del. bland tilläggen, Kbh 1854, sid. 470.

Vij efft:ne Axel Bragde till Krogholm, Knut Bille till Gladsax, Holger Vlfztand till Heckeberg, Clauess Pudbusk till Kaurup, Axell Vgervp hoffzman på Solffzborg, Mauritz Olsson till Bollerup, Mans Gyllenstjerne, höffuidzman på Hollingzhuss**), Ritther, Berie Vlfztand till Glemminge, Gerd Vlfztand till Liungby, Knut Larson till Tummerup, Arfved Vlfztand, Lage Bragde, Jens Bragde, Jens Torsson, Tag Ottson, Jacob Mauritzson, Werner Parsberg, Benkt Bille, Joen Orne, Per Rutt, Drage Larson, Arnæs Rollig, Michil Hals, Nils Blick, Axell Claesson, Axell Andersson, Jörn Dåå, Måns Torbiörsson, Danmarckz adell och infödde men, her forsamlede vdj Wää med flere godemen, Göre för alle witterligit med thetta wårt

*) Bör antagligen vara den 24 December. Nyåret räknades denna tid ej sällan från juldagen.

**) Bör väl vara Lindholmen.

öfne breff, att wij haffue fulmektig giortt Erlige welbördige men Josep Falster och Christoffer Huitfelt, att föra vårt ärende til Högtig furstes konung Gustaffz krigsfolk och adell som nw forsamblede äre j Halland, bethe och begäre thennem alle och huer besynnerligen, att man thennem betro will, som wij ther sielff personlige tilståde wåre, Och huess som the på wåre wegna forhandlendis och forscriffuendis warde thet wele wij vtan all argelist trofast och vbrodeligen holla på wåre gode cristelige tro och loffue, Att [saa i] sanning är etc Datum Nye årss affton j Wää Anno etc 1534.

5.

Skånska och halländska adeln går, genom sine fullmäktige, konung Gustaf tillhanda på konung Christians vägnar, och swärjer honom trohetsed. Odateradt (slutet af 1534 eller början af 1535).

Afskrift på papper å samma blad som förgående. — Tryckt af Paludan-Müller, l. c. 2: 471.

Vij efft:ne Josep Falster till Smedztorp och Christoffer Huitfelt till Bäringsgård Göre witterligit och bekennes openbarlige med thetta vårt opna breff, atuj vtaff then befalning och fulmact, som ossz aff Strenge riddere och Erlige gode men Danmarkz rigis råd oc adell j Schåne och Halland, nw i Wää forsamblede, mett giffuin är att handle oc werffue hoss Erlige gode herrer och Strenge rijtther her Johan Turson, öffuerste Höffuidzman, och the andre godemen aff Sweriges rigis råd oc adell her j lägret för Wardberg tilståde, oc epter same gode herrer på wåre befalningar och framsethningar, haffue giffuit oss gode behagelige swar, oc epter theris lägenhett, sama articler inrymt, Therefore haffua wij mett hond och mun loffuad, sworit och tilsagt, som wij och nw loffue, swærie oc tilseye same gode herrer, på wåre oc alle the gode herrers wegna, som oss vtsent haffua, hulskap, troskap och manskap på Hogborne furstis och herris wegna, Her Cristians, med gudz nade vtwald konung till Danmark, rett erffvinge till Norige, hertug vdi slesuick, Holsten, Stormeren och Dithmersken, Greffue vdi Oldenburg och Delmenhorst, wår k:te nådige Herre, j så motto, att same gode herrer i Wää forsamlede, oc menige adell i Schåne oc Halland alle skole wara och bliffue hans furstlige nade vtan alt suik hulle, trogne och retrådige j alle motto, som thom bör att wara theris Herre och Konung Tesligis loffue wij att same gode herrer och adell j Schåne och Halland med lif och makt tilhielpe skole med thette Swenske

krigzfolk att niderleggie och straffe Stormektig furstis kong:e ma:t till Suerige oc hog:ne furstis Hertug Cristierns oc alles wåre oc tesse rigers fiender oc forföliere, som äre the Lubske med theris anhang, eller andre ee huem the helst äre, epter theris yterste makt och formågo

Tesligis huar same Stor:g f: k: m:t till Sue[rige] eller Suerigis rike kan henda att komme j någhen betryckilsze, med någen fientlig angrip eller offuerfall, Thå skolle tesse gode herrer och adell j Schåne wara förplictige att komma kon. m:t oc the gode herrer j Sue[rige] till hielp, tröst och vndsetning epter theris yterste makt och formage, ok huad ytermere articler och puncter, som behöffuis kan att bebreffues och stadfestes emellom beggie parterne, thå skall thet ske med thet snareste, när gud fogar wij på beggie sider komme till samens. Thetta alt loffue wij fast och vbrodeligen holles skall vtan all argelist wid wåre äre, redelighet, criste-lige tro och sanning

6.

Anförarnes för svenske trupperne svar till adelns i Skåne och Hal-land fullmäktige. Odateradt (slutet af 1534 eller början af 1535).

Efter conceptet i kongl. Riks-Archivet.

Swar på the werff och articler som the gode herrer i Schåne haffue mett giffuit och tilbetrodt Erlige wälbördige men Josep falster och Cristoffer huitfelt, att werffwe hoss oss

Forst ther the gode herrer giffue tilkenne, Att om wij wele tilhielp att jntage Danmarks rige, hogborne furste Hertug Cristian tilgode oc icke stormektig furste wår nad:te herre och oss sielffue thil beste, Och försächre the gode herrer j then motto, med nogsam breff och forwaring

Ther nest om wij wele försäkre the gode herrer theris priuilegier oc frijheter som the j H: f: K: fredrikz tid haft haffue, med theris godz gårder och panter oc forlager

Jtem atuj the gode herrer loffua och tilseye wele, attuj them j jngen nöd vnfalla wele, att the sig therutijnnen tryckelige till forlata mage,

Thå wele the gode herrer tilhielp troligen att affwärie theris egin och alles woress schada och forderff epter theris ytersta makt och förmågo

Till thet förste, Bekenne wij oss jngen befallning haffue aff Stor:tig furste v: n: herre att jntaga någhen ortlandes j Danmark slott eller städer på H: n: eller Suerigis rigis wegne, vtan hertug Christiern till gode oc vnder hans nådz hondh, oc vnder Danmarkz rigis krone

Till thet annett, giffua wij same gode herrer alffuerligen tilkenne, att oss icke är medgiffuen någon befallning, anten aff v: n: herre eller högborne furste hertug Cristiern, att förkorta eller förkrenckie någhen god mandz för[äning]er priuilegier eller frijheter, then ther ellies med goduillie will falla h: n: tilhonde, och bliffue h: nådz tro man och forsee wij oss fullleligen att när h: f: n: kommer till eth roligit regiment j Danmark vtan tuill worder h. n. förmerendis och stadfestendis sådana edre priuilegier för[ä]n[ing]g[er] oc frijheter oc icke forkortendis, ther vm wij och med all fljitt wele forarbete bade myntlige och scriftelig hoss kong:e m:at till Suerige v: n: herre epter som oss mest mogeligit är, huilkit oc hans nade oc wij framdelis hoss hogborne f: hertug Cristiern [förarbete vilie], att h: n: skall förökke thet eder kan komma till nytto och gagn och icke förminske

Till thet tridie beslute wij så, att epter thet lyffte som tesse gode men Jöns falster och Cristoffer ottson oss tilsagt haffue på högborne furstis Hertug Cristierns wegna att danmarkz rigis råd och adell j Schåne äre gångne hans n: tilhonde, Therefore loffue och tilseije wij the gode herrer att wij mett liff och makt tilhielp wele att affwärie eders och alles wäres schada och forderff

Dog med sådana forord att om vår K:te nåd:e herre och oss kan vmtrengie j noghen motto j Suerige att j gode herrer wele göre oss same skäll igen,

7.

Från de svenske befälhafvarne till konung Gustaf om slaget vid Helsingborg den 13 Jan., m. m. Dat. Lund den 19 Jan. 1535.

Efter conceptet i kongl. Riks-Archivet.

Sendis thetta breff till v: n: herre med Truls anderson
frå Lund 19 Januari

Vore ödmiwke plictige hulle tro tieneste ider nadz hög:et nu och altiid tilforne ödmiw:ge sent mett wor herre

Käreste nådigiste Herre wij giffue E: n: ödmiwkelighan tilkenne att xix Dag Jull komme wij med iders n: krigzfolk the

Danske herrer oc theris Reszigtyg jnd for Helszingeberg, Och hade acthet mett magt anfallit wore fiender, szom wij tiit jnd j byn forfolgde på foot frå Halmstade och giorde them affbrek både natt och Dag thet ytherste oss möeyligit war Dog begaff szig icke tillfellt så atuj kunde på then tiid göra them något niderlag for then stora fordell szom the jnnhade Dog finge wij på beggie sziidor några få döde karle och szåre Annen Daghenn tiidelige droge wij mett ganske magt både reszigtygit och fotfolkitt thill them en annen wäg szom är offwan for byn Och gaff gud oss then lycken atuj komme eld på byn, och Her Tyke begynte att bruke sziiit skytte på fienderne aff slottet Tesligest faal wort fotfolk, Skyttefeneken och Rennefeneken jn til them, och finge byn frå thom, slogo j hiel en stor partt, och en stor partt Drucknade wiid Stronden szom med båter aktede giffue sig vtöffuer szundet Men meste parten aff kneetherne och theris höffwidzmenner hade jntagit Clostret, ther the actade att forszuara szig j thet ytherste Dog szedhan the fornumme öffwermagten kom och the jngen ytermere platz hade gåffue the szeg hwar en til fonge szå monge ther jnne wore och ther jbland wåre Marcus Meyer Och michel bleck them wij fongade med ix^e kneether Szå kere nadigiste herre Skicke wij vp til ider nåde ij feneker aff szammä fånger, endog fenekne icke äre fulle szom them bör Men then tridie feneken bleff her qwar j Schåne Och vnslap Greffue Bastian van Gessen och Jören Myntere mett stort plaz vdj en lithen bått frå Helszingeberg och komme hiit til Landzcrone, Så mää Eder nåde och wetta att för än wij finge same kneekter vtaff then stora fordell som the jnne hade j same clöster, Motte både wij och the danske Herrer loffue och tilseye for:ne Michill blek och Marcus Meyer på äre och redelighet oc mett alles wåres breff oc jncigle forsäcre, attuj wille j alle motte holle thom j theris fengillsze som ridderssmendzmen tilstod och then menige hopen tesligis Erlige och redelige j theris fengzsell som menugt bruk är vnder krigzhandell, oc att them therutöffuer icke skulle ske någhen offuerlast j ene motte eller andre Hwar wij thom sadana wilkor jcke jnrympt hade, thå hade thet vtan tuill kostat mong god mandz lifflått, for än wij hade bringet thom vtaff same fordell Så befructe wij endels när the komma jn j Suerige att E. nådz vnder-säter som icke så grant wiste huru wij haffue handlett mett thom giorde thom ther naghett vtöffuer, så att same wart liffte bliffue j then motte forkrenkt, begere wij forthen skuld ödmiukelige, att e: n: werdis lathe tilbiude e: n: vndersäter att same lyffte motte bliffue hollit, ellers befructe wij ther wille koma eth ondt anskrij

rop och rykte vtaff både her j landhet och annerstedz j fremande land, Och giffue wij eder n: tilkenne att same fongede knekter begärede aff oss att the motte skicke theris amesater till köpenhaffn till greffuen och willewaffueren, att forhöris vm the wille mett en redelig ransum forlossa theris fengzell, huilkit wij oc tilstadde, dog jnen thet same amesater komme igen bliffuer Eder nåde wälfortenkt hwad best j then motte fins till råde, Dog tyckis oss icke gott eller nytteligit wara att the skulle komme vtaff landhet igen synnerlige till wåre fiender, Och sende wij eder n: her june-lyct eth register på theris natläger j Suerige, begäre wij ödmykelige att E: n: will oförszumelige göre thom eth bud vnder ögonen huart E: n: täckies at lata affleggia thom vti Städerna oc hosz presterne her nidre i westerg:[ötland] eller the vpdraga skola til vp-land Hwar ider n: huggfäller at annama dhem i tienisten wåre dheth best at the kome wp til vpland szå lengie at ider n: finge beszee them oc testbetter forhandle lata met them Her nidre är doch szwage Städertil at holla szådant tall ffolck Huru ider n: är till szinnes, biuder ider nade Birge Budde oc lasze tideman oc per knutsson szom them fölgia oc fforfordra offörtöffuat ider n: wilie til ther the sig effter retta kunna

8.

Fullmakt från danska riksråden i Skåne för deras sändebud till konung Gustaf. Dat. Lund den 13 Februarii 1535.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 127.

Copia aff thet Fulmackthe Breff Szom Danmarcks Riikis Rådth i Skone metgiffuit hade Her Claes Bilde etc på the verff och ärender szom the honom metgiffuit hade ath handle och verffue hoss Kon:ge Mat: vor nådigiste Herre,

Wij epterscriffne Torbernn bilde Archielectus tiil Lunde Domkyrkie Tyke Krabbe Danmarcks Riikis Marsk och Hoffuitzmann på Helszingeborg Axell Bragde tiil Krocholm Holger Wlfztandh Hoffuitzmann på Klagholm Claes plodebusk tiil Kraptorph Axell Vgrup Hoffuitzmann på Syluesborg och Moghens Gyldenstiern Hoffuitzmann på Lindholm Riddere och Danmarcks Riigis Rådth vdi Skone besiddendis Giore alla vitterligit atuj befalet och fuldmagt giffuit haffue och nu met thetta vort vbne breff beffale och fulmagt giffue Her Owe Lunge och her Claes Bilde Danmarcks

Riigis Rådtt vor kiere medtbröder Och Jffwell Jwel ther å våbenn at handle med kon: Ma:t aff Swerige och hans nådis Rådtt, om thenne Legenhiit sig nu begiffuer her vdi Rigenne Och hues the med hans nåde och nådis Rådtt hanlendis varde, willie wij fulburde och szamtyckie Fast och vbrodtzligen holle vdi alle måde Giffuit vdi Lundh Lögerdagenn nest fore Förste Söndag j Faste år etc M D xxxv vnder vore Signether .

9.

Instruction för de danska riksrådens sändebud till konung Gustaf.
Dat. Lund den 13 Februarii 1535.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 127 v.

Instruction

Thesze epter:ne werff och ärinde Haffue welbyrdige mendt och Strenge Riddere Her Offwe Lunge Her Claes Bilde Danmarcks Riigis Rådtt och Jffwer Jwel ther aa vabnn vti beffalning aff Danmarcks Riigis Rådtt ath forhverffue och handle hoss Kon: Ma:t aff Swerige. *)

Först Haffue the for:de kon: Ma:t fore at giffue huorledis atthe Lybske mett theris forwante eth stort forredherij her vdi Riiget indfordt haffue Greffue Christopher aff Oldenborig vti then agt och mening atthe honom till Konnyng her vti Danmarck skicke ville eller och Frelse konnyng Christiern aff hans fengxsell och hielpe honom tiil Danmarckis Riigis Regimenthe igenn etc.

Szammaledis huorledis the Lybske nogen tiidt szedan forledhen skickiet Greffue Johan van der Höy med ith merckeligit tall krigx-folck her jndt vdi Riiget vtj then agt och mening atthe her egenom Riiget och indt vdi Swerige fore ville for:ne Greffue Johann indt vdi Swerigis Regimenthe på thet atthe Lybske then forderffuelighet Szom the her indt vdi Danmarck och Swerigis rijke at indfore vdi lang thiidt j agt och mening haftt haffue tess yttermere bekomma kunde, och tesligest then foruanth gaffnn nytthe och forbäring her vdi Riigenne bekomma kunde Hans N: Szammaledis hans nådis Riigis Edeliinge oss alle med tesse alle Landt och Riige tiil ynkelig nederlag och euig forderffue Huilckit han[s] N: alffuerligen och gunstelighenn haffuir ath offwerwäya och betragte viszeligenn Formoendis at ther som the Lybske med theris foruante onde agt och mening bekomma kunde, vdi tesze Landt och Riigen

*) Konung Gustafs svar, dat. den 1 Mars, se förut sid. 39 o. f.

Huilcket gudh affwende thå vil thet vtann tuiffel naa tiil hans nådis landt och Riige At hans nåde forthy alffuerlige foretage vill aff all magt och muge med skiib och krigxfolck szom hans nåde affstede koma kandt Szådann all hans nådis och allis voris nederlag och forderffue aff at vende Och inthet ther offuer spare szom hans nåde self aller störste magt på ligger Giffuandis hans n: tiilkiende att thet tall krigxfolck szom her indt kom mett Greffue Johann gaff gudt sin nåde tiil atuj mett hans nådis krigxfolckx hielp offuerkomme nederlagde och Greffue*) och ther eblandt her Marcus meyer aff Lybke theris offuerste hoffuitzmandt szom wij haffue skickat nu på veyæ tiil ethers nåde,

Jtem at hans N: trolighenn och fljiteligenn tiilhielp vil ath Hogborne Furste Hertug Christiernn szom wij til Danmarcks Riigis och alles voris herre och Konnyng eendrettheligenn keest och hillet haffue komme kandt tiil Danmarcks Riigis Regimente epter thet kierlige och szönderlige forbundt szom hans n: och vor n: herre Hertug Christiernn och Danmarcks Riige emellom er .

Jtem haffuer hans nådis Rådt och godemendt her nu skickade äre aff oss på hans nådis vegna begeriit atuj hans nåde tiilskicke ville the meste botzmentd wij her offuer komma kunde, huilcket wij gerne och fljiteligenn giore ville .

Jtem ther szom hans nåde noget aff thetta folck tiilbage haffue vill tiil hans nådis skiibs behoff At hans n: thå wil fortencckt vära ath forskicke hijdt andet krigxfolck j then steedh ath hobenn bliffuer icke forszuagher om behoff giors .

Jtem at h: n: vill vara fortencckt at hans nådis Orlogis skiib the meste h: n: asted komma kandt lade löbess her indt vdj szundit thet snareste epter thenne vinthers (!) vpslaas Szå fortencckiendis ath huilken part szom szionn forst fongandis vorder, then agther at behollenn .

Jtem ödmiukeligenn och fliteligenn begärendis aff h: n: at hans n: vill troligenn behielp och tröste vor n: herre Hertug Christiann med all then krigxhandels behoff szom h: n: åsted komma kandt och szönderlige pendinge tiil hans n: krigxfolcks bezoldning Thij Bisper prelater Riddere och Riddermendtzmentd, Kirker Closter Borgare och menige almuge vti thisze Lande äre szå vchristeligenn och hardeligenn aff Greffue Christopher beskatthade och beszuårede at thisze landt äre plat vtarmade och fordrådede (!) j alle mådeh (!) .

*) Här fattas synbarligen något i texten.

Jtem atuj haffue nu scriffuit kon: Ma:t aff Paalen hogborne Furste Hertugen aff Prydtzszenn och the Dantzsker om hans n: skiib szom her sigis atthe Dansker skulle vti theris haffnn arusteret och behindret ath hans n: szamme skiib med theris pro-wante vbehindret igenn fånge kandt, til hielp att holde sziönn reenn mett vti thenne tiilkomandis Szommer .

Jtem atuj vti szame vor scriffuelsze och met vor sendinge budt ydmigeligenn och kierligenn begerendis äre aff for:ne Kon: Ma:t aff Polenn, aff Hertugen aff Prydtzszenn for thet kierlige och szönderlige forbundt hans n: och vor n: h: Hertug Christiern och Dan-marcks rijke emellom er, Szammaledis atthe Dantzsker eendrette-lige med the meste orligis skiib och Holcker the affsted komma kunde, tiilhielp fljiteligenn och troligenn ville ath holle sziönn reenn med, anszeendis att ther szom the Lybske theris agt och forszett bekomma kunde, at formene then menige Vestuars kiob-mandt at komma her egenom Danmarckx strömer Thå vil then forderffuelighet naa tiil alle Öestuars stedher och Landt .

Jtem at h: n: jo viszeligenn tiilsteder att her Marcus Meyer komber tiilbage igenn vti hans fengxsell szom handt her klappit haffuer Szom wij honom loffuat och tiilszagt haffue på thet atuj icke bliffue skulle ordlösze mendt och icke stonde tiil troinde enn annenn tiidt, huilkit hans n: oss loffuir vti sitt breff szom hans n: oss tiilscriffuit haffuer .

Jtem atuj haffue mett hans n: Rådt och godemendt loffuit och tiilsagt Erlig och velbyrdig mandt och strenge Riddere Her Truffuit Wlffztandt på Vardberge Slott at han skal nydhe och beholle hans och hans hustrues godtz och äyendomm vti Swerige vbehindrat at hans n: thet szå holde vill .

Jtem huess for:de godemenn med kon: ma:t aff Swerige och hans nadis Rådt handlendis varder om thenn forbundt och Con-tractt hans n: och thisse twenne Riüge emellom er Tesligis hues the yttermere handlandis varder enndt szamma forbundt inde holder szom v: käriste n: herre Hertug Christiern for:de Kon: Ma:t och tiisze trij Riüger tiil nötte och bestondt komme kandth thet vele wij stadfeste szamtyckie och Fulburde vtj alle måde .

10.

*Formulär för de värfvade knektarnes trohetsed. Dat. Jönköping
(början af Mars).*

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 133.

Eden szom Knecktene Sweria skole ex Jonekopia

Wij loffue och Swerie szamptlig och szunderlig vidt gud och hans gudomelige ord, atuj vele vare Stormegtige Furste och Herre Her Gustaff mett gudz nåde Swerigis och Göttis etc Konung vor nådigiste Herre hulle och tro och hielpe beskydde och beskerme hans Kon: Ma:tis Land och Folck, och atuj vele fordre hans kon: Ma:tis fromme, nytte och gangn, och affuende h: nådis skada, och emot hogbenempde Kon: Ma:tis Fiender szom hans n: nu haffuer heller her epter komandis varder mott huem szom helst wij bliffue skickade och Forordinerede ingen vndantagandis, Och vor nådigiste herre eller hans nådis Beffellesmenn på hans nådis vegna höryge och lyduge vtan al gensegelse och oss veluillige lata bruke, och szedan alt thet giore, szom redelige Landzknecte och krijgxmenn anstår, och bör ath giore szom the sin Herre skyldige och plictige äre, Och atuj vele holla vort articla breff och bestelling, stadugt fast och troligit med alle sine articlar clausuler och punchther szamptlig och sunderlig, vere sig store eller små szom article breffuet formedler (!) och inneholler, Szå szannelige oss Gudh hielpe .

11.

*Härmästaren i Lifland, Herman van Brüggenej, till kon. Gustaf
om borttagande af något gods, som tillhört en lifländare. Dat.
Wolmar den 14 Mars 1535.*

Efter originalet på papper, saml. »Livonica», vol. no 14, i kongl. Riks-Archivet.

Vnsere Freuntwillige dinste vnned wes wyr mber liebs vnned guits vermögen stetz beurn Erleuchtiger vnned Grosmechtiger Kunigk genediger herr vnned freuntlicher lieber Nachbar, Vns hatt der Ersame vnned vorsichtige vnser lieber getrewer Hanns Ass, gebornn vnd wonhaft jnn vnnsser Stat vellin, klagende berichtet, wie Ime Ewer Kuniglichen It ausligger vnd dinstuerwanter, Auf eynem Schif, das vonn Riga abgelauffen, peter Frisen jnn der stat Kampen gesessenn tzugehorich, zwey stucke wachses vber Sechs schiffpund gewogen, Auf dem schif neben andern guitern in Namen

der van Lubeck genomen vnnnd wechgeforet, dieweile dan jtztemelter vnnsrer lieber getrewer Hans Ass vnnter vns vnd vnserm Ordenn getzogenn vnnnd geborn, Auch jnn vnser Stat vellin wonhaft, vnnnd sein guth auch nebenn andernn guitern auf dem schiffe jnn vnser stat Riga verfrachtet, vnnnd die gemelten guitere auch nymant anders, wie er vns glaubwürdig borichtet tzubehorich, Derhalb. er vns vnderdenig angelannget vnnnd gebedenn, Jnen jn dem gegen Ewer Ko: I:t zu verbitten, Das Ewer Ku: I:t bey denn Jren gnediglich verschaffenn wolden, Das Jme seine genumene guitere widerumb tzu handenn komen vnd vberreicht werden muchten, Nachdem wir dan seine zimliche bitt jn ansehunge er vnser eingebornner vntersas ist, auch das wir den vnsern Jn Jren rechtmessigen sachen tzu erlanngunge des Jren, der billicheyt nach, vnser vermögens tzu fordern geneygt, auch angesehen das wir vnnnd disse gemeine Lannde tzu Leiflannd mit Ewer Ku:n J:t vnnnd der loblichen Kronn tzu Schweden Je vnnnd Jn alwegen, wie auch noch, Jnn aller freuntlichen guidenn Nachberschaft verwant und tzuge-than sein, mit billigen fugen zw wegern nit gewust, Derwegen vnnsrer dinstlich vnd freuntlich bitten, Ewer K. J:t wollen ergedachtem vnnsrerem lieben getrewen tzu allem dem dar tzu er billige ankunfft Rede vnnnd recht habenn wirt vngewegert vnd ane vertzug, Damit er Jnn keine weittere vnnkoste vnd schadenn gereichen muge komenn vnnnd widerfarnn lassenn, wie wir vnns tzu Ewer Kunig:n J:t vngetzweiuelt getrostenn, Dy wir hiemit goth dem Almechtigen Jn langwerender gesuntheit vnd gluckseligem Regimente thun beuelen, Datum Aus vnserm Schlos wolmar Am Sontage Judica Anno etc Jm xxxv:ten

Herman van Brüggeneý genant Hasenkamp Meister
Teutsches Ordenns zu Leyfflande,

Dem Ireuchtigenn vnnnd Grossmechtigen furstenn vnd Herrnn,
Herrnn Gustaff der Schweden vnd Gotten Erwelten Kunigk vnserm gnedigen herrn Vnd freuntlichen Nachbarn

Spår efter sigillet finnas.

12.

Lars Siggesson, Johan Thuresson och Knut Andersson, riddare, gå i borgen hos konung Gustaf för Staffan Sasse, att han ej stämplar något emot konungen. Dat. Stockholm den 20 April 1535.

Efter en afskrift i kongl. Riks-Archivet med påskrift: »Coll. med Orig.»

Lyfftes bref for Staffan om han något emoot Kongl. May:t stemplandes warder .

Wij efterschrefne Lars Siggesson, Johann Thuresson och Knut Andersson Riddere. Giöre witterligit och bekenomps medt thette vårt vpna breff, att ephther thet Högmechtigste Herre och Furste, her Gustaff, medt Gudz nådhe, Swerigis och Götis etc Konung, wår kiere Nädigste Herre hafuer af synnerligh gunst och nådhe milleliga hört och sedt till wåre böner, j så motte, at hans Nådtz Högmechtigheet hafuer vndt oss Staffan Sasse vdj en fast borgann, för hwilket wij hans Nådhes högmechtigheet storligan betacke . Så hafue wij medt hand och Mund endrechteliga sagt hans Nådhe godh för samma Staffan Sasse, at hand skall blifua tillstedhe på en steedh hoos oss, eller hwar hans Nådhe best belefuer, till thess hans Nådhe eskiar honom i rättgångh, eller och för sikh, att swara till all then deel hans Nådhe hafuer honom vm till att tale, Thess förinnan skall försk:ne Staffan Sasse, hwarken medh ordh, gerninger, breff, [eller] Segell någet argt stempla hemliga eller vppenbarliga, Jnrrikes eller vthrijkes emot hans Nådtz högmechtigheet eller Rijket j nogon motte, Så framt, ath hwar honom sadana rychte påkommer, eller han för slijge stycker berycktat warder, tå beplichte wij oss wele och skole bringa förbenembde Staffan Sasse vdj samma stadh igenn ther wij honom vthlofuet hafue, eller thet wij skole swara till hans saak, vm han rymmer eller vndkommer, och vp-fylle försk:ne wår käriste Nädigste herre all then skadha hans nådhe honom tilläggia kan. Skole wij och swara till alt thet han Stemplandes warder, hemliga eller vppenbarliga emoth hans nådtz högmechtigheet, Rijket eller hans vndersåther, vthrijkis eller Jnr-jkis. Thette beplichte wij oss medt thetta vårt vpna brief vbrodzt-ligan holla, widh wåra Christeliga troo, Åhre och sanningh. Thess till yttermere wisse och bettere forwaringh, hengia wij wåre Jnsegler eller Signether nedhan för thetta brieff. Giffuit på Stockholm Tredie dagh Pijngissdagh, Anno etc MDxxxv.

13.

Konung Christians af Danmark sändebud Frans Trebaw till konung Gustaf om olika ämnen. Dat. Losze (!) den 30 April 1535.

Efter orig. på papper i kongl. Riks-Archivet.

Durchleuchtigster Grosmechtiger Konig gnediger Herr mein arm willigk dienst sein Ewer koniglichen wirdenn altzeit zuor. Gnedigster Herr wes myr mein gnedigster konig vnnd Herr bey gegenwertigem dem Erbarinn woyslaff wobisser, zugeschriben Pitt Jch dienstlich E. K. w. Sich zugerughen dieselbige hirein vorschlossene schriff t gnedigklich zuerlesen vnnd souill mugelich dar jnne freuntlich ertzeigenn Vnnd wes des jnn der freuntlichenn Bergerung jo nicht dimals gescheen kan mich jegenn Seine ko: w: gnedigklich entschuldigen wollen Auff das Szeine ko. w. nicht gedennen mugen als hette jch jre anliggende Sache nicht vleissiglich bey e. k. w. gefordert Wie auch szunst alle meins gnedigsten Hernn krigesz Sachen Stehen wirdt e. k. Ma:t genenter wobisser nach der lenge Muntlich berichten vnnd was er des e. k. w. antzeigen wirdet demselbigen mugen e. k. w. woll vasten gelauben geben dan er mher als andere dar jnne braucht ist wordenn vnnd auch heimlichkeit vortrowet wirdt Das auch diesenn tagk e. k. Ma:t Schiffe jnn die Shee szein vnd szich bey meins gnedigsten Herrn vnnd Furstlicher gnade zu Preussen Schiffe Ann das bestemte Orth komenn werden hoffe jch gantzlich das E. k. Ma:t hir jnne gar keinenn vleisz Sparenn werdenn Angesehen Ewern beiden Koniglichen Personen an diesem das allermeist gelegen ist, Jch bedancke mich auch gantz dienstlich der tzweier koniglichen Schriffte die mich e. k. Ma:t zugeschickt habenn Vnnd wor jnne jch e. k. Ma:t meins armen vormugens dienenn kan byn jch altzeit willigk, dis alles habe jch e. k. Ma:t dienstlicher meinung nicht mugen bergenn Datum losze freitags nach Georgij Anno etc xxxv

E. K. Ma:t

williger

Frantz trebbow

14.

Hertigens af Preussen amiral m. m., Johan Pein, till kon. Gustaf med underrättelse derom att han med sex örlogsskepp inträffat under Gotland. Dat. under Carlsö den 27 Maji 1535.

Efter orig. på papper i kongl. Riks-Archivet.

Grossmachtiger kunig Durleuchtiger Furst genädigster Herr, Ewr ku. W:n sein mein gantz willige diennst zuuorn, genadigster herr, Ewr ku. W:n will jch nit bergenn, das mich der Durchleutigist Hochgeborn furst vndd her Her Albrecht Margraffe zw Brandeburckh in Preussen hertzoch etc Mein genädigster her Mich mit furstlichen genaden Orlen(!) schiffen der in der zall Sechs hie undter gottlandt zw Ewr Ku: w:n auch zw kw. W:n zw Denmarckh kriegschiffen zwgeschickht ferner haben hochgedachter furst M. g. h. mir ander beuellich auferlegt Ewr. ku: W:n zwzuschreiben, dieweill aber Ewr Ku: W:n dienner der Ernuest vnd Erbar Adrian Belaw Mein besonder gueter freundt, mit mir jn obgedachten Schiffen hieher vberkhomen, vnd Er sich zw Ewr Ku: W:n hat begeben wollen, hab jch jme solliche werbung muntlichen antzetzaijen beuolhen Dienstlich Ewr Ku: w:n bittent Ewr ku: w:n wellet(!) in genädigklich erhorn vnd sijch auch freuntlichen vnd willig darin ertzaigen, das wirt hochgedachter furst der hertzog in preussn M. g. h. gegen Ewr ku: W:n freuntlich verdiennen, so erbeut jchs mich auch fur mein parson gantz willig zuuerdinen hiemit Ewr ku:e W:n jn gluckhselligen regiment vnd Lanckhweriger gesunthait Cristo dem hochstem Gott beuolhen, Datum vnder Carl Oho den 27 Maj Anno etc 35 jare

E Ku:n W:n

gantz williger

Jahann Pein hawbtman

zw Insterburckh

Amerall

15.

Konung Christian af Danmark till konung Gustaf, att han vid första tillfälle, då konungarne kunna sammanträffa, skall bekräfta det ingångna förbundet mellan rikena, men förpligtar sig redan nu att hålla detsamma. Dat. Hadersleff den 27 Junii 1535.

Tegel, G. I:s hist., 2: 59.

Wi Christian medh Gudz nådhe, vthwaldh Konung til Danmark, rätt Arffuinge til Norrige, Hertigh vthi Slesswijk, Holsten, Stormarn och Ditmarsken, Greffue vthi Oldenburgh och Delmenhorst Göre alle witterligit medh thetta vårt öpna breeff, att för willigh och mongfallelige wälgerningar, som Högmechtige Furste och Herre, Her Gustaff medh Gudz Nådhe, Sweriges Konungh, vår käre Swåger, oss vthi thenna Feigde giordt och bewijst haffuer, så ock att yttermeera eenigheet, wenskap och kärlich Naboskap, må förmeeras och förökas emellan oss på bägge sijdhor, och thesslijkes emellan begges våre Vndersåter, så ock på thet att bägges våre owänners onde företagne meeningh emoot oss och bägges våre Vndersåther motte nederläggias och til intet göras, haffua wij alla tijdh (som wij ännu äre) waret wälwilligen tilneiget til ett wenligit Förbundh och Conföderatz, att vprätta emellan oss och föreskreffne vår käre Swåger, och bägges våre Rijker och Vndersåther, och thet medh Breeff och Insigel att fulborda och stadfästa, och haffua thet doch icke, för denna tijdz lägenheet skul, til thenna dagh kunnet bekomma, ty beplichte wij oss, att thet allerförsta Gudh Alzmechtigh thet så fogendes warder, att oss någerledes möijeligit att wij kunne thet bekomma, och berama en belägligh Stadh, ther wij måge och kunne komma förbenembde vår käre Swåger til ett wenligit Möthe och Sambtaal, ther att förbinda, bebreffua och försigla oss och våre Rijker Danmarck och Norrige, medh föreskreffne vår käre Swåger och Sweriges Rijke, och samma Förbundh medh vårt och våre käre troogne Vndersåters, Danmarcks och Norriges Rijkets RådZ Insigle, att bekreffta och stadfesta, så att wij ock föreskreffne vår käre Swåger, wele och skole, medh then Alzmechtigeste Gudz hielp, vthi bägges våre lijffztijdh, wara och bliffua vthi ett Wänligit, Brodherligit och Naboorligit Förbundh, Föreeningh och Conföderatz. Och ther som bägges våre Fiender, the Lybeske och theras Förwandter wele vthi medler tijdh, göra något fiendtligit angrep emoot föreskreffne vår käre Swåger eller

hans Vndersåther, antingen til Landh eller Watn, för än föreskreffne Förbund och föreningh emellan oss och föreskreffne vår käre Swåger bebreffuet och försiglet warder, tå wele och skole wij wara förpflichtet, att komma föreskreffne vår käre Swåger til hielp, tröst och vndsättningh til landh och watn, ehwar behooff görs, effter vår yttersta macht och förmågo, och honom medh hielp, tröst, rådih och dådh vthi ingen måtto förlata. Sammaledes wele eller skole wij oss vthi ingen måtto försohna, fördragh eller förlijka lata medh föreskreffne bägges våre fiender, the Lybeske eller theras tilhengiare, medh mindre än föreskreffne vår käre Swåger bliffuer vthi samma Fördragh medh intagen och vthi alla måtto wälförwaret. Doch skal then eena then andra alla tijder tillijka och rätt, mechtigh wara, och skal föreskreffne vår käre Swåger sigh vthi lijka måtto, emoot oss nw strax thetta vårt breff honom tilhanda kommer, bebreffua, försegla och förskriffua. Hwilke föreskreffne Puncter och Articler som föreskriffne stå, wij oss widh vår Kongelige och Furstelige loffue fulkommeligen fast förplichte att holla, vthi thetta vårt öppna breeffs krafft, och til thes yttermeera witnessbördh lata [wij] hängia vårt Insegle nedhen före thetta vårt öppna breeff. Giffuet på vårt Slott Hadersleff, Söndagen näst effter S. Hans Midsommerss dagh . 1535.

16.

Härmästaren i Lifland, Herman van Brüggeneij, till kon. Gustaf, om en i Sverige arresterad lifländare. Dat. Wenden den 30 Junii 1535.

Efter originalet på papper i saml.«Livonica», n:o 14, i kongl. Riks-Archivet.

Erleuchtiger Groszmechtiger Kunigk Ewer Ku:n Ert seinth vnsere guthwillige Dinsten vn wes wyr mher liebs vnnnd guits vermogen stetz beuornn Genediger her vnnnd freuntlicher geliebter Nachpar. Wes vnns Jegenwerdiger Gerdt Becker mith beschwertem bedrucke szeines gemutes klagende vorbracht Habenn E: Ku: E:t ausz seiner, vns derwegenn vberreichtenn Supplication allenthalbenn zu jrsehenn, Dieweile dann gestimbter Gerdt Becker, vber seine hoige angetzogene vnschultt, alsz soltt ehr binnen der statt Lubbeck zu hausz horenn, Daselbst seine handelunge vnnnd verkerunge treybenn, etc gleichs denn andernn Lubischenn kaufteuthenn vorschiner Jaer Jnn E: K: J:t stat Stockeszhalm mith sambt dem szeinen Arrestiret angehaltenn vnnnd gefencklich angenommen worden,

Vnnd aber nhu mher genuchsamen boweiszlichenn schein vnnd vrkunt Jrlanget, Dasz ehr, wie vileichte vormeint, binnen Lubeck mith Nymandes Jrkein gesellschaft vnnd handelunge getrybenn, vnnd nhu vorhabens vnnd willens, szeine gelubte vnnd Besetzte burgerschaft, wie woll ehr bisz anher, vormuge seiner klagschrift, doran behindert wordenn, zu losenn vnnd szich einzustellenn, etc Hatt ehr vnns vmb vnserne genedige vorschrift vnd furderunge ahnn E: K: E:t, der wyr Jhme der billickeit, vnnd szeiner hoigenn vn-schult auch Jtzigenn seines zimlichen vnnd notturftigen vorhabens nhach, zu weigern nicht gewust dienstwilliges vleisszes ahngelangeth vnnd gebeden, Vnnd gerechet demnach ahn E: K: E:t vnser dienstlich vleissich vnd Nachperlich bittenn, Dieselb E: K: E:t wollenn gemeltenn Gerdt Beckersz hoige angetzogene vn-schult vnnd erhaltene zeugnissze vnd vrkunde, AlsZ ein Christlicher vnnd dergerechtigkeit liebender Kunigk vnd her, mith genedigenn Augenn ansehenn, Jhnenn solcher seiner bestrickunge vnnd gefencknusz widerumb freyenn vnd erledigen vnnd ein genedigk milde vnnd Christlich einsehenn habenn, dasz ehr widerumb zu seinen gutern vnnd grosszenn erlittenenn schadenns ergentzunge dorann Jhme gedey v . . . Verderb gelegenn, komen vnnd gelangen lasszenn, Damit ehr disszer vnser geth . . . vorbitt bey E: Ku: Er:t fruchtdrechtich genossenn emphinden moge, Dass sein . . . vmb E: K: E:t dy wyr dem Almechtigen Jn langkweriger gesuntheit vnd alle . . . glucksamen wolphartt zu fristen Emphelen, Auch die Jren, so dissze vnser vnd vnser ordens lande erszuchen, widerumb dinstlich vleissig vnnd nachperlich zu verdinenn vnd jn gnadenn vnnd gunstenn zu jrkennen jrbüttich vnnd geneiget, Gegeben Ausz vnserm Schlosse wendenn den Mithwochenn nach petry vnnd paulj Anno etc Jnn xxxv:sten

Herman van Brüggenej genant Hasenkamp Meister
teutsches Ordens zu Leyfflande

Dem Erleuchtigenn Groszmechtigenn Forsten vnd hernn, hernn Gustaff der schwedenn vnd Gottenn Erweltenn Kunigk, etc vnserm genedigenn herrnn vnnd freuntlichenn geliebten Nachpaur

Spår af det påtryckta sigillet finnes.

17.

Edsformulär för fogden och skrifvarne på Salberget. (Omkring den 18 Julij) 1535.

Riks-Registr. F, 1534—1536, fol. 206 v. — Förut tryckt af N. Bielke, Tal i Vet.-Akad. vid præsidiij nedlägg. 1776, sid. 103.

Edhenn som Fogten och Scriffuerne Stawade paa
Saleberg Anno etc 35

Först Lasse Holst
Niels Henricson
Hans Henriczson
Blasius Scriffuere
Måns Scriffuere

Jag Bider mig saa gud tiil Hielp, och alt mig gott skal wårdha både J Himmerike och Jorderiike, att iag wiil och skall wara min herre och Konnungh Stormegtigiste Furste och herre K: Gustaff hul tro och råtrådig vdj thenne min Befalningh och om szaa wore Jag nogot befinne kunne thet H: N: skadeligit wore, ther H: N: jcke saa aldeles vtinnan vnderuist wore, eller och om något ytherligare spörries kunne, thet H: N: ytherligare gangn wara kunne, thett skal jag icke Fordult haffue vtann J alle vdj thesse min Befalning bewisze mig, szom en vpricgtig Cristenn tro Mann bör att beuisze szig emott szin herre och Konnung Saa sannerlige meg gud Hielpe: Amen:

Manus domini

18.

Härmästaren i Lifland, Herman van Brüggeneij, till kon. Gustaf, föreskrift för en Joachim Rathkow. Dat. Wenden den 5 Sept. 1535.

Efter orig. i kongl. Riks-Archivet, saml. »Livonica», n:o 14.

Erleuchtiger Groszmechtiger Kunigk Euer kuniglichen Erleuchtigkeyt seint vnnsere guthwillige dinste, vnnd wes wyr mher liebes vnnd gudes vormogenn stetz beuornn genediger her vnd freunthlicher geliebter Nachpar Wesz vnsz der Ersame vnser vnderthan vnd lieber getrewer Joachim Rathkow der Junger, mit klage vorbracht vnd tzu Erkennen gewenn, haben Ewer K. E:t aus hir eingelegter

seiner vns derwegenn vberreichtenn Supplication genediglich zu Ersehenn, Vnd Nachdeme dan derselbe vnser vnderthan auff ermals seyn demutig ersuchenn vnd erfurdern derselbenn seyner angehaltenen vnd van Ewer Ku:n E:t Auszliggernn genummen geparteten vnd gepeuteten kauffmans guidere halbenn van Ewer Ku:n E:t etzlicher massenn genedige vortrostunge bescheen, Des wir vnsz gegen E. K. E. nichts weniger van seyrent(!) wegen gantz dinstlich thun bedankenn, vnd ihme aber die Zeit derselwen Ewer Ku: E:t hauptleuthe wider heymkunfft, zu erwarten zu schwer gefallen, vnd derhalwen seyner nodturfft vnd gelegenheit nhach, sich anheimisch zu ergewen geursacht worden etc Vnd diweyle ehr aber mitler Zeith darnach awermals vber vorigenn seyner mercklichen vorderb, vnd erlittenen schaden, noch eyne Schute zum Sundt geladen, vnd die van dar auch ablauffen lassenn, soll Ihme dieselb auch leider zue Shewarts genomen wordenn seyn, Derhalbe ehr vnsz vndertheniges vleis angefallen vnd gebeten, jhnen, jn Erwegunge E: K: E:t genedigen kuniglichen getanen vortrostunge vnd Zusag nach, Derwegenn ahn E: K: E:t auffs notturfftigst vnd furderlichst zu vorschreiben vnd zu vorbittenn, welchs wyr jme seyues jtzigenn mercklichenn hogenn bedrucks vnd anligensz nach tzu wegernn nicht gewust, Hierumb gelanget ahnn E: K: E: vnser besunder Jnstendigs Dinstlichs vnd vhleissiges bitten, Ewer Ku: E:t wollen ausz kuniglicher guide vnd mildigkeyth, desselbenn armen gesellenn, vilueltigen angezeigten erlittenen vorderb vnnnd schadenn, dartzu ehr dan vnschuldigk gekamen, mith genedigen augen ansehen Vnd ihme widderumb zu erpethunge vnd vberkomunge des seyenn, daran ihm gedey vndergangk vnd ewiger vorterbe gelegen, gelangen, Vnd Jhmen disses vnser vorbit fruchtdrechtig genossenn Empfinden lassenn, Das seyn wyr vmb E: K: E:t dy wir hirmidt dem almechtigem zu langweriger gesuntheit vnd geluckseligem Regimente zu fristen Enthpfelenn, widderum dinstlich vnd nachparlich zu vorschuldenn geneyget, Datum ausz vnserm schlosz wendenn denn funften Septembris Anno etc Jm xxxv:ten

Herman van Brüggeneij genanth Hasenkamp Meyster
teutschs Ordensz zw Lifflande,

Dem Erleuchtigenn Groszmechtigen Hern Hern Gustaff der
Schwedenn vnd Gottenn Erwelten Kunige, vnserm genedigen hern
vnd freuntlichen Geliebten Nachpar.

Spår efter sigillet finnas.

19.

Markgrafve Vilhelm, utvald biskop i Ösels stift, till kon. Gustaf, föreskrift för Joachim Rathkow. Dat. Ronnenburg den 6 Sept.

1535.

Efter orig. på papper i kongl. Riks-Archivet, saml. »Livonica», n:o 14.

Durchleuchtigster Groszmechtiger König, genediger Herre vnd freuntlicher lieber Schwager, Vnnsrer freunthwillige dinste, vnd was wir meher liebes vnd guts vermögenn, Seint e. K. Jr:t Jderzeit zuuor, genediger her freuntlicher lieber schwager Vnns hat vnderthenigklichenn zuerkennenn gegebenn Der Ersame, vnnsrer Stat Riga Inwoner vnd lieber getrewer Joachym Rathkaw, Wie vnngeuerlich vor einn Jare, etlich seine erkauffte, aigenne kauffmansware, vnd gutter, So er vff einem Schiffe, das noch Koppennhagenn zulauffenn abgefertigt, Vndd nebenn seinenn, auch etliche Koppennhagenische gutter getragen Vonn ethlichenn E. K. Jr:t ausligernn, in der offenbarenn Sehe vor Kalmarnn, Sampt dem Schiffe gearrestiget, Vndd nochmals mit denn anderenn guternn, vor stockholm, gepartet vnd ausgepeutet sein sollenn, Nicht zw cleinem schadenn, Ja auch entlichem verterbe des Armenn Vndd wiewoll er nochmalnn, vf sein vnnderthenig vnd demütigk annsuchenn, vonn e. k. Jr:t genedigklichenn vertroestet, dieselbigenn genohmmenn gutter widerumb zuerlanggenn, Were jme jdoch domalnn darnach zu harrenn, aus anderenn seinenn groswichtigenn verhinderungen, die tzeit zw langk wordenn, Wiewoll er sich nichts wenniger, ann derselbenn E. K. Jr:t genediger vertroestungen, mit steter Hoffnung altzeit vestgehaltenn, Vndd noch, in sonnderlicher trostlicher Zuuorsicht, weill sein vater (wie er vnns berichtet) E. K. Jr:t ein Zeit langk, getrewlichenn gedienet, Vndd er selber auch, E. K. Jr:t niemalnn zuwidern gewest, Das derhalbenn auch Solche E. K. Jr:t genedige vertroestung, so viell schleuniger an ym soll volnzogenn werdenn Dieweill er denne noch, E. K. Jr:t durch gegenwertigenn seinenn gevolvechtigtenn Anwaltenn, der gemeltenn seinen genohmmenen gutter wegenn, abermals vnnderthenigklichenn zuersuchenn, vorhabenns, Hat er vns auch vmb ein genedige furdlerliche furschrift, ann E. K. Jr:t demutigklichenn angefallenn, Die wir Jme der pilligkeit nach, nicht wissennde zuweigernn, Langgt ann E. K. Jr:t vor gedachtenn Joachym Rathkaw Vnnsrer dinstlich freunthlich bith, E. K. Jr:t wollenn sich Jren genedigenn

Kon: vertrostung (daun er vnns gesagt) genedigklichenn erjn-
nenn, vnnd gegenwertigem seinem Anwaltenn, aus mildenn Ko:n
gnadenn hülflich erscheinenn, Damit der arme widerumb zw dem
seinenn, Daran jm denne, beides, sein gedeig vnd verterb gele-
genn, kömmenn möge, Oder ye zum wenigstenn dagegenn eine et-
liche, zimliche erstattung enntpfindenn Vnnd nicht gar also in ver-
lust schade vnnd verterbe steckenn bleibe, Damit er mit der that
Zubefindenn, sich auch zurümen habe, Das Jme dise vnnsere vor-
bith bey E. K. Jr:t fruchttreglich gewest, Das wollen wir gegenn
E. K. W. Der wir hiemit gesuntheith, geluck, heill, vnnd gegenn
alle Jre widertigenn(!) vnnd Veindenn Sig vnnd Victorie, von gotte
dem Almechtigenn wunschenn, Widerumb auch, in vielmererm,
dinstlich vnnd freunth[lich] beschuldenn Datum Ronnenburgk
denn vj tagk des Manats Septembris Anno etc xxxv

Vonn gots gnadenn Wilhelm Coadiutor des Ertzstifts
Riga Postulirter Herre zw Özel Marggraf zw Brandenn-
burgk etc

Dem Durchleuchtigstenn Groszmechtigenn Furstenn vnnd Her-
renn Herrenn Gustaffenn, der Schweden vnnd Gottenn etc Erwel-
tem Koninge, vnuserem genedigenn herrenn vnnd freunthlichem
lieben Schwagernn

Spår efter sigillet finnas.

20.

Markgrefve Vilhelm, utvald biskop i Ösels stift, till kon. Gustaf, svar på emottaget bref. Dat. Ronnenburg den 11 September 1535.

Efter orig. på papper i kongl. Riks-Archivet, saml. »Livonica», n:o 14.

Durchleuchtigester Grosmechtiger Koningk, gnediger Herr,
freuntlicher lieber schwager, vnnsere bereitwillige dinste mit allem
was wir mehr liebs, vnd guites vermvgenn, sein ewr K. I:rt in
allen wegenn zuor, Gnediger Herr Freuntlicher lieber Schwager
Wir haben aus ewr Konig:n J:rt gnedigem schreibenn, de dato
Stockholm, am xx Junij, Desgleichenn auch, aus muntlichem ein-
brenngen vnnsers dieners Hannsen Kotzwitzes, ewr Konig:n J:rt
gnediges Konig:lichs vnnd schwererlichs gemut, vnnd willenn, gegen
vnns vernommen, Doraus in dussenn schweren obligenn, derein
wir jetzo sein, vnnd sich nun vonn tage zu tage mehren, nicht
wenig ergetzlichkeit, vnnd Freude geschopfet, Sein auch sollichs,

Konninglichenn gnedigenn erpietenns, gegenn ewr konnig:n Jr:t gantz Dinstlich, vnnnd Freuntlich dannkpar, Mit angeheffter dinstlicher Byt, ewr Konnig:e Jr:t solch konniglich, Gnnedig, vnnnd Freuntlich gemute, gegenn vnnser Person (dorann wir danne gar nichts zwaifelen) stets wollenn behaltenn, Das wollenn wir gegenn dieselbige, ewer Konnig:e Jrlaucht, der God der Almechtige, vil gnnad geluckselig Regiment gesundhait Victori, vnnnd alle wolfart, gnediglich verleie vnnners hohesten vermugens, widrumb gerne vordienenn, Datum Ronnenburgk am xi tage Septembris Anno etc jm xxxv:ten

Vonn gots gnnaden Wilhelm Coadiutor des Ertz-bischofflichenn Stijffts Riga postulierter Herr zu Ózell Marg-graff zu Brandenburg

Qui supra(?) manu propria

Spår efter sigillet finnas.

21.

Borgmästare och råd i Brügge till konung Gustaf om tvenne af svenske kryssare uppbringade fartyg. Dat. Brügge den 21 September 1535.

Efter orig. på papper i kongl. Riks-Archivet.

Illustrissimo ac serenissimo principi swecie Regi metuendissimo burgimagistri scabinj et consules oppidi brugensis in flandria salutem ac felicitatem exoptant maximam

Serenissime princeps Inclita tue ac maiorum tuorum virtutis mansuetudinis et clementie fama addidit nobis animum tuam preclarissimam excellentiam atque maiestatem hijs nostris Litteris Interpellare ac beneuolum In nostros ciues alias abunde expertum affectum In nostrorum ciuium presenti calamitate Implorare Relatum est enim nobis Duas nostrorum ciuium naues mercibus oneratas ad nos Redeuntes tuis a militibus circa mare Danicum breui captas esse quarum altere preferenti titulum sancti Donatianj præest quidam nicolaus Dilleman et altere appellate sanctus petrus quidam paulus simoenson ambo ciues nostri atque easdem naues adhuc jbidem nescimus qua de causa aut occasione detineri In maximum damnum et quasi Irrecuperabilem Jacturam plurimorum nostrorum ciuium ad quos Dicte naues et merces pertinent Jnter quos sunt precipui prouidi ac spectabiles viri amici nostri charissimi Dominus

Cornelius Despaers Ioannes de boodt Joannes pringheel Ioannes Dassonnenile Joannes van Hecke Joannes de croock nicolaus Hausman et Reynaldus ceu Reynerius Winckelman qui Inita societate cum aliquot alijs nostris ciuibus dictas naues istinc negociandi gratia nihil hostile aut aliquod huiusmodi periculum metuentes transmiserunt Dictisque suis nauibus et mercibus per octodecim quasi menses continuos carere debuerunt, propter motus quosdam belli quos Jnter vestram serenitatem et aliquot ciuitates Hanze Theutonice et illarum confederatos Interim excitatos esse Intelleximus quibus durantibus nauium dictarum magistri sese mari committere non sunt ausi neque adhuc a loco discedere nec se mouere attemptassent ni omnia Jnter vos pacata saltem ad tempus vel pactas Inducias credidissent ac ex aliorum Relatu pro certo tenuissent Et nihilominus quicquid Inter vestram maiestatem atque alios tibi vicinos principes vel ciuitates lateat aut hactenus latere potuit nec vni nec alteri partium vnquam adhesimus nec aliquid vnquam suspicati sumus quam(?) pacem fedus et amicitiam prout Hactenus maiores nostri nosque pro virili ueram modis omnibus et verbo et facto tam vni quam alteri partum Dictarum exhibere curauimus Quare tuam quam possumus obnixius deprecamur maiestatem vt eadem nostros ciues consueto prosequens affectu dignetur mandare ac Iubere omnibus Ducibus capitaneis militibus officarijs et Justiciarijs seditioni subditis quod dictas naues cum mercibus statim liberas atque illesas dimittant Quo beneficio nedum nos nostrosque ciues perpetuo tibi astrinxeris sed et vberiore beneuolentiam quotidie magis acque magis nos tui Regni subditis et Jncolis si qua jn re nostra opera fauore aut auxilio Indiguerint Jmpendere coges certissime Hijs valeat semper felix Regia tua maiestas Ex brugis In vigilia diui mathei anno millesimo quingentesimo tricesimo quinto,

De pamele

22.

Markgrefve Vilhelm, utvald biskop i Ösels stift, till kon. Gustaf, föreskrift för Herman Lode. Dat. Ronnenburg den 6 October 1535.

Efter originalet i kongl. Riks-Archivet, saml. »Livonica», no 14.

Durchleuchtigster Grosmechtiger König Eur Ko:n Durch:t sein vnnsrer freunthwillig dinst vnnd was wir sonnst meher liebes vnnd guts vermogen Jder zeit zuuor, freunthlicher lieber herre vnnd

Schwager, Es hat sich gegenwertiger zeiger der Erbar vnnnd vest Hermann Lode, ein zeit lanngk, in vnnsernn dinst, vffrichtigk vnnnd erlich, wie einem frommenn gepurt, erhaltenn, Vnnnd sich nun seiner gelegenheit nach, weiter zuuorschenn, vnnnd E. K. D:t vor anderenn herren zudienenn willenns, Hat er vnns vnderthenigklichenn angelanngt, ynn ame e. k. D:t zuuorschreibenn Vnns danebenn auch zuerkennenn gegebenn, wie ein etlicher, So vergangenenn Jare, Ym seinenn bruder Als Nemblich denn Wirdigenn Seligen Ernn Johan Loden denn Thumdechanth zw Özell jemmerlichenn hat helffenn ermordenn, sich do vnter E. K. Jr:t ennthaltenn soll, mit merer vndertheniger bith, wir ym durch vnnser schreibenn bey E. K. W. auch inretigk sein woltenn, damitte er gegenn denselbenn rechts bekommenn mochte, Welchs wir Jme, vonn wegenn seiner getrewenn dinst, So er vnns ertzeigt nicht habenn geweigert, Demnach lanngt ann E. Ko: Durch:t vnnser ganntz freunntlich bith, E. K. D:t gemeltenn Hermann Loden, in Jrenn dinst vor anderenn annehemenn vnnnd yme vnnserntwegenn, in yrenn Ko:n genedigenn schutz vnnnd beuhelch haben, Jm gegenn denn gedachtenn miszhanddeler Recht gebenn lassenn, auch sonst in seinenn Rechtmessigen annligennden vffrichtigenn Sachen mit Ko:n gnaden forderlich erscheinenn wollenn Das seindt wir gegenn E. K. W. widerumb in geleichem vnnnd mererm, zuuorgleichenn vnnnd zuuordienenn freunthwillig vnnnd stets bereith Beuhelenn dieselbe e. k. d:t hiemit dem Almechtigenn, zu geluckseligem Regimennt vnnnd obsig Jrer Veinde, lanng frolichs gesunths zufristen, vnnnd vnns derselbenn ganntz freunthlich, Datum Ronneenburgk denn vj tagk des Monats octobris Anno etc xxxv

Von gots gnadenn Wilhelm Coadiutor des Ertzstifts Riga Postulirter herre zw Özell Marggraff zw Brandenburgk zu Stettin Pommern der Casswbenn vnnnd Wenden Hertzog Burggraff zw Nurinbergk vnd Furst zw Rügenn

Dem Durchleuchtigstenn vnnnd Grossmechtigenn Furstenn vnnnd Herrenn Herrenn Gustaffen der Schwedenn vnnnd Gottenn etc Konnigenn etc vnnserenn freunthlichenn liebenn Herren vnnnd Schwagern

Sigillet till största delen bortfallet.

23.

Prelater, woywoder och andre rådsherrar i Preussen till konung Gustaf om stridigheterna mellan Sverige och Danzig. Dat. Elbing den 21 October 1535.

Efter orig. på papper i kongl. Riks-Archivet.

Durchlauchter Hochgeborner Furst . Groszmechtiger Koning . Genediger herre vnser boreidtwillige vnd vnuordrossene dinste seint Ewer Ko:n Wirden beuoran entpholen . Groszmechtiger Koning . Genediger herre . Wir haben Ewer Ko:n wirden brief betreffende die jrrige Sach, vnd Spen, so sich Jungst vorgangenen herbsts, aws angegebener vrsach, Ewer Ko:n wirden auszliggern, vnd orlagschiffen, ane derselbigen entphel, kegen vnd widder die Ersamen von Dantzig jre burgere vnd gemeyne kawflewte, koniglicher Ma:t zcu Polen . vnserers allernedigsten hern . vnderthane . auff derselbigen jrer Ma:t vnd gemelter Stadt Freien stromen zcugetragen, entphangen . Vnd jn demselbigen breiterm Jnhalte Ewer ko:n Wirden furstlich vnd koniglich gemut ermerckt . als die mit den Ersamen von Dantzig nicht anders dan libe fruntliche communicationen, zcu vorhalten genediglich gewogen, och derwegen angeczogener scheden halben dweile, den selbtigen etzliche schiffe vnd guttere schon erstattet aberst noch mehr taxation vnd erclerunge gemelter scheden, zcu vorrichten notigk jn den Durchlauchten Hochgebornen Fursten vnd hern . Hern Albrecht von gotes genaden Marggrau zu Brandenburg jn Prewszen, zu Stettin . Pomern . der Casshuben vnd Wenden Hertzoge . Furste zcu Rugen vnd Burggrau zu Nurenberg etc vnseren gunstigen vnd genedigen hern, vnd vns, compromittirt vnd bewilliget, mit angehaftem, gutlichem ansynnen vnd genedigstem bogier . beider seite scheden zu schatzen . vnd was eines Jdern gerechtikeit erfordern wurde zu erkennen . vnd die von Dantzig dohin richten, genedige gutwillickeit vnd erzeigunge nicht abtzuschloen etc . Vnd dweil wir jn Ewer Wirden brife . mit Jrer ko:n handt vnderscriben . nicht anders befinden, dan das dieselbige, aws angeborner koniglichen vnde milden togent, dye Ersamen von Dantzig hochgemelter Ko:r Ma:t zcu Polen, etc: zcu besonderer fruntschaft . vnd derselbigen stenden, diser Landen, zcu ehren, vnd beider seits Landt vnd lewten, zcum besten, gedey, nutz, vnd wolfart genediglich, mit fride vnd einickeit, zcu fordern gewogen . Haben diselbigen von Dantzig als die lautern gemuts, mit Ewer ko:n Wirden vnd szeinem loblichen Reiche . jn fride, nockberlicher hanttierung vnd freuntschaft zcu leben, ye vnd

allewege geflissen, sulche Ewer Ko:e vnd milde guttickeit angenomen, vervolbort, vnd jn obgedachte Furstliche Jrlaucht vnd vns compromittirt, och sulche Jre der von Dantzic, dinstliche andacht, Ewer ko:n Wirden mit dem furderlixsten, das es zcur orterunge gelangen mochte . zu erkennen zu geben, dinstlichen angetreten . Derwegen wir Ewer ko:n Wirden zcu besunderm angenehmen gefallen, derselbigen, genedigen vnd gutlichem bogier nach . zu wilfaeren boreit . vnd domit es zur schlewnigen forderungen reichen moge . Haben wir, den Ersamen von Dantzic den Landtstag Stanislaw jn Maio, zu Marieburgk . auf Ewer ko:n W. weiter gefallen, ernent vnd bestimpt . Dieselbige Ewer ko:e Wirde dinstlichen fleises bittende, wolle vnser gutwillickeit jn gunsten vormercken . Dan derselbigen jn allem fruntlichem vnd dinstlichem gefallen . mit ertzeigung vil libes vnd guts zu wilfaeren . seint wir vnuordrossen . Vnd thun hirmit Ewer ko:e wirde Gote lange geszunt vnd seliglich befelen . Geben zcum Elbinge am xxj:sten Octobris Anno etc xxxv .

Ewer ko:n Wirden

Guthwillige

Prelaten Woywoden . Castellanen . Vnderkemerer . Landt vnd Stette . ko: Mat: zu Polen . der Lande Prewsen Reth . zum Elbinge vorsammelt .

Dem Durchlauchsten Hochgebornen Fursten vnde Groszmechtigen hern Herren Gustaffen von gotes genaden des loblichen Reiches zcu Schweden, vnd Gotten Koningk etc Vnserm groszgunstigen vnd genedigem Herren

Spår af sigillet finnas.

24.

Tre kejserlige commissarier till konung Gustaf rörande af svenske kryssare uppbringade fartyg från Holland och Flandern. Dat.

Lüneburg den 26 October 1535.

Efter orig. i kongl. Riks-Archivet.

Serenissime Rex .

Conquesti sunt Cæsareæ majestati aliquot ipsius subditi ex prouincia Hollandia et flandria, qualiter quum redire pararent ex prussia et Liuonia in patriam capti, detenti, male habiti et tractati, denique et spoliati nauibus et bonis suis omnibus sint a militibus et subditis Cels. v. et inter eos nominatim due naues abruptæ,

quarum vpi nomen Sanctus Donatianus cuius nauarchus vocatur Nicolaus Dillemann, Altera appellatur sanctus petrus cuius Nauarchus dicitur paulus simoensson neue Hollandi, ac ciues Brugenses in flandria De qua quidem violentia per subditos Cels. vestræ facta, prefata Cesarea maiestas valde miratur et non parum commonetur, prout ratio et equitas requirit. Cogeturque maiestas sua Cesarea per alia bona media et vias, indemnitati et saluti suorum subditorum prouidere et prospicere, nisi ad monitionem hanc nostram Cels. vestra curauerit omnia ablata prefatis subditis ipsius maiestatis Cæsareæ cum effectu restitui de qua re . . . eandem Cels. v. certiore faceremus et promoueremus, nos vt commissarii ipsius maiestatis ad has regiones orientales(!) cum pleno mandato ordinati, nolumus omittere Petentes jnsuper vt quid desuper Cels. v. stauerit nobis rescribere velit. Quæ rectissime pro dei omnipotentis arbitrio valeat Datum Luneburgi xxvj:a mensis octobris Anno Domini MDxxxv:o

Eiusdem Cels. v.

Beneuoli jnseruitores

Guiliemus Comes de Rennenberg Cornelius Scepperus et Gootscalcus Erycus Equites Consiliarii et commissarij Cæsareæ . . .

25.

Markgrefve Vilhelm, utvald biskop i Ösels stift, till kon. Gustaf, föreskrift för en riddare Wolff von Nathafft, som trädt i konung Gustafs tjenst. Dat. Wainsel den 26 November 1535.

Efter orig. på papper i kongl. Riks-Archivet, saml. «Livonica», n:o 14.

Vnsere freuntwillige dinste vnd was wyr alzeit mehr liebes vnd guttes vormogen zuor, Durchleuchtigster Grosmechtiger König, gnediger herre vnd freuntlicher lieber Schwager Wyr sein bericht, das der gestrenge vnd Ernueste vnser lieber besonder vnd etwan vnser Hoffjuncker Wolff von Nathafft, Ritter, sich kurtz vorlouffener Zzeit, in euer K:on jr:t dinst ergeben, vnd von derselbigen auch mit einen erhlichen(!) städtlichem ampte vorsehen sein sol, Welchs wyr von jm vnd sonderlich das er bey e. Ko:n Jr:t dermasen gehalten jn dem er sich in vnserm dienste erlich vffrichtig vnd wol erzeigt in gnaden gern gehort vnd vornommen hetten jnen auch in solchem vnserm dinste, wen es sein gelegenheit oder gestalt hette haben mogen, wol leyden können, Sein aber

nichts disteweniger solchs seines gluckseligen zustandes bey e. Ko:n Jr:t in gnaden vnd gonst sonderlich erfreuet Gantz freuntlich vnd embsig bittende e. ko: Jr:t Jn Wolfenn Nâthafften vmb disser vnser furbitt willen Jn deme sie denselbigen furmots [fürwort?!] in gnaden angenommen, distermehr iu gnedigem beuelh vnd forderung wissen halten vnd fursetzen wollen, Domit er empfinden vnd bey e. ko: jr:t fruchtbarlich jn gnaden vnd gonsten genissen moge, disse vnser bitte vnd beuelh schrift jm nicht gering ersprislich, vnd jn seinen auffnehmen vnd wolfart nutzbar gewest sein, Das erbitten wyr vns gegen e. ko: jr:t in gleichem vnd vilmehr grosserm vnser vor-mogens zu ieder zzeit freuntlich zu vordienen gantz bereitwillig, Beuelen domit e. ko: jr:t dem Allerhochsten schutz gotis, lange zufristen vnd zuerhalten Datum in vnserm hofe Wengsel freitags nach Katharine Anno etc xxxv

Von Gotis gnaden Wilhelm Coadiutor des Ertzstifts
Rige postulierter Herre zu Özel Marggraff zu Brandenburg

Manu Propria

26.

Markgrefve Vilhelm, utvald biskop i Ösels stift, till kon. Gustaf, om hans underhandlingar med ett par personer om inträde i konungens tjenst. Dat. Wainsel den 26 November 1535.

Efter originalet på papper i kongl. Riks-Archivet, saml. »Livonica», n:o 14.

Vnser freunthwillig diennst vnnd was wir sonnst meher liebes vnnd guts vermogen Sein eur Ko:n W: altzeit zuuor Durchleuchtigster Grosmechtiger Konigk, genediger freunthlicher lieber herre vnnd Schwager Wir habenn e. k. W. briff zum Stockholm, am tage Michaelis dises jtzlauffendenn Jares, gegeben, freunthlich vnnd mit gepurender Reuerenntz enntpfangenn, vorlesenn, vnnd seins Jnnhalts allenthalbenn, vernohmmen, Vnnd wollenn darauff e. k. W. freunthlicher wolmeinunge vnnangetzeigt nicht lassn, Das wir mit denn zwen Personen Nemblich Magister Johann Lomüller Sindico der Stat Riga vnnd Magister Wolffgannng Losen, So vnns E. Ko:e W: der zw freunthlichem wolgefallenn, bey Jr in dinst zuberedenn vnnd zuuerschaffenn, furgeschlagenn, ganntz vleissigk, vnnd in sonnderheit eigener person gehandelt vnnd hanndelenn haben lassenn, vnnd nichts darbey, mit erpietunng vnnd anderem etc vergessen, das sie zw Solchem antzuehemenn zubewilligenn

vnd einzugehen pillig raytzen vnd willigenn möchte, Aber wir habenn bey ynenn, wiewoll sie sich sonst, viell dinstlichs vleisses kegen eur K. W. erpotenn, nichts annders dargegenn ausbrenngen vnd erlanggenn können, dann das sie sich jres alters, darein sy beide nun zimblich geraten vnd kommen, auch vnuormogenheit, vnd vornehmlich in so weite abgelegene (wie sie anngezogen) ortere, mit weib vnd kindt zubegebenn enntschuldigt, Vnnd der Johann Lomüller furgewennth, Er dem Rathe zw Riga mit dinstenn verhaft, vnd nun widerumb doselbst einzuzihenn willenns, vnd vonn denn nicht abscheidenn konnth, Vnnd denne der Wolffgann Los, mit allererstenn Sich anheimisch nach teutschenn Lanndenn zu begeben vorgenoimmen, Als das wir entlich nichts annders, dann abschlegige Anntwort, vonn Ynenn beyden, auff vielfeltigk vnser embsigk annregenn, brengenn habenn konnenn Darauff sie auch fur vnd fur beharreth, Welchs wir E. K. W., der wir insouderheit, vill behegliche freunthliche vnd wilferige diennste, zu jdertzeit zuertzeigenn willigk vnd geneigt, dieselbige sich mit solchenn oder dergleichenn personenn, in annderwege zuorsehenn Hiemit in Anntwort hinwiderumb nicht habenn verhalten wollenn Beuhelenn dieselbige hiemit, der gnadennreichenn vorsehung des allerhogestenn Schutz gottes almechtigk, in lanngkwiriger gesuntheit, geluckseliger Regimennt Victorj vnd vberwinndunng alle Jrer Veinde vnd miszgonner, lanng, vnd nach Jrem selbst wolgefallenn, zufristenn, Vnnd vnns Jr, als vnserenn genedigenn freunthlichenn geliebtenn herren vnd Schwagern, freunthlich Datum in vnserem Houe Weynsell freitags nach Chaterine Virginis Anno etc xxxv

Vonn gots gnadenn Wilhelm Coadiutor des Ertzstifts
Riga Postulirter herre zw Özell Marggraß zw Branddenn-
burgk etc

Manu propria

Dem Durchleuchtigstenn Grossmechtigenn Furstenn vnd herren herren Gustaffenn, der Schwedenn vnd Gottenn Erweltenn Konnige, vnserenn genedigenn herren vnd freunthlichenn liebenn Schwagern

Spår af sigillet förefinnas.

27.

*Severin Kiil till konung Gustaf om gården, m. m. Dat. Elfsborg
20 December 1535.*

Efter orig. i kongl. Riks-Archivet.

Myn ödmygiste wnderdanigh weluelligh plictug Tro tienest edher nådz högmectughet altid trollige beuszendis Stormectige förste Kereste nåd:e herre szom edher nåde haffuer scriffuedt her nidh wm then boyort at han skulle nidh till the anner skip szåå gaff Måns Swenson och her erick migh till kenne atthe haffua loffuedt folket mänedt szåld szom haffuer weredt på skippen ij szommer, och ath thet ecke giordis behoff at han kommer ther nidh för en frambettre lidher att skippen skulle fettalias wt, och haffuer han nw leget ij fem wecker her wtte ij skeeren och ecke kunne faa bör och nw haffuer iach latthet han löppa ind yghen och haffuer borgerne rede ii heller iii skutter medt fettalya szom the haffwa acthet szeg ther nidh medt förste weddher, Kere nåd:te herre her Karll han antuordede mynn foget edher nådis breff vm then gerd szom almogen skal göra wtt her ij landhet szå haffuer iack tingat medt them her ij Elzburge län och tesligist ij Kindh thå haffue the loffuedt atthe wille gerne latte fjinne szeg weluellig at göra wt gerdh szå szom the göra annerstedz her ij landet men The haffue bedett migh ath iak skulle scriffue för them till edher nådhe att edher nådh wille werdis till atthe her ij elzburge län måtthe föra szin gerdh her tiill Lödessze effter dheth atthe giorde wt gerd ij fiord och the giorde ingen annerstedz gerd her vt aff landett, och vm oxerne the skulle göra wt wm eder nådhe tyckis atthe driffue them nidh till Landzkrona och the motthe bliffua aff medt thet annedt her ij Lödessze, kere nåd:te herre jack bedher eder nåde gerne wm edher nådis breff till almogen her ij länedt atthe lotte fjinne szeg weluellig till at kiöre steen her till slotthet ij winter, kere nåd:e herre går her och för tidende at edher nådis folk skulle haffue sänt en hop aff hertug albrictz hester och annedt tingest szom han hade acthet szenne at Tyslandt går her och szå för tall atthe haffwe sänt iii heller iii skutter szom hade acthet szeg at kiöpenhaffinn medt öll och fettalija, werdis och edher nåd at wette at Marcus Meijer holler en nw fast på warberg och screff her trued mig till at han latter bygge et szegelskip, kere nåd:te herre, werdis och eder nådh at wette att her

Claffues bille drog at Trånhem och war mig vndheruist at han lott szin ord gaa atthe Suänske skulle haffue wiken och för en thet skulle ske wille han för szette wdt både arff och ege och mentte han at han skulle faa en står skat wtaff almogen ij wiken och annerstedz ther ij norgie, gaar her och för tall ij lödessze att her wintzszoncius holler akershus för erick gyllenstierne och will ecke latte påå Slåtthet Kere nåd:te herre ingen anner besynnerlig tidende er her att iak kan scriffue eder nådh till wm her medt edher nådis högmectighet altid then alzmectig gud befallendis till euigh tidh Scriffuedt på Elzburg sancte thomes aftan Anno dni Mdxxxv

Seffuerin Kiill

Kere nåd:e herre werdis eder nåd at wette at szeden thetta breff bleff scriffuet thå kom her eskill bille her till lödesze och wår han nw för xiiij dage szidan wtij Lybke och szade han at szidan thet gamble råådth war indszat ij lybke Thå gåffue the honum szit fångszell quit och fik ighen meste partten aff thet han hade mist och drog han nw at norige, Sadhe han och förtidende at iören wblueuer wår wt dragen aff lybke medt en mecte szumme peninga och hade acthet szeg till the knecter szom öffuerlak hade szålleredt, och szå skickade thet gamble råd bud effter honum, och lott hentten ighen och szatten ij fengszell, och tesligest marcus mejjers brodher haffue the och ij fengszell och toge från honum huat dell han hade från warberg, Sade han och szå at thet herremötte szom berommet war ij hamborg bleff wpszet ind till nw tredde dagh iull, och the lybske wore begerende leijgde wtaff högborne förste konung Cristiern at hertug albrichth motte komme till szamme mötte och tesligist och nogla borgere aff kiöpenhaffn och Malmö, och mentte han at thet skulle komme ij et wpslag ter szom högborne förste konung Cristiern wille giffue hertug albrichth szaume leijgde

Stormectige herre och förste her Göstaff medt gudz nådhe Suerikis och Göttis etc Konungh myn kereste nåd:e herre ödmy:gen.

Severin Kiills sigill finnes oskadadt qvar.

28.

*Förteckning öfver det rusttjenstskyldiga frälset i Vestergötland, Dal och Vermland. Odaterad (1535 *).*

Efter originalconceptet i kongl. Riks-Archivet.

Resetygitt vtaff vestergötland

Her Birge Nilsson xj gla. xj vtan ha[r]nisk
 Tord Bonde iij glawen
 Anders hanszon v gl:
 Axill posze ij gla: ij skyttetug
 Götstaff knutson j gla:
 Giöstaff olson i Deieberg j gla: j skyttetug
 Torsten Nilsson j gla: j skyttet:
 Joan suenson j gla: j skyttet:
 Eric Stake ij gla: ij skyttet:
 Anund stenszon j skyttetug
 Eric stenson j drabtug j vtan h.
 Fru Jngerd i Malma ij drabtygh
 Cristoffer Anderson vj Rust. viij til fott mett rör
 Matz Kagge ij gla:
 Olaff Danske j sköttet:
 Knut suenson j drabtug
 Suen sting j skyttet.
 Bisp Suen vij k. vtan harnisk
 Per Gunnerszon på Ettack j k. vtan h.
 Lasse Ericsson i Vellinge j vtan h.
 Anders szmåsuen j vtan h.
 Olaff perszon i Biurhem vij gl.
 Hustrv Margretta på Siögeråsz j gla:

Vti Elffsborgx län

Söffrin Kill xix gla. xj skyttet: Ock iij karla vtan ha[r]nisk
 Birge Anderszon j drabtugh
 Torsten Brunson ij gla:
 Benet suenske j gl. j vtan h.

*) En del af dessa uppgifter förekomma väl i förut meddelade protokoller öfver vapensyner med frälset för åren 1533 och 1534, men då många förändringar och tillägg här finnas rörande rusttjenstskyldigheten för ofvan nämnda landskap, torde äfven denna förteckning böra meddelas.

Rasmus i whitene j drab. j vtan h.
 Hustrv karin i kiärtrud j till ffot
 Karl suenson i kidem j sköttet:
 Nils Ribbing iij gl.

Vdi Kind

Götstaff olszon vj gla:
 Karl tordszon j gl.
 Henrick tysk j drabt.
 Nils aruitszon j drab.
 Lasze karlson j till ffott

I Ridweig oc Aas heratt

Her Karl Ericszon xxv gl. iijj skyttet. oc viij vtan ha[r]nsk
 Olaff Boszon j gl. j vtan h.
 Lindorm Matson j gl. j vtan h.
 Matz Jonszon ij drab.
 Jöns tysk j drab. j vtan h.
 Matz kaffle j gl.
 Lasse Matson j gla. j sköttet.
 Michil Råff j sköttet.

Vti Dall oc vermelandt

Nils Fwbb ij drab. j sköttet.
 Anders perszon j drab. j sköttet.
 Joan Mugga j karl
 Halsten Scriffuere j sköttet.
 Nils i Sânda j til ffot
 Hustrv Anna i berg oc h. Jngeborg i Wick j karl til ffot
 Biörn gulszmit j ha[r]nsk

Thenne Effter:ne haffua jnga k.[arler] mett vthe

Hustrv kirstin per Jutis
 Hustrv Anna i Hedåker
 Jöns perszon i Enåsz i vasbo
 Olaff halduardszon
 Hustrv karin i Brennebacka
 Per i Sibbetorp
 Hustrv Biritta i Torp
 Joan szmászuen
 Henrich Suenske

Hustrv gunnill i Brottensby
 Tuffue Birgeson
 Grens Birgeszon
 hustrv Bencta i gipsaasz
 hustrv Anna i Nydinghe
 Per Månszon i Bragneem
 Joan i slompswick
 Hustrv Margrette i Larensbo
 H: Jngeborg i Bragneem
 Enkian i Ljungxsenez
 Hustrv Biritta i Siletorp
 Hustrv Anna i Longhem
 Per Scriffuere }
 Lasze olszon } i Scara
 Claus gulsmidt }
 Benct haralsson } J Lödesze
 Anders anderszon }

Vtaff Städerna i vestergötlandt

Lödisza xx k.
 Lideköping x
 Scara viij
 Bogeszundt iiij

På sista sidan står: Register på [Resetygit som skal?] holles Anno
 35 j Halland och Schåne

29.

Protocoll öfver vapensyn med frälset, hållen i Lund fastlagen (1535).

Efter originalconceptet i kongl. Riks-Archivet.

thenna vapnsyn hultz i Lund fastelagen

Vpland

her Johan Tursson xxiiij till hest tilståde, iiij skole komme, oc
 äre tilståde viij fotgangere
 Her Lars Siggesson xxvj tiil h: iiij til f[ot]
 Her Peder Hård iij j siuk
 b[orte] Her Knut anderson viij till hest iij till fot ij siuke
 Nils Krumme Sielff v:te ij vpsende fra lund
 borte Axell Anderson iij j siuk
 borte Jon Olson xij Rost[nin]ger och iij fotgongere

- Jöns olson S:[ielff] v:te j vpsendt
 Tord person S: iiij
 borte Lars Turson vjj tilstädis borte med S: ij
 Maz Körning S: ij
 Crister Larson S: iiij
 Erick person j Skelby j j till fott lop bort
 Gustaff kaffe S: iij
 Matz person S: iij
 borte Bispen i Strengnes iiij
 b: Olaff arfuedson j
 b Per Brynteson j
 b Engelbriet larson j
 b Olaff Henrikson iij
 b Nils olson j siuk
 b Jffuer Månson iiij
 b Her Benkt Nilson j
 b Nils larson j Sparsta j
 H:v anna på Hedensö ij
 Fru karin på lagön ij j till fott bleff skötin en hemfarin
 Fru brita på åkeröö ij
 b Per Erlandson j
 b Clauess Kyle j
 H:v Elin på nyness
 b Nils Larson på Hornby j
 H:v anna på ådön ij til f: j loff hem
 Gabriels fogte iij till fott en bleff skottin fik hem loff
 Fru brita på Reffuel[sta] iij k: till h: ij till fot
 Fru Jbba ij k
 b Per hanson på walsta iij till h: ij till fott
 b Jacob vesgöte ij
 b Lasse Engemunson j
 b Per Ingemunson j
 b Olaff Jffuerson j ij til f: luppe bort for wardberg
 b Nils giorson for hem
 b Per larson på Halkuj ij
 b Karl Benktson j
 b Olaff Erikson j
 b Crister anderson j till fott
 b Benkt Erichson j till fot
 b Benkt scriffuere j
 b Berie budde iij

- Tord j rista j
 Fru Gunniill
 H:v Karin på berga
 b Vlf knutson j til f:
 germund skulte
 Erick larson j spanga ij
 Erik j Slehammer
 Arend Pederson
 b Hemming pederson
 Her Raguall j börstill j til f:
 Her Erland j Sorunde
 her Lars j munketorp
 b Olaff j grellesta ij till h: j til f:
 b Jöns bijssere j
 b Benkt Arendson ij
 Fru pernille
 Otte nilson ij til f, e[n] siuk
 Staffan Henrikson iij
 Nils Hard j
 H:v mereta j
 Nils tommesson j billesta j

Ösgöterne

- b: Her Holger karlson xix k.
 Her Måns Johanson S: vij:de j bleff skotin en siuk
 b: Axell Erichson iij j är tilbaga
 Jören Erickson S: vj:te ij siuke hemsende
 b Crister henricson iij
 b Truls Anderson S: iij
 b Per knutson ij*) folde fongerne vp
 Jens håkonson j leffsta
 b Per Knutson j Malma
 b Per lax
 H:v Anna på Hendelö j j bortriden med ominne
 b Bispen aff Linköpfung, ij ij skotne
 b Lasse tidemanson j**) fulde fongerne vp
 b Gudmund person j
 b Johan benkson j
 b Jöns j Haleby j

*) Raden utstruken.

**) Utstruket.

- b Nils arffuedson j
- b Erik Jönson j
- b Kalmarna Nils
- Mester Erick j westerwick ij til f:

Småland

- b her Ture Trolle xj
- b Jon Olson S: iiij
- b Per Jenson j
- b Jens larson iiij en vpridhen
- Jens person i rönnäss j
- b Jsak byrgeson j
- Sten benktson S: ij
- b Esbiörn scriffuere
- b Halsten bagge
- H:v Ingerd på äpleholm, j
- h:vn j leffsta
- Gabriels h:v
- Jens Hakonson j
- b Matz scriffuere
- Gustaff Larson j
- b Johan Kyle
- b Jens Henrikson j
- Bispen j wexiö iiij
- b Arffued Hakonson
- b Olaff Håkanson
- b Per Duse
- b Gustaff arffuedson pa lida
- b Nils arffuedson j
- Enkien j biörnskog

Vestergötland

- b her Birge Nilson xj
- b Bispen j Schara vij
- her Karl Erikson S: xxjx
- vijj k: siuke oc j med ominne borte
- fru anna pa windztorp ij
- Soffuerin Kijll S: xxx
- Gustaff olson S: vij:de
- Erick stake S: v:te
- Olaff Person S: vj:te j siuk vpsend
- Anderss Hanson S: v.

- Nils ribbing S: iij
 Tord bonde S: iij
 Lasse Kaffle S: ij
 b Matz Kaffle j
 Olaff boson S: ij
 b Lindorm matson j
 Matz kagge S: ij
 b M: Christoffer iiij
 Gustaff olson på degeberg S: ij
 Anderss person S: ij
 Matz Jonson S: ij
 Jens Tysk S: ij
 Nils fubb S: ij en siuk vpsend
 Raszmus S: ij
 Benkt Suenske S: ij
 b Torsten brunson ij
 Birge j Angarid S: iij
 b Torsten nilson j
 b Anderss anderson j lösze j
 b Knut Swenson j
 b Swen stijng
 b Axell posse iiij
 b Gustaff Knutson j
 b Jon Swenson j wonge j
 b Erik stenson j
 b Anund stenson j
 Fru Jngegerd ij
 H:v Margreta på söderåss j
 b Tuue Birgeson j k: *)
 b Karl Swenson j
 h:v brita j Torp j
 b per gunnarson på Etak
 b Lasse Erikson j wellinge
 b Anderss Småswen
 b Karl Torson
 b Lasse karson j Rundewij **) j til f:
 miste sine heste for wardberg
 b Henrick Tysk j
 b Per Hanson j bragnalmo

*) Utstruket.

**) Bör vara: Randewäg.

- Anderss Swenson ibidem
 Ingeborg larsdotter
 b Arffuid Månson iiij*)
 Olaff Danske j
 Jens Håkanson j*)
 b Jens person j Eenoss red hem siuk
 b Oloff Haluarson hem
 b Swen Kartt viij*)
 b Halsten scriffuere j
 b biörn Gulszmed hans karl red aff med ominne
 Jon Mugge, dubitatur
 Jon Småswen

pa elffzborg,

Nils j Sanda j till foot
 H:v Anna pa berg } j till fot
 H:v Ingeborg j wik }

30.

*Ryska texten af fördraget mellan Sverige och Ryssland. Stora
 Novgorod (utan datum) 1535.**)*

Efter en afskrift i ett folioband, med påskrift: "Muscovitica 1323—1661, K", i kongl. Riks-Archivet. Afskriften har öfverst anteckningen: "Coll. med orig.: 7043. 1535."

Fredzfördrag medh Ryssland på 60 år***)

Secundum Dei voluntatem et Secund: Magni Domini præceptum Johannis Dei gratia Imperatoris et Domini totius Rutziæ et Magni Ducis Voladimeriæ et Muskoviæ Novagardiæ Pleskoviæ, Smolentskiæ, Tferiæ et Jugoriæ, Permiæ et Vetkiæ et Bolgariæ et alijs [aliarum], Domini et Magni Ducis Novagardiæ inferioris terræ et Sernigoviæ, Resanniæ, Wolosko, Redzeviæ, Belsko, Rostoviæ et Jerraslaviæ, Bellazeriæ et Velorie et Obdoriæ et condiniæ et alijs [aliarum], Gostavus electus Rex Sveciæ et consiliarij Regni Sveciæ et tota terra Sveciæ, miserunt suos Magnos Oratores Gudmundum Laurentij, et Matthiam Laurentij et Albertum Regnaldi, ad Magnum

*) Utstruket.

**) Detta fördrag har visserligen icke blifvit af kon. Gustaf ratificeradt, men då det i Ryssland, ända tills nästa fördrag slöts, ansågs såsom gällande, och de följande fördragen i afseende på innehållet väsentligen grunda sig på detta, torde dess återgifvande här fullt rättfärdigas.

***) Sednare tillägg.

Dominum Johannem Dei gratia Imperatorem et Dominum totius Rutziae et Magnum Ducem, pro isto negotio ut Magnus Dominus Johannes Dei gratia Imperator et Dominus totius Rutziae et Magnus Dux cum Gustavo electo Rege Sveciae et cum Consiliarijs Sveciae et cum tota terra Sveciae mandant [mandaret] suis Capitaneis Magnae Novagardiae et Patriae suae Magnae Novagardiae acceptam [accipere] pacem et mercimonia suae Patriae hominibus Magnae Novagardiae cum Svecorum terra [et] mandant [mandaret] tenere secundum antiquitatem. Et Magnus Dominus Johannes Dei gratia Dominus et Imperator totius Rutziae et Magnus Dux cum Gustavo electo rege Sveciae et cum tota terra Sueciae mandant [mandavit] suis Baronibus et Capitaneis Magnae Novagardiae Duci Boritzu Johannis Gorbatum et Michael Symonewitz Worantzo et suae Patriae Magnae Novagardiae accipere pacem et mercimonia suae Patriae hominibus cum Suecorum terra etiam mandant [mandavit] tenere secundum antiquitatem. Et venerunt in Patriam ad*) Magni Johannis Dei gratia Imperatoris et Domini totius Rutziae et Magni Ducis in Magna Novagardia Oratores Gostavi electi regis Sveciae et ex tota terra Sveciae Oratores Gudmundus Laurentij Matthias Laurentij Albertus Rigvaldi et acceperunt pacem cum Magni Domini Imperatoris totius Rutziae Baronibus et Capitaneis Magnae Novagardiae cum Duce Boritzu Johannis Gorbatum et cum Michaele Symonewitz Worontzow pro Magni Domini Patria et pro tota Novagardiae Provincia in LX annis ex die annunciationis beatae Mariae virginis A:o 7043. usque ad diem Anunciationis beatae Mariae virginis A:o 7113. et pro tota terra Sveciae, et in ista pace debet fieri dieta in Sobolijno apud Woxen flumen post acceptam pacem in Quarto A:o in die Sancti Eliae A:o 7046 et in ista dieta Domini fieri [debet conventus] ex Magni Domini Imperatoris totius Rutziae patrimonio et Magna Novagardia. Similiter de Regno Sveciae honorabiles viri qui debent reducere et limites facere terrae et aquae secundum Ducis Georgij literas et secundum Magni Ducis literas, et omnibus iniurijs [iniustis] causis, iustitiam dare in omnibus ex utraque parte, et istis honorabilibus viris convenientibus ex utraque parte in ista dieta in die Sancti Heliae A:o 7046 debent Crucem osculare et terram et aquam reducere secundum Ducis Georgij Literas et secundum Ducis Magni literas absque ulla difficultate et metas facere ex Mari per Sesteram flumen, et ex Sestera flumine per cognomina usque ad Caijana mare et iniurijs [iniustis] causis debent dare iustitiam in omnibus causis ex utraque parte absque omni

*) Öfverflödigt ord.

calliditate Secundum Crucis osculationem. Et ex Magni Domini Imperatoris Rutzia Patria Magna Novagardia et ex Novagardensi provincia nullum malum [debent] facere terræ Sveciæ Regni Gotstavi Provinciae et terræ Wiborgensi, Exercitum non excogitare neque spoliare neque arestare. Similiter ex Regno Sveciæ de Gotstavi provincia de Sveciæ terra, et de Wiborgensi terra, et de Wiborgh Civitate Exercitum non excogitare neque spoliare neque arestare, et nullum malum facere ex utraque parte, absque omni Calliditate, secundum Crucis osculationem. Et si aliquis venerit ex parte Domini Gotstavi, et de Civitate Wiborgensi, et de Gotstavi provincia, in Magni Domini Imperatoris Rutzia Patriam in aliquo rectitudinem petere in Notheborgh et Kexholm, et nos Magni Domini Imperatoris Rutzia Capitanei Novagardienis(!), Dux Boritz Johannis et Michael Symeonewitz mandavimus in Noteborgh, et similiter præcipimus in Kexholm certitudinem dare absque Calliditate, secundum verum verbum, et secundum Crucis osculationem de iniurijs [iniustis] causis. Et si quis venerit ex Magni Domini Imperatoris Rucia Patria ex Magna Novagardia, et de omni Novagardensi provincia in Wiborgh Civitatem ad Ducem Gotstavum certitudinem petere. Et Ego Electus Rex Gotstavi mandavi Wiborgensi Capitaneo similiter rectitudinem dare sine omni Calliditate, secundum Crucis osculationem. Et si fugit profugus ex Novagardensi terra in Svecorum terram, Sclaus vel Sclava vel debitor vel fideiussor, istum reddere secundum certitudinem et secundum Crucis osculationem, et cum quibus bonis aufugit. Etiam ex Svecorum terra, si aliquis profugus fugit in Novagardiensem terram, Sclaus vel Sclava, vel debitor vel fideiussor, istum reddere secundum certitudinem et Crucis osculationem, et cum omnibus bonis cum quibus aufugit. Et ex Magni Domini Imperatoris Rucia Patrimonio ex Magna Novagardia, et ex Magnæ Novagardensi provincia Novagardensibus Oratoribus et negotiatoribus, et Mercatoribus in Sveciæ terram, in Götstavi provinciam, et in Wiborgh civitatem, et in Wiborgensem provinciam, per terram et per aquam, per Mare, in Navibus et Lättdigis [Lothigis] via sit eis munda, absque omni Calliditate. Similiter quando ex Novagardia venerint negotiatores vel Mercatores ad Narfuam vel ad Raffualiam, vel ex Narffua, vel de Raffualia ad Novagardiam in Navibus et Lothigis, tunc de Sveciæ terra de Gotstavi provincia, et de Wiborgh Civitate, et de Wiborgensi provincia non debent ipsos arestare nec impedire in nullo, et via erit ipsis libera, absque omni impedimento, secundum Crucis osculationem. Et si aliquis venerit de Sveciæ terra, de Gotstavi pro-

vincia, et de Wiborgh Civitate, in Magni Domini Imperatoris Ruciae Patriam, in Magnam Novagardiam, per terram et per aquam, via sit illis munda, sine omni Calliditate, secundum Crucis osculationem et arestasia non debet fieri. Et si factum [facta] fuerit aliqua querra, cum Magno Domino Sigismundo Regi Poloniae, et Magno Duci Lathoviae, Similiter vel Magistro Livoniae, et toti terre Livoniae, quale opus fuerit, cum patrimonijs Magni Domini Imperatoris Ruciae cum Magna Novagardia, vel cum Pletzcovia, et Duce [dux] Gotstavo [Gotstavus], et Consiliarijs [Consiliarij] Regni Sveciae et tota provincia Regni Sveciae, Sigismundo Regi, vel si aliquis alius Rex fuerit in Poloniae Regno, et in Magno Ducatu Letthoviensi, in nullo debent adiuvari. Similiter et Jngrom [Magistro?] Livoniae, et omni terrae Livoniae, in nullo debent adiuvari. Et istam pacem tenere firmiter, secundum istas pacificas literas, ex vtraque parte, usque ad istos praenominatos Annos, secundum Crucis osculationem, et super ista omnia, supra istas pacificas literas, per Mandatum Magni Domini Imperatoris totius Ruciae, Baronibus [Baronum] et Capitaneis [Capitaneorum] ipsius Magnae Novagardiae Ducis Boritz Johannis Gorbati, et Michaelis [Michaelis] Symeonivitz Woruntzo, pro Patria Magni Domini Imperatoris Ruciae, pro Magna Novagardia osculari [osculati sunt?] Crucem Badarin Demetrius Johannis Acsacko, et Senior mercatorum Wasilius Nikititz Thorachano, et mercatores Theodorus Johannis Musgho, et Dyonysius Wasilij Kosne, pro tota Novagardiensi provincia. Et Dux Boritz Johannis Gorbati, et Michael Simeoniwitz Worentzo, ad istas literas, sigilla sua appenderunt. Et ex Sveciae terra de Gotstavi provincia, et de Wiborgensi terra, et de Civitate Wiborgh, et de omni terra Svecorum, et pro Wiborgensi Civitate, et pro Wiborgensi provincia, et pro tota terra Sveciae, ex principe Gotstavo, et Consiliarijs Regni Sveciae, osculati sunt Crucem, Oratores Regni Sveciae, Gudmundus Laurentij, et Mathias Laurentij, et Albertus Regnaldi. Et quando mittunt Magni Domini Imperatoris Ruciae Capitanei Novagardienses suos Oratores ad Götstaum Electum Regem Sveciae, et ad Consiliarios Regni Sveciae, Et Gotstavus Electus Rex Sveciae debet mandare Capituli [capitali] homini Regni Sveciae, et Consiliarijs Regni Sveciae apud istos Oratores osculari Crucem, super ista sicut in istis pacificis literis scripta sunt, pro tota provincia Regni Sveciae, et sigillum suum ad istas literas [debet] appendere Götstavo [Götstavus] Electi [Electus] Regi [Rex] Sveciae. Et Archiepiscopus Vpsaliensis super isto debent [debet] manum porrigere pro omni provincia Regni Sveciae, et sigillum suum ipse ad istas Literas appendere, et secundum istum mo-

dum illi debent Justiciam facere, sicut in istis pacificis Literis scriptum est. Et ista pax accepta est in Magna Novagardia Anno VII^m Quadragesimo tertio. Et Oratores Sveciæ, qui in istis literis scripti sunt et sigilla sua ad istas literas appenderunt.

Tillägg.

Stockholm den 13 April.

Till borgmästare och råd i Arboga om en bårdskärare.

Efter orig. på papper i Arboga Stads-Archiv, i en volym, sign. "Arboga. Tom. 2."

Gustaff medt gudz nåde Swerigis och Göttris etc Konung

Wår gunst tiilforende etc Efter thet godemen atuj haffue latid vtrusta wore skiip szom nu liggia aldellis på reddhen Szå kunne j vel besinna godemenn, atuj haffue ther en heel hoop bårdskerere behoff tiil szamme vore skiip, År forthenskul vor endelige villie och begären atti sende oss hiit tiil Stocholm then Anders Bårdskärere ther j byn är, medt thet aller forste vtan all förszumelse, som störste magt vppå ligger Och ati lagat szå ath han bliffuer wel vth pyntat, medt huad deel han behoff haffuer, både om eth och annet Her tager ingen forszumelse fore Eder her medt gud befallendis aff vort sloth Stocholm 13 Aprilis Anno etc 1535 vnder vort Secreth .

Oss Elskelige tro vndersätter Borgmestere och Råd
j vor Stadt Arboga gunsteligen .

Register.

A.

Abo [A&-], se **Åbo**.

Aas (Ås) härad (i Vg.), frälset drst., 378.

Adeln; den danska, 48; i Hall. o. Sk., går k. Gust. tillhanda på hert Christ. vägnar, 17, 32, 34, 84; 347—349; — underhdl. m. de sv. anför. om underkastelse, 346—347; om dss priv., 349; den danska, flera draf fångna af gr. Christopher, 110, som afsett dss skada o. förderf, 185; — undsattn. fr. Sv. 178. — Se vid. **Råd**. — Den svenska utarm. i början af kon. G:s reg., 102.

Afrad, 157, 187, 206, 207, 219.

Ahwsz (Åhus i Sk.), om kon. G:s d. flor. skytt, 153.

Akerbo här. (Åkerbo i Vestml.), 326; And. Månss. (fogde) drst., 337.

Akerbo här. (Åkerbo i Ög.); hdsh.-br. drå f. Er. Jönss. i Tuna, 205.

Akershus [-ss] slott o. län i Norge; om dss förpant. t. Sv., 259 — 261; lär hållas af Vinc. Lunge f. Er. Gyllenstiernas räkn., 376.

Albo här. (i Smål.); hdsh.-br. drå f. en knape Matz Scriffu., 206.

Albrecht [-icht, -ich], hert. af Preuss. m. m. (se reg. t. 9:e del.), 15, 345, 359; sändeb. t. hon., 3; br. t. hon., 5, 60—62; sk. värfva knekt. åt kon. G., 6, 15; om hs flottas fören. m. den sv., 126, 129; hs fullst. titel, 370. Se vid. **Prutzen**.

Albricht [-ctb], hert. af Meckl., om hon., 10, 15, 34, 117, 375; Lübeck. vilja insätta hon. t. kon. i Sv., 15, 339, — i Dmk, 344; om lejd f. hon. t. möt. i Hamb., 376.

Alfte [-the] (Alfta) kyrka i Hels.; br. på Hädszie gård, 155—156.

Alffuastra (Alvastra) klost. (se reg. t. 1:a del.), m. landbor; fogdebr. drå f. Niels Perss., 332.

Allmänning, en, dombref om, 216—217; Löfddale i Häradsbamm. sn, Ög., 335.

Allmänningar, kronans, få fritt upptagas o. odlas, 54—55; br. drom rör. Verml., 242—243.

Ambasiater (sändebud), fr. Dmk., 223, 242. Se äfven **Amesater**.

Ameral, f. den store kraffuelen, 111; Er. Flem. anbud att blifva, 125; Måns Svenss. f. hela sv. flott., 127; den store krafvel. am. f. flott., 146, 236. Öfverste a., hs del af krigsbyt., 129; om hon., 131, 134, 135. Den holsteinske, 309. Hert. af Preuss. Joh. Pein, 359.

- Ameraler** (skeppare l. fartygschefer), 129; önskas fr. Dmk, 99, 107.
- Amesater** (-ath-, -att-), fr. de tyske knekt., 86, 95, 110, 111, 157, 301, 351.
Se äfv. **Ambasiater**.
- Amoll**, br. f. And. Perss. drst., 204.
- Anders Anderszon** (trol. dsme s. nästfölj.), kronogods i flän., 204.
- Anders Anderszon** i Lödöse (borgmästare, frälse- o. flän.-m.; se reg. t. 8:e del.), rusttj., 379, 383.
- Anders Hanson** [-sz-] (Ekeblad till Stola o. Sundby, riksr. o. väpn.), thör vestg.-frälset, rusttj., 377, 382.
- Anders Månson**, vid Sala grufva, 214.
- Anders Månsson** (fogde) i Åkerbo h. (Vestml.), gåfvobr. på en tomt i Arboga, 337.
- Anders Olai**, kkoprest i Kil i Verml.; stadfast.-br. å gård. Ekenäs, m. m. und. prestebolet, 240.
- Anders Olson** i Biurböle, lär. innehafva klenod. fr. Borgå kka, 212.
- Anders Person** i Amäll, må handla md ox. o. andra var., 204.
- Anders Perszon** (Ranck; se reg. t. 3:e del.), förr på Rankhyttan; gåfvobr. t. borgm. Staff. Henrikss. å hs förbrutna gods, 290—291.
- Anders Perszon**, frälsem. på Dal l. i Verml., rusttj., 277, 383.
- Anders Simonsson**, br. f. hs h. Karin på gods, 203.
- Anders Småsven**. Se **Småsven**.
- Anders Svensson** i Bragnalmo (Vg.), rusttj. 384.
- Ankare**, 129.
- Angarid** i Vg. (trol. Angered i Vätle s., Elfsb. län), rusttj. af, 383.
- Anna**, hustru, Lambr. Matssons, flän. på Grödinge s:n. 206.
- Anna**, borgmäst:s i Ups. Staffan Henrikssons hustru, 290.
- Anna**, hustru i Berg, rusttj., 378, 384.
- Anna** (Gudmundsdr Gumsehufvud, se reg. t. 9:e delen), hustru i Hedåker (Vg.), rusttj., 378.
- Anna** (Clemetsdr Hogenskild, se reg. t. 9:e delen), hustru på Hedensö, rusttjenstskyld., 380.
- Anna** (Pedersdr Bielke, se reg. t. 8:e del), hustru på Hendelö, rusttjenstskyld., 381.
- Anna**, hustru i Longhem, rusttjenstskyld. i Vg., 379.
- Anna**, hustru i Nydinge, rusttj.-skyld. i Vg., 379.
- Anna** (Carlsdr, se reg. t. 3:e del.), fru, på Vinstorp, rusttjenst, 382.
- Anna** (Andersdr Banér, enka efter Måns Ivarss. Gren), hustru, på Ådön, rusttj., 380.
- Anundh Biorsson**, innehaft flän., 204.
- Anund Stenszon**, i Lödöse, rusttj.-skyld. i Vg., 377, 383.
- Arboga**, gåfvobr. på en tomt drst. f. And. Månss. (fogde i Åkerbo h.), 337; ån, bron o. gat. drst., *ib*; klostervallen, *ib*.
- Archielectus** i Lund, Torbern Bille, 351.
- Arend Pederson** (Örnflycht, på Ornäs), rusttj., 381.
- Arfvegods**, kon:s i Finl., 176.
- Arffued Hakonson**, frälseman i Smål., rusttj., 382.
- Arffuid Månson** (i slottslofv. på Leckö), rusttj.-skyld. i Vg., 384.
- Arnön** (i Upl., se reg. t. 7:e del.), 282, 327, 329.
- Arosia**, se **Vesterås**.

- Articlabreff**, 26, 30, 45—53.
Askimtz (Askim i Vg.), här., br. t. innebygg. drst., 118—119.
Ass, Hans, Lifländare, fr. Vellin, florat gods, taget af en svensk kryssare, 355, 356.
Axell Andersson, d. adelsman, 346.
Axel Andersson (Lillie t. Ökna, rr., väpn.), rusttj., 379.
Axell Claesson, d. adelsm., 346.
Axell Erichson (Bielke t. Häradssäter), af östgöta-frälset, rusttj., 381.
Axel Nilson (Banér? Se reg. t. 6:e del. Trol. dsme s. nästfölj.), i Holsten, br. fr. hon., 259.
Axel Nilsson (trol. dsme s. föreg.), en af höfvidsmännen f. sv. trupp. i Skåne: 114—115.

B.

- Backeröö**, i Tuna sn, Hels.; br. f. lagmann. i Hels., Måns Gadd, a. bruka hälften, 155.
Bagge, Halsten (Måns. t. Berga o. Skällesnäs), af smål. fräls., rusttj., 382.
Bagge, Helge, br. ang. ett hus, 208.
Bagge, Jacob (son af Tord B.; se vid. reg. t. 9:e del.), 244, 251, 262, 266. Kon:s budbär. t. Er. Flem. m. fl., 249, 250; sk. emottaga pant fr. Dmk, 261; br. t., 263—264.
Bagge, Tord (T. Olofss., förut. d. höfvidsman, antog sv. tjenst 1522; fader t. Jacob Bagge t. Boo), i slottslofv. på Viborg, 253.
Bahus [-ssz, Båhussz] län och slott; Claes Bilde höfvidsm. drst., 39, 43; ifrågasatt ss. pant f. försträckn. t. hert. Christian, 245, 247, 249, 261, 277.
Bakugn, 49.
Balticum mare (Östersjön), 73.
Banér, konungs, 133.
Barbaræ preb. i Kalm.; coll.-br. drå f. hr Jöns Petri, 282.
Barbrå (Larsdtr, enka efter Otto Nilss. Hästhufvud), h. i Holm, får behålla Hareke gods, 204, 283; br. på Långesjö gd, 230.
Barken, Calmarna, ett kon:s skepp, 124.
Becker, Gerdt, lifländare, arrester. i Sv.; br. om hon. fr. härmäst., 361—362.
Befallningsman, på Öl. Jöns Nielss., 177.
Belo, Adrianus, se **Below**.
Below [Below, Belo, Bijlow], **Adrian von**, sändeb. fr. hert. af Preuss. t. kon. G., 6, 85; instr. t. kon. G. fr. Frans Trebaw på herts af Preuss. vägn., 338—341; kon. G:s tjen., 359.
Bellt (Stora l. Lilla Bält), sv. skepp drst., 228.
Bemen (Böhmen), om värfn. af landsknekt. fr., 338.
Bencta, hustru, i Gipsaasz, rusttj.-skyld. i Vg., 379.
Benkt Arendson (Ulf t. Ekolsund, rr. o. väpn.), rusttj., 381.
Benkt Erichson, rusttj., 380.
Benct Haraldson (af Wängasläkten?) i Lödöse, rusttj., 379.
Benkt Nilson (Ferla t. Bergshammar, riksr. o. ridd.; se reg. t. 2:a del.), hr, rusttj., 380.
Benning (ett stycke tågvirke, som, fastsplitsadt vid mastens staglina, förenar denna med blocket vid relingen), 129.

- Berendt**, förordn. t. skultheiss f. knektarne, 112.
- Berg** (grufvor), 196.
- Berg**, h. Annas egdm (på Dal, l. i Verml., 378.
- Berga**, h. Karins egdm, 381.
- Bergskonster**, 56.
- Bergsmansbottnen** i Sala grufva, 214.
- Bergsmän**, 198; vid Salberget, om dem, 196, 197, 199—201, 203, 214, 270.
- Bergsskog**, 197.
- Bergsprivilegier**, 335.
- Bergverk**, om anskaff. af ngn förfaren uti, 173. Kopparverk i Häradsh. s:n, Ög., 335.
- en; hittills ej lemn. kon. stor profit, 317, mest legat öde, 103. — Se äfven **Berg**.
- Bertiil Jönson** [-sz-] (1531 fogde i Hattula här.), väpnare, flän.-br. på k. sakör. af egna landbor, 206; i slottslofv. på Vib., 253; flän.-br. på Szaffnaniemi konungsgd, 282.
- Bethne** s:n (Bettna i Oppunda här., Söd.), kgsfodr. drst., 219.
- Bijlow, Adrian von**, se **Below**.
- Bilde** [Bille, Bylde], **Claes** [-ues, -fues] (t. Lingzgård), hr, d. riksr. o. ridd., 115, 116, 222, 376; dansk höfv.-man på Bohus, sändeb. t. kon. G., 39, 43, 44, 351—352; instr., 352—354; br. fr. hert. Christ., 123; tresk o. illfundig, 261; vill ej lemna Viken t. Sv., 376.
- Bilde, Torbern**, utvald erkebisk. i Lund, 351.
- Bille, Benkt**, d. adelsm., 346.
- Bille, Eskill**, hr (d. riksr. o. ridd.), befriad ur sitt fäng. i Lüb., medför tider, 376.
- Bille, Knut**, t. Gladsax, d. ridd. o. riksr., 346.
- Billesta**, Nils Tommessons gd, 381.
- Biltoge män** hfa frid på Salberg, m. vissa undantag, 196.
- Birge** i Angarid, se **Birge Anderszon**.
- Birge Anderszon** (Lillie t. Aspenäs o. Angered), frälsem. i Elfsb. l., rusttj.-skyld., 377, 383.
- Birge** [Byrge] **Nilson** [Nilsz-] (Grip t. Vinäs, riksr. o. ridd.), hr, på Elfsborg, 231, 302, 323; br. t. 143, 149, 165—167, 170—171, 194, 211, 220—222, 280—281, 299—301, 319—320, 326, rusttj.-skyld. i Vg., 377, 382.
- Birgitta**, jungfru, frih.-br. fr. hjälpskatten f. landbor und. Föllnäs, 209.
- Birgitta**, Brynings h., fsvar.-br., 327.
- Birgitta** (B. Christiernsdtr Wase, dtr af rr. o. ridd. Christiern Johanss. t. Örby, kon. G:s farbroder, o. Dorothea Knutsdtr Banér, och var således kon. G:s syskonbarn; gift 1. m. Didrik Myntmästare o. 2. m. Matz Persson Uppländing (half lilja i vapnet), Matz Perssons; flän.-br. på sakören, 327; — på en canonia i Ups., m. m., 327—328.
- Biritta**, h. i Siletorp, rusttj.-skyld. i Vg., 379.
- Biritta**, h. i Torp, se **Brita**.
- Biskopar**; Göstaf Trolle, se **Trolle**; — i Dmk, om, 117; hårdt beskatt. af gr. Chrphr, 353; Sven i Skara, se **Sven**; Ingemar i Vexiö, se **Ingemar**; Märten i Åbo, se **Märten**; Sven i Skara, rusttj., 377, 382, se vid **Sven**.
- Biskopen**, den gamle i Lifl., om hon., 32; i Link., 55, rusttj., 381; i Roskild, br. t., 83—84; öfvergått t. hert. Chr. öb.; den förre b. i Skara, förråd., 189;

- i Strengnäs, br. t. 204, rusttj., 380; i Vexiö, ctract m., 204, rusttj., 382; den gamle af Ösel, 231, 237; i Ösels stift, Vilh. af Brand., 365—368, 372—374.
- Biskopsemetets rättigheter skola utgöras, 28.**
- Biskopsgästningen** hos Juleta kl. landbor, flänt t. Niels Krumme, 283; hos Alvastra kl. landbor, flänt t. Niels Perss., 382.
- Biskopssaker, 203, 204, 208, 239, 282, 283.**
- Bissere, Jöns** (på Salberg., se reg. t. 7:e del.), rusttj., 381.
- Biszeberga rättaredöme, fl. t. Sv. Skute, 206.**
- Biurböle, i Borgo s:n, Finl., 212.**
- Biure, Henric, slottsskrifv. på Vib., i slottslofv. drst., 253.**
- Biurhem** (nu Stora Bjurum i B. s:n, Gudhems här., Vg.), Olaff Perssons egdm, 377.
- Biörn Gulszmed [-szmit], rusttj.-skyld. på Dal l. i Verml., 378, 384.**
- Biörn Pederson** (Bååt, 1534 hdsh. i Sollentuna o. Danderyds skeppsl.), fl.-br. på sakör. af egna landbor, 279.
- Biörnskog i Smål. (i Hulstsjö s:n, Vestra här., 382.**
- Bleck [Blek], Michel [Mechil, Michil], en af Lübeck:s anför., fången vid Helsgborg, 17, 21, 350; om hs uppsänd. t. Leckö, 20; dagting. m. hon., 350.**
- Blekungenn** (Blekinge), ifrågasatt ss. pant f. försträckn. t. hert. Christian, 245, 247, 249.
- Blick, Nils, d. adelsm., 346.**
- Blockhus, om uppför. af vid inlopp. t. Landskrona hamn, 292.**
- Bly, 163, 201, 322, 327.**
- Bläck, 173.**
- Bock [Boock], Oloff, städsel-br. på Skedene gd i Marks h., Vg., 168—169, 207.**
- Bod, sk. byggas i Arboga på klostervallen, t. förvar. af kron. skatt, 337.**
- Bogesunds [-szundt] stad, sk. platt läggas öde, 18; rusttj. af, 379.**
- Bogie, Nils, se Boye.**
- Bollerup** (herregods i B. s:n, Ingelstads här., Skåne), Maur. Olss:s egdm, 346.
- Bonde, en, på Öl., fsvar.-br. f. manslag, 208.**
- Bonde, Tord** (riksr. o. väpn., se reg. t. 1:a o. 3:e del.), rusttj.-skyld. i Vg. 377, 383.
- Boo, gd i Borgo s:n i Finl.; flän.-br. drå f. Henr. Bengtss., 229.**
- Boock, Oloff, se Bock.**
- Borga l. Borgo [Borgå], s:n i Finl., 207, 212, 229.**
- Borgarne i köpstäd.; om undhd. m. dem om en pgehjelp, 17; i Dmk. hårdt beskatt. af gr. Christoph., 353.**
- Borgensbref, f. Staff. Lasse, 356.**
- Borgläger, i Ög., 109; på Åbo slott, 208, vid Åbo, 326; i städ. i Vg., 320.**
- Borgmästare, 131, 144, m. fl. i Bogesund, br. t. 18; i Lüb. Marcus Meyer, 19; i Viborg Lasse Scriffu., 253; i Ups. Staff. Henrikss. 290; i Danz., oskyld. t. tvist m. Sv., 340.**
- Borgo län i Finl.; fogdebr. drå f. Joh. Olss., 230; -- sock., 207, 212, 229; kyrka, 212, 229.**
- Boritz, ryske storfurstens sändeb., ståthåll. i St. Novgorod, br. t., 256.**
- Bornholm, om sv. flottans ditbeordr., 231, 237.**

- Boskap**, 168, 254.
- Boye** [Bogie], Niels [Nils] (se reg. t. 9:e del.), en af de sv. anför. i Dmk., 266, 295; uppdrag, 188, 314; flän.-br. på Tordbybol i Pojo s:n, Raseb. län, 201; br. t. hon., 87—88, 110—111, 114—115, 141—142, 143, 318—319, 321.
- Boyorter** [-art-, -ert-,] (Boyorter, se reg. t. 8:e del.), 95, 97, 162, 164, 165; två infrusna vid Löd., 2; två arrester. i Danz., 10; utrustade, 107, 115, 124, 144; lübska, lif. o. sv., 231, 237; »kraffueles b.» 236; Sev. Kiils, 293, 296, 300.
- Bragde, Axel** t. Krogholm, d. ridd. o. rr. i Sk., 346, 351.
- Bragde, Jens**, d. adelsm. i Sk., 346.
- Bragde, Lage**, d. adelsm. i Sk., 346.
- Bragnum** (Bragnum ?) i Vg., Per Hanssons egdm, 383.
- Bragneem** (Bragnum), i Vg., h. Ingeborgs egdm, 379.
- Bragneem** (Bragnum), i Vg., Per Månssons egdm, 379.
- Brandenburg** [-burch, -gh], markgr. Albr. t., 359, 370; markgr. Vilhelm t., 366, 367, 369, 373, 374.
- Brandianus** (brännarefartyg), 292.
- Brandskatt**, 129.
- Brandsszwieck** (Braunsvik ?), **Leutyck van**, förut fältväbel, 112.
- Bremse, Oloff**, se **Bröms**.
- Brennebacka** (Brännebacken, se reg. t. 8:e del.), h. Karins egdm, 378.
- Brita**, fru, på Refvelsta, rusttj., 380.
- Brita**, fru (Hansdtr Tott, se reg. t. 3:e del.), på Åkerö, rusttj., 380.
- Brita** [Biritta], h., i Torp, i Vg., rusttj., 378, 383.
- Broder**, 230.
- Broke, Lasse** (1534 fogde i Kumegds län), br. på borgläg., kläd. o. pgr, 326.
- Bromps**, se **Bröms**.
- Brottensby** (nu by i B. s:n, Kullings här.), Vg., h. Gunnils, 379.
- Brudskatt**, kon. Chr. den omildes dotters t. pfalzgr. af Rhen, 259.
- Brügge**, stad i Flandern, 367, 368; borgmäst, o. råd drst. t. kon. G. om uppbring. af fartyg, 367—368; två skepp drifr., 372.
- Brüggeney, Herman van**, genannt **Hasenkampp**, härmäst. i Lifl.; br. t. kon. G., 355—356, 361—362, 363—364.
- Brymps**, se **Bröms**.
- Brynings** hustru Birgitta, 327.
- Brynzoldboda** [-ps-] (Brunbo, nu boställe f. bisk. i Skara stift; beläget i Åsaka s:n, Skån. här.), 27, 29.
- Brynthen**, ett kon:s skepp, 124, 312.
- Bräder**, 98.
- Bröd**, 97, 35, 164, 326; t. flott. i kostgård, 289, 293, 300, 303.
- Brömps, Lasse** (fogde i Sunnerbo), fhldat m. en del af inneb. i Smål. om en oxegård, 324.
- Bröms** [-emse, Bromps, Brymps, Bryms, Brömse, -sze], **Oloff**, kon:s camerer., 55, 176, 177, 206, 207, 254; br. t. hon., 193—194; nedsänd t. lägr. i Skåne, 192, 194.
- Budde, Birge** [Berie] (frälseman i Nerike), sv. höfvidsm., 351; rusttj., 380.
- Bulthen** (fängelset), 231, 135.
- Burgrefvar**: i Danz., Hans v. Werthen, fredsmäklare mell. Danzig o. Sv., 341; — i Nürnberg., mkgr. Vilh. af Brand., 369; hert. Albr. af Preuss., 370.

- Burgundien**, hofvet i, 105; sändeb. dit fr. Dmk., 345.
- Bye** s:n (By i Folkare här.) Dal., br. om allmanningen, 216—217.
- Byebastugen** i Vadst., flän.-br. drå f. brod. Erik und. klostr., 279.
- Byrge Nilsson**, se **Birge Nilsson**.
- Båhussz**, se **Bahus**.
- Bårdskärare**, 130.
- Båtsmän**, 130, 135, 249, 250, 286, 307, 313, 338, 345, 346, om värfv. af fr. Tyskl. o. annorst., 10, 32, 36, 37; orsakat fveckl. m. Danz., 37; lofvas af d. rådet, 353.
- Bärende** (Bergen i Norge), lübska skepp drst., 221.
- Bärendt**, hr, i Sigtuna, fsvar.-br., 279.
- Bärisgård**, Chrphr Huitfeldts egdm, 347.
- Bärtil** [-iil] **Hakanson** [Håken-], 211, 212.
- Bönor**, 254.
- Bössor**, 127.
- Bösseskyttar**, 98, 130, 134; om värfn. af, 36, 95, 96, 146, 164, 294, 311, 312, 338.

C.

- Calmarna** [-e,-ia, Kalmarna, -ne], slott o. stad, 14, 124, 141, 149, 163, 177; om kon:s resa ifr., 61, 63, 71; om dess fvarande, 16, 164, 269; förstärkn. af besättn., 108, 110; Jöns Nielss. fogde drst., 282, 286; skepp derutanför tag. af sv. kryss., 365.
- **lån**, br. t. fräls. drst., 108; Jöns Nielss. fogdebr. å, 282.
- **slott**, 282; slottslofven drst. 108; — — Jöns Nielss., 14; se vid. **Jöns Nielsson**.
- **stad**, hr Jöns Petri drst., 282; preb., *ib.*
- **sund**, 163, 164, 195; om örlogsfartygs utrustn. t., 31; sv. flott. ditbeordras, 231, 237, 242, 317.
- Campermann**, ett kon:s skepp, 124.
- Camererere**, kon:s, hr Eskil, 175; Ol. Bröms, 176, 177, 254.
- Canickadelen**, af Fröstuna (Frustuna) s:n f. året flänt, 337.
- Canickelandbor**, 203.
- Canonier**: Södrö i Strengn., 206; Norunda i Ups., 329; en ann. i Ups., 332.
- Capellan**, bisk:s i Vesterås, 203.
- **er** på flottan, 130, 132.
- Capitenere** på flott., 130.
- Carl Oho** (Carlsö vid Gotl.), 359.
- Cassvbenn** [Casshuben] (se reg. t. 9:e del.), hertigar af: mkgr. Vilh. af Brand., 369; hert. Albr. af Preuss., 370.
- Castellaner** i Preuss., br. t. kon. G. om tvist mell. Sv. o. Danz., 370—371.
- Christian** [-ern, Cr-] hert. af Holst., utvald kon. i Dmk, 8, 10, 16, 20, 21, 33—38, 40, 44, 66, 76—81, 82, 84, 85, 88, 89, 102, 103, 104, 115—117, 121—123, 136, 137, 139, 147, 154, 157, 169, 179, 188, 189, 226, 232, 238, 250, 267, 288, 353; br., framställn. o. uppdrag f. sändeb. t. hon., 1—7, 11, 12, 33—39, 92—94, 101—105, 181—182, 222—225, 227—229, 233—234, 244—249, 291—292; instr. f. sv. sändeb. t. hon., 89—91, 227—229, 233—234; br. o. framställn. fr. hon. t. kon. G., 14, 84, 101, 115, 122, 126, 225, 235;

sändeb. t. Sv., 159; creditiv o. instr. f. sändeb., 341—346; medel. t. o. fhdl. m. kon. G., 276—278, 358; lofv. kon. G. knektar, 7, 98; medlare f. Sv. i Danz., 104; knekt. fr. hon. ändtl. ankomne, 125, 184, 226, 235; kon. G. gjort stora omkostn. hon. t. godo, 9, — gjort allt hd h. kunnat t. hs hjälp, 159—160; framgg. mot Lübeck., 13, 23; intagit Jutl., 16; segrat på Fyen, 126, 190, 218; om Skånes o. Hall. underkastelse und. kon. G. på hert:s vägn., 17, 19, 32, 347—349; medling hos hon. f. de danske adelsmän. begäres, 349; om hjälp t. hon. fr. Nederl., Pol. o. Preuss., 77; om hs flotta, 129, 140, 142, 145, 146; om Malmö o. Köpenhs affall, 137; begärt lån af kon. G., drom, 92—94, 116—117; erhållit ny försträckn., 159, 188; — stora summor, 228, 229, 246, 316; behöfv. en ståt. undsätt., 280; om säkerhet f. de af kon. G. lemn. fsträckn., 159 o. flst.; om hs uraktlåt. a. lemna skuldebr. o. säkerhet, 188, 225, 235; uppdrag t. Er. Flem. drom m. m., 244—249.; om kon. G:s missnöje md o. misstroende t. hon., 235—238; sv. flott. utsänd t. hs hjälp, se **Flotta** o. **Skepp**. Om möte mell. hon. o. kon. G., 179, 223; besökt kon. G., 256—258, 263, 264; om Sv:s hjälpsändn., 183, 222—223, ytterl. hjälp t. hon. begäres af d. ad., 353; om bekräft. af fbund. m. Sv., 188, 223, 228, 354, — utlofvas af d. adeln, 354, — af hertigen, m. fpligt. a. red. nu hålla dets., 360—361; om undrhd. mell. hon. o. Lüb., 252; dragit t. herredag. i Hamb., 316; mångfald. ggr lofvat a. ej ingå fdrag m. fiend., ut. a. Sv. blef dri beslutet, *ib.*, lejd af hon. begärd f. hert. Albr. af Meckl., 376.

Christiern, »gamle k. C.», 139; om Lübecks m. fl. plan. a. befria o. återinsätta hon. i de nord. rik., 13, 22—24, 39, 136, 137, 218, 280, 284, 288, 352; ännu fången, 23, 24, 136; hs fhåll. t. Danzig, 78, 103; om hs ochristl. regem., 14, 102, 138; förjagad, 136, 138; krig mot hs anhang, 138; om hs ena dotters gifterm. m. pfalzgr. af »Rijn», 258—259, 280; om en ann. dotters flofn. m. hert. af Mediolan, 259; möte rör. hon. i Flensburg, 340.

Christiernn, budbär. fr. hert. af Holst., 1.

Christiern [-ärn, -stern] **Larszon**, se **Crister Larson**.

Christoff [-erus]. 70, 76, 84.

Christoffer, se **Dressen, van**.

Christopher [Christoff], greve af Oldenburg, 10, 11, 16, 35, 185; af Lübeck. införd i Dmk, 13, 39, 352; smugit sig in der, 16; om d. af hon. företagna fejden, 89, 343; om fhdl. md hon. i Hamb., 91; slagen på Fyen, 190, 218, möte i Flensb. mell. hon., hert. af Holst. o. Lübeck., 340; Lübeck. icke ens nöjde md hon., 344, Wulff Gyler antag. t. hs råd, 344; hårdel. beskattat Dmk, 353.

Christopher [-ff-] **Andersson** (se reg. t. 9:e del.) mäter, riksr.; om hon., 9, 10, 170, 226, 228, 232, sändeb. t. Dmk, 36, 91; instr. f. hon. 89—91, 94—96, 98—99; br. o. instr., 100—105, 115—118, 158—160, 178—181; föga uträttat i Dmk, 225, 235, 250; återkomm. fr. Dmk, 250; flän.-br. å Ervalla o. Näsby sr, 205; Gäsened återkallas fr. hon., 302; rust.-skyld. i Vg., 337, 383.

Christoffer Larszon, en af de sv. höfvidsmänn., 262, 266; br. t. hon., 263—264.

Christoffer Ottson, 349; se vid. **Huitfelt, Christoffer**.

Cicilia, hustru, br. på Stadsbergs gods, 230; — på canikadelen af Fröstuna s. und. året, 337.

- Clemeth** (trol. Clemet Hanss. Oliveblad, kon:s camer.), sk. uppresa t. kon., 10.
Clemeth, »finske C.», 10.
Clenodier, 334; thör. Borgo kka, 212.
Clerkeriet, afgifter t., 28—29; i Skara stift, fsvar.-br. f., 27—28; i Vexiö st., om dss rättigheter af fsaml., 28—29; i Smål., om inqvarter. hos, 109; i Ups. stift, br. t. 190—191.
Cleue, ombud f. de tyske knekt., 157.
Coadiutor i Riga stift, mkgr. Vilh. af Brand., 366, 367, 369, 373, 374.
Coijana (Kajana i Finl.), 385.
Collationsbref f.: hr Ped. Nicolaj på Grenna gäll, 205; hr Götst. Arvidj på Visingsö, *ib.*; hr Lars Perss. på Öija o. Vestermo, 206; hr Niels på Salu s. i Finl., *ib.*; hr Jöns Reff på Orsza, *ib.*; hr Niels Gregorij på Fernebo, 207; hr Henr. på Skarpelösta i Simtuna h., *ib.*; hr Håk. på Larff, *ib.*; hr Lars Ragvaldi på Salu, 208; hr Ped. Henricj på Torstuna, *ib.*; hr Philippus på Szämingz gäll i Nyslotts l., 229; hr Jöns Petri i Kalm. på 3 prebend., m. m., 282.
Commissarier, kejs., br. t. kon. G., 371—372.
Confederatz (förbund) mell. Sv. o. Dmk, 80; mell. de tre rikena, 185; — om stadfast. af, 360, 361.
Conradt, Hans, hr i Danz., br. t., 57—60.
Contract m. bisk. i Vexiö om afgäld, 204; mell. Sv. o. Dmk, 354. Se vid.
Confederatz.
Cornelius (Holländare), 321.
Crabbe, Niels, se **Grabbe**.
Credentzbref, Credentie (creditiv), t. hert. Christ. i Dmk f. Er. Flem., 229; fr. hert. Christ. t. kon. G. f. Ove Lunge o. Iv. Juel, 341—342.
Crister Andersson, rusttj., 380.
Crister Henriesson (t. Vesterby, riksr. o. väpn.), rusttj.-skyld. i Ög., 381.
Crister [-ern, -ärn] **Larson** (Sjöblad, se reg. t. 1:a, 2:a o. 4:e del.), flän.-br. på kgsfodr., 219; — på Gullestads gd o. Stens s:n i Ög., 326; rusttj., 380.
Cöllenn, Henr. van; se **Köllen**.

D.

- Dal**, dt rusttj.-skyld. fräls. drst., 384.
Dalalagen (Dalarne), 216.
Dalatiuffuen (Daljunkaren), 102.
Danmark [-ck, Danne-, Denne-, Denemarken, Denmarckh], 12, 14, 22, 55, 90, 109, 127, 205, 305, 325, 330—331, 339, 340; kon:n af, 34—38, 41—44, 81; kon. Joh. af, 65; kon. Frdr., 137; ej inbegrip. i hert. Chr:s fred m. Lüb., 1; gr. Christoph der regent, 13, 16, 39, 352; hert. Chr. dr vald t. kon., 33, 40, 84, 353; gr. Joh. af Hoya drst., 39; städer i D. ännu i Lübeck:s händ., 68, 137; planer a. dr återinsätta den gle k. Chr., 136; om Lübeck. drst., 33; om biskoparne drst., 117; stora utgift. fr. Sv. f. Dmks räkn., 9; ståt. lån fr. Sv., 246, 307, 308; undsättn. fr. Sv., 137, 178, 183, 222, 232, 233, 317, om sv. adelns arvegods i D., 42, 153, 186, 187, o. danskars gods i Sv. 186, 187; Lübbeck. dss fiend., 127, 190; — föreslag. Sv. fbund emot D., 248; om fpantn. af slott o. län t. Sv., 159, 179, 247, 249, 277; om fikn. m. Lüb. 339.
Gustaf I:s Registr. X.

343. Lüb:s plan a. dr insätta hert. Albr. af Meckl., 344; dss intag. f. hert. Chr:s räkn., 348, 349; om fbund. mell. Sv. o. D., 353, 354; bekräft. draf utlofvas, 360. Sv. ej afsett a. der göra eröfr., ut. för hert. Chr. o. Dmks krona, 349. — s innebygg., 238; insegel, 260; strömmar, 354. Se vid. **Christian**.
- s rikes råd, se **Råd**.
- Dansk stämpel** på sv. mynt, 157, 158.
- Danska adeln** i Sk. o. Hall. undrhdlar m. de sv. anför., 346—347; går kon. G. thanda på hert. Chr:s vägn., 348; — bönd. sk. föra kostgård. fr. Halmst. t. Landskr., 293; — flottan, 359; — hafvet, 367; — resigtyget, 252.
- Danske, de**; 121, 142, 228, 232, 249, 252, 309, 310; kon. G. lagt sig myck. ut. f. dm, 9, behålla orättmät. åtskill. fång., 30, 31; om fhdl. md, 36; instr. härom, 87—89, 96—97; förtjena ej större tillit, 87, 88, 96—98, 192, 278, 286; äro ett »sielsindt» parti, 278; drs »sielsinde» undanflykter f. a. undvika uppfyll. af löft. om säkerhet f. länen, 285; misstroende mell. sv. o. d., 311; må sj. beställa Varberg, 220. — — herrar; 89, 97, 238; uppdrag t., 193; vid Helsgb., 350; dagtingat md fiend., *ib*.
- Danske, Olaff** (frälsem.), i Vg., rusttj., 377, 384.
- Danske**, se **Dantzig**.
- Dansker** [-nske, -ntzike, -ntzke] (Danzigerboerne), **de**; sv. anför. tagit skepp på deras strömmar, mot kons vilja, 5, 10, 12, 58, 104, 163; om fmedl. af tvisten md, 6, 12, 79, 104, 161, 170, 345, 354; om kon. G:s af dm arrester. skepp, 5, 15, 40—41, 66—69, 75; plundrat krafvelen, 127, 246; br. fr. dm, 160; drs fordr. på de förra priv. i Sv. kan ej bifallas, 160, 161; de förra priv. dm fhållna af Lüb., 160; om utlemn. af gods och skepp, 246; — br. drom fr. hert. Chr., 345, fr. danska råd., 354; om hjälp af dm md skepp mot Lüb., 354; instämde f. ständ. i Marienburg, 371.
- Dantzigk**, se **Dantzig**.
- Dantiscani**, 60, 61; se vid. **Dansker, de**.
- Dantzig** [-ick, -ske, -zike, -zke, -tczigk], 6, 169, 251, 339, 341; sv. skepp dit väderdrifna o. der arrest., m. folk o. gods, 5; — om frigifv. af, 15; en sv. krafvel o. två bojorter drst., 10; svensk. dr i svårt fång., 59; om fveckl. m. staden o. orsak. dertill, 57—75, 79, 246; råd. drst., 58, 72; br. t. råd., 62—66; — t. inneb. drst., 66—69, 161, stadens fhåll. t. kon. Hans o. gle k. Chr., 65; Joh. v. Weren presid. drst., 72; hamn. drst., 73; sv. jern drst., 162; om fikn. md, 170, 340, 370—371. Se vid. **Dansker, de**.
- Dassonile, Joannes**, borgare i Brügge, 368.
- De Boodt, Joannes**, borgare i Brügge, 368.
- De Croock, Joannes**, borgare i Brügge, 368.
- Degeberg** [Deieberg] i Vg. (Rakkeby sn, Kållands här.), Gust. Olssons egdm, 377, 378.
- Deieberg**, se **Degeberg**.
- Delmenhorst** (se reg. t. 1:a del.), 33, 76, 89, 291, 341, 342, 360.
- Despaers, Cornelius**, borgare i Brügge, 368.
- Dillemann, Nicolaus**, skeppare fr. Brügge, 367, 379.
- Distings marknad** i Ups., br. t. dn fsaml. menhtn, 22, 24.
- Ditmarsken** [-me-, Dy-nn] (se reg. t. 1:a del.), 33, 76, 89, 291, 341, 342, 347, 360.
- Diurkarl, Måns**, 213.

- Dolobijno** vid flod. Wuoxen (i Finl.), 385.
Domecapitlet i Ups., 191.
Domkyrkan i Skara, 213; i Lund, 351.
Domkyrko-landbor, 203.
Domprost i Oslo, mäst. Mårt. Krabbe, 56.
Drabtyg (kallas ock drafftyg l. dragtyg; rustn. l. fullrust. ryttare), 377 o. f.
Drage Larson, d. adelsman, 346.
Drawanst, Jost, 291.
Dressen, Christoffer van, utn. t. fältväbel, 112—113.
Drifvaren vid Salberg., om hs afön., 201.
Dubbelszoldere l. Doble szoldenerer (dubbelsoldenärer), 26, 112.
Duse, Per, af Smål. fräls., rusttj., 382.
Dåå, Jörn, d. adelsm., 346.
Däcken, Jöns, hr, i Ups., 191.

E.

- Edle Lewde** (adelsmän), 131.
Edsformulär f. fogd. o. skrifv. vid Salberg., 363; f. de värfv. knekt., 355.
Eedbo här. (nu Edbo sn, Frösåkers här., Upl.), fl.-br. drå f. Staff. Hen-
rikss., 327.
Eenoss, se **Enåsz**.
Ekenes [-nesz], und. Kils prestebol i Verml., stadfäst.-br. drå, 240.
Elbing, stad i Preussen (vid floden Elbing), 370; preuss. rådet dr fsaml., 371.
Electus i Roskild, se **Roskild**; i Lund, dn gamle, 151.
Elffwan (Göta elf?), 3, 297.
Elffborgs [-borig, -burg, Elsburg] **län**, br. t. innebygg.; 118—119; om be-
far. anfall emot, 148—149; om försvar af, 149; om skatten af, 171; om
kostgård af, 375; om transport af dsaa, *ib.*; utgjort gård i fjor, *ib.*; fräls.
drst., 377—378.
— **s slott**, 82, 194, 260, 277, 280, 376, 384; om dss förvarande, 117, 149;
Birg. Niels. dr höfvidsm., 170; om stenkörsel t., 375.
Elin (Nilsdtr Sparre; se reg. t. 3:e del.), h. på Nynäs, rusttj., 380.
Else [-sze] (Påuelsdtr Laxmand, enka eft. Abr. Erikss. Gyllenstierna), fru;
br. f. hennes fogde, 157, 207; hennes landbor, 157, 207.
Elskill (Eskil) **Olsszonn**, borgare i Vib., i slottslofv., 253.
Embetsmän, i Bogesund, sk. flytta t. Skara l. Lidköp., 18; brist drpå i land.,
173; vid Salberget, 200; kons., om dm, 203.
Emden, Gerlag van, uppdrag, 221.
Emrik, Hans, skeppare, 97.
Emskieer, »then E.», 110.
Enderlin, ombud fr. de tyske knekt., 157.
Eneköpfung [-iö-], 13, 189; markn. drst., 13.
Engelant, kon. af, i fbund md Lüb., 340.
Engelbriet Larson (i Vad, af ätt. Bölja l. Strömfelt), rusttj., 380.
Engelst (engelskt kläde), 315. 318.
Engern (hertigdöme i Tyskl.), 110, 253.
Enåsz [Eenoss] (Enåsa i E. kapellfsaml., Vadsbo, Vg.), Jöns Perssons, 378, 384.
Eric, hr, i Larf, flyttas t. Skara, 213.

- Eric Swenson**, bergsman vid Sala grufva, 215.
Erich Andersson, fogde öfv. Nyekors landbor o. kon:s arvegods i Finl.;
 qvitto f., 176; får hfa borglåg. på Åbo slott, 208.
Erick i Alfta, kkhde, br. om ett kkgods, 155—156.
Erick, »broder E.», i Vadstena, fl.-br. på Byebastugan und. klostret, 279.
Erick, mäter, i Vestervik, rusttj., 382.
Erick Larson i Sponga (väpnare, flän.-man), rusttj., 380.
Erick Olsson (fogde), på Tavastehus, br. o. uppdrag, 97—98.
Erick Jönson i Tuna, hdsh.-br., på Åkerbo h., 205.
Erick Person i Skelby (Uppsveal.), rusttj., 370.
Erick Skipper, ut. kon:s befalln. upptagit ngra skepp på »the Dantzkers
 strömar», 10, 15; sk. straffas, 13; om hon., 314.
Ericus Enari, 67, 72.
Erik i Slehammer (Uppsveal.), rusttj., 381.
Erik Jönson (Rosenstråle), af östgöta-fräls., rusttj., 382.
Erik Stensson (hdsh. i Bollebygd's här.), rusttj., 377, 383.
Erkebiskop, Gust. Trolle, 189; — om hs bestraffn. o. öfversänd. t. Sv., *ib.*;
 Larns i Ups., 191; sk. bekräfta fbund md Ryssl., 387.
Erland, hr, i Sorunda, rusttj., 381.
Eruala s:n (Fellingsbro här., Örebro län), flänt t. mäst. Chrphr Anderss., 205.
Eskil, hr, kon:s camerer., 175.
Espinger (båtar), 131.
Ettach [Etak] (Ettak, sed. kgsgd i Vellinge s:n, Vartofta här., Vg.), Per Gun-
 narssons, 377, 383.
Evangeliske saken, 117.

F.

- Falentin**, Trued Gregers:s sven, 185.
Falster, Josep, t. Smedztorp, ifrågasatt till amiral, 111; fmakt f. hon. a. å
 adelns i Sk. o. Hall. vägn. undhla med de sv. anför., 347—348; hs för-
 skrifn. om underkast. å adelns vägn., 347—348; svar t. hon., 348—349.
Farecke gård; se **Harecke**.
Feltweffuel [-weibell, -wey-, wefflere] (fältväbel), 45, 47, 157; hs sold, 112.
Feneker [Fenekor, Fenlein, Fenlin, Fänelin], se **Fäneker**.
Fenrick, 45, 47, 157; hs sold, 112.
Fernebo s:n (Vester-Fernebo i Vagnsbro här., Vestml.; begräns. i norr af
 Dal.) tvist om en allmänning, 216—217.
Fernebo s:n i Gestr. (Öster-Fernebo, vid Dalelven, gräns. t. Vestml. o. Dal.);
 coll.-br. drå f. hr Niels Gregorij, 207.
Fetalier, 135, 168, 197; t. flottans bespissn., 93, 107, 128, 129, 142, 156, 164,
 289, 293, 297, 300, 302, 303, 375; t. Köpenh:s undsättn. ämn., sänkta af
 sv. krigsfolk, 375.
Finantzer (skålmstycken), 187, 188.
Fijnke, Jören, 208.
Fincke, Johan, 125.
Finland [Find-, -dt], 116, 121, 206, 333; befar. anfall emot, 4, 275; om dss
 fsvar, 125, 148, 195, 231, 237; fräls. drst., 32, 125; tidend. fr., 148; kon:s
 arvegods drst., 176; hjälpekatt af köpstäd. drst., 334; de främm. afsked.
 knekt. få draga drigm, 336.

- Finne, Stenn** (frälseman i Finl.), tvist m. Knut Kappe, 216.
- Finska** farvattnet, 231; Lübeck:s kryss. drst., 243, 275, 276; — skärgården, 125.
- Fisk**, 103, 197.
- Fiskeri**, 232.
- Flandern** [Flandria], 367; skepp drifr. uppbring. af sv. kryss., 371, 372.
- Flandria**, se **Flandern**.
- Fleming** [-mm-, -mmung], **Erik** [-c, -ch, -ck] (t. Qvidia, se reg. t. 1:a del.), rr. o. ridd., 235, 318, 375; br. o. uppdrag t. hon., 31—32, 124—125, 189, 192—194, 216, 222, 234, 236, 239, 244—249, 250, 251—252, 257, 263, 266—268, 275—279, 285—287, 292—294, 297, 306—313, 314—318, 321, 328; anbud a. blfva amiral på stora krafvelen, 124—125; sänd ss. rådgifvare t. sv. lägr. o. flott., 184, 188, 192, 194 o. flst.; br. fr. hon., 288, 324; sk. ransaka i Åbo, 172; höfvidsm. på Raseborg, 175; flän.-br. på gods i Finl. 206; qvittobr., 175—176, 208; frih.-br. f. tax. af Raseb. län, 208; bud t. hon., 320.
- Fleming** [-mm-, -inck, Flemunck, -ynck], **Iffuar** [Iwar, Iuer, Yffuarus] (befinn på Castelholm, se reg. t. 1:a del.), rr. o. ridd., 32, 229; fång. i Danz., 61, 63, 64, 68, 69, 71; uppdrag fr. kon. t. Pomm. o. Preuss., 63, 68; amiral, 69, 71; br. t. hon., 160—162, 195, 216, 334, 336; sk. hålla ransakn. i Åbo, 172; får gengårdshöet af Töffuesala s:n, 328; oskyld. t. tvist md Danz., 340.
- Flensborg** (Flensburg i Slesvig); möte drst. mell. hert. Chr. af Holst., gr. Chrphr o. de lübske, 340.
- Floda gård** (i Skallsjö s:n, Vätö här., Vg.); förl. t. Herlag Jönss., 219.
- Flotta**, en, önskas af kon. Chr. fr. dr. Maria o. burgund. hofvet, 345.
- Flottan**, den svenska, 67, 107, 129, 131, 141, 150, 164, 169, 241, 246, 251, 288, 289, 300, 302, 308, 310, 317; om dss fören. m. den danska o. preuss., 145, 147; skeppsrätt f., 126—132; utsänd, 140, 178, 183, 193; väld. utrustad, 141; nedlagt den lübska, 190; beordr. t. Bornholm, 237; — t. Kalm. sund, 231, 237; bör hållas samlad, 235, 236, 242; skiljes fr. den preuss. o. holst., 238; om vinterläge f. dns., 264, 284, 285; flägges t. Landskr., 292, 297, 307—308; om kostgård t. dns., 283, 284, 286, 288—289, 300—303, 319, 320, 322, 323; om dss fvar., 297; om dss tillstånd o. fbättr., m. m., 328; — holsteinska o. preuss., 238.
- Fläsk**, i uppbörd, 103, 254; i kostgård, 284, 286, 289, 302.
- Fodring**, kon:s, 168, 219, 279, 312.
- Fodermarsk** (anförare) f. skyttarne, i Arv. Trolles ställe förordn. Niels Boye, 305—306.
- Fogdar**: kon:s, 27, 203, 219, 243, 284, 363; alla sk. uppsändas fr. de t. Dmk utskick. trupp., 20; br. t., 164; om allmogens hörst mot, 23; i Finl., 172; i Vg., skola rusta sig o. begifva sig t. lägr. vid Lund, 281, 296; uppdrag, 320; skola redovisa inf. kon. f. hjelpeskatten, 326; en svensk ihjelslagen (i Blek.), 16; på Linköp. gård, 55; i Kalm., 141; i Mark, 168; fru Elsas på Ljungby, 157, 207; Erik Anders. öfv. Nyekorens landbor o. kon:s arvegods i Finl., 176; hr Trueds (Ulfstand), 187; på Salberget, 197—202, 363; Lasse Holst öfv. bisk. o. kgssaker i Strengn. stift. utn., 208; Niels Varg i Simtuna o. Torstuna, utn., 206; Måns Perss. öfv. Ups. gård, stad o. underligg. här., utn., 207; Måns Niels. i Kumegårds

- län, utn., *ib.*; Niels Henrikss. i sex sockn., utn., 209; Jören Hanss. öfv. Link. gd o. underligg. här., utn., 230; Joh. Olss. i Borgo län, utn., *ib.*; Lasse Holst vid Sala gr., 209—210; Hans Larss. biskopsf. i Ög., 239; Thom. Scriffu. öfv. Åbo sl. o. län, utn., 279; Mårten Larss. på Varendön, utn., *ib.*; Niels Larss. i S. Möre, utn., 282; Jöns Niellss. öfv. Kalm. slott o. län, utn., *ib.*; Ped. Månss. i Simtuna, Torstuna o. Tjurbo här., utn., 313; Niels Munck öfv. Mark o. en ladug., utn., 331; Niels Perss. öfv. Alvastra kl., m. m., utn., 332; Sev. Kiills f., 375.
- Follenäss** (nu stor fideikommissesegendom i Sorunda m. fl. s:r, Sotholms här. Söd.), jfru Birgittas egdm, landbor und., 209.
- Fotgångare**, 204, 379—384.
- Francken**, 338.
- Franckerike**, kon. i, 308.
- Frans**, hert. t. Sachsen-Engern, kon. G:s svåger, 98.
- Frans Persson**, qvitto på utgift. i Dmk, 205.
- Frederik** [-ck] den förste, kon. i Dmk, 137, 153, 249, 348.
- Fredsfördrag** mell. Sv. o. Ryssl., 384—387.
- Frihetsbref** f. skatt på ett år f. två bönd., 336.
- Friiss**, Swen (1531 fogde i Åkerbo här., Vestml.), flän.-br. på Malma s:n i Åkerbo här., 326.
- Frisen** (Fris), **Peter**, borgare i Kampen, ett skepp tillhör. hon.; gods drifr. tag. af sv. kryss., 355; föreskrift f. hon. af härmäst., 355—356.
- Friszer** (frisiske hästar), om inköp af, 295—296.
- Frälsefrihet** å skattejord, f. Jöns Vestgöte, 265.
- Frälset**, i Finl., sk. rusta sig, 32, 125; i Sv., om dss inkomst., 103; i Skåne, 88; en del af fr. i Smål. beordr. t. Kalm., 108, 110; i Vg., 210; — br. t., 118—120, — en del beordr. t. Lödöse, 143, 149; — — t. Lund, 281, 296; — sk. bevaka gränsen, 165, 166; br. t. 110, 165—166; — t. fräls. i Smål. o. Vg., om Varbergs borgares plundr., 166—167; några af fr. sk. afdöma en tvist om en allmänning, 217; frälsefrih. f. skattejord, 265; fteckn. öfv. dss rusttjenst, 377—384.
- Fröstuna** s:n (nu Frustuna i Daga här., Söd.), canikedelen af förlänt, 337.
- Furstar**, 112, 139.
- Furstendömen**, hert. Chr:s, Lüb. dr infallna, 343, men ut. framgg. *ib.*; ctr. md dm, *ib.*
- Fubb**, Nils (kon:s embetsm. på Dal, i slottslofv. på Leckö), rusttj., 378, 383.
- Fyn** (Fyen), 93, 105, 181, 189; kunskapare sk. ditsändas, 88, 149; intagen af de lübske, 343; tillämn. anfall der af hert. Chr., 345; om gr. Chrphrs m. fl:s nederl. drst., 126, 190, 218; hela F. intagen af hert. Chr., 218.
- Får**, i uppbörd, 254.
- Fårskinn**, i uppbörd, 255.
- Fäneker** [Feneker, -kor, Fenlein, Fenlin, Fänelin], knekte-, 45—48, 51, 52, 228, 272, 276, 317, 329; fyra t. Sv. fr. hert. Chr. i Dmk, 125; tre tyska fångne vid Helsbg, 350; en i Lüb., 275.
- Förbund** mellan Sv. o. Dmk, 353, 354, 360.
- Förbundsbrief**, 228, 252.
- Förläningar** till: And. Anderss., 204; h. Anna Lambrict Matzsons, 206; Bertil Jönss., 206, 282; h. Birgitta, 327—328; Biörn Pederss., 279; Niels Boye, 207; Christphr Anderss., 205; Crister Larss., 219, 326; Er. Fleming, 206;

Iv. Fleming, 328; Sven Friiss, 326; Hans Larss., 209; Henrik Benctson, 229; Henrik Clauess, 313; Herlag Jönsson, 219; Lasse Holst, 206, 207; Joh. Pedersson, 279; Jon Swenss. i Vånga, 204; Jöns Niels. på Kalm., 282; hr Jöns Petri i Kalm., 282; fru Karin på Lagnö, 209; hr Lars Sig-gesson, 205, 206; Niels Krumme, 283; Henr. v. Köllen, 282; Matz Pederss. [Persson], 327, 332; Wulff v. Natafft, 336; Pael Birgerss., 206; Ped. Månss. i Finl., 313; Per Niels., 207; Ragvald Jönss., 204; Rasmus Skå-ning, 219; Sven Skute, 206; Staffan Henrikss., 327; Joen Tysk, 327; Jöns Vestgöte, 265.

Förläningsmännen, br. t. dm om hjälpskattens redovisn. f. kon. 326.

Försvarelsbref för: klerkeriet i Skara stift, 27—28; Staffan, slottsfogde på Örebro m. följe, 204; Katarina Benctsdtr i Jönk., 205; Ped. Jönss. i Inge-valstorp i Röks s:n, 205; h. Margit, Jöns Skreddares enka, 207; hr Oloff i Kumbla, *ib.*; en bonde på Öl., 208; hr Knut på Hyllenszöö, 279; hr Barendt i Sigtuna, *ib.*; Hans Skijreman, 327; h. Birgitte Brynings, *ib.*; en bonde på ett kopparstreck, 336.

G.

Gabriel (Körningsson? Småsven, fogde i Albo o. Östbo); rusttj., 380; hs hustru bl. rusttj.-skyld. i Smål., 382.

Gadd, Måns, lagman i Hels.; br. på hälft. af Backerön, 155.

Garstenberg [Hans, f. d. gr. Johans af Hoya befamn öfv. Viborg], befar. anfall af hon. i Finl., 97.

Gedanenses (Danzigerboerne), 74.

Gedanensis portus (hamnen i Danz.), 73.

Germundh Swensson (Somme t. Gödeberg o. Sjötorp, fogde i Smål.; se reg. t. 2:a o. 3:e del.), br. t. hon. o. uppdrag, 162—163, 164—165, 195, 286.

Gessen (Jessen), **Bastian van** (en af gr. Chrphrs höfvidsmän, mördad i Svendborg på Fyen, före slaget vid Öxnabjerg, af sina egna knektar), anför. f. de tyska trupp. vid Helsbg, flytt, 350.

Gestrikeland [-ingel-], 152, 207.

Gestring, Olaff, qvitto på smält silfv., 205, 209, 215.

Gierfelle (Jerfälla i Sollentuna här., Upl.) s:n, 229.

Giöchims prestgård (Gökhem, Vilske här., Vg.), 33, 39.

Giöstaff Olsson, i Deieberg, se **Gustaff Olsson**.

Gipzaasz (Djupsås, se reg. t. 9:e del.), i Vg., h. Benctas egdm, rusttj. af, 379.

Gladsax (herresäte, numera by i Jerrestads här., Sk.), Knut Billes egdm, 346.

Glafven (spjut), 377, 378.

Glemminge (Glimminge, förr befastad sätesgd i Vallby s:n, Jerrestads här., Sk.), Berie Ulffztands egdm, 346.

Gotlandt [Gutland, Gulland, Guthlandh], 234, 237, 239, 251; mötesplats f. sv. o. preuss. flott., 75, 142, 162; fejden om, 78, 102; föreslag. t. pant åt Sv., 159; innehafves af hert. Chr., 343; 6 preuss. örlogsskepp ditkommit, 359.

Gootsealeus Eryeus, ridd., kejs. råd o. commissarie, br. t. kon. G., 371—372.

Grabacke (i Nyl., Finl.), Niels Grabbes egdm, 254.

Grabbe [Cr-, Kr-], Niels (t. Grabacka, väpn.), 254, 256; förordn. i slottslofven på Vib., 253; qvitto på uppörd af Vib. län, 254—255; uppdrag, 211—212; br. md hon. t. ryska sändeb., 256.

- Greffuen**, se **Johan**, grefve af Hoya.
- Greffuen** (Christoffer af Oldenburg), om hon., 12, 88, 110, 351; besegrad på Fyen, 126. Se vid **Christopher**.
- Grellesta** (nära Salberget, nu by i Kila s:n, Öfver-Tjurbo här., Vestml.), Olaffs egdm, 381.
- Grenna** prestgäll, coll.-br. drå f. hr Ped. Nicolai, 205.
- Grens** [Greger] **Birgeszon**, rusttj.-skyld. i Vg., 379.
- Griffzholm** [Grimffz-] (Gripsholm), 17, 139.
- Grindaw** [-ow, Gryndow] (nu Grenå, en lit. köpstad på Jutlands ö. kust, vid Skagerrack), 2, 7, 344.
- Grodinge** s:n (Grödinge i Svartlösa h., Söd.), fl.-br. å f. h. Anna, Lambr. Matzs:s, 206.
- Grottehanser** l. **Grote Heenszer** (stormän, storskräflare), 25, 180.
- Grufva**, Sala, se **Salberget**.
- Grufvedrängar** vid Salberget, 198-200.
- Grufvesop** (smärre malmbitar, som efter sprängning i grufva sammansopas), 200.
- Gryn**, i kostgård t. flott., 289.
- Gryndow**, se **Grindaw**.
- Gröninger** [Grönn-], en (från Gröningen), anhållen i sjön, 58; skeppet lös-gifves, 161; afsegladt, 169; om besättn. å, 163.
- Gröningeman**, en, sk. qvarhållas, 242.
- Gudheme** kloster (Gudhem i G. s:n o. här., Vg.), 207.
- Gudmundh Larsson**, 207.
- Gudmund Person** (Slatte, se reg. t. 1:a, 3:e o. 7:e del.), rusttj., 391.
- Gudmundus Laurentij**, sv. sändebud t. Ryssl., 384, 385, 387.
- Gull**, 37, 79, 103, 136, 138, 203.
- Gulland**, se **Gotland**.
- Gulleste gård** (Gullestad, frälsegd l Östra Stenby s:n, Östkind's här.), i Ög., flän.-br. drå f. Crister Larss., 326.
- Gulsmidt, Clauus**, i Skara, rusttj., 379.
- Gulzmed** [-szmit], **Biörn** (på Dal l. i Verml.), rusttj., 378, 384.
- Gunnil** (Bese på Benhammar, se vid reg. t. 7:e del.), fru, rusttj., 381.
- Gunnil**, hustru i Brottensby, thör vestg.-frälset, rusttj., 379.
- Gustaff** [Göstaff, -auff] (Trolle), f. d. erkebisk., sårad på Fyen, 126; fång., 189; gjort de nord. rik. skada, *ib.*; om hs bestraffn. l. utlemn. t. Sv., *ib.*
- Gustaff Arffuedsson** (Bååt l. Store) på Lida, af smål. frälset, rusttj., 382.
- Gustaff** [Göt-] **Knutson** (Ribbing l. Roos af Hjelmstätter; 1534 i slottslofv. på Leckö), af vestgöta-frälset, rusttj., 377, 383.
- Gustaff Larson**, af smål. frälset, rusttj., 382.
- Gustaff** [Göt-] **Olsson** [-sz-] (Stenbock t. Torpa, se reg. t. 8:e del.), riksr., sändeb. t. Dmk, 92; af vestgöta-frälset i Kind, 378, 382.
- Gustaff** [Giö-] **Olson** på Degeberg, rusttj., 377, 382.
- Gutland** [-dh], **Guthlandt**, se **Gotland**.
- Gylden**, se **Gyllen**.
- Gyler, Wlff** (förråd.), gr. Chrphrs råd, 344.
- Gyllen**, -e [gylden], 102, 103, 158, 194, 263; 100,000 vill kon. Chr. i Dmk låna af kon. G., 77, 104, 117; rhenska, 208; ungerska, 208.

- Gyllenstjerne, Eric** [-ck], 261; hr Vinc. Lunge håller Akershus f. hs räkn., 376.
- Gyllenstjerne** [Gyld-, -rnn], **Mans** [Moghens], ridd., höfvidsm. på Lindholm i Skåne, 346, 351.
- Güddor** i kostgård t. flott., 289; finska, i uppbörd, 254, 255.
- Gärd**, fr. Smål. 324; t. flottans bespissn., 144, 302, 323, 375; se vid **Hjelp** o. **Kostgård**.
- Gäsenes** [Ge-] (Gäseneds h. i Vg.), Ped. Nilss. fogde drst., uppdrag, 302; sk. återkallas fr. Chrphr Anderss., *ib.*
- Gästning**, biskops-, 283, 332.
- Göstaff**, bisp, se **Gustaff**.
- Götstaff Aruidi**, hr, coll.-br. å Visingsö, 205.
- Götstaff Knutson**, se **Gustaff Knutson**.
- Götstaff Olsson**, se **Gustaff Olsson**.
- Göye, Måns** (t. Krenkerup, d. rikshofmäst., riksr. o. ridd.), om br. t. hon., 9.

H.

- Haderslewe** [-leff] (Haderslev, stad i Slesvig, vid Lilla Belt), 1, 360, 361.
- Haffra, -e**, 254; i gård, 205, 207; i kostgård, utbytes mot mjöl, 302.
- Hakan** [Håkon], hr i Larf, br. t., 211; får blifva vid gället, 213.
- Hakar** (hakebössor), 135, 321.
- Haleby** i Ög. (Halaby l. Halleby i Skärkinds s:n o. här.), Jöns egdm, 381.
- Halkuj** (Hallqvad i Funbo s:n, Upl.), Per Larss:s, 380.
- Halland** [-dt], intag. af sv. trupp., 2; underdån. hert. Chr., 34; om Sv:s gods drst., 154; om fpantn. af t. Sv., 179; om ställn. drst., 220—221; om smörskatt. af, 220, 221; sv. trupp. drst., 231, 346; af Lübeck erbjud. åt Sv., 248; Lübs afsigt att anfälla H., 343; adeln drifr. sänder fullmäkt. t. de sv. anför., 346—347; — underkastelse och trohetsförpligt. å dss vägn., 347—348; — lofv. a. understödja Sv., *ib.*
- Halmstada** [-e-], en del af kostgård. ditföres, 293, 302; — föres drifr. af danske bönd. t. Landskr., 293—294; sv. trupp. tågat drifr. t. Helsingb., 350.
- Hals, Michil**, d. adelsm., 346.
- Hamburg** (Hamburg), herredag drst., 91, 316, 329, 376; råd. drst., 66; br. t., 81—83; — fredsmäkl., 340. Skepp drifr. anhållet i sjön, 58, — i Sv., 66; — ett, kvarhåll. i Löd., 81—83; — ett, strand. vid Åland, 354.
- Hamme, Meinert** [Mayn-] **van**, 275; om beställn.-br. f., 277.
- Hampa** i krigsbyte, 313.
- Hansa Theutonica** (Hanseförbundet), 368. Se vid **Hansestäderna**.
- Hans**, »Store H.», en af kon:s skeppare, 241.
- Hans**, hr, i Skaa; hs hus i Sthm, 265.
- Hans Henriksson** [-czs-], skrifvare vid Sala grufva, 363; föreskrifter, 213—215.
- Hans Larson**, biskopsfogde i Ög., flän., 208, 209, 239.
- Hansestäderna**, 251; förbundet sig att ej tillåta värfn. emot Lüb., 338.
- Haquinus**, hr, »relator», 229.
- Hareke** (ant. Harkie gd i Kärrbo s:n, Siende här., Vestml., l. Hareke by i Frötuna s:n o. skeppsl. i Roslagen), br. drå f. h. Barbrå, 204, 283.

- Harnesk**, 207, 377, 378.
- Hasenkampp**, se **Brüggeney**.
- Hausman, Nicolaus**, borg. i Brügge, 368.
- Hecke, Joannes van**, borg. i Brügge, 368.
- Heckeberg** (Heckeberga, en betyd. egdm i Genarps s:n, Bara här., Sk.), Holg. Vlfztands egdm, 346.
- Hedensö** (i Näsulta s:n, Österrekarne här., Söd.), h. Annas egdm, 380.
- Hedåker** (sätessgård i Hyrunga s:n, Viste här., Vg.), h. Annas egdm, 378.
- Heel** [Heell] (Hela i Vestpreussen, en smal landtunga, numera också kallad Putziger-Nehrung, sträckande sig fr. nordligaste kusten af Danzigerbugten åt sydost. En liten stad, Hela, ligg. på dss sydligaste udde), 59, 74; sv. skepp dit stormdrifna, 3.
- Heinrich** [Hindric], hert. i Meckl., fredsmäkl., 340; — hs son Philip, 344.
- Helga Lekama** preb. (i Kalm.), flänt t. Henr. van Köllen, 282.
- Helgansholmen** (Helgeandsholmen i Sthm), kon:s stall der uppbyggt, 113.
- Helsingeborg** [-ss-, sz-, -gh], 44, 104; om segern drst., 17, 79, 125, 349—350; lübske knekt. dr fångne, 247, 336; ett par af Lübs anför. flytt drifr., 350; Tyke Krabbe der höfvidsm., 351.
- Helsingeland**, Måns Gadd dr lagman, 155; gods drst., 155, 156.
- Hemming Pedersson** (Lilliesparre t. Kraksta ?), rusttj., 381.
- Hendelö** i Ög. (sätessgd i Johannis s:n, Lösings här.), h. Annas egdm, 381.
- Hengier** (bödel), 51.
- Henrick**, hr, se **Rosenerantz**.
- Henrick**, hr, coll.-br. å Skarpelösta i Simtuna här., 207.
- Henrick Benetson**, flän.-br. å Boo gård i Borgo s:n, 229.
- Henrick Claeson** [Klaesz-, Klæson] (Horn?), budbär. fr. kon. t. Er. Flem., 227, 230, 231, 233; — — t. höfvidsmänn. i Sk., 266—268, 276, o. fr. dm t. kon., 285; flän.-br. på Ingridh gods o. Salbo fjerd. (i Finl.), 313.
- Henrick Håkenszon** i slottslofv. på Nyslott, 255.
- Henszer, de**, möte mell. dm, 251. Se vid. **Hansestäderna**.
- Herlag Jönszon** (1533 hdsh. i Ale här., Vg.), 171; flän.-br. på 3 gård., 219.
- Herredag** i Hamburg, 91, 316, 329, 376.
- Hersame** se **Herszhammer**.
- Herszhammer** (Häradshammar) s:n i Ög.; kopparstreck der funnet, 335, 336.
- Hertigar**: af Holstein, se **Christian**; af Meckl., se **Albrecht** o. **Heinrich**; af Preussen, 31; br. t., 161; se vid. **Prutzen** o. **Albrecht**; af Pommern, se **Pommern**.
- Hertigen**, 276, 308; se vid. **Christian**.
- Heslaby egor** (i Smäl.), flän.-br. drå f. Pael Birgerss., 206.
- Hessen**, landtgreffen af, 273; — fredsmäkl., 340.
- Hessne**, se **Hädszie**.
- Hille** s:n i Gestr., 152.
- Hindric**, hert. i Meckl., se **Heinrich**.
- Hingstridare**, 294, 315, 318.
- Hjelp, hjälpekatt** (= konungshjelp), 139; af Finl. 172; af klerkeriet i Ups. stift, 191; af men. riket, 209; af Vg., 167, 168, 170, 171, 221, 320; sk. redovisas inf. kon., br. drom t. Ture Trolle, 323; — — Jöns Larss. (Mo här.), 324; — — Jören Jönss. (Värend), 325; — — t. flän.-männ. o. fogd. i Vg., 326; af köpstäd., 320, 334. Se äfv. **Gärd**.

- Hjelpegård** (= kostgård), t. flottan, se **Kostgård**.
- Hjälstada prestgård** (i Nerike, nära Örebro), 24, 26.
- Hoffolk**, föga i Finl., 97.
- Hofjunkare**, Wolff van Natafft markgr. Vilhelms, 372.
- Holger Karlson** (Gera t. Björkvik, riks.), hr, qvitto på tax. af Rönö gård, 208; br. t., 280—281; af östgöta fräls., rusttj., 381.
- Holken**, ett kon:s fartyg, 193; den nya, 124, 312.
- Holker**, 354.
- Holland** [-ia], om skepp drifr. uppbring. af sv. kryssare, 371—372.
- Hollandia**, se **Holland**.
- Hollendere**, 294; böra hitskaffas md salt, 241; — md varor, 269; Lübeck. velat förmå Sv. a. ingå fbund emot H., 248; om handel md, 316.
- Hollingzhuss**, 346.
- Holm** (gård i Tuna s:n, Dal.), h. Barbrås flän., 204, 230, 283.
- Holmia** (Stockholm), 14, 85, 121. Se vid. **Stockholm**.
- Holsatia**, se **Holsten**.
- Holske** (holsteinska) flottan, 238.
- Holst, Lasse**, fogdebr. å alla bisk. o. kgl. sakören inom Strengn. stift, 203; flän.-br. på gården Sten utanför Strengn., 207; — på Södrö canonia i Strengn., 206; fogde vid Sala grufva, 209, 363; br. på sakören, m. m., 212—213; föreskrifter, 213—215; br. t., 270.
- Holste** (holsteinske) Ameral, den, 309.
- Holsten** [-ein, -hen, Land tho H., Holsatia], 19, 33, 73, 76, 89, 126, 129, 160, 248, 259, 272, 273, 291; hertigen af, 31, 276, 308, 338—342, 347. Fred å dss vägn. slut. md Lüb., 1; om de lübskes handl. drst., 33; anfall af Lüb. emot, 136, 137; om utsänd. af kunskapare dit, 260; tidend. fr. råd. o. landsåt. drst., 271;
- Holster, de**, 236, 249, 309; om försigt. md, 192; fhdl. md de lübske, 248; pålitligare än de danske, 278.
- Hornby** (trol. Horn i Öfver-Enhörna s:n, Öknebo här., Söd.), Nils Larssons egdm, 380.
- Hoye** [-ije, Höy] van der, grefve, se **Johan**, grefve af Hoya.
- Hualstada** (Vallsta i Svedvi s:n, Snefringe här., l. i Malma s:n, Åkerbo här., l. Valsta i Odensvi s:n, Åkerbo här., Vestml.), 18.
- Huass, Lass**, brefförare fr. hert. Chr., 101.
- Hudar**, torra, 255.
- Hwitene** (i Lena s:n, Kullings här.) i Vg., Rasmus drst., 378.
- Huiter** (ett mindre mynt), 87.
- Huitfelt, Christoffer Ottson**, t. Bäringsgård; fmäkt. fr. adeln i Sk. o. Hall. a. undrhdl. md de sv. härför., 346—347; hs fskrifn. om underkastelse å dss vägn., 347—348; svar t. hon. fr. de sv. anför., 348—349.
- Humbla**, i gård, 197, 254, 284, 286.
- Hvete**, 254.
- Hyllenszöö** (Hilleshög l. Hillersjö på Svartsjölandet), 279.
- Håkon**, hr, i Larf, se **Hakan**.
- Hård, Nils** (t. Hedenlunda, hdsh. i Vallentuna), frälseman, rusttj., 381.
- Hård, Peder** (t. Häringe, riks. se reg. t. 2:a del.), rusttj., 379.
- Hädszie** [Hesszne] (nu Hässja i Hels.), i Alfta, bekräft. drå f. knn, 155

- Hägerness** (antagl. Hägernäs, nu gd o. jernbruk i Ramsbgs s:n, Lindes bergsl., Vestml.) rättaredöme, flänt t. fru Karin på Lagnö, 209.
- Häradshöfdingebref** f. Er. Scriffu. på Lysings här., 205; f. Er. Jönss. i Tuna på Åkerbo här., *ib.*; f. en knape, Matz Scriffu., på Albo här., 206; f. Niels Jonss. på Stranda här., 282; f. Jöns Knutss. på Österbott., 334.
- Härmästaren** i Lifl., 6, 32; Herm. v. Brüggenev, gen. Hasenkamp, br. t. kon. G., 355—356, 361—362, 363—364.
- Hästar**, 17, 165, 207, 279, 295, 326.
- Hö**, 207; gengärds-, 328.
- Höffuitzbåtzman**, 130.
- Höfvidsmän**, 308, 310; på flottan, 129, 130—133, 135, 165, 226, 235, 238; f. knektarne, 131; deras sold, 112; sv. i Sk., i tåget mot Dmk, br. t., 141—142, 263—264, 304; Lübeckarnes, 350; f. de tyske knektar, 149, 151, 152.
- Höy**, se **Hoye** o. **Johan**.

I. J.

- Jachimsdaler** [Jochimsdaler] (se reg. t. 9:e del.), 158, 173, 176, 194, 247, 249, 260, 261, 267.
- Jacob Mauritzon**, d. adelsm., 346.
- Jacob Oloffszon** i slottslofven på Nyslott, 255.
- Jakter**, 95, 115, 116, 125; Marc. Meyers, 148; kon:s, 162, 164, 195, 241, 243, 248, 251, 300; lübske o. gamle bisk:s af Ösel, 231, 237; sv. 231, 278; lübske, 164, 195, 243, 248, 251, 275, 278; en Henr. Rosencrantz', 243; en fiendernes, 280.
- Ibba**, fru (Ebba Eriksdtr Wase på Ekeberg, se reg. t. 3:e del.), rusttj., 380.
- Jemteland**, föreslås ss. pant t. Sv., 159, 179, 245, 247, 249.
- Jens Hakonson**, frälseman i Smål., rusttj., 380.
- Jens Henrikson** (Gyllensparre t. Fyllerid), frälseman i Smål., rusttj., 382.
- Jens Håkanson**, frälseman i Vg., rusttj., 384.
- Jens Håkanson** (Lillie t. Löfsta o. Klefva) t. Leffsta, af östgöta-frälset, rusttj., 381.
- Jens Larson**, frälseman i Smål. (Bölja l. Strömfelt, på Eskilstorp, lagman i Tiohärads lagsaga), rusttj., 382.
- Jens Persson** (Hiort l. Half-Hiort) i Rönnsås (Agunnaryds s:n, Sunnerbo här.), frälseman i Smål., rusttj., 382.
- Jens Persson** i Eenoss, se **Jöns Persson**.
- Jens Torsson**, d. adelsm., 346.
- Jeorgius**, storfurste i Ryssl., fredsdrag md Sv., 385.
- Jeraslavia** (Jaroslaw, nu gouvernement i Ryssl.), 384.
- Jerle** (Järle i Sicklaö s:n, nära Sthm), br. f. Ol. Mårtenss. drå, 219.
- Jern**, 98; om utskeppn. af, 151, 163, 241; kon:s i Danz., 162; taget af her-tigen i Preussen, 247; t. förvar. af ogerningsmän vid Sala grufva, 200.
- Jeskis gård** (i Jääskis s:n, S. Karelen, Finl.), flänt t. Ped. Månss., 313.
- Iffuer Månson** (Lillieörn t. Strömstad, riks-r. o. väpn.), rusttj., 380.
- Iggan** (Iggön) i Hille s:n, Gestr., br. drå f. Niels Jönsson, 152.
- Ingeborg**, skeppar Olaffs syster i Ups., 206.
- Ingeborg**, h. i Wik, rusttj.-skyld. i Verml. l. på Dal, 378, 384.

- Ingeborg** (trol. dsmma s. nästfölj.), h. i Bragneem, rusttj., 379.
- Ingeborg Larsdotter** i Vg., rusttj., 384.
- Ingegerd** [Ingerd] (Lake i Malma, enka eft. Niels Olss. Vinge på Skofteby) i Vg., fru, rusttj., 377, 382.
- Ingemar** (Petri, Stjernsköld l. Lillie), bisk. i Vexiö († 1530), gårdabyte, 334.
- Ingerd**, fru, se **Ingegerd**.
- Ingeualstorp** (Ingvaldstorp) i Röck s:n (Röks s., Lysings här., Ög.), 205.
- Ingierd** (dtr af Peder Nielss. Bagge t. Berga, och g. m. Truls Bagge t. Botatorp o. Äpleholm), h. på Äpleholm (i Smål.), rusttj., 382.
- Ingria** (Ingermanland), 387.
- Ingridh godz** i Finl., flänt t. Henr. Claess., 313.
- Insterburckh** (Insterburg, stad i Preuss., se reg. t. 9:e del.), Joh. Pein der höfvidsm., 359.
- Joan** i Slompzwick, rusttj.-skyld. i Vg., 379.
- Joan Suenson** (t. Kedum af Rylandaslågten), rusttj.-sk. i Vg., 377.
- Jochimsdaler**, se **Jachimsdaler**.
- Joghan**, mäster i Ups., hs gård drst. gifves t. Matz Perss., 332.
- Johan**, grefve af Hoya [l. van der Höy], om hon., 2, 10, 15, 16, 23, 339, 344; stämpl. emot Sv., 4, 34; infallit i Dmk, 15, 39, 343, 352; sk. hjelpa hert. Albr. af Meckl. mot Sv., 339; slagen, 17, 353.
- Johan Benkson**, rusttj.-skyld. i Ög., 381.
- Johan Olsson**, fogdebr. på Borgo län, 230.
- Johan Pederson**, fl. af kgl. sakören, 279.
- Johan Turesson** [Turs-] (t. Lindholmen o. Venngarn, riksr. o. ridd.), hr, öfv. höfvidsm. f. kon:s krigsfolk, 19, o. flst.; br. o. föreskrifter t. hon., 20—22, 24—25; kallad t. Leckö, 25, 29—31; i borgen f. Staff. Sasse, 357; rusttj., 379.
- Johannes**, kejsare i Ryssl., m. m., fdrag md Sv., 384—387.
- Johannes** (Hans), kon. i Dmk, 65.
- Jomfrun** (Jungfrun), ö i Kalm. sund, 237.
- Jon** [Boetij], bisk. i Vexiö; br. t. hon., 109—110.
- Jon Jönsson**, hs arvingar innehafva pant af Vadst. kl., 205.
- Jon Olsson** [-sz-] (Gyllenhorn t. Hacksta), riksr., 226; sändeb. t. Dmk, 36, 89, 91, 226, 232; instruct. f. hon., 89—91, 101—105, 178—181; br. t. hon., 98—99, 115, 118, 158, 159, 163; föga uträttat i Dmk, 225, 236, 250; drifr. återkomm., 250; rusttj., 379.
- Jon Olsson** (Skåning l. Lilliesparre t. Asa, m. m., riksr., väpn.), rusttj.-skyld. i Smål., 382.
- Jon Swensson** i Vånga (l. Vestervång, 1534 hdsh. i Laske här.), flän.-br. å Öfregård i Rackeby s:n, Vg., 204; rusttj., 383.
- Isaack Nilsson** (Banér, t. Skedenäs o. Runnegarn), 100.
- Isak Byrgeson** [Hiort af Elmterid, se reg. t. 7:e del.), rusttj., Smål., 382.
- Juel** [-ll, Jull] **Axell**, undrhdl. m. de sv. härför., 42; d. sänd. t. Sv., 248.
- Juel** [Juell, Jull, Jwll], **Iffuer** [Iffuell, -ffwer], mäst.; väpnare; d. sändeb. t. kon. G., 33, 43—44, 99; credit. f. hon. 341—342, 352—354; instruct. f., 342, 343, 352—354.
- Jugoria** i Ryssl., 384.
- Juleta** klost. (i Söd., se reg. f. 1:a del.), dss landbor, 283.
- Jull** l. **Jwll**, se **Juel**.
- Julland** [-dt], se **Jutland**.

- Junkere**, 131.
- Jute, Per**, hs h. Kerstins rusttj., 378.
- Juthe** [-the], **Rasmus**, 323; br. t. hon. fr. de sv. höfvidsm., 293.
- Jutland** [-dt, Julland, -dt, Juthl-], 7, 9, 12, 92, 98, 107, 115, 126; knekt. vänt. drifr., 79, 87, 104; intag. af hert. Chr., 16, 343; sv. sändeb. dit, 94.
- Jöneköping** [-ung, Jönekopia], 39, 43, 55, 113, 205, 208, 355; utl. knekt. dr saml., 111.
- Jöns** i Haleby (se reg. t. 9:e del., **Jens**); af östgöta-frälset, rusttj., 382.
- Jöns Däcken** (J. Laurentii), hr, i Upsala; br. t., 191.
- Jöns Knutzson** (Kurek) t. Lauko, lagm.-br. på Satagunda o. Österb., 332—333; stadf.-br. på tillbytta gods, 333—334; får hdsrätt. i Österb., 334.
- Jöns Larsson**, sk. uppsända hjälpeskatt. af Mo här., 324.
- Jöns Nielsson** [Nil-], slottslofv. på Kalm., befmn på Öl., br. t., 14—16, 163; kvittobr., 177; flän.-br. på bisk.-sak. i Norra Mot., 282; fogdebr. på Kalm. sl. o. län, 282; sk. sända fnöd. t. flott. i Lödöse, 286.
- Jöns Nielszon Winkepiill**, br. t. hon., 204.
- Jöns Olsson** (Gyllenhorn t. Sjösa), en af höfvidsm. f. dt sv. krigsfolket, 262; br. t. hon., 263—264, 266—268; rusttj., 380.
- Jöns** [Jens] **Persson** (Bååt?) i Enåsz [Eenoss] i Vasbo, rusttj., 378, 383.
- Jöns Persson** i Karlösze, i Häradshammars s:n i Ög., bonde, br. på ett kopparberg, 335; fsvr.-br., 336; frih.-br. fr. skatt, *ib.*
- Jöns Petrj**, hr (kyrkoherde) i Kalm., flän.-br. på smätiond. af Öl., 282; coll.-br. på tre preb., m. m., *ib.*
- Jören Erichson** (Gyllenstierna t. Fogelvik, se reg. t. 4:e del.), rusttj., 381.
- Jörenn Hansson**, fogdebr. på Link. gård, m. m., 230.
- Jören Jönson** (frälseman 1529, 1534 fogde i Sunnerbo o. Vestbo), br. t. hon., 324—325.
- Jören Persson**, 272.
- Jören Skreddere**, se **Skreddere**.
- Jörgen Stalmester**, fr. Preuss., 161.

K.

- Kabelgarn**, 316; i krigsbyte, 312.
- Kaffle, Gustaff** (på Djula), rusttj., 380.
- Kaffle, Lasse** (t. Hallarne o. Sjötorp, son t. Matz Kaffle), i Vg., rusttj., 383.
- Kaffle, Matz** (t. Hallarne o. Röhl, riksr. o. väpn.), af vestgöta-fräls., rusttj., 378, 383.
- Kaffuareffua nötzlagh** (notlag? i Finl.), flän.-br. drå f. Ped. Månszon, 313.
- Kagge, Matz** (Nilsson, se reg. t. 4:e del., i slottslofv. på Leckö), af vestgöta-frälset, rusttj., 377, 383.
- Kalfhell** i Gierfelle s:n (nu Kallhäll, säteri i Järfälla s:n, Sollentuna här., Upl.), br. drå f. Ped. Michelss., 229.
- Kalmarna** [-ne], se **Calmarna**.
- Kalmarna-Nils**, se **Nils**.
- Kampen** (Campen, stad i Nederländ., landsk. Over-Yssel), ett skepp drifr., 355.

- Kappe, Knut** (borgare i Åbo, d. 19 Aug. 1551 adlad, o. fick i vapn. ett svart oxehufvud), arfstvist md Sten Finne, 216.
- Karin**, Anders Simonssons h., br. på gods (t. v.), som legat und. Nyekoren i Link., 208.
- Karin**, Måns Ålennings enka, br. på hus i Sthm, 113, 206.
- Karin** på Berga, h. (i Uppsvealand), rusttj., 381.
- Karin** i Brennebacka, hustru, rusttj. i Vg., 378.
- Karin** (Eriksdtr Gyllenstierna, enka eft. riks- o. ridd. Erik Trolle), fru på Lagnö, förlän.-br. på Hägernäs rättaredöme, 209; rusttj., 380.
- Karin** i Kiärtrud, Elfsb. l., Vg., rusttj., 378.
- Karl Benktson** (Måneskiöld t. Seglinge o. Karlösa, riks- o. väpn.), rusttj., 380.
- Karl Erikson** [Eric-, -csz-] (Gyllenstierna t. Vinstorp i Vg., se reg. t. 3:e del.), hr, riks-, 375; br. t. hon., 110—111, 280—281, 299—301, 319—320, 327; hs sven, 299; uppdrag, 302, 323; sk. uppsända hjelpeskatt. o. mantal öfv. sina förlän., 326; af vestg.-fräls., 378, 382.
- Karl Swenson** [Su-] i Kidem, rusttj.-skyld. i Elfsb. l., 378.
- Karl Tordson** [Torson] (Store t. Höglida o. Thorestorp i Vg.), rusttj.-skyld. i Kinds h., Vg., 378, 383.
- Karlösze** (nu Karlösa i Häradshamm. s:n, Östkind's här.), Ög., 335.
- Kart, Swen** (öfverfogde på Dal, se reg. t. 3:e del.), qvittobr., 229; rusttj., 384.
- Kartoffuer**, lånta t. hert. Chr., 257; hela o. halfva, 118, 124.
- Katherine Benctzdotter**, i Jönk., fsvar.-br., 205.
- Katherine**, drott., kon. G:s gemål; Vib. slott sk. hållas henne tillhanda, 253; om hennes död, 278, 279, 291.
- Kaurup** (Krapptorp l. Krapparp, nu Krapperup); Claues Podebusks egdm, 346; se **Kraptorph**.
- Kejsaren** (romerske), 52; — af Ryssl. se **Johannes**.
- Kexholm**, 386.
- Kidem**, Karl Swensons egdm i Vg., 378.
- Kiil** [Kiel] i Holst., 181.
- Kiil**, s:n i Verml., donation t. prestebölet drst., 240.
- Kiil** [-ll], **Sewerin** [Söffu-, Seff-, Söffrin] (till Hoffnäs, höfvidsm. på Elfsborg), 109, 225, 235, 239, 280, 293, 294; förordn. t. öfv. höfvidsm. f. de sv. trupp. i Skåne, und. de egentl. anför's frånvaro, 22; br. t. hon., 87—89, 96—97, 110—113, 114, 121—122, 141—143, 148—150, 157—158, 166, 187—188, 191—192, 236, 296—297, 318—319, 321, 326; br. fr. hon., 116, 151, 182, 230, 375—376; bud t. hon., 147; uppdrag, 314; — t. kon. Chr. i Dmk, 222—225; hs boyort, 293; rusttj., 377, 382.
- Kijlerhuus** (slottet i Kiel, Holst.), 3.
- Kind** [-h], här. i Vg., br. t. inneb. drst., 118—119, 167—168; om befar. infall ifr. Varb., 143; om fodring. drst., 168; om kostgården af, 375; fräls. drst., 378.
- Kiortel**, 103.
- Kirsedrank** (körsbärsvin), 197.
- Kirstin**, Per Jutis, i Vg., rusttj., 378.
- Kista**, t. fvar. af ogerningsmän vid Salberg., 200.
- Kiärtrud**, i Elfsb. län, h. Karins egdm., 378.
- Klagholm** i Skåne, Holg. Ulffztand der höfvidsm., 351.

- Klappur** (orensade malmstycken) vid Sala grufva, 200, 214.
- Klerkeriet**, se **Clerkeriet**.
- Klippingar**, sölf-, 157, 158.
- Kloster**, Vadstena, 205, 279; Gudhems, 207; Kalmar(?), 282; Juleta, 283; Alvastra, 332; Arboga, 337; Helsingborgs, 350; i Dmk, hårdt beskatt. af gr. Chrphr, 353.
- Klott** (kulor t. kanoner), 257.
- Kläde**, 98, 162, 177, 197, 208, 294, 296, 316, 318, 326, 334; brist på i Sv., 65, 69; om anskaff. af, 221, 241, 255, 258, 269, 316, 321.
- Knape**, en, Matz Scriffuere, får hdsh.-br. på Albo h., 206.
- Knaper**, finske, 164.
- Knektar**, 1, 8, 26, 29, 30, 37, 52, 53, 79, 92, 104, 112, 124—126, 136, 138, 141, 150, 157, 171, 178, 183, 184, 187, 188, 192, 221—224, 227, 233, 238, 249, 257, 262, 266, 274, 286, 307, 308, 317, 320, 339; om värfn. af, 2—4, 6, 7, 9, 17, 36, 87, 93, 94, 329; sända fr. Lund t. Lödöse, 170; fiend., infallne i Skåne, 16; fångne vid Helsingb., gått i kon. G:s tjänst, 17, 247; — — tre fånekor, 350; skickat amesater t. Köphmn, 351; formulär f. drs trohetsed, 355; gjort myteri, 24; förlopne, 204; tyske 121, 151; om ombud fr. dm t. kon., se **Amesater**; svurit kon. G. trohetsed, 111; om regist. öfv., 313; kon. G. fått 4 fånekor fr. kon. Chr., 125; kon. Chr. vill ej lösa dm fr. sin ed, 180, 223, 228; vilja ej svärja trohetsed, 230; register öfv. dm saknas, 180; om ransun f. kn., 330; danske, aflön. af kon. G., 244; — tyske, »Öffnerlaks», 376.
- Knif**, 133.
- Knutt**, hr, på Hyllenszöö, försvar.-br. t. rätta f. ett manslag, 279.
- Knut Andersson** (Lillie t. Norrnäs, riksr., lagm. i Söd.), ridd., borgesm. f. Staff. Sasse, 357; rusttj., 379.
- Knut Ericson** (Kurck, se reg. t. 1:a o. 4:e del.), hittills lagman i Satagunda o. Österb., gammal o. skröplig, efterträdes af sin son Jöns Knutss., 332—333.
- Knut Larson** t. Tommerup, d. adelsm. i Sk., 346.
- Knut Swensson** [-Su-] (trol. Lilliehöök t. Istrum), rusttj.-skyld. i Vg., 377, 383.
- Kobenhaffn**, se **Köpenhaffn**.
- Kock**, 135.
- Kockar**, 130.
- Kock, Jörenn**, i Malmö (borgmäst.; en af anstift. af Grefve-fejden), br. t. hon., 331.
- Kofarter** (kofferdiskepp), fr. Lüb. utsända, 164.
- Koffringen** vid Salberget, 200, 214, 215, 270.
- Koggebodha** (mähända Kuggaboda, i Ljunga s:n, Sunnerbo här., Smål.), flän.-br. drå f. Matz Perss., 332.
- Kolare**, 198.
- Kolding** (stad på ö. kusten af Jutl., i Ribe stift, vid Koldingfjorden), 341, 342, 345.
- Kolleweden** (Kålmården), 138.
- Kolning**, 198.
- Kolningx** (Kullings) här. i Vg., br. t. inneb. drst., 204.
- Konicksperck** (Königsberg), se **Könszberg**.

- Konnungz Husaby**, i Lena s:n (Norunda här., Upl.) fl. t. Joen Tysk, 327.
- Konungsbalken**, 139.
- Konungsgård**, Szaffneni (i Jääskis s:n i S. Karelen), förl. t. Bertil Jönss., 282.
- Konungshjelp** af Ture Trolles förlän., m. m., 323.
- Kopparbergen**, 103.
- Kopparstreck**, funnet å Löfddale konungsallemänn. i Hersame s:n i Ög., br. drå f. upptäckarne, 335, 336.
- Korn**, 177, 197, 204, 207, 254; i kostgård, 302; sk. mältas, *ib.*
- Kosne, Dionysius Wasilii**, handl. i St. Nowgorod, 387.
- Kostgård** t. flottan, 284, 299, 300—303, 319—320, 322—323; af Vg. o. Smål., 283, 286, 288—289. Se vid. **Gård**.
- Kotzwitz, Hans**, markgr. Vilh. af Brand. tjen., sändeb. t. kon. G., 366.
- Krabbe, Märten**, mäter, domprost i Oslo i Norge, br. t. hon., 56—57.
- Krabbe, Niels**, se **Grabbe**.
- Krabbe, Tyke**, hr, d. riksr. o. riksmarsk. höfvidsm. på Helsingborg, 35; br. t. hon., 86; om köp af vap. ifr. hon., 86, 87; br. fr. hon., 146.
- Kraffwel** [-uell], en kon:s arrester. i Danz., 10, 170; — der utplundr., 127, 246; den stora kr—n, 37, 93, 95, 96, 120, 124, 164, 178, 237, 238, 315; om amiral på dns., 111, 125.
- Kraffueles boyeter**, 236.
- Kraptorph** (Krapperrup, betyd. fideikommissseg. i Brunuby s:n, Luggude här., Sk.) Claes Podebusks egdm, 348. Se förut **Kaurup**.
- Krigsartiklar**, 45—53.
- Kritzer** [Kry-], **Wiff**, en af höfvidsmänn. f. de tyske i sv. tjenst antagne knekt., 115, 121, 150.
- Krogholm** [Kroc-] (nu Krageholm, herresäte i Söfvesta s:n, Herrestads här., Sk.), Ax. Bragdes egdm, 346, 351.
- Kroken** på Seland (ett slott, beläg. i närheten af nuvar. Kroneborgs slott), om stormn. af, 257.
- Krumme, Niels** (t. Åtvid o. Örboholm, väpn. o.) riksr., 308; uppdrag, 262; br. t. hon., 263—264, 266—268; flän. i Söd., 283; rusttj., 379.
- Krut**, 31, 37, 43, 49, 79, 93, 104, 107, 120, 125, 129, 130, 134, 141, 142, 150, 151, 156, 163, 171, 221, 257, 258, 312, 346. Kornekru. 36, 150, 151, 171, 221, 222. Slangekrut, 258.
- Kryddor**, 316.
- Krytzer, Wiff**, se **Kritzer**.
- Kwmbla** (s:n i Öfver-Tjurbo här., Vestml.), fsvar-br. f. hr Ol. drst, 207; fogdebr. drå f. Niels Henrikss., 209.
- Kwmegårds län** (i Finl.; se reg. t. 9:e del.), fogdebr. drå f. Måns Niels., 207.
- Kyla** (Kila s:n i Öfver-Tjurbo här., Vestml.), fogdebr. drå f. Niels Henriksson, 209.
- Kyle, Clauess** (Påuelss. t. Erstavik o. Barkestorp), rusttj., 380.
- Kyle, Johan** (Påuelss. t. Barkestorp, i slottslofv. på Kalm. 1526, lagman på Öl.), frälsem., rusttj., 382.
- Kyrkoherberget**, om lagl. afgifters erlägg. t., 28—29.
- Kyrkoherrar**, 28.
- Kyrkolandbor**, 203, 209, 239.
- Kyrkor**, i Smål. o. Vg. plundr. af Varbergs borg., 166; i Danmark, hårdt beskatt. af gr. Chrphr, 353.

- Kyssel, Jost**, lübsk skeppshöfv.-m.; i finska farvattn., 275; i finska o. revalska d:o, 278.
- Källaresven**, 135.
- Kökemester**, kon:s, 294.
- Köllen** [Cöllen], **Henric** [-ck] **wan**, en af höfvidsmänn. på Kalm.), om hon., 269; flän.-br. på en preb. o. en lycka, 282.
- Könszberg** [Köntz-, Konicksperck] (Königsberg i Preussen), 6, 15, 163, 169, 341; om utskeppn. af varor dit, 15.
- Köpenhaffn** [Kiöben-, Koben-, Köben-, Kopen-, Koppenhagen], 88, 95, 110, 126, 137, 272, 365; ännu ej intaget, 228, 236; lägr. dr utanför, 273, 276; om belägr. af, 330; intag. af Lüb:s parti, 343, 344; om ngra borg. drifr. vid möt. i Hamb., 376.
- Köpfung** (Köping), Olofsmessomarkn. drst., 217.
- Körnekrot** (Kornekrut), se **Krut**.
- Körning, Matz** (Simonss. t. Almy, i Uppsvealand), rusttj., 380.
- Kött**, i kostgård t. flottan, 289.

L.

- Ladugård**, en i Mark, fogdebr. f. Niels Munck drå, 331.
- Lag**, Sveriges rikets, 217.
- Lagboken**, 139.
- Lagmän**: i Gestrikl., Måns Gadd, 155; i Satagunda o. Österb., Knut Ericsson, efterträdes af sin son Jöns Knutsson, 332—333.
- Lagmansbref** f. Jöns Knutsson (Kurck) på Satagunda o. Österb., 332—333.
- Lagmansgästning**, 204.
- Lagmansting**, 299.
- Lagnö** [Lagön] (Lagnö, sätesgd i Aspö s:n, Selebo här., Söd., fru Karins (hr Erik Trolles enkas) egdm, 209, 380.
- Lagön**, se **Lagnö**.
- Lambriet Matzson** (se reg. t. 2:a del.), hs enka Anna flän.-br. på Grödinge s:n, 206.
- Landbor**, 157, 176, 206, 207, 209, 279, 327; kyrko-, 203, 209, 239; preste-, 203; und. Juleta klost., 283; und. Alvastra kl., 332.
- Landemerit**, **Landemerket** (gränsen mot Dmk), 26, 27, 118, 119, 143, 149, 165, 166, 274, 315.
- Landgille** (landgäld, landskyld, afrad, arrende), 169.
- Landtgreffen** af Hessen, 273; fredsmäklare, 340.
- Landzerona** [-krone], 350; undhdl. md borg. drst., 88; ännu ej intaget af Dansk., 236; om lifsnöds ditsänd., 284, 286, 293, 294, 299, 300, 302, 375; om sv. flott. flägg. i vinterquarter i L. hamn, 285, 288, 292, 297; om bygg. af blockhus drst., 292; om ryttares ditsänd., 297; ett skepp der tag. af sv. fart., 317.
- Landsknektar**, 1, 2, 15, 37, 48, 50, 52, 107, 114, 135, 149, 180, 221, 226, 276, 287, 297, 346; om värfn. af, 35, 44, 45, 93, 329, 338; drs trohetsed, 355; mönstr. md, 223; 4 fänekor (2,000) fr. kon. Chr., 125, 344; drs ombud t. kon. G., se **Amesater**; fr. Varberg, om drs flägg. i städ., 300, 320; fångne vid Helsgb., 119; afskedade, 336. Se vid. **Knektar** o. **Krigsartiklar**.
- Landtdag** i Marienburg i Preussen, 371.

- Larensbo** i Vg., h. Margrettes egdm, 376.
- Larff** (Larf i Laske här., Vg., prestgäll), coll.-br. drå f. hr Håk., 207; br. drom, 211, 213.
- Larns** (Laurentius Petri), erkebisk. i Ups., 191.
- Lars**, hr, i Yttersela, se **Lars Person**.
- Lars**, hr, i Munketorp (Vestml.), rusttj. (ss. innehafvare af klostergoods i flän.), 381.
- Lars** [-ss] **Person**, hr, i Ytter-Sela, coll.-br. på Öija o. Vestermo i Vesterrekarne (Söd.), 204, 206.
- Lars Ragualdi**, hr, coll.-br. på Sala gäll, 208.
- Lars Siggeson** (Sparre, riksmarsk), hr; rusttjenst, 379; borgesm. f. Staff. Sasse, 357; flän.-br. på Medellösa s:n, 205.
- Lars** [-ss] **Tureson** [Turs-] (af Tre Rosor), hr, uppkallas t. kon., 21, 25; rusttj., 380.
- Lasse Engemundson** i Uppsvealand, rusttj., 380.
- Lasse Erikson** [-csz-], i Vellinge, Vg., rusttj., 377, 383.
- Lasse Gudmundson** i Skeninge, tillåtes a. hdla md oxar, 205.
- Lasse Karlson** i Kind i Vg., rusttj., 378.
- Lasse Karson** i Randeväg (trol. dsme s. föregående), rusttj., 383.
- Lasse Matson** (1533 hdsh. i Vartofta här.), rusttj.-skyld. (i Redv. l. Ås här.), Vg., 378.
- Lasse Olszon** i Skara, rusttj., 378.
- Lasse Tidemanson** [Tideman] (af Hjortösläkten, hdsh. i Kind i Smål. o. Hanekind i Ög.; väpnare), följer de fångne utl. knekt. uppåt Sv., 351; rusttj., 381.
- Lauko** (sätessgård i Finl., Åbo län, egdes af väpnaren, sed. riksrådet Jöns Knutss. Kurck), 333.
- Lax** i uppbörd, 255.
- Lax, Per** (väpnare), 251; rusttj.-skyld. i Ög., 381.
- Leckö** (slott i Otterstads s:n, på Kollandsö i Venern); vissa fång. sk. ditsändas, 20; kon. G. drst., 25.
- Leffsta** (Löfstad i Kimstads s:n, Memmings här.), Jens Håkons:s egdm i Ög., 381.
- Leffsta**, hustrun i L. rusttjenstskyld., 382.
- Leiffand**, se **Liffand**.
- Lemmeke, Gerd** [-dh] (se förut reg. t. 9:e del), 99, 100.
- Lena** s:n i Upl. (Nörunda o. Rasbo här.), 327.
- Letthovia** [Läthovia] (Lithauen), 387.
- Leyffand**, se **Liffand**.
- Lida** (sedan Lidhem i Locknevi s:n, S. Tjust här.), i Smål., Gustaff Arfvedsons egdm, 382.
- Lideköping** [Lij- Liidekiöpfung], borgarene i Bogesund sk. flytta dit, 18; om gård af, 326; rusttj. af staden, 379.
- Liffand** [Liiff-, -dt, Leif-, Leyff-, Livonia], 31, 32, 125, 162, 336, 371, 387; härmäst. drst., 6, 231, 356, 362, 364; om värfn. af krigsfolk drst., 32; sk. hfa fbundit sig md Lüb., 340; alltid varit i godt fständ md Sv., 356; tyska orden drst., 356, 362, 364. Se vid. **Härmästaren** o. **Brüggeney**.
- Liffendere, Lasse**, sk. återfå ett gods af Bärtil Håkens., 211; om hon., 212.
- Liffändare**, br. fr. härmäst. om tvenne, 355—356, 361—362; en förlorat gods gen. sv. kryss., 363—364.

- Lifländske, de**, 4; varit benägne f. Lübeck., 231; undrhdl. md dm, 275.
- Likstol**, 28.
- Limfjorden** på Jutland, 115.
- Lin**, taget i krigsbyte, 312.
- Lina** (herregd i Vestertelje s:n, Öknebo här., Söd., nära Södertelje), 258, 263.
- Lindholm**, slott i Skåne (i Svedala s:n, Oxie här.), 351.
- Lindorm Matson** (Kafle t. Rosendal?), rusttj.-skyld. i Redv. 1. Ås här., 378, 383.
- Linköping** [-cho-, -ko-, -copia], 57, 60, 62, 67, 70, 72, 75, 76, 81, 83, 109, 139; nya koren drst., 203; biskopen rusttjenstskyld., 381; —s gård, 55; Jör. Hanss. fogde dröfver, 230.
- Linthner, Jörgen**, höfvidsm. f. de utl. knekt., hs aflön., 112.
- Ljungby**, 157.
- Ljungby** (nu Trolle-Ljungby, herresäte i Ljungby s:n, Villands här., Sk.), Gerd Vlfztands egdm, 346.
- Ljus** i kostgård, 289.
- Livonia** se **Lifland**.
- Lod**, 37, 49, 79, 93, 104, 107, 120, 125, 129, 134, 142, 346.
- Lode, Herman**, fr. Lifl.; br. f. hon. t. kon. G., 368—369; rekommenderas t. kon:s tjenst, 369.
- Lode, Johan**, »Thumdechant» på Ösel, brod. t. Herm. L., mördad, 369.
- Lodjor** (ett slags i Ryssl. brukliga skutor), 386.
- Lodosia**, se **Lödöse**.
- Lomüller, Johann**, magister, syndicus i Riga, underhdl. om hs inträde i kon. G:s tjenst, 373—374.
- Longebareken**, ett kon:s fart., 15, 124.
- Longhem** i Vg., h. Annas egdm, 379.
- Longesiöö gård** (Långsjö, nu by i St. Tuna s:n, Dal.), br. f. h. Barbrå i Holm drå, 230.
- Los** [Losen], **Wolfgang**, undhdl. om hs inträde i kon. G:s tjenst, 373—374.
- Loskoskij** fjerding i Borgo s:n, Finl.; flänt t. Per Niels. i Munkeby, 207.
- Losze**, se **Lödöse**.
- Lübeck** [Lubke, -ko], 164, 181, 221, 353, 362, 376; Marc. Meyer dr borgmäst., 19; Sv:s skuld drst., 102; fartyg drifr., 164; — en hel hop nedlagda, 190, 218; — vid Bergen, 221; tidend. drifr., 181, 287, 376; besättning drst., 275; dt gamla råd. återfått makten, 339; undrhdl. m. Danz., 339; gods drifr. borttag. af sv. kryss., 356.
- Lübeckarne** [de Lubske, Lyb-], 99—101, 139, 247, 251, 269, 345, 361, 376; om drs anslag, 2, 4, 22, 23, 34, 39—40, 123, 285, 352, 354; fiendtl. mot Sv., 1, 5, 12—14, 57—63, 68, 71, 73, 92, 161, 190, 288, 316; sändeb. t. Lifl., 6, 32; medhåll der, 231; om drs infall i Holst. o. Dmk, 33, 34, 137, 343, 344, 352; de nord. rikenas fiender, 127, 136, 137, 284, 342; om drs fhäll. t. Sv. före krig., 78, 102, 103; om krig. mot dm, 58, 82, 89—90, 104, 117, 190, 191, 218, 243, 247, 360, 361; hfa fartyg i Östersjön, 231, 237, 243, 251, 275, 278; sökt genom löft. söndra Sv. fr. Dmk, 90; om fhdl. md, 91; om orsak t. stridigh., 160; dolt sina priv. f. Danz., 160; en stor del af drs skepp nedlagda af sv. flottan, 190, 218; — böra fullständ. nedgöras, 191; slagne på Fyen, 191, 218; — vid Helsingb., 247; möte md de öfr. Hansestäd., 251; fhdl. md hrt. Chr. o. Dmk, 4, 12, 252, 340; — md Holst. 248;

- beljugit kon. G., 339; gifvit hert. Albr. af Meckl. br. på hs insätt. i Sv.; 339; sk. vara fbundne md Lif. o. Ryssl., 340; intagit Fyen, Seland, Skåne, Smålandene, Köpmm o. Malmö, 343, 344; ej lyckats i furstendömena, 343; velat befria o. återinsätta gle kon. Chr., 352; velat insätta gr. Joh. af Hoya i Sv., *ib.*
- Lübske köpmän**, 361; — köpsvenners handel i Sthm, 272.
- Lund**, 20, 141, 208, 349, 351, 352; sv. lägret vid, 93, 95, 108, 145, 146, 149, 263, 271, 274, 276, 280, 281; krigsfolk drifr. t. Lödöse, 170, 171; domkyrkan drst., 351; erkebisk. drst., 351; vapensyn drst., 379—384.
- Lüneborg** [-ch, Löneburgh] (Lüneburg), 371, 372; möte drst., 242; råd. drst. mäkl. fred, 340.
- Lunge, Niels** [Nils] (t. Assertorp, se reg. t. 9:e del.), d. adelsm. i Sk., 42; sändeb. t. Sv., 42, 248.
- Lunge, Offue** (Vincentss. t. Odden), d. riksr., d. sändeb. t. Sv., 33, 35, 43, 99, 351—352; cred., 341—342; instr. f. hon., 342—346, 352—356.
- Lunge, Vincentius** (hr. n. riksr., m. m., se reg. t. del. 2—6); i slottslofv. på Akershus, 261, 376.
- Lutnamter** [-mpt-], 26, 45; öfverste l., 47, 48, 51.
- Lysings härad** i Ög.; hdsh., — br. drå f. Er. Scriffu., 205.
- Lyungxsenez** (säkert dtsaa s. Lygxsenæs i 9:e del., h. Ælins egdm), i Vg.; enkan drst., rusttj., 379.
- Länsman**, kon:s, 54.
- Lärefft** [-offt] (lärfst); i uppbörd, 98, 255.
- Läthovia**, se **Letthovia**.
- Lödöse** [Lodesze, -dhese, Lodosia, Losze, Lödese, -ssze, -sze, -hesze, -isze, Lösse, -ssze], 2, 78, 219, 220, 258, 277, 300, 312, 315, 318, 319, 358, 375, 376, 383; om ett hamb. ditkomm. skepp, 81—83; om dss fsvar, 117, 118, 120, 123, 143; krigsfolk ditsändt, 149, 170, 171; befar. anfall emot, 120, 143, 148; borg. drst. ett lösakt. parti, 143; om utrustn. af skepp ifr., 296—297; om kostgård ifr., 303; om ditkommet utl. gods, 321, 322; rusttj. af staden, 379.
- Löfgrundh** (ö md hamn o. fiskläge; thör nu Gefle stad), i Hille s:n. Gestr.; br. drå f. Niels Jönss., 152, 207.
- Löfddale kronoallmän.** i Häradshamm. s:n, Ög., 335.
- Löneburgh**, se **Lüneborg**.
- Löskieman**, 199.
- Lösta** s:n (Öster-Löfsta i Olands här., Upl.), flänt t. Matz Pederss., 327.

M.

- Magnus**, hert. af Sachsen-Lauenburg, br. ifr., 100; bud t. hon., 116.
- Malefittzrätt** (i allm. criminalrätt, här krigsrätt), öfver en del knekt., 247.
- Malin**, h., skeppar Olofs moder, fsvar.-br., 206.
- Malm**, 199—202; vid Salberg., 209, 210, 213, 215, 270.
- Malma** s:n i Åkerbo här. (Vestml.), flänt t. Sv. Frijs, 326.
- Malma** (sätesgd i M. s:n, Viste här.), i Vg., fru Ingerds egdm, 377.
- Malma** (sätesgd i V. Ryds s:n, Ydre här.), Smål.; Per Knutssons egdm, 381.
- Malmberg**, 202.

- Malmbodar** vid Salberget, 200, 213, 214.
- Malmö**, 330; innehafves af Lüb. o. drs anhang, 137, 228, 236; om mötet drst. (1524), 153-154; om intag. af, 297; br. t. det belägrande sv. krigsfolk. drst., 304-305; Arvid Trolle fång. drst., 304, 305; om belägr. af, 330; om dss intag. af Lübeck., 343, 344.
- Malt**, 126, 197; i uppbörd, 254; i kostgård, 284, 286, 300, 302; skickas fr. Kalm. t. flottan, 286.
- Mans M:**[ånsson?] får sälja 4 par oxar i Lund, 208.
- Manslag**, 204, 208, 279.
- Margit**, Jören Skredd. h., fsvar.-br. f., 207.
- Margraff** (Markgrefve) af Brandenb. Vilhelm, 32, 365-369, 372-374; se vid **Vilhelm**; — Albrecht, hert. i Preuss., se **Albrecht**.
- Margreta** [-tta] (Mänsdtr Natt o. Dag, se reg. t. 1:a del.), h., på Sjögerås; rusttj.-skyld. i Vg., 377, 382.
- Margrette**, h., i Larensbo, rusttj., 379.
- Maria**, drott. af Ung. (o. Böhm., erkehertiginna i Österrike, regentinna i Nederl.); hert. Chr. ämnar skicka sändeb. t., 345.
- Marienburgk** (Marienburg, stad i Preuss.), landtdag drst., 371.
- Mariekyrkan** i Oslo, 56.
- Mark** [-ck], här. i Vg.; br. t. inneb. drst., 118-119, 167-168; sk. bevakas mot fiend., 143; fogd. drst., 168; fogdebr. drå f. Niels Munck, 331.
- Marsk**, Danmarks rikets, Tyge Krabbe, 351.
- Mast**, -er, 3, 246.
- Mathias Laurentij**, sändeb. t. Ryssl., 384, 385, 387. Se **Mattis Larson**.
- Mattis Larson** (Hästeskiöld?), väpn., i slottslofven på Viborg, 253.
- Matz Jonszon**, rusttj.-skyld. (i Redv. l. Ås här.) i Vg., 378.
- Matz Pederszon** [Person, -szon]; (enl. tryckta uppgifter: M. P:son Upländing — med half lilja i vapnet — g. m. Birgitta Christiernsdtr Wase, kon. G:s syskonbarn, i hennes andra gifte), flän.-br. å Löfsta s:n m. k. ränta, 327; — å tre gård., 332; hs h. Birgitta får flän., 327-328; rusttj., 380.
- Mauritz Olsson** (dansk, möjl. dsme som nästfölj.), 16.
- Mauritz Olsson**, t. Bollerup, ridd., d. adelsm. i Sk., 346.
- Mayer, Marcus**, se **Meyer**.
- Mechelborg** [Mechil-, Meckel-] (Mecklenburg), hert. Albr. af, 14, 15, 34, 117, 344; hert. Heinr. af, 340, 344; hert. Philippus af, 344.
- Medellöse** s:n (Mellösa i Ner.), flänt t. Lars Siggesson, 205.
- Mediolan** (Milano), hert. af, fofv. md en af gamle kon. Chrs döttrar, 259.
- Meissen** [-sz-] (i Sachsen), 338.
- Meister** teutsches Ordens, se **Brüggeney** l. **Härmästaren**.
- Melenn, Berend** [Bernth, -dt] van [von] (se reg. t. 1:a del.); om hon., 15, 102; Lübeckarnes o. hert. Albr. af Meckl. medhjelp. mot Sv., 339, 344.
- Merete**, h., rusttj.-skyld. i Uppsvealnd, 381.
- Merszejakt**, en, 162.
- Messebok**, 156.
- Messekläder**, i Juleta kloster, 283.
- Mesteren** af Lifland (härmästaren), 231.
- Meyer** [Ma-, Meyere], **Marcus**, borgmäst. i Lüb., 19; bör uppsändas t. Leckö, 20, 21, 25, 41; d. råd. begär hs tillbakasänd., 354; öfverste hof-

- vidsm. f. Lübeck., 353; om hon., 41, 42, 88, 94, 107, 231; fången af Svensk. vid Helsgb., 17, 19, 350, 353; förråd., 123; förråd. öfverrask. Varbergs slott, 94, 95, 106, 107, 118, 120; innehar ännu Varb., 375; befar. anfall af hon. öfv. sv. gräns., 120, 143, 148, 149; om att göra hon. afbräck, 143, 144; om stillestånd md hon., 231; om hs broders öde, 376.
- Michel**, ett löbskt örlogsfartyg, 145—146.
- Michel Bysseskytte** på Elfsborg, 194.
- Minoriter-orden** (Franciskaner-orden), egt hus i Sthm, 265.
- Mjöd**, 197.
- Mjöl**, 126, 197; i uppbörd, 254; i kostgård, 284, 286, 302.
- Mo** härad (i Smål.), hjälpskatten af infordras, 324.
- Moeszundh, Mogesund** (numera Moons sund, se reg. t. 9:e del.), 162, 195.
- Mugge** [-a], **Jon** [Joan] (Dal l. Verml.), rusttj., 378, 384.
- Munck, Niels**, fogdebr. på Mark o. en ladugård, 331.
- Munckeby** (sätesgd i Borgo s:n o. län, Nyland) i Finl.; Per Niels:s egdm, 207.
- Munketorp** (pastorat i Snäfringe här., Vestml.), hr Lars drst. rusttj.-skyldig, 381.
- Muscovia** (Moskva), 384.
- Muscowiten** sk. hfa förbundit sig med Lüb., 340.
- Musgho, Theodorus Johannis**, handl. i St. Nowgorod, 387.
- Myeleta** s:n (Möklinta i Öfver-Tjurbo här., Vestml.), fogdebr. drå f. Niels Henrikss., 209.
- Mymmel** (Memel, stad i provinsen Preussen), 338.
- Mynt**, 201, 263; danskt, 87; sv. o. danskt, 249; om dessas inbördes värden, 87; om värdet af det sv., 123; rigiskt o. revalskt, 175.
- Myntere** (Münter), **Jören**, en af de löbske anför.; om hs flykt fr. Helsgbg, 350.
- Måns Johanson** (Natt o. Dag, t. Broo, riksr. o. ridd.; se reg. t. 1:a del.), hr; rusttj. i Ög., 381.
- Måns Månsson** [Monson], qvittobr., 55, 205.
- Måns Nielson**, kons trotjenare, 279; kons budbär. t. flott., 286, 314.
- Måns Person** (»smålenke M. P.»), Stierna t. Eskilstorp o. Lida, se reg. t. 8:e del.), fogdebr. på Ups. gård, stad o. underligg. här., 207.
- Måns Swensson** (Somme t. Vesterby, se reg. t. 4:e del.), 221, 226, 234, 247, 262, 266, 267, 278, 297, 318, 375; amiral öfv. hela sv. flottan, 24, 127; br. t. hon., 17, 145—148, 192—193, 234—239, 241—242, 250—251, 257—258, 263—264, 268—269, 285, 287, 288, 292—294, 306—313, 314—318, 328—329; br. fr. hon., 164, 245, 324; md flott. i Landskrona, 284.
- Måns Swensson** (dsme som föreg.?), 113.
- Måns Torbiörsson**, d. adelsm., 346.
- Mårten Larszon**, fogdebr. på Varendöön, 279.
- Mårten** [-th-] **Mathej** [-tth-], hr, br. på S. Sigfridi preb. i Åbo, 230, 281.
- Mörcköö** (s:n i Mörcköfjorden, Hölebo här., Söd.), flän.-br. drå f. Wulff van Natafft, 336.

N.

Narfva, 386.

Natafft [Nath-, Nā-] **Wolff** [Wulff] von l. van, ridd., mkgr. Vilh:s af Brandb. hofjunk.; trådt i k. G:s tjenst; rekomm. f. hon., 372—373; fl.-br. på Mörkö, 336.

- Niderland** (Nederländerna); om hjelp t. Dmk fr., 77.
- Niels**, hr, coll.-br. på Salu sn i Finl., 206.
- Niels Giordsson** [Giorson, Götersson] (Schack t. Utö, se reg. t. 4:e del.), rusttj., 380.
- Niels Gregorij**, hr, coll.-br. på Fernebo i Gestr., 207.
- Niels Henriksson**, fogdebr. på sex s:r vid Sala, 209; skrivf. på Salberg., 363.
- Niels Jonson** (föret fogde på Grönskogs egor), hdsh.-br. på Strauda h., 282.
- Niels Jönsön**, br. på Iggön o. Löfgrundet i Hille sn, Gestr., 152, 207.
- Niels Larson**, i slottslofv. på Nyslott, 255.
- Niels Larson** (1532 bisk.-fogde på Öl. o. i Kalm. län), fogdebr. på S. Möre, 282.
- Niels Månsson**, i Tyskl., br. t., 174—175; återkallas, *ib.*
- Niels Persson**, fogdebr. på Alvastra klost., m. m., 332.
- Nils** i Sanda l. Sända (Dal l. Verml.), rusttj., 384.
- Nils, Kalmarna-** (af Bjelkesläkten; se reg. t. 2:a del.), rusttj.-skyld. i Ög., 382.
- Nils Arffuedson** (borgmäst. i Jönk.), rusttj.-skyld. i Smäl., 382.
- Nils Arffuedson** (hdsh. i Åkerbo här.), rusttj.-skyld. i Ög., 382.
- Nils Aruitzson** (Store t. Intorp), rusttj.-skyld. i Kind i Vg., 378.
- Nils Larson** i Sparsta, rusttj.-skyld. i Uppsvealänd, 380.
- Nils Larson** (Schack) på Hornby, rusttj.-skyld. (i Strengn. stift), 380.
- Nils Olson** (Hård?), rusttj.-skyld. i Uppsvealänd, 380.
- Nils Tommesson** i Billesta, rusttj.-skyld. i Uppsvealänd, 381.
- Nogårdh, Stora** (Stora Nowgorod i Ryssl.); Boris ståthåll. drst., 256.
- Nora** (Nuora i Viborgs s:n), i Vib. län, Finl.; flän.-br. drå f. Erik Flem., 206.
- Norby** sn (Norrby, nära intill Sala, i judicielt häns. nu hör. t. Simtuna, men i administrativt t. Öfver-Tjurbo här., Vesterås län), fogde-br. drå f. Niels Henrikss., 209.
- Norby** [-ii], **Söffuerin** (se reg. t. 1:a del.); tagit sv. skepp o. gods, 59, 102.
- Norchopia**, se **Norkopung**.
- Norige** (Norge), 14, 76, 89, 90, 127, 129, 140, 291, 341, 342, 345, 347, 360; om fejd dr md kon. Chr., 103; orol. drst. f. gamle k. Chr:s räkn., 136; om pantsättning t. Sv. af län o. slott drst., 105, 159, 179, 277, 285, 293; om sv. arfvegods drst., 42, 153; om dn skada G. Trolle gjort drst., 189; om dss förvärfv. af hert. Chr., 222; innehafves af hon., 343; om bekräft. af fbund. md Sv., 260, 360—361; om skatt drst., 376; tidend. ifr., 376.
- s **rikes råd**, 225, 260.
- Norkopung** [Norchopia] (Norrköping), 84, 86, 87.
- Norra Motet** på Öl.; flän. drst., 282.
- Nors** i uppbörd, 255.
- Norunda** canonia i Ups., flänt t. h. Birgitta, Matz Perssons, ss. vederlag f. Örby, 327; — prebenda i Ups., *ib.*
- Notheborgh** (Nöteborg), 386.
- Novagardia Magna** (Stora Nowgorod i Ryssl.), 384—387. — Se **Nogårdh, Stora**.
- Nurenberg** [Nurinbergk] (Nürnberg, i Mittelfranken, i Tyskl.); markgrevar drst. Vilhelm, se **Vilhelm**, Albrecht, se **Albrecht**.
- Nydinghe**, h. Annas egdm (i Vg., Dal l. Verml.), 379.
- Nyekor** i Finl. (i Åbo), 176; — i Link., 203.
- Nylödissse** [-sze, Nylösze, -lödze, Nyelödissse] (Nylödöse), 193; om ditflyttn. af köpm. fr. Bogesund, 18; läger drst., 103; befar. anfall emot,

- 123; om besättns förstärkn., 143; br. t. borgm. o. råd drst., 144; skepp, utrust. af, 124. Se vid. **Lödöse**.
- Nyness** (Nynäs, sätesgd i Ösmo s:n, Sotholms här., Söd.), thör h. Elin, 380.
- Nyslott** (l. S:t Olofs borg i Finl., Nedredels här. af Savolax), bref på slottslofv., drst., 255.
- s **län**, 229; qvitto på uppbörd. af, 255.
- Näsby** s:n (i Fellingsbro här., Vestml.), flänt t. Chrphr Anders., 205.
- Nässie** s:n (Nässjö, i Tveta här., Smäl.), flän.-br. drå f. Sven Skute, 205.
- Nässzhults** egor (trol. i Näshults s:n, Östra här., Smäl.), flän.-br. drå f. Pau. Birgess., 206.
- Nötefall**, i uppbörd, 254.

O.

- Obdoria** (Obdorsk i Siberien), 384.
- Offuerlandh** (i Tyskl.), 6.
- Oija** (Öja) gäll på V.-Rekarne; coll.-br. drå f. hr Lars i Yttersela, 204.
- Olaff**, hr, i Kumla, fsvar.-br., 207.
- Olaff** i Grellesta, i Uppsvealand, rusttj., 381.
- Olaff Arfuedson** (fogde i Nyköp. län), rusttj., 380.
- Olaff Boszon** [Boson] (Oxehufvud t. Hof), i Vg., rusttj., 378, 383.
- Olaff [-o-], Erikson** (fodermarsk, flän.-man på Strö gd[?]), utmärkt sig i kriget, 306; rusttj., 380.
- Olaff Haluarson** [Halduardsz-] (Trästena gd i flän.), i Vg., rusttj., 378, 384.
- Olaff Henrikson**, i Uppsveal., rusttj., 380.
- Olaff Håkanson**, rusttj.-skyld. i Smäl., 382.
- Olaff Ifuerson** (t. Enköping, väpn.; se reg. t. 5:e del.), rusttj. (i Upl.), 380.
- Olaff Mortenszon** (1527 fogde i Hels.), br. på Jerla gd, 219.
- Olaff Person**, 169.
- Olaff Person** [-sz-] i Biurhem (Örnefot t. Bjurum, se reg. t. 5:e, 6:e, 8:e o. 9:e del.), i Vg., rusttj., 377, 382.
- Olaff [-o-] Skepper** [Ski-] (trol. dsme s. 1527 var kons skeppsbyggmäst.), 206; vid flottan, 315.
- Se vid. **Oloff**.
- Oldenburg** [-gh-, -borg, -borig] (grefskap i Tyskl.), 33, 39, 76, 89, 291, 341, 342, 347, 352, 360. — Se vid. **Christopher**, greve.
- Oloff Ericson**, se **Olaff Erikson**.
- Oloff Henricson**, underfogde på Viborg; i slottslofv. drst., 253.
- Oloff Larson**, br. t. hon. om tidender o. smältare fr. Tyskl., 173.
- Oloff Persson**, i slottslofv. på Nyslott, 255.
- Oloff Swenson**, br. på ett stenhus i Sthm, 265.
- Oloffzmesse** markn. i Köping, 217.
- Orden**, tyska, i Lifl., 356, 362, 364.
- Ordinancie**, Vesterås, 240.
- Orne** (Urne), **Joen**, d. adelsm., 346.
- Orsza** (Orsa s:n i Dal.), coll.-br. drå f. hr Jöns Reff, 206.
- Ortlandes** l. **Ordzlandes** (landskap), i Norge, om pantsättn. af t. Sv., 105, 159, 179; i Norge l. Dmk, om d:o d:o, 244—246, 249; i Dmk, om d:o d:o, 288, 349; i Finl., 275.

- Ostar**, 177.
Oszlo (Opslo, stad i Norge), Mariekyrk. drst., 56; domprost. drst., *ib.*
Otte Nilson (Hästufvud i Holm, flän.-man i Vestml.; lagm. i Dal.), rusttj., 381.
Oxar, i afgäld, 168, 229, 326; tillåtelse att hda md, 204, 205, 208; i kostgärd, 284, 286, 293, 300, 302, 375; oxegärd af Smäl., 324.

P.

- Palzgraffuen** [Pal-, -gräff-] af Rijn (pfalzgreffen af Rhen), om hon., 261, 267, 276, 280; g. m. gamle kon. Chr:s dtr, 259; ryktena om hs rustn. mot Dmk fstor. af Dansk., 287; — föga värda, *ib.*; hs tåg blifv. om intet, 329.
Papper, 173.
Parsberg, Werner, d. adelsm., 346.
Paszebordt (pass), 46.
Pauell Birgeszon (Hiort af Elmterid i Smäl., fogde öfv. Vista o. Tveta här.), flän.-br. på Näshults o. Heslaby egor, 206.
Paulus Simoenson, skepp. fr. Brügge, 367, 372.
Peder (antagl. P. Svenske), en af de sv. höfvidsmänn. i Skåne, 141.
Peder, kkhde i Alfta (i Hels.), död; inköpt ett hemman åt kkan, 155—156.
Peder Hanszon, qvittobr., 204.
Peder Henricj, hr, coll.-br. på Torstuna, 208.
Peder Jönson i Ingeualstorp i Röks s:n (Ög.), fsvar.-br., 205.
Peder Manszon, flän.-br. på Jääskis gd o. Kaffuareffua »nötzlag», 313.
Peder Michelson, br. på Kalfhäll i Gierfelle s:n, 229.
Peder Månszon, fogdebr. på Simituna, Torstuna o. Tjurbo här., 313.
Peder Nicolai, hr, coll.-br. på Grenna prestgäll, 205.
Peder Nielszon (förlän.-man o.) fogde i Gäsene, uppdrag om kostgärd., 302; sk. återkalla Gäs. fr. Chrphr Anderss., *ib.*
Peder [Per] Nilsson på Munkeby, väpnare, flän., 207; i slottslofv. på Viborg, 253.
Peder Olson (fogde i Mark, 1529 hdsh. i Sevedals o. Vätle här.), innehaft en ladugd i Mark, 331.
Peder Olszon, kon:s budbär., 165.
Peder Swensson (t. Wibberboda, m. m., anförare f. Dalkarl. i slag. vid Brunbäck?), br. t., 87—89.
Pein [Pejinn], **Johan**, preuss. amiral, höfvidsm. på Insterburg; om fhdl. md, 309; br. fr. hon. t. kon. G., 359.
Peltz [-ssz], **Albricht [-igt, -ickt]**, en af höfv.-männ. f. de tyske värfv. knekt., 115, 121, 122, 149, 150, 158.
Per i Sibbetorp, rusttj., 378.
Per Andersson (Hjorthufvud t. Brandstorp, f. d. slottslofv. på Leckö, en af sv. höfvidsmänn.), 261.
Per Brynteson (se reg. t. 9:e del.), rusttj.-skyld. i Uppsvealand, 380.
Per Erlandson (Båät t. Fituna, riksr. o. väpn.), 380.
Per Gunnerson (flänt md Ettacks gd o. Daretorps gäll, m. m.), på Ettack i Vg., rusttj., 377, 383.
Per Hanson (af Forstenasläkten) på Walsta (l. Hualsta), rusttj., 380.

- Per Hanson** i Bragnalmo, i Vg., rusttj., 383.
- Per Ingemunson**, rusttj.-skyld. i Uppsvealand, 380.
- Per Knutsson** (säkert endera af de följ.), följer fångarne upp t. Sv., 351.
- Per Knutson** (Soop, väpn., hdsh. i Gullbergs här., trol. dsme s. 1524 var i slotslofv. på Kalm.) i Malma (Ög.), rusttj., 381.
- Per Knutson** (i Broo i Ög., frälseman o. fogde), rusttj.-skyld. i Ög., 381.
- Per Larson** (Ulfstånd l. Königsmarck, riksr. o. väpn.), på Halkuj (Hallqvad), rusttj., 380.
- Per Larson** i slotslofv. på Nyslott, 255.
- Per Michelson**, i slotslofv. på Nyslott, 255.
- Per Månsson** i Bragneem (Wädurhorn t. Hesslö?; 1530 fogde på Dal), rusttj.-skyld. i Vg., 379.
- Per Nielsson** på Munkeby, se **Peder Nielszon**.
- Permia** (Perm i Ryssl.), 384.
- Pernille**, fru (P. Nielsdr Sparre, se reg. t. 3:e del.), rusttj., 381.
- Petri et Pauli** preb. i Kalm.; coll.-br. å f. hr Jöns, 282.
- Philippus**, hert. af Meckl., 34; hert. Henriks son; fslag af Lübeck. a. göra hon. t. kon. i Sv., 344.
- Philippus Andreae**, coll.-br. på Szämingz gäll i Nyslotts län, 229.
- Pipere**, 130.
- Pleskovia** [-etzc-] (Pleskow i Ryssl.), 384—387.
- Plodebusk, Claes**, se **Pudbusk**.
- Pojj** (Pojjo) s:n i Raseb. län, Finl., 207.
- Polen** [Polonia, Påländ, -an], 339; kon. af, 40, 70, 72, 370, 371, 387; br. t. hon., 72—75, 76, 246; fr. Dmk väntas hjälp af hon., 77; br. t. hon. fr. hert. Chr., 345; — — fr. d. råd., 354.
- Pommern** [Pomerenn, Pomerania, Land tho Pommern], 5, 85; hertigen af, 6; br. t. hon., 3; sändebud t. Sv., 6, 31; om värfn. drst., 36, 71; sändeb. t. hert., 63, 68, 73.
- Pommern-Stettin**; hert. Vilh. t., 369, 370.
- Pommerske herrar**, de (hertigarne), 12; — kusten, 67, 73; — sidan, 3.
- Portus** (tydl. en af anförarne å Tyskarnes sida i Grefvefejden, och fång. vid Helsingbg), bör uppsändas t. Leckö, 21.
- Posse, Axell** [-iil] (på Hellekis, riksr., se reg. t. 2:a del.), rusttjenstskyld. i Vg., 377, 383.
- Prebenden**: S. Peders i Strengn., 207; vid Skara domkyrka, 213; S:t Sigfridi i Åbo, 230, 280; Hel. Lekama i Kalm., 282; Barbare, Petri et Pauli, S. Laurentij *ib.*; Norunda i Ups., 327.
- Predkanter**, på flottan, 132, 133.
- Prelater**, 48; i Dmk hårdt beskatt. af gr. Chrphr, 353; i Preussen, se **Prutzen**.
- President** i Danz. Joh. v. Weren, 72.
- Prestelandbor**, 203.
- Preusen, Preutzenn, Prewszen**, se **Prutzen**.
- Priis, Larss**, vaktmäst. f. alla de tyska knekt., 113.
- Pringheel, Joannes**, borg. i Brügge, 368.
- Pritzen**, se **Prutzen**.
- Privilegier**: f. Danz. i Sv., 160, 161; f. Salberget, 196—203, 214; danska adelns, 348—349.

Prophoss, 45, 50—52.

Prudtzen, Prussia, se **Prutzen**.

Prutzen [Preusen, -szen, -eutzenn, -uszenn, -wszen, Pritzen, Prudtzen, Prussia, Prydtzenn, -ydtzszenn, -yssen, -ytzen], 161, 371; örlogsskepp ditsända f. a. hemta knekt. drifr., 3; hert. Albr. af, 15, 160; hert:s sändebud, 31; om värfn. drst., 36, 63; fhdl. md hert., 46; br. t. hon., 60—62, 84—85, 161, 246; br. fr. hon.; 161; om väntad hjälp åt hert. Chr. i Dmk fr. hon., 77; tagit varor s. thörde kon. G., 247; om undhdl. md hon. af hert. Chr., 345; Iv. Flem. m. fl. ditsända, 63, 68; om hert:s flotta, 37, 107, 238, 257; — om fören. af hs skepp md sv. flott., 75, 126, 129, 145, 146, — — m. de öfr. fbundnes flottor, 358; hs sex skepp und. Carlsön vid Gotl., 359; Joh. Pein hs amiral, *ib.*; uppdrag fr. hert. t. kon. G., 338—341; d. råd:s undhdl. md hon. om hjälp, 354; råden i Preuss. t. kon. G. om strid. md Danz., 370—371; innebygg. i Preuss. kon:s af Pol. undersåtar, 370.

Prutzer, Prytzer, de, 236, 237, 309.

Prytzske herrar, 12; — sido (preussiske kusten), 345.

Pudbusk [Plodebusk], **Claes** [-uess], t. Kaurup l. Kraptorph, ridd., 346, 351.

Pålan o. Påländ, se **Polen**.

Påskaårs altare, 28.

Q.

Qvarn, 49.

Qvartermästare; hos de främm. knekt. en för hvar fänika, 128; på flottan, 130.

Qvisberg (säteri i Vinnerstads s:n, Aska här., Ög.; 1384 skänkt t. Vadstena kl. af Bo Jonss. Grip), fpant. af Vadstena kl. t. Sven Skute, 205.

Qvittobref: kon:s, 55, 175—177, 203—205, 208, 209, 229, 254—255; fr. fogdarne infordras, 325.

R.

Rackaby s:n (i Källands här., Vg.), flän. drst., 204.

Raffualia se **Reffe**.

Raguall, hr, i Börstil, rusttj., 381.

Ragwald [Ragual, -ll, Rauald] **Jönson** i Lödöse (kon:s tjen.); flän.-br., 204, 205; diverse uppdrag, 219, 221, 315, 318, 321, 322.

Ranckehytthenn (Rankhyttan i Vika s:n, Dal., se reg. t. 6:e del.), af And. Perss. fbrutet t. kron.; gåfvobr. drå t. Staff. Henrikss., borgmäst. i Ups., 290—291.

Rann, Måns, borg. i Viborg, i slottslofv. drst., 253.

Ransun (lösepenning för krigsfångar), 330.

Ranszw (Rantzau), **Johan** (under konungarne Fredrik I — från 1523 — Chr. III o. Fredr. II, utom en mellantid, då han var i onåd hos Chr. III, öfverbefälhafvare för danska krigshären; död dec. 1565), br. t. kon. G., 116, **Rasmus** (Nielsson, hdsh. i Bjerke o. Kullings här.), i Huitene, Elfsborgs län, Vg., rusttj., 378, 383.

Raszborg [-sze-] (slott i Karis s:n, v. Nyland, vid kusten ö. om Ekenäs, Finl.). Er. Fleming höfv.-m. drst., 175.

- Raszborgs län** (v. hälften af Nyland), 207, 208; qvitto f. Er. Flem. på tax. af, 175—176.
- Rathkow** [-tkaw], **Joachim** [-ym], innebygg. i Riga, florat gods gm sv kryssare; rekomm.-br. f. hon., 363—366.
- Raynick**, dr, se **Reynechius**.
- Recess**, **Vesterås**, 265.
- Redzevia** i Ryssl., 384.
- Reff**, **Benct**, 234.
- Reff**, **Jöns**, hr, coll.-hr. på Orsa, 206.
- Reffe** [Raffualia] (Reval, hufvudstad i Estl.), 251, 386; om värfn. drst., 32; seglats dit fr. Lüb., 164; om handeln på, 212.
- Reffuelske** farvattnet, 125, 162, 278.
- Reffuelskt** mynt, 175.
- Reffuelsta** (gammal sätesgd vid Örsundsån, i Altuna s:n, Simtuna här., Upl.), fru Britas egdm, 380.
- Register**, på malm m. m. vid Sala grufva, sk. hållas, 210, 215; öfv. knekt. o. båtsmän, 313; — utbetalda pgr, 314, 318; — hert. Chrs o. Dmks skuld t. Sv., 245; — sv. manskapet, 287; — de fångne knekts nattläg., 351.
- Remesnidare** (sadelmakare), om antag. af i kons tienst, 267.
- Rennefeneka** (en fänika rytteri), 350.
- Rennenberg**, **Wilhelm**, gr., kejs. råd o. commissarie; br. t. kon. G., 371—372.
- Resiger**, se **Resigtyget** o. **Ryttare**.
- Resigtyget** [Reseg-] (rytteriet), det danska, 252; det svenska, 267, 312; det sv. o. d. anfall. fiend. vid Helsgbg, 350; af Vg., 377—379, 382—384; af Dal o. Verml., 378, 384; af Upländerna, 379—381; af Ög., 381—382; af Smål., 382. — Se vid **Ryttare**.
- Ressania** (Rjäsan, guv.) i Ryssl., 384.
- Rettereting**, 131.
- Reutther**, se **Ryttare**.
- Reynechius** [Raynick], **Johann**, dr, herts af Preuss. råd, 340; fhdl. md, 161, 162.
- Ribbing**, **Nils** (Knutss. t. Svenserid, se reg. t. 5:e del.), rusttj., 383.
- Riddare**, 131, 346, 353, 372.
- Riddersmansmän** (riddares vederlikar, se reg. t. 9:e delen), 353; om »ransun» f., 330.
- Ridweig** (Redvägs här. i Vg.), fräls. drst., 378.
- Riga** (i Lifl.), 251, 355, 356, 373; råd i drst., 374.
— erkestift, coadjutor drst., 366, 367, 369, 373, 374.
- Rigiska** farvattnet, 162.
- Rigiskt** mynt, 175, 176.
- Rijnn** (Rhen), pfalzgr. af, 259, 280.
- Rista** (Rysta gd i Odensvi s:n, Åkerbo här., Vestml.), 381.
- Roden** (Roslagen). 327.
- Rollig**, **Arnæs**, d. adelsm., 346.
- Ronnenburg** [-gk] (Ronneburg, slott i distrikt. Wenden, Lifl.), 365—369.
- Rostochk** (Rostock, hansestad, nu stad i Meckl.), 15.
- Rostovia** (Rostow i Ryssl.), 384.
- Roszen**, **Reynaldus van**, 125.

- Roszczerantz, Henrik**, hr, ståthåll. på Gotl.; br. t. hon., 126—127, 243—244; om hs skepps fören. md de svenska, 145; rådslag med hon., 146; br. t. hon., 169—170, 182.
- Roszschild** (Roskild, stad på Seland), br. t. bisk. drst., 83—84.
- Roteskaft** (sammanrotning i elak afsigt), 49.
- Rothneby** (nu Ronneby, stad i Blekinge), 141.
- Rucia**, se **Rutzia**.
- Rundstycken**, svenska (ett större silfvermynt = 1 öre, l. 3 örtugar l. 12 danska hviter), 87.
- Rundewij** (Randeväg, numera Rännaväg i Gällstads s:n, Kinds här., Vg.), Lasse Karssons egdm, 383.
- Rutzia** [Rucia], 384—387. Se vid. **Rydtzlandt**.
- Rydtzlandt**, sändebud fr., 256; fdrag md, 384—387; kejs. af, se **Johannes**.
- Rutt** (Rud), **Per**, d. adelsm., 346.
- Rügen**, furstar till: mkgrefve Vilh., 369; hert. Albr. af Preuss., 370.
- Rymningar**, vid Sala grufva, 202, 215.
- Ryttare** [Reutther, Resiger o. s. v.], 37, 52, 79, 92, 104, 125, 135, 136, 138, 149, 178, 183, 222, 223, 257, 307, 312, 330, 338, 339, 346. Se vid. **Resigtyget**.
- Ryttmästare**, 47, 52.
- Råd**, ett tyskt, önskas af kon. G., 340; — staden Brüggens, 367; — Danzigs, 58, 72; br. t. 62—66; — kejsrerliga, tre, br. t. kon. G., 371—372; — Hamburgs, fredsmäkl., 340; — Holsteins, 271; — Lübecks; det gamla åter insatt, 339, 376; fängslat Wullenwever o. Marcus Meyers brod., 376; — kons af Polen preussiska råd, bref till konung G., 370—371; — hert:s af Preuss., 340; — Wlff Gyler gr. Chrphrs, 344; — Riga stads, 374.
- **Danmarks rikes**, 189, 225, 247, 251; fullgjort valet af hert. Chr. t. kon., 84; kon. G. md dm missnöjd, 179; ej bekräft. det inggna förbund. md Sv., 186; begäran drom, 223; i Skåne, Hall. o. Blek., 40—44, 48; br. t. dm, 19—20, 39—43, 43—44, 106—107, 140—141, 151—152, 152—154, 183; fpligtels. å drs vägn., 153; br. fr. dm, *ib.*; gått kon. G. thanda på hert. Chr:s vägn., 347—349; fmkt o. instr. f. drs sändeb. t. kon. G., 351—354; sk. bekräft. fbund. md Sv., 360.
- **Norges rikes**, sk. bekräfta förb. md Sv., 360.
- **Sveriges rikes**, 47, 53, 186, 354, 385, 387; utrusta skepp, 156, 162, 195; några i lägr. vid Varb., 7, 347; br. t. dm, 7—13; — i Skåne, 353.
- Råg**, 207, 254, 328.
- Räff, Michil** (dansk, t. Malung i Vg., se reg. t. 5:e del.), rusttj.-skyld. i Vg., 378.
- Ränta**, rikets årliga, 103, 191, 327.
- Rättaredömen**, två, flänta t. Sven Skute, 206; Hägernäs, flänt. t. fru Karin på Lagnö, 209.
- Röck** s:n (Rök, s:n i Lysings h., Ög.), 205.
- Rönness** (Rönnäs i Agunnaryds s:n, Sunnerbo här., Smål.), Jens Pers:s egdm, 382.
- Rönöö** gård (nu kungsgård, indragen ifrån biskopsstol. i Linköping efter Vesterås riksd. 1527), innehafves af Holg. Karlss., 208; tax. af, *ib.*
- Rör** (skjutgevär), 52, 86, 135.

S.

- Sadelmakare**, om anskaff. af t. kon:s tjenst, 267.
- Saker** [Sakören], kongl., 202, 203, 206, 209, 212, 279, 327; vid Sala grufva, 202, 209; se vid. **Förlänningar**. — Biskops-, 203, 204, 208, 239, 282, 283.
- Sakören**, se **Saker**.
- Sala** s:n (i Vestml.), fogdebr. drå f. Niels Henrikss., 209.
- Salberget** [Saleberg], 196, 270, 282, 283, 285, 288, 291, 292, 294, 296, 298, 299, 302—306, 313, 327; priv. f., 196—203; grufvan drst. igenfallen, 103; fristad, 196; om sakören, s. dr falla, 202, 209; om d:o o. accis, m. m., 212—213; föreskrifter f. gruffogd. o. skrivv. drst., 213—215; Vestangrufv. drst., 213; br. f. fogd. drst. Lasse Holst, 209—210; fogdens o. skrivvarnes ed, 363.
- Salboo fjerding** (i Finl.), flänt t. Henr. Clauess., 313.
- Salt**, 197, 322; om anskaff. af fr. Holl., 241; i kostgård, 288.
- Saltpeter**, om införsel af, 163.
- Saltsjudning**, 56.
- Salu** s:n i N. Österbotten (nu utgör. Salo o. Brahestads pastorat) i Finl., coll.-br. drå f. hr Niels, 206; d:o f. hr Lars Ragualdi, 208.
- Samtings** markn. i Strengn. (Samtings Söndag var i midt. af Februari); br. t. dn der fsm. menhtn, 22—24.
- Sanct Barbare** prebende i Kalm., 282.
- S. Donatianus**, ett skepp ifr. Brügge, 367, 372.
- S. Laurentij** preb. i Kalm., 282.
- S. Peders** preb. i Strengn., 207.
- S. Petri et Pauli** preb. i Kalm., 282.
- S. Petrus**, ett fartyg fr. Brügge, 367, 372.
- S. Sigfridi** preb. i Åbo; br. f. Mårt. Mathej drå, 230, 281.
- Sanda** [Sända] (2 byar o. en gård md detta namn i Verml.), Nils' egdm, på Dal l. i Verml, 378, 384.
- Sasse, Staffan** (se reg. t. 8:e o. 9:e del.), borgen f. hon., 357.
- Sassen** (Sachsen), 253; hert. Magn. af, 99, 100, 116.
- Sassenlanden** (de sachsiska staterna i Tyskl.); ing. värfn. kan der ske, 338.
- Satagundeu** [Sz-] (Satagunda l. Björneborgs län i Finl.), Knut Erikss. (Kurck) lagm. drst., efterträdes af Jöns Knutss., 332—333.
- Scabini** (magistratspersoner), 367.
- Scepperus, Cornelius**, ridd., kejs. råd o. commissarie; br. t. kon. G., 371—372.
- Schleszuyek**, se **Slesswijk**.
- Schara**, se **Skara**.
- Schone, Schåne**, se **Skåne**.
- Schram, Peder**, se **Skram**.
- Scriffuare** o. **Scriffuere**, se **Skriffuare**.
- Secret**, kon:s, 22.
- Secreterare**, kons i Dmk, Frans Trebaw, 36, 76, 77; Lübecks råds, 339; om anskaff. af en tysk t. Sv., 4, 9, 340.
- Segel**, 3, 14.

Segenskiip, se Seydenskip.

Seland [Siel-, Szee-], 3, 12, 93, 105, 111, 226, 227; intaget af Lübeck., 343; tillämn. anfall emot, 345.

Sellenriick, Jacob, höfv.-m. f. tyske knekt. i kon. G:s tjenst, 26.

Semitwna [Seme-], se **Simtuna**.

Sernegovia (Tschernigow i Ryssl.), 384.

Sestera flumen (Systerbäck, gräns. mell. Finl. och Ryssl.), 385.

Seydenskip [Segenskiip] (Seydenschip l. Seynschip, antages vara ett slags mindre, föga djupgående fartyg), ett kon:s, 124; ett tag. vid Landskrona af sv. fart., 317.

Sibbetorp (Sibbatorp, antingen i Björke s:n, Gäseneds här., l. i Gust. Ad:s kapellfsm., Vartofta här., Vg.), Pers egdm, 378, 384.

Sidengewant [-uant] (sidentyg), om inköp af, 241, 269, 321.

Sicktune, hr Barendt drst., 279.

Sielandt, se **Seland**.

Sigismundus, kon. af Polen, storfurste af Lithauen, 387.

Sik, i uppbörd, 255.

Siletorp (antagligen Silarp, herregd i Dalums s:n, Redvägs här.), h. Birgittas egdm i Vg., 379.

Sill, i kostgård, 289.

Sillflsket vid skånska kusten, tillåtelse för Svenskar a. fritt bruka, önskas, 232.

Simtuna [Semi-, Seme-] här. (i Vestml.), 207; fogdebr. drå f. Niels Warg, 206; br. på en allmänning, 216—217; fogdebr. drå f. Ped. Månss., 313.

Sjuketugugränden i Stockholm, 113.

Sjöartiklar, 132—135.

Sjöfaret folk, om anskaff. af, 97, 147.

Sjögeråsz [Söderåsz] (i Klefva s:n, Vilske här., Vg.), h. Margretas egdm, 377, 383.

Sjömän, sv., af oförstånd framkall. fveckl. md Danz., 67; om värfn. af, 75, 95.

Skaa (Skå s:n i Färentuna här., Upl., utgörande s. ö. hörnet af Svartsjölandet i Mälaren), hr Hans drst., 265.

Skaffare på flottan, 135.

Skaffuen (Skagen, nordligaste udden på Jutl.), 2, 7, 232.

Skara [Sch-] stad, 29; handtverk. i Bogesund skola flyttas dit, 18; den förre biskopen der en förrädare, 189; bisk. Sven drst., se **Sven**; br. dit om kostgård f. flottan, 322—323; begärt minskn. drå, 319; rusttj. af stad., 379.

— stift, fsvar.-br. f. prest. drst., 27—28.

Skarpelösta (nu Vesterlöfstad, s:n i Simtuna o. Torstuna här., Vestml. län), coll.-br. drå f. hr Henrik, 207.

Skarprichter (Skarprättare), 51.

Skatt, kronans, 97, 337; hjälpeskatt af Finl., 97; af Vg., 165, 167, 170; den årl. af riket, 103; ny säd. pålagd, 105; af Varbergs län, 171; af Kopparbergen, 335. Se vid. **Gård** o. **Kostgård**.

Skedhene [-enne, Skädenne] (nu Skene, gård i Örby s:n), i Marks h., Vg., lydande under Gudhems klost., städselbr. drå från Ol. Bock, 168—169, 207.

Skelby (i Uppsvealand), Er. Perssons egdm, 380.

Skepp, 2, 36, 37, 78—80, 97, 226; svenska 107, 125, 128, 131, 132, 147, 149, 191—193, 218, 221, 223, 227, 233, 235, 237, 238, 243, 247, 251, 257, 258, 262, 264, 268, 278, 286, 341, 344; (i flottan) 292, 308, 309, 312, 314—316, 320, 328, 345; — blifva liggande öfv. vint. i Landskrona hamn, 297; om drs fvar., 297, 310, 311, 315; om lifsnöd. t. dm, 283, 299, 300, 322; arrester. i Danz., 5, 10, 75, 246, 354; om utrustn. af, 14, 15, 93—96, 124, om uppbring. af, 58, ett hamburgskt kvarhåll. vid Lödöse, 81—83; ett d:o strand. vid Åland, 334; af rikets råd utrust., 124, 156, 162, 164, 195; Lübeck:s, 145, 146, 190, 195, 218, 221, 243, 275, 278, Henr. Rosencrantz', 146, fr. Gröningen, 161—163, 169, om tullfrih. f. svenska i Öresund, 232, Sveriges förvandters, 243; preussiska, 257; fr. Riga, varor derur tagna af kon. G:s kryss., 355—356; hert:s af Preuss., 358; fr. Lifl. t. Sundet — t. Köphamn, tag. af Sv., 364, 365; 2 fr. Brügge uppbringade, 367—368, fr. Preuss. o. Danz., örlogssk. begäras af d. råd. t. undsättn., 354; fr. Riga kommande utanf. Kalm. tag. af sv. kryss., 365; fr. Holl. o. Fland. uppbring. af Sv.; 371—372; bygges vid Varberg, 375. Se vid. **Flottan** o. **Örlogsskepp**.

Skeppare, 36, 37, 99, 130—132, 134, 346; kon:s, 57, 263; må ej lemna skeppen, 310—311; utlofvas af hert. Chr., 345.

Skeppsrätt f. sv. flott., 127—135.

Skijreman, Hans, fsvar.-br.; får bruka köpensk. i Ups., 327.

Sküt, se **Skytt**.

Skjöllarijd (möjligen Skölerud, nu by i Svanskogs s:n, Tössbo här. på Dal), flänt. t. Herlag Jönss., 219.

Skone, se **Skåne**.

Skotte, Oloff, gränd i Sthlm benämnd eft. hon., 265.

Skram [Sch-], **Peder**, om hon., 99, 114, 238; br. t. hon. 145—146, 238—239; br. fr. hon., 164.

Skreddere, Jören, fsvar.-br. f. hs enka, 207.

Skriffuare, Benet, i Arboga, qvittobr., 204; rusttj., 380.

Skriffuare, Bertil (1534 fogde i Borgo län), i slottslofven på Viborg, 253.

Skriffuare, Blasius, vid Sala, 363; br. på en allmänning, 216—217.

Skriffuare, Botuedh (Anekar, frälseman, fogde i Verml., slottslofv. på Leckö), qvittobr., 229.

Skriffuare, Clemet [-nt] (i Ups.?), 22, 171; kon:s budbär., 150.

Skriffuare, Erick, hdsh.-br. på Lysings här., 205.

Skriffuare, Esbiörn (Bock, se registr. t. 4:e o. 9:e del.; förut i slottslofv. på Kalm. slott o. stad, hdsh. i Tveta h.; befmn öfv. andra här. i Smål. o. s. v.), qvittobr., 208.

Skriffuare, Frans, 113; qvittobr., 55.

Skriffuare, Halsten, rusttj. (på Dal l. i Verml.), 378, 384.

Skriffuare, Joan [Jon] (mäh. dsme s. 1527 blef fogde i Möre, Asboland o. Siffuede; se vid. reg. t. 7:e del.), kon:s budbär. t. de sv. höfvidsm., 145, 164, 263, 266—268, 318; heml. uppdrag t. dm fr. kon., 268, 316; kon:s trotjenare, 314.

Skriffuare, Jöns, i slottslofv. på Nyslott, 255.

Skriffuare, Lasse, i Lödöse (frälseman), gåfva t., 205; uppdrag ang. tionden, 219.

- Skriffuare, Lasse**, väpnare, i slottslofv. på Viborg, 253, 255.
- Skriffuare, Lyder**, 250.
- Skriffuare, Matz** (hdsh.-br. 1534 på hdsrätt. i Konga här.); knape, hdsh.-br. på Albo här. i Smål., 206; rusttj., 382.
- Skriffuare, Måns**, på Salberget, 363.
- Skriffuare, Märthen** (i kon:s cancelli), kon:s budbärare, 150.
- Skriffuare, Nils**, kon:s budbär. t. de sv. höfvidsmänn. i Sk., 89, 263, 266, 308.
- Skriffuare, Olaff**, »gamle O. S.»; hs gård i Ups. gifves t. Matz Perss., 332.
- Skriffuare, Peder**, borg. i Viborg, i slottlofv. på Vib. slott, 253.
- Skriffuare, Påuell**, i slottslofv. på Nyslott, 255.
- Skriffuare, Thomas**, fogdebr. på Åbo slott o. dss län, 279; i slottslofven, *ib.*; br. t., 336.
- Skriffuare, Truels** (Rosenstråle, t. Rafvanäs, hdsh. o. fogde i Smål. o. Ög.; se reg. t. 4:e del.), 22.
- Skriffuare, Wlff** (förrådare), gripen i Sk., 17; hert. Chr:s framställn. om hon., 34, 35; utsändt en fsvarrskrift f. sitt förräderi, 122. Se vid. **Gyler, Wlff**.
- Skrifvare**, 47, kon:s, 170; — en tysk, om antag. af i kon:s tjenst, 4, 99, 101; höfvidsmännens f. de främm. knekt., 113; — vid Sala grufva, 199, 263.
- Skulte, Germund**, rusttjenst-skyld. i Uppsvealand, 381.
- Skulte, Jochim** [Ja-], köpman i Kiel, 181, 182.
- Skulte, Sven** (borg. i Vadstena), br. på Qvisberg m. m. ss. pant af Vadstena kl., 205; flän.-br. på Nässie s:n, *ib.*; d:o på två rättaredömen, 206.
- Skytt** [Skytte, skiitt], 79, 125, 129, 134, 146, 151, 156, 193, 292, 299, 312, 350; svårt, 93, 104, 118, 120, 142, 146, 257; eröfr., sk. tfalla kon., 49, 118; kon:s, flor. vid Åhus, 151—152.
- Skyttar; -ere**, 150, 252, 304, 306, 314, 315, 318, 321.
- Skyttfeneke**, 350.
- Skyttetyg**, 377, 378.
- Skåne** [Schone, -æ, Schå-, Skone], 12, 16, 266, 272, 349, 350; gr. Johan af Hoya der infallit, 15, 16; intaget af Svensk., 17; adeln drst. underkast. sig kon. G., 17; undrhdl. drom, 346—349; danska råd. drst., 19—20, 140—141, 183, 261; se vid. **Råd**. Lübeck. dr infallit, 23, 343; — erbjudit Sk. åt kon. G., 248; sv. lägr. drst., 31, 121; sv. trupp drst., 159, 304, 307, 312.
- Skåning** [Sch-], **Rasmus** (1526 fogde i Strengn. m. Åkers o. fl. här.; 1529 förlän. af gods på Lofön), 304, 306.
- Skädenne**, se **Skedhene**.
- Skäninge** (Skenninge), 205.
- Skären**, de svenska, 3.
- Slanger** (en slags långa kanoner, men med jemförelsevis mindre kul-lopp), hela och halfva, 124.
- Slangekrut**, 258; se vid. **Krut**.
- Slehammer** (nu Stenhammar, herregd i Flens s:n, Villåttinge här., Söd.; Eriks egdm; rusttj. af, 381.
- Slesswijk** [Sleszwick, -u-, Slez-, szvig, -uyck], hertigdöme, 33, 76, 89, 126, 129, 140, 159, 291, 341, 342, 347, 360.

- Slompswick** (trol. Slumpsvik, numera by i Månstads s:n, Kinds h., Vg.) Joans egdm; rusttj. af, 379.
- Slott**, 48, 49, 131, 143, 151, 246; Kalmar, 16, 108, 269; om dss fsvar, 164; Vesterås, 69, 75; Viborgs, 253; Nyslott, 255; vid Kroken på Seland, 257; om fpantn. af danska l. norska t. Sv., 267; — — utlofvad, 275, 277; undanflykt. rör. uppfyll. af löft., 285; intagna af Svensk., 288; Åbo, 279; Helsingborgs, 350; Bohus, se **Bahus**; Elfsborgs, se **Elffzburg**; Stockholm, se **Stockholm**; Varbergs, se **Wardberg**.
- Slottsfogde**, i Örebro, Staffan, 204.
- Slottslofven**; i Kalm., 108; på Viborgs sl., fmakt för, 253; på Nyslott, fmakt för, 255; på Åbo, 279.
- Slottslän**; om fpantn. af danska l. norska t. Sv., 267; — — utlofvade, 275, 277; undanflykt. rör. uppfyll. af löftet, 285.
- Slottsskrifvare**; Herm. Biure på Viborgs slott, 253.
- Smalandene** (Smålandene, öarne s. om de stora danska öarna), intagna af **Smedzboda**, 209.
- Smedztorp** (sätsgd i S. s:n, Ingelstads här., Skåne), thör. Josef Falster (Jos. Anderss. F. af den d. Bielkesläkten), 347.
- Smolenskia** (Smolensk i Ryssl.), 384.
- Småland**, 324; en del af fräls. drst. beordr. t. Kalm., 108—110; br. t. fräls. drst. om Varbergs borgares våldshtr, 166—167; om uppköp af ox. drst., 205; om frälsets o. fogd:s rusttj., 275, 382; om krigsfolk drifr. t. Sk., 281; om kostgårds utgör. drifr. t. flott., 283—284, 286—289, 293.
- Småskatten** (korn, råg, hafre o. fläsk af Gäseneds hd i Vg.; i andra landskap hafvande en annan betydelse), 302.
- Småsven, Anders**, 382; rusttj.-skyld. i Vg., 377, 383.
- Småsven, Jon** [Joan] (Joan Svenss. t. Kedum), rusttj.-skyld. i Vg., 378, 384.
- Småtjonden** (= småskatten?) af Öl, flänt t. hr Jöns Petri i Kalm., 282.
- Smältare**, om anskaff. af fr. Tyskl., 173; vid Sala grufva, 198.
- Smör**, 28, 103, 177, 207, 219, 241, 247, 255, 289.
- Smörskatt**, 325.
- Soffring** (rensad malm vid grufva), 200; på Salberget, 270.
- Soffuerin**; se **Kiil, Söffuerin**, 116.
- Sorunda** (s:n i Sotholms h., Söd.), hr Erland kkhde drst., rusttj., 381.
- Spanga** (Spånga i Ärila s:n, Österrek. här., Söd.?) Er. Larss:s egdm, 381.
- Sparsta** (i Uppsvealand), Nils Larss:s egdm, 380.
- Spegell, Gudmund Johannis** (domprost i Vexjö; se reg. t. 8:e del.), qvitto, 304.
- Spesserij**, 197.
- Spetfisk**, 177.
- Spetzser**, 86, 87.
- Spora, Eric** [-ch] (son af Jak. Bergen, borg. i Nådendal, men antog sin morfaders namn o. vapen; var ännu 1566 befmn på Tavastehus, men var död 1567), i slottslofv. på Nyslott, 255; qvitto på uppboörd, *ib*.
- Stadzberg** (Stadsberga, nu by i Österhaninge s:n, Sotholms h., Söd.), gods, br. drå f. h. Cicilia, 230.
- Staffan**, slottsfogde på Örebro sl.; fsvar.-br. f. manslag, 204.
- Staffan Henriksson**, borgmäst. i Ups., gåfvobr. på hälft. af Rankhyttan, m. m., 290—291; får sälja bly, 327; flän.-br. på Eedbo här., *ib*; rusttjenst, 381.

- Stake, Erik** (Anundss. t. Hönsesäter, i slottslofv. på Leckö), rusttj.-skyld. i Vg., 377, 382.
- Stalmester, Jörgen**, fr. Preuss., 161.
- Stellebref** (antagningsbevis rör. tjenst), 26, 30, 45, 53.
- Sten**, hr (Sten Sture), hs föregifne son, 102.
- Steen**, gård, legat und. S. Ped. prebenda i Strengn.; flänt t. Lasse Holst, 207.
- Sten**, om körsel af t. Elfsborg, 375.
- Stenn** (Sten, f. d. socken, numera del af V. Stenby), s:n i Ög., »mell. Vijka», 326.
- Stettin**, 369, 370.
- Sting, Suen** (frälseman i Skara stift, se reg. t. 3:e o. 4:e del.; i slottslofven på Leckö), rusttjenst, 377, 383.
- Stockeknekt** (rättstjenare), 50.
- Stockholm** [Stockeszholm], 1, 7, 11, 13, 14, 55, 92—94, 96—98, 100, 101, 106, 108—111, 113—115, 118, 119, 121, 124, 126, 127, 132, 139—141, 143, 145—148, 151—154, 164—170, 172—177, 181—183, 185—189, 192, 206, 217, 219, 220, 225, 229, 230, 233, 234, 238—245, 250, 258, 265, 266, 268—272, 275, 276, 279, 280, 284, 287, 298, 309, 327, 328, 330—336, 361, 367, 373; är hufv. o. endels låset f. hela Sv., 271; om fflytt. af borgare fr. andra städ. dit, 271—272.
- s **slott** o. **stad**; om dss bevarande, 35, 344; Lübeck:s plan. a. m. list intaga, 344.
- s **slott**, stor vådeld drst., 103.
- Storfursten** af Ryssland; hs sändeb. t. Sv., 256. Se vid. **Johannes**.
- Stormaren** [-er-, -arn] (Södra Holstein), 33, 76, 89, 291, 341, 342, 347, 360.
- Strengnäs** [-es], Samtingsmarkn. drst., 22, 207; om en canonia drst., 206; br. t. bisk. drst., 204; hs rusttj., 380; härj. af svår eldsvåda; inneb. få sex års skattefrihet, 298.
- **stift**, om sakören af, 203; fogdebr. f. Lasse Holst på kongl. o. bisk. sak. drst., 203.
- Strändeherat** (Stranda här. i Smål.); hdsh.-br. drå f. Niels Jonson, 283.
- Strömning** i uppbörd, 255.
- Styrmän**, på flott., 57, 130, 345.
- Ståthållaren** på Elfsborg hotad t. livv. af en hamburgsk skepp., 82.
- Sund**, Kalmar, 31, 195, 242.
- Sundet** [Sundt] (Öresund), 93, 145—147, 149, 241, 247, 251, 353, 364.
- Swabenlandt** (Schwabens), om värfn. dr, 338.
- Svanen**, ett af kon:s skepp, 14, 15, 124.
- Swanthe Stenszon** (Sture, fången), hos Lübeck., 344.
- Swarth, Oloff**, i Danz., br. o. uppdrag t., 75—76.
- Swartsjö slott** (se reg. t. 1:a del.), 251.
- Sweden**, 339; se vidare **Swerige**.
- Swen** (Jakobsson), biskop i Skara, 213, 219, 378, 382; hs taxa, 170.
- Svenner**, 281, 296, 297, 315, 318.
- rne**, sk. betackas f. sin trohet, 319.
- Svennetjenare**, 315, 318.
- Swen Törilsson**, fru Elsas fogde på Ljungby, pass f. hon. m. m., 157, 207.
- Suenske, Benct**, rusttj.-skyld. i Elfsborgs län, 377.

- Suenske, Henrich**, rusttj.-skyld. i Vg., 378.
- Swenske, Peder** [Per] (Larsson, i slottslofven på Kalmar, stupade i krig. mot Lübeck.), 16, 175, 176, 186, 208; en af de sv. höfvidsmän. i krigståg. mot Lübeck. m. fl., 114, 147, 266; br. t., 110—111, 148—150; på Kalm., 269; slagen, 295, 305.
- Swerige** [Sweden], 14, 15; ej inbegripet i Holst:s fred m. Lüb., 1; lofvadt understöd af dn danska adeln, 348, 349. — Se vid. **Christian**, hert., **Danmark, Lübeck, Lübeckarne.**
- Svin**, 177; i uppbörd, 254.
- Sylvesborg**, se **Sölffzborg.**
- Syndicus** i Riga, m:r Joh. Lomüller, 373.
- [**Systerbäck**], **Sestera flumen**, gräns mell. Sv. o. Ryssl., 385.
- Szamson**, lübskt fart., 145, 146.
- Szämingz** (Sääminge) prestgäll i Nyslotts län (Nyslott ligg. inom fsaml.); coll.-br. f. hr Andree drå, 229.
- Säländ**, d. råd. drst., 261; se vid **Seland.**
- Sämeler, Johan**, bergsman i Norge, om hs antag. i kon:s tj., 56.
- Sämieskatt**, af Elfsb. län, 171.
- Söderkopung**, 55, 100.
- Södertelje**, 257.
- Söderåss**, se **Sjögeråsz.**
- Södrö** canonia i Strengn., 206.
- Sölff**, 103, 177, 178, 198, 200, 201, 204, 205, 251, 260, 261, 267; sändt t. hert. Chr., 3; hert. Chr. begär a. få låna, 37, 79; skall lemnas t. honom, 80; om tionde af, 200; om handel md, 201; lånt t. hert. Chr., 228; vid Sala grufva, 200, 201.
- Sölffkanna**, 103.
- Sölffköpare**, kon:s, vid Salberget, 198, 200, 201, 270.
- Sölffzborg** [**Sölffwidtzborig**] (Sölvesborg), 141, 149; höfvidsm. drst. Ax. Ugerup, 346, 351.

T.

- Taffuestehuss** (slott i Tavastland, Finl.), 97.
- Tag Ottsen**, d. adelsm., 346.
- Talliala gård** i Finl. (Talliala, i Kalvola s:n, Vestra Tavastl.); br. f. Erik Flem. drå, 206.
- Taxa**, 208; bisk. Svens, af Skara stift, 170; af Raseb. län, 175.
- Terna s:n** (Tärna i Simtuna här., Vesterås län, s.o. om Sala), fogdebr. drå f. Niels Henrikss., 209.
- Tferia** (nu guvernem.) i Ryssl., 384.
- Thommes, Henr. Rosencrantz'** sven fr. Gotl., 182.
- Thorachano, Wasilius Nikititz**, 387.
- Thumdechant** (främste ledamöten i ett domcapitel, näst efter biskopen) på Ösel, Joh. Lode, mördad, 369.
- Tideman, Lasse** (bör väl vara Lasse Tidemansson), följ. de fångne utl. knekt. uppåt Sv., 351.
- Tierpen** (Tierps här. i Örbyhus här., Upl.), 328.
- Tiffuedhen** (skogstrakten mell. Ner. o. Vg.), 138.
- Tijhæredz lag** (Tiohäraders lagsaga i Smål.), 108, 323.

- Tjurbo** [Tiw-] här. (nu Ytter- och Öfver-Tjurbo här., Vesterås län, alltifrån Mälaren till Dalefven), br. på en allmänn., 216—217; fogdebr. drå f. Ped. Månss., 313.
- Tjåra**, 98.
- Tinghästar** (hästar, som till vederbör. hdshöfd. l. lagmän sk. utgöras f. drs färd. t. tinget), 204.
- Tionde**, af Vexiö stift, 28—29; silfver —, vid Sala grufva, 200.
- Tomas Volmarson**, i slottslofv. på Nyslott, 255.
- Tord** i Rista (Rystad, frälseman i Vesterås stift), rusttj., 381.
- Tord Persson** (t. Ekelunda, riksr. o. väpn., fogde i Roslagen), rusttj., 380.
- Tordby hol** i Pojo s:n, Raseb. län, Finl.; br. drå f. Niels Boye, 207.
- Torp** i Vg., h. Britas egdm, 378, 383.
- Torpa rättaredöme**, br. drå f. Sv. Skute, 206.
- Torsk**, i uppbörd, 177, 255; i kostgård, 289.
- Torsten Brunsson** (t. Häggatorp af Forstena-slägt., 1533 i slottslofv. på Elfsborg o. lagman på Dal), bl. det rusttj.-skyld. fräls. på Dal), 377, 383.
- Torsten Nilsson** (trol. dsme s. 1524 var slottslofv. på Elfsborg), rusttj., 377, 383.
- Torsten Salmundson** (Ram till Torlax, se reg. t. 4:e del.), 175, 176, 208; br. o. uppdrag t. hon., 242; br. å fodr. i Åbo län, 279.
- Torstuna** här. (i Upl., Fjerdhundredaland), fogdebr. drå f. Niels Warg, 206; fogdebr. drå f. Ped. Månss., 313.
- Torstuna** s:n (i samma här.), coll.-br. drå f. hr Ped. Henrici, 208.
- Traghenn** (Traveflod. i Tyskland), 181.
- Trebaw** [-u, -bbow, -paw], **Frans** [-z, Franciscus], hert. Chr:s af Holst. secr., 6, 36, 76, 77, 94, 95, 260; värfv. f. kon. G:s räkn., 36; sändeb. t. kon. G., 76, 77, 83, 84, 91, 101; br. t. hon., 96; br. fr. hon., 358; instr. fr. hon. f. A. v. Below t. kon. G., 338—341.
- Treptow** (stad i Pommern), 338.
- Trolle** [Trulle, Trölle], **Aruid** [-ffued, -ffuid, -ffuit] (Joachimsson), en af höfvidsm. f. sv. trupp. i Dmk, 114—115, 266, 328; br. t. hon., 87—89, 141—142, 148—150, 294—296; uppdrag t., 188; fodermarsk, fång. i Malmö, 304, 305; uppdrag t. Er. Flem. o. Måns Svenss., 329; hållen i ett ärligt fång. i Malmö; om hs lösen, 330.
- Trolle, Ture**, hr (t. Bergqvara, riksr. o. ridd.); br. t. hon., 110—111; d:o om allm:s motspänstigh. i Varend, m. m., 323; ej lemn. vänt. underrätt., 325; rusttj., 382.
- Truedt** [-et, -uidt] **Gregersson** (Ulfstand, d. riksr. o. ridd.). Se **Wlffztand, Truidt**.
- Truidt**, hr, se **Wlffztand, Truidt**.
- Truls Andersson** (trol. dsme s. nästfölj.); brefdrag. t. kon. G. fr. de sv. höfvidsmänn., 349.
- Truls Andersson** (Marbo, kon:s fogde), rusttj.-skyld. i Ög., 381.
- Trummetare**, 130, 294, 315, 318.
- Trumslagare**, 130.
- Trån** (tran), i uppbörd, 255.
- Trånhem** (Tronhjem i Norge), 376.
- Tuffue** [-uue] **Birgeson** (Lilliehöök t. Kolbäck), rusttj.-skyld. i Vg., 379.
- Tugh** (tåg), 246.

- Tullen** i Öresund, 232; frih. drifr. f. sv. fartyg yrkas, *ib.*
Tummerup, Knut Larssons egdm, 346.
Tuna (sed. öfversteboställe i Rystads s:n, Åkerbo här., Ög., thört bisk. Brask, men före och efter hon. slägt. Rosenstråle), Er. Jönss:s (Rosenstråle) egdm, 205.
Ture Jönsson (af Tre Rosor, se föreg. register), hr, 102.
Ture Persson, flän. af sakör. md egna landbor, 209.
Tweteheradzlag (misskrifn. f. Tiohärads lagsaga i Smål.), 108.
Tyke, hr, 99, 110; om hs öfvergg vid Helsgbg, 350. Se vid. **Krabbe**.
Tysk, Henrik, rusttj.-skyld. i Vg., Kinds här., 378, 383.
Tysk, Jacob, i Lödöse, 319; får Kungshusby i Lena s:n i flän., 327.
Tysk, Jöns [Jens], rusttj.-skyld. i Redv. l. Ås här., Vg., 378, 383.
Tysk skrifvare, 4.
Tyska bref, 278; — knektar, 26, 30, 233, 236, 238, 309, 310; se vid. **Knektar**; — nationen, 2; — språket, 174; — orden i Liff., 356, 362, 364.
Tyske, de, Tysker, 163, 232, 310; om drs handel i Sthm, 272.
Tysland [-dzl-. Tyszl-], 53, 103, 116, 173, 174, 181, 281, 375; om ditsänd. af kunskapare, 260.
Täcktekarls gårdar (Täcktekarlsjordar, ett slags bergfrälse vid Kopparberg.), 290.
Tälia [-e] (Södertelje), 257, 258, 263.
Töffueszale s:n (Töfsala, i Vemo här., Åbo län) i Finl.; gengärdshö af, 328.

U.

- Ulfverud**, torp i Kils s:n, Verml., 240.
Underkamereraren i Preuss., br. t. kon. G., 370—371.
Uppsvealand, frälset drst., 379—381.

V. W.

- Vadmal**, 14, 98.
Vadstena [-dzs-, Vast-], 56, 139; klost., 205; flän. t. klostr., 279.
Wainzel [Wengsel, Weynsell] (i Ubbenorms s:n, Wolmars distr., Liff.), 373, 374.
Waktaren vid Sala grufva, 199, 213.
Waktmästare öfv. de främm. knekt., 113; — den gamle Berendt, 112.
Walsta [Hual-], Per Hanssons egdm i Uppsveal., 380.
Vapen, bär. af vid Sala grufva fbjud., 199.
Vapensyn md fräls. o. andra rusttj.-skyld., 379—384.
Wardberg [Warb-, Wård-] (Varberg), 383; slott o. stad; om belägr. af, 7, 138, 165, 220, 230; Trued Ulfstand dr höfvidsm., se **Wiffzand**; sv. lägr. drutanf., 10, 280; knekt. drifr. uppkomna i land., 300; sv. rådsherr. o. adelsm. drst., 347; om borgarena o. Marc. Meyer drst., 88, 120; slott. förräd. inntag. af dem, 94, 95, 106, 118; befar. infall af borg. öfv. sv. gräns., 119; om a. göra dm afbräck, 143, 144, 166, 167; borg. plundr. sv. kkr o. bönd.,

- 165, 166; om fhdl. md dm, 211; om stillestånd md dm, 231; gods drifr. fördt t. Lüb., 376.
- **s län**, om skatten af, 171, 211, 220; föreslag. såsom pant t. Sv., 247, 249, 285.
- Vasbo** (Vadsbo) här. i Vg., 378.
- Warg, Niels**, fogdebr. på Simtuna o. Torstuna här., 206.
- Vask** (den med ohaltig bergart så blandade malm, att den före smältningen måste först bokas och vaskas), vid Sala grufva, 200, 214, 270.
- Wax**, 312, 355.
- Vdoria** i Ryssl., 384.
- Vddarijdh**, fl. t. Herlag Jönss., 219.
- Wed**, 197, 198.
- Wefflere** (väbel, fältväbel), 26.
- Weibell** (fältväbel), 46. Se vid. **Wefflere**.
- Vellin** (Fellin, stad i Lifl.), 355, 356.
- Wellinge** [Vel-], i Vg., thör Lasse Erikss., 377, 383.
- Wenden** (stad o. slott i Lifl., n.o. om Riga), 361—364.
- Wenden** (Tysklands norra t. Östersjön gräns. del.), mkgr. Vilh.kallas hert. af W., 369; hert. Albr. af Preuss., d:o *ib.*
- Vendtzöszell** (Vendssyssel, på Jutl., halfön n. om Limfjorden), 344.
- Wengsell** se **Wainsel**.
- Werden** [-ärdhenn], **Ask van**, br. t., 158, 159.
- Werenn** [Werhen, Werthen], **Johan** [Hans] **von**, hr, polskt råd, president l. burggreve i Danz., br. t. hon., 70—72; sk. befordra kon. G:s sak der, 341.
- Vermesätter**, Ture Pers:s egdm, 209.
- Wermland**, 240; br. f. men. man drst. a. fritt bruka allmänningar, 242—243; förteckn. öfver rustj.-skyld. drst., 378, 384.
- Wesby** [-sz] se **Wäsby**.
- Wesphalen** (Westphalen i Tyskl.), 100, 253.
- Vestergötland**, 21, 26, 94, 240; de tagn. fång. sk. ditföras, 20; br. t. fräls. drst., 118—119, 166—167; om befar. anfall emot, 123; frälset beordras t. Elfsb. o. Lödöse, 143; — — t. Lund 281; om hjälpekatt af, 167—168, 170, 221; om upphdl. af ox. drst., 205; krigsfolk drifr. t. Skåne, 275, 281; kostgård drifr. t. flott., 283, 286, 288—289, 293, 301, 319, 320; klag. öfv. borgläg. i stad. drst., 320; br. t. fogd., 326; fteckn. öfv. fräls. o. dss rusttj., 377—379, 382—384.
- Vestermo** (s:n i V. Rekarne här., Söd.), coll.-br. drå f. hr Lars Perss., 206
- Westerrekarne** (här. i Södml.), 204.
- Westersjön** (Nordsjön), sv. fart. drst., 193.
- Westerwick** (Vestervik), mäst. Erik drst. rustj.-sk., 382.
- Vesterårs**, 19, 20, 59; bisk. drst., 203.
- **ordinantia**, 240.
- **recess**, 240, 265.
- **slott**, 69, 75.
- Vestgöte** [Ves-], **Anders**, 162, 175, 208.
- Vestgöte, Jacob**, i Uppsvealand, rusttj., 380.
- Westgöte, Jöns**, frihet o. frälse på skattejord under Wexiö gd i Finland, 265.

- Vestuars köpmän**, de; Lübeck. vilja hindra dm a. koa igenom Dmks strömmar, 354.
- Vetkia** (Wiatka l. Wiätka, guvernement i Ryssland), 384.
- Wexiö** [-öo, Vexö, Wäxsjö], bisk. i, 204; br. t. hon., 109, 110; rusttj., 382; bisk. Ingemar drst., 334; — stift, br. t. innebygg. om tionden, 28—29.
- Wexiö gård** i Finl. (i Kangasala s:n, Satakunda), eges af Jöns Westgöte, 265.
- Vexö** se **Wexiö**.
- Vgrup** [-rop, -erop], **Axel** (Ugerup), d. riksr., ridd., 16, 141; höfvidsm. på Sölvesb., 346, 351.
- Wiborgs slott** o. län, br. f. Niels Krabbe drå, 253; — län, 206, 386, 387; qvittobr. på utg. draf, 254—255; — stad, 386, 387.
- Wick**, h. Ingeborgs egdm på Dal l. i Verml.), rusttj. af, 378.
- Wijgen**, se **Viken**.
- Wiika** [-e, -o], »emellom» (Vikbolandet), i Ög., 209, 239, 326.
- Wiken** [Wii-, Wijg-], om fpantn. draf t. Sv., 159, 179, 247, 249, 261, 277, 376.
- Wikusiös** (äfv. Wikusiö, Wigesiös l. Wekosiö, en sjömil, l. så långt ett roddarlag i sender under vanliga förhållanden ansågs kunna uthärda), 238.
- Wilhelm**, hr, uppdr. för hon. t. de sv. sändeb. i Dmk, 178—181.
- Wilhelm**, markgr. af Brand., coadjut. i Riga stift, vald bisk. i Ösels stift m. m.; br. t. kon. G., 365—369, 372—374; hs fullständ. titel, 369.
- Willewafueren** (Jörgen Wullenwever), 351. Se vid. **Wuleuer**.
- Vin**, 65, 69, 241, 316, 334.
- Winckelman**, **Regnaldus l. Reynerius**, borg. i Brügge, 368.
- Winkepiill**, se **Winkepiil**.
- Windztorp** (i Vg., se reg. t. 3:e del.). fru Annas egdm, rusttj. af, 382.
- Winkepiil** [-ckepiill], **Jöns Nielsson**, br. t. hon., 204.
- Wintzzonecius**, hr (Vincens Lunge, se reg. t. del. 2—6), lär innehfa Akershus på E. Gyllenstiernas vägn., 376.
- Visingxöö**, coll.-br. drå f. hr Göst. Arvidi, 205.
- Viszby**, 126.
- Wlff**, se **Kritzer**.
- Wlff Knutson**, rusttj.-skyld. i Uppsvealand, 381.
- Wlffztand**, **Arfved**, d. adelsm., 346.
- Wlffztand**, **Berie**, t. Glimminge, d. adelsm. o. ridd., 346.
- Wlffztand**, **Gerd**, t. Ljungby, d. adelsm., 346.
- Wlffztand** [W-], **Holger** (Gregersson), t. Heckeberga, d. riksr. o. ridd., 346; höfvidsman på Klagholm, 351.
- Wlffztand**, **Truidt** [-et, -uidt] (Gregersson, se reg. t. 1:a del.), d. riksr. o. ridd., 171, 221; höfvmm på Varbergs slott, sändebud fr. danska råd., 153, 240; hs fpligt. å dss vägn., *ib*; florat Varbergs slott t. Marc. Meyer fr. Lüb., 94, 106; om hs ordlöshet mot kon. G. o. hs affall t. gr. Chrphr, m. m., 185—186; om hs o. hs hustrus egdmr i Sv., 153, 154, 354.
- Ungernn** (Ungern), drott. Maria af, 345.
- Vobisser** [-scer], hert. Chr:s sändebud, 158, 159, 178, 260.
- Voladimeria** (guv. Vladimir) i Ryssl., 384.
- Wolmar** (slott och by i Lifl.), 355, 356.
- Wolosko** i Ryssl., 355, 356, 384.
- Wonga** [-e], Jon Svens:s egdm (i Vg.), 204, 383.
- Worontzow** [-antzow, -entzow, -untzow], **Michael Simeonewitz** [Sy-, Symeo-], ståt-häll. i St. Novgorod, 385—387.

- Woxen** (Wuoxen, Finlands betydligaste elf, Saimens o. andra sjöars o. strömmars aflopp dels i Ladogasjön, dels i Finska viken), 385.
- Vpland**, br. t. köpstäd. drst. om fflytt. af borgare t. Sthlm, 271—272.
- Woywoder** i Preuss., br. t. kon. G., 370—371.
- Vpgränna** (by i Grenna s:n, Vista här., Smål.), 54.
- Vpsala**, 155—157, 159, 291, 314, 318, 319, 321—324, 326, 327; Distingsmarkn. drst., br. t. menhten drst., 22—24; — stift, br. t. klerk. drst., 190—191; — gård o. stad, md tilligg. här., fogdebr. å f. Måns Perss., 207; canonia Norunda drst., 327; gods drst. flänta, 332.
- Vthermarch, Thomas**, i slottslofv. på Viborg, 255.
- Wuleuer** [Willewafueren], **Jören**, (Jörgen Wullenwever, borgmäst. i Lübeck, anstiftare af Grefvefejden), i Köpenhamn, 351; rynd fr. Lüb., kastad i fäng., 376.
- Värend** (ell. Tiohärads lagsaga, omfattade nuv. Kronobergs län, samt Östra, Vestra, Östbo o. Vestbo här.), inneb. drst. genstörtige, 323; en förrädarehop drst., 325.
- Värie, Värrior**, 51, 86, 87, 112, 126, 130, 134, 321, 336.
- Wäsby** [Wesby, Wäeszby, Wässzby] (kungsgd i Sala s:n, Öfre Tjurbo här.), 160, 162, 164, 165, 191—195.
- Värendöön** (Vermdö skeppslag i Södertörn), fogdebr. drå f. Mårt. Larss., 279.
- Wäxsiö**, se **Wexiö**.
- Wää** (stad, numera by i Vää s:n, annex t. Christianstad), Skånes o. Hall:s adel dr fsml., 346, 347.

Y.

- Yggan** (Iggön, ö i Hille s:n, Gestrikl.); br. drå f. Niels Jönss., 207.
- Ytternässz** (Ytternäs, herregd i Näs s:n, Ulleråkers här., Upl., vid Mälarens vik Ekoln), flänt t. Matz Perss., 332.
- Ytter Sela** s:n (i Selebo här., Söd., ö. hälft. af Selaön i Mälaren m. fl. öar), hr Lars drst., 332.

Å.

- Åbo** [Aa-, -oo, Åå-], 97, 98, 125; borgläg. drst., 208, 326; br. t. borgarene drst., 172; preb. S. Sigfridi drst., 281.
- län o. slott, fogdebr. drå f. Thom. Skriffu., 279.
- Ådön** (sätessgd i Upl. på en ö i Mälaren, Lossa s:n, Bro här.), h. Annas (Måns Ivarss. Grens enka) egdm; rusttj. draf, 380.
- Åkershus** (Akershus i Norge), föreslag. t. fpantn. åt kon. G., 245. — Se **Akershus**.
- Åkeröö** [Ååkrö] (i Bettna s:n, Oppunda här., Söd.), 97; fru Britas (Tott) egdm, 380.
- Åkerbo** härad, se **Akerbo**.
- Ål**, saltgrön, i uppbörd, 255; i kostgård, 289.
- Åland**, fartyg dr strandadt, 334.
- Åleborg** (Ålborg i Jutl. vid Limfjorden), 115.
- Ålenning, Måns**, br. f. hs enka på hus i Sthm, 113, 206.
- Ååhuss** (Åhus i Skåne); om kon. G:s der flor. skytt, 151, 153.

Ä.

- Äpleholm** (förr sätesgd nu by i Sandsjö s:n, Vestra här., Smål.), h. Ingierd Bagges egdm; rusttj. af, 382.
Ärter i kostgård, 289.
Ätticka i kostgård, 289.

Ö.

- Ödetomter** o. **ödetorp**, kronans, må fritt upptagas o. odlas, 54.
Öffregårdh i Rackeby s:n (Kållands här., Vg.), flänt t. Jon Svenss. i Vonga, 204.
Öffuerlak (Everhard Ouerlacker, friskareanförare; deltog i Grefvefejden på Lübeckarnes sida, förde derefter på egen hand plundringskrig i Nordtyskl., men blef slutl. tillfångatagen af hert. Carl af Geldern och hals-huggen), 376.
Öfverstar, 48, 49, 52, 53.
Öfverste höfvidsman f. sv. trupp. i Dmk Joh. Thuress, 347; — f. Lübeck. Marc. Meyer, 353; — lutinampt, 47, 48, 51, 132.
Öija s:n (i Vesterrekarne här., Söd., vid Hjelmaren, på gräns. mot Vestml.), coll.-br. drå f. hr Lars Perss., 206.
Öl, 375; t. flottans bespisning, 97, 128, 135, 164, 289, 293, 300, 303, 326; om fsäljn. af, 197; tyskt, *ib*.
Öland [-dh], 208, 237, 243; Jöns Niels. kon:s befmn drst., 177; bisk.-sak. af, 282; småtionden af, *ib*.
Ölsitz (accis på öl) vid Sala grufva, 212.
Önning, Anders, kon:s budbär., 15.
Örby s:n (i Marks här., Vg.), 207.
Örby (Örbyhus, sätesgd i Vendels s:n, Örbyhus här., Upl.), vederlag drf. t. h. Birgitta (Wase), Matz Perss:s, 327; utsäde drst., 328.
Örebro, 22, 31.
Öresund, [-sz-], om tullfrih. f. sv. fart. drst., 232; om sv. flott:s kvarblifv. dr öfv. vintern, 284. Se vid. **Sundet**.
Örlogsskepp, svenska, utsända, 3, 4, 37, 73, 120, 126; om utrustn. af, 44, 80, 104, 107, 119, 144, 178, 344, 345, 353; — besegr. de lübske, 218; danska o. preuss., 129; preuss., 345, 359; fr. Nederlånd., 345. Se vid. **Flottan** o. **Skepp**.
Ösels [-sz, -zel, -ll] stift, bisk. af, 231, 237, 365—369, 372—374; Joh. Lode Thumdechant drst., 369.
Österbotnen (Österbotten), Knut Erikss. lagm. drst., efterträdes af son. Jöns Knutss., 332—333; hdsrätt. drst. flänt t. Jöns Knutss., 334.
Östergötland [Oe-, Öe-], 55, 326; om borgläg. drst., 109; om kon:s ditresa, 150; bisk.-sak. drst., 239; om fflytt. af borgare fr. köpstäd. drst. t. Sthm, 271—272; om kostgård drifr., 288.
Östersjön [Östra-, Östre-, Mare Balticum], 73, 107, 148, 193, 227, 248, 251.
Öestuars städer o. land (vid Östersjön), alla, hotas af Lübeck:s anslag, 354.

1870
1871
1872

1873
1874

1875
1876

1877
1878

1879
1880

1881
1882

1883
1884

1885
1886

1887
1888

1889
1890

1891
1892

Rättelser och tillägg.

Nionde delen:

Sid. 241	rad. 4	nedifr.	står: ita vt	bör väl vara: ita et
" 247	" 4	"	" nobis	bör vara: nos
" 279	" 17	"	" ad non	" " an non
" 291	" 10	"	" astutus	läs: astutus [o: astutiis?]
" 202	" 9	"	" Germaniæ	" Germanice
" 316	" 13	uppifr.	" ville	" villie

Tionde delen:

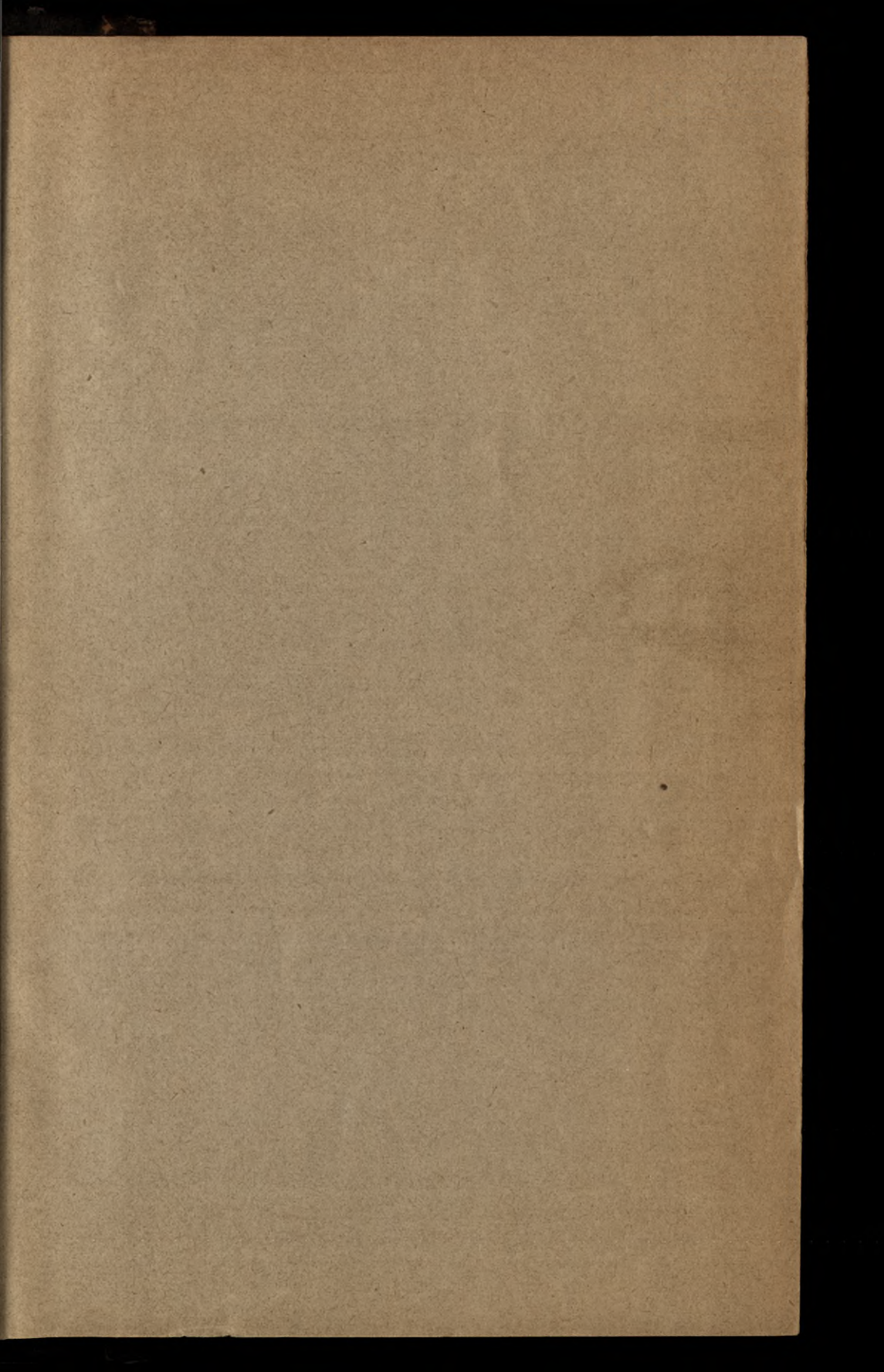
Sid. 40	rad. 5	uppifr.	står: lyckcn	läs: lyckcn
" 46	" 8	nedifr.	" före	" fore
" 68	" 8	uppifr.	" imperitia	" imperita
" 69	" 6	"	" iussumus	bör väl vara: iussumque
" 71	" 2	nedifr.	" queat	läs: queat [o: querat?]
" 83	" 12	uppifr.	" nisi et	meningen fordrar: nisi vt
" "	" 16	"	" habeantur	läs: habeant
" "	" 18	"	" iudices	" iudices [o: indices?]
" 85	" 3	"	" nostros	" nostras
" 86	" 17 o. 18	uppifr.	står: Ytter-igere	läs: Ytter-ligere
" 87	" 7	"	" haffuet	" haffuer
" 93	" 19	nedifr.	står: e: k	läs: e: k:
" 162	" 11	uppifr.	" Gudmund	" Germund
" 187	" 3	"	" ete	" etc
" 188	" 14	uppifr.	" Elemmng	" Flemming
" 202	" 3	"	" annersedz j Landtdit	läs: annerstedz i Landit
" 325	" 3	nedifr.	" leffwererati frå	läs: lefwererat ifrå
" 364	" 16	"	" angezeigten	läs: angezeigten
" 373	" 4	uppifr.	" [fürwort?](!)	" [fürwort?]
" 384	" 10	nedifr.	" Velorie	läs: Vdorie
" "	" 11	"	" Resanniæ	läs: Ressianæ

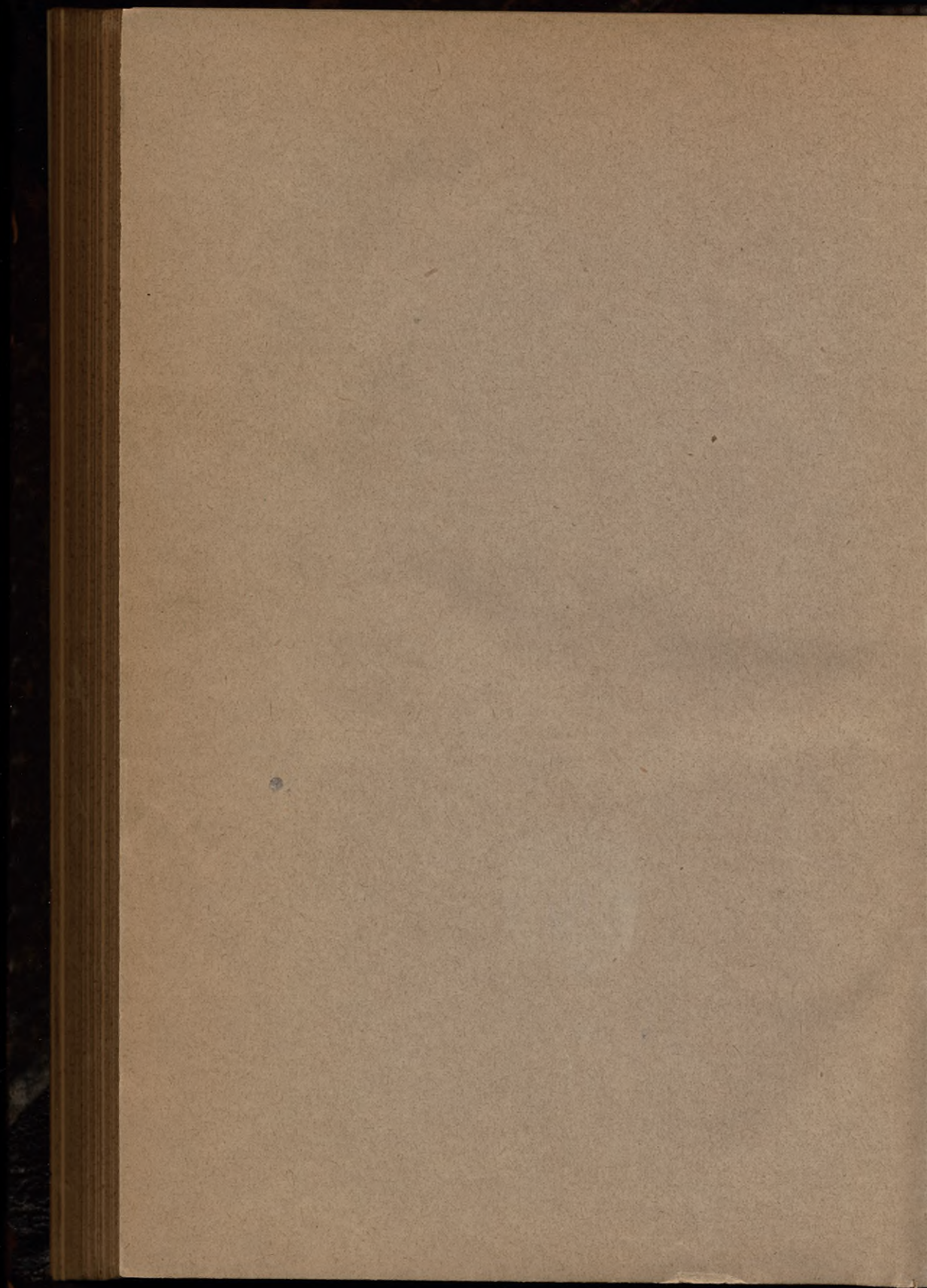
Registret:

Sid. 1	Aesacko, Johannes,	387.
" 2	rad. 8 nedifrån tillägg:	br. t. borgm. o. råd, 388.
" 3	Albertus Regnaldi l. Rigualdi,	sv. underhdlare i Ryssl., 384, 385, 387.

R Ä T T E L S E R .

- Sid. 3 **Badarin, Demetrius**, 387.
 » » **Bellazeria** (Bjelosersk), i Ryssl., 384.
 » » **Belsko**, i Ryssl., 384.
 » 5 **Bolgaria** i Ryssl., 384.
 » 5 rad. 2 nedifrån tillägges efter Novgorod, 385, 387.
 » 7 » 6 uppifr. står: 130. läs: 130; Anders i Arboga, 388.
 » » » 2 nedifr. » 249, » 249, 270—275,
 » 8 » 2 uppifr. » medel. läs: meddel.
 » » » 3 » » 276 läs: 272
 » » » 12 » » 246, läs: 246, 308,
 » » » 14 » » 235; läs: 235, 307;
 » » » 24 nedifr. » 102, 138; läs; 102, 138, 271;
 » 11 **Dolobijno** etc. utgår.
 » 15 **Georgius**, storfurste i Ryssl., fredsfrd. md Sv., 385.
 » » **Gorbatum** [-im, -oum], **Johannes**, rysk underhldre, 385—387.
 » 16 **Gudmundus Laurentij**, sv. undrhdl. i Ryssl., 38, 385, 387.
 » 21 **Johann**, doctor, 161.
 » 29 **Lutke, Hans**, 338.
 » 32 **Neue**, se **Paulus Simoenson**.
 » » rad. 7 nedifrån står: 387. läs: 388.
 » 37 » 15 » » 353; läs: 20, 350, 353;
-

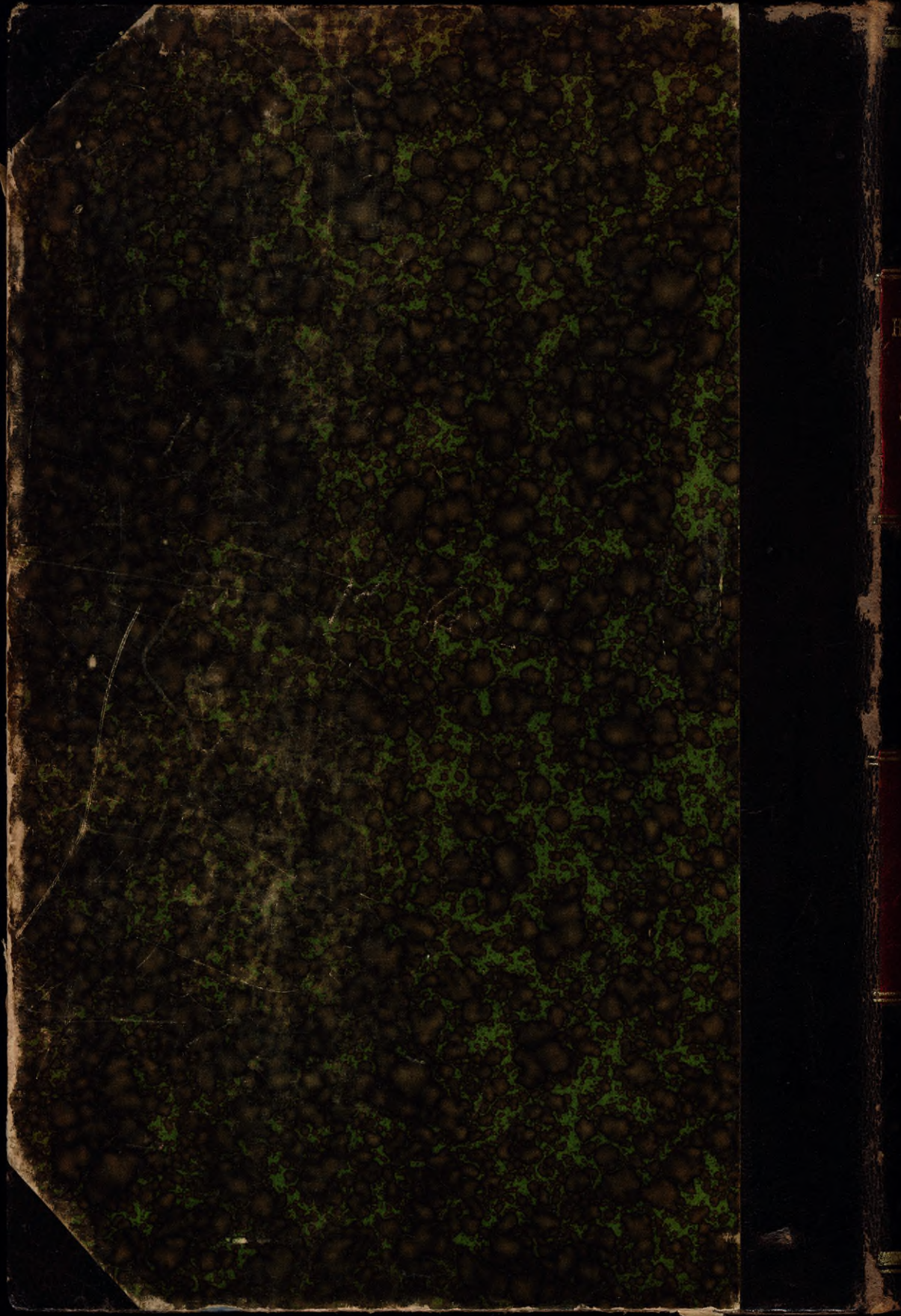

6000175038

Göteborgs universitetsbibliotek

HAR

S

L